

LETNO POROČILO 2011

Ljubljana, 28. februar 2012

POSLOVNO POROČILO 2011

Ljubljana, 28. februar 2012

Osnovni podatki

Naziv izvajalca:	Narodna in univerzitetna knjižnica
Skrajšani naziv:	NUK
Poslovni sedež:	Turjaška 1, LJUBLJANA
Matična številka:	5056730
Davčna številka:	SI 79713513
Telefonska številka:	01 / 2001 100
Odgovorna oseba:	Mateja Komel Snoj
Številke pogodb:	<ul style="list-style-type: none"> – Odločba MK št. 6120-232/2010/4, 19.1.2011; 6.481.838 EUR; financiranje izvedbe programa dela v letu 2011; – Odločba MK št. 6120-232/2010/26, 26.9.2011, 24.000 EUR; financiranje izvedbe programa dela v letu 2011, nujna investicijsko vzdrževalna dela in nujni nakup opreme za izvajanje zakonsko določenih nalog; – Odločba MK št. 6120-232/2010/29, 30.11.2010, 116.032 EUR; financiranje izvedbe programa dela v letu 2011 (dodatna sredstva); – Dodatek št. 9 k Pogodbi št. 3311-02-341001 (11-MŠZŠ-1/02-BA-as) z dne 9.4.2002, 30.12.2010, 504.808,05 EUR, sofinanciranje najema začasnih skladiščnih in poslovnih prostorov za leto 2011.
Zneski po pogodbah:	<ul style="list-style-type: none"> – MK, pogodba št. 3511-11-641309, 4.4.2011, 5.000,00 EUR, sofinanciranje evropskega projekta »eBooks on Demand«; – MK, pogodba št. 3511-11-711203, 20.5.2011, 8.000 EUR; naročilo avtorskega dela za izvedbo raziskave »Analiza stanja hranjenja gradiva na področju glasbene umetnosti«; – ARRS, pogodba št. 5722-11-410-048, 13.4.2010, 11.550,00 EUR, sofinanciranje domače znanstvene periodične publikacije »Knjižnica«; – ARRS, pogodba št. 1000-49-0058/0619, 20.7.2011, 167.050,41 EUR, sofinanciranje nakupa mednarodne znanstvene literature in baz podatkov; – ARRS, Aneks k pogodbi št. 7105-10-410-081, 9.3.2010, 1.400,00 EUR (za l. 2011), financiranje in izvedba večletnih knjižnih projektov prevajanja in izdajanja temeljnih del antike za obdobje 2010-2012; – ARRS, št. Odločbe 5110-110/2011-1, 7.7.2011, 1.365,50 EUR, sofinanciranje delovanja v mednarodnih znanstvenih združenjih v l. 2011; – ARRS, št. Odločbe 5110-84/2011-1, 7.7.2011, 1.365,50 EUR, sofinanciranje delovanja v mednarodnih znanstvenih združenjih v l. 2011; – Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, pogodba št. I-59/11, 3.000,00 EUR, sofinanciranje dejavnosti v letu 2011 (digitalizacija revij Meddobje in zbornika Svobodne Slovenije).

VSEBINA

I PREDSTAVITEV KNJIŽNICE IN CILJEV DELOVANJA	3
1 Predstavitev NUK	3
2 Dolgoročni cilji javnega zavoda	8
3 Prednostni letni cilji za leto 2011 po programskih področjih dejavnosti NUK	10
II POROČILO O STROKOVNEM DELU KNJIŽNICE	15
1 Nabava knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov	15
2 Nakup slovenike za zamenjavo s tujimi knjižnicami	23
3 Obvezni izvod za zbirke NUK ter območne knjižnice in knjižnici v zamejstvu	25
4 Inventarizacija in bibliografska obdelava knjižničnega gradiva	28
5 Zagotavljanje bibliografske kontrole, CIP, ISBN, ISSN, ISMN in vključevanje v mednarodne informacijske sisteme	33
6 Dejavnost na področju ohranjanja knjižničnega gradiva	36
7 Izposoja gradiva, posredovanje informacij in drugo delo z uporabniki	41
8 Digitalizacija knjižničnega gradiva in izgradnja digitalne knjižnice	61
9 Raziskovalna in razvojna dejavnost	75
10 Izvajanje koordinacijskih nalog za osrednje območne splošne knjižnice	89
11 Dejavnost na področju nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema	93
12 Dejavnost na področju knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani	96
13 Dejavnost nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture	100
14 Založniška dejavnost	103
15 Izobraževalna dejavnost	105
16 Predstavitvena in promocijska dejavnost	112
17 Mednarodna dejavnost	118
18 Druge dejavnosti knjižnice	122
18.1 Podpora dejavnosti konzorcija COSEC	122
18.2 Podpora dejavnosti ZBDS	123
19 Vodenje poslovanja NUK in drugo splošno delo knjižnice	124
20 Projekti, ki so potekali zunaj rednega programa NUK	132

III POGOJI DELOVANJA IN OCENA IZVEDENEGA PROGRAMA	139
1 Pogoji delovanja knjižnice	139
1.1 Kadri knjižnice in njihov razvoj	139
1.2 Zagotavljanje sredstev za uresničevanje programa dela	140
1.3 Investicijska vlaganja	140
1.4 Informacijsko komunikacijska tehnologija, kupljena v letu 2011	141
1.5 Projekt NUK II v letu 2011	141
2 Ocena izvedenega programa	142
2.1 Ocena uresničitve ciljev na področju strokovne dejavnosti knjižnice	142
2.1.1 Nabava, obdelava in ohranjanje knjižničnega gradiva	142
2.1.2 Storitve za uporabnike knjižnice	143
2.1.3 Digitalna knjižnica Slovenije	145
2.1.4 Izobraževalna, raziskovalna in razvojna dejavnost	147
2.1.5 Izvajanje funkcije univerzitetne knjižnice	149
2.1.6 Druga dejavnost knjižnice	150
2.2 Nastanek nedopustnih posledic pri izvajanju programa dela	150
2.3 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi s preteklimi leti	151
2.4 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja	152
2.5 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	153
2.6 Vzroki nedoseženih planskih ciljev	154
2.7 Ocena učinkov poslovanja NUK na druga področja	155
IV POROČILO O FINANČNI REALIZACIJI IZVEDBE PROGRAMA 2011 PO PROGRAMSKIH SKLOPIH	156
 PRILOGE K POSLOVNEMU POROČILU ZA LETO 2011	
Priloga 1: Kazalci in kazalniki uspešnosti delovanja NUK (2005–2011)	P-1
Priloga 2: Statistični podatki o delovanju knjižnice	P-7
Priloga 3: Zamena gradiva in nabava elektronskih informacijskih virov	P-41
Priloga 4: Zaščita in restavriranje gradiva po posebnih zbirkah v letu 2011	P-47
Priloga 5: Mednarodna dejavnost knjižnice in zaposlenih	P-51
Priloga 6: Bibliografija znanstvenih in strokovnih prispevkov zaposlenih za leto 2011	P-54
Priloga 7: Članstvo zaposlenih v domačih in mednarodnih organih	P-63
Priloga 8: Udeležba zaposlenih v neformalnem izobraževanju	P-67
Priloga 9: Objave o Narodni in univerzitetni knjižnici in o Digitalni knjižnici Slovenije v medijih v letu 2011	P-71
Priloga 10: Predstavitve in izobraževanja uporabnikov portala dLib.si	P-74
Priloga 11: Digitalizirano gradivo za Digitalno knjižnico Slovenije	P-76

I PREDSTAVITEV KNJIŽNICE IN CILJEV DELOVANJA

1 Predstavitev NUK

Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) je javni zavod, ustanovitelj je Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice in obveznosti pa opravlja Vlada Republike Slovenije. NUK je slovenska nacionalna knjižnica, univerzitetna knjižnica Univerze v Ljubljani, center za razvoj slovenskih knjižnic in po definiciji mednarodnega bibliotekarskega združenja IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) osrednja znanstvena knjižnica v Sloveniji.

1.1 Zgodovina knjižnice

Nastanek knjižnice je povezan z odlokom cesarice Marije Terezije iz leta 1774, s katerim je 637 knjig, ki so bile rešene ob požaru razpuščenega jezuitskega kolegija v Ljubljani, namenila za splošno uporabo knjižnici, ustanovljeni pri ljubljanskem liceju. Licejska knjižnica je že leta 1807 dobila pravico prejemanja obveznega izvoda vseh tiskov z območja dežele Kranjske, med francosko zasedbo pa s celotnega upravnega območja Ilirskih provinc. Po ukinitvi ljubljanskega liceja 1850 je knjižnica postala deželna Študijska knjižnica.

Po koncu prve svetovne vojne je leta 1919 s preimenovanjem v Državno študijsko knjižnico postala osrednja knjižnica za vso Slovenijo s pravico do prejemanja obveznega izvoda tiskov s tega območja, ko pa je dve leti pozneje postala Državna biblioteka, so v njeno zbirko začeli pritekati še obvezni izvodi iz vseh predelov nekdanje Jugoslavije. Ob ustanovitvi prve slovenske univerze v Ljubljani leta 1919 je knjižnica prevzela še funkcije in naloge centralne univerzitetne knjižnice, ostala pa prostorsko utesnjena v zasilno obnovljenih prostorih gimnazije ob Poljanski cesti. V novo stavbo, zgrajeno po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika, se je knjižnica vselila spomladi leta 1941.

Naziv Univerzitetna biblioteka v Ljubljani je dobila leta 1938. Leta 1945 je bil univerzitetni knjižnici priznan tudi pravni status slovenske nacionalne knjižnice in znova spremenjen njen naziv, postala je Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani.

Po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 je NUK dobil dodatne naloge in pristojnosti, ki so jih prej opravljale zvezne ustanove nekdanje Jugoslavije. Ustanovil je državne agencije za mednarodno bibliografsko kontrolo publikacij in začel izvajati še druge naloge t. i. državne knjižnice. Leta 2003 je postal pridružena članica Univerze v Ljubljani s pogodbeno določenimi dejavnostmi in storitvami, ki jih opravlja za potrebe izobraževalne, znanstveno-raziskovalne in umetniške dejavnosti Univerze ter njenega knjižničnega sistema. Leta 2005 je NUK začel z izgradnjo Digitalne knjižnice Slovenije, leta 2009 pa je postal nacionalni agregator e-vsebin s področja kulture.

1.2 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje javnega zavoda

Status NUK kot **javnega zavoda** na področju kulture opredeljujejo Zakon o zavodih (Ur. list RS, št. 12/91, 8/96, 127/06), Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. list RS, št. 77/07 UPB-1, 56/08), Zakon o knjižničarstvu (Ur. list RS, št. 87/01, 96/02) in vladni Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Narodna in univerzitetna knjižnica (Ur. list RS, št. 46/03, 85/08).

Status NUK kot **nacionalne knjižnice** določa Zakon o knjižničarstvu v 66. členu, status NUK kot **univerzitetne knjižnice** pa v 68. členu. NUK deluje kot pridružena članica Univerze v Ljubljani na podlagi Sklepa o pridruženem članstvu, ki ga je sprejel senat univerze 14. 10. 2003, Pogodba o pridruženem članstvu NUK v Univerzi v Ljubljani je bila podpisana 29. 10. 2003, v veljavi pa ostaja tudi Pogodba o zagotavljanju knjižničnih storitev in načinu obračunavanja članarine-vpisnine (5. 10. 2001).

Dejavnost in naloge NUK opredeljuje Zakon o knjižničarstvu, ki v 2. členu določa dejavnost knjižnice, ki je javna služba, in v 33. členu opredeljuje nacionalno knjižnico, ki je ena od temeljnih nacionalnih kulturnih ustanov in deluje kot osrednja državna knjižnica. Poleg dejavnosti iz 2. člena zakona izvaja še naslednje:

- zbira, obdeluje, hrani in posreduje temeljno nacionalno zbirko vsega knjižničnega gradiva v slovenskem jeziku, o Sloveniji in Slovencih, slovenskih avtorjev, slovenskih založb (slovenika),

- pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti, romske skupnosti in drugih manjšinskih skupnosti v Sloveniji ter temeljne tuje literature,
- skrbi za dostopnost gradiva iz prejšnje alineje v tujini in še posebej Slovencem, ki živijo zunaj Republike Slovenije,
 - kot nacionalni bibliografski center zagotavlja uporabnikom doma in v tujini dostopnost do informacij o knjižničnem gradivu, tako da vključuje podatke o založniški produkciji slovenike v bibliografske zbirke ter izdeluje in objavlja tekočo in retrospektivno slovensko nacionalno bibliografijo,
 - opravlja naloge državnega referalnega centra,
 - opremlja publikacije z osnovnim kataložnim opisom (CIP),
 - v sodelovanju z mednarodnimi institucijami dodeljuje oznake mednarodne bibliografske kontrole (ISSN, ISBN, ISMN) in druge identifikacijske oznake tiskanih in elektronskih publikacij,
 - vodi in izvaja program varovanja knjižničnega gradiva, ki je kulturna dediščina, ter organizira in izvaja zaščito in restavriranje knjižničnega gradiva,
 - izvaja raziskovalno, razvojno in svetovalno delo na svojem delovnem področju,
 - zbira, obdeluje in posreduje statistične in druge podatke o delovanju knjižnic,
 - organizira in izvaja strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje knjižničnih delavcev,
 - organizira in usklajuje delovanje sistema medknjižnične izposoje,
 - vodi razvid knjižnic,
 - opravlja naloge centra za razvoj knjižnic,
 - organizira in usmerja izločanje gradiva in deponiranje nacionalno pomembnega knjižničnega gradiva,
 - izdaja predhodno mnenje za izvoz nacionalno pomembnega knjižničnega gradiva,
 - izdaja predhodno mnenje o izpolnjevanju pogojev iz pravilnika iz 36. člena tega zakona,
 - pripravlja strokovne podlage za sprejem splošnih predpisov in strokovnih priporočil s področja knjižničarstva,
 - koordinira pripravo triletnih načrtov za razvoj splošnih knjižnic iz 37. člena tega zakona,
 - sprejema navodila za strokovno obdelavo in hranjenje nacionalno pomembnega domoznanskega gradiva,
 - sprejema navodila za izločanje knjižničnega gradiva,
 - sistematično zbira informacije o ponudbi publikacij slovenske produkcije in o tem obvešča knjižnice,
 - opravlja naloge za nacionalni vzajemni bibliografski sistem,
 - opravlja druge naloge, opredeljene v ustanovitvenem aktu,
 - določa merila iz 14. člena tega zakona.

Zakon o knjižničarstvu v 47. členu opredeljuje tudi posebne naloge nacionalne knjižnice v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu, in sicer:

- koordinacija priprave strokovnih osnov za nacionalni vzajemni bibliografski sistem s svojega delovnega področja,
- razvoj strokovnih osnov vzajemnega kataloga v sodelovanju s knjižničnim informacijskim servisom,
- organizacija strokovnega izobraževanja in svetovanja na področju dejavnosti, ki jih opravlja za nacionalni vzajemni bibliografski sistem,
- ugotavljanje usposobljenosti strokovnih delavcev knjižnic za sodelovanje v vzajemni katalogizaciji v sodelovanju s knjižničnim informacijskim servisom,
- skrb za kontrolo kakovosti in za redakcijo bibliografskih zapisov v vzajemnem katalogu,
- priprava strokovnih podlag s svojega delovnega področja za delo Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost.

Naloge NUK kot univerzitetne knjižnice opredeljuje Zakon o knjižničarstvu v 29. členu, podrobneje pa Pogodba o pridruženem članstvu NUK v Univerzi v Ljubljani, in sicer:

- koordinacija knjižnične dejavnosti na univerzi,
- koordinacija nabave in ponudbe knjižničnega gradiva v okviru univerze,
- organizacija in usklajevanje delovanja sistema medknjižnične izposoje v okviru univerze,
- koordinacija deponiranja in izločanja gradiva na univerzi,
- koordinacija izdelave bibliografije visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev univerze,
- pridobivanje in obdelava obveznega izvoda gradiv, ki nastajajo in se objavljajo v okviru univerze,
- usklajevanje priprave in izvedbe programov izobraževanja uporabnikov na univerzi,

- zagotavljanje strokovne pomoči delavcem v knjižnični dejavnosti v okviru univerze.

Naloge NUK na področju izvajanja **javne službe** podrobneje opredeljuje Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. list RS, št. 29/03, členi 39–44), naloge na področju delovanja osrednjih območnih knjižnic Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. list RS, št. 88/03), celotna dejavnost pa je usklajena z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. list RS, št. 73/03).

Naloge na področju zbiranja, hranjenja in ohranjanja **obveznega izvoda slovenike** ter njegove distribucije določa Zakon o obveznem izvodu publikacij (Ur. list RS, št. 69/06, 86/09). Zakon določa NUK kot nacionalno depozitarno organizacijo, ki je dolžna sprejemati, zbirati, obdelovati, hraniti in dajati v uporabo za študijske, raziskovalne in podobne namene ter zagotavljati ohranjanje obveznega izvoda vseh publikacij, ki so bile izdane, založene, objavljene, izdelane ali razmnožene v Republiki Sloveniji ali pa uvožene in prilagojene za distribucijo v Republiki Sloveniji, kot nacionalne kulturne dediščine, ter omogočiti izvajanje bibliografskega nadzora, izdelavo nacionalne bibliografije, pripravo podatkov o slovenski založniški produkciji in uporabo v skladu s strokovnimi navodili. Podrobnejša določila o izvajanju zakona vsebujeta Pravilnik o vrstah in naboru elektronskih publikacij za obvezni izvod (Ur. list RS, št. 90/07) in Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij (Ur. list RS, št. 90/07).

Prioritetne usmeritve knjižnice določata *Nacionalni program za kulturo 2008–2011* in *Strateški načrt NUK za obdobje 2010–2013*. *Nacionalni program za kulturo 2008–2011* izpostavlja, da bo pri financiranju programov nacionalne knjižnice pozornost na glavnih izvedbenih ciljih, ki zagotavljajo njeno usmerjenost v bogatitev nacionalne zbirke in njene dostopnosti, vzpostavitev notranje organizacijske strukture za arhiviranje spletnih publikacij in digitalizacijo tiskane knjižnične dediščine ter razvoj portala digitalne knjižnice »dLib.si«. Izpostavlja tudi pomen varovanja knjižničnega gradiva kot kulturnega spomenika, oziroma gradiva, ki ima značaj slovenike. Med strateškimi cilji na področju knjižničarstva navaja tudi cilj »razvoj nacionalne digitalne knjižnice« in ukrep za njegovo uresničitev, tj. gradnjo Digitalne knjižnice Slovenije in digitalnega repozitorija za trajno ohranjanje digitalnih vsebin. *Strateški načrt NUK za obdobje 2010–2013* opredeli kot prioritetne strateške usmeritve knjižnice naslednje:

- ohranitev slovenske pisne kulturne in znanstvene dediščine,
- izboljšanje dostopnosti knjižnične zbirke in drugih informacijskih virov,
- sočasni razvoj tradicionalne in digitalne knjižnice ter
- razvijanje strateških partnerstev.

Prioritetne usmeritve na področju gradnje **Digitalne knjižnice Slovenije** je opredelil dokument Komisije evropskih skupnosti *i2010 – Digitalne knjižnice* (2005), ki je predstavljal strateški okvir razvoja digitalnih knjižnic evropskih držav. Evropske iniciative s področja digitalizacije kulturne dediščine in gradnje digitalnih knjižnic poudarjajo, da se bo uresničevanje možnosti digitalnih tehnologij za splošen in enostaven dostop do podatkov odvijalo na ravni zagotavljanja spletne dostopnosti gradiv, digitalizacije analognih zbirk in arhiviranja ter trajnega ohranjanja digitalnih gradiv. *Nacionalni program za kulturo 2008–2011* omenjene dejavnosti izpostavlja kot naloge slovenske kulturne politike na področju knjižničarstva, poudari pa tudi potrebo po intenziviranju izobraževanja knjižničarjev za potrebe vseh dejavnosti v sodobni knjižnici ter dejavno vključevanje digitaliziranih knjižničnih vsebin v mrežo na področju kulturne vzgoje. *Strategija razvoja informacijske družbe v Republiki Sloveniji – si2010* (2007) je opredelila vizijo vloge e-kulture v informacijski družbi, tj. zagotavljanje razvoj in široko dostopnost digitalnih kulturnih vsebin Slovenije kot osnovo za prepoznavnost Slovenije v svetu, ustvarjanje dodane vrednosti v kulturi ter z njo povezanimi kulturnimi industrijami in prispevek k znanju za večjo kakovost življenja. Dokument Komisije evropskih skupnosti *Digital Agenda for Europe* (2010) pa je podrobneje določil cilje in strategije na področju ene od sedmih strateških iniciativ za razvoj Evrope do leta 2020 (*Europe 2020*), tj. povečati vlogo informacijske in komunikacijske opreme in njeno učinkovito uporabo za pospešitev družbenega in ekonomskega razvoja evropskih držav. Razvoj skupne digitalne knjižnice evropskih držav, Europeane, bo prispeval k večji dostopnosti evropske kulturne dediščine na spletu in večji digitalni pismenosti ter vključenosti prebivalstva v izrabo proizvodov digitalnega okolja. Pogoj za to pa bodo večja vlaganja v digitalizacijo kulturne dediščine in zagotavljanje pogojev za njeno dostopnost. Konkretno strategije razvoja Digitalne knjižnice Slovenije pa je začrtal dokument *Strategija razvoja Digitalne knjižnice Slovenije – dLib.si 2007–2010* (2006), za naslednje obdobje pa *Strateški načrt NUK za obdobje 2010–2013* (2010). Na razvoj Digitalne knjižnice Slovenije v naslednjih letih bo vplivalo tudi *Priporočilo komisije z dne 27. oktobra 2011 o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva in njegovi digitalni hrampi* (2011/711/EU).

1.3 Temeljne funkcije in dejavnost NUK

Iz navedenih normativnih in drugih dokumentov izhajajo **temeljne funkcije in dejavnost NUK**, ki skrbijo:

kot nacionalna knjižnica za:

- zbiranje, obdelavo, hranjenje, posredovanje, varovanje in zaščito temeljne nacionalne zbirke, tj. slovenike, ter njeno dostopnost domači in tuji javnosti,
- varovanje in zaščito slovenske pisne kulturne dediščine,
- dostopnost informacij o knjižničnem gradivu z izdelavo tekoče in retrospektivne slovenske nacionalne bibliografije in drugih zbirk podatkov,
- bibliografsko kontrolo tiskanih in elektronskih publikacij, ki imajo značaj slovenike,
- dostopnost in uporabo knjižnične zbirke in drugih informacijskih virov za uporabnike,
- aktivno sooblikovanje slovenskega knjižničnega sistema in knjižničarstva,
- dvig informacijske pismenosti prebivalstva z organizacijo izobraževanja in drugih oblik dela z uporabniki knjižnice.

kot univerzitetna knjižnica za:

- temeljno zbirko domače in tujejezične strokovne literature, potrebne za izvajanje pedagoškega in znanstvenoraziskovalnega procesa na ljubljanski univerzi,
- gradnjo in upravljanje zbirke visokošolskih del, ki so publicirana na matični univerzi oziroma so njihovi avtorji zaposleni na tej univerzi,
- koordinirano delovanje knjižničnega sistema ljubljanske univerze,
- dvig informacijske pismenosti študentov in zaposlenih na ljubljanski univerzi z organizacijo izobraževanja o iskanju, vrednotenju, izbiri in uporabi različnih vrst in oblik informacijskih virov.

kot osrednja državna knjižnica za:

- izvajanje nalog centra za razvoj knjižnic,
- statistična merjenja delovanja knjižničnega sistema in vodenje razvida knjižnic,
- pripravo strokovnih podlag za sprejem splošnih predpisov in strokovnih priporočil s področja knjižničarstva,
- permanentno izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje knjižničarjev,
- izvajanje raziskovalne dejavnosti na področju bibliotekarstva,
- organizacijo specializirane knjižnične zbirke in informacijskega centra za področje bibliotekarstva,
- organizacijo in izvedbo bibliotekarskih izpitov.

kot osrednja znanstvena knjižnica za:

- zagotavljanje informacijskih virov in informacij za potrebe znanstvenoraziskovalnega dela,
- zbiranje, zagotavljanje dostopnosti in trajno ohranjanje dosežkov znanstvenoraziskovalne dejavnosti,
- pomoč znanstveni skupnosti pri zagotavljanju prostega dostopa do rezultatov znanstvenoraziskovalnega dela.

kot Digitalna knjižnica Slovenije in nacionalni agregator e-vsebin s področja kulture za:

- zagotavljanje informacijskih virov, informacij ter storitev za potrebe razvoja informacijske družbe in pospeševanja družbenega in ekonomskega razvoja Slovenije,
- trajno ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine v digitalni obliki z vzdrževanjem in razvojem zaupanja vrednega repozitorija oziroma digitalnega arhiva,
- gradnjo, razvoj in upravljanje digitalnih zbirk v skladu s potrebami uporabnikov, obstoječimi predpisi in standardi ter v sodelovanju z različnimi strateškimi partnerji s področja kulture, znanosti, izobraževanja in gospodarstva,
- vključevanje digitalnih vsebin v evropsko digitalno knjižnico,
- zagotavljanje najširšega in prostega dostopa do digitalnih vsebin ter razvijanje orodij za njihovo uporabo,
- povezovanje kulturnih, znanstvenih in izobraževalnih ustanov, ki ustvarjajo digitalne vsebine

- promocijo digitalne knjižnice kot sodobne infrastrukture izobraževalnega in znanstvenoraziskovalnega procesa, vseživljenjskega izobraževanja prebivalstva ter dejavnika demokratizacije družbe z zagotavljanjem dostopa do digitalnih informacij za vse uporabnike, ne glede na to, kdo so in s katerega mesta želijo dostopati do njih.

1.4 Organizacija in organi knjižnice v letu 2011

1.4.1 Organizacija knjižnice

Knjižnica je organizirana v širše organizacijske enote, v okviru katerih delujejo posamezne službe, oddelki oziroma centri:

<p>Enota za splošne, pravne in finančne zadeve</p> <ul style="list-style-type: none"> • Služba za splošne in pravne zadeve • Služba za kadrovske zadeve • Svetovalna služba vodstva • Administrativna služba • Projektna pisarna • Gospodarsko-tehnična služba • Finančna služba in računovodstvo • Računalniški center 	<p>Enota za razvoj in upravljanje digitalne knjižnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Služba za digitalno knjižnico • Služba za knjižnično informatiko • Center za koordinacijo digitalizacije knjižničnega gradiva 	<p>Enota za razvoj knjižničarstva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bibliotekarski izobraževalni center • Bibliotekarski raziskovalni center • Center za razvoj knjižnic • Informacijski center za bibliotekarstvo
<p>Enota za pridobivanje in obdelavo knjižničnega gradiva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Služba za pridobivanje knjižničnega gradiva • Služba za bibliografsko obdelavo knjižničnega gradiva <ul style="list-style-type: none"> – Oddelek za formalno obdelavo z Agencijo za ISBN in Agencijo za ISMN – Oddelek za vsebinsko obdelavo knjižničnega gradiva – Oddelek Slovenska nacionalna bibliografija • Center za ohranjanje knjižničnega gradiva 	<p>Enota za delo z uporabniki in upravljanje knjižnične zbirke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Služba za hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva • Center za informacijske storitve • Služba za reproduciranje knjižničnega gradiva 	<p>Enota posebnih zbirk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rokopisna zbirka in zbirka redkih tiskov • Zbirka starih tiskov • Glasbena zbirka • Kartografska zbirka in slikovna zbirka • Zbirka gradiva EU in mednarodnih organizacij • Zbirka posebnega knjižničnega gradiva • Zbirka AV gradiva • Zbirka serijskih publikacij z Agencijo za ISSN • Zbirka tiskov Slovencev zunaj RS

1.4.2 Vodstvo knjižnice

Vodstvo knjižnice sestavljajo:

- ravnateljica **Mateja Komel Snoj**,
- pomočnik ravnateljice za vodenje strokovnega dela **mag. Zoran Krstulović**,
- pomočnica ravnateljice za knjižnični sistem Univerze v Ljubljani **dr. Melita Ambrožič**,
- pomočnica ravnateljice za finančne in splošne zadeve **mag. Simona Arzenšek**.

Ravnateljica organizira ter vodi delo in poslovanje knjižnice, predstavlja in zastopa knjižnico ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela knjižnice. Pomočnik ravnateljice za vodenje strokovnega dela je odgovoren za razvoj strokovnega dela na področjih dejavnosti knjižnice. Pomočnica ravnateljice za knjižnični sistem Univerze v Ljubljani je odgovorna za strokovno delo knjižnice na področju izvajanja univerzitetne funkcije knjižnice. Pomočnica ravnateljice za finančne in splošne zadeve vodi finančne in splošne zadeve knjižnice.

1.4.3 Svet knjižnice in Strokovni svet

Poleg ravnateljice knjižnice sta organa knjižnice svet in strokovni svet knjižnice. **Svet knjižnice** je organ upravljanja, ki nadzira zakonitost dela in poslovanja ter spremlja, analizira in ocenjuje delovanje knjižnice. Člani Sveta NUK so:

Predsednica: dr. Eva Kodrič-Dačić – predstavnica zaposlenih v NUK

Namestnica predsednice: dr. Mojca Kotar – predstavnica Univerze v Ljubljani

Člani:

- Andreja Trdan – predstavnica Ministrstva za kulturo
- Simon Ošo – predstavnik Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
- mag. Tatjana Likar – predstavnica Ministrstva za kulturo

Strokovni svet spremlja in ocenjuje strokovno delo knjižnice in uresničevanje politike njenega ustanovitelja. Člani Strokovnega sveta NUK so:

Predsednica: mag. Helena Pečko Mlekuš, NUK – predstavnica strokovnih delavcev NUK

Namestnica predsednice: dr. Anja Dular, vodja Knjižnice Narodnega muzeja Slovenije – predstavnica Kulturniške zbornice Slovenije

Člani:

- izr. prof. dr. Primož Južnič, Filozofska fakulteta – predstavnik Univerze v Ljubljani
- mag. Zdenka Oven, vodja knjižnice Fakultete za računalništvo in informatiko in Fakultete za elektrotehniko – predstavnica Univerze v Ljubljani
- mag. Vlasta Stavbar, Univerzitetna knjižnica Maribor – predstavnica Zveze bibliotekarskih društev Slovenije
- mag. Slavica Rampih, Mariborska knjižnica – predstavnica Zveze bibliotekarskih društev Slovenije
- dr. Jedert Vodopivec, Arhiv RS – predstavnica Kulturniške zbornice Slovenije
- Matjaž Lulik, NUK – predstavnik strokovnih delavcev NUK
- Marjeta Šušterčič, NUK – predstavnica vseh delavcev NUK

2 Dolgoročni cilji javnega zavoda

CILJ 1: DOSLEDNO IN CELOVITO ZBIranJE SLOVENIKE NA RAZLIČNIH NOSILCIH ZAPISA

STRATEGIJE ZA URESNIČITEV CILJA:

- zagotavljanje učinkovitega sistema zajemanja obveznega izvoda tiskanih in elektronskih publikacij
- pridobivanje dodatnih sredstev za nakup slovenike v tujini in stare slovenike
- povezovanje z drugimi ustanovami in zasebniki, imetniki slovenske pisne kulturne in znanstvene dediščine, pri zbiranju slovenike

CILJ 2: TAKOJŠNJA IN UČINKOVITA OBDELAVA PRIDOBLENEGA GRADIVA

STRATEGIJE ZA URESNIČITEV CILJA:

- učinkovita organizacija sprotne obdelave obveznega izvoda publikacij in drugega pridobljenega gradiva
- izboljšanje tehnologije obdelave in racionalizacija delovnega procesa
- zagotavljanje kadrovskih in tehnoloških pogojev za obdelavo naraščajočega obsega elektronskih oziroma digitalnih virov

CILJ 3: SKRb ZA VAROVANJE, ZAŠČITO IN TRAJNO OHRANJANJE PISNE KULTURNE IN ZNANSTVENE DEDIŠČINE

STRATEGIJE ZA URESNIČITEV CILJA:

- izboljšanje pogojev hranjenja gradiva v sedanjih prostorih in prizadevanja za začetek gradnje novih (NUK2)
- zagotavljanje varnega arhiviranja obveznega izvoda publikacij na klasičnih nosilcih zapisa
- zagotavljanje pogojev za trajno ohranjanje gradiva v digitalni obliki
- prenašanje ogroženega gradiva na klasičnih nosilcih zapisa na druge (obstojnejše) nosilce zapisa
- izvajanje nujnih restavratorskih in konservatorskih posegov za upočasnitev propadanja gradiva
- izvajanje sodobnih kemičnih postopkov za zaustavitev propadanja gradiva na kislem papirju
- izvajanje raziskovalne dejavnosti na področju ohranjanja pisne kulturne dediščine

CILJ 4: GRADNJA IN VZDRŽEVANJE DIGITALNIH ZBIK GRADIV IN ZAGOTAVLJANJE NJIHOVE DOSTOPNOSTI

STRATEGIJE ZA URESNIČITEV CILJA:

- izdelava tekoče in retrospektivne nacionalne bibliografije
- oblikovanje in dopolnjevanje digitalnih zbirk gradiv, ki so nacionalnega pomena
- oblikovanje in dopolnjevanje digitalnih zbirk rezultatov znanstvenoraziskovalne dejavnosti
- zagotavljanje dostopa do digitalnih zbirk prek enotnega informacijskega portala za upravljanje znanja (Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si) in njegov razvoj
- vzpostavitev ustreznega javnega dostopa do digitalnega arhiva elektronskih in spletnih publikacij
- zasnova, vzpostavitev in razvoj portala za enoten dostop do e-vsebin na področju kulture kot nacionalni agregator e-vsebin

CILJ 5: POVEČANJE UPORABE KNJIŽNIČNE ZBIRKE IN DRUGIH INFORMACIJSKIH VIROV, DO KATERIH ZAGOTAVLJA KNJIŽNICA DOSTOP

STRATEGIJE ZA URESNIČITEV CILJA:

- načrtna digitalizacija gradiv, gradnja in razvoj digitalne knjižnice
- uvajanje novih elektronskih storitev in povečanje števila uporabnikov na daljavo
- povečanje števila uporabnikov z Univerze v Ljubljani in uporabnikov s področja znanstvenoraziskovalne dejavnosti
- strokovna pomoč uporabnikom pri iskanju informacijskih virov
- izobraževanje uporabnikov za uporabo informacijskih virov
- stalno javno predstavljanje bogate nacionalne pisne kulturne dediščine
- zagotavljanje dostopnosti knjižnične zbirke in drugih informacijskih virov ter storitev fizično ali drugače oviranim osebam
- izboljšanje pogojev za študij in kakovostno preživljanje prostega časa v knjižnici

CILJ 6: AKTIVNO SOOBLIKOVANJE SLOVENSKEGA KNJIŽNIČNEGA SISTEMA IN PODPIRANJE NJEGOVEGA RAZVOJA V SMERI RAZVOJA KNJIŽNIČNIH SISTEMOV NAJRAZVITEJŠIH DRŽAV EU

STRATEGIJE ZA URESNIČITEV CILJA:

- stalno spremljanje in analiziranje stanja in razvoja na področju informacijske družbe ter razvoja knjižničarstva v državah EU
- aktivno povezovanje s knjižnicami in knjižničarji v Sloveniji in državah EU in sodelovanje v skupnih projektih
- spremljanje in usmerjanje razvoja slovenskih knjižnic in knjižničnega sistema v skladu z nacionalnimi potrebami in zmožnostmi ter z evropskimi in svetovnimi razvojnimi trendi
- zagotavljanje strokovnih podlag za razvoj nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema
- oblikovanje strategije razvoja nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture
- organizacija in izvajanje neformalnega strokovnega izobraževanja in raziskovalnorazvojne dejavnosti na področju knjižničarstva

CILJ 7: AKTIVNO SOOBLIKOVANJE EVROPSKE DIGITALNE KNJIŽNICE

STRATEGIJE ZA URESNIČITEV CILJA:

- sodelovanje pri gradnji in razvoju evropske digitalne knjižnice (Europeana)
- sodelovanje pri oblikovanju modelov dajanja na voljo javnosti digitaliziranih gradiv in »digitalno rojenih« vsebin na državni in evropski ravni
- sodelovanje pri upravljanju in razvoju skupnega portala evropskih nacionalnih knjižnic (The European Library)

CILJ 8: PODPORA STROKOVNEMU RAZVOJU ZAPOSLENIH ZA USPEŠNO IN UČINKOVITO DELO

STRATEGIJE ZA URESNIČITEV CILJA:

- podpora zaposlenim pri vključevanju v programe formalnega izobraževanja s področij njihovih dela oziroma deficitarnih področij v knjižnici

- zagotavljanje stalnega strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih z udeležbo na izobraževanjih doma in v tujini
- zagotavljanje stalnega usposabljanja zaposlenih na delovnem mestu
- izobraževanje in usposabljanje zaposlenih za nove tehnologije in načine dela v digitalni knjižnici, spletnem okolju in računalniški sistemski podpori

CILJ 9: ZAGOTAVLJANJE KADROVSKIH, FINANČNIH, PROSTORSKIH IN DRUGIH POGOJEV ZA OPRAVLJANJE POSLANSTVA KNJIŽNICE

STRATEGIJE ZA URESNIČITEV CILJA:

- povečanje števila sodelavcev ter optimalno kombiniranje števila in strukture redno zaposlenih z opiranjem na zunanje sodelavce in zunanje izvajanje storitev
- učinkovito razporejanje finančnih sredstev in kontrola notranjih procesov
- zagotavljanje zadostnih finančnih sredstev tako za delo tradicionalne kot digitalne knjižnice ter povečanje lastnih prihodkov
- izboljševanje prostorskih razmer za študij, znanstvenoraziskovalno delo in kakovostno preživljanje prostega časa v knjižnici
- izgradnja nove knjižnične stavbe

3 Prednostni cilji za 2011 po programskih področjih dejavnosti NUK

1. Prednostni letni cilji pri nakupu gradiva in informacijskih virov

- V okviru nakupa slovenike prednostni nakup slovenike, objavljene v tujini.
- Povečanje deleža elektronskih virov v primerjavi z nakupom tiskanih virov.
- Nakup elektronskih virov prednostno v okviru konzorcija.
- Nakup temeljne tuje strokovne in znanstvene periodike ter tujih monografij prednostno s področij humanistike in družboslovja.
- Sistematično dopolnjevanje zbirke študijske literature glede na potrebe študijskih programov Univerze v Ljubljani.
- Izvedba evalvacije kakovosti knjižnične zbirke.

2. Prednostni letni cilji pri nakupu slovenike za zamenjavo s tujimi knjižnicami

- Zagotavljanje prisotnosti slovenske knjige v tujini (v tujih knjižnicah) in s tem zagotavljanje pogojev za spoznavanje in raziskovanje slovenske kulture v drugih državah.
- Posodobitev sistema zamen z domačimi in tujimi knjižnicami in drugimi organizacijami.

3. Prednostni letni cilji pri izvajanju Zakona o obveznem izvodu publikacij

- Sistematično zajemanje spletnih publikacij.
- Pridobivanje podatkov o novih zavezancih in vodenje seznama zavezancev v programu COBISS3.
- Promocija Zakona o obveznem izvodu publikacij in njegovih sprememb ter obveščanje novih zavezancev.
- Izvedba ukrepov za povečanje zajema obveznega izvoda – od pet do deset predstavitev na sedežu zavezancev.
- Povečanje učinkovitosti pridobivanja obveznih izvodov doktorskih disertacij Univerze v Ljubljani.
- Tesnejše sodelovanje z drugimi knjižnicami (zlasti osrednjimi območnimi) in zavezanci za obvezni izvod za uspešnejše pridobivanje obveznega izvoda.
- Sprotna distribucija obveznega izvoda drugim knjižnicam.

4. Prednostni letni cilji na področju bibliografske obdelave knjižničnega gradiva

- Do 31. januarja 2012 obdelati celotno količino gradiva, ki bo prispela v knjižnico v letu 2011.
- Nadaljevanje povezovanja bibliografskih zapisov, pridobljenih s konverzijo listkovnih katalogov, z vzajemno bazo COBIB.
- Nadaljnji razvoj in promocija portala Slovenska bibliografija.

5. Prednostni letni cilji pri zagotavljanju bibliografske kontrole, CIP ter vključevanju v mednarodne informacijske sisteme

- Zagotovitev sredstev za mednarodne članarine in aktivno sodelovanje v mednarodnih organizacijah s področja bibliografske kontrole.
- Aktivno sodelovanje v izvajanju mednarodne bibliografske kontrole.
- Izboljšanje sodelovanja z založniki s predstavitvami storitev pri njih (5–10 obiskov).
- Izpopolnitev kriterijev za izbor publikacij, ki pridobijo CIP.
- Sodelovanje pri dopolnjevanju spletnega priročnika Mednarodne agencije ISBN.

6. Prednostni letni cilji na področju ohranjanja knjižničnega gradiva

- Izboljšanje in stalna kontrola pogojev hranjenja knjižničnega gradiva.
- Izvajanje mikrofilmanja slovenskih časnikov in časopisov in izseljenskega časopisja.
- Izvajanje digitalizacije in mikrofilmanja najbolj ogroženega in najbolj uporabljane gradiva.
- Konserviranje/restavriranje najbolj poškodovanega gradiva.
- Povečanje obsega zaščite arhivskega in dragocenega gradiva NUK.
- Sprotna popravila poškodovanega gradiva iz redne postavitve NUK.
- Nadaljevanje sodelovanja pri izvajanju domačih in mednarodnih raziskovalnih projektov s področja ohranjanja knjižničnega gradiva.

7. Prednostni letni cilji na področju dela z uporabniki

- Nadaljnji razvoj storitev na daljavo: dobava digitalnih dokumentov, negotovinsko plačevanje storitev za fizične osebe.
- Vzpostavitev učinkovitega sistema izterjave gradiva po 4. opominu s pomočjo podjetja za izterjavo.
- Nadomeščanje neizterljivega in založenega gradiva, zlasti obveznih izvodov, s pomočjo odpisnih seznamov splošnih in drugih knjižnic.
- Izboljšanje spletnih storitev in pogojev za uporabo klasičnih storitev za uporabnike s posebnimi potrebami.
- Vzorčne meritve fizičnega obiska zgradbe NUK v tipičnih enotedenskih obdobjih.
- Ponovitev nekaterih anketnih vprašanj iz spletne ankete o zadovoljstvu uporabnikov in primerjava z letom 2008.
- Nadaljevanje revizije knjižnične zbirke.

8. Prednostni letni cilji na področju digitalizacije knjižničnega gradiva in izgradnje digitalne knjižnice

- Zagotavljanje pogojev za koordinirano digitalizacijo gradiv na ravni države.
- Izvedba digitalizacije gradiv v obsegu najmanj 500.000 skenogramov.
- Izvedba optimizacije oglednih kopij gradiv na portalu dLib.si.
- Dopolnitev, normalizacija in harmonizacija metapodatkov.
- Nadaljnji razvoj funkcij in modalitet digitalnega arhiva.
- Tekoče reševanje avtorskopравnih vprašanj za zagotavljanje prostega dostopa do avtorsko zaščitene gradiv.
- Promocija in zagotavljanje pogojev za prost dostop do rezultatov javno financiranega znanstvenoraziskovalnega dela.
- Namestitev vmesnika eStatistike za spremljanje uporabe portala dLib.si.
- Izvajanje marketinške strategije in različnih oblik promocije digitalnih vsebin.
- Aktivno sodelovanje pri razvoju Evropske knjižnice (The European Library – TEL) in Europeane ter v drugih mednarodnih projektih s področja digitalizacije in izgradnje digitalne knjižnice.

9. Prednostni letni cilji na področju raziskovalno-razvojnne dejavnosti

- Sodelovanje v raziskovalnih in razvojnih projektih s področja ohranjanja knjižničnih gradiv in izgradnje digitalne knjižnice.
- Uporaba rezultatov raziskovalnih in razvojnih projektov pri razvoju dejavnosti knjižnice in knjižničnega sistema.
- Spremljanje razvoja knjižničnega sistema ter analiza in vrednotenje delovanja knjižnic, prvenstveno splošnih, visokošolskih, specialnih in nacionalne.

- Razvoj strokovnih podlag za razvoj knjižničnega sistema.
- Priprava strokovnih osnov za normativno kontrolo.

10. Prednostni letni cilji na področju koordinacijskih nalog za osrednje območne knjižnice

- Strokovna pomoč in svetovanje osrednjim območnim knjižnicam pri izvajanju posebnih nalog.
- Sodelovanje pri spremembi Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah.
- Koordinacija dejavnosti svetovalnih služb.
- Organizacija in vodenje strokovnega usposabljanja za svetovalno delo območnih knjižnic in vodenje skupnih projektov in novih storitev.
- Koordinacija izvajanja domoznanske dejavnosti.
- Vodenje statističnih pregledov (priprava obrazcev v okviru statističnega zbiranja podatkov za OOK).

11. Prednostni letni cilji na področju dejavnosti v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu

- Izvajanje vseh postopkov v skladu s *Pravilnikom o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo* v sodelovanju z IZUM.
- Sodelovanje z IZUM pri redakciji Geslovnika COBISS.
- Priprava potrebnih priporočil, navodil in priročnikov za bibliografsko obdelavo posameznih vrst knjižničnega gradiva.
- Priprava prevodov standardov in drugih priročnikov, potrebnih za delo v vzajemnem katalogu.
- Vzdrževanje in nadgradnja 2. elektronske izdaje Univerzalne decimalne klasifikacije – UDCMRF 2006.
- Priprava manjkajočih strokovnih osnov za normativno kontrolo.

12. Prednostni letni cilji na področju knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani

- Zagotavljanje temeljne zbirke informacijskih virov za potrebe študijskega in znanstvenoraziskovalnega procesa UL.
- Povečanje učinkovitosti pridobivanja obveznega izvoda tiskanih in elektronskih publikacij UL ter zagotavljanje pogojev za njihovo trajno ohranjanje in dostopnost.
- Ponudba digitalnih zbirk prek portala Digitalne knjižnice Slovenije in razvoj novih elektronskih storitev in informacijske dejavnosti za potrebe univerzitetnega okolja.
- Upravljanje s storitvijo oddaljenega dostopa do informacijskih virov za potrebe NUK in knjižnic Univerze v Ljubljani.
- Sodelovanje pri upravljanju združevalnega iskalnika Metalib in povezovalnika SFX v delovni skupini, ki jo sestavljajo predstavniki CTK in drugih knjižnic Univerze v Ljubljani..
- Pospešitev gradnje in razvoja digitalne zbirke visokošolskih del UL in njena ponudba prek portala dLib.si.
- Izvajanje različnih oblik izobraževanja za informacijsko pismenost študentov in zaposlenih na UL in promocija standardov informacijske pismenosti.
- Strokovna podpora visokošolskim knjižničarjem in dejavnosti Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL.
- Spremljanje delovanja in razvoja visokošolskih knjižnic UL z zbiranjem statističnih podatkov in evalvacijskimi študijami.

13. Prednostni letni cilji na področju dejavnosti nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture

- Pridobiti stališče Ministrstva za kulturo do dokumentov, ki so nastali v prvi fazi projekta.
- V sodelovanju z Ministrstvom za kulturo oblikovati metodologijo za koordinirano digitalizacijo na področju kulture.
- Poskusno zajeti metapodatke vsaj treh portalov oziroma institucij s področja kulture.
- Sodelovati z Europeano prek članstva v Svetu ponudnikov vsebin in agregatorjev.

14. Prednostni letni cilji na področju izdajanja publikacij

- Zmanjšanje stroškov izdajanja publikacij s povečanjem deleža elektronskih publikacij.
- Redna izdelava in zagotavljanje Slovenske bibliografije v elektronski obliki prek portala.
- Izdajanje prevodov standardov in temeljnih priročnikov s področja bibliotekarske in informacijskih znanosti.
- Izdajanje izvornih monografij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti.

15. Prednostni letni cilji na področju izobraževalne dejavnosti

- Povečanje deleža permanentnega izobraževanja knjižničarjev v celotnem obsegu izobraževanja.
- Izvajanje permanentnega izobraževanja prednostno na naslednjih področjih: informacijska služba, digitalna knjižnica, komuniciranje, novosti v stroki.
- Na področju izobraževanja knjižničarjev za delo v sistemu vzajemne katalogizacije sprotno prilagajanje potrebam in novostim na področju vzajemne katalogizacije.
- Ohranitev dosedanjega obsega izobraževanje uporabnikov za uporabo elektronskih informacijskih virov, v prvi vrsti uporabnikov z Univerze v Ljubljani.
- Sodelovanje z Ministrstvom za kulturo pri vzpostavitvi novega sistema bibliotekarskih izpitov.

16. Prednostni letni cilji na področju predstavitvene in promocijske dejavnosti

- Organizacija razstav knjižničnega gradiva NUK in promoviranje slovenske pisne kulturne dediščine doma in v tujini.
- Promocija informacijskih virov in storitev v strokovni in širši javnosti.

17. Prednostni letni cilji na področju mednarodne dejavnosti

- Zagotovitev pogojev za sodelovanje zaposlenih, članov mednarodnih delovnih skupin, komisij in odborov na mednarodnih sestankih in konferencah.
- Podpiranje aktivne udeležbe zaposlenih na mednarodnih strokovnih srečanjih.
- Zagotovitev pogojev za strokovne obiske zaposlenih na knjižnih sejmih in v knjižnicah, s katerimi ima NUK sklenjene sporazume o sodelovanju in za izmenjavo kadrov.
- Plačilo članarin mednarodnim organizacijam s področja dejavnosti knjižnice v dosedanjem obsegu.

18. Prednostni letni cilji na področju drugih dejavnosti*Prednostni cilji konzorcija COSEC:*

- Posodobitev konzorcijske pogodbe.
- Konzorcijska pogajanja s ponudniki informacijskih virov in storitev za čim bolj ugodne cene virov.
- Sodelovanju v mednarodnem konzorciju eIFL.net.
- Spremljanje uporabe licenčnih elektronskih informacijskih virov, njihova promocija in izobraževanje uporabnikov za njihovo uporabo.
- Promocija dejavnosti konzorcijev COSEC in eIFL.net.

Prednostni cilji pri podpori delovanju ZBDS:

- Sodelovanje pri izdajanju revije Knjižnica kot sozaložnik.
- Prostorska, tehnična in materialna podpora izvajanju dejavnosti ZBDS.
- Zmanjšanje obsega kadrovske podpore zaradi predvidene spremembe v vodstvu in organih ZBDS.

19. Prednostni letni cilji pri vodenju in organizaciji knjižnice

- Zagotovitev pogojev za razvoj digitalne knjižnice.
- Načrtovanje in izvedba učinkovitih organizacijskih in kadrovskih sprememb.
- Skrb za izobraževanje zaposlenih.
- Sodelovanje pri pripravi nove projektne naloge in arhitekturnega natečaja za NUK 2.
- Povečanje obsega materialnih virov za delovanje knjižnice in vključevanje v projekte.
- Priprava in uskladitev pravilnikov in drugih pravnih aktov.
- Pripravljanje in izvedba javnih naročil.
- Nadaljevanje inventure knjižničnih gradiv.
- Izvajanje ukrepov za zagotavljanje varnosti pri delu in v stavbi.
- Zagotavljanje ustrezne računalniške podpore.
- Vzdrževanje in nadgradnja domače strani knjižnice.

II POROČILO O STROKOVNEM DELU KNJIŽNICE

1 Nabava knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov

1.1 Politika izgradnje knjižnične zbirke

NUK pridobiva gradivo z obveznim izvodom, nakupom, zameno in darovi. Cilj je konsistentna knjižnična zbirka in izpolnjevanje poslanstva knjižnice. Pri izgradnji knjižnične zbirke upošteva štiri temeljna načela: ustreznost (vsebina, obseg, skupine uporabnikov), izčrpnost (kompletacije, temeljno gradivo), strokovnost (objektivnost, uravnoteženost, nepristranski izbor) in preudarnost (najboljša vrednost za ceno). Vsebinske smernice nabavne politike NUK so določene z vrsto knjižnice (nacionalna in univerzitetna), potrebami uporabnikov in namenom knjižnice. Zakonske podlage so zapisane v Zakonu o knjižničarstvu (29. in 33. člen), izgradnja knjižnične zbirke pa je usklajena tudi s podzakonskimi akti.

1.2 Prednostni letni cilji pri nakupu gradiva in informacijskih virov

- V okviru nakupa slovenike prednostni nakup slovenike, objavljene v tujini.
- Povečanje deleža elektronskih virov v primerjavi z nakupom tiskanih virov.
- Nakup elektronskih virov prednostno v okviru konzorcija.
- Nakup temeljne tuje strokovne in znanstvene periodike ter tujih monografij, prednostno s področij humanistike in družboslovja.
- Sistematično dopolnjevanje zbirke študijske literature glede na potrebe študijskih programov Univerze v Ljubljani.
- Izvedba evalvacije kakovosti knjižnične zbirke.

1.3 Uresničitev letnih ciljev

- Prednostni nakup slovenike, izdane v tujini, in stare slovenike smo realizirali v skladu z razpoložljivimi sredstvi.
- Obseg elektronskih virov smo zmanjšali za dva naslova: eno zbirko smo zaradi večletnih slabih statistik uporabe in previsokih stroškov naročnin odpovedali, drugo smo nadomestili z vsebinsko in cenovno privlačnejšo zbirko. Zaradi pomanjkanja sredstev nismo kupili vseh načrtovanih novih virov. Elektronski informacijski viri so v primerjavi s tiskanimi dražji tudi zaradi višje, 20 % stopnje DDV.
- Večino elektronskih virov (73 %) smo kupili v okviru konzorcija.
- Nakup temeljne tuje strokovne in znanstvene periodike ter tujih monografij, prednostno s področij humanistike in družboslovja, smo realizirali v skladu z razpoložljivimi sredstvi.
- Delno evalvacijo kakovosti knjižnične zbirke smo izvedli tako, da smo spremljali izposajo kupljenih monografskih publikacij.

1.4 Obseg pridobljenega knjižničnega gradiva

Celoten dotok gradiva za knjižnično zbirko NUK je znašal **84.901 fizičnih enot** (kosov) in je bil **glede na načrt večji za 38 %, glede na leto 2010 pa za 20 % manjši** (Tabeli 1 in 2). Glede na letni načrt smo pridobili z obveznim izvodom 5 % več enot gradiva, z nakupom 253 % več enot, z zamenjavo 68 % več, z darovi pa skoraj petkrat več gradiva. Med darovi je bilo največ rokopisnega gradiva, količina pa je odvisna od ponudbe zapuščin.

V primerjavi z letom 2010 smo prejeli 5 % manj obveznih izvodov, kar je odvisno od slovenske založniške produkcije. Nakup je bil manjši za 22 %, zamena pa večja za 62 %. Prejeli smo za 50 % manj darov kot v letu 2010.

V letu 2011 smo največ gradiva v NUK prejeli z obveznim izvodom (64 %), ostalo smo pridobili z darovi (20 %), nakupi (10 %) in mednarodno zamenjavo gradiva (5 %).

Tabela 1: Dotok gradiva za knjižnično zbirko NUK po načinu nabave v letu 2011 (fizične enote – kosi)

2011	načrtovano	doseženo	realizacija
obvezni izvod	51.550	54.087	105 %
nakup	3.515	8.883	253 %
zamena	2.780	4.666	168 %
dar	3.620	17.265	477 %
skupaj	61.465	84.901	138 %

Tabela 2: Struktura dotoka gradiva v fond NUK v letu 2011 (fizične enote – kosi)

vrsta g.	obvezni izvod			nakup			zamena			dar			skupaj		
	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.
mon. p.	13.932	15.821	88	848	1.055	80	852	754	113	1.657	2.043	81	17.289	19.673	88
ser. p.	31.367	32.344	97	7.405	9.396	79	1.914	1.862	103	3.149	2.224	142	43.835	45.826	96
gl. tisk	241	317	76	44	105	42	8	6	133	1	42	2	294	470	63
gl. AV	550	694	79	54	55	98	24	24	100	24	24	100	652	797	82
kart.g.	229	180	127	4	4	100	26	18	144	4	3	133	263	205	128
slik. g.	1.058	388	273	187	126	148	14	18	78	48	1.087	4	1.307	1.619	81
AV g.	1.664	2.056	81	69	0	0	33	0	0	306	246	124	2.072	2.302	90
rok. g.	0	0	0	128	667	19	1.644	129	1.274	10.982	28.601	38	12.754	29.397	43
drob. t.	5.012	4.831	104	2	2	100	94	50	188	28	147	19	5.136	5.030	102
drugo	34	183	19	142	3	4.733	57	14	407	1.066	29	3.676	1.299	229	567
Skupaj	54.087	56.814	95	8.883	11.413	78	4.666	2.875	162	17.265	34.446	50	84.901	105.548	80

1.5 Nakup knjižničnega gradiva

V letu 2011 smo realizirali 106 % načrtovanega nakupa gradiva (Tabela 3). Kupili smo več monografskih publikacij in neknjižnega gradiva ter manj serijskih publikacij in podatkovnih zbirk, kot smo načrtovali. V primerjavi z letom 2010 smo kupili 46 % manj gradiva, in sicer 29 % manj monografskih publikacij, 2 % manj serijskih publikacij, 89 % manj neknjižnega gradiva in 7 % manj podatkovnih zbirk, ker smo imeli zaradi 20 % DDV za e-vire na voljo tudi manj sredstev za nakup drugih vrst gradiva.

Tabela 3: Nakup knjižničnega gradiva v letu 2011 (inventarne enote)

število enot	načrtovano	doseženo	realizacija
monografije	650	744	114 %
serijske publikacije	551	475	87 %
neknjižno gradivo	35	103	294 %
podatkovne zbirke	48	42	88 %
drugo	0	0	-
skupaj	1.284	1.364	106 %

1.5.1 Reklamacije nakupov

Pri vsakoletnem izboru dobavitelja za serijske publikacije je eden od pogojev javnega naročila tudi beleženje izdanih številok ter sledenje poslanih pošilk pri ponudniku. Izbrani dobavitelj ima dnevno prek spleta dostopne vse informacije o poslanih in reklamiranih številkah. Tuji dobavitelji za

monografske publikacije prav tako nudijo vpogled v status naročenih publikacij, zato reklamiranje nedospelih izvodov pri teh dobaviteljih ni več potrebno. V letu 2011 je bilo število reklamacij nakupov manjše za 9 %. Dobavitelj je v letu 2011 poslal reklamacije za 472 števil, od tega je bilo 196 uspešnih. Podrobnejši podatki so v Tabeli 2.7 v Prilogi 2.

1.5.2 Evalvacija kakovosti knjižnične zbirke

Že v letu 2000 smo se odločili, da ocenimo kakovost knjižnične zbirke NUK. IFLA smernice za oblikovanje nabavne politike priporočajo za evalvacijo knjižnične zbirke ugotavljanje vrednosti kvantitativnih in kvalitativnih kazalcev. Nekateri kvantitativni podatki so že vključeni v vsakoletna poslovna poročila (npr. prirast in velikost zbirke, stroški za nakup gradiva, dotok po področjih in načinih nabave). Med kvalitativnimi kazalci smernice navajajo tudi zadovoljstvo uporabnikov. Anketo o zadovoljstvu uporabnikov z viri in storitvami NUK smo izvedli leta 2008.

V letu 2000 smo kot teoretično osnovo za raziskavo upoštevali IFLA kazalce za merjenje kakovosti in priporočila za merjenje uspešnosti v visokošolskih knjižnicah. Izbrali smo tri kazalce in jih priredili za potrebe raziskave: uporaba celotne zbirke, uporaba zbirke po področjih in neuporabljeni dokumenti. Tudi v letu 2011 smo se odločili za enake kazalce. V vzorec merjenja smo vključili računalniško evidentirane monografske publikacije, kupljene v obdobju 2000–2010. Zaradi pomanjkanja kadrov in drugih prioritarnih nalog še nismo pridobili vseh podatkov. V nadaljevanju bomo prikazali rezultate za zbirko kupljenih monografskih publikacij za izposajo na dom, in sicer: delež izvodov za izposajo na dom, podatke o nikoli izposojenem gradivu, delež porabljenih finančnih sredstev, nakup gradiva po jezikih in izposajo knjižnih zbirk, ki so naročene kot stalna naročila. Podatke smo zbrali iz bibliografske zbirke COBIB, letnih poročil in internih poročil enot NUK. V raziskavi smo zbrane podatke ustrezno statistično obdelali.

V Tabeli 4 je prikazana enajstletna statistika nakupov monografskih publikacij glede na stopnjo dostopnosti (izposoja na dom ali le v čitalnice). Največ publikacij smo kupili leta 2001, ko je bil tudi delež izvodov za izposajo na dom najvišji. V naslednjih letih se kaže trend zmanjševanja nakupa, najnižji nakup je bil v letih 2006 in 2007. Če primerjamo povprečni delež nakupov za izposajo v letih 2000–2005 in v zadnjih šestih letih, je ta delež manjši za skoraj 20 %.

Tabela 4: Sestava nakupov monografskih publikacij glede na dostopnost izposoje (2000–2010)

leto nakupa	št. vseh kupljenih monografskih publ. (inv. enote)	št. enot za izposajo v čitalnice	št. enot za izposajo na dom	delež enot za izposajo na dom
2000	1.544	820	724	47 %
2001	1.900	721	1.179	62 %
2002	1.635	915	720	44 %
2003	1.237	608	629	51 %
2004	1.395	807	588	42 %
2005	1.468	1.051	417	28 %
2006	589	435	154	26 %
2007	409	252	157	38 %
2008	1.270	1.003	267	21 %
2009	1.333	737	596	45 %
2010	972	686	286	29 %

Tabela 5 prikazuje podatke o izposoji kupljenih monografij za izposajo na dom v obdobju 2000–2011. V celotnem obdobju znaša delež neizposojenega gradiva 26 %. Med leti so večja nihanja: delež nikoli izposojenega gradiva je najmanjši za gradivo, kupljeno leta 2001 (17 %), največji pa za gradivo, kupljeno leta 2010 (49 %), kar je sicer razumljivo, ker je od nabave gradiva do izvedbe meritev minil sorazmerno kratek čas.

Tabela 5: Kupljene monografije, ki niso bile nikoli izposojene do izvedbe meritev novembra 2011

leto nakupa	št. kupljenih monografij za izposajo na dom	št. nikoli izposojenih monografij	delež nikoli izposojenih monografij
2000	724	200	28 %
2001	1.179	198	17 %
2002	720	154	21 %
2003	629	146	23 %
2004	588	169	29 %
2005	417	114	27 %
2006	154	62	40 %
2007	157	41	26 %
2008	267	114	43 %
2009	596	146	24 %
2010	286	141	49 %

Že leta 2000 smo pri evalvaciji izposoje nakupov ugotovili, da se je zanimanje uporabnikov za gradivo v jezikih narodov nekdanje Jugoslavije znatno zmanjšalo. Tudi v obdobju 2000–2010 smo kupili največ monografij v angleškem jeziku, nismo pa še analizirali podatkov o izposoji gradiva po jezikih.

Tabela 6: Nakup monografij za izposajo na dom po jezikih

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
slv	31	20	22	18	26	17	5	66	16	297	42
hrv.bos	36	54	61	58	54	48	14	2	13	14	15
srb.mak	28	110	109	123	57	24	11	0	3	7	0
eng	366	690	377	322	327	247	146	130	181	222	226
ger	91	56	70	66	76	68	37	25	41	42	56
fre	18	40	17	12	12	12	20	6	13	12	13
ita	60	35	11	13	20	14	12	2	6	10	17
spa	5	39	4	4	5	4	2	0	3	0	0
drugi	10	1	19	7	3	0	1	2	3	3	1

Glede na delež porabljenih sredstev smo v letu 2000 za nakup monografij za izposajo na dom porabili 54 % vseh sredstev za nakup monografij, leta 2010 pa samo še 28 %. Ker delež sredstev za nakup gradiva ne raste sorazmerno z rastjo cen e-virov in naročin za tiskane kontinuirane vire, se pomanjkanje finančnih sredstev najbolj kaže prav pri nakupu monografij, kjer pa dajemo prednost v tujini objavljeni sloveniki.

Eden od pomembnih sklopov gradiva, ki ga že od druge svetovne vojne kupujemo za knjižnično zbirko NUK, so zbrana in izbrana dela, predvsem s področij humanistike in družboslovja. Glede na spremembe v okolju (dostopnost e-virov) smo pregledali izposajo knjižnih zbirk, ki so že vsa leta naročene kot stalno naročilo (dobavitelj nam po izidu pošlje vsak zvezek v zbirki, brez posebnega naročila). V letu 2011 smo redno prejeli 55 knjižnih zbirk s področja družboslovja in humanistike in 23 knjižnih zbirk. Pregledali smo izposajo posameznih zbirk in se pri nekaterih, ki se zelo malo izposojajo, že odločili za odpoved. Podrobnejša analiza bo sledila v letu 2012.

1.6 Zamenjava knjižničnega gradiva

V letu 2011 smo nadaljevali z urejanjem evidenc in evalvacijo zamen s posameznimi knjižnicami. Na izbor vsega gradiva, ki ga prejmemo z zameno, ne moremo vplivati, ker imajo knjižnice različno politiko glede zamenjave gradiva in tudi same pripravljajo izbor za NUK. Določen izbor lahko

naredimo pri monografijah, ki jih knjižnice ponudijo na listah dvojnic, vendar ne prejmemo vedno vsega izbranega in naročenega gradiva.

Skupno smo prejeli 2.875 enot gradiva. Pri monografijah smo prejeli največ naslovov s področja družbenih ved (28 %) ter umetnosti in zgodovine (17 %). Monografije so bile večinoma v angleškem (39 %) in nemškem jeziku (18 %), sledijo vzhodnoevropski jeziki (14 %). Pri serijskih publikacijah smo prejeli največ naslovov s splošnega področja (26 %), s področja družbenih ved (23 %) in zgodovine (12 %). Največ serijskih publikacij smo prejeli v vzhodnoevropskih jezikih (47 %), slovenščini (16 %), angleščini (14 %) in nemščini (12 %). Več podatkov o zameni je v poglavju 2.

1.7 Darovi

Kot dar smo v letu 2011 prejeli 17.265 kosov gradiva, kar je skoraj petkrat več od načrtovanega ter za polovico manj kot v preteklem letu. NUK beleži kot dar vse gradivo, ki ga prejme kot depozitna knjižnica mednarodnih ustanov in organizacij (UNESCO, EU, OECD in druge). Darove pošiljajo tudi posamezni avtorji; v knjižnično zbirko jih vključimo v skladu s kriteriji nabavne politike. Največji delež darov prejmejo posebne zbirke z zapuščinami. Prevzem zapuščin je odvisen od ponudbe. Po prevzemu večjih zapuščin se pokažejo težave pri obdelavi gradiva, saj zelo velikih količin gradiva ni mogoče sproti bibliografsko obdelati.

Kot dar prejme NUK tudi gradivo s seznamov odpisanega gradiva iz slovenskih knjižnic. V skladu z Navodilom za izločanje in odpis knjižničnega gradiva posamezne knjižnice pošljejo nacionalni knjižnici sezname odpisanega gradiva, NUK pa izbere gradivo, ki manjka v knjižnični zbirki. Prednost pri izboru imajo slovenika, jugoslavika do leta 1991, arhivski izvodi ter nadomestila za izgubljene, založene ali poškodovane publikacije. Število odpisanih naslovov gradiva iz leta v leto narašča, žal pa v NUK za to delo ni sistemiziranega delovnega mesta, čeprav gre za nalogo, določeno z Zakonom o knjižničarstvu. Pri preverjanju gradiva v katalogu COBIB je v letu 2011 pomagala prostovoljka, že v drugi polovici leta pa smo to delo porazdelili med zaposlene v Službi za pridobivanje gradiva. Za pregled seznamov odpisanega gradiva je določen rok 14 dni, zaradi čedalje večjega obsega odpisov bomo rok v letu 2012 podaljšali. Preverjanje v katalogu COBIB pogosto ne zadošča in je potrebno preveriti še stanje v klasičnih katalogih (za gradivo, ki je izšlo pred letom 1989), v evidencah izposojenega gradiva, v posebnih zbirkah in skladiščih. Z IZUM se dogovarjamo za avtomatizirano iskanje manjkajočega gradiva v zalogi vseh knjižnic v sistemu COBISS.

V letu 2011 smo iz knjižnic prejeli 183 seznamov odpisanega gradiva (2010: 218), ki so vsebovali 63.413 enot (v letu 2010: 57.998). Največ odpisnih seznamov so poslale splošne (75) in šolske knjižnice (44). **Pregledali smo 53.735 enot in izbrali 2.060 naslovov** (2010: 2.856 naslovov), kar predstavlja 12 % celotnega dotoka monografij v letu 2011. Knjižnice so nam poslale 1.956 naslovov gradiva (2010: 2.541 naslovov), od tega smo v knjižnično zbirko uvrstili 1.031 naslovov (2010: 2.022 naslovov). Čeprav delež pridobljenega gradiva v primerjavi s številom pregledanih naslovov znaša le 2 %, pa je dejanska vrednost gradiva neprecenljiva, saj gre večinoma za gradivo, ki ga ni mogoče dobiti v redni prodaji ali antikvariatih. 470 kosov izbranega gradiva smo pred bibliografsko obdelavo poslali še v knjigovoznico, kjer so odstranili signaturne nalepke in popravili poškodbe.

Knjižnice kljub obveščanju večinoma še vedno ne razumejo pomena pošiljanja odpisnih seznamov v NUK za ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine. Zaradi pomanjkanja prostora, visokih stroškov skladiščenja in majhnega obrata knjig pričakujemo v prihodnosti še večji trend izločanja gradiva iz slovenskih knjižnic.

1.8 Nabava gradiva v posebnih zbirkah

- **Rokopisna zbirka:** v letu 2011 smo v skladu s strategijo zbiranja pisne kulturne dediščine, ki zajema predvsem izvorno rokopisno gradivo (slovenika in širše humanistično in kulturnozgodovinsko gradivo), pridobili 58 novih enot oziroma približno 30.000 kosov rokopisnega gradiva: zapuščine (6 enot), ostaline oziroma manjše celote (18 enot), avtografi (34

enot). Med najpomembnejše in hkrati najboljše spadajo arhiv literarne nagrade Vilenica, ki smo ga dobili od Društva slovenskih pisateljev, zapuščine Ivana Mraka, Dušana Pirjevca in Pavleta Zidarja ter manjši deli zapuščine (posamezni avtografi in korespondence) nekaterih slovenskih literarnih ustvarjalcev (Janez Trdina, Dane Zajc, Peter Božič, Ciril Zlobec itn.). Pridobili smo tudi nekaj elektronskih »rokopisov« v obliki računalniških zapisov na elektronskih nosilcih. Priročna zbirka je bogatejša za 14 enot knjižnega gradiva, 5 enot periodike in 3 enote novih elektronskih virov na CD. V letu 2011 smo zasnovali novo zbirko knjig z avtografi, ki za zdaj šteje 24 enot. Zbirka redkih tiskov je bogatejša za 3 nove enote: 2 inkunabuli in 1 knjigo stare slovenike. Skupaj smo v letu 2011 na novo evidentirali 102 enoti rokopisnega in knjižnega gradiva.

- **Zbirka starih tiskov:** kupili smo dvojnico knjige *Rituale Labacense* za potrebe arhiva.
- **Glasbena zbirka:** zbirka je v letu 2011 skupaj pridobila 966 enot gradiva, od tega 791 enot gradiva z obveznim izvodom, 42 z darovi, 110 z nakupi in 23 z zameno. Prevezeli smo notno gradivo Vinka Savnika iz Beograda (pribl. 100 enot), rokopisne muzikalije za godalni orkester Glasbene šole Franca Šturma iz Ljubljane (pribl. 50 enot), avtografe, kopije avtografov in dokumentarno gradivo skladatelja Igorja Dekleve (30 kosov) ter dokumentarno gradivo dirigenta Draga Marije Šijanca iz Argentine (pribl. 130 kosov) in dokumentarno in slikovno gradivo dirigenta Sama Hubada (pribl. 300 kosov). Gradivo še ni bilo v celoti pregledano in popisano oziroma inventarizirano in zaščiteno.
- **Kartografska in slikovna zbirka:** v letu 2011 smo odkupili 4 zemljevide slovenskega ozemlja (iz 17., 18. in 19. stoletja), 2 grafični mapi, 73 starih pokrajinskih razglednic, 39 fotografij in 1 grafiko. Nakup je bil količinsko večji od načrtovanega.
- **Zbirka tiskov Slovencev zunaj Republike Slovenije:** v letu 2011 smo pridobili 33 enot, od tega 22 naslovov monografskih in 11 naslovov serijskih publikacij.
- **Zbirka posebnega knjižničnega gradiva:** v zbirki pridobimo večino gradiva v skladu z Zakonom o obveznem izvodu publikacij, in sicer v 2 izvodih. En izvod je postavitveni in drugi arhivski. Nekaj drobnega tiska pridobimo tudi z zamenami. Publikacije mednarodne organizacije OECD kupujemo, kot dar pa pridobivamo publikacije EU, UNESCO, ILO ter Kongresne knjižnice (ZDA). V letu 2011 je prispelo 4.583 enot gradiva oziroma 8.425 kosov gradiva. Od tega beležimo 7.684 kosov drobnega tiska, 118 kosov publikacij mednarodne organizacije OECD, 360 kosov publikacij EU, 31 kosov publikacij UNESCO in 99 kosov publikacij iz Kongresne knjižnice.
- **Zbirka virov s področja bibliotekarstva in informacijske znanosti:** Informacijski center za bibliotekarstvo je dopolnjeval knjižnično zbirko s kakovostno in najnovejšo strokovno literaturo s področja bibliotekarstva in sorodnih znanosti. Prejel je 187 naslovov (212 kosov) strokovnih monografij, v okviru sodelovanja s knjižnico Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete pa 30 diplomskih nalog. Pridobil je tudi 3 magistrske naloge (dar). Skupaj je zbirka prejela za 23 % manj monografij kot leto poprej. Zbirka je prejela tudi 210 naslovov revij, od tega 92 z nakupom. V letu 2010 je bil načrt dotoka monografij presežen za 33 %, dotok periodike pa za 4 %.

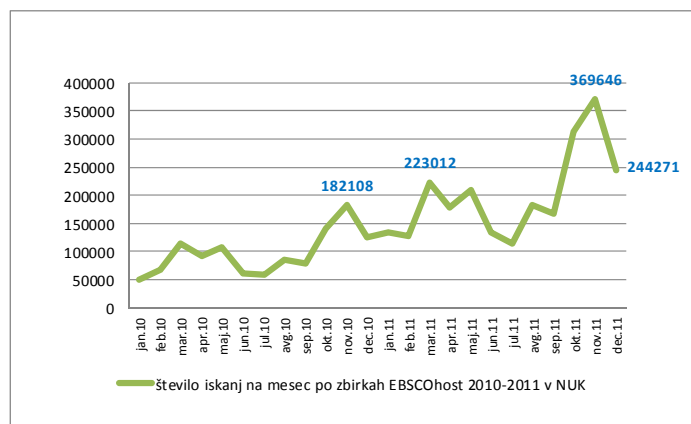
1.9 Upravljanje in koordinacija pridobivanja licenčnih podatkovnih zbirk

V letu 2011 smo uspešno uresničili vse načrtovane dejavnosti na področju pridobivanja in upravljanja e-virov. Dejavnost upravlja in koordinira Služba za digitalno knjižnico v sodelovanju s Centrom za informacijske storitve, Službo za pridobivanje gradiva, Službo za splošne in pravne zadeve in Centrom za razvoj knjižnic. V letu 2011 smo največ aktivnosti namenili naslednjim področjem:

- V letu 2011 se je spremenila zakonodaja glede obdavčitve elektronskih virov, za katere se uporablja 20 % stopnja DDV. S tem se je opazno znižal obseg finančnih sredstev za nabavo e-

virov. Na podlagi evalvacije e-virov s pomočjo statistike uporabe in cene smo najslabše izkoriščeno podatkovno zbirko odpovedali;

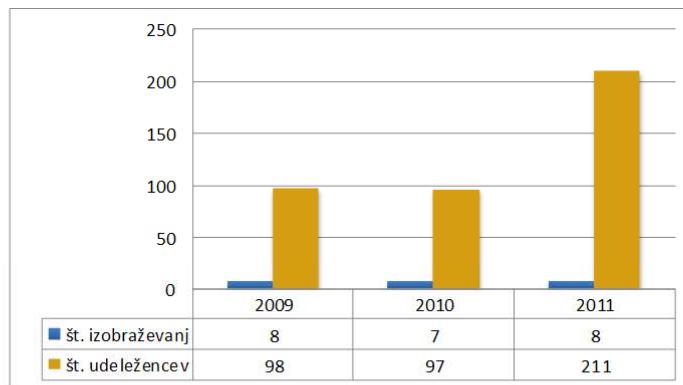
- Uspešno smo kandidirali na **Javnem razpisu za sofinanciranja mednarodne literature in baz podatkov** pri ARRS. V sodelovanju s člani konzorcija COSEC smo tako pridobili finančna sredstva za sofinanciranje in obnovo naročnine treh podatkovnih zbirk: EBSCOhost Research Databases, Emerald Management Extra in Sage Journals Online;
- Pripravili smo **predlog nove konzorcijske pogodbe COSEC** in vseh osem ustanoviteljev seznanili z rezultati dosedanjega dela konzorcija (več v poglavju 18 Druge dejavnosti knjižnice);
- Zabeležili smo **izjemen porast uporabe zbirke EBSCOhost Research Databases** glede na leto 2010, in sicer: na nacionalni ravni 48 % povečanje obiskanosti in 120 % povečanje števila iskanj. Tako dobro statistiko uporabe lahko pripišemo različnim aktivnostim, ki smo jih načrtno izvajali v preteklih letih: poslovenjenje portala EBSCOhost, izobraževanje končnih uporabnikov in knjižničarjev, številne predstavitve informacijskega vira prek različnih medijev, delo z uporabniki ipd. Na ravni NUK je k temu pripomogel tudi **nov mEega iskalnik**;

Slika 1: Število iskanj na mesec po zbirkah EBSCOhost na ravni NUK, vključno z oddaljenim dostopom za vso Slovenijo

- V okviru podatkovne zbirke **Emerald Management Extra** smo pridobili 35 novih naslovov e-časopisov in tako z letom 2012 omogočili slovenskim uporabnikom dostop do 175 e-časopisov s celotnimi besedili. Hkrati smo h konzorciju Emerald priključili še štiri javne raziskovalne zavode in tako razširili lokacije dostopnosti po Sloveniji. Novosti sta rezultat večletnega odličnega sodelovanja z založnikom, saj smo ju dosegli brez dodatnega plačila;
- Pridobili smo **novi zbirko e-knjig, e-Books Academic Collection, in napreden modul za njihovo izposajo**. Modul predstavlja dopolnitev orodja EBSCO Discovery Service (EDS). Uporaba e-knjig ponudnika Ebrary ni zaživela tako, kot smo pričakovali, zato smo se odločili, da z letom 2012 ponudimo novo zbirko knjig prek sistema EDS, ki omogoča končnemu uporabniku takojšna vidnost e-knjig in zelo poenostavi njihovo uporabo oziroma branje. Zbirko Ebrary smo odpovedali tudi iz cenovnih razlogov;
- Izvedli smo cikel zelo uspešnih izobraževalnih aktivnosti za **prepoznavnost in učinkovitejšo uporabo e-virov**. V sodelovanju s koordinatrico izvajanja posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic in osrednjimi območnimi knjižnicami smo izvedli pet izobraževanj pod naslovom **Rastem z e-viri**, kar naj bi pripomoglo k učinkovitejši uporabi in poznavanju zbirk pri knjižničarjih in uporabnikih splošnih knjižnic. Prvo v vrsti izobraževanj je bilo namenjeno koordinatorem OOK, sledila so izobraževanja v štirih splošnih knjižnicah na Goriškem. Poleg izobraževanj v splošnih knjižnicah smo v letu 2011 organizirali tudi usposabljanja za uporabnike **visokošolskih knjižnic Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani**, ki so jih izvedli založniki: predstavitev zbirk založbe APA za profesorje in študente Oddelka za psihologijo, predstavitev zbirke Emerald EMX 140 za študente Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo ter predstavitev Oxford English Dictionary Online za profesorje in študente prvih

dveh letnikov Oddelka za anglistiko in prevajalstvo. Leto 2011 smo tako zaokrožili z 8 izobraževanji, ki se jih je udeležilo **211 udeležencev**, kar je dvakrat več kot v letu 2010.

Slika 2: Število izobraževanj o elektronskih virih in udeležencev izobraževanj (2009–2011)

- Z namenom spodbujanja promocije elektronskih virov v lokalnih okoljih smo na spletni strani konzorcija COSEC članom ponudili novo rubriko, tj. **Promocijska gradiva**, ter možnost e-učenja na daljavo.

V letu 2011 smo skupaj **pridobili 42 licenčnih e-virov**, od tega smo eno podatkovno zbirko kupili prvič, 41 naročil pa smo obnovili (Tabela 3.2 v Prilogi 2). Eno zbirko smo zaradi večletnih slabih statistik uporabe in previsokih stroškov naročin odpovedali, eno pa nadomestiti z vsebinsko privlačnejšo in cenovno ugodnejšo. Sredstva, ki so bila na voljo, in obračunavanje 20 % stopnje DDV, nam niso dopuščala nakupa podatkovne zbirke Alexander Street Press, ki smo jo navedli kot deziderato v programu dela 2011. V bazi COBISS smo ažurirali **40 bibliografskih zapisov** o tujih elektronskih virih.

Tudi v letu 2011 je sredstva za izvedbo nakupa podatkovnih zbirk zagotovil NUK s sredstvi Ministrstva za kulturo, Agencije za raziskovalno dejavnost RS in Univerze v Ljubljani. Vse konzorcijske aktivnosti potekajo v **okviru konzorcija COSEC**, kjer člani prispevajo svoj delež sredstev. Prek konzorcija COSEC smo zagotovili dostop do 30 virov, ki so dostopni v različnih slovenskih knjižnicah, na univerzah in v javnih raziskovalnih zavodih. V 11 primerih je NUK zagotovil celotna sredstva za konzorcijski dostop vseh sodelujočih partnerjev. Pri 6 konzorcijskih nakupih v okviru konzorcija COSEC je NUK sodeloval z delno finančno udeležbo, pri 9 pa je izpolnil vlogo pogajalca in administratorja zbirk, finančna sredstva pa so zagotovili sodelujoči partnerji. Do vseh konzorcijsko pridobljenih podatkovnih zbirk ima večina članov NUK dostop (tudi oddaljen), razen pri eni specialni zbirki s področja zdravstva.

Pri nabavi elektronskih informacijskih virov Služba za digitalno knjižnico v prvi vrsti **komunicira z založniki in dobavitelji**. V letu 2011 smo zabeležili 870 kontaktov, sestankov in srečanj s 20 ponudniki elektronskih informacijskih virov, s katerimi smo sodelovali pri: pogajanjih o pogojih dostopa in cenah za 42 elektronskih virov; pripravah pogodb (obnovili smo 3 pogodbe); organiziranju predstavitev novih in že obstoječih zbirk s posodobitvami na ravni UL (3 predstavitve); organiziranju in namestitvi testnih dostopov za visokošolske in splošne knjižnice (4 testne dostope); organiziranju rednih letnih in konzorcijskih sestankov ter srečanj na ravni NUK, UL in Slovenije (42 poslovnih srečanj); informiranju in dogovarjanju o novih ponudbah (38 pregledov); posodabljanju podatkov o konzorcijskih partnerjih (IP številke, imena kontaktnih oseb ipd.); sporočanju vseh podatkov in napak na računih, izdajanju računov konzorcijskih partnerjev; distribuciji promocijski gradiv knjižnicam po Sloveniji.

Naslednja aktivnost Službe za digitalno knjižnico pri upravljanju e-virov v letu 2011 je bila **koodinacija dela s knjižnicami**, ki želijo pridobivati vire skupaj z NUK. Ta raven dela je vključevala:

komuniciranje s knjižnicami in pridobivanje informacij o njihovih potrebah (več kot 600 pogovorov); zbiranje povratnih informacij o novih ponudbah in testiranjih; pripravo in izdelavo finančnih modelov sodelujočih knjižnic (25 modelov); pripravo in izvedbo izobraževanj (5 izobraževanj).

Aktivnosti za pridobitev in pravilno porabe finančnih sredstev ARRS so zahtevale: pripravo potrebne dokumentacije za javni razpis, koordinacijo med člani posameznih konzorcijev in licenciranje ter dogovarjanje z založniki glede na razpisne pogoje. Po odobritvi sredstev pa smo pripravili pogodbo za sodelujoče, ki jo je podpisalo več kot 50 ustanov.

1.10 Stanje knjižnične zbirke NUK

Ob koncu leta 2011 je knjižnična zbirka NUK obsegala **2.657.327 bibliografskih enot gradiva** (2010: 2.628.810). V primerjavi z letom 2010 je bil odstotek povečanja oziroma prirasta zbirke **1 %** (2009: 1,16 %). Največji delež zbirke predstavljajo monografske publikacije (49 %).

Tabela 7: Knjižnična zbirka NUK na dan 31. 12. 2011 (bibliografske enote)

vrsta gradiva	stanje 2010	prirast 2011	stanje 2011	ind.
monografske publikacije	1.288.832	17.521	1.306.353	101
serijske publikacije	353.742	6.505	360.247	102
kartografsko gradivo	75.374	263	75.637	100
slikovno gradivo	175.464	522	175.986	100
glasbeni tiski	81.910	352	82.262	100
avdio gradivo (glasbeno)	29.221	559	29.780	102
AV gradivo (neglasbeno)	27.793	1.950	29.743	107
mikrooblike, projicirno gradivo	4.168	31	4.199	101
večvrstno gradivo	535	97	632	118
računalniško gradivo	3.975	318	4.293	108
drobni tisk	567.355	103	567.458	100
rokopisno gradivo	8.431	294	8.725	103
standardi	11.924	0	11.924	100
tridimenzionalno gradivo	86	2	88	102
SKUPAJ	2.628.810	28.517	2.657.327	101

2 Nakup slovenike za zamenjavo s tujimi knjižnicami

2.1 Politika mednarodne zamenjave knjižničnega gradiva

Cilj mednarodne zamenjave knjižničnega gradiva je njegova uravnotežena zamenjava in sodelovanje pri gradnji temeljnih knjižničnih zbirk. Zamenjava gradiva s knjižnicami v tujini poteka v skladu z mednarodnimi dogovori pod okriljem UNESCO. Z zamenjavo gradiva skrbi NUK za prisotnost slovenske knjige v tujini, tako da pošilja najpomembnejšo slovensko literaturo nacionalnim knjižnicam in knjižnicam pomembnejših univerz po svetu, pa tudi posameznikom. Zamenjava gradiva omogoča tudi zbiranje slovenike, ki izhaja v drugih državah. Največji del gradiva, ki ga NUK pošilja v tujino, kupi v okviru zagotovljenih programskih sredstev, nekatere naslove pa skušamo pridobiti tudi kot dar založnikov.

2.2 Prednostni letni cilji pri nakupu slovenike za zamenjavo s tujino

- Zagotavljanje prisotnosti slovenske knjige v knjižnicah v tujini in s tem zagotavljanje pogojev za spoznavanje in raziskovanje slovenske kulture v drugih državah.
- Posodobitev sistema zamen z domačimi in tujimi knjižnicami in drugimi organizacijami.
- Skrb za izgradnjo knjižnične zbirke Slovenske čitalnice v Regensburgu.

2.3 Uresničitev letnih ciljev

- Načrtovani obseg v tujino poslanih monografskih in serijskih publikacij smo presegli za skoraj tretjino. To so nam omogočili knjižni darovi in število preveč oddanih obveznih izvodov.
- Načrtovani obseg nakupov gradiva za zamenjavo je nekoliko presejal načrtovani obseg.
- Načrtovani prehod na intenzivnejšo in kakovostnejšo zamenjavo knjižničnega gradiva se je z letom 2011 uspešno zaključil.
- Zamenjava gradiva je v letu 2011 še vedno potekala s 139 knjižnicami in se kljub nasprotnim predvidevanjem ni zmanjšala.
- V 44 knjižnic smo publikacijo Slovenska bibliografija zadnjič poslali v tiskani obliki.
- Partnerskim knjižnicam smo za izbor slovenskega gradiva posredovali dva seznama gradiva s skupaj 859 naslovi. Večino ponujenega gradiva so knjižnice želele uvrstiti v svoje zbirke in smo jim ga tudi posredovali.
- Računalniška podpora postopkom dela pri zamenjavi gradiva je potekala s programsko opremo COBISS3, ki smo jo v sodelovanju z IZUM še vedno dopolnjevali.
- Izpolnili smo vse obveznosti do izgradnje knjižnične zbirke Slovenske čitalnice v Regensburgu, kar je siceršnji obseg dela znatno povečalo.

Za zameno smo v letu 2011 pripravili **207 paketov** in pisemskih pošilk za **139 partnerskih knjižnic**. Skupno smo poslali **1.051 monografskih** in **1.779 kosov serijskih publikacij** (Tabela 8 in Tabela 3.1 v Prilogi). Časnik Delo in tednik Mladina sta založnika pošiljala knjižnicam v tujino neposredno (v letu 2011 približno **1.150 izvodov**).

Tabela 8: Zamenjava knjižničnega gradiva v letu 2011 (brez Slovenske čitalnice v Regensburgu)

število enot	posredovano v tujino (nakup + drugo)		dotok iz tujine	
	načrtovano	doseženo	načrtovano	doseženo
monografije	700 naslovov	1.051 naslovov	695 naslovov	982 naslovov
serijske publikacije	301 letnikov	324 letnikov	315 letnikov	321 letnikov
neknjižno gradivo	0	0	20 naslovov	10 naslovov
drugo	0	0	0	0
skupaj	1.001	1.375	1.030	1.313

Pregledali smo številne sezname dvojnic, ki so nam jih poslale tuje knjižnice, z več kot **18.000 bibliografskimi podatki** o gradivu. Za knjižnično zbirko NUK smo izbrali **338** naslovov monografskih publikacij. Večino monografskega gradiva so nam partnerji poslali glede na naše interesno področje, v prvi vrsti sloveniko.

2.4 Zagotavljanje knjižničnega gradiva za Slovensko čitalnico v Regensburgu

NUK je v skladu s pogodbo med Ministrstvom za kulturo RS in Univerzo v Regensburgu zadalžen tudi za izgradnjo knjižnične zbirke **Slovenske čitalnice v Regensburgu**. Delovna praksa je že uspešno vzpostavljena: nekatere novosti čitalnici pošiljamo sproti, del gradiva pa izberejo sodelavci čitalnice sami s seznama novosti ali po lastnem izboru. Delovne naloge so vključene v področje zamenjave gradiva s knjižnicami v tujini, za kar je predvideno eno delovno mesto.

V letu 2011 smo za knjižnično zbirko Slovenske čitalnice v Regensburgu kupili in poslali **181** enot **monografskih publikacij**. Pripravili smo **12 paketov gradiva** in jih brezplačno dostavili v

Regensburg. Del paketov smo prepeljali s pomočjo Ministrstva za zunanje zadeve, del je prepeljala ga. Sabine Rutar, sodelavka čitalnice v Regensburgu, nekaj gradiva pa tudi sodelavci NUK ob delovnem obisku čitalnice v novembru 2011. Štiri pisemske pošiljke, predvsem periodike, smo poslali na stroške NUK. Za dopolnitev fonda Slovenske čitalnice v Regensburgu je gradivo darovala tudi Narodna in univerzitetna knjižnica s 15 izvodi gradiva. Kot dar smo pridobili tudi 20 enot starejših publikacij Arhiva RS. V Slovensko čitalnico v Regensburgu so redno prejeli 8 naslovov serijskih publikacij: Delo, Dnevnik, Mladina, Jezik in slovstvo, Nova revija, Zgodovina za vse ter brezplačnika Bukla in Moja Slovenija. Pomoč smo nudili tudi pri iskanju izgubljenih izvodov periodike, tako da smo jih nadomestili z odvečnimi izvodi NUK.

3 Obvezni izvod za zbirke NUK ter območne knjižnice in knjižnici v zamejstvu

3.1 Politika distribucije gradiva iz obveznega izvoda

V skladu s 4. točko 13. člena Zakona o obveznem izvodu publikacij NUK posreduje obvezne izvode 13 depozitarnim organizacijam: Univerzitetni knjižnici Maribor po dva izvoda, 10 osrednjim območnim knjižnicam po en izvod (Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Mestna knjižnica Ljubljana, Mariborska knjižnica, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, Osrednja knjižnica Celje, Osrednja knjižnica Kranj, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota) in osrednjima knjižnicama Slovencev v zamejstvu po en izvod (Narodna in študijska knjižnica v Trstu in Slovenska študijska knjižnica v Celovcu). S tem prebivalstvu zagotavlja večjo dostopnost gradiva.

3.2 Prednostni letni cilji pri distribuciji gradiva iz obveznega izvoda

- Sistematično zajemanje spletnih publikacij.
- Pridobivanje podatkov o novih zavezancih in vodenje seznama zavezancev v programu COBISS3.
- Promocija Zakona o obveznem izvodu publikacij in njegovih sprememb ter obveščanje novih zavezancev.
- Izvedba ukrepov za povečanje zajema obveznega izvoda (od pet do deset predstavitev na sedežu zavezancev).
- Povečanje učinkovitosti pridobivanja obveznih izvodov doktorskih disertacij Univerze v Ljubljani.
- Tesnejše sodelovanje z drugimi knjižnicami (zlasti osrednjimi območnimi) in zavezanci za obvezni izvod za uspešnejše pridobivanje obveznega izvoda.
- Sprotna distribucija obveznega izvoda drugim knjižnicam.

3.3 Uresničitev letnih ciljev

- Zajem elektronskih publikacij je v letu 2011 potekal sistematično prek portala SVAROG (podrobnejše poročilo je v 8. poglavju).
- Pridobivanje podatkov o novih zavezancih in vodenje seznama zavezancev je potekalo ažurno; na seznam smo vpisali **795 novih zavezancev za obvezni izvod**.
- Promocija Zakona o obveznem izvodu publikacij in njegovih sprememb je potekala dnevno, predvsem po telefonu z obveščanjem zavezancev, ki prosijo za zapise CIP in številke ISBN, ISSN ali ISMN.
- Za povečanje zajema obveznega izvoda nismo pripravili predstavitev na sedežih založnikov, ampak smo organizirali **seminar za založnike** v Mariboru, ker so tam založniki z manjšo založniško produkcijo in smo tako ob večji udeležbi zaradi bližine njihovega sedeža dosegli z informacijami več zavezancev. Poleg tega smo dvakrat organizirali seminar za založnike tudi v Ljubljani, od tega enkrat za neformalne založnike, ki potrebujejo še dodatne informacije glede izdajanja gradiva, saj to ni njihovo primarno področje delovanja.

- Pri povečanju učinkovitosti pridobivanja obveznih izvodov tiskanih doktorskih disertacij Univerze v Ljubljani nismo bili uspešni. V letu 2011 smo prejeli 18 % manj disertacij kot v letu 2010. Čeprav je oddajanje obveznih izvodov doktorskih disertacij zakonska obveza visokošolskih zavodov, je slednji ne izpolnjujejo. Trajno ohranjanje tega dela slovenske pisne kulturne dediščine je zato čedalje bolj ogroženo.
- Za osrednje območne knjižnice smo pripravili posebno izobraževanje o obveznem izvodu in se dogovorili za pomoč pri iskanju obveznega izvoda na njihovem področju. S sodelavci iz UKM že dolgo uspešno sodelujemo pri izterjavah na področju Štajerske, prisotni pa so bili tudi na seminarju za založnike, ki smo ga z njihovim sodelovanjem organizirali v UKM.
- Distribucija obveznega izvoda drugim knjižnicam je bila ažurna.

3.4 Obvezni izvod za zbirke NUK, UKM, območne knjižnice ter knjižnici v zamejstvu

V letu 2011 smo skupno prejeli 170.583 enot obveznih izvodov ali 7 % manj kot v letu 2010. Ena tretjina obveznih izvodov je ostala v NUK, ostali dve tretjini smo razposlali knjižnicam upravičenkam za obvezni izvod. Dotok obveznega izvoda je bil za 43 % manjši kot v letu 2006, ko je bil sprejet Zakon o obveznem izvodu publikacij. Dotok monografij v štirih izvodih, ki so jih poslale komercialne založbe, se je povečal za 13 % (2011: 6.200 naslovov, 2010: 5.505 naslovov), za 7 % pa je bil manjši dotok javno financiranih monografskih publikacij, ki so jih zavezanci dolžni poslati v 16 izvodih (2011: 1.697 naslovov, 2010: 1.822 naslovov).

Tabela 9: Dotok obveznega izvoda za zbirko NUK in za distribucijo v obdobju 2001–2011 (kosi – fizične enote)

dotok obveznih izvodov	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
za NUK	58.636	63.207	96.163	76.303	89.574	91.296	58.843	60.262	63.508	56.814	54.087
za distribucijo	311.261	312.900	307.069	283.853	230.221	209.416	156.769	165.347	127.756	126.805	116.496
skupaj	369.897	376.107	403.232	360.156	319.795	300.712	215.612	225.609	191.264	183.619	170.583
<i>indeks</i>	<i>100</i>	<i>102</i>	<i>109</i>	<i>97</i>	<i>86</i>	<i>81</i>	<i>58</i>	<i>61</i>	<i>52</i>	<i>50</i>	<i>46</i>

Dotok gradiva je težko načrtovati zaradi neomejenega števila zavezancev, saj so teoretično to lahko vse pravne in fizične osebe v Republiki Sloveniji. Načrtovani priliv obveznega izvoda za NUK je bil 8 % večji od načrtovanega, priliv obveznega izvoda za druge knjižnice pa 10 % manjši (Tabela 10).

Tabela 10: Dotok obveznega izvoda v letu 2011 (kosi – fizične enote)

dotok OI	načrtovano	doseženo	realizacija
za NUK	50.000	54.087	108 %
za ostale knjižnice:	130.000	116.496	90 %
– za UKM	–	52.886	–
– za osrednje območne knjižnice	–	53.063	–
– za zamejski knjižnici	–	10.547	–

Število paketov za distribucijo obveznih izvodov je bilo v letu 2011 za 18 % manjše, kot smo načrtovali, in za 6 % manjše kot v letu 2010 (1.757). Število seznamov za pošiljke je bilo približno enako načrtovanemu, poslali pa smo za 18 % več dobavnic od načrtovanega in za 28 % več kot v letu 2010 (Tabela 11).

Tabela 11: Distribucija obveznega izvoda v letu 2011

	načrtovano	doseženo	realizacija
obvezni izvod za distribucijo (število kosov)	130.000	116.496	90 %
število poslanih paketov z obveznimi izvodi	1.800	1.469	82 %
število reklamacij	10.000	7.909	79 %
število seznamov za pošiljke obveznih izvodov	320	312	98 %
dobavnice, poslane po pošti	4.500	5.320	118 %

V primerjavi z letom 2010 smo osrednjim območnim in zamejskima knjižnicama ter UKM poslali precej več slikovnega gradiva (indeks: 176), glasbenih tiskov (indeks: 165) in drobnih tiskov (indeks: 112) ter manj monografskih publikacij (indeks: 97), kartografskega in glasbenega AV gradiva (indeks: 70), AV gradiva (indeks: 47) in približno enako serijskih publikacij. Podrobnejši podatki so razvidni iz Tabele 2.4 »Struktura dotoka obveznega izvoda za distribucijo drugim knjižnicam in struktura nakupa slovenike za zameno v letu 2011«, ki je objavljena v Prilogi 2.

3.5 Ukrepi za povečanje obsega pridobljenega gradiva (reklamacije obveznega izvoda)

Število reklamacij monografskih in serijskih publikacij ter neknjižnega gradiva je bilo 21 % manjše od načrtovanega in 22 % manjše kot v letu 2010. Zmanjšanje števila reklamacij je predvsem posledica dolgotrajne bolniške odsotnosti (pet mesecev) referentke za obvezni izvod in študijske odsotnosti referentke za neknjižno gradivo.

Pri **monografskih publikacijah** smo reklamirali večinoma gradivo, za katerega je bil v vzajemnem katalogu izdelan zapis CIP. Število reklamacij monografij je bilo za 28 % manjše kot v letu 2010. Trenutno je v katalogu več kot 2.500 zapisov CIP, za katere še nismo dobili gradiva. Po pregledu založb ugotavljamo, da skoraj ni založbe, ki bi poslala vse publikacije v skladu z Zakonom o obveznem izvodu publikacij brez predhodnega reklamiranja.

Pri **serijskih publikacijah** smo reklamirali za 17 % manj publikacij kot v letu 2010, število uspešnih reklamacij je bilo manjše za 26 %. Za leto 2011 je bila predvidena izvedba 600 reklamacij, izvedli smo jih 621, kar je 3 % več od načrtovanega. Presežek je tudi posledica sprotnih reklamacij za publikacije, katerih založniki so zaprosili za številko ISSN, gradiva pa kot obvezni izvod niso poslali. Postopek reklamiranja v Zbirki serijskih publikacij je poseben, saj je potrebno reklamacijo poslati čim prej, ker posamezne številke časnikov hitro poidejo in jih založnik pošlje v remitendo. Vzroki za neuspešne reklamacije so različni: publikacija ni izšla oziroma je prenehala izhajati (največkrat zaradi pomanjkanja finančnih sredstev), pri starejših letnikih založnik/izdajatelj gradiva nima več na voljo, založnik/izdajatelj ni več dosegljiv, menjava kadrov pri založnikih/izdajateljih in nepoznavanje Zakona o obveznem izvodu publikacij, prehod iz tiskane na elektronsko izdajo ipd. V letu 2011 smo začeli z evidentiranjem posameznih števil/zvezkov/delov naslovov kontinuiranih virov, ki jih pridobimo z obveznim izvodom. Delo vključuje pripravo dobavnic in vzorcev izhajanja za vsak naslov posebej, kar bo omogočilo dvoje: avtomatizirano beleženje števil/zvezkov/delov posameznih naslovov ter avtomatizirano in ažurno reklamiranje, kar je pri tej vrsti publikacij zaradi hitrega obrata posameznih števil še posebej pomembno.

Pri **neknjižnem gradivu** so informacije o izdanih naslovih in zavezancih še težje najdljive. Število reklamacij in število uspešnih reklamacij je bilo za 17 % manjše (odsotnost referentke). Indeks uspešnosti je ostal enak. Potrebne so bile številne naknadne reklamacije za subvencionirane izdaje zaradi nezadostnega števila obveznih izvodov (4 namesto obveznih 16). V letu 2011 smo znova izvedli promocijo zbiranja obveznih izvodov publikacij pri izdajateljih plakatov in drugih drobnih tiskov za predčasne državnozborske volitve 2011 (približno 2.000 naslovov volilnega gradiva). Politične stranke gradiva še niso poslale v celoti. Na podlagi spremljanja dotoka ocenjujemo, da so kandidati oziroma politične stranke kljub intenzivnemu reklamiranju doslej poslale le okoli 60 % predvolilnega gradiva.

Nadaljevali smo z uspešnim sodelovanjem s Filmskim arhivom pri Arhivu RS. Izmenjali smo podatke o novih izdajah in za ARS pripravili pregled dokumentarnih filmov na DVD in VHS od leta 2000 do leta 2010, ki jih hrani NUK. V glasbenem založništvu se nadaljuje trend zmanjševanja števila naslovov izdanih glasbenih del na CD-jih in DVD-jih. Glavna dejavnost glasbenih založb postaja zastopanje in distribucija izdaj samozaložnikov. Izdaje oziroma distribucija glasbe se seli na svetovni splet (MP3, spletni albumi). Glasbenim izdajam na zgoščenkah je dokaj težko slediti, še težje pa je najti zavezanca, saj gre za zelo različne skupine, ki nimajo javnih kontaktnih podatkov, včasih pa so dosegljivi le na spletu.

Podrobnejši podatki so razvidni iz Tabele 2.7 »Uspešnost reklamacij gradiva v letu 2011 glede na vrsto dotoka«, ki je objavljena v Prilogi 2.

4 Inventarizacija in bibliografska obdelava knjižničnega gradiva

4.1 Politika evidentiranja in bibliografske obdelave gradiva

NUK v skladu z Zakonom o knjižničarstvu bibliografsko obdeluje gradivo za temeljno nacionalno zbirko vsega knjižničnega gradiva v slovenskem jeziku, o Sloveniji in Slovencih, slovenskih avtorjev, slovenskih založb, pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti, romske skupnosti in drugih manjšinskih skupnosti v Sloveniji (slovenika) ter zbirko temeljne tuje literature. Kot nacionalni bibliografski center zagotavlja uporabnikom doma in v tujini dostopnost do informacij o knjižničnem gradivu, tako da vključuje podatke o založniški produkciji slovenike v bibliografske zbirke ter izdeluje in objavlja tekočo in retrospektivno slovensko nacionalno bibliografijo.

4.2 Prednostni letni cilji pri bibliografski obdelavi knjižničnega gradiva

- Do 31. januarja 2012 obdelati celotno količino gradiva, ki bo prispelo v knjižnico v letu 2011.
- Nadaljevanje povezovanja bibliografskih zapisov, pridobljenih s konverzijo listkovnih katalogov, z vzajemno bazo COBIB.
- Nadaljnji razvoj in promocija portala Slovenska bibliografija.

4.3 Uresničitev letnih ciljev

- V letu 2011 smo sprotno bibliografsko obdelali dotok obveznega izvoda. Odpravili smo t. i. križno kontrolo (dvojno preverjanje bibliografskih zapisov), zato zaostankov pri obdelavi obveznega izvoda publikacij ni več. Zaostanki pa so še vedno pri monografskih publikacijah, ki jih prejmemo kot nakup, zameno ali dar.
- Povezovanje bibliografskih zapisov, pridobljenih s konverzijo listkovnih katalogov, z vzajemno bazo COBIB je potekalo ob rednem delu in zato v manjšem obsegu kot v letu 2010, ko smo v ta namen prejeli dodatna sredstva in organizirali nadurno delo.
- Tekočo slovensko bibliografijo objavljamo na portalu Slovenska bibliografija (<http://sb.nuk.uni-lj.si/>), kjer smo dopolnili nekatere funkcionalnosti ter pripravili vmesnik v angleškem jeziku.

4.4 Inventarizacija gradiva

Z inventarizacijo prejetega gradiva zagotavljamo uporabnikom doma in v tujini dostopnost prvih informacij o gradivu, ki smo ga prejeli. V letu 2011 smo **inventarizirali 104.179 kosov** gradiva (2010: 92.775) in **presegli načrtovani obseg za 69 %** (Tabela 12).

Podrobnejše podatke o inventarizaciji posameznih vrst gradiva glede na število kosov navajamo v Tabeli 2.8 v Prilogi 2. V primerjavi z letom 2010 je bilo inventarizirano 2 % več kartografskega gradiva, 8 % več slikovnega gradiva, 228 % več AV gradiva, 8 % več rokopisnega gradiva in 10 % več serijskih publikacij. Manjša pa je bila količina inventariziranih monografij (za 8 %), glasbenega AV gradiva (za 19 %), glasbenih tiskov (za 39 %), večvrstnega gradiva (za 79 %), računalniškega

gradiva (za 8 %) in tridimenzionalnega gradiva (za 64 %). V letu 2011 je bilo v primerjavi z letom poprej v zbirnih zapisih obdelanih za 339 % več drobnih tiskov, v Glasbeni zbirki pa so v zbirnih zapisih inventarizirali 2.377 kosov gradiva.

Inventarizacija obveznega izvoda gradiva je v letu 2011 potekala večinoma sprotno. Do zaostankov pri obdelavi je prihajalo v Zbirki posebnega knjižničnega gradiva (zaposlena le ena sodelavka), v Službi za pridobivanje gradiva pri nakupih, zamenah in darovih, v primerih večjih zupuščin ter pri starejšem gradivu, ki ga je bilo potrebno ob digitalizaciji še v celoti obdelati (redakcija nepovezanih zapisov).

Tabela 12: Prirast gradiva in dopolnjevanje knjižničnih zbirk NUK v letu 2011

	načrtovano	doseženo	realizacija
inventarizirane enote	61.465	104.179	169 %
1. prirast monografskih publikacij			
– št. naslovov	–	9.808	
– št. kosov	19.700	18.167	92 %
od tega prirast monografskih publikacij za arhiv			
– št. naslovov	–	7.440	
– št. kosov	–	7.848	
2. prirast serijskih publikacij			
– št. naslovov	2.000	2.963	148 %
– št. kosov	43.000	41.926	98 %
od tega prirast serijskih publikacij za arhiv			
– št. naslovov	–	1.984	
– št. kosov	–	15.723	
skupaj prirast gradiva (1+2)			
– št. naslovov	–	12.771	
– št. kosov	62.700	60.093	96 %

Tabela 13: Dotok gradiva v posebnih zbirkah NUK v letu 2011

pridobitve pomembnih gradiv (enot / kosov)	Načrtovano	doseženo
Rokopisna zbirka	38 enot	102 enoti
Zbirka starih tiskov	–	1 enota
Glasbena zbirka	955 enot notnega in zvočnega gradiva 3.000 kosov rokopisnega notnega ter dokumentarnega gradiva	2.175 enot notnega in zvočnega gradiva 610 kosov rokopisnega notnega gradiva ter dokumentarnega gradiva
Kartografska in slikovna zbirka	2.870 enot	1.930 enot
Zbirka PKG in mednarodnih organizacij	5.030 enot (7.530 kosov)	4.583 enot (8.425 kosov)
Zbirka tiskov Slovencev zunaj RS	5 enot	33 enot
SKUPAJ	8.898 enot	8.824 enot

4.5 Bibliografska obdelava gradiva

Bibliografska obdelava gradiva poteka v Enoti za pridobivanje in obdelavo knjižničnega gradiva, za določene vrste gradiva pa v Enoti posebnih zbirk in v Enoti za delo z uporabniki in upravljanje knjižnične zbirke.

4.5.1 Formalna obdelava gradiva

Oddelek za formalno obdelavo je bibliografsko obdelal skoraj enako število enot gradiva kot leto poprej in v skladu z načrtom. Zaradi predolgega postopka obdelave knjižničnega gradiva je bila križna kontrola pri obdelavi novega gradiva 1. 1. 2011 odpravljena; izvajala se je le za gradivo, ki je bilo obdelano pred tem datumom.

Precej se je povečalo število popravkov v matičnem listkovnem katalogu zaradi selitve gradiva s Turjaške na Leskoškovo, retrospektivnega vnosa in dopolnjevanja starejših zapisov z dodatnimi signaturami. Več je bilo tudi popravkov v vzajemni bazi COBIB. Zaradi pomanjkanja časa za delo v normativni bazi je bilo manj uporabe ukaza »link authors«, ki bibliografske zapise povezuje z normativnimi. Bibliografske zapise povezujemo z normativnimi le v primeru večje redakcije normativnega zapisa. Število pisnih in zahtevnejših informacij je bilo manjše, opravljenih pa je bilo 78 ur svetovanja glede katalogizacije in dela s testnimi bazami (več v poglavju 11 Dejavnost na področju nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema). Oddelek je vsak mesec pripravil elektronsko različico biltena *Knjige v tisku*, kjer sta s svojimi preliminarnimi zapisi sodelovali tudi Univerzitetna knjižnica Maribor ter Narodna in študijska knjižnica iz Trsta.

Tabela 14: Bibliografska obdelava gradiva v Oddelku za formalno obdelavo v letu 2011

formalna obdelava gradiva	2011	2010	indeks 11/10	načrtovano	realizacija
Katalogizacija gradiva	10.450	10.463	100	10.000	105 %
Križna kontrola	2.818	10.304	27	10.000	28 %
Redakcija zapisov:					
– v matičnem listkovnem katalogu	5.662 4.569	4.769 2.957	119 155	–	–
– v lokalnem katalogu	392	585	67	–	–
– v vzajemni bazi COBIB	393	302	130	–	–
– ukaz »link authors«	308	925	33	–	–
Urejanje kataložnih listkov v matičnem listkovnem katalogu	33.745	34.003	99	30.000	112 %
Preverjanje v katalogu arhivov	148	574	26	–	–
Vpis v signaturno knjigo	33	87	40	–	–
Pisne informacije	386	541	71	–	–

4.5.2 Vsebinska obdelava gradiva

Vsebinska obdelava knjižničnega gradiva uporabniku kataloga omogoča poizvedovanje po vsebini gradiva. Dostopne točke do vsebine v bibliografskih zapisih so predmetne in klasifikacijske oznake.

Oddelek za vsebinsko obdelavo je v letu 2011 vsebinsko katalogiziral **11.850** naslovov tekočega pritoka knjižničnega gradiva in vseh zalog ali 32 % več, kot je bilo načrtovano (9.000). Skupaj so redigirali **3.452** zapisov, kar je za 6 % več, kot je bilo načrtovano: od tega so za retrospektivno bazo izposoje indeksirali 2.702 zapisa, za poenotenje vsebinske obdelave dokumentov na ravni NUK in vzajemnega kataloga pa so opravili redakcijo v 750 zapisih. Na stopnji CIP je bilo vsebinsko katalogiziranih **7.213** zapisov, kar je za 3 % več, kot je bilo načrtovano. V primerjavi z letom 2010 je število vsebinsko obdelanih naslovov približno enako, število vsebinsko obdelanih zapisov CIP je večje za 5 %, število redigiranih zapisov pa je manjše za 28 %. Skupaj so v oddelku vsebinsko obdelali za 2 % več zapisov kot v letu 2010.

4.6 Bibliografska obdelava v vzajemnem katalogu za lokalno bazo NUK

Tabela 15: Bibliografska obdelava v vzajemnem katalogu za lokalno bazo NUK v letu 2011

bibliografska obdelava	2011	2010	indeks 11/10	načrtovano	realizacija
monografske publikacije	12.484	14.866	84	11.280	111 %
serijske publikacije	3.641	2.723	134	2.150	169 %
članki	17.221	14.043	123	11.700	147 %
neknjižno gradivo	4.634	3.676	126	3.762	123 %
drugo (zbirni zapisi)	103	553	19	400	26 %
skupaj	38.083	35.861	106	29.292	130 %

Načrtovani obseg bibliografske obdelave je bil presežen pri vseh vrstah gradiva, razen pri zbirnih zapisih. V primerjavi z letom 2010 je bila presežena količina obdelave serijskih publikacij (za 34 %), člankov (za 23 %) in neknjižnega gradiva (za 26 %).

4.7 Bibliografska obdelava za Slovensko nacionalno bibliografijo

V oddelku Slovenska nacionalna bibliografija so opravili redakcijo zapisov in korekture pred objavo na portalu *Slovenska bibliografija*. Delavci so pregledali in dopolnili **8.305** bibliografskih zapisov za **monografske publikacije**. V primerjavi z letom 2010 je bilo število pregledanih zapisov večje za 16 %, letni načrt pa je bil presežen za 38 %. Razlog je delno povečanje dotoka gradiva, delno pa tudi zmanjšanje zaostankov pri tekoči obdelavi. Pred objavo so delavci pregledali celotno SB knjig in v vseh štirih številkah, ki so izšle v letu 2011, popravili 477 zapisov.

Za **serijske publikacije** se bibliografski zapisi oblikujejo v ločeni arhivski bazi COBISSRETSE, ki omogoča računalniški izpis za *Slovensko bibliografijo – Serijske publikacije* za vsako leto posebej. V letu 2011 je bilo obdelanih **2.503 naslovov** posameznih letnikov serijskih publikacij. Zaposleni v oddelku bibliografije so pripravili bibliografske zapise za Slovensko bibliografijo serijskih publikacij za leto 2008, ki je bila objavljena septembra 2011. Načrt za leto 2011 je bil presežen za 25 %. Uspešnost oddelka temelji na dobro usposobljeni celotni ekipi in reorganizaciji dela na tem področju.

Formalno in vsebinsko so v oddelku obdelali **16.941 člankov**. Od tega so na novo kreirali 8.333 zapisov, prevzeli in popravili pa 8.608 zapisov. Redakcijo in korekture so naredili pri 2.445 člankih. Pri obdelavi člankov je bil načrt presežen za 61 %, pri redakciji pa kar za 145 %. V primerjavi z letom 2010 so obdelali za 22 % več člankov.

Tabela 16: Bibliografska obdelava za Slovensko nacionalno bibliografijo v letu 2011

bibl. obdelava in dopolnjevanje podatkov za SB	2011	2010	indeks 11/10	načrtovano	realizacija
redakcija zapisov za monografije	8.305	7.173	116	6.000	138 %
popravki zapisov za monografije	477	441	108	–	–
bibliografska obdelava člankov	16.941	13.918	122	10.500	161 %
redakcija zapisov za članke	2.445	2.049	119	1.000	245 %
bibl. obdelava serij. publikacij	2.503	2.012	124	2.000	125 %

Na področju **retrospektivne Slovenske bibliografije** poteka urejanje zapisov za sloveniko. Redakcija vključuje pregledovanje zapisov, brisanje duplikatov, ki so nastali z avtomatskimi konverzijami bibliografskih podatkov v COBISS, kreiranje novih zapisov in hkrati usklajevanje zapisov z vzajemno bazo COBIB. V letu 2011 je bilo tako dopoljenih in redigiranih **479 zapisov**, na novo narejenih pa **41 zapisov**. Glede na leto prej je delo potekalo uspešneje, čeprav ga opravlja le en sodelavec. Obseg dela pa bi za dokončanje redakcije starejših COBIB zapisov za sloveniko zahteval kadrovske okrepitve.

4.8 Bibliografska obdelava gradiva v posebnih zbirkah

V **Rokopisni zbirki** je bilo v letu 2011 inventariziranih **58 novih enot gradiva** (zapuščine, ostaline, avtografi), ki so skupaj šteje približno **30.000 posameznih kosov gradiva**, in katalogiziranih **19 enot** rokopisnega gradiva (od signature Ms 1914 do Ms 1932) oziroma **skupaj 29.952 kosov gradiva**. V primerjavi z letom poprej je število katalogiziranih zapuščin glede na enote manjše za 46 %, vendar je za 447 % večje število katalogiziranih kosov gradiva v okviru popisanih zbirk. Načrtovano število inventariziranih enot je bilo preseženo za 190 %, število katalogiziranih enot pa za 58 %. Načrtovano število katalogiziranih posameznih kosov gradiva v okviru popisanih zbirk je bilo preseženo za 150 %. Katalogizacija obsežnih zapuščin Antona Slodnjaka in Mateja Bora bo potekala še v letu 2012.

V **Zbirki starih tiskov** je bilo katalogiziranih **565 enot** in inventariziranih 1.445 kosov. Manjše število katalogiziranih naslovov od predvidenih 900 je posledica odsotnosti sodelavke od julija 2011 naprej ter številnih obveznosti v zvezi s pripravo izobraževanja za katalogizacijo antikvarnega gradiva. Sodelavki v zbirki sta nudili tudi svetovanje in pomoč pri katalogizaciji starejšega knjižnega gradiva kolegom v NUK in zunanjih ustanovah (71 svetovanj).

V **Glasbeni zbirki** so **inventarizirali 2.175 enot** (4.552 kosov) gradiva (načrtovanih 955 enot), od tega 706 enot glasbenega AV gradiva (19 % manj kot v letu 2010), 471 enot glasbenih tiskov (69 % manj kot v letu 2010), 983 enot rokopisov in 15 monografij (50 % več kot v letu 2010). Formalno in vsebinsko so **katalogizirali 991 naslovov** (od tega je bilo 109 zapisov CIP), kar je 53 % manj kot v letu 2010), in sicer 182 glasbenih tiskov, 456 glasbenih rokopisov, 342 glasbenega zvočnega gradiva, 11 monografij, 194 analitičnih zapisov sestavnih delov. Skupaj so v bazi COBIB kreirali 1.617 in prevzeli 194 zapisov za na novo pridobljeno gradivo in že inventarizirano gradivo, ki je bilo bibliografsko obdelano na klasičen način v listkovnem katalogu. Redakcijsko so posegali v prevzete in starejše zapise ter dopolnjevali zapise za stanje zaloge. Vsebinsko so dopolnili **116** preliminarnih zapisov za notne tiske na stopnji CIP.

V **Kartografski in slikovni zbirki** so v letu 2011 računalniško **inventarizirali 272 enot kartografskega** (2010: 265 enot) in **523 enot** (2.997 kosov) **slikovnega gradiva** (2010: 896 enot). Inventarizacija gradiva je sprotna, vendar je odvisna od dotoka obveznega izvoda. V letu 2011 so z zbirnimi zapisi inventarizirali leta 2010 podarjene plakate Cankarjevega doma (441 kosov) in približno 1.000 podarjenih fotografij Frana Krašovca iz cikla *Štirje letni časi* (dar iz leta 1966). Inventarizacija je bila za 32 % manjša kot v letu 2010 in za 23 % nižja, kot je bilo načrtovano. V zbirki še vedno poteka klasična obdelava razglednic. Ročno so inventarizirali 109 enot (143 kosov) razglednic, kar je za 75 % manj kot v letu 2010. V letu 2011 so skupaj **katalogizirali 1.198 naslovov**, od tega 347 naslovov kartografskega in 851 naslovov slikovnega gradiva. Katalogiziranih naslovov je za 33 % več od načrtovanega in za 4 % manj kot v letu 2010. Število katalogiziranih naslovov kartografskega gradiva je za 49 % manjše kot v letu 2010. Nadaljevali so z retrokonverzijo zbirke atlasov in zaključili retrokonverzijo zbirke ekslibrisov. Za 53 % večje število katalogiziranih naslovov slikovnega gradiva je posledica večjega dotoka obveznega izvoda.

V **Zbirki posebnega knjižničnega gradiva** je zaposlena katalogizirala 142 monografij (za 63 % manj kot v letu 2010) in 4 serijske publikacije (za 92 % manj kot 2010) ter naredila 103 zbirne zapise (za 82 % manj kot v letu 2010). V primerjavi z načrtom je bilo obdelanih za 29 % manj monografij, za 80 % manj serijskih publikacij in za 74 % manj gradiva v zbirnih zapisih. Manjša bibliografska obdelava gradiva je posledica večmesečnih selitev gradiva in urejanja zbirke gradiva v skladišču na Leskoškovi.

V **Zbirki tiskov Slovencev zunaj Republike Slovenije** je bila bibliografska obdelava člankov veliko manjša od načrtovane, ker smo veliko pozornosti namenili digitalizaciji gradiva, promociji zbirke in razstavam. V zbirki je bilo kreiranih 113 zapisov za članke, ostalo gradivo je bilo obdelano v drugih oddelkih. V letu 2011 je bilo na novo kreiranih 15 zapisov za kontinuirane vire, inventariziranih pa je bilo 1.181 enot gradiva.

Tabela 17: Bibliografska obdelava neknjižnega gradiva posebnih zbirk v letu 2011

zbirka	načrtovano	doseženo
Rokopisna zbirka	8 enot (15.000 kosov)	19 enot (29.952 kosov)
Zbirka starih tiskov	900 enot	565 enot (1.445 kosov)
Glasbena zbirka	1.300 enot	991 enot
Kartografska in slikovna zbirka	900 enot	1.176 enot
Zbirka posebnega knj. gradiva	800 enot	146 enot
Zbirka tiskov Slovencev zunaj Republike Slovenije	150 enot kontinuiran. virov 1.200 člankov	15 enot kontinuiranih virov 113 člankov

4.9 Tekoča retrospektivna obdelava monografskih publikacij za potrebe izposoje

Tekoča retrospektivna obdelava monografskih publikacij kljub končani retrospektivni konverziji kataloga za obdobje 1948–1988 še vedno poteka, saj pri konverziji niso bili zajeti lokacijski podatki, potrebni za avtomatizirano izposajo. Sprotno katalogizacijo in redakcijo lokalnih bibliografskih zapisov opravi Služba za hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva, preden si uporabnik gradivo izposodi. Služba je vključena v formalno obdelavo knjižničnega gradiva v naslednjih primerih: popravek retrospektivnega zapisa za izposajo gradiva na dom, razreševanje dvojnic in povezava zapisov z vzajemnim katalogom, vnos kod za vezavo in stopnjo dostopnosti, presigniranje gradiva, preusmeritev gradiva iz Velike čitalnice v skladišča ter vnos zaloge serijskih publikacij, ki se nahajajo v Veliki čitalnici, so vezane in se pogosto izposojajo. V letu 2011 sta v okviru Službe za hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva delala dva bibliotekarja, ki sta poleg nalog informatorjev opravljala tudi bibliografsko obdelavo. Skupno sta v lokalni bazi NUK, vzajemni bazi COBIB in bazi CONOR popravila 1.992 bibliografskih zapisov in izbrisala 986 zapisov. Vseh katalogizacijskih postopkov je bilo za 9 % manj kot v letu 2010. Poleg retrospektivnih zapisov za monografije so bili popisani tudi podatki o zalogi za **2.705 letnikov** serijskih publikacij.

Tabela 18: Bibliografska obdelava gradiva za potrebe izposoje in harmonizacije COBISS zapisov v letu 2011

redakcija zapisov v lokalni bazi za izposajo	redakcija zapisov v vzajemni bazi	vnos v bazo CONOR	število brisanih zapisov	skupaj
1.334	398	260	986	2.924

5 Zagotavljanje bibliografske kontrole, CIP, ISBN, ISSN, ISMN in vključevanje v mednarodne informacijske sisteme

5.1 Politika zagotavljanja bibliografske kontrole, CIP in vključevanja v mednarodne informacijske sisteme

V skladu z Zakonom o knjižničarstvu in Zakonom o obveznem izvodu publikacij NUK opremlja publikacije z osnovnim kataložnim opisom (CIP) ter v sodelovanju z mednarodnimi ustanovami dodeljuje oznake mednarodne bibliografske kontrole (ISSN, ISBN, ISMN) in druge identifikacijske oznake tiskanih in elektronskih publikacij. Z zagotavljanjem mednarodne bibliografske kontrole omogoča prepoznavnost slovenskih publikacij v mednarodnem prostoru, s CIP pa enotno bibliografsko obdelavo publikacij v Sloveniji.

5.2 Prednostni letni cilji na področju bibliografske kontrole, CIP in vključevanju v mednarodne informacijske sisteme

- Zagotovitev sredstev za mednarodne članarine in aktivno sodelovanje v mednarodnih organizacijah s področja bibliografske kontrole.

- Aktivno sodelovanje v izvajanju mednarodne bibliografske kontrole.
- Izboljšanje sodelovanja z založniki s predstavitvami storitev pri njih (5–10 obiskov).
- Izpopolnitev kriterijev za izbor publikacij, ki pridobijo CIP.
- Sodelovanje pri dopolnjevanju spletnega priročnika Mednarodne agencije ISBN.
- Izdajanje spletne različice mesečnega biltena *Knjige v tisku* in posodabljanje podatkov o mednarodnih identifikatorjih na spletni strani NUK.

5.3 Uresničitev letnih ciljev

- Zagotovljena so bila sredstva za plačilo vseh načrtovanih mednarodnih članarin: ISBN, ISMN in ISSN. Delavki NUK sta aktivno sodelovali v Agenciji za ISBN, Agenciji za ISMN in ISSN centru Slovenije. Organizirali smo tudi dvodnevno regionalno srečanje nacionalnih agencij jugovzhodne Evrope.
- Sodelovanje v mednarodni bibliografski kontroli je bilo uspešno. Na področju zagotavljanja enotne bibliografske obdelave slovenskih publikacij in bibliografske kontrole so bili načrtovani cilji preseženi, razen števila oznak ISMN in števila zapisov za mednarodno bazo ISSN.
- Pri posredovanju podatkov v domače in mednarodne baze podatkov so bili cilji doseženi, razen pri posredovanju podatkov za Index Translationum.
- Vključevanje zapisov v mednarodne informacijske sisteme je bilo manjše za 19 % glede na leto 2010 in približno enako, kot smo načrtovali.
- Z mednarodnimi identifikatorji je bilo opremljenih 88 % publikacij, ki smo jih prejeli kot obvezni izvod.
- Sodelovanje z založniki se je izboljšalo, potekale so različne oblike obveščanja in svetovanja založnikom (seminar za založnike smo organizirali v Mariboru in Ljubljani ter posebej pripravili še seminar za neformalne založnike; drugim smo svetovali prek telefonskih pogovorov).
- Kriterijev za izbor publikacij, ki pridobijo CIP, in podatkov o mednarodnih identifikatorjih na spletni strani NUK še nismo izpopolnili in prenovili zaradi drugih nujnih nalog na področju vzajemne katalogizacije (prehod na COBISS3 in izobraževanje).
- Aktivno smo sodelovali pri dopolnjevanju spletnega priročnika Mednarodne agencije ISBN.
- V elektronski obliki je redno izhajal mesečni bilten *Knjige v tisku*.

Tabela 19: Dejavnost mednarodnih agencij in CIP v obdobju 2000–2011

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CIP	4.030	3.717	4.100	4.457	5.349	5.629	6.413	6.502	7.223	7.326	7.063	7.373
ISBN	3.783	3.544	3.900	4.362	5.392	5.773	6.045	6.552	6.707	7.378	7.129	7.506
ISSN	420	295	731	295	158	266	292	505	330	216	1.157	276
ISMN	135	61	100	110	159	82	142	111	74	160	140	132

Število novih založnikov je odvisno od razvoja založništva pri nas, število dodeljenih oznak ISBN, ISMN in ISSN in izdelanih zapisov CIP pa od njihovih založniških načrtov.

5.4 Katalogizacija v publikaciji (CIP)

Kataložne zapise o publikacijah pred njihovim izidom (CIP) pripravljamo na zahtevo založnikov v Oddelku za formalno obdelavo gradiva. Število zapisov na stopnji CIP je bilo v letu 2011 večje za 4 % glede na leto 2010. Načrtovano število kreiranih zapisov CIP smo preseglji za 5 %. Delo izmenoma opravljata katalogizatorki, v letu 2011 pa jima je zaradi povečanega pritiska založnikov delno pomagala še tretja katalogizatorka. Glede na število pripravljenih preliminarnih zapisov, na pomanjkljivost podatkov, ki nam jih posredujejo, in na komunikacijo z naročniki, smo dosegli zgornjo mejo še obvladljivega. Kljub objavljenemu seznamu publikacij, za katere ne pripravljamo preliminarne zapisa, se je število zahtevkov povečalo, še zlasti za spletne publikacije, in sicer za 48 % glede na leto 2010.

Tabela 20: Izdelava zapisov CIP v letu 2011

	načrtovano	doseženo
število zapisov	7.000	7.373
število redakcij za vsebinsko obdelavo	7.000	7.213

V Oddelku za vsebinsko obdelavo gradiva je bilo v letu 2011 na stopnji CIP vsebinsko katalogiziranih **7.213** zapisov (5 % več kot v letu 2010 in 3 % več, kot je bilo načrtovano). Pomen vsebinske obdelave na stopnji CIP je za slovenski knjižnični prostor velik, ker ima večina slovenskih knjižnic postavitev gradiva na osnovi UDK v zapisu CIP, ki ga določi Oddelek za vsebinsko obdelavo.

5.5 Dejavnost slovenskih agencij za ISBN, ISMN in ISSN

- **Slovenska agencija za ISBN**

- vzdrževanje baze **3.498** založnikov
- prirast (novi založniki) **186** založnikov
- dodeljene oznake ISBN **7.506** oznak

V letu 2011 se je petkrat sestal svet direktorjev nacionalnih agencij ISBN (v Londonu v času knjižnega sejma in v Pretorii, trikrat pa je bila organizirana telefonska konferenca), sicer pa svet direktorjev neformalno komunicira prek elektronske pošte. Sestankov sveta direktorjev in generalne skupščine v Pretorii se je udeležila Alenka Kanič, ki je podpredsednica sveta direktorjev. V juniju smo v NUK organizirali regionalno srečanje ISBN, ki so se ga udeležile predstavnice nacionalnih agencij iz Hrvaške, Republike Srpske, Srbije, Kosova, Albanije, Bolgarije in Slovenije. Gostja je bila Stella Griffith, izvršna direktorica Mednarodne agencije za ISBN iz Londona. Nadaljevali smo s formalnim in neformalnim izobraževanjem založnikov na temo identifikatorjev, oblike in vsebine kolofona ter organizirali dve predstavitvi in en obisk založnika.

- **Slovenska agencija za ISMN**

- vzdrževanje baze **96** založnikov
- prirast (novi založniki) **3** založniki
- dodeljene oznake ISMN **132** oznak

Število dodeljenih oznak ISMN je manjše od načrtovanega, ker založniki ne upoštevajo navodila, v skladu s katerim je potrebno z oznakami opremiti vse sestavne dele ene partiture in ne le posameznih naslovov. Ob pripravi preliminarne katalogne zapisa za notirano glasbo, kjer se hkrati dodelijo tudi oznake ISMN, pa teh podatkov nimamo. Letno srečanje vodij nacionalnih agencij ISMN je potekalo septembra 2011 v Pretorii (Južna Afrika).

Tabela 21: Dejavnost slovenskih agencij za ISBN in ISMN v letu 2011

	načrtovano	doseženo
število oznak ISBN	7.000	7.506
število oznak ISMN	500	140

- **ISSN center Slovenije**

V okviru Zbirke serijskih publikacij v NUK deluje ISSN center Slovenije, ki je sestavni del Mednarodnega ISSN centra (International ISSN centre). Vodja slovenskega centra aktivno sodeluje z vodji drugih centrov pri sprejemanju odločitev o priporočilih za katalogizacijo kontinuiranih virov, zlasti spletnih, za katera so bila sprejeta pravila o tem, katerim spletnim integrirnim virom je mogoče dodeliti ISSN. V oktobru 2011 je letno srečanje direktorjev ISSN centrov potekalo v Sarajevu (Bosna in Hercegovina). Osrednje teme srečanja so bile: vloga ISSN v sistemih trajnega označevanja spletnih virov, usklajevanje med RDA, ISSN in ISBD, priporočila za dodeljevanje ISSN virom, ki so dostopni prek mobilnih naprav, ter ISSN, elektronski arhivi in priporočila za bibliografsko obdelavo digitalnih reprodukcij.

Številke ISSN dodeljemo vsem kontinuiranim virom na podlagi zahtevkov, in sicer naslovom, ki so tik pred izidom, kontinuiranim virom, ki pridejo v knjižnico kot obvezni izvod, pa številke še nimajo, ter kontinuiranim virom, ki jih bibliografsko obdelamo v okviru rekatalogizacije stare slovenike.

V letu 2011 smo prešli na neposreden vnos zapisov v mednarodno ISSN bazo prek vmesnika VIRTUA. Vnesli smo 276 zapisov. Lokalna ISSN baza tako ne obstaja več, je pa v bazi COBIB konec leta ostalo še 49 preliminarnih zapisov.

Dodelili smo 512 začasnih številke za tuje kontinuirane vire brez ISSN, in sicer na zahtevo drugih knjižnic za potrebe bibliografij raziskovalcev (načrtovali smo 400 začasnih številke), ter 94 začasnih številke za slovenske kontinuirane vire, ki jim zaradi izrazito lokalnega ali obrobnega pomena številke ISSN ne dodelimo trajno (načrtovali smo jih 100).

Tabela 22: Dejavnost slovenskega ISSN centra v letu 2011

	načrtovano	doseženo
število redakcij	99	100
število ISSN oznak	300	317
število zapisov za mednarodno bazo ISSN	300	276
drugo (COBIB in Y številke)	500	606

5.6 Posredovanje zapisov v domače in mednarodne zbirke podatkov

Index Translationum je mednarodna bibliografija prevodov, ki jo izdaja UNESCO. Za bazo so bili pripravljene podatki za knjižne prevode za leto 2010. Posredovanih je bilo **1.580 zapisov**, kar je nekaj manj od načrtovanega in nekaj več kot v letu 2010. Število je odvisno od števila izdanih prevodov v določenem letu.

Tabela 23: Vključevanje podatkov v mednarodne informacijske sisteme (2007–2011)

bibliografska obdelava oz. dopolnjevanje podatkov	2007	2008	2009	2010	2011
Index Translationum	3.526	717	930	1.518	1.580
drugo (SURS)	4.173	7.356	6.485	7.762	5.968

Tabela 24: Vključevanje v mednarodne informacijske sisteme v letu 2011

bibliografska obdelava oz. dopolnjevanje podatkov	načrtovano	doseženo
Index Translationum	2.000	1.580
drugo (SURS)	5.500	5.968

Pripravili smo tudi podatke o knjižni produkciji za **Statistični urad Republike Slovenije (SURS)** za leto 2010, in sicer v sodelovanju z IZUM. Posredovali smo podatke o 4.730 zapisih za knjige, 1.238 zapisih za brošure in 1.720 naslovih serijskih publikacij, ki so izhajale v letu 2010. Zaradi sprememb v organizaciji obdelave in zaradi vsebinskih sprememb vrstitev UDK smo v dogovoru z SURS spremenili potek posredovanja podatkov.

6 Dejavnost na področju ohranjanja knjižničnega gradiva

6.1 Politika ohranjanja gradiva

V skladu s poslanstvom skrbi NUK za ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine, zato je njegov temeljni cilj čim boljše hranjenje, varovanje, zaščita in oprema knjižničnega gradiva. Skrb za

ohranjanje gradiva se začne takoj, ko ga knjižnica prejme, in sicer s tehnično opremo ter zaščito določenih vrst gradiva, z ustreznim skladiščenjem, nadzorom pogojev hranjenja ter izvajanjem nujnih popravil in konserviranjem oziroma restavriranjem vrednejšega gradiva. Dragoceno, ogroženo ali pogosto uporabljano gradivo se prenaša tudi na druge nosilce zapisa (mikrofilmanje in digitalizacija).

Večji del gradiva, ki ga hrani NUK, je na papirnem nosilcu zapisa. Sprememba v proizvodnji papirja v 19. stoletju, ko so začeli uporabljati kisline, je povzročila, da se je življenjska doba tega sicer obstojnega materiala močno znižala. Analiza stanja monografskih publikacij (v sklopu projekta PaperTreat), ki jih hrani NUK, je razkrila **izredno slabo stanje, saj je že približno tretjina gradiva preveč razgrajena za uporabo**. V prihodnjih letih je zato potrebno izboljšati pogoje hranjenja različnih vrst gradiva, zaščititi dragoceno ali nezaščiteno arhivsko gradivo z izdelavo ali nakupom kakovostnih brez kislinških škotel za hranjenje, začeti s sistematičnim množičnim razkisljevanjem sodobnega gradiva in/ali hranjenjem pri čim nižji temperaturi ter pospešeno prenašati ogroženo gradivo (predvsem tisto, ki je preveč razgrajeno za uporabo) na druge nosilce zapisa. Gradivo, ki ni na papirnem nosilcu (magnetni trakovi, avdio-vizualne kasete, plošče ipd.), je še manj obstojno kot papir. Zato je nujno začeti tudi z aktivnim varovanjem tega gradiva, kar knjižnici do zdaj zaradi pomanjkanja kadra ter sredstev ni uspelo v zadostnem obsegu. Tudi tovrstno gradivo postopoma propada in bo z leti prihodnjim generacijam nedostopno.

6.2 Prednostni letni cilji na področju ohranjanja gradiva

- Izboljšanje in stalna kontrola pogojev hranjenja knjižničnega gradiva.
- Izvajanje mikrofilmanja slovenskih časnikov in časopisov in izseljenskega časopisja.
- Izvajanje digitalizacije ali mikrofilmanja najbolj ogroženega in najbolj uporabljenega gradiva.
- Konserviranje/restavriranje najbolj poškodovanega gradiva.
- Povečanje obsega zaščite arhivskega in dragocenega gradiva NUK.
- Sprotna popravila poškodovanega gradiva iz redne postavitve NUK.
- Nadaljevanje sodelovanja pri izvajanju domačih in mednarodnih raziskovalnih projektov s področja ohranjanja knjižničnega gradiva.

6.3 Uresničitev letnih ciljev

- Pogoji hranjenja knjižničnega gradiva so bili izboljšani zaradi selitve dela knjižničnega gradiva s skladišča na Turjaški v skladišče na Leskoškovi, ki je klimatizirano. Urejena je bila tudi večja količina gradiva na Turjaški in Leskoškovi.
- V skladu z razpoložljivimi sredstvi je bilo izvedeno mikrofilmanje oziroma digitalizacija časopisja, ki propada ali se uničuje zaradi pogoste uporabe.
- Nadaljevalo se je načrtno delo na področju ohranjanja knjižničnega gradiva (analize stanja gradiva, kontrola hranjenja, zaščita, obnova ter priprava načrtov ohranjanja posameznih vrst gradiva).
- Povečala se je količina restavriranega in zaščitene gradiva.
- Center za ohranjanje knjižničnega gradiva NUK sodeluje v raziskovalnem projektu v okviru Centra odličnosti Polimerni materiali in tehnologije (PoliMaT) z raziskavami na področju ohranjanja knjižničnega gradiva.

6.4 Aktivnosti za ohranjanje knjižničnega gradiva

Dejavnost na področju varovanja pisne kulturne dediščine, ki jo hrani NUK, izvaja oziroma koordinira **Center za ohranjanje knjižničnega gradiva**. Osnovne dejavnosti centra so preventivno varovanje gradiva oziroma preprečevanje poškodb, preservacija (ohranitev), popravljanje poškodb na gradivu (konserviranje in restavriranje) ter raziskave s področja ohranjanja knjižničnega gradiva. V okviru centra potekajo tudi knjigoveška dela in izdelava zaščite za gradiva (vezave in prevezave gradiva, izdelava map, fantomov, jahačev in zaščitnih škotel, ovijanje arhivskih izvodov gradiva, vlepljanje ščitnih ovitkov, kaširanje plakatov itn.). Poleg uresničevanja prednostnih letnih ciljev je center tudi v

letu 2011 poskušal izboljšati pogoje hranjenja najvrednejšega gradiva NUK, in sicer z izdelavo zaščitne opreme, aktivno je sodeloval pri razstavnih dejavnosti (kontrola primernosti pogojev za razstave, izdelava opreme za razstavljenno gradivo, postavitve in pospravljanje razstav, restavriranje/konserviranje gradiva za razstave) ter pri izobraževanju knjižničarjev.

6.5 Oprema knjižničnega gradiva in njegovo hranjenje

Knjižnično gradivo hranimo v **skladiščih na Turjaški in Leskoškovi**. Na Turjaški hranimo zbirko starih tiskov, večino gradiva posebnih zbirk ter t. i. postavitvene izvode gradiva, ki se pogosto uporabljajo. Na Leskoškovi hranimo arhivske izvode gradiva, postopoma tja selimo tudi zapuščine in starejše gradivo, ki se redkeje uporablja. Skladišča iz leta v leto izpopolnjujemo z namenom, da bi vzpostavili kar najboljše razmere za trajno hranjenje gradiva. Skrb za strežbo in urejenost skladišč spada med naloge Službe za hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva, ki tesno sodeluje s Centrom za ohranjanje knjižničnega gradiva. Za opremo gradiva, ki ga hranimo v glavnem skladišču in v skladišču arhivskih izvodov, pa skrbi Služba za pridobivanje knjižničnega gradiva.

Oprema gradiva obsega: žigosanje gradiva z lastniškim žigom, vpisovanje signatur in inventarnih števil v/na publikacije, lepljenje nalepk za izposajo, tiskanje in lepljenje signaturnih nalepk, ovijanje občutljivega gradiva v zaščitne mape, ovijanje arhivov v pasice, sodelovanje z restavratorki in knjigovezi pri dodatni opremljenosti gradiva. V letu 2011 je bilo tehnično opremljenih 21.081 kosov (v letu 2010 18.598) na novo prispelih monografskih publikacij, od tega 7.848 za arhiv slovenskih publikacij ter 13.233 za postavitve v skladišče.

V letu 2011 je bilo največ aktivnosti namenjenih urejanju skladišč na obeh lokacijah ter **selitvi gradiva**. Iz skladišča v 4. nadstropju na Turjaški smo na Leskoškovo preselili in uredili 1.380 tekočih metrov gradiva oziroma **45.000 knjig**. Na Leskoškovi je bilo preseljeno 150 tekočih metrov gradiva Zbirke posebnega knjižničnega gradiva iz pritličja v na novo urejeno kletno skladišče za drobn tisk in sivo literaturo. Za ohranjanje in zaščito že obdelanega in postavljenega gradiva skrbimo z rednim **menjevanjem dotrajanih ali poškodovanih zaščitnih map**. Preverili in uredili smo 2.260 signatur ter zamenjali 253 poškodovanih map z novimi.

V letu 2011 je za **strežbo in vlaganje gradiva** na obeh lokacijah skrbelo pet zaposlenih (od septembra eden manj kot prejšnja leta), ki so izvajali tudi občasne revizije gradiva, sodelovali pri inventuri, urejali skladišče, premeščali gradivo, da bi zagotovili prostor za dotok novega gradiva, in selili gradivo s Turjaške na Leskoškovo. Od februarja 2011 so Službi za pridobivanje knjižničnega gradiva pomagali pri prejemu in odpremi pošilk obveznih izvodov (evidenca kontinuiranih virov, kontrola dobavnic ipd.).

Skupaj je v letu 2011 **skladišče prejelo in vložilo 27.695 izvodov** novega gradiva, kar je 18 % več kot v letu 2010. Gre za vse obvezne in kupljene izvode gradiva, ki so prispeli iz obdelave. Za potrebe izposoje na dom oziroma v Veliko čitalnico, za razstave, digitalizacijo gradiva ter druge projekte je skladišče prejelo 37.896 zadolžnic, kar je 12 % manj kot v letu 2010 (42.789 zadolžnic). Najbolj se je zmanjšalo število zadolžnic za izposajo na dom, in sicer za 13 % v primerjavi z letom 2010. Iz glavnega in dislociranega skladišča smo izdali 47.264 enot gradiva, pospravili pa smo 45.815 enot vrnjenega gradiva. Skupno je bilo torej izdanih in pospravljenih **93.139 enot gradiva**, kar je za 12 % manj kot v letu 2010. Zavrnjenih je bilo 717 zadolžnic ali 1,8 % naročil, kar predstavlja skoraj enako uspešnost pri dostopnosti gradiva (98,2 %) v primerjavi s preteklimi leti. Delež nepostreženega gradiva se od leta 2006 zmanjšuje. To je posledica večjega deleža elektronsko naročenega gradiva, večje kakovosti knjižničnega kataloga, zmanjševanja obsega izposoje ter manjšega deleža napak pri vlaganju in urejanju gradiva. Za potrebe izterjave gradiva smo preverili 1.304 enote gradiva (16 % več kot v letu 2010) ter poslali v vezavo ali restavriranje 288 enot gradiva (41 % manj kot v letu 2010).

Dostava iz dislociranega skladišča na Leskoškovi je potekala dvakrat ali enkrat dnevno, pet dni v tednu. Skupno je bilo od tam postreženih 7.250 enot gradiva ali 11 % manj kot v letu 2010.

Uporabniki še vedno naročajo starejše gradivo, ki ga prednostno selimo na Leskoškovo. Zato je zelo pomembno zagotavljanje redne dnevne dostave gradiva iz dislociranega skladišča.

Rokopisna zbirka hrani del gradiva v skladišču, kjer še vedno niso urejene ustrezne klimatske razmere, najdragocenejše gradivo pa v klimatsko urejenem trezorskem skladišču. V letu 2011 je bila konservirana oziroma restavrirana zapuščina Dragotina Ketteja, del zapuščine Frana Levstika ter nekaj kosov gradiva, ki je bilo namenjeno za razstave in trajno hranjenje. Rokopisna zbirka in Center za ohranjanje knjižničnega gradiva sta sodelovala pri varni postavitvi razstav, na katerih je bilo uporabljeno gradivo zbirke. Za ta namen je bilo izdelanih večje število knjižnih naslonil. Za zaščito redkih tiskov in inkunabul je bilo izdelanih 30 zaščitnih škatel. V primerne škatle iz trajno obstojnih materialov je bila nameščena zbirka poročil *Izvestja*, ki jo hranimo v priročni zbirki (125 enot). Knjigoveznica je za zaščito gradiva v zbirki pripravila 3.000 map iz brez kislinkega papirja, večjo količino map iz brez kislinke materialov za zaščito dragocenega gradiva zbirke smo nabavili pri zunanjih dobaviteljih. Dejavnosti na področju zaščite rokopisnega in starejšega oziroma najdragocenejšega gradiva so potekale uspešno, saj nam je v primerjavi z letom 2010 uspelo nabaviti večjo količino primernih materialov za trajno hrambo, prav tako nadaljujemo z zaščito in konserviranjem oziroma restavriranjem dragocenih zapuščin. Zaključeno je bilo tudi konserviranje oziroma restavriranje 13 zahtevnih kosov gradiva iz **Zbirke starih tiskov**.

V **Glasbeni zbirki** smo za postavitev ali arhivsko hranjenje opremili novo inventarizirano gradivo, in sicer v skladu z navodili strokovne službe za varovanje knjižničnega gradiva in razpoložljivimi možnostmi. Opremi smo 2.175 enot gradiva, od tega 513 za arhiv. Za ohranjanje in zaščito že obdelanega in postavljenega gradiva skrbimo z rednim menjevanjem dotrajanih ali poškodovanih zaščitnih srajčk in map. Notranje (natronske) zaščitne ovoje na rokopisnem in starejšem tiskanem gradivu postopno zamenjujemo s srajčkami iz trajno obstojnega papirja. Za preselitev v dislocirano skladišče smo pripravili 500 notnih tiskov, ki smo jim dodelili ustrezne lokacijske in tekoče številke ter spremembe zabeležili v listkovnem ali računalniškem katalogu. V Centru za ohranjanje knjižničnega gradiva je bilo po meri izdelanih več zaščitnih škatel za notno gradivo.

V Centru za ohranjanje gradiva so za **Kartografsko in slikovno zbirko** restavrirali in zaščitili 49 kosov slikovnega gradiva (risbe, slike, plakati), 40 zemljevidov ter en atlas. Za razstavo *Gorski turizem* je bilo izdelanih 118 paspartujev. Izdelana je bila tudi večja količina zaščitnega materiala, med drugim 27 po meri izdelanih zaščitnih škatel velikih formatov za dragocene atlase, ki jih hranimo v trezorskem skladišču NUK.

V **Zbirki posebnega knjižničnega gradiva** smo v skladiščih na Leskoškovi nadaljevali s skrbnim shranjevanjem drobnega tiska in sive literature (predvsem arhivsko gradivo, ki je namenjeno trajnemu hranjenju) v ustrezne škatle in mape, ki jih izdelujejo v knjigoveznici NUK.

V **Zbirki tiskov Slovencev zunaj RS** je bila v letu 2011 z namenom zaščite gradiva vezanih 10 enot gradiva.

6.6 Zaščita in restavriranje gradiva

Večina dejavnosti na področju zaščite in restavriranja gradiva NUK poteka v okviru Centra za ohranjanje knjižničnega gradiva. Kemijske, biološke in mehanske poškodbe na gradivu poskušamo zmanjšati z različnimi **postopki zaščite**, kot je izdelava škatel in map za najvrednejše gradivo NUK, skrb za klimatske razmere v depojih, skrb za gradivo med razstavami, transportom ipd. V okviru aktivnosti s področja zaščite pregledujemo tudi stanje zbirke NUK, pripravljamo načrte fizične zaščite različnih vrst knjižničnega gradiva, vodimo Komisijo za varovanje in zaščito gradiva NUK in organiziramo izobraževalne delavnice. Popravila in zaščito starejšega, vrednejšega ali redkega gradiva opravljajo zaposleni v restavratorski delavnici, v knjigoveški delavnici pa potekajo popravila novejšega gradiva NUK, vezave časopisov, izdelava map, škatel ipd. Zaposleni v Centru za ohranjanje knjižničnega gradiva so sodelovali pri postavitvah razstav v NUK in pri razstavah zunaj NUK, kadar

je bilo razstavljeno njegovo gradivo (postavljanje gradiva v vitrine na način, da na gradivu ne povzročimo škode, restavriranje ali manjša popravila gradiva pred razstavami, izdelava podstavkov).

Količina izvedenega restavratorskega dela je bila v letu 2011 večja od načrtovane. Izbor gradiva za konserviranje in restavriranje so narekovale razstave ter potrebe posameznih zbirk gradiva, ki so sicer mnogo večje kot so možnosti Centra za ohranjanje knjižničnega gradiva zaradi premajhnega števila zaposlenih konservatorjev oziroma restavratorjev knjižničnega gradiva. Natančen popis potrebnega in opravljenega dela po zbirkah je v Prilogi 4. Restavriranega je bilo precej kartografskega in slikovnega gradiva velikega formata (108 kosov), posledica tega je manjša količina restavriranih listov ter drugega opravljenega dela. Močno se je povečal tudi obseg restavriranega gradiva Zbirke starih tiskov, pa tudi gradiva iz rednega skladišča (predvsem arhivskih izvodov ter edinih izvodov starejšega gradiva, ki je dotrajano zaradi obrabe in kislosti papirnega nosilca). Zaradi obilice razstav se je povečal tudi obseg izdelave paspartujev ter knjižnih naslonil za namen razstav. Za rokopisno zbirko NUK nadaljujemo s sistematičnim konserviranjem/restavriranjem in urejanjem za trajno hranjenje pomembnih zapuščin NUK. Dokončali smo z zaščito zbirke *Izvestij* (pribl. 10 tekočih metrov gradiva). Tudi v letu 2011 smo izdelali večje število po meri izdelanih zaščitnih škatel za dragocene knjižne vezave NUK. Poleg starih tiskov, inkunabul in srednjeveških rokopisov smo z njimi začeli opremljati tudi atlase ter redke glasbene tiske. V knjigovoznici NUK se je povečala količina vezav v CPL, PPL ter vezav časopisov, pa tudi število izdelanih map s trakovi. Posledično je bila nekoliko manjša količina drugih opravljenih del.

Tabela 25: Hranjenje, zaščita in restavriranje gradiva v letu 2011

vrsta zaščite	načrtovano	doseženo	realizacija	leto 2010
vlaganje novih gradiv v skladišča	25.000	27.695	111 %	23.569
prenos serijskih publikacij na mikrofilm	140.000	57.302	41 %	104.163
restavriranje gradiva (restavratorska delavnica):				
– št. restavriranih vezav	10	19	190 %	27
– št. restavriranih listov	2.500	1.614	65 %	3.403
– št. zemljevidov in plakatov, grafičnih listov	-	108		91
– št. popravil in prevezav knjig	50	84	168 %	115
izdelava škatel po meri knjige	100	114	114 %	107
izdelava map po meri (ščitni ovitki, zgibanje map)	-	390	-	200
izdelava zaščitnih ovojev	10.000	3.812	38 %	114
paspartuji	-	150	-	58

Tabela 26: Načrtovan in realiziran obseg knjigoveškega dela v letu 2011

vrsta dela	načrtovano (kosi)	doseženo (kosi)	leto 2010
vezava CPL	336	383	326
vezava PPL	243	338	431
vezava časopisov	132	143	130
mehke vezave	1.270	20	110
popravilo knjig	243	225	443
mape s trakom	4.620	6.380	4.270
mape z zavihki	1.320	928	1.226
mape iz papirja	5.400	3.000	3.400
fantomi	480	0	0
škatle	75	33	25
bloki	470	250	570
kaširanje plakatov	52	4	14
zgibanke	3.400	300	900
ovitki (vlepljanje)	1.420	520	460
velike sestavljene mape	120	64	326

6.7 Prenos gradiva na mikrofilm

Ena od prednostnih nalog **Zbirke serijskih publikacij** je skrb za ohranjanje gradiva, ki je nacionalna pisna kulturna dediščina. V zbirki hranimo časnike in časopise, ki so zaradi formata (veliki folio) in papirja slabe kakovosti v večjem delu že poškodovani, dodatno pa jih ogroža tudi pogosta uporaba. Mikrofilmski posnetek gradiva je avtentičen in priznan kot standardni arhivski medij, ki krhek in propadajoč izvirnik nadomesti z obstojno kopijo. Pri prenosu serijskih publikacij na mikrofilm smo upoštevali mednarodne standarde, ki poleg zajamčene obstojnosti omogočajo tudi kasnejši prenos v digitalno obliko. V letu 2011 smo zaradi omejenih sredstev in težav z zunanjim izvajalcem storitve na mikrofilm prenesli le naslove tekočih slovenskih časnikov Delo (11.539 strani/posnetkov), Dnevnik (15.018 strani/posnetkov), Primorske novice (10.732 strani/posnetkov), Večer (15.404 strani/posnetkov), Mladina (4.609 strani/posnetkov). Skupno je bilo narejenih **57.302 mikrofilmska posnetka**, kar je za 45 % manj kot v letu 2010 (104.164 posnetkov).

Na zahtevo uporabnikov smo naredili **15.460 kopij z mikrofilma** (10.100 papirnih kopij in 5.360 kopij v elektronski obliki), kar je 11 % manj kot v letu 2010 (17.304 kopije). Zmanjševanje števila kopij iz mikrofilma je posledica vedno večje dostopnosti serijskih publikacij prek spleta.

7 Izposoja gradiva, posredovanje informacij in drugo delo z uporabniki

7.1 Politika knjižnice na področju storitev za uporabnike

Kakovostno izpolnjevanje potreb in pričakovanj uporabnikov je ena od temeljnih strateških usmeritev knjižnice. Knjižnica si prizadeva, da bi svoje storitve na področju dela z uporabniki izvajala v skladu z osnovnim poslanstvom in trendi v svetu. Pri tem glede na možnosti uvaja nove storitve, ki jih omogočajo sodobne tehnologije, v prvi vrsti tiste, ki so namenjene oddaljenim uporabnikom. Uvedba slednjih omogoča, da postanejo potencialni uporabniki knjižnice vsi prebivalci Slovenije, pa tudi tisti iz tujine. Ponudba klasičnih knjižničnih storitev in storitev na daljavo omogoča kakovostno podporo za delo v akademskem okolju (pedagoškim delavcem, raziskovalcem in študentom), kot tudi vsem drugim, ki želijo dostopati do slovenske tiskane in digitalne kulturne dediščine.

Največ aktivnosti pri delu z uporabniki oziroma obiskovalci knjižnice izvajajo:

- **Služba za hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva:** posreduje vse vrste gradiva, ki ga hrani NUK, ter primarne dokumente ali kopije prek medknjižnične izposoje ali drugih ustreznih servisov, tudi iz tujine;
- **Center za informacijske storitve (CIS):** posreduje informacije vseh oblik in vsebin, tj. o fondih in iz fondov NUK, o virih in iz virov zunaj NUK, predvsem z online iskanjem po specializiranih bibliografskih zbirkah oziroma virih na spletu;
- **drugi oddelki in zbirke knjižnice:** Zbirka serijskih publikacij, oddelek Slovenska bibliografija, Informacijski center za bibliotekarstvo (ICB) in zbirke posebnega knjižničnega gradiva (rokopisna in zbirka starih tiskov, glasbena, kartografska in slikovna, zbirka gradiva EU in mednarodnih organizacij ter zbirka drobnega tiska in sive literature).

Ker so knjižnične storitve med seboj tesno prepletene in je zadovoljstvo uporabnikov odvisno od usklajenega delovanja vseh služb, si na področju storitev za uporabnike prizadevamo za dobro sodelovanje med vsemi oddelki in službami v knjižnici.

7.2 Prednostni letni cilji na področju dela z uporabniki

- Nadaljnji razvoj storitev na daljavo: večja in hitrejša dobava digitalnih dokumentov, vzpostavitev Eduroam in Libroam omrežja v NUK, negotovinsko plačevanje storitev za fizične osebe.
- Vzpostavitev učinkovitega sistema izterjave gradiva po zadnjem opominu s pomočjo podjetja za izterjavo.

- Nadomeščanje neizterljivega in založenega gradiva, zlasti obveznih izvodov, s pomočjo odpisnih seznamov splošnih in drugih knjižnic.
- Izboljšanje spletnih storitev in pogojev za uporabo klasičnih storitev za uporabnike s posebnimi potrebami.
- Vzorčne meritve fizičnega obiska zgradbe NUK v tipičnih enotedenskih obdobjih.
- Ponovitev nekaterih anketnih vprašanj iz spletne ankete o zadovoljstvu uporabnikov in primerjava z letom 2008.
- Nadaljevanje revizije knjižnične zbirke.

7.3 Uresničitev letnih ciljev

Naše aktivnosti so potekale na vseh zgoraj navedenih področjih in se bodo nadaljevale tudi v letu 2012. Med izboljšavami pri delu z uporabniki in posodobitvami poslovanja v letu 2011 poudarjamo naslednje:

- **Urejanje evidenc članstva in izposoja na dom:** vse leto so potekale aktivnosti v zvezi z varstvom osebnih podatkov uporabnikov knjižnice. Postopno smo začeli urejati bazo članov, tako da nadaljujemo z brisanjem članov, ki knjižnice niso obiskali daljše obdobje. V sodelovanju z IZUM in s Centrom za razvoj knjižnic smo odpravili težavo zaradi podvajanja vpisnih številčnik članov s siglami knjižnic. Veliko pozornost smo namenili urejanju neizterljivega gradiva. Za izgubljeno gradivo smo pripravili sezname za nadomeščanje knjig s pomočjo odpisov v drugih slovenskih knjižnicah.
- **Velika čitalnica:** nadaljevali smo z retrospektivno bibliografsko obdelavo oziroma vnašanjem zaloge za serijske publikacije in povečali delež izposojenega čitalniškega gradiva v sistemu COBISS. Obisk Velike čitalnice se je v letu 2011 povečal še za 3 % in je bil najvišji po letu 2005, kar kaže, da postaja študij v knjižnici čedalje bolj zaželen. V izpitnem obdobju je občasno primanjkovalo prostih čitalniških sedežev. Polno je bil zaseden tudi prostor za skupinsko učenje. Pripravili smo sezname najpogosteje izposojenih učbenikov in priročnikov v Veliki čitalnici in jih posredovali službi za nabavo gradiva za dokup izvodov za izposoja na dom.
- **Testno podaljšanje odprtosti čitalnice in prostora za skupinsko učenje:** Na pobudo študentskega Sveta Univerze v Ljubljani za podaljšanje odpiralnega časa čitalnic sta se NUK in CTK odločila za izvedbo skupnega projekta. Maja 2011 sta izvedla anketo o uporabi čitalniških prostorov in o potrebah uporabnikov, v septembru (CTK) in oktobru (NUK) testno podaljšala večerno odprtost čitalnic, nato pa v novembru izdelala skupno poročilo o projektu in izhodišča za podaljšanje odpiralnega časa čitalnic v letu 2012 (več v poglavju 12 Dejavnost na področju knjižničnega sistema UL).
- **Medknjižnična izposoja:** kljub čedalje večji ponudbi digitalnih informacijskih virov in splošni finančni krizi se obseg medknjižnične izposoje v letu 2011 ni bistveno zmanjšal. V primerjavi z letom 2010 je bil le za 2 % manjši. Od prejetih 12.110 zahtevkov jih je bilo realiziranih 93 %. Po sporazumu iz leta 2009 medknjižnična izposoja s tremi velikimi slovenskimi knjižnicami (Osrednja knjižnica Celje, Goriška knjižnica Franceta Bevka in Univerzitetna knjižnica Maribor) poteka brezplačno. Gre za knjižnice, s katerimi v zadnjih letih izmenjujemo gradivo v približno sorazmernem obsegu. Recipročnost preverjamo enkrat letno z izmenjavo podatkov o številu opravljenih storitev. Ugotavljamo, da je sporazum z navedenimi knjižnicami ustrezen in sodelovanje ocenjujemo kot dobro, saj se je povečal obseg naročanja gradiv za naše člane iz slovenskih knjižnic ter dostava gradiva, ki je v NUK izposojeno ali pa dostopno le v čitalnicah. V letu 2011 se je povečalo število članov, ki so naročali gradivo za medknjižnično izposajo neposredno iz kataloga prek storitve »COBISS – Moja knjižnica«. Zaradi vključitve baze COBIB v svetovni katalog OCLC Worldcat se je zelo povečalo sodelovanje s tujimi knjižnicami, iz katerih smo dobili skoraj trikrat več naročil kot v letu 2010. S pomočjo vprašalnika ameriške pobude za izmenjavo virov »The Rethinking Resource Sharing Initiative« smo izvedli samoevalvacijo

kakovosti medknjižnične službe NUK in dosegli 85 % od vseh možnih točk oziroma tri od možnih štirih zvezdic ter se uvrstili na seznam knjižnic s kakovostno medknjižnično izposajo.

- **Informacijsko središče:** septembra 2011 smo podaljšali odpiralnih čas Informacijskega središča za eno uro (od 8. do 18. ure), dežurni informator pa je bil na voljo od 10. do 18. ure. Dežurstvo je opravljalo večje število sodelavcev iz drugih oddelkov knjižnice. Nova oblika dežuranja je izboljšala kakovost storitev in zmanjšala težave v primeru bolniških ali drugih odsotnosti zaposlenih. V izpitnem obdobju smo beležili večji obisk študentov, ki ne dobijo prostega mesta v čitalnicah.
- **Center za informacijske storitve:** zagotovljena je bila širša in boljša ponudba informacijskih virov. Sodelovali smo z UL pri izboru in promociji Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani (DiKUL). Mrežnik – portal informacijskih virov je nemoteno deloval prek oddaljenega dostopa. Vzpostavili smo mEga iskalnik NUK, nov in pregleden vmesnik v slovenščini, ki spada v najnovejšo generacijo iskalnih orodij. Za 41 splošnih knjižnic smo omogočili storitev oddaljenega dostopa do informacijskih virov. Uresničili smo tudi program usposabljanja uporabnikov za uporabo e-virov. Sodelovali smo z UL pri predstavitvi knjižnic UL na Študentski areni. Urejali smo profil NUK na spletnem omrežju Facebook in se tako približali mlajši generaciji uporabnikov. Podoben profil smo vzpostavili tudi na Google+.
- **Garderoba:** uporabnikom smo še nadalje omogočali možnost enomesečnega najemanja malih garderobnih omaric za shranjevanje študijskega gradiva, kar so dobro sprejeli, tako da so bile omarice večji del leta zasedene.
- **Center za reproduciranje knjižničnega gradiva:** povečalo se je število izdelanih digitalnih posnetkov in izboljšala kakovost reproduciranja, med drugim tudi za potrebe storitve »EOD – E-knjige po naročilu«.
- **Izterjava gradiva po zadnjem opominu s pomočjo podjetja za izterjavo:** podpisali smo pogodbo z zunanjim izvajalcem in začeli izvajati ustrezne postopke za začetek izterjave.
- **Zbiranje statističnih podatkov:** izvedli smo merjenje dnevnega obiska knjižnice v tipičnem delovnem tednu s pomočjo termične kamere.

Na podlagi zbranih statističnih podatkov ugotavljamo, da se je trend zmanjševanja »fizičnega« obiska knjižnice zaradi izposoje na dom nadaljeval tudi v letu 2011, znova pa se je povečal obisk čitalnic in nekaterih zbirk posebnega knjižničnega gradiva, zlasti rokopisne. Vzrok za upadanje izposoje na dom je čedalje večja uporaba spletnih informacijskih virov in predvsem manjša razpoložljivost gradiv za izposajo na dom kot posledica Zakona o obveznem izvodu publikacij, s katerim NUK pridobiva le en izvod publikacij za potrebe uporabnikov, in sicer le za izposajo v čitalnico. Po pričakovanjih se je zato zmanjšal obseg izposoje na dom, za 16 % pa se je v primerjavi z letom 2010 povečalo število novih članov. Obstoječe prostorske razmere žal ne omogočajo zelene kakovosti storitev zlasti za uporabnike z univerze, ki imajo v zvezi s knjižničnimi storitvami večja pričakovanja (prost dostop do gradiva, daljši odpiralni čas, nočna čitalnica, več čitalniških mest, svetlejša čitalnice, večje študijske površine, študijske »celice« za individualni študij, prostor za skupinsko delo ipd.).

V Knjigo pripomb in pohval ali po elektronski pošti smo v letu 2011 prejeli tri pohvale, štiri predloge in štiri pritožbe. Pripombe oziroma predlogi so se nanašali na neprimeren način naročanja gradiva, ki je dostopno samo za čitalnico, na sistem dodeljevanja čitalniškega sedeža, na odprtost Informacijskega središča, na delo informatorja ter na vpis in izposajo na dom tujim državljanom s porokom. Vse pripombe smo preučili in nanje odgovorili. Številna mnenja in predloge za izboljšave storitev smo zbrali tudi ob izvedbi anket v okviru projekta podaljšanja odpiralnega časa čitalnic.

7.4 Dostopnost knjižničnih storitev

Uporabniki in člani NUK so lahko knjižnico obiskovali vse dni v tednu, razen v nedeljo in ob praznikih. Skupno smo v letu 2011 načrtovali in izvedli **266 delovnih dni** odprtosti za uporabnike. Velika čitalnica in garderoba sta bili odprti **65 ur tedensko**, izposoja na dom, vpis, Časopisna čitalnica in Informacijsko središče **50 ur tedensko**. Krajši delovni čas so imele zbirke posebnega knjižničnega gradiva in Center za informacijske storitve, ki so bili za uporabnike odprti **29 ur tedensko** ter vsako prvo soboto v mesecu. Poletni delovni čas je v letu 2011 trajal **36 delovnih dni**, od 4. 7. do 15. 8. 2011. Knjižnica je bila v tem obdobju odprta vsak dan od 9. do 14. ure, ob sredah do 17. ure. Po koncu odpiralnega časa so lahko uporabniki gradivo vračali v recepciji. Knjižnica je bila v poletnih mesecih odprta za **turistične ogled**e vsak dan, razen ob sredah, od 14. do 18. ure in ob nedeljah od 10. do 18. ure. Od septembra dalje je bilo Informacijsko središče od ponedeljka do petka odprto **od 8. do 18. ure**. V oktobru 2011 smo izvedli **testno podaljšanje odprtosti** Velike čitalnice in prostora za skupinsko učenje do 22 ure.

Tabela 27: Dostopnost storitev knjižnice uporabnikom v letu 2011

	Načrtovano	doseženo
Delovni čas: - Velika čitalnica: 8h – 20h - Velika čitalnica (oktober): 8h – 22h - Časopisna čitalnica: 9h – 18h - izposoja: 9h – 18h - Informacijsko središče: 8h – 18h - posebne zbirke: 9h – 14h, sreda do 18h	266 delovnih dni Odprtost v urah tedensko: 6 dni/teden = 65 ur --- 6 dni /teden = 50 ur 6 dni/teden = 50 ur 6 dni/teden = 55 ur 5 dni/teden = 29 ur + prva sobota v mesecu 5 ur	266 delovnih dni Odprtost v urah tedensko: 6 dni/teden = 65 ur 6 dni/teden = 75 ur 6 dni /teden = 50 ur 6 dni/teden = 50 ur 6 dni/teden = 55 ur 5 dni/teden = 29 ur + prva sobota v mesecu 5 ur
Poletni delovni čas: (4. 7.–15. 8. 2009; 9h–14h, sreda do 17h) - Velika čitalnica - Časopisna čitalnica - izposoja - posebne zbirke	36 delovnih dni Odprtost v urah tedensko: 6 dni/teden = 33 ur 6 dni/teden = 33 ur 6 dni/teden = 33 ur 5 dni/teden = 28 ur	36 delovnih dni Odprtost v urah tedensko: 6 dni/teden = 33 ur 6 dni/teden = 33 ur 6 dni/teden = 33 ur 6 dni/teden = 33 ur 5 dni/teden = 28 ur
- Velika čitalnica, garderoba: 12 ur/dan (oktober: 14 ur/dan) - Časopisna čitalnica: 9 ur/dan - izposoja: 9 ur/dan - Informacijsko središče: 9 ur/dan - posebne zbirke: 5 ur/dan, sreda 9 ur	Odprtost v urah letno 3.228 ur 2.498 ur 2.498 ur 2.583 ur 1.542 ur	Odprtost v urah letno 3.228 ur + 38 ur v oktobru = 3.266 ur 2.498 ur 2.498 ur 2.583 ur 1.542 ur
število sedežev	314	308
število delovnih postaj za uporabnike	33 PC z internetom	34 PC z internetom brezplačno brezžično omrežje
druga oprema	8 mikročitalcev 2 televizorja 2 CD predvajalnika 2 DVD predvajalnika 2 videorekorderja	8 mikročitalcev 2 televizorja 2 CD predvajalnika 2 DVD predvajalnika 2 videorekorderja knjigomat v testiranju 2 samopostrežna kopirna stroja 1 skener

Več storitev je bilo uporabnikom dostopnih 24 ur dnevno prek spleta in niso bile vezane na odprtost knjižnične stavbe. Med temi storitvami so po obsegu izstopale: naročanje, rezervacija in podaljševanje izposojevalnega roka v »COBISS – Moja knjižnica«, referenčni službi »Vprašaj knjižničarja« in »Vprašajte NUK«, pošiljanje naročil za medknjižnično izposajo, servis »EOD – E-knjige po naročilu« ter oddaljen dostop do zbirk s celotnimi besedili prek treh portalov informacijskih virov (Mrežnik, DiKUL – Digitalna knjižnica Univerze v Ljubljani in dLib.si – Digitalna knjižnica Slovenije).

Uporabnikom prenosnih računalnikov smo omogočali **brezplačni brezžični dostop do interneta** v Veliki in Časopisni čitalnici, Informacijskem središču, v prostoru za skupinsko učenje ter v kavarni. Poleg brezžičnega omrežja Neowlan, smo ponudili tudi dostop do brezžičnega omrežja Eduroam in Libroam.

Z uporabniki smo komunicirali prek različnih elektronskih poti. Največ vprašanj smo prejeli prek rubrike »Vprašajte NUK« in servisa »Vprašaj knjižničarja« ter na elektronska naslova izposoja@nuk.uni-lj.si in info@nuk.uni-lj.si. Na vseh štirih naslovih so redno pripravljali odgovore sodelavci Enote za delo z uporabniki v sodelovanju z drugimi oddelki NUK. Knjižnica je z uporabniki komunicirala tudi prek socialnega omrežja Facebook.

Povpraševanje televizijskih in drugih ekip po **snemanju gradiva** v NUK je bilo večje kot v prejšnjih letih. Največ zanimanja je bilo za gradivo iz rokopisne zbirke (dragoceno gradivo in zapuščine slovenskih literarnih ustvarjalcev), iz zbirke serijskih publikacij in iz glasbene zbirke. Za TV Slovenija smo pripravili gradivo za uredništvo kulturnih oddaj (Pogledi na ..., Osmi dan, Pisave) in za dokumentarne filme o Glasbeni matici, o Rotary klubu, za portret Janeza Kuharja, za portret o Matiju Jami, za dokumentarni film Slovensko olimpijsko stoletje, film ob 20. obletnici osamosvojitve Slovenije, o partizanskem tisku, stari tiski in dragocenosti rokopisne zbirke NUK. Pripravili smo tudi **reverte za izposojno gradiva zunanjim ustanovam** za potrebe razstav (Evangelisches Diozesanmuseum Celovec, Moderna galerija Ljubljana, Mestna knjižnica Ljubljana, Ljubljanski urbanistični zavod, Muzej novejšje zgodovine Slovenije).

7.5 Članstvo, obisk in izposoja

Število **aktivnih članov** NUK, tj. z vsaj eno transakcijo v sistemu COBISS (izposoja, podaljšanje roka izposoje itn.), je v letu 2011 znašalo **9.683** kar je **za 5 % manj** kot v letu 2010 (Tabela 28). V študijskem letu 2011/2012 se je sicer število študentov Univerze v Ljubljani zmanjšalo za 4 % v primerjavi s študijskim letom 2010/2011. Sestava članov je ostala skorajda enaka kot v prejšnjih letih. Največji delež so predstavljali študentje (6.697 ali 70 %), sledijo zaposleni (15 %) in nezaposleni (3 %). Ob tem je treba opozoriti, da lahko uporabniki z Univerze v Ljubljani večino elektronskih informacijskih virov knjižnice uporabljajo brez včlanitve v NUK. Ravno tako članstvo ni potrebno za uporabo čitalniških mest v Informacijskem središču in prostoru za skupinsko učenje.

Tabela 28: Člani NUK v letu 2011

kategorija uporabnikov	2011	2010	indeks	delež v %
srednješolci	168	178	94	1,7
študenti	6.697	7.242	92	69,2
zaposleni	1.438	1.380	104	14,9
tuji državljani	364	239	152	3,8
zaposleni in drugi sodelavci NUK	190	195	97	1,9
zaposleni na UL	107	120	89	1,1
upokojenci	170	168	101	1,8
nezaposleni	310	326	95	3,2
pravne osebe	222	290	76	2,3
drugo	17	17	100	0,1
SKUPAJ	9.683	10.155	95	100

Poleg vpisa za 3 ali 12 mesecev smo uporabnikom, ki redko zahajajo v NUK, omogočili izdajo t. i. izkaznice dnevnega obiskovalca. V letu 2011 smo izdali **1.076 dnevnih izkaznic**, od tega 553 ali 51 % za enkratni (prvi) obisk NUK in 523 ali 48 % za redne člane, ki so pozabili svojo izkaznico. Obiskovalci, ki se niso želeli vpisati v NUK, so potrebovali npr. le kopijo gradiv iz časopisne ali iz Velike čitalnice. V primerjavi z letom 2010 se je število izdanih dnevnih izkaznic zmanjšalo za 20 %.

Tabela 30: Struktura aktivnih članov – študentov v letu 2011

Fakulteta	2011	2010	Indeks	Št. vpisanih dodiplomskih študentov 2011/2012 ¹	Št. vpisanih podiplomskih študentov 2011/2012 ²	Št. vpisanih študentov UL skupaj	Delež vključenih v NUK
Univerza v Ljubljani							
Akademija za glasbo	89	95	94	509	12	521	17 %
AGRFT	19	18	105	119	22	141	13 %
Akademija za likovno umetnost	70	65	107	472	n.p.	472	15 %
Biotehniška fakulteta	232	253	92	2.216	864	3.080	8 %
Ekonomska fakulteta	401	470	85	3.759	2.380	6.139	7 %
Fakulteta za arhitekturo	163	154	105	1.219	30	1.249	13 %
Fakulteta za družbene vede	428	505	85	2.821	888	3.709	12 %
Fakulteta za elektrotehniko	95	128	74	1.876	163	2.039	5 %
Fakulteta za farmacijo	194	186	104	1.243	274	1.517	13 %
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	154	172	90	1.533	213	1.746	9 %
Fakulteta za kemijo in kem. tehnolog.	174	182	96	1.494	153	1.647	11 %
Fakulteta za matematiko in fiziko	132	134	99	1.127	280	1.407	9 %
Fakulteta za pomorstvo in promet	5	8	63	697	100	797	1 %
Fakulteta za računal. in informatiko	86	75	114	1.248	131	1.379	6 %
Fakulteta za socialno delo	48	49	98	866	112	978	5 %
Fakulteta za strojništvo	179	184	97	2.341	419	2.760	6 %
Fakulteta za šport	84	84	100	997	34	1.031	8 %
Fakulteta za upravo	107	112	96	1.642	553	2.195	5 %
Filozofska fakulteta	1.858	2.029	92	6.243	737	6.980	27 %
Medicinska fakulteta	423	383	110	2.021	341	2.362	18 %
Naravoslovnotehniška fakulteta	99	113	88	1.262	222	1.484	7 %
Pedagoška fakulteta	187	197	95	2.562	204	2.766	7 %
Pravna fakulteta	597	528	113	1.978	97	2.075	29 %
Teološka fakulteta	94	95	99	423	163	586	16 %
Veterinarska fakulteta	35	42	83	446	25	471	7 %
Zdravstvena fakulteta	145	131	110	1.947	130	2.077	7 %
UL, Interdiscipl. podiplomski študij	19	19	100	---	566	566	3 %
SKUPAJ UL	6.117	6.411	95	43.259	8.597	51.856	12%
ostali visokošolski zavodi	580	831	70	-	-	-	-
SKUPAJ	6.697	7.242	92	-	-	-	-

VIR:

1 – Podatki o številu vpisanih študentov na dodiplomski študij v študijskem letu 2011/2012

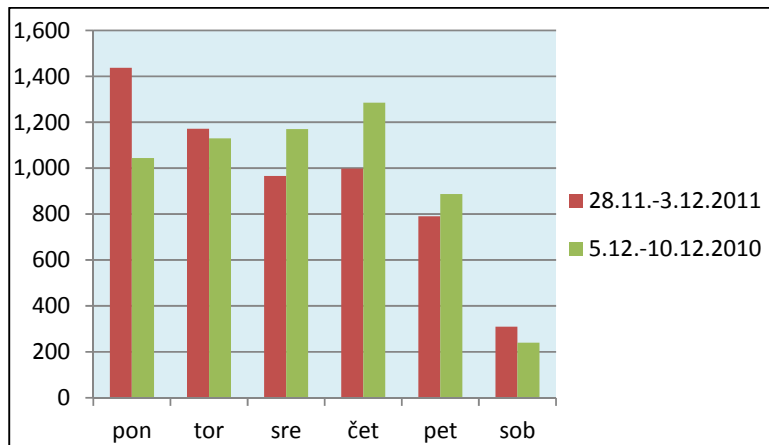
2 – Podatki o številu vpisanih študentov na podiplomski študij v študijskem letu 2011/2012

(http://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/univerza_v_stevilkah.aspx)

V letu 2011 smo znova izvedli **merjenje števila obiskovalcev s pomočjo termične kamere v tipičnem delovnem tednu**, in sicer od 28. novembra do 10. decembra 2011. Termična kamera je bila postavljena nad nihajnimi vrati v pritličju zgradbe, ni pa beležila obiska pri glavnem vhodu, kar pomeni, da v meritve niso vključeni obiskovalci kletnih prostorov (prostor za skupinsko učenje, kavarna, garderoba, računalniška učilnica, toaletni prostori, fotokopirnica).

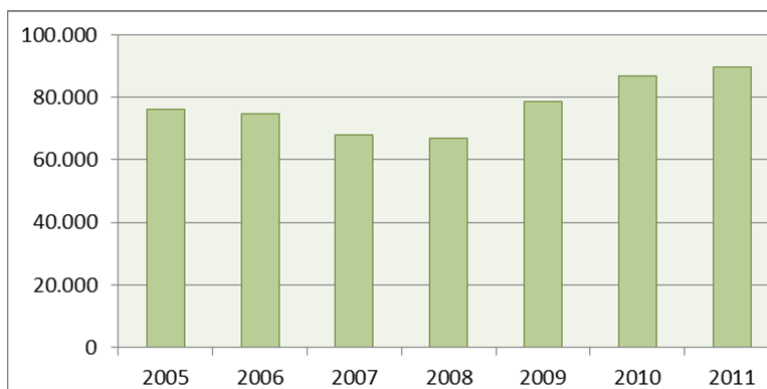
V šestih dneh prvega tedna je kamera zabeležila skupno **5.673** vhodov oziroma povprečno **1.135** obiskovalcev dnevno od ponedeljka do petka, v soboto pa 310 obiskovalcev. V šestih dneh drugega testnega tedna je kamera zabeležila skupno **5.551** vhodov oziroma **povprečno 1.110 obiskovalcev** dnevno od ponedeljka do petka, v soboto pa 240 obiskovalcev. Število obiskovalcev je bilo skoraj enako od ponedeljka do četrta, konec tedna je bil obisk manjši (Slika 4). Z metodo ekstrapolacije

podatkov za prvi teden merjenja ocenjujemo, da je v letu 2011 NUK skupno obiskalo okrog 295.00 fizičnih obiskovalcev oziroma povprečno skoraj 1.000 obiskovalcev na delovni dan. V primerjavi z letom 2010 je bil na tak način merjen fizični obisk manjši za 13 %.

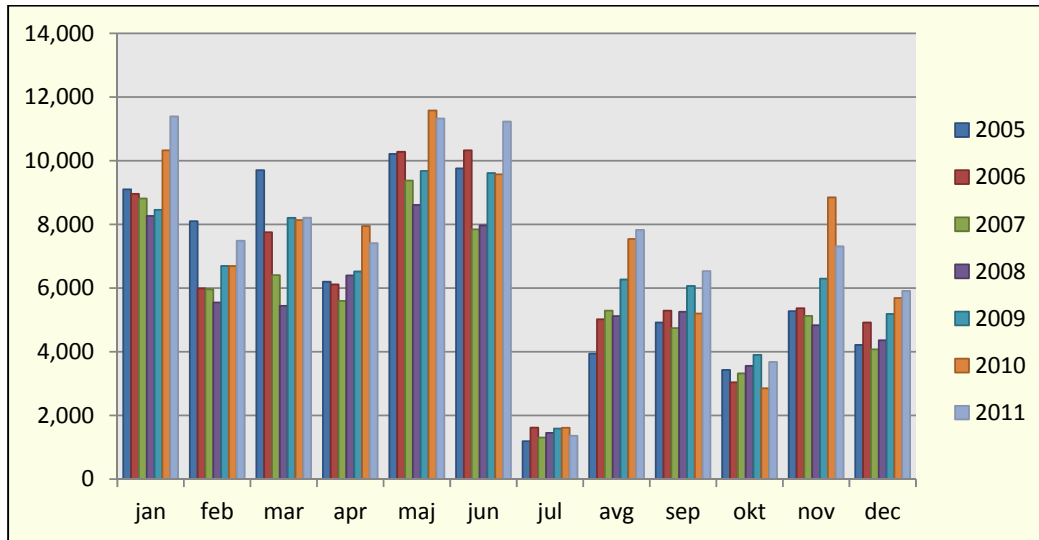
Slika 4: Število obiskovalcev NUK po dnevih (število vhodov po meritvah s termično kamero)

V Veliki čitalnici, ki ima 176 sedežev, smo prek sistema za rezervacijo sedežev v letu 2011 zabeležili 89.666 obiskovalcev ali 4 % več kot v letu 2010. Gre za največji obisk v zadnjih desetih letih. Dnevno je v povprečju rezerviralo sedež v Veliki čitalnici 296 uporabnikov. Največji obisk je bil v poletnem semestru oziroma v izpitnih obdobjih (januarja, maja in junija). Obisk je bil enakomeren od ponedeljka do četrta, nekoliko manjši pa ob petkih. Na sobote je odpadlo 5 % celoletnega obiska čitalnice. Menimo, da je rekorden obisk Velike čitalnice posledica prenovljenih študijskih programov, ki od študentov zahtevajo več sprotne dela in učenja. Glede na to, da se je obseg gradiva, izposojenega v Veliki čitalnici, v letu 2011 zmanjšal za 12 %, ocenjujemo, da študenti večino učnega gradiva prinesejo s seboj. To so potrdili tudi rezultati obeh anket o uporabi čitalniških prostorov, izvedenih v letu 2011.

Slika 5: Obisk Velike čitalnice NUK v letih 2005–2011

Kot prejšnja leta smo tudi v letu 2011 ročno beležili obisk v posebnih zbirkah. Skupno je posebne zbirke NUK obiskalo 32.863 obiskovalcev, kar je 1 % več kot v letu 2010 (32.394). Obisk se je povečal v Informacijskem centru za bibliotekarstvo (za 22 %), v Rokopisni zbirki (za 7 %), v ostalih zbirkah pa je ostal na ravni leta poprej. Spremljali smo tudi obisk članov v tistih oddelkih, ki imajo avtomatizirano izposojilo (izposoja na dom, Informacijski center za bibliotekarstvo, Glasbena zbirka, delno v Veliki čitalnici). V sistemu COBISS/Izposoja smo v letu 2011 zabeležili 76.560 obiskov članov, kar je 15 % manj kot v letu 2010. Zmanjšanje je posledica manjšega vpisa in manjše izposoje gradiva na dom.

Slika 6: Obisk Velike čitalnice NUK v letih 2005–2011 po mesecih

Skupno smo v vseh oddelkih in čitalnicah NUK **ročno zabeležili 209.587 obiskovalcev** (2010: 219.748) ali v povprečju 693 obiskovalcev na delovni dan.

Beležili smo tudi **nenajavljene obiskovalce (pretežno turiste)**, ki so si želeli ogledati Plečnikovo knjižnico. Od skupno 7.111 obiskovalcev jih je bilo največ iz Slovenije (2.690), Velike Britanije (1.004), Nemčije (919), Italije (912) in Francije (396). Zabeležili smo obiskovalce iz 27 držav.

Natančno zajemanje podatkov o številu obiskovalcev NUK je brez tehnične podpore nemogoče. Ocenjujemo, da je obiskovalcev veliko več, kot jih kažejo meritve s termično kamero ali ročno beleženje obiskovalcev. Ob upoštevanju obiskovalcev storitev v kletnih prostorih, ki jih kamera ni dosegla, obiskovalcev razstav, udeležencev različnih dogodkov, izobraževanj in vodenih ogledov ter turistov ocenjujemo, da je v letu 2011 NUK obiskalo vsaj **320.000 oseb oziroma okrog 1.200 oseb dnevno**.

Tabela 31: Članstvo, obisk, informacije in izposoja v letu 2011

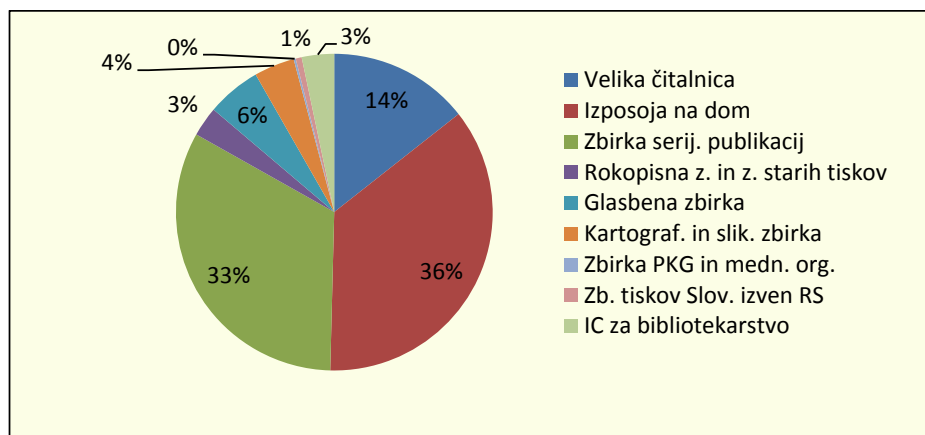
	načrtovano	doseženo	% uresničitve
aktivni člani	11.000	9.683	88 %
na novo vpisani člani v letu 2011	3.000	3.086	102 %
obisk – fizični obisk	320.000	*320.000	100 %
vodeni ogledi – število skupin	100	110	110 %
nenajavljeni ogledi knjižnice	-	7.111	-
pozitivno rešeni inf. zahtevki	56.000	52.592	94 %
število vseh inf. zahtevkov	58.600	53.067	91 %
število informacijskih poizvedb	67.000	65.479	98 %
izposoja gradiva:			
– skupaj	210.000	192.957	93 %
– v čitalnicah	110.000	121.573	110 %
– na dom	100.000	71.384	71 %

Opomba: *ocena (meritve s termično kamero in drugi obiskovalci storitev v kletnih prostorih, obiskovalci razstav, udeleženci dogodkov, izobraževanj, vodenih ogledov in turisti)

7.6 Izposoja gradiva, opomini in nadomeščanje izgubljenih izvodov

Skupno smo v letu 2011 v vseh oddelkih NUK izposodili na dom in v čitalnice 192.957 enot knjižničnega gradiva (2010: 207.872). Izposoja gradiva se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 7 % (Priloga 2: Tabele 2.18a, 2.18b in 2.18c). 37 % gradiva smo izposodili na dom, 63 % pa v čitalnice. Sestava izposojenega gradiva je bila naslednja: 49 % je bilo knjig, 40 % serijskih publikacij in 11 % neknjižnega gradiva.

36 % vse izposoje je bilo opravljene v oddelku za izposajo (69.524 enot), sledijo: Zbirka serijskih publikacij (63.200 enot ali 33 %), Velika čitalnica (27.729 ali 14 %), Glasbena zbirka (10.675 ali 6 %), Kartografska in slikovna zbirka (7.974 enot), IC za bibliotekarstvo (6.396 enot). Porast izposoje smo zabeležili v IC za bibliotekarstvo (za 23 %) in v Rokopisni zbirki (za 22 %). V vseh ostalih oddelkih je izposoja upadla, najbolj v Glasbeni zbirki (za 32 %), v Zbirki tiskov Slovencev zunaj RS (za 16 %), v Veliki čitalnici (za 12 %) in pri izposoji na dom (za 10 %).

Slika 7: Delež izposoje gradiva po oddelkih/zbirkah NUK v letu 2011

Izposoja na dom je naraščala od uvedbe elektronskega naročanja v juniju 2004. V letu 2007 in 2008 je prvič prišlo do zmanjšanja, velik upad smo beležili v letu 2009 (za 36 %). Trend zmanjševanja izposoje na dom se še nadaljuje. Skupno smo v letu 2011 v vseh oddelkih **na dom izposodili 71.384 enot** gradiva ali 10 % manj kot leta 2010 (79.528 enot). Skoraj vse na dom izposojeno gradivo so predstavljale monografije, le 1 % je bilo neknjižnega gradiva iz kartografske in glasbene zbirke. Velik upad izposoje na dom je predvsem posledica Zakona o obveznem izvodu publikacij (2006). Ta opredeljuje NUK kot depozitno knjižnico, ki lahko obvezni izvod izposoja le v prostorih knjižnice.

V vseh oddelkih NUK je bilo v **čitalnice izposojenih 121.573 enot** gradiva ali 5 % manj kot leta 2010 (128.344 enot). Čitalniška izposoja je bila največja v Zbirki serijskih publikacij (63.200 ali 52 %), sledita Velika čitalnica (27.729 enot ali 23 %) in Glasbena zbirka (10.445 enot ali 9 %). V vse čitalnice smo izposodili 64 % serijskih publikacij, 19 % monografij in 17 % neknjižnega gradiva. Porast čitalniške izposoje je bil največji v Rokopisni zbirki in zbirki starih tiskov (za 22 %), v IC za bibliotekarstvo (za 20 %) in v Zbirki PKG in mednarodnih organizacij (za 7 %). Zbirka AV gradiva je bila leta 2011 reorganizirana: gradivo je bilo premeščeno v skladišča, za izposajo je uporabnikom dostopno v Centru za informacijske storitve.

V **Veliki čitalnici** se je izposoja zmanjšala za 12 % in je znašala **27.729 enot** (2010: 31.672). Od tega je bilo 16.365 ali 59 % monografskih in 11.364 ali 41 % serijskih publikacij. Izposoja knjig je upadla za 8 %, najbolj pa je upadla izposoja serijskih publikacij (za 18 %), kar je posledica večje dostopnosti serijskih publikacij v elektronski obliki, tudi slovenskih (prek portala dLib.si). Nadaljevali smo s katalogizacijo zaloge serijskih publikacij in z opremljanjem s črtno kodo za potrebe avtomatizirane izposoje. S pomočjo modula COBISS/Izposoja smo v Veliki čitalnici izposodili 80 % celotne izposoje (2010: 74 %) in tako izboljšali nadzor nad izposajo in vračanjem gradiva. S tem smo pridobili tudi

dragocene podatke o povpraševanju po gradivu v Veliki čitalnici. Spremljali smo tudi izposajo starega gradiva, ki je izšlo pred letom 1900. V Veliko čitalnico smo izposodili 1.423 starih knjig. Ker gradivo in čitalnica nista opremljena z varovalnim sistemom in gre za precejšnje tveganje z vidika varovanja starejšega knjižničnega gradiva, je od junija 2010 starejše gradivo, natisnjeno do vključno leta 1820, dostopno uporabnikom le v čitalnici Rokopisne zbirke in zbirke redkih tiskov, s čimer smo dolgoročno izboljšali hranjenje, varovanje in zaščito gradiva, ki je kulturni spomenik.

Število opominov se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšalo za 21 %, za 23 % se je zmanjšalo tudi število članov, ki so prejeli opomin. Skupno smo opomine poslali 2.345 članom za 4.684 enot gradiva. Vsakodnevno pošiljanje opominov in sprotno obveščanje uporabnikov o poteku izposojevalnega roka s pomočjo elektronske pošte in SMS je v zadnjih letih pripomoglo k večji disciplini članov pri podaljševanju izposojevalnega roka in vračanju gradiva.

Tabela 32: Izdani opomini v letu 2011

vrsta opomina	število izvodov			število članov		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
1. opomin	3.712	4.891	76	1.933	2.583	75
2. opomin	531	629	85	234	289	80
3. in 4. opomin	441	404	109	178	192	93
SKUPAJ	4.684	5.924	79	2.345	3.064	77

Knjižnica že od leta 2004 omogoča **spletno naročanje gradiva za izposajo na dom, rezervacije in podaljšanje izposojevalnega roka na daljavo**, bodisi prek kataloga COBISS ali s pomočjo SMS obveščanja (t. i. bibliofon). Uporabniki do teh storitev dostopajo v meniju »COBISS – Moja knjižnica«, kjer si lahko sami spreminjajo nastavitve za elektronsko obveščanje po e-pošti in s pomočjo SMS sporočil. Uporabniki so prek spleta naročili ali rezervirali 24.347 enot gradiva ali 17 % manj kot leta 2010. Vzrok je predvsem manjša ponudba gradiva za izposajo na dom, saj je večina novejšega gradiva na voljo le za delo v čitalnici. Uporabniki so prek spleta podaljšali izposojevalni rok za 22.381 enot gradiva ali 19 % manj kot v letu 2010.

Od vseh storitev na daljavo se je najbolj zmanjšalo število rezervacij gradiva prek OPAC. Na SMS obveščanje prek bibliofona je bilo prijavljenih le še 186 članov, kar je 43 % manj kot leta 2010. Tudi število podaljšav izposojevalnega roka prek bibliofona se iz leta v leto zmanjšuje. Tako je bil v letu 2011 prek bibliofona podaljšan izposojevalni rok samo za 155 enot gradiva, kar je 27 % manj kot v letu 2010. Vzrok je najverjetneje plačljivost storitve, zato člani raje uporabljajo spletno storitev.

Tabela 33: Storitve knjižnice na daljavo v letu 2011

vrsta transakcije	2011	2010	indeks
št. naročenih gradiv prek OPAC	24.347	29.416	83
št. podaljšanih izp. rokov prek OPAC	22.381	27.542	81
št. rezervacij gradiva prek OPAC	986	1.825	54
št. podaljšanih izp. rokov prek bibliofona	155	212	73
št. uporabnikov, ki prejemajo SMS obvestila	186	326	57

V letu 2011 se je število neprevzetih naročil in rezervacij zmanjšalo. Uporabniki **niso prevzeli 1.227 knjig ali 5 % naročenega oziroma rezerviranega gradiva** (v letu 2010 1.841 enot ali 6 % vseh naročil). **Izgubljenih ali trajno poškodovanih knjig** je bilo v letu 2011 nekoliko manj kot v prejšnjih letih. 13 uporabnikov je izgubilo ali poškodovalo skupaj **21 knjig**, sedem knjig so nadomestili, za 14 knjig pa so plačali odškodnino. Možnost vračanja knjig brez plačila zamudnine in opominov ob dnevu odprtih vrat sta izkoristila le dva uporabnika.

7.7 Organizacija in delovanje medknjižnične izposoje in dobave dokumentov

Število zahtevkov in realiziranih naročil na področju medknjižnične izposoje oziroma dobave dokumentov se je (kljub veliki ponudbi elektronskih informacijskih virov) v zadnjih petih letih ustalilo med 12.000 in 13.000. Večino delovnih postopkov pri poslovanju s slovenskimi knjižnicami smo opravili s programsko opremo COBISS3, pri poslovanju s tujino pa smo uporabljali neposredno naročanje v večjih servisih, kot so SUBITO, OCLC, British Library in Proquest. Od pogostejše uporabe servisa (zlasti študente) odvrača dejstvo, da je storitev plačljiva, visoka je predvsem cena za nabavo gradiva iz tujine.

V letu 2011 smo skupno **prejeli 12.110 naročil** (2010: 12.262) in od tega **uspešno realizirali 11.243** ali 93 % naročil. Odstotek realizacije je že več let zelo visok, kar našo službo uvršča med zelo uspešne tudi po mednarodnih merilih. Na t. i. »aktivo« (posojanje gradiva NUK drugim knjižnicam) je odpadlo 76 %, na t. i. »pasivo« (izposojanje iz drugih knjižnic) pa 24 % vseh realiziranih naročil. Od vseh realiziranih naročil je bilo 6.854 ali 61 % knjig in 4.390 člankov (39 %). Posredovali smo tudi 9.075 različnih informacij o nahajališčih, podaljševanju, opominih itn.

Število zahtevkov za posojilo ali posredovanje kopij iz fondov NUK je znašalo 9.262 (2010: 9.942). Iz slovenskih knjižnic smo prejeli 7.965 naročil (2010: 9.467), iz tujine pa 1.297 naročil (2010: 475). Realizirali smo 7.430 naročil iz Slovenije in 1.172 iz tujine, kar predstavlja 93 % uspešnost. Med naročili iz fondov NUK smo prejeli 63 % naročil za izposojilo naših monografskih publikacij, 37 % zahtevkov pa se je nanašalo na kopijo člankov ali sestavkov. Naročila za naše gradivo so prispela iz naslednjih držav: ZDA (599), Hrvaška (214), Italija (140), Avstrija (138), Kanada (37), Nemčija (31), Češka (28), Makedonija (27), Srbija (21), Velika Britanija (18), Švica (6), Španija (6), Belgija (5), Avstralija (3), Nizozemska (3), Črna Gora (3), Madžarska (3), Danska (2), Norveška (2), Slovaška (2), Hong Kong (2), Švedska (1), Poljska (1), Nova Zelandija (1) in Japonska (1).

Tabela 34: Obseg načrtovane in dosežene medknjižnične izposoje v 2011

oblika	načrtovano	doseženo	% uresničitve
iz lastne zbirke	11.000	9.262	84
iz drugih knjižnic	2.000	2.848	142
skupaj	13.000	12.110	93

Tabela 35: Obseg medknjižnične izposoje v letu 2011

Medknjižnična izposoja iz drugih knjižnic (pasiva)					
	Slovenija	tujina	skupaj	knjige	kopije
poslani zahtevki	1.007	1.841	2.848	1.613	1.235
prejeto gradivo (a)	920	1.721	2.641	1.491	1.150
Medknjižnična izposoja v druge knjižnice (aktiva)					
	Slovenija	tujina	skupaj	knjige	kopije
prejeti zahtevki	7.965	1.297	9.262	5.823	3.439
posojeno gradivo (b)	7.430	1.172	8.602	5.362	3.240
Medknjižnična izposoja skupaj					
	Slovenija	tujina	skupaj	knjige	kopije
prejeti zahtevki	8.972	3.138	12.110	7.436	4.674
realizirani zahtevki (a+b)	8.350	2.893	11.243	6.853	4.390
realizacija	93 %	92 %	93 %	92 %	94 %

V druge slovenske knjižnice ali v tujino smo poslali gradivo za 2.848 naročil (2010: 2.320), od tega 1.007 v slovenske knjižnice (2010: 878) in 1.841 v tuje knjižnice oziroma servise (2010: 1.442). Tudi na področju »pasive« je bila realizacija zelo visoka in je znašala 91 %. Za naše člane smo v drugih knjižnicah naročali večinoma družboslovno in humanistično študijsko literaturo (57 % monografij, 43 % kopij člankov). Med slovenskimi knjižnicami smo si največ gradiva izposodili v osrednjih območnih knjižnicah, v knjižnicah Univerze v Ljubljani ter v Univerzitetni knjižnici Maribor. Pri izboru knjižnice dobaviteljice igra pomembno vlogo cena storitve, ki v Sloveniji ni usklajena. Večino naročil v tujino smo zaradi kakovosti storitve (ugodna cena in hitrost) posredovali nemškemu servisu za medknjižnično izposajo SUBITO, med drugimi dobavitelji so bili še: British Library Document Supply Centre, OCLC Pica, Proquest Digital Dissertation in NEBISS. Naša naročila smo posredovali naslednjim državam: Nemčija (942), Velika Britanija (676), ZDA (373), Hrvaška (72), Švica (71), Avstrija (66), Italija (25), Nizozemska (25), Srbija (25), Kanada (17), Francija (13), Danska (10), Bosna in Hercegovina (9), Češka (4), Rusija (4), Španija (3). Po eno naročilo smo poslali na Švedsko, Kitajsko, Poljsko, v Črno Goro, Grčijo in Bolgarijo.

Tudi v letu 2011 se je mreža dobaviteljev razširila, saj smo samo prek servisa OCLC sodelovali z več kot sto knjižnicami po vsem svetu. Večino člankov in sestavkov prejemo in posredujemo uporabnikom in naročnikom po elektronski poti v digitalni obliki (običajno v formatu pdf). Iz tujih knjižnic smo prejeli **1.120 člankov** v e-obliki, kar predstavlja 97 % vseh prejetih člankov (v letu 2010 95 %). Iz zbirke NUK smo v elektronski obliki poslali skupno 452 ali 14 % člankov, od tega v slovenske knjižnice 329 člankov in v tujino 123. Pri odločanju o obliki posredovanih dokumentov se prilagajamo željam naročnikov in zahtevam avtorskega prava.

7.8 Informacijska dejavnost

V letu 2011 smo v vseh oddelkih NUK prejeli **53.067 informacijskih zahtevkov**, kar je 6 % manj kot v letu 2010. Pozitivno smo rešili 52.592 ali 99 % informacijskih zahtevkov in opravili 65.479 informacijskih poizvedb (1 % manj kot v letu 2010). Glavnina informacijske dejavnosti je bila opravljena v Centru za informacijske storitve (CIS), specializirane informacije pa so posredovali tudi drugi oddelki knjižnice. Posredovanje informacij se sicer odvija v okviru celotnega delovnega procesa NUK (v Informacijskem središču, ob vpisu, ob naročanju gradiva, v čitalnicah, ob medknjižnični izposoji), zato je največ informacij usmerjevalnih in napotitvenih, sledijo informacije iz računalniškega kataloga ter iz elektronskih virov. Od vseh poizvedb jih je bilo 56 % opravljenih v lokalnem in vzajemnem katalogu, 10 % prek spletnih brskalnikov, 8 % s pomočjo tiskanih virov, 12 % pa v listkovnih katalogih. Sestava posredovanih informacij je bila naslednja: 39 % administrativno-napotitvenih informacij, 27 % krajših/enostavnih, 23 % svetovanj, 11 % zahtevnejših informacij.

Sodelavci CIS so uspešno rešili 10.498 zahtevnejših informacijskih zahtevkov, kar je 10 % manj kot leto prej, kar je v prvi vrsti posledica sistematičnega izobraževanja uporabnikov za iskanje in uporabo informacij. Med uporabniki informacijskih storitev v CIS je bilo 62 % študentov in 38 % drugih uporabnikov. Informatorji v CIS so opravili 14.878 poizvedb oziroma za 2 % manj kot v preteklem letu.

Tabela 36: Dejavnost Centra za informacijske storitve v letu 2011

	načrtovano	doseženo	% uresničitve
predvideno število posredovanih informacij	14.000	14.878	106
število prijav na storitve oddaljenega dostopa	180.000	149.424	83
število tečajev za uporabnike	25	48	152
število udeležencev na tečajih	400	917	229

Pri usmerjanju uporabnikov ima pomembno vlogo informator v **Informacijskem središču**, kamor se obrnejo predvsem tisti, ki prvič obiščejo knjižnico. Tu je bilo uporabnikom na voljo 21 računalniških delovnih postaj, od tega 20 terminalov z naslednjo ponudbo: katalog COBISS/OPAC, viri na strežniku za cederome, naročniški informacijski viri (elektronske revije, knjige, bibliografske zbirke), internet, tiskanje dokumentov, uporaba elektronske pošte. En osebni računalnik je bil opremljen s programsko

opremo MS Office za delo z lastnimi dokumenti in za dostop do interneta. Na voljo je bil še samopostrežni fotokopirni stroj. Uporabniki so podali 283 zahtevkov za tiskanje in skupaj natisnili 2.345 strani.

7.8.1 Izobraževanje uporabnikov, predavanja, demonstracije

Uvajanje uporabnikov v uporabo knjižnice in njenih informacijskih virov ter svetovanje pri neposrednem delu z informacijskimi viri, predvsem elektronskimi, je bila stalna naloga informatorjev v CIS in v Informacijskem središču. Poleg tega so bile za uporabnike izvedene različne oblike izobraževanja s področja iskanja informacij, ki so jih udeleženci v anketah ocenili zelo visoko. Skupaj je bilo za končne uporabnike in knjižničarje izvedenih **48 tečajev** (55 % več kot v letu 2010), ki se jih je skupaj udeležilo **917 tečajnikov** (100 % več kot v letu 2010). Izvedli smo tudi **12 tečajev** prilagojenih potrebam študentov Pedagoške fakultete, Pravne fakultete, Teološke fakultete in Filozofske fakultete (Oddelka za sociologijo, Oddelka za azijske in afriške študije ter Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo).

7.8.2 Sodelovanje v kooperativni referenčni službi »Vprašaj knjižničarja«

CIS je že sedmo leto sodeloval z devetimi visokošolskimi in splošnimi knjižnicami ter IZUM pri izvajanju referenčne službe »Vprašaj knjižničarja«. Prek spletnega obrazca je posredoval **214 odgovorov** na postavljena vprašanja, kar je za 47 % manj kot leto prej (402 odgovora). Ocenjujemo, da je oddelek uspešno sodeloval pri izvajanju servisa, na vsa vprašanja uporabnikov je odgovarjal pravočasno in kakovostno. Vodja CIS je opravljal naloge koordinatorja servisa »Vprašaj knjižničarja« za NUK, skrbel za potek dežurstev in določanje urnikov, za dosledno spoštovanje pravil servisa, nadzoroval je kakovost izvajanja, usklajeval strokovna vprašanja, pomagal pri razreševanju tehničnih težav, spremljal novosti, sodeloval je s koordinatorji drugih ustanov ter sooblikoval pravila delovanja celotnega servisa.

7.8.3 Storitve »Vprašajte NUK«

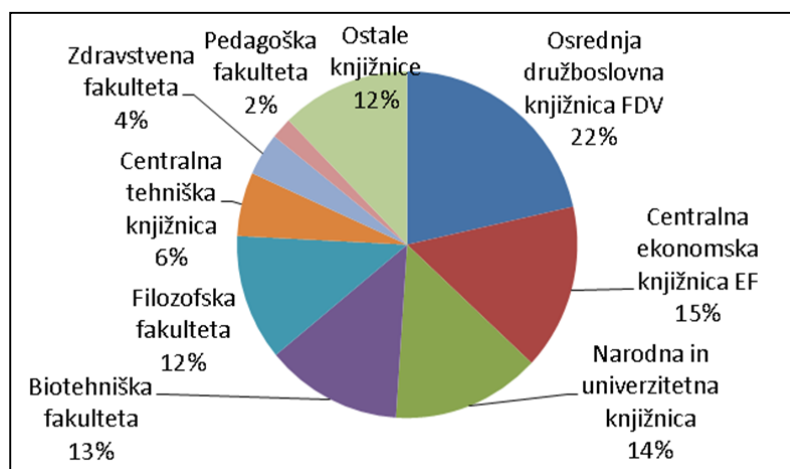
CIS je prejel precejšnje število informacijskih zahtevkov tudi po drugih elektronskih poteh, največ prek storitve »Vprašajte NUK«, ki uspešno deluje že šesto leto. Preko spletnih obrazcev v slovenščini in angleščini smo prejeli zahtevke uporabnikov, ki jih zanima delovanje NUK, o gradivu in iz gradiva ter jim pomagali in svetovali pri uporabi elektronskih virov, servisov in oddaljenega dostopa. V letu 2011 smo prejeli **633 vprašanj**, kar je 18 % več kot v letu 2010 (535 vprašanj). Poleg tega smo prejeli 1.028 zahtevkov na osebne elektronske naslove, v nabiralnik CIS, Info itn. Število vseh zahtevkov, prejetih po elektronski pošti, je znašalo **1.661** in se je v primerjavi z letom 2010 povečalo za skoraj 21 % (2010: 1.374 zahtevkov).

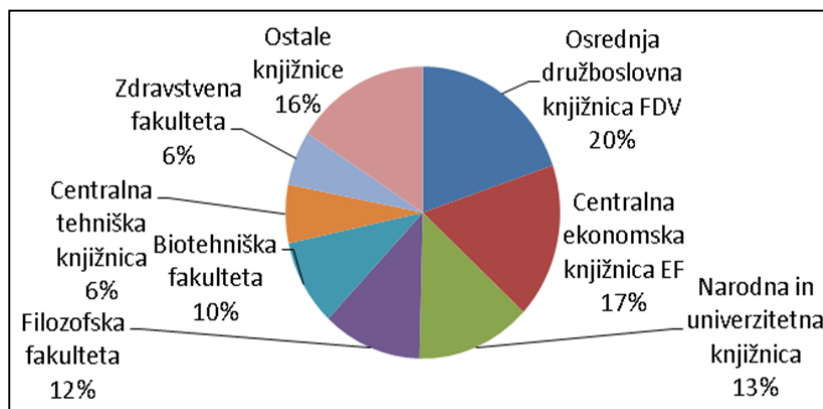
7.8.4 Storitve oddaljenega dostopa do informacijskih virov

Center za informacijske storitve NUK je tudi v letu 2011 upravljal s storitvijo oddaljenega dostopa za potrebe knjižnic Univerze v Ljubljani, Centralne tehniške knjižnice ter NUK. Avtentikacija in avtorizacija uporabnikov za oddaljeni dostop se je izvajala prek modula COBISS/Izposoja z dvema različnima protokoloma, enim za potrebe posameznih servisov in drugim za potrebe DiKUL. Na storitev oddaljenega dostopa so se člani knjižnic UL, CTK in NUK prijavili **149.424-krat**, kar je za 5 % več kot v letu 2010 (141.754). Servis je uporabljalo **15.845 oseb** ali 9 % več kot v letu 2010 (14.565).

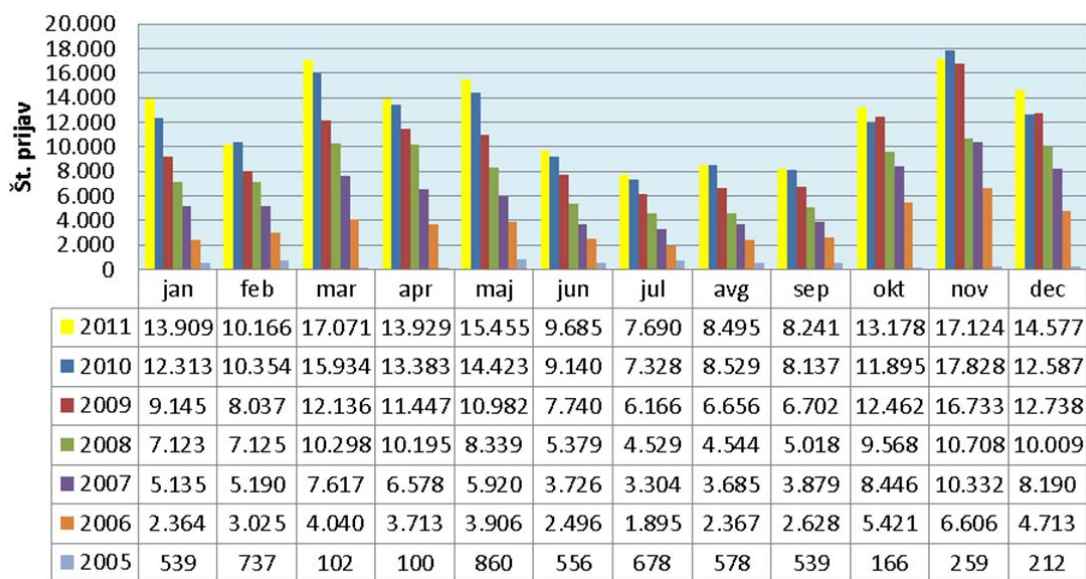
Tabela 37: Uporaba storitve oddaljenega dostopa v letu 2011 po članicah Univerze v Ljubljani

članica Univerze v Ljubljani	št. prijav osebja in študentov UL	št. prijav ostalih članov	št. vseh prijav	št. članov uporabnikov storitve
Narodna in univerzitetna knjižnica	17.579	3.486	21.065	2.137
Centralna tehniška knjižnica UL	8.220	695	8.915	1.024
Akademija za glasbo	523	19	542	42
Akademija za gledališče, radio, film in televizijo	26	13	39	9
Akademija za likovno umetnost	66	6	72	16
Biotehniška fakulteta	18.413	967	19.380	1.513
Centralna ekonomska knjižnica EF	21.610	1.511	23.121	2.716
Centralna medicinska knjižnica MF	901	119	1.020	162
Fakulteta za arhitekturo	56	7	63	22
Fakulteta za elektrotehniko	2.271	59	2.330	205
Fakulteta za farmacijo	1.497	198	1.695	137
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	2.275	149	2.424	209
Fakulteta za matematiko in fiziko	255	41	296	62
Fakulteta za pomorstvo in promet	757	66	823	106
Fakulteta za računalništvo in informatiko	1.066		1.066	87
Fakulteta za socialno delo	220	17	237	45
Fakulteta za strojništvo	2.161	115	2.276	225
Fakulteta za šport	555	34	589	106
Fakulteta za upravo	2.315		2.315	260
Filozofska fakulteta	17.102	495	17.597	1.851
Naravoslovnotehniška fakulteta	1.593	98	1.691	185
Osrednja družboslovna knjižnica FDV	31.575	524	32.099	3.132
Pedagoška fakulteta	2.750	219	2.969	440
Pravna fakulteta	198	68	266	77
Teološka fakulteta	283	42	325	80
Veterinarska fakulteta	239	25	264	38
Zdravstvena fakulteta	5.687	258	5.945	959
Skupaj	140.193	9.231	149.424	15.845

Slika 8: Število prijav na oddaljen dostop do e-virov po članicah UL v letu 2011

Slika 9: Število uporabnikov oddaljenega dostopa do e-virov po članicah UL v letu 2011

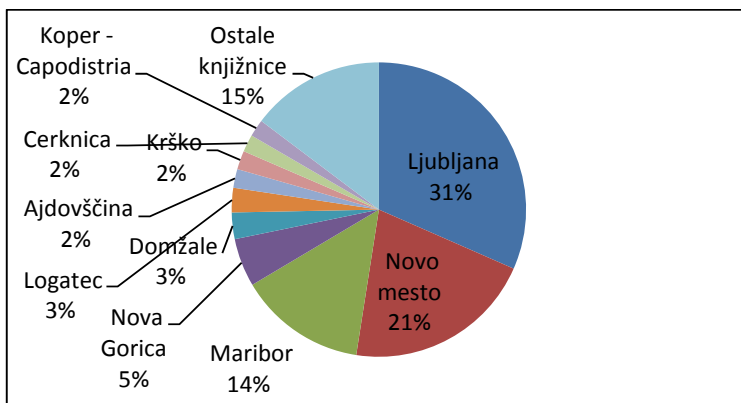
Slika 10: Število prijav na oddaljen dostop po mesecih v letih 2005–2011

Julija 2011 so **storitev oddaljenega dostopa začele uporabljati tudi splošne knjižnice**, in sicer na podlagi dogovora med osrednjimi območnimi knjižnicami in NUK. K storitvi so pristopile osrednje območne, osrednje in krajevne knjižnice dolenskega, goriškega, koroškega, osredneslovenskega, obalno-kraškega, prekmurskega, spodnjepodravskega in štajerskega območja. Vzpostavitev storitve je zahtevala namestitev strežnika ter namestitev in konfiguracijo programske opreme. Za potrebe prijave na informacijske vire prek oddaljenega dostopa so bili v sodelovanju z IZUM vzpostavljeni parametri, ki omogočajo avtorizacijo in avtentikacijo v modulu COBISS/Izposoja preko SIP2 protokola za **41 splošnih knjižnic**. Pripravili smo prijavnne obrazce in navodila za oddaljeni dostop do informacijskih virov. Pred vzpostavitvijo storitve smo pridobili iz vseh knjižnic IP naslove, ki so bili potrebni, da se avtentikacija ni izvajala na lokacijah knjižnic, ter za registracijo na strani ponudnikov. NUK je za vsako knjižnico zagotovil IP naslov, ki se je uporabljal za potrebe oddaljenega dostopa. Precej težav so povzročali prav IP naslovi, ki so bili pogosto pomanjkljivi ali celo povsem napačni. Upravljanje s storitvijo je pomenilo dnevno spremljanje in preverjanje, vzdrževanje, dopolnjevanje in popravljanje nastavitvev potrebnih za nemoteno prijavo na oddaljen dostop ter nastavitvev, ki so omogočale normalno delovanje s servisi različnih ponudnikov. Z domačimi ponudniki smo preizkušali delovanje oddaljenega dostopa do njihovih virov in odpravljali začetne težave. S tujimi ponudniki smo preverjali IP naslove, urejali profile knjižnic, za določene knjižnice pa smo jih morali izdelati. Spremljali smo razvoj programske opreme, dopolnjevali konfiguracije programske opreme in vključevali nove

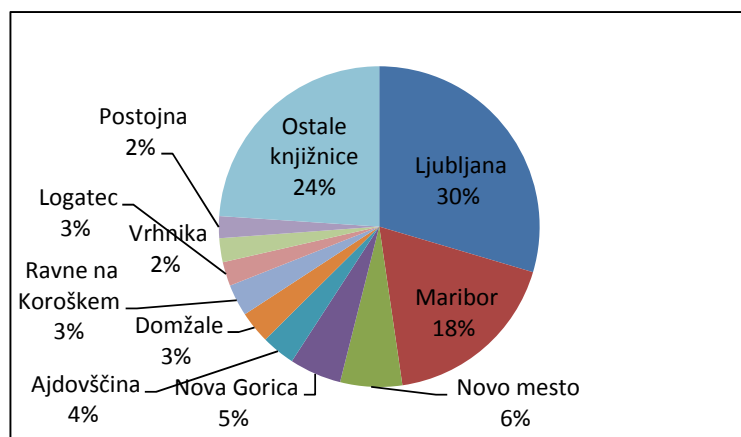
funkcionalnosti. Prek storitve oddaljenega dostopa so bile uporabnikom na voljo zbirke tako tujih kot domačih ponudnikov (zbirke ponudnikov EBSCOHost in Oxford University Press ter GVIN.com, Tax-Fin-Lex, IUSINFO, FINDINFO, IUSINFO HR). Spremljanje statističnih podatkov je pokazalo, da je storitev oddaljenega dostopa v drugem polletju 2011 uporabilo **497 članov** vključenih knjižnic, ki so se prijavili **1.998-krat**.

Tabela 38: Uporaba storitve oddaljenega dostopa v letu 2011 v splošnih knjižnicah

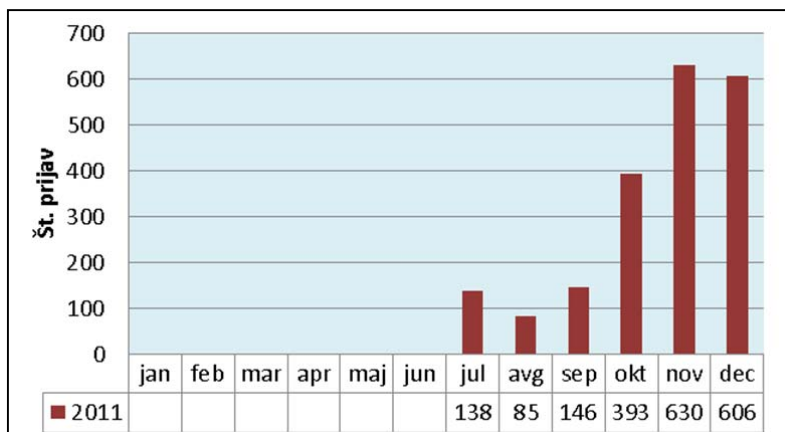
knjižnica	št. uporabnikov	št. prijav
Lavričeva knjižnica, Ajdovščina	17	41
Knjižnica Brežice	9	17
Knjižnica Jožeta Udoviča, Cerknica	6	38
Knjižnica Črnomelj	7	22
Knjižnica Domžale	16	58
Knjižnica Dravograd	7	9
Občinska knjižnica Gornja Radgona	0	0
Mestna knjižnica Grosuplje	10	24
Mestna knjižnica in čitalnica Idrija	4	15
Knjižnica Makse Samsa, Ilirska Bistrica	2	8
Mestna knjižnica Izola - Biblioteca civica di Isola	3	5
Matična knjižnica Kamnik	2	2
Knjižnica Kočevje	1	1
Osrednja knjiž. S. Vilharja - Biblioteca centrale Koper	6	38
Valvasorjeva knjižnica, Krško	8	41
Knjižnica Lenart	3	7
Knjižnica Lendava - Konyvtar Lendva	1	4
Knjižnica Litija	2	17
Mestna knjižnica Ljubljana	147	631
Splošna knjižnica Ljutomer	0	0
Knjižnica Logatec	12	54
Mariborska knjižnica	90	280
Knjižnica Medvode	4	5
Ljudska knjižnica Metlika	4	9
Pokrajinska in študijska knjižnica, Murska Sobota	2	2
Goriška knjižnica Franceta Bevka, Nova Gorica	26	106
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto	31	417
Knjižnica Franca Ksavra Meška, Ormož	4	8
Mestna knjižnica Piran - Biblioteca civica Pirano	4	10
Knjižnica Bena Zupančiča, Postojna	11	14
Knjižnica Ivana Potrča, Ptuj	5	9
Knjižnica Radlje ob Dravi	2	7
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, Ravne	16	31
Knjižnica Ribnica	4	7
Knjižnica Sevnica	3	5
Kosovelova knjižnica, Sežana	1	1
Knjižnica Ksaverja Meška, Slovenj Gradec	0	0
Knjižnica Josipa Vošnjaka, Slovenska Bistrica	4	5
Knjižnica Cirila Kosmača, Tolmin	1	2
Knjižnica Pavla Golie Trebnje	10	13
Cankarjeva knjižnica Vrhnika	12	35
Skupaj	497	1.998

Slika 11: Prijave na oddaljen dostop po splošnih knjižnicah v letu 2011

Slika 12: Število članov uporabnikov storitve po splošnih knjižnicah v letu 2011

Slika 13: Število prijav na oddaljen dostop po mesecih v letu 2011

7.8.5 Upravljanje informacijskih virov

- **mEga iskalnik NUK**

Po pripravljalnem obdobju in testiranjih v letu 2010 smo **mEga iskalnik NUK** februarja 2011 predali v uporabo našim uporabnikom. Nadaljevali smo z vzpostavljanjem povezav na zunanje informacijske vire in vključili obrazec za medknjižnično izposajo, ki se samodejno izpolni s potrebnimi bibliografskimi podatki. Decembra 2011 smo omogočili še izposajo elektronskih knjig ponudnika

EBSCOHost na mobilne naprave. mEga iskalnik NUK spada v najnovejšo generacijo orodij imenovanih Discovery Services. Bistvena prednost iskalnika je, da uporabnikom omogoča na enem mestu hitro in enostavno iskanje podatkov in informacij v večini zbirk, tako tistih, ki so v lasti naše knjižnice (katalog, bibliografije itn.) kot tistih v naročniških virih. Prek iskalnika so dostopni: celotna besedila člankov in elektronskih knjig, metapodatki iz licenčnih zbirk (JSTOR, Since Direct, Web of Science, EMERALD, Sage itn.), povezave na celotna besedila v zbirkah, povezave na obrazec za medknjižnično izposajo člankov, metapodatki iz kataloga NUK, povezave na podatke v COBISS in Google Books, metapodatki prosto dostopnih virov, povezave na podatke ali celotna besedila v virih. Knjižnica lahko prek administrativnega vmesnika sama sproti prilagaja funkcionalnosti sistema svojim lastnim potrebam. Omogočena je tudi različica vmesnika za tablične računalnike, pametne telefone itn. Uporaba iskalnega orodja je možno prilagoditi statusu uporabnika in licenčnim pogojem e-virov.

- **Mrežnik – Portal informacijskih virov**

Spletna stran s strukturirano ponudbo elektronskih virov, ki jo vzdržuje CIS, je bila med najbolj obiskanimi stranmi na spletnem mestu NUK. Mrežnik združuje vse uporabniku dostopne informacijske vire: cederome, elektronske znanstvene časopise, elektronske knjige, znanstvene bibliografije in druge vire na enem mestu. Delo na Mrežniku je obsegalo izbor, vrednotenje, izdelavo novih in posodabljanje obstoječih opisov informacijskih virov ter oblikovanje spletnih strani Mrežnika.

- **Digitalna knjižnica Univerze v Ljubljani – DiKUL**

CIS je dejavno sodeloval pri upravljanju in gradnji Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani. Pripravili smo nove in posodobili obstoječe opise virov. Pridobili smo ustrezne parametre s strani ponudnikov za pripravo nastavitev nekaterih virov (EBSCOHost, OVID itn.). Reševali smo težave v zvezi s prijavo na DiKUL. Uporabnikom smo pomagali in svetovali pri uporabi DiKUL in zanje izvedli 7 tečajev.

- **Strežnik za cederome NUK-CD (IRIS)**

Strežnik v letu 2011 zaradi prenove programske podpore ni deloval. Ker smo že leta 2010 zaznali zmanjšan dotok novih informacijskih virov in majhno uporabo že obstoječih, razmišljamo o opustitvi te storitve.

- **Druge dejavnosti v zvezi z informacijski viri in servisi:**

- Upravljali smo administrativne module servisov ebrary, EBSCOhost, OVID, Illumina CSA, Proquest, Emerald, KLG Online, OED Online, Ulrichsweb, Library Press Display itn.
- Pridobili smo posodobljen seznam IP naslovov Univerze v Ljubljani in ga prilagodili za potrebe ponudnikov. Posodobljeni seznam smo razposlali ponudnikom informacijskih virov.
- Posredovali smo ob izpadih servisov, pripravljali statistiko uporabe virov, aktivirali smo napredne možnosti, ki jih omogočajo ponudniki virov.
- Za potrebe uvoza naslovov revij v sistem COBISS smo pripravili zapise za EBSCOHost, Emerald, Oxford Journals Online in SAGE.
- Sodelovali smo pri selekciji in nabavi elektronskih informacijskih virov s Službo za digitalno knjižnico oziroma konzorcijem COSEC in drugimi.
- Pripravili smo poročila o uporabi elektronskih informacijskih virov in komunicirali s ponudniki.

7.8.6 Promocija storitev

Precejšnja pozornost smo namenjali tudi promociji informacijskih storitev in virov, saj za uspešno delovanje niso dovolj le kakovostne informacijske storitve, zanimivi tečaji in novi informacijski viri. Za predstavljanje informacijske dejavnosti, obveščanje o novostih s področja informacijskih virov in storitev ter izobraževanja smo uporabljali različne poti. Z našimi stalnimi in potencialnimi uporabniki smo komunicirali prek osebnih stikov, elektronske pošte, z objavami novic na spletnih straneh Mrežnika in domače spletne strani NUK. Na spletni strani Mrežnika izvajamo **RSS storitev**, ki omogoča samodejno obveščanje o novostih. Na spletnem omrežju **Facebook** je že tretje leto odprt profil NUK, kjer javnost seznanjamo z novicami in dogodki v NUK ali z dogodki, ki so povezani z NUK, pa tudi z novicami in storitvami CIS. Imamo **1.620 »prijateljev«**, kar je za 23 % več kot leta

2010. Novembra 2011 smo odprli še profil **Google+** in imeli konec leta 72 prijateljev. Novosti v zvezi z novimi informacijskimi viri, novimi publikacijami in poročilo o delovanju oddaljenega dostopa smo objavljali v Knjižničarskih novicah. Veliko pozornost smo posvetili tudi promociji virov in storitev. Pripravili smo 6.700 novih in posodobljenih zgibank ter plakatov (2010: 3.400). Z gradivom smo se predstavili na stojnici knjižnic Univerze v Ljubljani na Študentski areni in na oddelkih Filozofske fakultete.

7.9 Storitve reproduciranja gradiva

Dejavnost Službe za reproduciranje gradiva je bila usmerjena v zagotavljanje kakovostnih in cenovno ustreznih storitev na področju reproduciranja gradiva. Ob tem je bila v ospredju ustrezna zaščita starejšega gradiva in poslovanje v skladu z zahtevami Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. Uporabnikom smo omogočali dve obliki reproduciranja gradiva: samopostrežno fotokopiranje za gradivo, ki je dobro ohranjeno in je izšlo po letu 1945, in različne oblike reproduciranja v reprocentru (digitalni posnetki različnih ločljivosti, fotokopiranje s hladno svetlobo, digitalno fotokopiranje). Skupaj je bilo izdelanih **314.438 različnih oblik reproduciranja gradiva** ali 8 % manj kot v letu 2010. Načrtovani obseg reproduciranja smo **presegli za 4 %**. Zmanjšanje reproduciranja je bilo največje pri izdelavi samopostrežnih kopij. Uporabniki so sami izdelali 46.844 fotokopij, kar je za 38 % manj kot v letu 2010. Na voljo sta bila dva samopostrežna fotokopirna stroja, in sicer v Veliki čitalnici in Informacijskem središču. Vseh drugih storitev reproduciranja je bilo v primerjavi z letom 2010 manj, vendar je bilo naročenih več visoko kvalitetnih digitalnih posnetkov in manj navadnih fotokopij. Glavnina fotokopiranja je bila namenjena različnim službam NUK, zlasti Bibliotekarskemu izobraževalnemu centru. Večina od skoraj 6.700 digitalnih posnetkov je bila srednje in visoke ločljivosti za potrebe natisa v knjigah, objavi v TV prispevkih, filmih, razstavah, na spletnih straneh, v diplomskih in drugih delih. Sodelavca reprocentra sta pripravljala reprodukcije za vse razstave, ki so potekale v NUK, in za spletno stran knjižnice.

Tabela 39: Storitve reproduciranja gradiva v NUK v letu 2011 in primerjava z letom 2010

storitev	načrtovano	doseženo 2011	% uresničitve	2010	indeks 2011/2010
samopostrežna fotokopija	75.000	46.844	62	57.071	82
digitalna fotokopija	225.000	239.323	106	257.742	93
digitalni posnetek	6.000	6.660	111	6.483	102
barvni tisk	-	21.310	-	18.245	116
skupaj	300.000	314.438	104	339.541	92

7.10 Dejavnost Informacijskega centra za bibliotekarstvo (ICB)

ICB je ot specializirani bibliotekarski informacijski center pomemben vir strokovne in znanstvene literature s področja bibliotekarstva, dokumentalistke, informacijskih znanosti in knjigarstva. Center nudi tudi informacijsko podporo strokovni in znanstveni dejavnosti NUK ter raziskovalcem z omenjenih področij pa tudi študentom bibliotekarstva. V prostem pristopu nudi uporabnikom **6.016** temeljnih in novejših knjig, diplomске naloge, magisterije in doktorate s področja bibliotekarstva, informatike in dokumentalistke ter **187** naslovov tujih in **21** naslovov slovenskih revij z omenjenih področij. Uporabnikom so na voljo tudi referenčne publikacije, zbirka standardov s področja bibliotekarstva in siva literatura. V letu 2011 je prejel 187 strokovnih monografij (212 naslovov), v okviru sodelovanja s knjižnico Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo pa 30 diplomskih in tri magistrske naloge. Skupaj je tako prejel 220 monografij, načrtovani priliv je bil 160 monografij.

Storitve ICB je v letu 2011 uporabljalo **3.794 oseb** oziroma 26 % več od načrtovanega. Med uporabniki je bilo največ študentov (1.821 ali 48 %), delavcev NUK (1.608 ali 42 %) in ostalih (365 ali 10 %). V primerjavi z letom 2010 se je število uporabnikov povečalo za 22 %.

Na dom in v čitalnico je bilo izposojenih **6.396 enot**, od tega 5.341 monografij in 1.055 številčk serijskih publikacij. Glede na načrt za leto 2011 je bila izposoja monografij realizirana 152 % (načrtovano 3.500 monografij), izposoja serijskih publikacij 75 % (načrtovano 2.000 serijskih publikacij). Načrtovali smo 5.500 enot izposoje in to preseglji za 16 %. Realizacija je predvsem posledica večje izposoje monografskih publikacij. **Na dom** je bilo izposojenih 1.413 izvodov gradiva (2010: 1.066), kar predstavlja 41 % več od načrtovanega in 32 % več kot v letu 2010. **V čitalnico** je bilo izposojenih **4.983 enot** (2010: 4.137), od tega 3.928 knjig (22 % več kot preteklo leto) in 1.055 številčk serijskih publikacij (13 % več). Izposoja tiskanih serijskih publikacij je nekoliko porasla, še vedno pa ni dosegla tiste iz leta 2008 in 2009, kar je posledica vse večje ponudbe elektronskih revij v celotnem besedilu.

V letu 2011 so uporabniki zastavili **3.823 informacijskih zahtevkov** oziroma 52 % več od načrtovanega (2.500). Vsi zahtevki so bili pozitivno rešeni. Posredovanih je bilo 843 napotitvenih, 2.552 enostavnih in 268 zahtevnih informacij. Zaposleni sta opravili tudi 160 zahtevnejših svetovanj uporabnikom. Opravljenih je bilo **6.750 poizvedb** po različnih informacijskih virih, s čimer smo načrtovani obseg 3.700 poizvedb preseglji za 82 %. ICB je v letu 2011 obiskalo **100 obiskovalcev** v 6 vodenih skupinah.

Za zaposlene v NUK je ICB tudi v letu 2011 pripravljala kroženje revij, pregledovanje strokovnih revij in izbor zanimivih člankov za strokovne službe NUK. Dnevno je izdeloval tudi pregled objav o NUK v časnikih *Delo*, *Večer* in *Dnevnik*.

Tudi v letu 2011 je ICB sodeloval s podjetjem 3M, ki je že pred leti ponudilo v testiranje opremo za samopostrežno izposajo s pomočjo nalepk RFID (knjigomat in varovalna vrata). Za nakup se zaradi trenutnih prostorskih in finančnih omejitev nismo odločili. Oprema je sedaj v ICB na ogled knjižničarjem in drugim strokovnim sodelavcem, ki jo lahko tudi testirajo. Tako smo v letu 2011 izvedli eno predstavitev sistema RFID, ki ga postopoma uvajajo tudi slovenske splošne knjižnice. Zaradi zastarelosti pa je bilo treba v letu 2011 zamenjati računalnik knjigomata in nadgraditi programsko opremo.

8 Digitalizacija knjižničnega gradiva in izgradnja digitalne knjižnice

8.1 Politika knjižnice na področju digitalizacije in izgradnje digitalne knjižnice

Izhodišča, ki podpirajo razvoj digitalnih vsebin, so opredeljena v **Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo 2008–2011**. Precejšnja pozornost je namenjena zagotavljanju pogojev za dostopnost e-kulture. Resolucija o nacionalnem programu pojmuje ustvarjanje digitalnih kulturnih vsebin kot eno od najpomembnejših splošnih prioritet. Po programu zajema javni interes na področju e-kulture tudi razvoj izvornih računalniških orodij. Široka dostopnost digitalnih kulturnih vsebin je osnova za prepoznavnost Slovenije v svetu, za ustvarjanje dodane vrednosti na področju kulture ter prispeva k večji ustvarjalnosti in kakovosti življenja. V skladu s programom mora kulturna politika »... dosledno slediti sklepom Sveta Evropske unije (na primer sklepoma št. 12352/06 oziroma 14466/06) z natančno določenimi roki v zvezi z digitalizacijo, spletno dostopnostjo kulturnih vsebin in digitalnim arhiviranjem. Sklep Sveta Evropske skupnosti zahteva od držav članic pripravo nacionalnih strategij in večletnih finančnih načrtov za shranjevanje, digitalizacijo, dolgoročno hranjenje digitalnih kulturnih vsebin, seznanjanje javnosti z njimi, izobraževanje o njih ter usposabljanje na tem področju«.

Naloge NUK na tem področju so opredeljene tudi v **Zakonu o obveznem izvodu publikacij**, predvsem zbiranje elektronskih publikacij na spletu, njihovo arhiviranje in zagotavljanje dostopnosti arhiva spletnih publikacij. To področje dodatno opredeljuje še **Pravilnik o vrstah in izboru elektronskih publikacij za obvezni izvod**.

8.2 Prednostni letni cilji na področju digitalizacije knjižničnega gradiva in izgradnje digitalne knjižnice

- Zagotavljanje pogojev za koordinirano digitalizacijo gradiv na ravni države.
- Izvedba digitalizacije gradiv v obsegu najmanj 500.000 skenogramov.
- Izvedba optimizacije oglednih kopij gradiv na portalu dLib.si.
- Dopolnitev, normalizacija in harmonizacija metapodatkov.
- Nadaljnji razvoj funkcij in modalitet digitalnega arhiva.
- Tekoče reševanje avtorskopравnih vprašanj za zagotavljanje prostega dostopa do avtorsko zaščitenih gradiv.
- Promocija in zagotavljanje pogojev za prost dostop do rezultatov javno financiranega znanstveno-raziskovalnega dela.
- Namestitev vmesnika eStatistike za spremljanje uporabe portala dLib.si.
- Izvajanje marketinške strategije in različnih oblik promocije digitalnih vsebin.
- Aktivno sodelovanje pri razvoju Evropske knjižnice (The European Library – TEL) in Europeane ter v drugih mednarodnih projektih s področja digitalizacije in izgradnje digitalne knjižnice.

8.3 Uresničitev letnih ciljev

Uresničeni so bili naslednji cilji:

- povečali smo število digitaliziranih gradiv, objavljenih na portalu Digitalne knjižnice Slovenije;
- nadaljevali smo načrtovano selektivno zajemanje spletnih strani, povečali količino uspešno zajetega gradiva, razširili izbor arhiviranih spletnih strani in povečali število tarč, ki jih zajemamo;
- povečali smo število javno in prosto dostopnih digitalnih vsebin na portalu dLib.si;
- dosegli smo povečanje absolutnega števila posameznih obiskovalcev portala dLib.si;
- povečali smo število gradiv drugih organizacij, zlasti tistih, ki so namenjena znanstveno-raziskovalni skupnosti ter varovanju kulturne dediščine (gradiva splošnih knjižnic in muzejev);
- povečali smo število sklenjenih dogovorov z zunanjimi partnerji, največ z založniki slovenskih znanstvenih publikacij;
- razvili smo nove storitve in orodja, ki partnerskim organizacijam močno olajšajo delo in razvoj digitalnih vsebin;
- uporabniško izkušnjo pri dostopu do digitalnih vsebin smo izboljšali z razvojem novih zbirk in storitev za različne skupine uporabnikov;
- izvajali smo program izobraževanja o uporabi digitalne knjižnice za uporabnike in o izgradnji digitalne zbirke za knjižničarje;
- uspešno smo sodelovali pri razvoju Evropske knjižnice in Europeane ter v osmih projektih s področja digitalizacije in izgradnje digitalnih zbirk;
- uspešno smo izvajali univerzitetno funkcijo na področju zagotavljanja ponudbe elektronskih virov in zagotavljanja oddaljenega dostopa do e-virov.

8.4 Zajem digitalnih vsebin

Načrtovani obseg digitalizacije smo presegle za 3 %. Nekaterih publikacij iz letnega programa dela nismo digitalizirali, saj so bile digitalizirane v okviru drugih projektov ali knjižnic. Izbor gradiva smo sproti usklajevali. Seznam digitaliziranega gradiva je v Tabeli 11.1 in Tabeli 11.2 v Prilogi 11.

Načrtovana digitalizacija protestantskih in drugih starejših in redkih tiskov, ki so izšli do leta 1700, je bila odložena zaradi morebitne sponzorske digitalizacije. Pogajanja s ponudnikom še potekajo. Digitalizacija monografskih publikacij, ki so izšle v obdobju 1701–1945, je bila izvedena v celoti. Digitalizirali smo **761 monografij (151.586 skenogramov)**, od tega 61 iz načrta dela 2011 in 700 iz načrta dela 2012. Z digitaliziranim gradivom smo dopolnili že obstoječe zbirke na portalu in izboljšali pregled zgodovine slovenske pisane besede. Iz programa digitalizacije je bilo potrebno izločiti manjši del gradiva, ki so ga že digitalizirali v drugih ustanovah ter gradivo, ki je bilo zaradi poškodovanosti neprimerno za digitalizacijo.

Tabela 40: Arhiviranje in izgradnja zbirk digitaliziranega gradiva v letu 2011

vrsta publikacije	načrtovano	doseženo
monografske publikacije	32.275 skenogramov	151.586 skenogramov
serijske publikacije	477.560 skenogramov	517.268 skenogramov
članki	146.870 skenogramov	36.570 skenogramov
rokopisno gradivo	21.500 skenogramov	/
notno gradivo	8.000 skenogramov	/
slikovno gradivo	50 skenogramov	/
kartografsko gradivo	/	/
SKUPAJ	686.255 skenogramov	705.424 skenogramov

Načrtovana digitalizacija časnikov slovenskih izseljencev in zdomcev ter zamejskih Slovencev, ki so izhajali v obdobju do druge svetovne vojne, je bila v letu 2011 realizirana delno. Del digitalizacije se še izvaja in bo končana v letu 2012.

Digitalizacija nekaterih starejših serijskih publikacij, ki je bila načrtovana za leto 2010, je bila uspešno zaključena v začetku leta 2011. Na portalu dLib.si smo objavili naslednje digitalizirane publikacije: *Šolski prijatelj*, *Glasnik slovenskega slovstva*, *Glasnik: list za zabavo, književnost in poduk*, *Slovenski glasnik*, *Jurij s pušo*, *Petelinček*, *Dunajski zvon*, *Edinost in Drobtinice*.

Zaključili smo digitalizacijo **33 naslovov serijskih publikacij** in njihovih prilog (517.268 skenogramov), ki so bile načrtovane v letu 2010 (51.843 skenogramov in 9 naslovov) in letu 2011 (24 naslovov in 465.425 skenogramov).

V skladu z letnim načrtom smo dopolnjevali zbirko Znanstveno časopisje in članki na portalu dLib.si. Uspešno smo zaključili digitalizacijo **sedmih pomembnih sodobnih znanstvenih serijskih publikacij**: *Materiali in tehnologije*, *Anthropos*, *Arheološki vestnik*, *Časopis za zgodovino in narodopisje*, *Dialogi* in *Literatura*, digitalizacija *Slavistične revije* še poteka (predvideno je 19.960 skenogramov).

Za digitalizirane publikacije smo v prejšnjih letih pridobili soglasja založnikov oziroma so dogovori za objavo v zaključni fazi. V zbirko znanstvenih člankov in časopisja smo tako dodali **4.628 novih digitaliziranih člankov in 586 celotnih številk posameznih naslovov** časopisja.

Prav tako smo v skladu s podpisanimi dogovori z založniki znanstvenih publikacij zajemali, obdelali in objavili 90 naslovov znanstvenih serijskih publikacij, in sicer: **5.446 znanstvenih člankov in 669 posameznih številk znanstvenih publikacij**. V letu 2011 smo tako zbirko Znanstvenega časopisja in člankov obogatili za **10.074 člankov in 1.255 številke**.

Tabela 41: Dodajanje izvorno digitalnega gradiva v zbirko Znanstveno časopisje in članki v letu 2011

naslov publikacije	članki	številke	naslov publikacije	članki	številke
<i>Acrocephalus</i>	0	2	<i>Jezikoslovni zapiski</i>	0	1
<i>Acta agriculturae Slovenica</i>	98	0	<i>Knjižničarske novice</i>	1	0
<i>Acta Carsologica</i>	276	0	<i>Kronika</i>	39	0
<i>Acta chimica Slovenica</i>	227	0	<i>Management</i>	16	3
<i>Acta geographica Slovenica</i>	12	0	<i>Managing Global Transitions</i>	16	3
<i>Acta Histriae</i>	329	0	<i>Monitor ISH</i>	7	2
<i>Acta Linguistica Asiatica</i>	12	1	<i>Narobe</i>	0	17
<i>Acta medico-biotechnica</i>	8	0	<i>Naš stik</i>	0	7
<i>Agricultura</i>	10	0	<i>Naše gospodarstvo</i>	15	0
<i>Akademija MM</i>	25	4	<i>Natura Sloveniae</i>	28	0
<i>Annales, Ser. Historia et Sociol.</i>	264	0	<i>Obzornik zdravstvene nege</i>	25	0
<i>Annales, Ser. Historia Naturalis</i>	150	0	<i>Organizacija</i>	40	0
<i>Anthropological Notebooks</i>	93	0	<i>Planinski vestnik</i>	0	3
<i>AR, Arhitektura raziskave</i>	9	1	<i>Planinski vestnik</i>	0	387
<i>Arhivi</i>	19	0	<i>Poročilo o razvoju</i>	0	1
<i>Azijske in afriške študije</i>	24	4	<i>Poročilo o razvoju</i>	0	3
<i>Bilten radioloških inženirjev</i>	12	3	<i>Primerjalna književnost</i>	62	0

naslov publikacije	članki	številke
<i>Blejske delavnice iz fizike</i>	86	8
<i>Časopis za kritiko znanosti</i>	400	25
<i>Delovni zvezki</i>	0	4
<i>Development report</i>	0	1
<i>Economic Issues</i>	0	1
<i>Ekonomski izzivi</i>	0	1
<i>Ekonomsko ogledalo</i>	0	11
<i>Elektrotehniški vestnik</i>	260	0
<i>Farmacevtski vestnik</i>	77	7
<i>Farmakon</i>	8	1
<i>Filozofski vestnik</i>	142	19
<i>Geodetski vestnik</i>	0	0
<i>Geografski obzornik</i>	120	27
<i>Geografski vestnik</i>	238	0
<i>Geologija</i>	55	3
<i>Glasnik SED</i>	0	2
<i>Gozdarski vestnik</i>	36	0
<i>Hacquetia</i>	13	0
<i>Hmeljarski bilten</i>	23	1
<i>IB revija</i>	12	4
<i>Illiesia</i>	20	0
<i>Image Analysis</i>	26	0
<i>Informatica</i>	0	5
<i>Jezik in slovstvo</i>	287	6

naslov publikacije	članki	številke
<i>Psihološka obzorja</i>	13	0
<i>Quark</i>	0	1
<i>Radiology and Oncology</i>	41	0
<i>Razprave in gradivo</i>	25	0
<i>Rehabilitacija</i>	135	0
<i>Slovenski čebelar</i>	0	11
<i>Sodobna pedagogika</i>	109	0
<i>Strojniški vestnik</i>	235	0
<i>Svet ptic</i>	0	4
<i>Tekstilec</i>	0	6
<i>Teorija in praksa</i>	181	0
<i>Tribuna</i>	0	11
<i>Uporabna informatika</i>	41	9
<i>Uprava</i>	113	0
<i>Urbani izziv</i>	493	14
<i>Vakuunist</i>	172	22
<i>Varstvo narave</i>	35	0
<i>Ventil</i>	0	3
<i>Za srce</i>	0	5
<i>Zbornik gozd. in lesarstva</i>	100	0
<i>Zdravniški vestnik</i>	104	0
<i>Zdravstveno varstvo</i>	29	15
<i>Zdravstveno varstvo</i>	29	15
<i>Zdravniški vestnik</i>	104	0

Digitalizacija nekaterih zamejskih in izseljenskih serijskih publikacij, ki je bila načrtovana za leto 2011, še ni zaključena. Trenutno poteka digitalizacija publikacij: *Izseljenec* = *El emigrante*, *Slovenski tednik* = *El semanario esloveno*, *Novi list* = *El nuevo periodico*, *Slovenski list*, *Pravica* = *Justicia*, *Ilirski Primorjan*, *Slovenski Primorec*, *Koroška domovina* = *Kärntner Heimat*, *Koroško Korošcem*, *Korošec*, *Sloga* = *Unity*, *Enakopravnost*, *Glas izseljencev*, *Ave Maria* in *Odmev Afrike*. Prav tako poteka digitalizacija strokovnih revij *Cankarjev glasnik*, *Pravnik Slovenski* in *Arhitektura*. Predvidevamo, da bomo prejeli še 60.000 skenogramov.

8.5 Koordinacija digitalizacije na ravni države

Tabela: 42: Sodelovanje NUK z drugimi ustanovami pri digitalizaciji gradiva v letu 2011

naziv ustanove	število projektov	objavljeno gradivo na portalu dLib.si (št. zapisov)
Inštitut za narodnostna vprašanja	4	digitalizacija še poteka, objava v letu 2012
Mestna knjižnica Ljubljana	2	385
Mestna knjižnica Kranj	6	119
Osrednja knjižnica Celje	1	digitalizacija še poteka, objava v letu 2012
Knjižnica Josipa Vošnjaka, Slovenska Bistrica	1	1.888
SIGIC, Slovenski glasbeno informacijski center	1	320
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika	1	digitalizacija še poteka, objava v letu 2012
Goriška knjižnica Franceta Bevka	1	687
Knjižnica Mirana Jarca, Novo mesto	2	286
Mariborska knjižnica	1	788
Osrednja knjižnica Srečka Vilharja, Koper	2	359
Knjižnica Makse Samsa, Ilirska Bistrica	1	1
SKUPAJ	24	2.231
		33
		7.097 zapisov

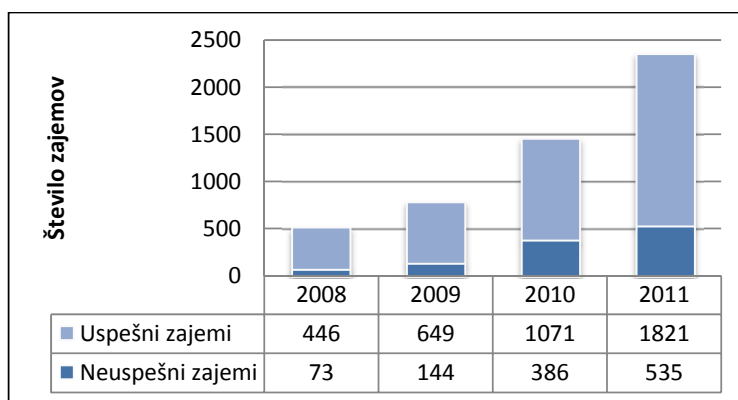
V skladu s Programom dela 2011 smo zagotavljali pogoje za koordinirano digitalizacijo na ravni države. Koordinirali smo 24 projektov digitalizacije in pri tem sodelovali z desetimi splošnimi knjižnicami, eno visokošolsko, enim raziskovalnim zavodom in enim informacijskim centrom. Za vsak projekt smo pripravili tehnično dokumentacijo ter koordinirali digitalizacijo z izbranim

izvajalcem in naročnikom. Gradivo smo objavili na portalu dLib.si. Enotna podatkovna baza za digitalizacijo knjižničnih gradiv na področju Slovenije v letu 2011 še ni bila izvedena zaradi pomanjkanja kadrov v Enoti za digitalno knjižnico NUK.

8.6 Ohranjanje digitalnih vsebin

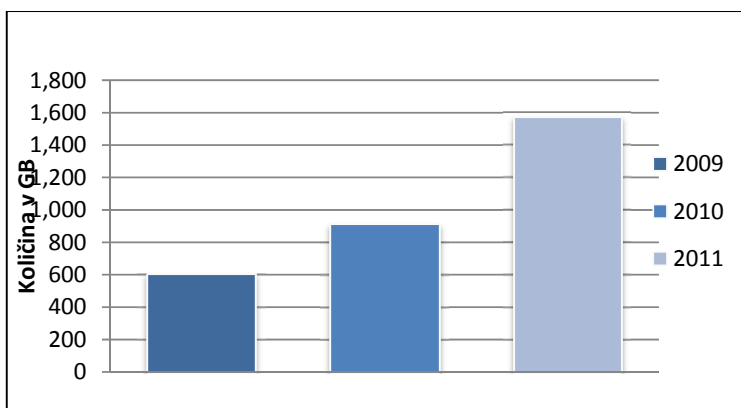
8.6.1 Zajemanje vsebin na spletu (domena.si)

V letu 2011 smo nabor spletnih mest, ki jih zajemamo, povečali za **27 %**, s **604 na 766**. Večina novih arhiviranih vsebin predstavljajo spletišča s področij humanistike, spletnih serijskih publikacij in objav na temo predčasnih volitev v državni zbor. Opravili smo skupno **2.356** posameznih zajemov, kar predstavlja **62 %** povečanje glede na leto 2010. Uspešnih je bilo **77 %** opravljenih zajemov.

Slika 14: Število uspešnih in neuspešnih zajemov spletnih mest v letih 2008–2011

Količina uspešno zajetega gradiva je znašala **1.573 GB**, kar je v primerjavi s prejšnjim letom **72 %** povečanje. Bistveno povečanje števila opravljenih zajemov in količine zajetega gradiva je v veliki meri posledica selitve aplikacij za zajem in arhiviranje na nov strežnik konec leta 2010, kar nam je omogočilo, da smo v letu 2011 zvišali maksimalno število sočasnih zajemov z 10 na 15. Tako je skupni čas trajanja vseh zajemov v letu 2011 znašal **10.208 ur**, kar je skoraj trikrat več kot leta 2010 (3.632 ur).

Slika 15: Količina zajetega spletnega gradiva v GB v letih 2009–2011

Poleg rednih zajemov spletnih mest, ki so trenutno uvrščena v naš nabor, smo pokrivali tudi **predčasne volitve v državni zbor 2011**. V času predvolilnega boja smo z dnevno frekvenco zajemali 11 spletnih časopisov, ki so imeli del svojih spletišč posvečenih volitvam. Poleg tega smo dnevno zajemali javno dostopne Facebook profile politikov in političnih strank. V obdobju predvolilnega boja smo frekvenco zajemanja spletišč političnih strank povečali na enkrat tedensko (drugače dvakrat

letno). Od konca oktobra do konca decembra smo tako opravili **447 zajemov na temo volitev** in zbrali **131 GB** gradiva.

V letu 2011 smo omogočili **javni dostop** do spletnega arhiva na naslovu: <http://arhiv.nuk.uni-lj.si>. Ustvarili smo spletno mesto, prek katerega je do vsebine arhiva mogoče dostopati z brskanjem po tematskih področjih ali po abecednem seznamu spletnih mest, omogočeno pa je tudi iskanje po celotnem besedilu.

Slika 16: Spletni vmesnik za javni dostop do spletnega arhiva (<http://arhiv.nuk.uni-lj.si>)

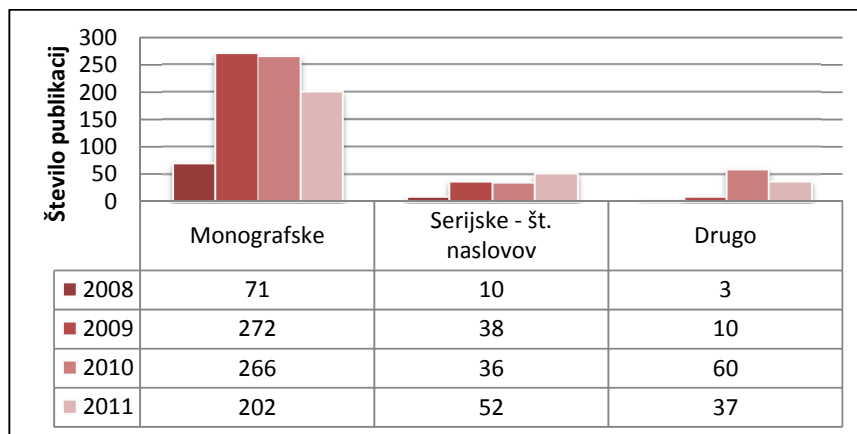
Aktivno smo sodelovali v konzorciju **IIPC** (International Internet Preservation Consortium). Poleg izmenjave izkušenj in sodelovanja pri razvoju novih in nadgradnji obstoječih orodij za zajem, arhiviranje, hranjenje in dostop do spletnih vsebin smo se udeležili vsakoletnega zasedanja generalne skupščine IIPC v Haagu.

Zaradi premajhnega števila zaposlenih in strojne opreme tudi v letu 2011 nismo naredili novih korakov k zajemu celotne domene.si ali vsaj večjega dela slovenskega spleta. Podobno kot že prejšnja leta smo se srečevali s težavami, kot so zaostanki pri pregledovanju zajetega gradiva, opuščanje zajemov ali delni izpadi vsebine tehnično zahtevnejših spletnih mest, kreiranje pomanjkljivih metapodatkov, pomanjkljivo pokrivanje pomembnejših dogodkov v Sloveniji (z izjemo volitev) in relativno majhen prirast novih spletnih mest, ki jih shranjujemo.

8.6.2 Portal Svarog in pridobivanje obveznega izvoda spletnih publikacij

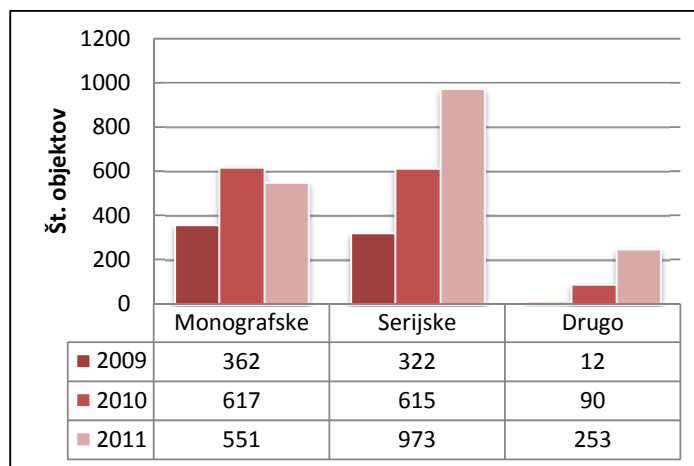
Na portal **Svarog** se je v letu 2011 registriralo **56 novih založnikov** (61 v letu 2010), tako da je skupno število vseh registriranih založnikov ob koncu leta znašalo **221**.

Prek portala so v letu 2011 založniki oddali **202 monografski** in **52 različnih naslovov serijskih publikacij**. Prejeli smo tudi **37 enot drugega gradiva**, večinoma večjih plakatov političnih strank, ki so sodelovale na volitvah. Podobno kot leta 2010 ob lokalnih volitvah so se tudi ob predčasni volitvah v državni zbor leta 2011 zavezanci v skromnem številu odzvali pozivom Službe za pridobivanje gradiva k oddaji plakatov. Plakate nam je oddala samo ena stranka.

Slika 17: Število prejetih publikacij prek portala Svarog v letih 2008–2011

Skupno so zavezanci na portal Svarog oddali **1.205 objektov** (datotek). Število objektov, ki smo jih pridobili po drugih poteh (elektronska pošta, prenosni nosilci, ročni zajem) je znašalo 572. **Skupno število vseh pridobljenih objektov** v letu 2011 znaša **1.777**, kar je za 34 % več kot leto poprej.

Slika 18: Skupno število publikacij, zbranih prek portala Svarog v letih 2009–2011

V letu 2011 je bilo ustvarjenih in pregledanih **792 zapisov CIP** za spletne publikacije, kar je glede na preteklo leto za 60 % več. Približno polovico zapisov je bilo ustvarjenih za plačljive e-knjige. Trije osrednji izdajatelji plačljivih e-knjig v letu 2011, ki so skupaj izdali okoli 300 e-publikacij, nam teh še niso posredovali. V letu 2012 jih bomo znova pozvali k oddaji.

Da bi k sodelovanju in k izpolnjevanju zakonskih obveznosti privabili čim večje število zavezancev za oddajo obveznega izvoda publikacij, smo našo dejavnost na področju zbiranja obveznega izvoda spletnih publikacij predstavili na treh seminarjih za založnike. Poleg tega smo spletni arhiv in postopke zajema spletnih vsebin z robotom predstavili na dnevu odprtih vrat NUK in na Kolokviju za uslužbence v javni upravi, ki delajo z dokumentarnim in arhivskim gradivom.

8.7 Dostop do digitalnih vsebin

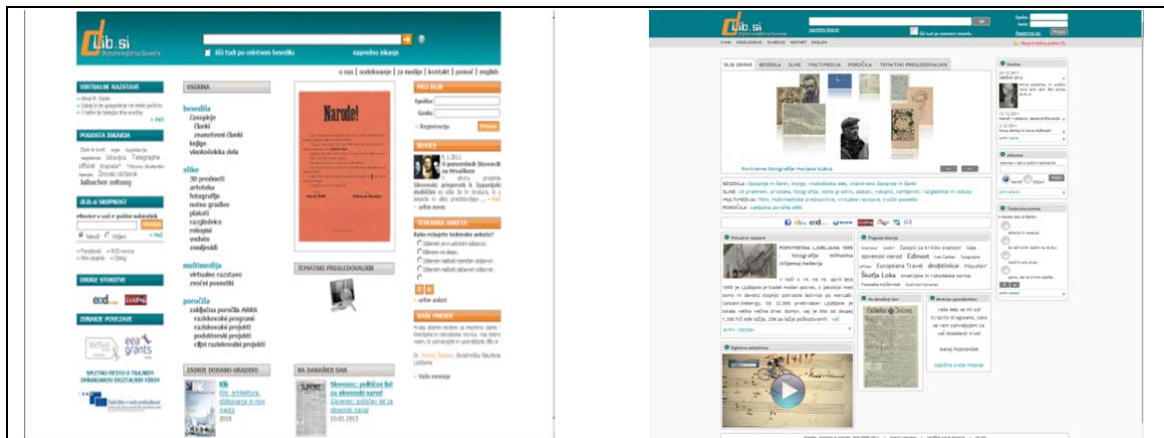
- **Razvoj portala dLib.si**

Uresničevanje prednostnega cilja – dostopa do digitalnih vsebin – temelji na razvoju ustreznega, vsebinsko bogatega in prepoznavnega informacijskega sistema po meri uporabnikov. Napreden dostop

do digitalnih vsebin omogoča **portal dLib.si**. Portalu se je uspelo uveljaviti v najširšem digitalnem okolju kot prepoznaven prosto dostopen informacijski vir, ki na enem mestu zagotavlja dostop do slovenske pisne kulturne dediščine in besedil sodobne slovenske znanosti.

Ob koncu leta 2011 je portal dLib.si vseboval **492.243 bibliografskih enot različnih gradiv**:

- 31.237 bibliografskih enot znanstvenega časopisja in člankov,
- 435.039 bibliografskih enot starejše in sodobne periodike,
- 9.588 fotografij,
- 6.137 plakatov,
- 1.938 knjig,
- 1.769 zapisov notnega gradiva,
- 837 visokošolskih del,
- 729 del zbirke Artoteka,
- 153 rokopisov,
- 833 raziskovalnih poročil ARRS,
- 591 razglednic,
- 499 zemljevidov,
- več kot 200 naslovov časopisja,
- 15 3D predmetov,
- 100 zvočnih posnetkov,
- 81 vedut,
- 15 načrtov Ljubljane,
- 13 virtualnih razstav,
- 4 filme,
- 2 multimedijски predstaviti,
- 9 zbirk.

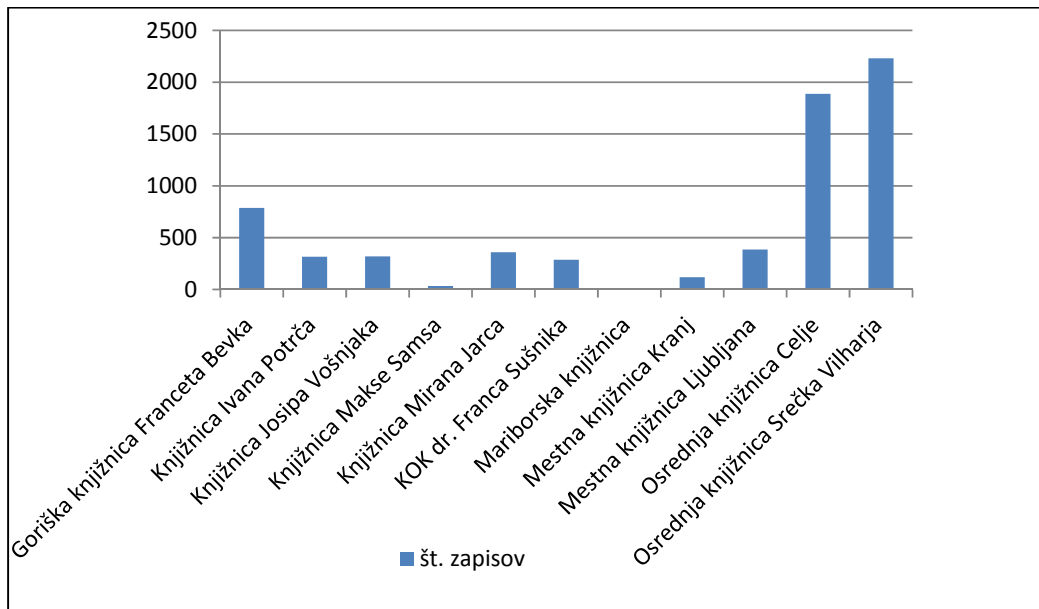

Slika 19: Portal dLib.si ob 5. obletnici delovanja (29. 11. 2010) in ob prenovi (9. 9. 2011)

• Objava novega gradiva na portalu dLib.si

V letu 2011 smo na portal dLib.si **dodali 50.382 novih zapisov**. Dodana vsebina je bila rezultat digitalizacije v NUK, partnerskih organizacijah in pridobljenih digitalnih kopij založnikov, ki so financirani s strani Javne agencije za knjigo RS, ter drugih ustanov in fizičnih oseb. Glede na delež gradiva NUK in drugih ustanov se je ta v letu 2011 nekoliko povečal v korist partnerjev, in je znašal 35 %. Še vedno pa je na portalu največ gradiva nacionalne knjižnice (65 %).

V letu 2011 je digitalno gradivo za objavo na portalu prispevalo 11 knjižnic. Glede na število bibliografskih zapisov je največ prispevala Osrednja knjižnica Srečka Vilharja iz Kopa.

Slika 20: Knjižnice, ki so v letu 2011 prispevale gradivo na portalu dLib.si

Za zbirko Časopisje in članki smo pred objavo obdelali digitalno gradivo naših partnerjev, in sicer: združevanje v datoteke formata pdf, preimenovanje datotek s COBISS ID, datumom izida, letnikom in številko, optično prepoznavo besedila in pripravo datotek formata html in txt ter generiranje xml datotek z metapodatki. Objavili smo naslednje publikacije: *Slovenski Jadran* (577 zapisov), *Barčica* (94), *Grosupeljski odmevi* (13), *Kamniški občan* (36), *Kažipot* (Reka) (68), *Klasje* (Ivančna gorica) (12), *Logaške novice* (43), *Mengšan* (87), *Naš čas* (Velenje) (406), *Naš časopis* (Vrhnika) (23), *Naš kraj* (Dobropolje) (83), *Newsletters* (Kanada) (9), *Novice iz Moravske doline* (50), *Novi tednik* (Celje), (160), *Odsev* (Trzin) (165), *Slamnik* (101), *Svobodna Slovenija* (289), *Štajerski tednik* (694). **Skupaj smo pripravili in objavili 2.910 enot gradiva.**

Uporabniki dLib.si pri nekaterih periodičnih naslovih bolj želijo vpogled v celotno številko časopisa, zato smo združili članke 2.883 številke časopisa *Slovenski gospodar* 1867–1900 in 947 številke časopisa *Učiteljski tovariš* 1861–1883.

Ročno smo pripenjali tudi drugo gradivo, digitalizirano v NUK ali drugih knjižnicah ter popravljali in dopolnjevali metapodatke v 12.247 zapisih.

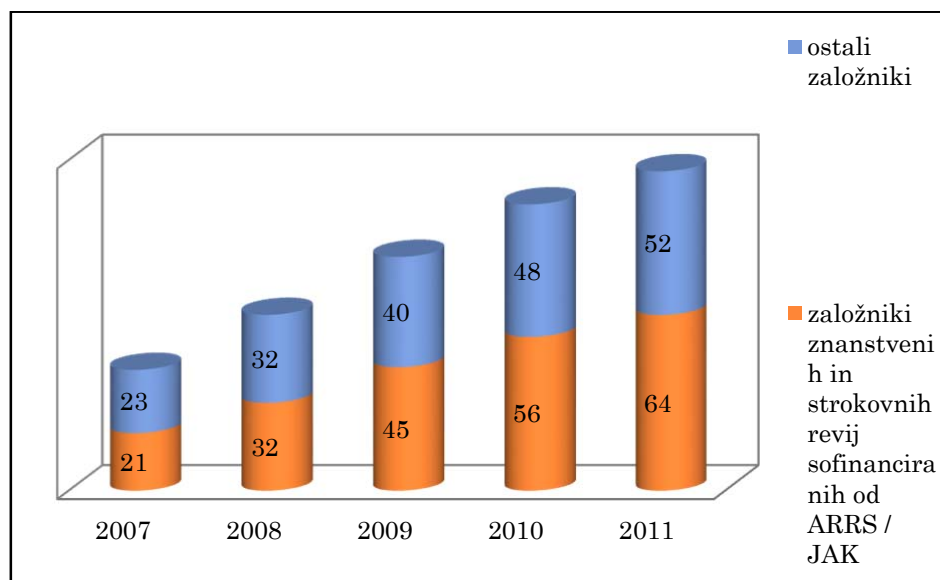
V letu 2011 smo zajeli, obdelali in pripravili tudi izvorno digitalno gradivo, ki smo ga prejeli prek sistema **SVAROG**. Tako smo na portal dodali 279 monografskih publikacij in 123 številke serijskih publikacij, ki smo jih prejeli od začetka delovanja sistema SVAROG. Samo v letu 2011 pa so nam novi partnerji prek portala SVAROG oddali 70 monografij, ki smo jih že objavili na portalu dLib.si (seznam je v Tabeli 11.4 v Prilogi 11) ter 10 novih naslovov serijskih publikacij (*Acta Histriae*, *Annales – Series historia naturalis*, *Annales – Series historia et sociologia*, *Management*, *Managing global transitions*, *Razmisli*, *Rehabilitacija*, *Izzivi managementu*, *Bilten 1 filatelističnih razstav*, *Azijske in afriške studije*).

- **Dostopnost znanstvenih vsebin na portalu dLib.si**

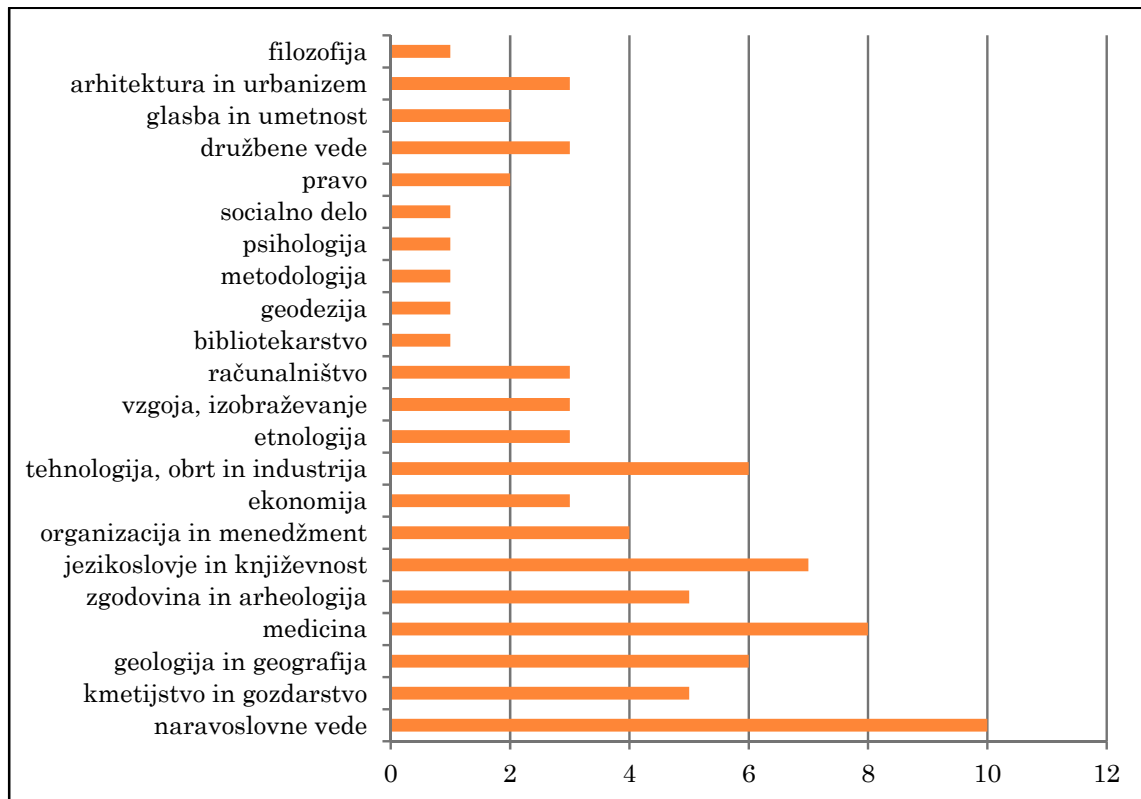
Leta 2006 smo si v tesnem sodelovanju z ARRS postavili prednostni razvojni cilj: pridobivati in zagotoviti dostopnost slovenskih znanstvenih revij prek portala dLib.si, ki jih ja takrat (so)financirala ARRS. S prehodom sofinanciranja na Javno agencijo za knjigo RS smo zagotavljanje dostopnosti slovenskih znanstvenih revij skrbno nadaljevali. Razvoj storitve smo izvajali v okviru dveh projektov

in na podlagi izvajanja *Zakona o obveznem izvodu publikacij* in *Pravilnika o vrstah in naboru elektronskih publikacij za obvezni izvod* ter v skladu s *Pravilnikom o postopku in merilih za izbor in sofinanciranje domačih znanstvenih periodičnih publikacij*. Uresničevanje cilja smo vse do 28. 2. 2011 zagotavljali s štirimi projektnimi delavci (Projekt dLib.si, ki ga je sofinanciral Norveški finančni mehanizem). Storitve je bila od vsega začetka dobro sprejeta, večina partnerjev je svoje zaupanje izkazovala tudi z najavo te storitve v svojih tiskanih izdajah. Storitev predstavlja v evropskem prostoru primer najboljše prakse, ko nacionalna in univerzitetna knjižnica podpira nacionalno znanstveno in raziskovalno skupnost ter skrbi za vidnost njenih dosežkov. Po zaključku projekta smo ostali brez dveh sodelavk, ki sta prej urejali to področje. Zato smo si v drugi polovici leta pomagali z dvema prostovoljkama, ki sta uspešno rešili tudi večino zaostankov, ki so nastali v prvi polovici leta 2011.

Za zagotavljanje dostopnosti znanstvenih in visokošolskih del na portalu dLib.si moramo v Službi za digitalno knjižnico izvesti naslednje delovne postopke: pridobitev partnerja; svetovanje pri reševanju avtorsko pravnih vprašanj in sklenitev dogovora; prevzem/zajem gradiva; optična prepoznavna besedila (OCR); razrez na enoto članka in preimenovanje datotek; obdelava v COBISS; objava na portalu in dajanje na voljo uporabnikom; vodenje evidence; promocija novih izdaj; komuniciranje s partnerji ves čas zagotavljanja storitve; iskanje novih rešitev za izboljšanje storitve v skladu s potrebami partnerjev in končnih uporabnikov.

Slika 21: Razmerje med založniki znanstvenih in strokovnih revij, ki jih sofinancirata ARRS in JAK ter drugimi založniki v obdobju 2007–2011 (brez projektnih poročil ARRS)

Slika 22: Na portalu dLib.si dostopne znanstvene in strokovne revije po strokah

• Urejanje avtorskih pravic

Namen portala dLib.si je, da deluje zakonito v okviru obstoječe zakonodaje in je avtorskopravno popolnoma varen spletni medij. Problematiko avtorskih pravic smo zato reševali na različnih ravneh. Sami smo razčiščevali pravice z imetniki pravic in se v skladu z letnim načrtom 2011 trudili za pridobivanje dovoljenj za objavo del. Predmet razčiščevanja so bili v prvi vrsti znanstveni prispevki v serijskih publikacijah, za katere je ključno razširjenje znanja. Urejanje avtorskopравnih vprašanj za to področje je zelo zamudno in glede na rezultate tudi zelo drago.

V minulem letu smo uspešno sklenili dogovore s 24 založbami kot pravnimi osebami in z 12 fizičnimi osebami za 17 publikacij. Tako smo uresničili urejanje avtorskopравnih odnosov za najbolj brane sodobne znanstvene in literarne publikacije. Pridobili smo dovoljenja za znanstvene revije *Anthropos*, *Arheološki vestnik*, *Časopis za zgodovino in narodopisje*, *Dialogi* in *Literatura*.

8.8 Marketinške aktivnosti digitalne knjižnice

Tudi v letu 2011 smo aktivnosti, povezane s prepoznavnostjo in uporabnostjo vsebin in funkcionalnosti digitalne knjižnice gradili ob upoštevanju dveh ključnih skupin deležnikov:

- partnerjev, ki prispevajo vsebine in sodelujejo pri razvoju in bogatenju Digitalne knjižnice Slovenije, ter
- končnih uporabnikov, ki uporabljajo vsebine in storitve.

Aktivnosti spadajo med prednostne cilje na področju izgradnje digitalne knjižnice. Na začetku leta smo se tudi na tem področju soočili s problemom, kako že utečene aktivnosti, ki so bile zasnovane in skoraj pet let izvajane v okviru projektnih nalog, zagotavljati v okviru redne dejavnosti NUK, ob drastičnem upadu števila sodelujočih. Zmanjšati smo morali število in pogostost predstavitev in

izobraževanj, pri sejamskih nastopih smo si pomagali s sodelavci drugih projektov (EOD) in prostovoljci.

Za reševanje tega problema je bila pomembna pobuda Ministrstva za kulturo, da pripravo celovite komunikacijske strategije zaupamo **študentom 4. letnika komunikologije Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani** pri predmetu Praktikum II (nosilka predmeta doc. dr. Tanja Kamin). Z delom so študentje in profesorica začeli že oktobra, njihovo delo poteka brezplačno. **Pričakujemo, da bodo njihovi rezultati dela primerljivi, če ne boljši od dela katere koli oglaševalske agencije, na voljo pa bodo v prvi polovici leta 2012.**

- **Oblikovanje učinkovitih partnerstev**

Na ravni dnevnega dela smo gradili uspešne odnose s tremi skupinami partnerjev, ki prispevajo vsebine in sodelujejo pri razvoju in bogatenju Digitalne knjižnice Slovenije:

- knjižnice in druge kulturne ustanove, ki prispevajo digitalizirano gradivo,
- založniki slovenske znanstvene besede,
- fizične osebe kot avtorji vsebin za objavo na portalu.

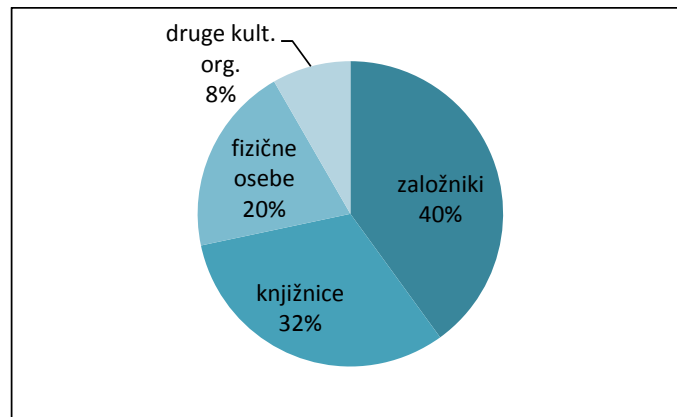
Posebej aktivno smo sodelovali s financerji znanstvenih vsebin, z Javno agencijo za knjigo RS in Javno agencijo za raziskovalno dejavnost RS.

JAK pripravlja portal za upravljanje predobjav znanstvenih vsebin, ki bodo oziroma so že dostopne po izidu na portalu dLib.si. Zato smo sodelovali pri razgovorih o pripravi koncepta portala z založniki ter uporabniki tega portala. Oktobra 2011 smo aktivno nastopili na seminarju Portal znanstvenih in literarnih revij v NUK.

V sodelovanju z **ARRS** smo zagotovili prost dostop do objav zaključnih poročil za temeljne, aplikativne in podoktorske projekte, ki so se zaključili v letu 2010, in zaključnih poročil ciljnih raziskovalnih projektov iz javnega razpisa v letu 2008.

Zanimivo partnerstvo smo oblikovali z **RTV Slovenija**. Želja, da bi portalu dLib.si dodali novo dimenzijo, ki bi »klasično« ponudbo elektronskega gradiva obogatila z **vključitvijo videovsebin**, je zorela kar nekaj časa. V sodelovanju z multimedijским portalom MMC (www.rtvlo.si) je nastala pilotska zbirka videovsebin na tematiko 20. obletnice osamosvojitve Slovenije. Zbirka zajema raznovrstno videogradivo od dokumentarnih in portretnih do informativnih oddaj iz obdobja osamosvajanja. Poleg dostopa do videovsebin uporabnikom ponujamo tudi možnost **iskanja po celotnem besedilu videogradiva**, za kar smo uporabili podnapise, ki jih TV Slovenija izdeluje za potrebe oseb s posebnimi potrebami. **Osrednji televizijski dnevnik** so pomemben vir za zgodovinarje, raziskovalce in študente, pa tudi za širšo zainteresirano javnost. Projekt je terjal veliko energije in znanja. Potrebno je bilo razviti nov vmesnik za pregledovanje videovsebin, infrastrukturo za indeksacijo podnapisov ter časovno povezovanje med tekstovnim indeksom in videogradivom. Potrebno je bilo zagotoviti tudi enotnost iskanja, da uporabnik ne opazi razlike med iskanjem po videogradivu in ostalem gradivu na dLib.si. Ker je bil začetek uspešen, so nam z RTV posredovali celotno zbirko videogradiv na temo [20. obletnice osamosvojitve Slovenije](#), ki je bila na portalu **Digitalne knjižnice Slovenije** objavljena na Ta veseli dan kulture 3. 12. 2011.

Na oblikovanju učinkovitih partnerstev temeljita tako koordinacija na ravni celotne Slovenije kot tudi zagotavljanje proste dostopnosti znanstvenih in literarnih revij, ki so financirane iz javnih sredstev. V letu 2011 smo z **zunanjimi partnerji sklenili 60 dogovorov**. Največ so prispevali založniki (40 %), sledijo knjižnice (32 %), fizične osebe (20%) in druge ustanove s področja kulturne dediščine (8 %).

Slika 23: Sklenjeni dogovori z zunanjimi partnerji Digitalne knjižnice Slovenije v letu 2011

- **Zadovoljevanje pričakovanj končnih uporabnikov**

Digitalna knjižnica Slovenije že od začetka razvija dinamične odnose z naslednjimi skupinami uporabnikov: študentje, raziskovalci, učitelji in drugi visokošolski delavci; strokovna javnost; splošna javnost. Uporabljali smo **različne kanale komuniciranja** s partnerji: spletne strani, e-pošto, distribucijske elektronske liste, sejemske nastope, osebne stike, izobraževanje in delavnice, revijo Knjižničarske novice in druge medije iz skupine spletnih socialnih omrežij (Facebook, dblog). Zaradi zmanjšanja števila zaposlenih smo morali izdajanje e-novic dLib.si v slovenskem jeziku zmanjšati s petih izdaj na leto na tri in opustiti izdajanje e-novic v angleškem jeziku. Število naročnikov e-novic dLib.si v slovenskem jeziku je s 3.000 naraslo na 3.500. Tudi Abecedni seznam časopisja portala dLib.si, namenjen partnerjem, ki prispevajo digitalne vsebine, je izšel samo enkrat. Na portalu dLib.si smo objavili 65 novic in 49 anket.

Sejemske predstavitve: na sejmu smo se predstavili dvakrat, in sicer spomladi na Kulturnem bazarju in konec poletja na Festivalu za 3. življenjsko obdobje.

Razstavna dejavnost: skupaj s Kartografsko in slikovno zbirko smo za ogled na portalu dLib.si pripravili deset virtualnih razstav:

- Ateljejski fotografiji na Slovenskem (1859–1919)
- Fotografije Frana Krašovca – Pomlad
- Fotografije Frana Krašovca – Poletje
- Fotografije Frana Krašovca – Jesen
- Fotografije Frana Krašovca – Zima
- Togo – izgradnja radiotelegrafske postaje v Kamini
- Popotresna Ljubljana 1895: fotografije Wilhelma (Viljema) Helferja (velike)
- Popotresna Ljubljana 1895: fotografije Wilhelma (Viljema) Helferja (male)
- Fotograf Naglič
- Fotograf Vilar

Usposabljanje za gradnjo in uporabo digitalne knjižnice: nadaljevali smo s ciklom izobraževanj za bibliotekarje osrednjih območnih knjižnic, splošnih knjižnic in njihove uporabnike v okviru projekta dLib.si, Norveški finančni mehanizem. Izobraževanje je potekalo v sodelovanju s Knjižnico Ivana Potrča Ptuj. Zaposleni v Enoti za razvoj in upravljanje digitalne knjižnice smo **izvedli 32 predstavitev** portala dLib.si za različne skupine uporabnikov (Priloga 10), trikrat tudi na mednarodnih dogodkih v tujini. Ob prenovi portala dLib.si smo pripravili več izobraževanj za zaposlene v NUK.

8.9 Statistika uporabe portala dLib.si

Na podlagi odprtokodnega sistema za beleženje statistike uporabe AWStats (spremljanje obiska po dogodkih na strežniku) ugotavljamo, da se je leta 2011 **število različnih obiskovalcev povečalo za 50 %**, število obiskov pa za več kot 730.000, kar pomeni **porast za 40 %** glede na leto 2010. Povečalo se je tudi število obiskanih strani, in sicer za 56 %, število zadetkov pa za 62 %. Na dvig obiskanosti portala so vplivale promocijske aktivnosti po Sloveniji ter uporaba nove različice portala z dragocenimi digitalnimi zbirkami in funkcionalnosti nove strani za enostavnejšo uporabo portala.

Tabela 43: Statistični podatki o obiskanosti portala dLib.si v letu 2011

mesec	različnih obiskovalcev	št. obiskov	strani	zadetkov	promet
Jan 2011	155.773	207.698	4.011.505	6.836.105	751.23 GB
Feb 2011	128.201	196.637	3.441.952	5.910.914	680.98 GB
Mar 2011	138.595	223.292	3.865.152	6.711.530	752.10 GB
Apr 2011	127.771	197.874	2.946.852	5.288.537	638.66 GB
Maj 2011	142.254	228.131	3.226.174	5.902.012	691.45 GB
Jun 2011	126.243	202.957	2.775.623	4.994.460	583.60 GB
Jul 2011	96.901	156.103	2.352.613	3.926.304	486.00 GB
Avg 2011	106.157	176.027	2.580.233	4.279.020	508.36 GB
Sep 2011	120.951	213.196	3.921.773	6.405.371	585.63 GB
Okt 2011	135.123	242.962	4.067.695	6.367.682	705.97 GB
Nov 2011	147.146	269.875	4.398.728	6.847.341	861.79 GB
Dec 2011	129.243	241.658	4.296.609	6.582.324	788.08 GB
Skupaj	1.554.358	2.556.410	41.884.909	70.051.600	8033.85 GB

Za analizo statistike uporabe portala dLib.si in spremljanje dogodkov na spletni strani smo uporabili tudi **orodje Google Analytics**, s pomočjo katerega smo dobili naslednje rezultate:

- 1.245.437 obiskov,
- 924.930 posameznih obiskovalcev,
- 3.647.762 ogledov strani,
- 2,94 povprečnih ogledov na obiskovalca,
- 00:02:24 povprečni čas, ki so ga uporabniki preživeli na portalu dLib.si ob obisku določene strani,
- 69,59 % izstopna stopnja (Bounce Rate, tj. kako hitro obiskovalec zapusti stran),
- 57,48 % novih obiskovalcev (prej še niso bili zaznani).

Tabela 44: Obiski portala dLib.si v letu 2011 po državah

	država	št. obiskov	obiski na stran	povprečni čas obiska	novi obiski (%)	izstopna stopnja (bounce rate) (%)
1.	Slovenija	1.002.933	3,13	00:02:38	51,03 %	68,34 %
2.	Hrvaška	29.979	2,53	00:01:44	79,85 %	74,35 %
3.	Srbija	26.673	2,01	00:01:02	88,65 %	78,89 %
4.	Nemčija	26.059	2,00	00:01:13	86,48 %	78,89 %
5.	Italija	15.821	2,85	00:02:14	75,14 %	71,33 %
6.	Avstrija	14.938	2,56	00:03:19	74,12 %	71,70 %
7.	BIH	11.851	1,60	00:00:38	89,60 %	79,46 %
8.	ZDA	9.577	2,31	00:01:27	83,35 %	73,23 %
9.	Nedoločeno	7.332	2,00	00:02:44	77,97 %	71,97 %
10.	Makedonija	7.071	1,58	00:00:39	90,62 %	80,29 %

Absolutno število posameznih obiskovalcev se je v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 povečalo za 76 %. Povprečni čas, ki so ga uporabniki preživeli na portalu dLib.si, se je skrajšal, in sicer na 2 minuti in 24 sekund (v letu 2010 je povprečni čas znašal 3 minute in 21 sekund).

Razlike med različnimi orodji v merjenju obiskanosti portala dLib.si: orodje AWStats zbira statistične podatke iz vseh t. i. dnevniških (log) datotek in beleži vsako poizvedbo, tudi tisto, ki so jo sprožili različni spletni roboti, ki indeksirajo splet (Google, Yahoo, Najdi.si ipd.), medtem ko orodje Google Analytics zapisuje le tiste poizvedbe, ki jih sprožijo spletni iskarnik oziroma dejanski uporabniki, ki pregledujejo naše spletne strani. Uporaba obeh statističnih orodij hkrati je za nas nujna, saj različni informacijski servisi uporabljajo bodisi Google Analytics bodisi AWStats, kar omogoči primerljivost obiskanosti portala dLib.si s posameznimi servisi. Pomembno pa je, da rezultatov obeh orodij ne primerjamo med seboj, saj podatki niso primerljivi.

8.10 Aktivno sodelovanje v mednarodnih projektih

Aktivno smo sodelovali pri razvoju The European Library (TEL) in Europeana. Sodelovanje pri obeh portalih smo usmerili zlasti na vsebinsko in promocijsko raven. **Europeana** združuje lastnosti multimedijske knjižnice, muzeja in arhiva ter jih dopolnjuje s storitvami, ki jih ponuja Splet 2.0. Omogoča neposreden dostop do digitaliziranih knjig, avdio- in videogradiv, fotografij, slik, zemljevidov, rokopisov, časopisja in arhivskih dokumentov, ki so del evropske kulturne dediščine. Obiskovalci strani www.europeana.eu lahko v svojem jeziku z enega mesta raziskujejo različne virtualne zbirke evropskih kulturnih ustanov.

V letu 2011 smo zaključili dva mednarodna projekta, povezana z večanjem števila slovenskih digitalnih vsebin na Europeani, in sicer: **Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si** (Norveški finančni mehanizem, SI0014) ter **EuropeanaTravel** (www.europeanatravel.eu) in **Europeana Local** (več v poglavju 20 Projekti, ki so potekali zunaj rednega programa NUK).

Kot bodoči projektni partner smo sodelovali pri pripravi projektne dokumentacije projekta **Europeana Awareness** (2012–2014), ki je namenjen promociji digitalnih vsebin na Europeani in aktivnemu vključevanju uporabnikov pri ustvarjanju evropskega portala kulturnih digitalnih vsebin.

Sodelovali smo tudi pri prijavi projekta European Culture Foundation z naslovom **101 day of year 1914 – virtual exhibition on Sarajevo assassination**. Projekt združuje tri nacionalne knjižnice s področja nekdanje Jugoslavije (Slovenija, Hrvaška in Srbija) in zasebno podjetje Informbiro Mediacenter iz Sarajeva (BiH). V prijavi projekta je načrtovana digitalizacija in kreiranje metapodatkov za 2D in 3D digitalizacijo. Rezultat projekta bo virtualna razstava, ki bo dostopna prek digitalnih knjižnic partnerjev projekta in Europeane kot del projekta Europeana Collections 1914–1918.

9 Raziskovalna in razvojna dejavnost

9.1 Raziskovalna dejavnost NUK

9.1.1 Politika na področju raziskovalno-razvojne dejavnosti

Razvojno in raziskovalno dejavnost izvaja NUK v skladu s poslanstvom in zakonsko določenimi nalogami, prednostno na področjih ohranjanja knjižničnega gradiva, digitalizacije in izgradnje digitalne knjižnice ter zagotavljanja dostopa, uporabe in trajnega ohranjanja elektronskih informacijskih virov. Strokovno podporo daje tudi razvoju nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema. Dejavnost poteka v okviru raziskovalno-razvojnih projektih nalog, ki omogočajo razvoj dejavnosti NUK. Z vključevanjem v domače in mednarodne projekte zaposleni pridobivajo dodatna znanja in izkušnje, knjižnica pa krepi domača in mednarodna partnerstva.

9.1.2 Prednostni letni cilji na področju raziskovalno-razvojnne dejavnosti

- Sodelovanje v raziskovalnih in razvojnih projektih s področja ohranjanja gradiva in izgradnje digitalne knjižnice.
- Uporaba rezultatov raziskovalnih in razvojnih projektov pri razvoju dejavnosti knjižnice in knjižničnega sistema.
- Spremljanje razvoja knjižničnega sistema ter analiza in vrednotenje delovanja knjižnic, predvsem splošnih, visokošolskih, specialnih in nacionalne.
- Razvoj strokovnih podlag za razvoj knjižničnega sistema.
- Priprava strokovnih podlag za normativno kontrolo.

9.1.3 Uresničitev letnih ciljev

- Sodelovanje v raziskovalnih projektih je bilo uspešno, čeprav se je njihovo število v letu 2011 v primerjavi s preteklimi leti zmanjšalo.
- Vključevanje v razvojne in raziskovalne projekte je knjižnici omogočilo pridobivanje novih znanj in izkušenj, ki jih v okviru rednih programskih sredstev ne bi mogla zagotoviti. Rezultati raziskav ter pridobljena znanja in izkušnje omogočajo hitrejši razvoj knjižnice ter se kažejo tudi v napredku knjižničnega sistema.
- Center za razvoj knjižnic je uspešno izvajal letni program spremljanja razvoja knjižničnega sistema ter opravljal analize in vrednotenje delovanja knjižnic.
- V okviru Komisije za katalogizacijo sta k razvoju strokovnih podlag za razvoj knjižničnega sistema prispevala tako Center za razvoj knjižnic kot Bibliotekarski raziskovalni center.
- Dejavnost na področju normativne kontrole korporativnih značnic ni bila uresničena zaradi izvajanja drugih prednostnih nalog.

9.1.4 Raziskovalno in razvojna dejavnost NUK v letu 2011

Raziskovalno in razvojno dejavnost je koordiniral **Bibliotekarski raziskovalni center (BRC)**. Potekala je v okviru raziskovalno–razvojnih projektov zastavljenih nalog, v okviru projektov, financiranih iz javnih sredstev RS, in v okviru mednarodnih projektov. Sodelovanje v domačih in mednarodnih raziskovalnih projektih je raziskovalcem NUK poleg dodatne kadrovske pomoči omogočilo tudi poglobljanje v aktualna vprašanja razvoja bibliotekarske in informacijske znanosti ter vzpostavitev mednarodnih partnerstev. Z uporabo rezultatov projektov in s pridobivanjem dodatnih znanj so raziskovalci NUK pomembno prispevali k razvoju dejavnosti knjižnice in knjižničnega sistema ter uresničevanju prednostnih usmeritev, zastavljenih v strategiji NUK.

Novi Pravilnik o raziskovalnih nazivih (Ur. list RS, št. 126/08), ki je določil nove pogoje za pridobivanje znanstvenih in raziskovalno-strokovnih nazivov, in novi Pravilnik NUK o postopku za izvolitev raziskovalcev v raziskovalni naziv, ki se navezuje nanj, sta vplivala na **zmanjšanje števila raziskovalcev** NUK. Raziskovalci, ki jim je veljavnost raziskovalnega naziva potekla, večinoma niso oddali vloge za obnovo naziva, kajti sistem nagrajevanja, v katerem ni finančnih stimulacij za uspešnost in ni napredovanj, jih ne stimulira k dodatnemu (raziskovalnemu) delu. Poleg tega v mednarodnih projektih razpisih raziskovalni naziv ni pogoj za sodelovanje zaposlenega v projektni skupini. Dodatni razlog pa je tudi, da so raziskovalci NUK že polno obremenjeni z rednimi delovnimi nalogami.

V letu 2011 je raziskovalna skupina štela 20 članov. V okviru BRC sta delovali dve stalno zaposleni raziskovalki, tj. vodja oddelka in raziskovalka za formalno obdelavo. V okviru BRC je bilo sedem delavcev zaposlenih na projektih za določen čas (3,75 EPZ), na projektih, ki so se izvajali v okviru drugih oddelkov in enot, pa je za določen čas sodelovalo 12 zaposlenih (2,99 EPZ). Raziskovalci, ki niso bili neposredno vključeni v projekte, so na področju raziskovalne dejavnosti sodelovali v povprečju do 10 % obsega svojega delovnega časa

Tabela 45: Sodelovanje zaposlenih v raziskovalni dejavnosti (RRD) v letu 2011

	št. oseb, vključenih v RRD	delež RRD v EPZ
raziskovalci NUK, zaposleni za nedoločen čas	17	3,70
raziskovalci, zaposleni na projektih	3	1,29
vsii raziskovalci, ki so sodelovali na področju RRD	20	4,99
ostali sodelavci na področju RRD, ki niso imeli statusa (naziva) raziskovalca	12	5,25
skupaj vsii zaposleni, ki so sodelovali v RRD	32	10,24

Na področju **vsebinske obdelave** so raziskovalci Oddelka za vsebinsko obdelavo gradiva NUK nadaljevali z rednim pregledovanjem in dopolnjevanjem **Spletnega splošnega slovenskega geslovnika** (SSSG – <http://www.nuk.uni-lj.si/ssg/geslovník.html>) z novimi predmetnimi oznakami in vrstilci UDK (več v poglavju 11: *Dejavnost na področju nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema*).

Na področju **formalne bibliografske obdelave** so se nadaljevale raziskave v zvezi z oblikovanjem koncepta novega pravilnika za katalogizacijo. Raziskovalka za formalno obdelavo gradiva je bila aktivna v Delovni skupini za revizijo ISBD v okviru IFLE (*ISBD Review Group*) in vodila študijsko skupino za vključitev neobjavljenih virov v ISBD (Inclusion of Unpublished Resources in ISBD Study Group), ki je delovala v okviru omenjene delovne skupine. Od novembra 2011 je članica European RDA Interest Group (EURIG). Pomembno delo na področju formalne obdelave je potekalo v okviru Komisije za katalogizacijo pri NUK. Člani komisije so v preteklem letu reševali vprašanja, ki se nanašajo na katalogizacijo in normativno kontrolo, se ukvarjali s priročnikom za katalogizacijo starejših publikacij ter usklajevali prevod novega območja 0 v združeni izdaji ISBD (*ISBD – Consolidated edition*). Komisija je načrtovala izid priročnika za katalogizacijo, ki naj bi bil usklajen s popravljenim združeno izdajo standarda ISBD (*ISBD – Consolidated edition*). Zaradi zamude pri objavi standarda priročnik še ni bil dokončan, izšel bo v letu 2012. Komisija je spremljala tudi razvoj mednarodnih katalogizacijskih pravilnikov (zlasti implementacijo *RDA: Resource Description and Acces*), standardov in formatov za bibliografsko obdelavo knjižničnega gradiva. Poleg svetovalne dejavnosti v zvezi s formalno obdelavo gradiva in normativno kontrolo je raziskovalka, odgovorna za to področje, v preteklem letu pripravila in vodila več tečajev za knjižničarje, ki sodelujejo v sistemu COBISS.SI.

Področje teoretičnega in praktičnega razvoja **digitalne knjižnice in trajnega ohranjanja digitalnih virov** je bilo tudi v letu 2011 tesno povezano s prakso in projektno dejavnostjo NUK. V letu 2011 je ravnateljica imenovala delovno skupino za pripravo strategije NUK za trajno ohranjanje digitalnih virov. Skupina je do konca leta oblikovala besedilo strategije; ta bo v letu 2012 izhodišče za opredelitev posameznih procesov ter pripravo navodil in smernic za delo na tem področju. Dopolnjevali smo tudi vsebine spletnega mesta o trajnem ohranjanju digitalnih virov (<http://www.nuk.uni-lj.si/todv/hranjenje/novice-dogodki/>).

Poleg že opisanih dejavnosti je raziskovalka, odgovorna za področje trajnega ohranjanja, korespondenčno sodelovala v mednarodnem konzorciju International Internet Preservation Consortium (IIPC) ter v delovni skupini Sekcije za informacijsko tehnologijo IFLA.

Raziskovalki BRC sta aktivno sodelovali s slovenskimi knjižničarji v okviru Komisije za katalogizacijo, v okviru slovenskega projekta *Openaccess.si* ter v okviru članstva v različnih odborih (izvršni odbor Sekcije za specialne knjižnice pri ZBDS, programski odbor posvetovanja ZBDS, uredniški odbor revije Knjižnica).

Slika 24: Spletna stran o trajnem ohranjanju digitalnih virov

V okviru **mednarodnega sodelovanja** je BRC spremljal razvoj bibliotekarstva na mednarodni ravni, predvsem na področjih gradnje elektronskih arhivov in digitalnih knjižnic. Rezultati so bili uporabljeni v praksi na naslednjih področjih:

- **digitalizacija kulturne dediščine in izgradnja digitalne knjižnice** (EOD – eKnjige po naročilu, Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si, Europeana Travel, IMPACT II itn.);
- **odprt dostop do znanstvenih objav** (projekt *Openaccess.si*, sodelovanje v združenju COAR – *Confederation of Open Access Repositories*);
- **arhiviranje elektronskih publikacij na medmrežju** (sodelovanje v konzorciju IPC in uporaba orodij, ki so dosegljiva z odprto kodo in jih konzorcij nenehno razvija – Heritrix, WebCurator Tool, WERA);
- **izgradnja digitalnega arhiva** (v okviru projekta Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si se je nadaljevala izgradnja digitalnega skladišča/repozitorija s pomočjo odprtokodnega sistema FEDORA).

Slika 25: Spletna stran mednarodne konference o Supraseljskem kodeksu, Sofija, avgust 2011

Sodelovali smo z raziskovalci bolgarske Akademije znanosti pri virtualni združitvi dragocenega rokopisa **Supraseljski kodeks**, enega najstarejših slovanskih zapisov v cirilici iz 11. stoletja, ki je

uvrščen tudi na seznam UNESCO Spomin sveta (Memory of the World). NUK hrani del kodeksa v zbirki rokopisov Jerneja Kopitarja, druga dva dela hranita nacionalni knjižnici na Poljskem in v Rusiji. Raziskovalka na projektu IMPACT je sodelovala z referatom na posvetovanju, ki je bilo posvečeno temu dogodku v Sofiji avgusta 2011 (<http://csup.ilit.bas.bg/>).

Z znanji, dobljenimi v mednarodnem okolju, smo seznanjali sodelavce NUK in tudi druge slovenske knjižničarje. Izvedli smo tečaje o digitalizaciji. Poseben tečaj na področju trajnega ohranjanja digitalnih virov je bil pripravljen za osrednje območne knjižnice, ki z NUK sodelujejo pri ohranjanju digitalnih zbirk domoznanskega gradiva. Pridobljene so bile tudi bogate izkušnje in znanja s področja formalne obdelave, normativne kontrole, katalogizacije in formatov MARC.

Za področje varovanja pisne kulturne dediščine na fizičnih nosilcih zapisa so v okviru Centra odličnosti za polimerne materiale in tehnologije (PoliMat) potekale raziskave o razgradnji in stabilizaciji papirja.

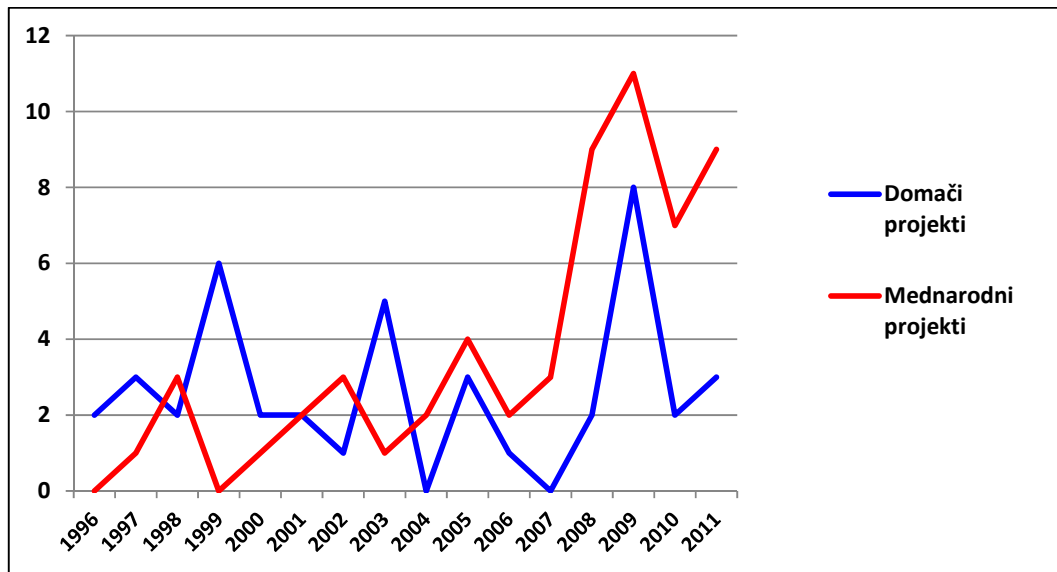
Na področju **uporabe rezultatov raziskovalno-razvojnih projektov** pri razvoju dejavnosti knjižnice in knjižničnega sistema sta izbira področij in razvoj konceptov raziskovalnih projektov sledila razvojnim potrebam NUK. Projekti so omogočili zaposlitev dodatnih delavcev in večji obseg raziskovalno-razvojnega dela, saj redna proračunska programska sredstva za razvojne dejavnosti ne zadoščajo. Rezultati vseh raziskovalnih projektov se uporabljajo pri razvoju dejavnosti knjižnice in knjižničnega sistema.

9.1.5 Tekoči raziskovalni projekti in prijave na razpise

Na področju sodelovanja v raziskovalnih in razvojnih projektih s področja ohranjanja gradiv in izgradnje digitalne knjižnice je BRC vodil evidenco vseh raziskovalnih in razvojnih projektov, ki so potekali v NUK, ter spremljal nove razpise, ki bi lahko pomagali pri uresničevanju strateških ciljev razvoja digitalne knjižnice. Projekti s tega področja so bili sofinancirani tako iz domačih (ARRS, MVZT) kot iz evropskih virov.

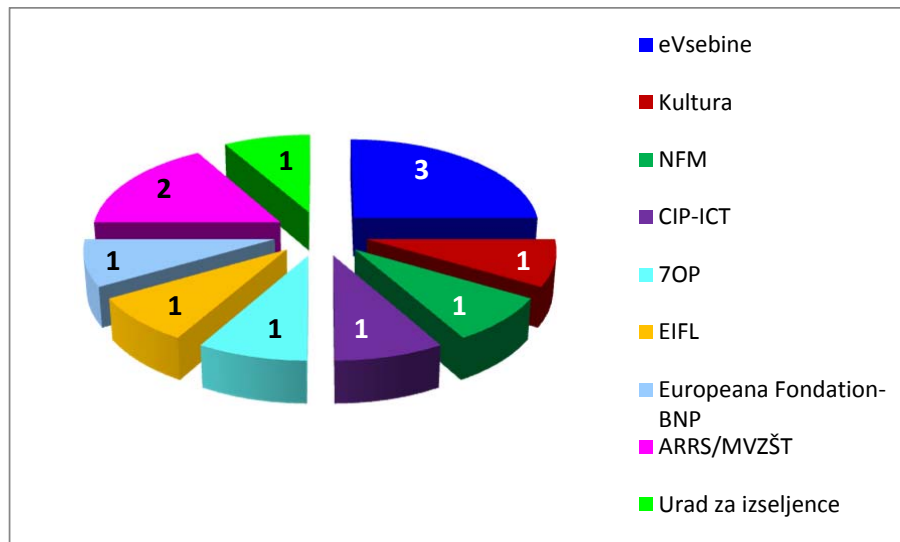
NUK je v letu 2011 izvajal **12 raziskovalnih in razvojnih projektov**, devet s tujimi in tri z domačimi finančnimi sredstvi. Raziskovalno-razvojna dejavnost je potekala v različnih oddelkih. Trije projekti so se izvajali v okviru BRC, v Centru za razvoj knjižnic pa en mednarodni projekt ter več projektnih nalog oziroma študij za zunanje naročnike. V okviru programa NUK je bila na osnovi pogodbe iz leta 2010 sofinancirana tudi izdelava strokovnih osnov za sprejem standardov za visokošolske knjižnice, projektno nalogo so v okviru delovne skupine izvedli zaposleni v NUK in v drugih knjižnicah. V letu 2011 so bila pripravljena *Izhodišča za strokovne standarde in priporočila za visokošolske knjižnice* ter *Osnutek strokovnih standardov in priporočil za visokošolske knjižnice*, ki je bil na decembrski seji Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost potrjen kot predlog za javno razpravo.

V letu 2011 se je število tekočih projektov sicer povečalo (Slika 26), vendar so ti krajši in zagotavljajo veliko manj finančnih sredstev kot v preteklih letih. V letu 2011 smo zaključili osem projektov, začeli pa smo izvajati tri nove, pri katerih financer krije le materialne stroške. Samostojno ali skupaj s partnerji smo prijavi šest predlogov projektov na različne razpise, dva sta bila sprejeta, štirje pa zavrnjeni. Veliko težavo predstavlja tudi dejstvo, da odličnih sodelavcev, ki so se dobro usposobili za projektno delo, knjižnica po zaključku projektov ne more zaposliti.

Slika 26: Število domačih in tujih projektov v NUK v obdobju 1996–2011

Konkurenca pri razpisih je vsako leto večja, saj je vse manj razpisanih tem s področja knjižničarstva, glavnino sredstev pa pridobijo knjižnice velikih evropskih držav in zasebna podjetja. Na področju digitalnih zbirk se v okviru evropskih razpisov prednostno financira evropska digitalna knjižnica Europeana. Eden od razlogov za manjši uspeh pri mednarodnih razpisih je tudi ta, da so naše raziskovalne prioritete usmerjene k reševanju vprašanj na nacionalni ravni (razvoj digitalnega repozitorija, ustvarjanje digitalnih zbirk, ki so nacionalnega pomena, zbiranje slovenike, ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine, študije uporabnikov, razvoj knjižničnega informacijskega sistema itn.), ki niso zanimive za širšo, evropsko obravnavo. Prioritete Evropske komisije so temeljne raziskave in inovacije, predvsem na področju IKT, tehnike in naravoslovja, podoben trend je opazen tudi pri slovenskih razpisih. Modeli sofinanciranja evropskih projektov zahtevajo tudi čedalje večjo finančno udeležbo sodelujočih organizacij in so zato za NUK manj ugodni. Večina programov zagotavlja le 50-odstotno sofinanciranje, nekateri pa krijejo le potne ali materialne stroške. Kljub temu je poglobljena spodbuda NUK za sodelovanje pri projektih prispevek k realizaciji zastavljenih strateških ciljev in nadaljnem razvoju svoje dejavnosti. Pri domačih razpisih MVZT ter ARRS se večji obseg projektne sredstev namenja področju naravoslovja in tehnike kot pa družboslovju in humanistiki, tudi pogoji pri prijavljanju na te razpise so ostriji, pri čemer ima NUK težave pri izpolnjevanju pogojev za nosilce projektov. Razpis MVZT s področja informacijske družbe oziroma e-vsebin, ki je bil napovedan za leto 2011, je bil prestavljen v leto 2012. V letu 2011 nam je uspelo pridobiti sredstva iz Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu za sofinanciranje digitalizacije dveh slovenskih izseljenskih revij, sodelovali smo pri enem temeljnem projektu ARRS, katerega nosilec je Filozofska fakulteta UL, Center za ohranjanje gradiva pa je sodeloval v Centru odličnosti PoliMaT. Izvajanje nekaterih projektne nalog je z dodatnimi namenski sredstvi financiralo Ministrstvo za kulturo.

7. OP – 7. Okvirni program EU; NFM – Program Norveški finančni mehanizem; ARRS – Agencija za raziskovalno dejavnost RS; CIP-ICT – Program Competitiveness and Innovation EU

Slika 27: Struktura financiranja razvojno-raziskovalnih projektov NUK v letu 2011

9.2 Dejavnost na področju razvoja slovenskih knjižnic in knjižničnega sistema

9.2.1 Politika na področju razvoja slovenskih knjižnic

Aktivnosti na področju razvoja slovenskih knjižnic izvaja in koordinira **Center za razvoj knjižnic**, ki opravlja naslednje z Zakonom o knjižničarstvu določene osnovne naloge: zbira, obdeluje in posreduje statistične in druge podatke o delovanju knjižnic, vodi razvid knjižnic, pripravlja strokovne podlage za sprejem splošnih predpisov in strokovnih priporočil s področja knjižničarstva ter koordinira posebne dejavnosti osrednjih območnih knjižnic. Poleg tega svetuje knjižnicam in izdaja mnenja v zvezi s problematiko knjižnic na podlagi uveljavljenih strokovnih izhodišč, izvaja raziskovalno in razvojno delo na svojem področju ter razvojne in aplikativne projekte s področja knjižničarstva, sodeluje pri izpopolnjevanju in usposabljanju knjižničnih delavcev, skrbi za promocijo knjižnic in njihove dejavnosti ter usklajuje dejavnost knjižnic s pristojnimi ministrstvi in drugimi subjekti, katerih delo odločilno vpliva na knjižnično dejavnost.

Center spremlja delovanje in razvoj knjižnic, ki opravljajo knjižnično dejavnost kot javno službo, in evidentira vse druge knjižnice, ugotavlja izpolnjevanje minimalnih pogojev za strokovno delo ter podpira, vodi in vrednoti koordiniran razvoj vseh vrst knjižnic v skladu z njihovim poslanstvom. Cilj dejavnosti centra je zato doseči enakomeren in povezan razvoj vseh vrst knjižnic, ki bo usklajen z aktualnimi svetovnimi trendi in prilagojen objektivnim slovenskim možnostim in posebnostim.

9.2.2 Prednostni letni cilji na področju razvoja knjižnic in knjižničnega sistema

- Vodenje nacionalne knjižnične statistike in statistično merjenje delovanja knjižnic.
- Vodenje razvida knjižnic in izdajanje mnenj o izpolnjevanju pogojev za izvajanje javne službe na področju knjižničarstva (prednostno za področje splošnih knjižnic).
- Spremljanje delovanja knjižnic in skrb za strokovno pomoč knjižnicam.
- Sodelovanje pri pripravi strokovnih osnov za sprejem predpisov in priporočil na področju knjižničarstva.
- Koordinacija posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic.
- Priprava in koordinacija razvojnih projektov na področju slovenskega knjižničarstva.
- Predstavljanje slovenskih knjižnic v državnem in mednarodnem okviru.

9.2.3 Uresničitev letnih ciljev

- Letni načrt Centra za razvoj knjižnic je bil skoraj v celoti realiziran. Zaradi omejenih virov ni bil v celoti realiziran projekt izdelave knjižnične mreže na osnovi GIS in programske opreme na področju statistike in razvida (grafične predstavitve statističnih podatkov, uporabniški vmesnik za upravljanje z aplikacijami, analize ipd.). Izdelan pa je bil program za avtomatično dodeljevanje sigl. Prav tako je bila zaključena izdelava uporabniškega vmesnika za zbirko *Memoria Scripta Sloveniae*.
- Letni načrt statističnih raziskav je bil v celoti realiziran.
- Nadaljevali smo z vpisom knjižnic v podatkovno zbirko e-Razvid na osnovi novih odločb Ministrstva za kulturo ter z ažuriranjem in dopolnjevanjem podatkov.
- Ker naj bi v okviru posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic te skrbele za strokovno pomoč knjižnicam na svojih območjih, za leto 2011 nismo načrtovali aktivnosti na tem področju. Vendar se je pokazalo, da knjižnice še vedno potrebujejo svetovanje in pomoč.
- Na osnovi raziskave *Vzpostavitev knjižnice za slepe v sistemu javnih knjižnic* smo v sodelovanju z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije nadaljevali s pripravo projekta *Knjižnice za slepe, slabovidne in osebe z motnjami branja*. Do konca leta je bila izdelana projektna dokumentacija.
- Sodelovali smo pri pripravi strokovnih osnov za podzakonske akte in strokovna priporočila s področja knjižničarstva.
- Razvoj knjižnic smo spodbujali z raziskavami, organizacijo izobraževalnih oblik, angažiranjem in koordinacijo knjižnic na aktualnih področjih, pripravo in komentarjem strokovnih dokumentov ter normativnih aktov, z zavzemanjem za strokovne rešitve v okviru članstva v strokovnih telesih s področja knjižničarstva oziroma s področji, ki so z njim povezana.
- Promovirali smo delo Centra in slovenskih knjižnic z rednimi objavami statističnih podatkov in analizami stanja v številnih objavljenih prispevkih, z referati na tujih in domačih strokovnih srečanjih in s predavanji v okviru izobraževalnega programa NUK ter drugih organiziranih oblik strokovnega spopolnjevanja.

9.2.4 Statistične meritve delovanja knjižnic

• Zbiranje podatkov o dejavnosti slovenskih knjižnic

Načrt statističnih meritev je bil v celoti realiziran. Svetovalci so v letu 2011 spremljali delo slovenskih knjižnic (ene nacionalne, 58 splošnih, 151 specialnih, 73 visokošolskih, 648 šolskih knjižnic) in izvajali statistične meritve. Oblikovali so vprašalnike za naslednje vrste knjižnic: nacionalno, visokošolske, splošne in specialne. Posebej zahtevno je bilo oblikovanje vprašalnika za nacionalno knjižnico. Meritve so potekale v skladu z načrtom izvajanja statističnih raziskovanj *Slovenske knjižnice: načrt statističnih raziskovanj 2011*. Izvajanje statističnih raziskav je vključevalo definiranje novih količin in kazalcev, ažuriranje in preverjanje navodil, vsebinsko oblikovanje vprašalnikov, preverjanje vrnjenih vprašalnikov, ažuriranje seznama poročevalskih enot, telefonska in pisna opozorila in preverjanje, vsebinsko oblikovanje statističnih tabel za spletno stran, priprava tabel za publikacijo, obdelava podatkov za pregledne tabele. Vse knjižnice so prejele statistične vprašalnike, svetovalci pa so informirali knjižnice o načinu njihovega izpolnjevanja (na tečajih in individualno) ter poskrbeli za zbiranje in obdelavo podatkov. Vprašalniki in navodila zanje so bili dostopni na spletni strani.

Osnovni statistični podatki o slovenskih knjižnicah (splošne knjižnice)

Uradni podatki | [Knjižnična zbirka, prirast in odloži](#) | [Uporaba knjižnice in uporabniki](#) | [Postop, oprema, prostor](#) | [Prihodki in odhodki](#) | [Delavci knjižnice](#)

Izposojevališča

kazalnik oz. absolutna vrednost	skupaj Slovenija	Celjsko območje	Dolenjsko območje	Gorenjsko območje	Goriško območje	Koroško območje	Obalno-kraško območje	Ozrednja Slovenija	Prekmursko območje	Spodnje Podravje	Štajersko območje
Izposojevališča / (potencialni uporabniki / 1000)	0,13	0,16	0,13	0,18	ni podatka	0,19	0,10	0,12	0,11	0,07	ni podatka
število izposojevališč knjižnice	224	50	28	36	ni podatka	14	15	62	13	6	ni podatka
potencialni uporabniki knjižnice	1.676.764	303.595	211.066	201.779	ni podatka	72.481	144.107	538.364	119.537	85.835	ni podatka

kazalnik oz. absolutna vrednost	skupaj Slovenija	Celjsko območje	Dolenjsko območje	Gorenjsko območje	Goriško območje	Koroško območje	Obalno-kraško območje	Ozrednja Slovenija	Prekmursko območje	Spodnje Podravje	Štajersko območje
postajališča bibliobusov / (potencialni uporabniki / 1000)	0,39	0,00	0,56	0,32	ni podatka	ni podatka	0,90	0,41	2,68	1,19	ni podatka
število postajališč bibliobusa	997,58	0	119,25	105	ni podatka	ni podatka	130	221,33	320	102	ni podatka
potencialni uporabniki knjižnice	1.676.764	303.595	211.066	201.779	ni podatka	72.481	144.107	538.364	119.537	85.835	ni podatka

Slika 28: BibSiSt Online – Slovenske knjižnice v številkah

- **Merjenje dejavnosti šolskih knjižnic**

V letu 2011 smo znova poskušali doseči dogovor z Ministrstvom za šolstvo oziroma Uradom za razvoj šolstva in Statističnim uradom RS o financiranju razvoja dodatnega modula v okviru programskega okolja BibSist za izvajanje statističnih meritev za šolske knjižnice. V Sloveniji imamo okrog 650 šolskih knjižnic, katerih dejavnost vsaka tri leta meri SURS. Pri izvedbi statističnih meritev je potrebno zagotoviti strokovno pomoč pri izpolnjevanju vprašalnikov, spremljati potek dela in obdelati podatke. Za izvedbo projekta bi potrebovali dodatna finančna sredstva, zato so se svetovalci Centra sestali z Uradom za razvoj šolstva in predstavili problematiko, postopke in stroške meritev šolskih knjižnic. Kljub izrecni želji urada, da se meritve izvedejo, do naročila meritev ni prišlo.

- **Izvedba statističnih meritev**

Pri statističnih meritvah o delu slovenskih knjižnic za poročevalsko leto 2010 je sodelovalo 287 knjižnic, od tega 60 splošnih (med njimi 2 zamejski), 74 visokošolskih in 153 specialnih. Meritve so se začele 15. 3. 2011 in se uradno končale 31. 3. 2011. Izpolnjene vprašalnike je posredovalo skupaj 243 oziroma 84,7 % knjižnic, od tega 60 oziroma vse splošne knjižnic, 73 oziroma 98,7 % visokošolskih in 110 oziroma 71,9 % specialnih knjižnic. Pri splošnih in visokošolskih knjižnicah smo zajeli vse poročevalske enote, ki opravljajo knjižnično dejavnost kot javno službo, pri specialnih pa smo zajeli tudi zasebne knjižnice. Vprašalnike, katerih vsebina je večinoma ostala nespremenjena, smo sredi januarja v pdf obliki objavili na spletni strani. Razširili smo nabor definicij, nekatera vprašanja in definicije pa smo natančneje opredelili. Posodobitev statističnega vprašalnika za leto 2011 se je nanašala na poglavja: o elektronskih virih, dostopnih na daljavo, o podatkovnih zbirkah, ki jih knjižnice gradijo samostojno, o tekoče naročenih naslovih serijskih publikacij, o prirastu naslovov knjižnega gradiva, o dostopnosti knjižnične dejavnosti po občinah. Statistični vprašalniki so obsegali 16–18 strani in približno 420 različnih iskalnih količin. Vse knjižnice smo pisno obvestili o začetku meritev in jih opozorili na seminar o izpolnjevanju vprašalnikov. Vprašalniki z navodili za izpolnjevanje in seznamom elektronskih virov so bili objavljeni na spletni strani NUK. Kljub temu so bili potrebni še dodatni nasveti po telefonu (480) in elektronski pošti (401). 129-krat je bilo treba »odkleniti« vprašalnike, da so knjižnice lahko nadaljevale z vnosom podatkov. Vrnjene statistične vprašalnike smo pregledali, izvedeli reklamacije domnevnih nepravilnosti in dopolnili s popravki.

- **Razvoj spletnega vmesnika za zbiranje statističnih vprašalnikov BibSiSt Online**

V letu 2011 smo v okvirih možnosti dopolnjevali določene funkcije. Načrtovan razvoj programskega orodja za vizualizacijo statističnih podatkov, ki smo ga začeli v letu 2008, ni bil mogoč zaradi nezadostne kadrovske zasedbe Službe za knjižnično informatiko. V letu 2011 smo prevedli ključne spletne strani v angleščino.

- **Objavljanje statističnih podatkov**

Podatki so bili objavljeni v elektronski obliki; izdali smo tri zvezke zbirke *Slovenske knjižnice v številkah* (poročilo za leto 2010 za specialne, visokošolske in splošne knjižnice), zgibanko *Splošne knjižnice v letu 2010* in dve zbirni tabeli (*Slovenske knjižnice v letu 2010*, *Vzajemni katalog 2010*). Elektronska oblika publikacij je bila objavljena na spletni strani NUK. Zbrane statistične podatke smo posredovali SURS, MŠŠ, MVZT, Službi RS za lokalno samoupravo, Uradu RS za informiranje, Občini Ljubljana, različnim poslanskim skupinam, sekcijam pri ZBDS, univerzama v Ljubljani in Mariboru, IZUM in različnim medijem. Podatke o delu splošnih knjižnic smo predstavili v oddaji na 1. programu Radia Slovenija. Podatki so bili objavljeni na domači strani NUK, na domači strani Sekcije za splošne knjižnice ZBDS, v Knjižničarskih novicah in v Statističnem letopisu. Članek s podatki o splošnih knjižnicah je bil objavljen v znanstveni reviji *Knjižnica*, ob dnevu splošnih knjižnic je bilo pripravljeno sporočilo za javnost. Izveden je bil tudi intervju za TV Slovenija o stanju knjižnične dejavnosti po knjižničnih območjih. Analiza podatkov, pridobljenih z meritvami, je bila izčrpno predstavljena na posvetovanju ZBDS v Mariboru.

- **Trajno hranjenje statističnih vprašalnikov in podatkov ter vprašalnikov o razvidu v analogni in digitalni obliki**

Center za razvoj knjižnic kot naslednik matične službe hrani za več desetletij statističnih poročil za vse vrste knjižnic, od konca devetdesetih let prejšnjega stoletja pa so podatki tudi v digitalni obliki. Arhiv statističnih vprašalnikov in podatkov v elektronski obliki je le deloma evidentiran. Prav tako bi bilo lahko dostopno raziskovalcem gradivo, ki je bilo zbrano v projektu meritev razvitosti knjižnic. V letu 2011 je bil pregledan seznam hranjenih statističnih vprašalnikov in določena lokacija tega gradiva v analogni in digitalni obliki. V letu 2011 pa smo uvedli elektronsko shranjevanje izpolnjenih statističnih vprašalnikov za vse vrste knjižnic od leta 2010 naprej. Statistični vprašalniki v elektronski obliki se hranijo na vmesniku »Administracija«, ki deluje v okviru spletnega vmesnika BibSiSt.

9.2.5 Vodenje razvida knjižnic

E-Razvid knjižnic je eden izmed modulov BibSiSt in dostopen na naslovu: <http://razvid.nuk.uni-lj.si>. Vodenje razvida knjižnic zahteva izvajanje treh različnih sklopov dejavnosti:

- Vodenje razvida knjižnic je naloga, ki jo NUK določa Zakon o knjižničarstvu. V javno dostopno bazo *e-Razvid knjižnic* NUK vpisuje vse knjižnice, ki izvajajo knjižnično dejavnost kot javno službo in pri tem izpolnjujejo pogoje Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Vrste podatkov, ki jih vsebuje baza in način vodenja podatkovne baze sta predpisana s Pravilnikom o razvidu knjižnic.
- Vpis v razvid izvrši NUK na zahtevo knjižnice, ki mora med drugimi dokumenti priložiti tudi odločbo za knjižnico pristojnega ministrstva o njeni razvitosti. Ta jo izda na podlagi mnenja, ki mu ga je posredoval Center za razvoj knjižnic. Mnenje je izdelano na osnovi meritev, ki jih je glede na Pravilnik o razvidu knjižnic treba izvajati vsaka tri leta.
- Določanje sigl oziroma evidenčnih števil knjižnic.

- **Izvedene aktivnosti v letu 2011**

V letu 2011 smo nadaljevali z vpisom knjižnic v e-Razvid in z dopolnjevanjem podatkov v podatkovni zbirki. V skladu s Pravilnikom o razvidu knjižnic smo aprila pozvali vpisane knjižnice, da dopolnijo podatke, ter vnesli podatke iz odločb Ministrstva za kulturo. Šlo je za obsežno delo, saj je bilo treba preveriti podatke pri vseh knjižnicah, jih pozvati, da se vpišejo, posredujejo obrazce itn. Ob tem smo reševali tekočo problematiko vpisa v razvid. Vnesli smo 413 dopolnil, vpisali 17 novih knjižnic in izvedli 57 svetovanj. Sodelavec Službe za knjižnično informatiko je opravil manjše dopolnitve programske opreme, ni bilo pa izvedeno predvideno izboljšanje uporabniškega vmesnika. Tudi v letu 2011 nam ni uspelo doseči dogovora z MŠŠ ter MVZT glede odločb za vpis šolskih, visokošolskih in specialnih knjižnic v razvid. Knjižnice nas redno prosijo za pojasnila in nasvete, ker niso vpisane v razvid.

Razvoj programske opreme za vpis knjižnic v razvid: V skladu z načrtom dela je Center skupaj s Službo za knjižnično informatiko razvil vmesnik, ki omogoča avtomatsko dodeljevanje evidenčnih števil knjižnic (t. i. sigle) glede na vrsto knjižnic. Ves postopek dodeljevanja sigl in uvrščanje novih knjižnic v razne sezname se izvaja preko vmesnika »Administracija« v BibSiSt. Seznam sigl je javno dostopen, omogočeno je tudi iskanje po siglah.

The screenshot shows the 'Center za razvoj knjižnic - CeZaR' interface. It features a navigation menu with options like 'Aktualno', 'O nas', 'BibSiSt', 'e-Razvid', 'Statistika', 'Analize', 'Študije', 'Koordinacija OOK', 'Sigla/ISIL', 'Meritve razvitosti', and 'Povezave'. The main content area displays a table of libraries and their corresponding sigles. The table has three columns: a list of library names, a column for 'ALI' (likely a status or type), and a column for 'sigla' (the library's unique identifier).

Ime knjižnice	ALI	sigla
Knjižnica		
1 Narodna in univerzitetna knjižnica		50001
2 Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani		50002
3 Medicinska fakulteta, Centralna medicinska knjižnica		50003
4 Pravna fakulteta, Knjižnica		50004
5 Ekonomska fakulteta, Centralna ekonomska knjižnica		50005
6 Biotehniška fakulteta, Centralna biotehniška knjižnica in OSIC za biotehniko		50006
7 Arhiv Republike Slovenije, Knjižnica Arhiva Republike Slovenije		50007
8 Narodni muzej Slovenije, Knjižnica		50008
9 Filozofska fakulteta, Osrednja humanistična knjižnica		50009
10 Knjižnica Otona Župančiča, Knjižnica		50010
11 Slovanska knjižnica Ljubljana		50011
12 Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti, Knjižnica		50012
13 Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Knjižnica		50013
14 Inštitut za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Knjižnica		50014
15 Inštitut za mednarodno pravo in mednarodne odnose, Knjižnica		50015
16 Fakulteta za matematično in fiziko, Oddelek za fiziko, Astronomska knjižnica		50016
17 Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije - Soča, INDOK služba in knjižnica		50017
18 Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani in Nacionalni inštitut za biologijo, Biološka knjižnica, Oddelek za		50018

Slika 29: Evidenca sigl v razvidu knjižnic

Meritve razvitosti splošnih in specialnih knjižnic s področja kulture: kot je bilo načrtovano, smo se z Ministrstvom za kulturo dogovorili o spremembah metodologije za pripravo mnenj in poteku meritev. V skladu z dogovorom smo pripravili dokončno obliko vprašalnikov za meritve razvitosti v letu 2011 in jo posredovali Službi za knjižnično informatiko v izvedbo. Skupaj je bilo izdanih **275 mnenj o razvitosti knjižnic**. O rezultatih meritev razvitosti za leto 2008 smo poročali na seji Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost in objavili članek v Knjižničarskih novicah.

9.2.6 Strokovna pomoč (svetovanje) knjižnicam

Svetovalna dejavnost Centra za razvoj knjižnic po letu 2005 ni več predvidena, saj naj bi pomoč knjižnicam nudile osrednje območne knjižnice. Kljub temu so zaradi potreb knjižnic svetovalci centra izvajali svetovalno dejavnost za posamezne vrste knjižnic. Največje število svetovanj se je nanašalo na statistične meritve, meritve razvitosti in vpis v razvid knjižnic. Svetovali smo tudi glede gradnje in opremljanja knjižnic, zgodovine knjižnic, fondov NUK, obveznega izvoda, strokovnih nazivov, ustanovitvenih aktov, domoznanstva, spletnih strani knjižnic ipd. Svetovanja smo izvajali v pisni in ustni obliki, ob obiskih knjižnic ter z objavo prispevkov v strokovnih publikacijah.

Potrebe knjižnic po strokovni pomoči kažejo naslednji podatki za leto 2011:

- svetovanje **šolskim knjižnicam**: 72 telefonskih svetovanj, dvakrat v pisni obliki in trikrat osebno;
- svetovanje **splošnim knjižnicam**: 145 telefonskih svetovanj, 34 v pisni obliki, enkrat osebno;
- svetovanje **osrednjim območnim knjižnicam**: 24 sestankov, 131 telefonskih svetovanj, enkrat v pisni obliki, štirikrat osebno;
- 340 svetovanj glede **statističnih meritev in razvida**.

Vodja Centra je prevzela svetovanje na različnih področjih. Ker niso zasedena mesta svetovalcev za visokošolske in specialne knjižnice, je del njihovih nalog prerazporejen na druge delavce, izvajanje nekaterih aktivnosti (svetovanje, predavanja o teh področjih) pa smo opustili. Posebej problematično je nezasedeno delovno mesto svetovalca za visokošolske knjižnice. Ker se ustanovljajo novi visokošolski zavodi, nas redno prosijo za pomoč in svetovanje pri organizaciji knjižnice. V letu 2011 smo dodelili sigle osmim novim knjižnicam visokošolskih zavodov, izdelali tri pisna mnenja in osemkrat svetovali po telefonu.

9.2.7 Sodelovanje pri pripravi strokovnih osnov za sprejem predpisov in priporočil na področju knjižničarstva

V letu 2011 smo sodelovali pri pripravi strokovnih osnov za podzakonske akte s področja knjižničarstva in drugih predpisov s področja kulture ter pri pripravi strokovnih priporočil: Smernice za svetovalno delo OOK, spremembe Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah, Navodila za strokovno obdelavo in hranjenje nacionalno pomembnega domoznanskega gradiva v splošnih knjižnicah, spremembe Zakona o knjižničarstvu, Strategija razvoja splošnih knjižnic, Nacionalni program za kulturo 2012–2015 (področje knjižničarstva in ranljivih skupin).

9.2.8 Druga dejavnost

Vodenje podatkovnih zbirk: V skladu z načrtom je Center dopolnjeval in ažuriral podatkovno zbirko e-Razvid. V okviru projekta Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si (Norveški finančni mehanizem EEA 0014) smo nadaljevali z vpisom v podatkovno zbirko Memoria scripta Sloveniae. Ažurirali smo zbirko sigl in javnosti omogočili vpogled in iskanje po njej.

Spletna predstavitev dejavnosti: Center je redno dopolnjeval svojo spletno stran (<http://cezar.nuk.uni-lj.si>), ki omogoča hitro objavo zbranih podatkov, analiz in študij in dostop do e-Razvida, BibSiSt, podatkov o koordinacijski dejavnosti posebnih nalog OOK in oznak sigl oziroma ISIL.

Sodelovanje: Center je aktivno sodeloval z deležniki, ki vplivajo na delo knjižnic: Nacionalnim svetom za knjižnično dejavnost, Odborom Državnega zbora za kulturo, Ministrstvom za kulturo, Ministrstvom za šolstvo in šport, Uradom za razvoj šolstva, Javno agencijo RS za knjigo, Statističnim uradom RS, Komisijo za priznavanje kvalifikacij bibliotekarske stroke, Komisijo za priznavanje strokovnih nazivov s področja knjižnične dejavnosti, ZBDS in njegovimi sekcijami, Društvom slovenskih šolskih knjižničarjev, Združenjem splošnih knjižnic, Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije, Uradom za standardizacijo in Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Predavanja in referati: Center je sodeloval v izobraževalnem programu NUK z različnimi predavanji v skupnem obsegu 33 ur (knjižnično gradivo kot kulturna dediščina, statistika v knjižnicah, šolske knjižnice, splošne knjižnice, BibSiSt). Predstavili smo 16 referatov in drugih predstavitev ter objavili 22 znanstvenih ter strokovnih prispevkov in tri monografske publikacije.

Drugo: Zaposleni v Centru smo sodelovali v izpitni komisiji za bibliotekarski izpit. Posredno smo vplivali na razvoj knjižnic in predpisov, ki določajo njihovo delovanje tudi z delom v različnih domačih in tujih strokovnih telesih (komisijah, svetih, sekcijah). Delovali ali vodili smo 15 delovnih teles, komisij, svetov, v okviru sej Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost smo predstavili dve študiji.

Tabela 46: Spremljanje delovanja slovenskih knjižnic v obdobju 2005–2011

vrsta dejavnosti	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
skupaj posredovanih statističnih vprašalnikov	255	259	255	333	282 + 368 za razvid	284	287
izdanih mnenj o razvitosti knjižnic	919	412	378	5	48	434	275
število tematskih svetovanj po telefonu	183	285	654	666	823	1.446	1.045
število tematskih pisnih svetovanj	35	118	132	36	99	243	174
število tematskih svetovanj ob obiskih centra oziroma knjižnic	13	10	19	12	12	7	13
število tematskih sestankov – koordinacija OOK	80	33	6	10	14	26	24

9.2.9 Projektne naloge, namenske raziskave, analize in študije, financirane v okviru rednega programa NUK

Center za razvoj knjižnic je v preteklem letu izvedel več raziskav, analiz in študij, ki so bile izvedene kot projektne naloge v okviru načrtovanega programa NUK; med njimi so bile štiri namenske raziskave v dogovoru z Ministrstvom za kulturo (več v Poglavju 20 Projekti, ki so potekali poleg rednega programa NUK). Izvedene projektne naloge so predstavljene v Tabeli 47.

Tabela 47: Projektne naloge, izvedene v Centru za razvoj knjižnic

NASLOV IN IZVAJALCI	VSEBINA
<p>Koordinacija razvoja programske opreme za programsko okolje BibSist – e-Razvid – Memoria scripta Sloveniae Nosilec naloge: mag. S. Bahor Izvajalec: B. Toskič (programer)</p>	<p>V zadnjih letih veliko pozornost namenjamo posodabljanju določenih funkcij, kot so vodenje razvida knjižnic, statistična merjenja in izgradnja lastne podatkovne zbirke. Zaradi racionalnega pristopa in optimizacije rezultatov se izvaja koordinacija med posameznimi deležniki v tem procesu. V letu 2011 smo dokončali razvoj uporabniškega vmesnika za dostop do verificiranih podatkovnih zbirk Memoria scripta Sloveniae. V sodelovanju s Službo za knjižnično informatiko smo nadgradili programsko opremo za vodenje razvida knjižnic, avtomatiziran sistem za izračune razvitosti in pripravo mnenj ter izdelali iskalnik po zbirki sigl.</p>
<p>Spremljanje izvajanja knjižnične dejavnosti splošnih in šolskih knjižnic na enotnih resursih: pregled stanja Izvajalca: mag. G. Vodeb, mag. S. Bahor</p>	<p>V letu 2009 smo pripravili Smernice o skupnem izvajanju dejavnosti šolskih in splošnih knjižnic, ki so zaživele tudi v praksi. Center je spremljal problematiko. Pri svetovalnem delu z OŠ Ivanjkovci, osrednjo knjižnico Ormož in OOK Ptuj smo predstavili koncept delovanja in opozorili na pogoje, ki so potrebni za vzpostavitev takšnega sodelovanja.</p>
<p>Predlog pravilnika o merjenju delovanja splošnih knjižnic Izvajalci: dr. E. Kodrič-Dačić, mag. G. Vodeb, Milena Bon</p>	<p>Izdelan je bil predlog pravilnika, ki je bil na začetku leta posredovan Ministrstvu za kulturo.</p>
<p>Izdelava smernic za oblikovanje knjižnične mreže (2009–2010) Izvajalci: M. Bon, mag. G. Vodeb, mag. S. Bahor</p>	<p>Osnovno izhodišče javnega knjižničnega sistema je zagotoviti vsem prebivalcem Slovenije enako kakovost knjižničnih storitev in dostop do njih. Zaradi geografskih posebnosti in značilnosti poselitve težko uveljavljamo mednarodno sprejete standarde za oblikovanje knjižnične mreže. Center bo zato izdelal navodila, kako v slovenskem okolju oblikovati mrežo splošnih knjižnic. Priprava smernic bo potekala v več fazah in bo trajala predvidoma dve leti. V letu 2011 smo zbrali podatke o dostopnosti knjižnične dejavnosti po občinah, in sicer glede dostopnosti krajevnih knjižnic, postajališč premične zbirke in bibliobusa. Z ugotovitvami smo seznanili Ministrstvo za kulturo ter osrednje in osrednje območne knjižnice, ki bi morale izvajati knjižnično dejavnost za te občine. V tem kontekstu smo razvijali Analizo mreže splošnih knjižnic v Sloveniji z uporabo GIS (G. Vodeb). Pripravljena je bila zasnova projekta grafične predstavitve mreže splošnih knjižnic s pomočjo geografsko-informacijskega sistema (GIS). Nabavljen in nameščen je bil program ArcGIS 10, G. Vodeb se je udeležil usposabljanja za delo s programom. Delo je potekalo na pripravi podatkov iz meritev razvitosti 2008 za uvoz v GIS. V demonstracijske namene smo pripravili analizo pokritosti območja ene osrednje knjižnice, ki smo jo tudi predstavili direktorjem in koordinatorjem osrednjih območnih knjižnic na sestanku oktobra 2011. Delo se bo nadaljevalo v letu 2012.</p>
<p>Pisna kulturna dediščina: teoretične osnove za oblikovanje strokovnih navodil za ugotavljanje lastnosti knjižničnega gradiva kot kulturnega spomenika (Zknj-1, 13. člen) Izvajalki: dr. E. Kodrič-Dačić, M. Bon</p>	<p>Knjižnično gradivo je neustrezno in nezadostno vključeno v zakonodajo s področja varovanja kulturne dediščine. Nerazčiščeni ostajajo temeljni pojmi, npr. pisna kulturna dediščina, prav tako za knjižnično gradivo niso jasno določeni atributi kulturnega spomenika in kulturnega bogastva. Zakonodaja s področja varovanja kulturne dediščine prepušča varovanje tovrstnega knjižničnega gradiva knjižničarski zakonodaji, medtem ko se slednja sklicuje na področje kulturne dediščine. V letu 2011 smo s pomočjo podatkovne baze UNESCO pripravili pregled aktualne slovenske in tuje zakonodaje, ki se nanaša na področje pisne kulturne dediščine ter pripravljene gradiva za predlog navodil o lastnostih kulturnega spomenika. Načrtovali smo tudi pripravo Pravilnika o gradivu s statusom kulturnega spomenika regionalnega pomena. Naloga ni bila realizirana. So pa v pripravi Navodila za strokovno obdelavo in hranjenje nacionalno pomembnega domoznanskega gradiva v splošnih knjižnicah. Ravnateljica je imenovala delovno skupino, ki je začela pripravljati navodila na podlagi 24. člena Zakona o knjižničarstvu in 6. člena Pravilnika o pogojih za izvajanje</p>

	knjižnične dejavnosti kot javne službe.
Knjižnični sistem v letu 2010 Izvajalci: Center za razvoj knjižnic, zunanji sodelavci	Izdali smo zbiranko <i>Knjižnice v letu 2010</i> . Krajše poročilo je opremljeno s podatki o delu knjižnic, razvojnimi trendi ter komentarji in ocenami svetovalcev. Namenjeno je vsem subjektom, pristojnim za knjižnice ter knjižnicam. Predstavljeno je bilo na posvetovanju ZBDS v Mariboru.
Vzpostavitev ustreznega statusa knjižnice za slepe in slabovidne v sistemu (javnih) knjižnic Nosilka: dr. E. Kodrič-Dačić	Študijo o knjižničnih storitvah za slepe in slabovidne ter predlog o ustanovitvi nacionalne knjižnice za slepe, ki smo jo izdelali v letu 2010, smo predstavili osrednjim območnim knjižnicam.
Implementacija novih informacijsko-komunikacijskih tehnologij za uspešnejše usposabljanje slepih in slabovidnih ter drugih osebe z motnjami branja Izvajalki: Kristina Janc, dr. Eva Kodrič-Dačić	Študija <i>Vzpostavitev ustreznega statusa knjižnice za slepe in slabovidne v sistemu knjižnic</i> iz leta 2010 je med drugim pokazala na nezadostno in zastarelo produkcijo gradiva v slepih in slabovidnim prilagojenih tehnikah. Zaradi zainteresiranosti in potreb slepih in slabovidnih smo pripravili projekt za Javni razpis za spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trgu dela, ki ga je razpisalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, vendar sredstev nismo dobili. Je pa zamisel podprlo Ministrstvo za kulturo in v letu 2011 je Center ob sodelovanju in podpori Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije pripravil projektno dokumentacijo za pridobitev sredstev iz Evropskega socialnega sklada. V ta namen je ZDSSS, ki je nosilec projekta, financiral zaposlitev delavke za 10 mesecev. Delavka je bila tri dni na teden zaposlena v Centru, kjer je ob pomoči vodje Centra pripravljala projektno dokumentacijo. Rezultat je dokument <i>Vzpostavitev infrastrukture za zagotavljanje enakih možnosti dostopa do publikacij slepih, slabovidnim ter osebam z motnjami branja</i> , ki vsebuje vsebinski, finančni, kadrovski in časovni načrt oblikovanja nacionalne knjižnice za slepe. V okviru projekta je načrtovana implementacija formata Daisy in izobraževanje vseh deležnikov, študije potencialnih uporabnikov ter avtorsko-pravnih problemov reproduciranja publikacij v tehnikah dostopnih slepih in slabovidnim, večje število zvočnih knjig, izdelan bo elektronskih sistem za evidentiranje, hranjenje in distribucijo gradiva ter ureditev prostorov za delovanje knjižnice in usposabljanje bralcev.

Slika 30: Memoria Scripta Sloveniae – spletna stran

V načrtu dela za leto 2011 smo opozorili na več področij, ki so se po naših ugotovitvah pokazala za problematična, in predlagali raziskave. Čeprav za te namene nismo dobili dodatnih sredstev in tudi ni bilo sistematičnih študij, smo bili na posameznih področjih kljub vsemu aktivni. Prav tako smo izdelali predloge raziskovalnih nalog s področja knjižnic in jih posredovali Ministrstvu za kulturo:

- **Uporaba elektronskih virov v slovenskih knjižnicah**

Merjenje uporabe elektronskih virov, stroškov za njihovo naročanje ter pridobivanje podatkov o gradnji lastnih elektronskih virov so med najbolj problematičnimi področji statističnih meritev. V letu 2011 smo pripravili spremembe vprašalnikov o delu knjižnic za področje izgradnje in uporabe

podatkovnih zbirk. Začeli smo reševati problematiko merjenja zajema spletnih mest in trajnega hranjenja digitalnih virov.

- **Člani splošnih knjižnic – analiza članov in dejavnikov, ki vplivajo na včlanjevanje prebivalstva v splošne knjižnice**

Pregled trendov v zadnjih desetih letih kaže pri splošnih knjižnicah povečevanje vloženih virov, tako velikosti knjižnične zbirke, prirasta gradiva in delavcev. Tem trendom sledi rast izposoje gradiva, ne pa tudi deleža članstva med prebivalstvom. Število članov splošnih knjižnic ostaja na približno isti ravni od leta 2000. Na podlagi teh dejstev se zastavlja raziskovalno vprašanje, zakaj je tako. Raziskava bi se osredotočala na celotno populacijo Slovenije in raziskala razloge za (ne)uporabo splošnih knjižnic. Rezultati raziskave bi omogočili boljše razumevanje potreb prebivalstva in ustrezno načrtovanje knjižničnih storitev. Podobna raziskava je bila v letu 2011 izvedena v procesu priprave strategije razvoja splošnih knjižnic. Svetovalec Centra je sodeloval pri pripravi ankete o uporabi splošnih knjižnic med prebivalstvom Slovenije v sklopu priprave strategije splošnih knjižnic.

- **Racionalizacija procesov nabave in obdelave gradiva v splošnih knjižnicah**

Potrebno bi bilo ugotoviti, ali koncept vzajemnega kataloga zagotavlja osnovo za racionalno poslovanje knjižnic pri nabavi in obdelavi gradiva. Z organizacijskega in finančnega vidika bi bilo potrebno ovrednotiti postopke nabave in obdelave gradiva v splošnih knjižnicah ter analizirati dejavnike, ki vplivajo na čas, kakovost in stroške izvedbe teh postopkov. Do izvedbe študije v letu 2011 ni prišlo, vendar je problematika še vedno aktualna, predvsem v povezavi z uvajanjem platforme COBISS3/Katalogizacija.

Glede na probleme, ki jih svetovalci opažamo pri spremljanju in meritvah razvitosti knjižnic, smo Ministrstvu za kulturo predlagali še naslednje raziskovalne naloge oziroma projekte: nadgradnja statističnega portala BibSiSt Online, informacijsko opismenjevanje v splošnih knjižnicah, analiza slovenske založniške dejavnosti, popis gradiva, ki je kulturna dediščina v slovenskih knjižnicah, kompetenčni center za posebno zbirko – pogoji za vzpostavitev in delovanje centra za nabavo, obdelavo in opremo gradiva.

10 Izvajanje koordinacijskih nalog za osrednje območne knjižnice

10.1 Politika na področju koordinacije posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic

Osrednje območne knjižnice (OOK) opravljajo v skladu s 27. členom Zakona o knjižničarstvu za splošne knjižnice na svojem območju posebne naloge in jih strokovno povezujejo v območno mrežo, ki zagotavlja koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti. Posebne naloge OOK so:

- zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij,
- strokovna pomoč knjižnicam območja,
- koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva,
- usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja.

V skladu s Pravilnikom o osrednjih območnih knjižnicah skrbi NUK za koordinacijo izvajanja dejavnosti posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic in jim nudi potrebno strokovno pomoč pri razvoju njihovih svetovalnih služb. Strokovno delo svetovalnih služb usmerja tako, da pripravlja strokovna izhodišča, koordinira njihovo dejavnost, predlaga skupne projekte ter analizira izpeljane projekte ter predloge projektov in novih storitev, ki se bodo izvajali na posameznih območjih ali s sodelovanjem več območij, vodi statistične preglede dejavnosti za celotno državo in po območjih analizira statistične podatke za potrebe razvoja dejavnosti, poroča o izvajanju dejavnosti po območjih in za celotno državo ter organizira in vodi strokovno usposabljanje za svetovalno delo. NUK tudi strokovno koordinira izvajanje domoznanske dejavnosti osrednjih območnih knjižnic.

10.2 Prednostni letni cilji na področju koordinacijskih nalog

- Strokovna pomoč in svetovanje osrednjim območnim knjižnicam pri izvajanju posebnih nalog.
- Sodelovanje pri spremembi Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah.
- Koordinacija dejavnosti svetovalnih služb.
- Organizacija in vodenje strokovnega usposabljanja za svetovalno delo območnih knjižnic in vodenje skupnih projektov in novih storitev.
- Koordinacija izvajanja domoznanske dejavnosti.
- Vodenje statističnih pregledov (priprava obrazcev v okviru statističnega zbiranja podatkov za OOK).

10.3 Uresničitev letnih ciljev

- Izdelana sta bila predlog smernic za usmerjanje svetovalnega dela osrednjih območnih knjižnic (*Svetovalno delo območnih knjižnic*) in osnutek *Navodil za strokovno obdelavo in hranjenje nacionalno pomembnega domoznanskega gradiva v splošnih knjižnicah*.
- Priprava predloga sprememb Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah v letu 2011 ni bila izvedena.
- Koordinacija dejavnosti svetovalnih služb je potekala uspešno. Delovne skupine so se sestale na trinajstih sestankih.
- Prenovljen je bil obrazec za poročanje OOK, zbrani so bili statistični podatki in izdelana ter predstavljena ustrezna poročila o dejavnosti. Narejen je bil pregled stanja knjižnične dejavnosti po knjižničnih območjih za leti 2009 in 2010.
- Izvedena so bila izobraževanja za izvajalce posebnih nalog v OOK, in sicer s področja statistike, obveznega izvoda publikacij, normativne kontrole, izločanja gradiva, učinkovite rabe podatkovnih zbirk, knjižničnih storitev za slepe in slabovidne ter problematike trajnega ohranjanja digitalnih virov.
- Za člane 41 splošnih knjižnic na območju osmih OOK je bil prek NUK vzpostavljen oddaljeni dostop do elektronskih informacijskih virov (podatkovnih zbirk).
- Dejavnost na področju koordinacije svetovalnega dela na področju informacijske tehnologije in računalniških sistemov je bila usmerjena na delovno skupino informatikov in se je nanašala na vzpostavitev oddaljenega dostopa do elektronskih virov ter priporočila za gradnjo spletnih strani knjižnic.
- Izdelana je bila analiza podatkov iz ankete o stanju domoznanstva v splošnih knjižnicah.
- V sodelovanju s Statističnim uradom Republike Slovenije je bila izvedena posodobitve zemljevida in preglednice knjižničnih območij.
- Na spletni strani Centra za razvoj knjižnic je bilo poglavje Osrednje območne knjižnice redno dopolnjevano.

10.4 Izvedene aktivnosti pri koordinaciji posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic

• Priprava strokovnih izhodišč za delo svetovalnih služb

Delovna skupina je pripravila smernice *Svetovalno delo območnih knjižnic*. Dokument je bil predstavljen direktorjem OOK, posredovan v pregled strokovni javnosti (ZBDS – Sekciji za splošne knjižnice, Zvezi splošnih knjižnic) in v mnenje Nacionalnemu svetu za knjižnično dejavnost, kjer je obravnava dokumenta predvidena v letu 2012; sledila bo objava.

Sodelovanje pri spremembi *Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah* ni bila realizirano, kajti do poteka roka na Ministrstvo za kulturo niso prispele pripombe na dokument.

Izven programa dela za leto 2011 smo v NUK oblikovali delovno skupino za pripravo *Navodil za strokovno obdelavo in hranjenje nacionalno pomembnega domoznanskega gradiva v splošnih knjižnicah*, in sicer na podlagi 24. člena Zakona o knjižničarstvu (Ur. list RS, št. 87/01) in 6. člena

Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. list RS, št. 73/03). Pripravljen je bil osnutek navodil, končna različica in objava sta predvideni za leto 2012.

- **Koordinacija dejavnosti svetovalnih služb**

Koordinacija je potekala na ravni usklajevanja dela delovnih skupin in organiziranja njihovih srečanj. Sklicanih je bilo **13 sestankov** delovnih skupin, na katerih je sodelovalo **181 udeležencev**.

Anketa o izvajanju posebnih nalog območnosti v letih 2003–2010 ni bila izvedena. O problematiki izvajanja posebnih nalog in učinkih območnosti na okolje smo naredili povzetek z delavnice Rastemo skupaj II in predlagali delovno skupino v sestavi OOK, OK in NUK, ki bo predvidoma v letu 2012 pripravila metodologijo raziskave in izvedla anketo.

V sodelovanju z Ministrstvom za kulturo smo prenovili obrazec za **poročanje OOK**, naredili izvlečke poročil in njihove predstavitve na strokovni komisiji za knjižnično dejavnost pri MK. Pripravili smo tudi statistične podatke in ustrezna poročila. Sodelovali smo pri zbiranju statističnih podatkov in e-razvida za vseh deset OOK. Na podlagi statističnih podatkov smo naredili pregled stanja knjižnične dejavnosti po knjižničnih območjih za leti 2009 in 2010. Pregled smo predstavili na sestanku direktorjev OOK, Združenju splošnih knjižnic, na sestanku koordinatorjev, posvetovanju ZBDS itn.

OOK smo obveščali o nacionalnih in mednarodnih razpisih in aktivno sodelovali pri pripravi dokumentacije na neposredne pozive. Izvedeno je bilo svetovanje pri pripravi **programov** za neposredni poziv.

- **Organizacija in izvedba izobraževanj ter skupni projekti**

Za izvajalce posebnih nalog v OOK smo izvedli **program izobraževalnih vsebin** s področij statistike, obveznega izvoda publikacij, normativne kontrole, izločanja gradiva, učinkovite rabe podatkovnih zbirk, knjižničnih storitev za slepe in slabovidne ter problematike trajnega ohranjanja digitalnih virov. Organizirali smo **5 (30 ur)** od predvidenih 7 (44 ur) izobraževanj, ki se jih je udeležilo **112 udeležencev**. Izobraževanja Knjižnična mreža in Strategija OOK sta bili prestavljeni v leto 2012.

Kompetenčnih centrov v letu 2011 nismo ustanavljali oziroma imenovali, ker je potrebna predhodna priprava temeljnih izhodišč za njihovo delovanje. V ta namen smo za Ministrstvo za kulturo pripravili osnutek za raziskovalno nalogo o kompetenčnih centrih.

V okviru projekta za spodbujanje dostopa do podatkovnih zbirk *Rastem z e-viri* smo organizirali izobraževanje za OOK. Po preučitvi različnih možnosti smo 1. julija 2011 prek strežnikov NUK vzpostavili **oddaljeni dostop do elektronskih informacijskih virov** (podatkovnih zbirk) za člane 41 slovenskih splošnih knjižnic na območju osmih OOK (EZ Proxy je zagotovil MKL, osrednji knjižnici v Celju in Kranju pa ga za svoji območji zagotavljata sami). Med NUK in posamezno OOK je bil sklenjen tudi pisni dogovor o medsebojnih obveznostih pri zagotavljanju oddaljenega dostopa do elektronskih informacijskih virov. Podatkovne zbirke so, po posvetovanju z osrednjimi knjižnicami, izbrale OOK in zanje pridobila sredstva v okviru javnega financiranja posebnih nalog.

V letu 2010 je bila izražena potreba po oblikovanju konzorcija za nakup slovenskih podatkovnih zbirk (sodelovanje NUK in območnih knjižnic). V letu 2011 sta bila kot člana konzorcija za nakup elektronskih virov imenovana predstavnik splošnih knjižnic. Konzorcij COSEC bo tako z aktivnim sodelovanjem predstavnikov splošnih knjižnic na trgu elektronskih virov poskušal pridobivati čim bolj ugodne cene dostopa do podatkovnih zbirk.

Koordinacija svetovalnega dela na področju informacijske tehnologije in računalniških sistemov je bila namenjena delovni skupini **informatikov**, in sicer glede oddaljenega dostopa do elektronskih virov ter priporočil za gradnjo spletnih strani knjižnic. Skupina informatikov je do konca leta 2011 izvedla **popis in analizo IKT za leto 2010** v devetih OOK. V letu 2012 pričakujemo še analizo IKT

za gorenjsko območje. Sledila bo analiza stanja po območjih in objava rezultatov v *Knjižničarskih novicah*.

- **Koordinacija izvajanja domoznanske dejavnosti**

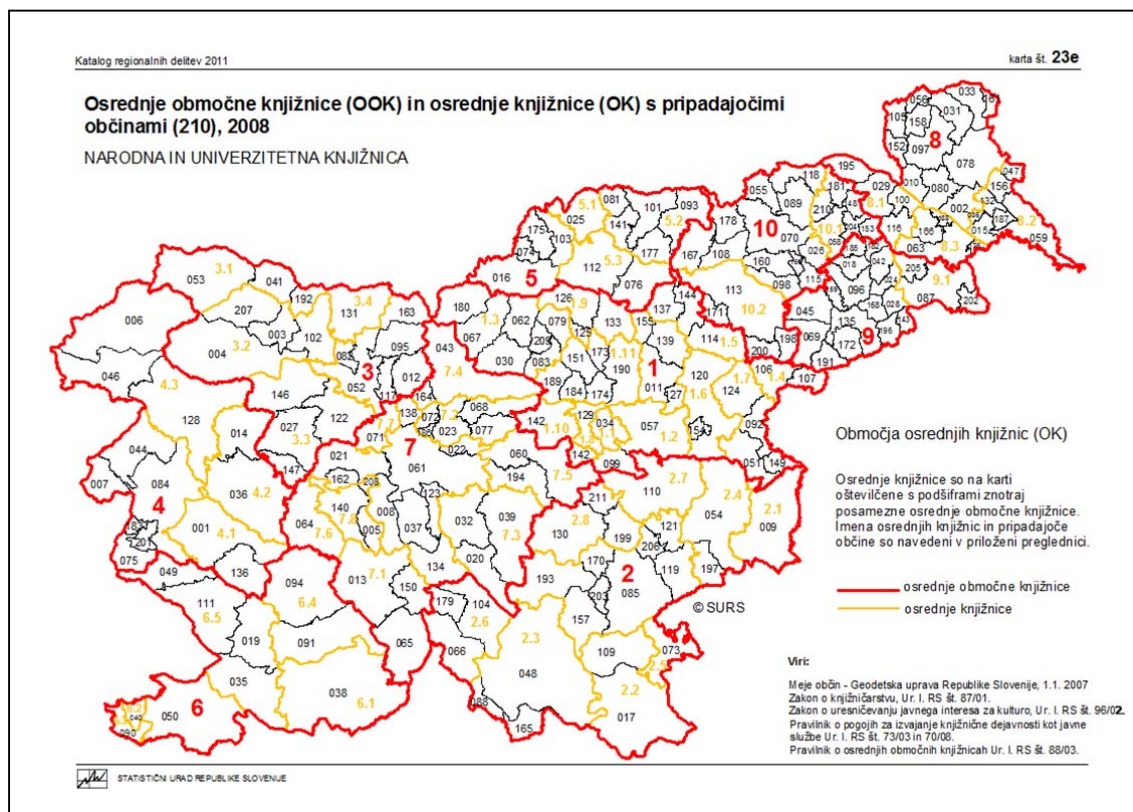
Koordinacija domoznanske dejavnosti je zahtevala dodatno delo zaradi popraviljanja podatkov za **anketo o stanju domoznanstva v splošnih knjižnicah za leto 2009**. Njena izvedba je bila predvidena do konca leta 2010, vendar je prišlo do napak pri prenosu podatkov in se je zato izdelava analize premaknila proti sredini leta 2011. V *Knjižničarskih novicah* smo objavili zakonske in podzakonske podlage ter skupno analizo podatkov o stanju na dan 31. 12. 2009, po posameznih številkah pa še rezultate po posameznih knjižničnih območjih. V anketi smo evidentirali domoznanske zbirke, ki bi jih želele knjižnice v naslednjih letih digitalizirati. Na podlagi rezultatov ankete je bilo mogoče tudi **definiranje območij domoznanske dejavnosti**.

Ob izvedbi in analizi ankete se je odprlo veliko nerešenih vprašanj, izpostavila se je problematika pokrivanja oziroma prekrivanja dejavnosti na štajerskem, spodnjepodravskem in pomurskem območju, in sicer zaradi dejavnosti, ki jih v zvezi z domoznanstvom izvaja UKM. To je terjalo kar nekaj raziskovalnega dela in odkrivanja zgodovinske pogojenosti problematike. Analiza ankete domoznanstva je pokazala na žgočo problematiko domoznanstva glede določb *Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe*, ki se nanaša na število zaposlenih za področje domoznanstva, domoznanske zbirke in prirast enot (inventarne/bibliografske enote), označevanje domoznanstva (naredili smo preglednico označevanja po OOK), izobraževanje, navodila nacionalne knjižnice itn. O razdelitvi bibliografske obdelave člankov med knjižnice se v letu 2011 še nismo dogovorili.

Ker **popis depojev domoznanskih oddelkov** v OOK in UKM (v sodelovanju s Sekcijo za domoznanstvo pri ZBDS), pregled popisov in vrednotenje ter priprava gradiva za publikacijo in tisk niso bili odobreni v programih OOK, smo naredili samo predstavitev primerov popisa in terminski načrt izvajanja popisa, ki so ga knjižnice izvedle v okviru redne dejavnosti.

- **Druge dejavnosti na področju koordinacijskih nalog**

V sodelovanju s **Statističnim uradom Republike Slovenije** smo naredili **posodobitve** knjižničnih območij, tj. poenotenje poimenovanj, zamenjavo termina »regija« z »območje OOK« ter posodobitev zemljevida in preglednice z novoustanovljenimi občinami in knjižnicami (Slika 31).

Slika 31: Osrednje območne knjižnice in osrednje knjižnice s pripadajočimi občinami (SURs, 2011)

Spletno stran Centra za razvoj knjižnic, poglavje **Osrednje območne knjižnice** smo redno urejali in dodajali nove vsebine, izboljšati pa bo treba nekatere funkcionalnosti spletne strani, zlasti zagotoviti možnost pripenjanja dokumentov in povečati raven avtomatizacije zbiranja statističnih podatkov, ki je še vedno časovno zamudno.

11 Dejavnost na področju nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema

11.1 Politika knjižnice na področju nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema

V skladu s 47. členom Zakona o knjižničarstvu NUK v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu koordinira priprave strokovnih osnov s svojega delovnega področja, razvija strokovne osnove vzajemnega kataloga v sodelovanju s knjižničnim informacijskim servisom, organizira strokovna izobraževanja in svetovanja na področju dejavnosti, ki jih opravlja za nacionalni vzajemni bibliografski sistem, ugotavlja usposobljenost strokovnih delavcev knjižnic za sodelovanje v vzajemni katalogizaciji v sodelovanju s knjižničnim informacijskim servisom ter skrbi za kontrolo kakovosti in redakcijo bibliografskih zapisov v vzajemnem katalogu.

S sodelovanjem pri razvoju nacionalnega bibliografskega sistema NUK prispeva k uresničevanju strateških smernic **Strategije razvoja RS** na področju uveljavljanja kulture ter njenega povezovanja z izobraževanjem in znanostjo, z zagotavljanjem pregleda nad obstoječo pisno kulturno dediščino pa tudi njeno vključevanje v okolje.

V skladu z **Resolucijo o nacionalnem programu za kulturo 2008–2011** za področje knjižnične dejavnosti bodo glavni izvedbeni cilji usmerjeni v zagotavljanje strokovnih osnov in usposabljanja knjižnic za enotno delovanje knjižnic na področju vključevanja v vzajemni bibliografski sistem COBISS.

11.2 Prednostni letni cilji pri dejavnosti v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu

- Izvajanje vseh postopkov v skladu s *Pravilnikom o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo* v sodelovanju z IZUM.
- Sodelovanje z IZUM pri redakciji Geslovnika COBISS.
- Priprava potrebnih priporočil, navodil in priročnikov za bibliografsko obdelavo posameznih vrst knjižničnega gradiva.
- Priprava prevodov standardov in drugih priročnikov, potrebnih za delo v vzajemnem katalogu.
- Vzdrževanje in nadgradnja 2. elektronske izdaje Univerzalne decimalne klasifikacije (UDCMRF 2006).
- Priprava manjkajočih strokovnih osnov za normativno kontrolo.

11.3 Uresničitev letnih ciljev

11.3.1 Vnos podatkov za potrebe drugih knjižnic in redakcija bibliografskih zapisov

Ob koncu leta 2011 je znašal skupni prispevek NUK v bibliografski bazi **COBIB 642.412 zapisov**, v lokalni bazi podatkov NUK pa je bilo **1.176.974 zapisov**. Z vzajemnim katalogom ni povezanih še 288.242 zapisov monografskih publikacij.

Tabela 48: Število prispevanih zapisov NUK v COBIB v obdobju 2004–2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
prispevek v COBIB	24.781	23.235	25.858	23.290	26.099	23.542	20.161	21.566
<i>indeks</i>	107	100	112	101	113	102	87	107

Tabela 49: Število knjižnic, vključenih v COBIB, in število zapisov, ki so jih prispevale v COBIB

vrsta knjižnice	število knjižnic		prispevek v COBIB	
	2010	2011	2010	2011
NUK	1	1	20.161	21.566
visokošolske knjižnice	75	81	87.790	81.393
specialne knjižnice	121	125	44.158	45.128
splošne knjižnice	61	61	33.405	34.520
šolske knjižnice	141	152	4.250	4.844
skupaj	399	420	189.764	187.451

Tabela 50: Bibliografska obdelava v vzajemnem katalogu za potrebe drugih knjižnic v letu 2011

	načrtovano	doseženo
+prispevek v COBIB	20.000	21.566
+prevzeto iz COBIB	15.000	13.150
+konverzije v lokalno bazo	-	-
+konverzije v COBIB	-	-
*prispevek v CONOR – kreirani zapisi	6.000	6.175
*prispevek v CONOR – zapisi prevzeti iz LC	-	964
*prispevek v CONOR – kratki normativni zapisi	-	5.910
*prispevek v CONOR – verifikacija normativ. zapisov	3.000	5.822

+ vir: letna statistika COBISS.SI, Institut informacijskih znanosti Maribor

* vir: tedenska statistika CONOR, Institut informacijskih znanosti Maribor

Prispevek bibliografskih zapisov NUK v nacionalni bibliografski sistem je v letu 2011 znašal **21.566 zapisov**. V primerjavi z letom 2010 se je zvišal za 7 % in bil za 8 % višji od načrtovanega. NUK je v vzajemni bibliografski sistem prispeval za 3 % več novih zapisov za normativno bazo osebnih imen

CONOR, kot je bilo načrtovano (6.175 zapisov ali 4 % več kot v letu 2010). Redakcija baze CONOR (5.822 zapisov) pa je bila skoraj dvakrat višja od načrtovane in 13 % manjša v primerjavi z letom 2010. NUK je v letu 2011 v bazo COBIB prispeval 12 % vseh zapisov.

Tabela 51: Načrtovani obseg redakcijske dejavnosti v letu 2011

	načrtovano	doseženo
redakcija bibliografskih zapisov (COBIB)	9.000	13.150
redakcija normativnih zapisov (CONOR)	3.000	5.822
ocenjevanje testnih baz knjižničarjev pred vključitvijo v sistem COBISS	100	28

11.3.2 Sistemska, organizacijska in programsko-tehnološka opravila

Dejavnost na področju nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema je izvajala raziskovalka v Bibliotekarskem raziskovalnem centru in zaposleni v drugih oddelkih NUK, predvsem v Oddelku za formalno obdelavo gradiva. V letu 2011 so bila opravljena naslednja dela:

- pregled testnih baz 28 kandidatov za pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, svetovanje in pomoč pri izdelavi testnih zapisov in pri pripravi na izpit; dovoljenje za vzajemno katalogizacijo je dobilo **36 kandidatov**;
- pregled in ocena naključno programske izbranih bibliografskih in pripadajočih normativnih zapisov;
- redakcija normativne baze CONOR (popravki prevzetih zapisov, preverjanje in označevanje napačnih zapisov za brisanje itn.);
- redakcija bibliografske baze COBIB (popravki, razreševanje dvojnic itn.);
- svetovanje in sodelovanje s katalogizatorji v NUK na področju formalne in vsebinske bibliografske obdelave;
- svetovanje na področju katalogizacije in normativne kontrole knjižničarjem, ki sodelujejo v sistemu vzajemne katalogizacije;
- **vodenje Komisije za katalogizacijo** pri NUK: Člani komisije za katalogizacijo so reševali vprašanja, ki zadevajo katalogizacijo in normativno kontrolo, se ukvarjali s priročnikom za katalogizacijo starejših publikacij ter usklajevali prevod novega območja 0 v združeni izdaji ISBD (*ISBD – Consolidated edition*). Predsednica komisije je pripravljala priročnik za katalogizacijo monografskih publikacij, ki je usklajen z novo izdajo ISBD. Sekcija za katalogizacijo pri IFLA je združeno izdajo katalogizacijskih pravil ISBD za vse vrste knjižničnega gradiva izdala z zamudo, in sicer poleti 2011, zato slovenski priročnik načrtujemo v letu 2012. Komisija za katalogizacijo se je sestala dvakrat, ves čas pa so aktivnosti potekale tudi prek elektronske komunikacije. Spletno stran komisije smo redno dopolnjevali.

V letu 2011 je **Oddelk za vsebinsko obdelavo** pregledal in ocenil vsebinsko obdelavo v testnih bazah 28 kandidatov za pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (nekatero testne baze so bile pregledane dvakrat ali celo trikrat), zaposleni so sodelovali tudi pri izpitih za dodeljevanje dovoljenj. V oddelku je potekalo tudi preverjanje vsebinske obdelave bibliografskih zapisov aktivnih katalogizatorjev v sistemu COBISS in naključno izbranih zapisov posameznih katalogizatorjev. Zaposleni so nadaljevali z rednim pregledovanjem in dopolnjevanjem *Spletnega splošnega geslovnika* (SSSG – <http://www.nuk.uni-lj.si/ssg/geslovnik.html>) z novimi predmetnimi oznakami in vrstilci UDK. Tako so v letu 2011 vnesli v SSSG 743 novih osebnih imen in 43 novih rodbinskih imen. SSSG trenutno obsega 9.737 osebnih imen in 216 rodbinskih imen. Tematskim predmetnim oznakam so v preteklem letu dodali 205 novih tematskih predmetnih oznak, 34 pripadajočih kazalk in 280 novih vrstilcev UDK. Konec leta 2011 je SSSG vseboval 11.062 tematskih predmetnih oznak in 696 pripadajočih tematskih kazalk. Skupaj je SSSG konec leta vseboval 20.867 predmetnih oznak, 2.076 pripadajočih kazalk in 18.455 vrstilcev UDK. Poleg tega so v SSSG v letu 2011 vnesli okoli 200 redakcijskih popravkov predmetnih oznak ali vrstilcev UDK. Spletni mest SSSG in UDK sta že leta najbolj obiskani spletni mesti spletne strani NUK.

K dejavnosti v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu spada tudi informiranje knjižničarjev o novostih na področju vsebinske obdelave. Od leta 2009 je temu namenjena rubrika Vsebinska obdelava knjižničnega gradiva v *Knjižničarskih novicah*, ki v vsaki številki obravnava tematiko s področja vsebinske obdelave.

V letu 2011 smo nadgradili portal *Slovenska bibliografija* (<http://www.nuk.uni-lj.si/sb>) z novimi funkcionalnostmi in objavili prevod vmesnika v angleškem jeziku. Starejše bibliografije so bile vse digitalizirane, pred objavo na portalu pa bi bilo potrebno popraviti napake, ki nastanejo pri optični prepoznavi besedila (OCR), za kar trenutno nimamo na voljo dovolj kadrov.

11.3.3 Sodelovanje z *Institutom informacijskih znanosti*

Sodelovanje z IZUM je potekalo na naslednjih področjih dela: pri usklajevanju ocen naključno programsko izbranih bibliografskih in pripadajočih normativnih zapisov, pripravi kriterijev za ocenjevanje naključno izbranih bibliografskih zapisov ter pripravi povzetka ugotovitev ob preverjanju 50 naključno izbranih bibliografskih zapisov v COBIB.SI, izvajanju preizkusa znanja za pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, spremembah in dopolnitvah formata COMARC ter razvoju preglednic za statistično spremljanje delovanja knjižnic in pri pripravi gradiva o prehodu knjižnic na novo programsko platformo COBISS3. Štirje predavatelji iz NUK so se udeležili tečaja Prehod na COBISS3/Katalogizacija v IZUM, v NUK pa je bil izveden tečaj za prehod na COBISS3/Katalogizacija za prvih 14 katalogizatorjev iz NUK. Potekalo je tudi odpravljanje dvojnic po programskem vpisu zapisov, nastalih s konverzijo listkovnega kataloga NUK 1948–1988. Zaposleni Oddelka za vsebinsko obdelavo so sodelovali pri pripravah strokovnih podlag za normativno kontrolo predmetnih oznak vzajemnega kataloga. V letu 2011 so vnesli 172 zemljepisnih imen v Splošni geslovnik COBISS.

Načrtovani paketni prenos URN označevalcev iz Digitalne knjižnice Slovenije v bibliografske zapise COBIB (pribl. 20.000 zapisov) je prenesen na leto 2012 zaradi pomanjkanja človeških virov.

Podrobneje so posamezne aktivnosti na področju nacionalnega vzajemnega bibliografskega sistema predstavljene tudi v drugih ustreznih poglavjih (bibliografska obdelava, razvojna dejavnost itn.).

12 Dejavnost na področju knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani

12.1 Politika knjižnice na področju izvajanja univerzitetne funkcije

Naloge NUK kot univerzitetne knjižnice opredeljuje Zakon o knjižničarstvu, podrobneje pa Pogodba o pridruženem članstvu NUK k Univerzi v Ljubljani. Kot univerzitetna knjižnica skrbi NUK za: temeljno zbirko domače in tujejezične strokovne literature, potrebne za izvajanje pedagoškega in znanstvenoraziskovalnega procesa univerze (prednostno zagotavljanje elektronskih virov in njihovo dostopnost za uporabnike z univerze); izgradnjo in upravljanje zbirke visokošolskih del, ki so objavljena na matični univerzi oziroma so njihovi avtorji zaposleni na tej univerzi; koordinirano delovanje knjižničnega sistema ljubljanske univerze (sodelovanje v delu Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL in njenih delovnih skupin ter z drugimi knjižnicami, članicami KIS UL); dvig informacijske pismenosti študentov in zaposlenih na ljubljanski univerzi z organizacijo izobraževanja o iskanju, vrednotenju, izbiri in uporabi informacijskih virov.

Zaradi prostorskih omejitev in statusa knjižnične zgradbe kot kulturnega spomenika prost dostop do knjižničnega gradiva ni mogoč, prav tako ne preurejanje ter opremljanje prostorov v skladu z željami in potrebami mlajše generacije uporabnikov. NUK zato poskuša uporabnikom z univerze zagotavljati čim več elektronskih virov in storitev, v skladu z možnostmi pa jim omogočati čim bolj prijazno delovno in študijsko okolje ter strokovno pomoč in izobraževanje za iskanje in uporabo informacijskih virov. Sodelovanje NUK pri načrtovanju razvoja in koordinaciji delovanja knjižničnega sistema Univerze je zagotovljeno s članstvom predstavnikov NUK v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema

UL in njenih delovnih skupinah, vpliv Univerze na delovanje knjižnice pa je zagotovljen prek predstavnikov Univerze v Svetu NUK (dr. Mojca Kotar, namestnica predsednice) in Strokovnem svetu NUK (dr. Primož Južnič in mag. Zdenka Oven, člana). Pri izvajanju načrtovanih dejavnosti pa poteka stalno sodelovanje med vodjo univerzitetne službe za knjižnično dejavnost in pomočnico ravnateljice NUK za področje univerzitetne funkcije.

12.2 Prednostni letni cilji na področju izvajanja univerzitetne funkcije

- Zagotavljanje temeljne zbirke informacijskih virov za potrebe študijskega in znanstvenoraziskovalnega procesa UL.
- Povečanje učinkovitosti pridobivanja obveznega izvoda tiskanih in elektronskih publikacij UL ter zagotavljanje pogojev za njihovo trajno ohranjanje in dostopnost.
- Ponudba digitalnih zbirk prek portala Digitalne knjižnice Slovenije in razvoj novih elektronskih storitev in informacijske dejavnosti za potrebe univerzitetnega okolja.
- Upravljanje s storitvijo oddaljenega dostopa do informacijskih virov za potrebe NUK in knjižnic Univerze v Ljubljani.
- Sodelovanje pri upravljanju združevalnega iskalnika Metalib in povezovalnika SFX v delovni skupini, ki jo sestavljajo predstavniki CTK in drugih knjižnic Univerze v Ljubljani.
- Pospešitev gradnje in razvoja digitalne zbirke visokošolskih del UL in njena ponudba prek portala dLib.si.
- Izvajanje različnih oblik izobraževanja za informacijsko pismenost študentov in zaposlenih na UL in promocija standardov informacijske pismenosti.
- Strokovna podpora visokošolskim knjižničarjem in dejavnosti Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL.
- Spremljanje delovanja in razvoja visokošolskih knjižnic UL z zbiranjem statističnih podatkov in evalvacijskimi študijami.

12.3 Uresničitev letnih ciljev

- Na področju zagotavljanja informacijskih virov za potrebe študijskega in znanstvenoraziskovalnega procesa UL lahko pridobivanje in ponudbo elektronskih virov ter gradiva drugih knjižnic prek medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov ocenimo kot uspešno. Zaradi omejenih finančnih virov pa obseg nakupa tiskanih virov ni zadoščal potrebam uporabnikov z Univerze.
- Učinkovitost pridobivanja obveznih izvodov publikacij članic UL se ni povečala, tudi v letu 2011 velik delež visokošolskih zavodov namreč – kljub opozorilom s strani NUK – ni izpolnjeval določil Zakona o obveznem izvodu publikacij. Zanimanje za oddajanje in arhiviranje elektronskih izvodov doktorskih publikacij v okviru Digitalne knjižnice Slovenije se v primerjavi s preteklimi leti ni povečalo. Pogoji za trajno ohranjanje tiskanih in elektronskih publikacij so bili zagotovljeni.
- Ponudba digitalnih zbirk prek portala Digitalne knjižnice Slovenije se je v letu 2011 ponovno obogatila tako z najnovejšimi znanstvenimi vsebinami kot tudi s starejšimi gradivi, ki jih je knjižnica digitalizirala. Portal dLib.si je bil nadgrajen z novimi funkcionalnostmi.
- Upravljanje s storitvijo oddaljenega dostopa do informacijskih virov za potrebe NUK in knjižnic Univerze v Ljubljani ter sodelovanje pri upravljanju združevalnega iskalnika Metalib in povezovalnika SFX lahko ocenimo kot uspešno.
- Dejavnost na področju gradnje in razvoja digitalne zbirke visokošolskih del UL ter njene ponudbe prek portala dLib.si ni bila uspešna. Čeprav obstaja programska podpora, ki omogoča avtomatsko oddajanje elektronskih različic disertacij, se visokošolski zavodi za oddajanje ne odločajo in tako trajno ohranjanje tega dela narodove pisne kulturne in znanstvene dediščine ni zagotovljeno.
- Izvajanje različnih oblik izobraževanja za informacijsko pismenost študentov in zaposlenih na UL je bilo uspešno, število njihovih udeležencev se je v primerjavi z letom 2010 bistveno povečalo. Na področju promocije standardov informacijske pismenosti je predstavnica NUK sodelovala v ustrezni delovni skupini Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL, organiziran pa je bil tudi strokovni posvet o informacijski pismenosti v visokem šolstvu.

- Strokovna podpora visokošolskim knjižničarjem in dejavnosti Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL je bila zagotovljena.
- Spremljanje delovanja in razvoja visokošolskih knjižnic UL z zbiranjem statističnih podatkov in evalvacijskimi študijami je bilo uresničeno v okviru dejavnosti Centra za razvoj knjižnic.

12.4 Sodelovanje NUK v knjižničnem sistemu Univerze

Na področju priprave strokovnih gradiv za visokošolske knjižnice bi v letu 2011 izpostavili dobro sodelovanje z univerzitetno službo za knjižničarstvo UL pri pripravi dokumentov Izhodišča za strokovne standarde in priporočila za visokošolske knjižnice (februar 2011) ter Strokovni standardi in priporočila za organizacijo, delovanje in evalvacijo visokošolskih knjižnic: predlog (december 2011). Vodja univerzitetne službe in posamezni člani Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL so aktivno sodelovali pri organizaciji in izvedbi strokovnega posveta o informacijski pismenosti v visokem šolstvu ter strokovnega posvetovanja ZBDS. Predstavniki NUK so sodelovali v delovnih skupinah Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL (delovne skupine za COBISS, pridobivanje informacijskih virov, cenik knjižnic UL, upravljanje Digitalne knjižnice univerze, medknjižnično izposoja ter informacijsko pismenost) in pri izvedbi projekta odprti dostop (openaccess.si). V programe študijskih obiskov knjižničarjev, štipendistov programa TEMPUS iz drugih držav, ki so bili izvedeni v okviru UL, je bil vključen tudi obisk NUK in predstavitev njegove dejavnosti (v februarju 2011 so NUK obiskali knjižničarji iz univerzitetne knjižnice Univerze Atılım v Ankari, Turčija). Delovanje knjižnic Univerze v Ljubljani je spremljal Center za razvoj knjižnic ter zagotavljal knjižnično statistiko in poročila o delovanju visokošolskih knjižnic. Uspešno sodelovanje je potekalo tudi z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, tako pri izvajanju študijskega procesa kot usposabljanju študentov za delo v knjižnici (organizacija tritedenske delovne prakse oziroma t. i. »bolonjskega praktikuma« v NUK za šest študentov 3. letnika).

12.5 Knjižnične storitve in njihova uporaba

Ker so tudi v letu 2011 večino uporabnikov NUK predstavljali študentje UL (63 %), jim je knjižnica v okviru možnosti poskušala čim bolj **olajšati uporabo informacijskih virov in storitev** ter zagotoviti čim pestrejši nabor virov. Sistem enotne knjižnične izkaznice za vse študente UL ter prijavniki za oddaljeni dostop do elektronskih virov in za Digitalno knjižnico UL (DiKUL) sta uspešno delovala. Študentom omogočata uporabo vseh knjižnic knjižničnega sistema UL, NUK in CTK brez včlanjevanja v vsako posamezno knjižnico. S portalom informacijskih virov (Mrežnik) in novim združevalnim iskalnikom (mEga iskalnik) je NUK uporabnikom zagotavljal hiter in enostaven dostop do elektronskih informacijskih virov knjižnice, za potrebe knjižnic UL ter njihovih uporabnikov pa upravljal storitev oddaljenega dostopa do elektronskih virov. Uspešno je potekalo tudi sodelovanje pri upravljanju DiKUL (več v poglavju 7: *Izposoja gradiva, posredovanje informacij in drugo delo z uporabniki*).

Statistični podatki, kazalci in kazalniki dejavnosti NUK tudi za leto 2011 kažejo nadaljnje zmanjševanje števila fizičnih članov knjižnice ter povpraševanja po nekaterih tradicionalnih knjižničnih storitvah, kot so npr. izposoja gradiva na dom in v čitalnice in klasično kopiranje gradiv, a hkrati naraščanje uporabe elektronskih virov in storitev. V letu 2011 tako beležimo **porast uporabe oddaljenega dostopa**, število uporabnikov storitve se je povečalo za 9 %. Še večji porast beležimo pri **obisku portala dLib.si** oziroma pri uporabi Digitalne knjižnice Slovenije (več v poglavju 8: *Digitalizacija knjižničnega gradiva*), kar kaže na hitre spremembe v procesu znanstvenega komuniciranja ter prehajanje študijskega in znanstvenoraziskovalnega procesa v spletno okolje. Potrjujejo se tudi ugotovitve drugih univerzitetnih knjižnic v svetu, ki zadnja leta s strani študentov beležijo povečan obisk knjižničnih prostorov (pomen knjižnic kot učnega in družabnega prostora!), ob tem pa manjši obseg uporabe klasičnih virov in storitev. Študentje v knjižnicah v prvi vrsti uporabljajo lastno gradivo in gradivo, dostopno v elektronski obliki. Ker pa je stopnja njihove informacijske pismenosti ob prihodu na visokošolski študij relativno nizka, je izpostavljena vloga knjižnic v procesu informacijskega opismenjevanja uporabnikov.

Tudi v primeru NUK se je v letu 2011 ponovno **povečal obisk čitalniških prostorov** in prostora za skupinsko učenje ter bil najvišji v zadnjih desetih letih. Opazno se je povečalo tudi **število udeležencev izobraževanj za uporabnike** ter zanimanje za izvedbo izobraževanj za ciljne skupine uporabnikov študentov z UL, pri katerih vsebino prilagodimo njihovim študijskim področjem.

12.6 Zagotavljanje informacijskih virov za potrebe uporabnikov z Univerze v Ljubljani

Izvajanje univerzitetne funkcije lahko ocenimo kot uspešno na področju zagotavljanja in ponudbe elektronskih virov. Nabavna politika NUK se pri nabavi elektronskih informacijskih virov zavestno usmerja v nabavo virov, ki so dostopni celotni Univerzi v Ljubljani. Tako je približno 85 % virov, ki jih nabavlja NUK, dostopnih celotni UL ali vsaj nekaj posamičnim članicam. V letu 2011 se je NUK uspešno povezoval s knjižnicami slovenskih univerz pri skupnem kandidiranju na Javnem razpisu ARRS o sofinanciranju nakupa tuje znanstvene literature in baz podatkov ter konzorcijski nabavi virov. Tudi pri večini drugih na novo naročenih e-virov smo se potrudili in zagotovili dostop z vseh lokacij UL in oddaljen dostop za člane UL.

Manj uspešni smo bili pri zagotavljanju tiskanih virov za potrebe pedagoškega in znanstvenoraziskovalnega dela na UL, in sicer tako zaradi pomanjkanja sredstev za njihov nakup kot tudi zaradi neuspešnega pridobivanja obveznega izvoda oziroma samih posledic obstoječe zakonodaje na tem področju. Posledice zakona o obveznem izvodu publikacij so se v letu 2011 najbolj negativno odražale na področju zagotavljanja virov za potrebe študentov, tj. pri dopolnjevanju zbirke visokošolskih učbenikov, saj je NUK zaradi zmanjšanja števila obveznih izvodov izgubil izvod publikacij za izposojno na dom. Nakup omejenega števila dodatnih učbenikov omenjenega izpada ni mogel nadomestiti. Precejšen delež visokošolskih zavodov pa tudi ni spoštoval določil zakona o obveznem izvodu in omenjenih gradiv sploh ni posredoval NUK. Konec leta 2011 smo se zato odločili za **akcijo zbiranja darov** visokošolskih učbenikov.

Uporabniki z Univerze so tudi v letu 2011 pogosto uporabljali storitve službe za medknjižnično izposojno in posredovanje dokumentov, ki v mednarodnem merilu spada med najuspešnejše tovrstne službe.

12.7 Zagotavljanje oddaljenega dostopa do informacijskih virov

Center za informacijske storitve NUK je tudi v letu 2011 **upravljal s storitvijo oddaljenega dostopa** za potrebe knjižnic Univerze v Ljubljani, CTK in NUK. Avtentikacija in avtorizacija uporabnikov za oddaljeni dostop se je izvajala prek modula COBISS/Izposoja z dvema različnima protokoloma, enim za potrebe posameznih servisov in drugim za potrebe DiKUL. Upravljanje s storitvijo je pomenilo dnevno spremljanje in preverjanje, vzdrževanje, dopolnjevanje in popravljanje nastavitvev, potrebnih za nemoteno prijavo na oddaljen dostop, ter nastavitvev, ki so omogočale normalno delovanje s servisi različnih ponudnikov. Spremljali smo razvoj programske opreme, dopolnjevali konfiguracije programske opreme in vključevali nove funkcionalnosti. Največ opravil je bilo v zvezi z nastavitvami za prijavo (posredovanje ob izpadih strežnikov za prijavo, prilagajanje nastavitvev novim parametrom itn.). Ugotavljali in odpravljali smo težave pri izpadih delovanja oddaljenega dostopa in DiKUL. Poleg navedenega smo tekoče reševali težave posameznih knjižnic tako pri lokalnem kot oddaljenem dostopu. Večina težav se je pojavljala zaradi spremenjenih IP-jev knjižnic oziroma fakultet, ki niso bili registrirani na strani ponudnikov informacijskih virov. Članom knjižnic, ki so vključene v storitev, smo pomagali reševati težave pri prijavi na oddaljen dostop in portal DiKUL. Večina težav je bila v zvezi z napačnimi ali pozabljenimi gesli, potekom članstva v knjižnicah, spremembami statusa člana itn. Uporabniško dokumentacijo smo tekoče dopolnjevali na spletnih straneh Mrežnika – Portala informacijskih virov.

Center za informacijske storitve NUK je dejavno sodeloval tudi **pri upravljanju in gradnji Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani**. Zaposleni so pripravili nove in posodobili obstoječe opise virov, pridobili ustrezne parametre s strani ponudnikov za pripravo nastavitvev nekaterih virov (EBSCOHost, OVID itn.) ter reševali težave v zvezi s prijavo na DiKUL. Uporabnikom so nudili pomoč in

svetovanje pri uporabi DiKUL in zanje izvedli 7 tečajev o informacijskih virih in njihovem iskanju prek omenjenega portala.

12.8 Obvezni izvod publikacij Univerze v Ljubljani

Že od sprejema Zakona o obveznem izvodu publikacij leta 2006 opazamo, da zavezanci za obvezni izvod na Univerzi v Ljubljani večinoma nimajo urejenega centralnega pošiljanja obveznih izvodov, zato pošiljanje še vedno ne poteka tekoče in v skladu z zakonom. Kljub obveščanju in opozorilom, organiziranju izobraževanj za založnike in drugimi ukrepi (zaradi ponavljajočih se nepravilnosti je NUK za posamezne visokošolske zavode že obvestil Inšpektorat za kulturo), se stanje ne izboljša.

Vedno bolj zaskrbljujoče je tudi stanje na področju zbiranja in arhiviranja doktorskih disertacij. Tiskana dela (2 izvoda) naj bi posamezne članice redno pošiljale NUK, vendar pa vse članice UL zakona o obveznem izvodu ne uresničujejo. Tako postaja arhivska zbirka tiskanih doktorskih del pri NUK iz leta v leto manj popolna. Ker oddajanje elektronskih izvodov doktorskih del (t. i. polpublikacij) v nacionalni digitalni arhiv zakonsko ni obvezno, na ravni Univerze v Ljubljani pa tudi ni urejeno, trajno ohranjanje doktorskih disertacij ni zagotovljeno.

12.9 Projekt podaljšanja odprtosti čitalniških prostorov

Študentski svet Univerze v Ljubljani je spomladi 2011 na Komisijo za razvoj knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani posredoval pobudo za **podaljšanje odpiralnega časa čitalnic** univerzitetnih knjižnic. Na omenjeno pobudo sta se NUK in CTK odzvala z izvedbo skupne raziskave. Maja 2011 sta z anketo (spletna in tiskana različica) med uporabniki obeh knjižnic pridobila informacije o uporabi čitalniških prostorov in čitalniških storitev knjižnic ter o potrebah, pričakovanih in predlogih uporabnikov za njihovo izboljšanje. Na podlagi rezultatov ankete sta knjižnici pripravili tudi izračun stroškov podaljšanja odprtosti čitalniških prostorov ter načrt izvedbe pilotnega projekta, tj. enomesečnega testnega podaljšanja odprtosti. Testiranje je v septembru najprej izvedel CTK, v oktobru pa še NUK. Testno obdobje podaljšanja odprtosti čitalniških prostorov je v NUK potekalo od 4. do 28. oktobra 2011. V času testnega podaljšanja odprtosti sta bila od ponedeljka do petka do 22. ure uporabnikom na voljo Velika čitalnica in prostor za skupinsko učenje. Da bi v testnem obdobju zbrali čim več podatkov, sta knjižnici znova izvedli skupno anketo, v času podaljšane odprtosti pa zbirali tudi vtise obiskovalcev in dežurnih knjižničarjev. Po zaključku testnega obdobja sta pripravili skupno poročilo in načrt aktivnosti v letu 2012 ter izračun potrebnih sredstev za podaljšanje odpiralnega časa. Vodstvu NUK in CTK sta se nato na osnovi rezultatov anket in testnega podaljšanja odprtosti odločili, da v letu 2012 CTK podaljša odpiralni čas čitalnic do 24. ure, NUK pa v izpitnih obdobjih do 22. ure.

13 Dejavnost nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture

13.1 Politika na področju dejavnosti nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture

Izhodišča, ki podpirajo vzpostavitev, razvoj in dejavnosti nacionalnega agregatorja, so bila opredeljena v Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023 (Služba Vlade RS za razvoj, Ljubljana, 2006, str. 31), Zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo in 56/08), Resoluciji o Nacionalnem programu za kulturo 2008–2011 (Ur. list RS, št. 35/08, poglavje 3, Smernice kulturne politike, Omogočanje dostopnosti do e-kulture, str. 16) in Strategiji razvoja informacijske družbe v Republiki Sloveniji – si2010 (Sklep Vlade RS št. 38100-3/2007/9 z dne 29. 6. 2007, poglavji 7.2 E-vsebine, str. 44–46, in 7.4 E-kultura, str. 48–49).

Narodna in univerzitetna knjižnica je na tem področju dobila septembra 2009 nalogo vzpostavitve nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture (Sklep ministrice, pristojne za kulturo, št. 6120-223/2008/32 z dne 14. 9. 2009).

13.2 Prednostni letni cilji na področju dejavnosti nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture

- Pridobiti stališče Ministrstva za kulturo do dokumentov, ki so nastali v prvi fazi projekta.
- V sodelovanju z Ministrstvom za kulturo oblikovati metodologijo za koordinirano digitalizacijo na področju kulture.
- Poskusno zajeti metapodatke vsaj treh portalov oziroma institucij s področja kulture.
- Sodelovati z Europeano prek članstva v Svetu ponudnikov vsebin in agregatorjev.

13.3 Namen, cilji in vsebina projekta nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture

Namen projekta

Zagotoviti enotno točko spletnega dostopa do slovenskih e-vsebin s področja kulture ter začeti z vzpostavljanjem pogojev za trajno hranjenje e-vsebin s področja kulture in znanosti.

Splošni cilj

Povezovanje uresničevanja javnega interesa na področju kulture in spodbujanja razširjenosti in učinkovite izrabe IKT.

Cilji projekta

- Zagotoviti enoten in trajen dostop do e-vsebin s področja kulture in znanosti.
- Zagotoviti javen in enostaven dostop do slovenskih e-vsebin s področja kulture prek svetovnega spleta.
- Spodbuditi ustvarjanje e-vsebin v javnih zavodih s področja kulture, zlasti v tistih, ki doslej niso imeli tehnoloških, kadrovskih in drugih možnosti vstopa v digitalno okolje.
- Vzpostaviti povezavo in sinergijo (so)delovanja med obstoječimi in bodočimi portali, ki zagotavljajo dostopnost do e-vsebin s področja kulture in znanosti.
- Pospesiti prenos dela slovenskih kulturnih vsebin v digitalno obliko (npr. digitalizacija 3D objektov, digitalizacija kulturnih vsebin s področja glasbene umetnosti, likovnega ustvarjanja, uprizoritvenih umetnosti itn.).
- Zagotoviti izhodišča za vzpostavitev pogojev za trajno hranjenje slovenskih e-vsebin s področja kulture.
- Oblikovati modalitete dajanja digitaliziranih del in objektov na voljo javnosti.
- Zagotoviti delovanje nacionalnega agregatorja kot povezave s portalom Europeana.

V okviru projekta bo vzpostavljen osrednji portal slovenskih e-vsebin s področja kulture, ki bo povezoval digitalne vsebine s področja kulture in znanosti, objavljene na različnih portalih. Zbrane vsebine bodo trajno shranjene v centralnem repozitoriju in dostopne širši javnosti, s posebnim poudarkom na skupinah s posebnimi potrebami in sodobnih tehnologijah za dostop do vsebin. Portal bo decentralizirano upravljan prek posebnega vmesnika za skrbnike objavljenih digitalnih gradiv, s čimer bo podprto in spodbujeno sodelovanje institucij na področju kulture in znanosti.

V okviru projekta bo izdelan tudi načrt vzpostavitve koordinirane digitalizacije na vseh področjih kulture, ki bo zmanjšal razkorak v tehnoloških zmožnostih posameznih institucij za digitalizacijo in zagotovil organiziran pristop k digitalizaciji na ravni kakovosti, ustrezni za trajno ohranjanje digitaliziranih vsebin. Projekt obsega tudi poskusno digitalizacijo na področju 3D objektov, katere rezultati bodo uvrščeni na centralni portal.

Izvedba predlaganega projekta bo zagotovila hitrejši napredek na naslednjih področjih delovanja e-kulture:

- spodbujanje digitalizacije vseh vrst kulturnih vsebin,
- ustrezno dokumentiranje,
- razvoj slovenske terminologije,

- trajno shranjevanje digitalnih vsebin,
- vzpostavitev internetnega dostopa na enem mestu za vsebine s področja kulture v Sloveniji, ki bo povezano z evropsko digitalno knjižnico ter drugimi skladišči digitalnih kulturnih vsebin v svetu.

13.4 Aktivnosti v obdobju 2009–2013

Projekt je razdeljen v tri faze. Prva faza je bila izvedena v letu 2010 in je zajemala analizo, načrtovanje in vzpostavitev pilotske različice portala ter pripravo manjše različice digitalizacije. Druga faza je bila izvedena v letu 2011 in je zajemala prehod na produkcijsko različico portala ter vključevanje prve skupine uporabnikov in ponudbo storitve digitalizacije zunanjim uporabnikom. Tretja faza bo obsegala produkcijsko delovanje, vzdrževanje in skrb za trajnostni razvoj portala.

• Izvedba načrtovanih aktivnosti v letu 2011

V letu 2011 smo na naslovu www.agregator.si razvili uporabniški vmesnik – spletni portal, ki podaja informacije uporabnikom o poslanstvu in ciljnih agregiranju metapodatkov na nacionalni ravni ter omogoča vpogled v metapodatke agregiranih zbirk. Prek portala je prav tako možno pridobiti vzorec metapodatkov v XML zapisu, ki je namenjen pravilni pripravi podatkov.

Slika 32: Portal Nacionalni agregator eVsebin (www.agregator.si)

Razvoj uporabniških vmesnikov za upravljanje zbirk je predstavljen na naslednja leta, ko bo mreža ponudnikov večja. Vzpostavili smo protokol za izmenjavo podatkov med delujočimi portali. Za vse tiste, ki so pristopili k uporabi agregatorja, smo poskrbeli za nemoteno oddajo vsebin. Naš servis skrbi, da se vsebine neprekinjeno oddajajo na strežnik. Za spletni mesti *Culture.si* in *Sigledal.org* smo zagotovili, da se podatki zajemajo dnevno oziroma tedensko, in sicer tako, da so vse spremembe portala takoj vidne tudi v agregatorju. Poskus dogovora o zajemu podatkov s portala *Museums.si*, ki je organiziran pod okriljem Ministrstva za kulturo, ni bil dosežen.

Z namenom trajnega ohranjanja digitalnih virov, tako bibliografskih podatkov kot tudi arhivskih formatov publikacij, smo v letu 2011 v NUK implementirali odprtokodni sistem. Razvili smo aplikacijske rešitve, ki omogočajo:

- shranjevanje,
- trajno sledenje (razvili smo servis URN – Uniform Resource Name, ki omogoča trajno identifikacijo in sledenje objektom) in
- ohranjanje v sistem vloženih elektronskih publikacij.

Tabela 52: Seznam virov za zajemanje podatkov v nacionalni agregator v letu 2011

zbirka	število zapisov	lastnik	opomba
Postcard collection	7.002	National Library of Estonia	testni zajem v okviru projekta Europeana Travel
E_T_all	777	NUK	zajem iz dLib.si za potrebe projekta Europeana Travel
DIZZIS_disertacije	288	NUK	
DNET.SI	17.544	NUK	zajem iz dLib.si za potrebe projekta Driver
Zbirka EULocal1	34.886	NUK	zajem podatkov partnerjev projekta Europeana Local
Zbirka EULocal2	73.519	NUK	zajem podatkov partnerjev projekta Europeana Local
Sigledal.org posters	3	Sigledal.si	
Sigledal.org programme notes	11	Sigledal.si	
Sigledal.org images	104	Sigledal.si	
Sigledal.org misc	1	Sigledal.si	
Sigledal.org articles	29	Sigledal.si	
ljudmila-culture.si	12.138	Ministrstvo za kulturo RS	

V letu 2012 nameravamo razviti prilagajene rešitve za partnerske organizacije, s čimer bi omogočili lažjo izmenjavo in vlaganje vsebin za trajno ohranjanje na lokaciji NUK.

Udeležili smo se redne letne plenarne seje Sveta ponudnikov vsebin in agregatorjev (Council of Content Providers and Aggregators, CCPA). V letu 2011 se je v okviru Sveta izoblikovala ožja skupina strokovnjakov za pripravo priporočil (t. i. white paper ali bela knjiga) za pripravo metapodatkov, tehničnih parametrov digitalizacije in vizualizacije podatkov. V septembru 2011 so bili osnutki vseh dokumentov pripravljene, v oktobru 2011 so bili na konferenci EuropeanaTech na Dunaju predstavljeni in sprejeti. Na plenarni seji CCPA v decembru 2011 v Rotterdamu je bilo sprejeto novo poimenovanje organizacije, in sicer **Europeana Network** (<http://pro.europeana.eu/web/europeana-v2.0>). Delovne skupine so ostale nespremenjene, prav tako njihove naloge. Med nalogami so posebej izpostavljena tehnična vprašanja, prikaz medatpodatkov, razširitev podatkovnega modela Europeana itd.

Nadaljnje aktivnosti razvoja nacionalnega agregatorja so odvisne tudi od stališča Ministrstva za kulturo do dokumentov, ki so nastali v prvi fazi projekta. V letu 2011 stališča Ministrstva za kulturo nismo pridobili zaradi odstopa vodstva ministrstva in več kot polletnega začasnega vodstva. Uresničitev tega cilja smo zato prenesli v leto 2012.

14 Založniška dejavnost

14.1 Politika izdajanja publikacij

NUK v okviru založniške dejavnosti izdaja Slovensko bibliografijo, ki izhaja v periodičnih razmikih in več serijah neprekinjeno od leta 1945. Skrbi tudi za strokovne prevode mednarodnih standardov in njihovih dodatkov ter posodobitev (npr. ISBD, UNIMARC) in strokovnih priročnikov. Izdaja različne monografije, s katerimi predstavlja svojo bogato knjižnično zbirko, več periodičnih publikacij, v katerih obvešča strokovno javnost o tekočem dogajanju in novostih v knjižnici, ter poročila o stanju in razvoju slovenskih splošnih, visokošolskih in specialnih knjižnic. Ob razstavah izidejo katalogi ali zgibanke. Vsako leto knjižnica izda tudi publikacije manjšega obsega v obliki zloženk, posameznih listov oziroma brošur (informacije za uporabnike, navodila za uporabo knjižnice in njenih virov itn.).

14.2 Prednostni letni cilji na področju izdajanja publikacij

- Zmanjšanje stroškov izdajanja publikacij s povečanjem deleža elektronskih publikacij.
- Redna izdelava in zagotavljanje Slovenske bibliografije v elektronski obliki prek portala.
- Izdajanje prevodov standardov in temeljnih priročnikov s področja bibliotekarske in informacijskih znanosti.
- Izdajanje izvirnih monografij s področja bibliotekarske in informacijske znanosti.

14.3 Uresničitev letnih ciljev

- Slovenska bibliografija je bila v letu 2011 dopolnjevana na portalu Slovenska bibliografija. V prvih mesecih leta sta bili pripravljene in izdani le še zadnja številka Slovenske bibliografije knjig in register za leto 2010. Portal na enem mestu združuje bibliografske zapise o knjigah, časnikih in časopisih, muzikalijah, zvočnih posnetkih, kartografskem in slikovnem gradivu ter člankih. Objavljeni so tudi zapisi iz starejših bibliografij v računalniško berljivih, preslikanih datotekah in novejši bibliografski zapisi v različnih standardiziranih formatih.
- Zaradi občutnega zmanjšanja sredstev za izdajanje publikacij so izšle le najnujnejše, kot npr. gradiva za uporabnike knjižnice, program izobraževanja, poročila o dejavnosti slovenskih knjižnic ter katalogi ali zgibanke ob razstavah oziroma o stanju slovenskih knjižnic v letu 2010. Tako načrt dela na področju publiciranja prevodov standardov in temeljnih priročnikov s področja bibliotekarstva in informacijske znanosti ni bil realiziran. Prevod standarda ISBD in priprava priročnika za katalogizacijo starejšega knjižnega gradiva sta v izdelavi in je njuna izdaja predvidena v letu 2012.
- Zagotovljeno je bilo nemoteno izhajanje periodičnih publikacij (Knjižničarske novice, Nove knjige v NUK) in finančna podpora izdajanju revije Knjižnica.
- Nekoliko je bil presežen načrt glede izdaje zgibanke ob razstavah zaradi večjega števila razstav (organiziranih jih je bilo 38, polovico razstav smo pospremili z zgibanko, manjšim katalogom in vabilom).

14.4 Izdane publikacije

Tabela 53: Izdane publikacije NUK v letu 2011

publikacija	št. strani	naklada	stroški (v EUR)	stroški na izvod (v EUR)	prodajna cena (v EUR)
Slovenska bibliografija					
SB knjige 2010, št. 4	364 str.	250	2.340,00	9,36	25,00
SB register 2010	263 str.	260	1.776,00	6,83	25,00
periodični tisk					
Program izobraževanja 2011	72 str.	350	927,60	2,65	brezplačno
Knjižničarske novice (12 števil, 2 dvojni)	312 str.	3.090	6.852,91	2,22	50,00
(št. 12 + bibl. kazalo izdana v 2012)					letna naročnina (12 števil)
Knjižnica (NUK sozaložnik z ZBDS)	3 št.	2.920	11.550		letna naročnina
katalogi/zgibanke ob razstavah					
Literaturi naproti – akademik dr. Janko Kos (katalog)	48 str.	150	1.225,00	8,17	7,00
Bara Remec – ilustratorka (zgibanka)	8 str.	200	1.240,92	6,20	brezplačno
Gorski turizem (slov. in angl. zgibanka)	8 str.	150+150	1.293,00	4,31	brezplačno
Pisani svetovi Kristine Brenkove (zgibanka)	8 str.	200	645,6	3,23	brezplačno
Ti, žival – ti, človek (zgibanka)	6 str.	200	stroške plačali avtorji razstave	-	-
Svetovni popotnik – dr. Andrej Kobal (zgibanka)	6 str.	100	oblikovano in natisnjeno v	-	-

publikacija	št. strani	naklada	stroški (v EUR)	stroški na izvod (v EUR)	prodajna cena (v EUR)
			NUK		
Dr. Dragotin Cvetko – oče muzikologije (katalog)	62 str.	150	stroške plačala Filozofska fakulteta	-	-
Saša Fuis, fotografije NUK (katalog)	72 str.	200	stroške plačali avtorji razstave	-	-
50 Mladikinih let (katalog)	64 str.	-	stroške plačali avtorji razstave	-	-
elektronske publikacije					
Novе knjige v NUK	10 številke	-	-	-	prosto dostopno na spletu
Knjige v tisku	12 številke	-	-	-	prosto dostopno na spletu
Knjižničarske novice	12 številke	-	-	-	30,00 letna naročnina
dLib.si e-novice	6 številke	-	-	-	prosto dostopno na spletu
dLib.si eNewsletter	3 številke	-	-	-	prosto dostopno na spletu
PREKAT IN ZNAČKA	-	-	-	-	prihodek 49,32
Univerzalna decimalna klasifikacija, druga elektronska izdaja UDCMRF 2006	-	-	-	-	1 licenca 90,00 2 licenci 170,00 3 licence 250,00 4 licence 330,00 5 licenc 410,00
Splošne knjižnice. Poročilo za leto 2010	1 številka	-	-	-	prosto dostopno na spletu
Visokošolske knjižnice. Poročilo za leto 2010	1 številka	-	-	-	prosto dostopno na spletu
Specialne knjižnice. Poročilo za leto 2010	1 številka	-	-	-	prosto dostopno na spletu
drugo					
Zgibanka OOK	8 str.	200	511,20	2,56	brezplačno
Slovenske knjižnice v letu 2010 (zgibanka)	8 str.	300	465,60	1,55	brezplačno
Cederom z zbranimi statističnimi podatki o delu knjižnic v letu 2008	-	5	pripravljeno v NUK	-	brezplačno
Vabila NUK	7	1.200	673,4	0,56	brezplačno

15 Izobraževalna dejavnost

15.1 Politika na področju izobraževalne dejavnosti NUK

NUK izvaja različne oblike neformalnega izobraževanja knjižničarjev na področjih in za ciljne skupine, ki jih ne pokrivajo drugi ponudniki izobraževanja. Z izobraževanjem uporabnikov knjižnic skrbi za dvig njihove informacijske pismenosti, založnike pa informira o novostih na področju izdajanja publikacij, bibliografske kontrole in o zahtevah glede opreme publikacij v skladu z mednarodnimi standardi. NUK organizira tudi tečaje za začetnike v knjižničarski stroki, ki se pripravljajo na bibliotekarski izpit ter nudi strokovno pomoč in administrativno podporo Izpitni komisiji.

15.2 Prednostni letni cilji na področju izobraževanja

- Povečanje deleža permanentnega izobraževanja knjižničarjev v celotnem obsegu izobraževanja.
- Izvajanje permanentnega izobraževanja prednostno na naslednjih področjih: informacijska služba, digitalna knjižnica, komuniciranje, novosti v stroki.
- Na področju izobraževanja knjižničarjev za delo v sistemu vzajemne katalogizacije sprotno prilagajanje potrebam in novostim na področju vzajemne katalogizacije.
- Ohranitev dosedanjega obsega izobraževanje uporabnikov za uporabo elektronskih informacijskih virov, v prvi vrsti uporabnikov z Univerze v Ljubljani.
- Sodelovanje z Ministrstvom za kulturo pri vzpostavitvi novega sistema bibliotekarskih izpitov.

15.3 Uresničitev letnih ciljev

Izobraževalno dejavnost NUK vodi in koordinira Bibliotekarski izobraževalni center (BIC), ki poleg uresničevanja prednostnih ciljev skrbi tudi za organizacijo in izvajanje praktikuma študentov 3. letnika Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

BIC je v letu 2011 uresničil zastavljene letne cilje, izobraževanje je izvajal v okviru začrtanih vsebinskih sklopov. Poleg načrtovanih so bile uvedene tudi nekatere nenačrtovane vsebinske spremembe izobraževalnega programa. Obseg tečajev za knjižnične delavce je bil v skladu z letnim načrtom dela, prav tako je bilo v skladu z letnim načrtom tudi število udeležencev. Nenačrtovano pa je bilo bistveno večje število udeležencev na tečajih za uporabnike, tako da je bilo skupno število udeležencev tega izobraževanja največje v zadnjih sedmih letih in za 15 % večje kot v letu 2010.

15.4 Dejavnost na področju izobraževanja knjižničnih delavcev in uporabnikov

Temeljni strateški cilj Bibliotekarskega izobraževalnega centra je naslednji: *Z organizacijo in izvajanjem izobraževalne dejavnosti bo knjižnica izboljševala strokovno usposobljenost knjižničarjev in informacijsko pismenost uporabnikov.* Za doseg cilja je BIC izvajal naslednje ključne podporne aktivnosti:

- organiziral je izobraževanje za začetnike v stroki, namenjeno predvsem kadrom brez formalne bibliotekarske izobrazbe, veliko pozornost je namenil permanentnemu izobraževanju knjižničnih delavcev, izobraževanju za vzajemno katalogizacijo in izobraževanju uporabnikov knjižnic;
- uvajal je nove izobraževalne vsebine predvsem s področja informacijske dejavnosti in sodobnih spletnih orodij ter s področja dela z uporabniki (delo s posebnimi skupinami uporabnikov);
- razvijal je izobraževalne vsebine, na katerih knjižnični delavci in uporabniki knjižnic pridobivajo znanja in sposobnosti, ki so potrebni v okolju digitalne knjižnice in za informacijsko pismenost;
- stalno je spremljal kakovost izobraževalnih programov in zadovoljstvo udeležencev oziroma gibanja v svetu in spremembe v okolju, kar je izhodišče za pripravo vsakoletnega izobraževalnega programa;
- večjo pozornost je posvetil promocijski dejavnosti;
- širil je sodelovanje in povezovanje z drugimi izvajalci izobraževanja doma in v tujini.

Prednostne naloge centra so bile uresničene z organizacijo in izvedbo naslednjih vsebinskih sklopov:

- **izobraževalne vsebine za knjižnične delavce** (izobraževanje začetnikov v stroki, permanentno izobraževanje knjižničnih delavcev, izobraževanje za delo v vzajemni katalogizaciji in za pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, organizacija in izvedba bibliotekarskih izpitov);
- **izobraževalne vsebine za uporabnike knjižnic** (izobraževanje za uporabo elektronskih informacijskih virov, portala Digitalne knjižnice Slovenije, portala Digitalne knjižnice Univerze v Ljubljani in za uporabo orodja za upravljanje bibliografskih referenc EndNote Web);
- **izobraževalne vsebine za študente** (praktikum študentov bibliotekarstva).

15.5 Izvedba izobraževalnega programa NUK v letu 2011

Število **tečajev za knjižnične delavce** je bilo nekoliko višje od začrtanih okvirov: v več terminih je bilo načrtovanih 34 tečajev, izvedenih pa jih je bilo 36. Zaradi premajhnega števila prijavljenih udeležencev nismo izvedli tečaja o inšpekcijskem nadzoru knjižnic. Po drugi strani pa smo nenačrtovano izvedli delavnico o komuniciranju s težavnimi uporabniki, ki smo jo zaradi velikega zanimanja ponovili. Poleg tega smo v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo ter Mirovnim inštitutom zunaj rednega programa izvedli delavnico, na kateri je bil predstavljen portal znanstvenih in literarnih revij kot nadgradnja storitev, ki jih ponuja Digitalna knjižnica Slovenije.

Posebej je treba poudariti, da narašča potreba po tečajih, ki jih izvajamo zunaj prostorov NUK in katerih vsebine prilagodimo željam in potrebam določene knjižnice. Tako smo v letu 2011 izvedli 4 **tečaje po naročilu**, in sicer: Informiranje zavezancev za obvezni izvod in izločanje gradiva (Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota), Izpopolnjevalni tečaj iz katalogizacije in Tečaj o novostih na področju UDK (Univerzitetna knjižnica Maribor) ter tečaj Knjižnice in socialna omrežja (Osrednja knjižnica Kranj).

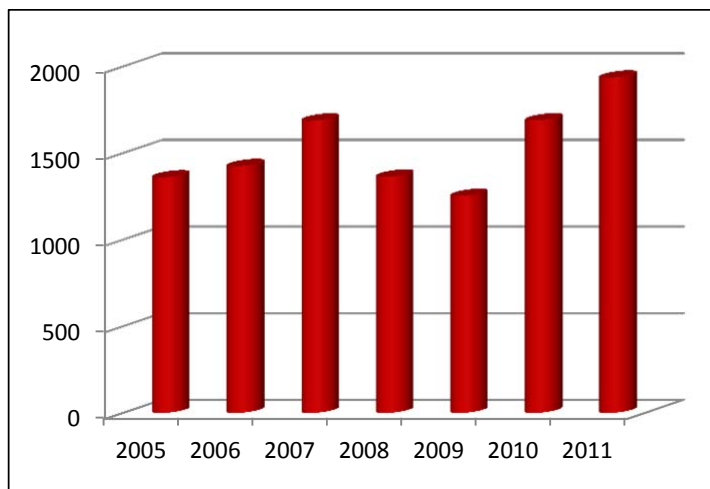
V sklopu **izobraževanja za vzajemno katalogizacijo** in za pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo je bil zelo odmeven in dobro sprejet tečaj za katalogizacijo antikvarnega gradiva.

Število **tečajev za uporabnike** je v letu 2011 preseгло načrte: poleg sedmih rednih tečajev, ki se jih je udeležilo 300 uporabnikov, smo izvedli še sedem nenačrtovanih tečajev za uporabnike Univerze v Ljubljani, ki se jih je udeležilo 381 udeležencev.

Izobraževalnega programa se je v celoti udeležilo **1.936 oseb**, kar je najvišje število udeležencev v zadnjih sedmih letih. Obisk izobraževalnih vsebin je bil za 15 % večji kot v letu 2010, ko smo našli 1.689 udeležencev, in za 79 % večji od načrtovanega (1.079). Analiza števila udeležencev posameznih sklopov kaže, da v primerjavi z letom 2010 pri izobraževanju knjižničnih delavcev ni večjih odstopanj, razen pri izpopolnjevalnem tečaju iz katalogizacije. Bistvena odstopanja so pri izobraževanju uporabnikov.

Glede na zastopanost posameznih knjižnic je bilo največ udeležencev na različnih izobraževalnih oblikah iz Mestne knjižnice Ljubljana (145 udeležencev), sledita NUK (135 udeležencev) in Knjižnica Mirana Jarca iz Novega mesta (27 udeležencev). Med visokošolskimi knjižnicami sta bili najbolj zastopani Univerzitetna knjižnica Maribor (57 udeležencev) in knjižnica Pedagoške fakultete UL (27 udeležencev). Med specialnimi knjižnicami je bilo največ udeležencev iz IZUM (23 udeležencev). Med udeleženci izobraževanja v letu 2011 sta bili tudi dve knjižnični delavki iz zamejstva, iz Narodne in študijske knjižnice iz Trsta, ki sta se udeležili tečaja za delo v vzajemni katalogizaciji.

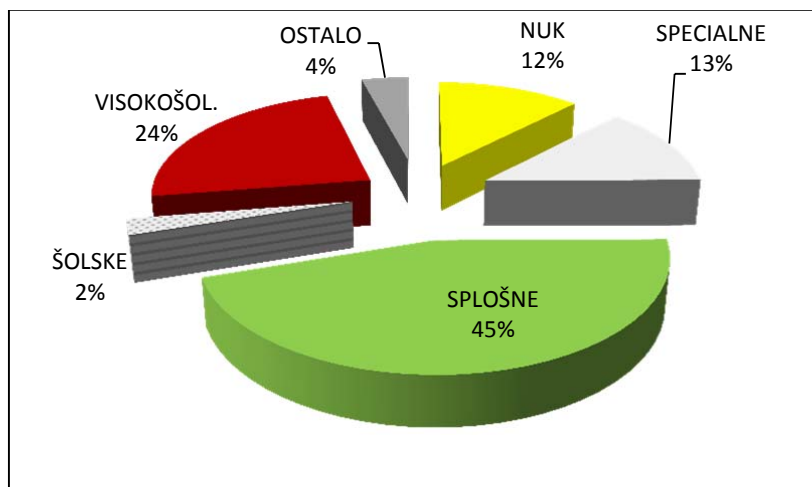
Knjižnični delavci, predvsem tisti, ki se usposablajo za pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, in tisti, ki se pripravljajo na bibliotekarski izpit, se v določenem letu udeležijo več različnih tečajev. Največ tečajev (12) sta se udeležila knjižnična delavca iz splošne knjižnice Brežice oziroma Žalec, trije delavci (NUK, Urbanistični inštitut, knjižnica Pedagoške fakultete UL) pa so se udeležili osmih tečajev. Vsi so se pripravljali na bibliotekarski izpit. Kandidati za bibliotekarski izpit iz drugih knjižnic so se v povprečju udeležili štirih tečajev.

Slika 33: Število udeležencev izobraževanja (2005–2011)

Knjižničarji so predstavljali 62 %, uporabniki pa 38 % vseh udeležencev izobraževanja v letu 2011. Delež uporabnikov se je v primerjavi z letom poprej povečal za 16 % (v letu 2010 so uporabniki predstavljali 22 % vseh udeležencev). Razporeditev udeležencev glede na vrsto knjižnic je bila v letu 2011 podobna kot v prejšnjih letih, največji delež v celotnem programu še vedno predstavljajo splošne knjižnice. Podrobnejša analiza posameznih sklopov pa kaže, da je v sklopu *Izobraževanje za vzajemno katalogizacijo* struktura drugačna: velik del udeležencev so v letu 2011 predstavljali delavci visokošolskih knjižnic (od 314 udeležencev tega sklopa jih je bilo 146 ali 46 %).

Deleži udeležencev po vrstah knjižnic so bili v letu 2011 naslednji: splošne knjižnice 498 udeležencev ali 45 % (2010: 41 %), visokošolske knjižnice 259 udeležencev ali 24 % (2010: 26 %), specialne knjižnice 139 udeležencev ali 13 % (2010: 11 %), NUK 135 udeležencev ali 12 % (2010: 17 %), šolske knjižnice 27 udeležencev ali 2 % (2009: 3 %), drugih udeležencev (fizične osebe) pa je bilo 45 ali 4 %.

Slika 34: Udeleženci izobraževanja 2011 glede na vrsto knjižnice

Sklopa *Izobraževanje za začetnike v stroki* se je udeležilo 322 udeležencev ali 17 % vseh udeležencev (načrtovanih je bilo 123 udeležencev), njihovo število je za 31 % večje kot v letu poprej (246 udeležencev). Tečajji, ki jih BIC izvaja v tem sklopu, so namenjeni predvsem knjižničnim delavcem, ki se pripravljajo na bibliotekarski izpit, zato se število in struktura udeležencev kažeta tudi pri podatkih o bibliotekarskih izpiti.

Tabela 54: Dejavnost Bibliotekarskega izobraževalnega centra v letu 2011

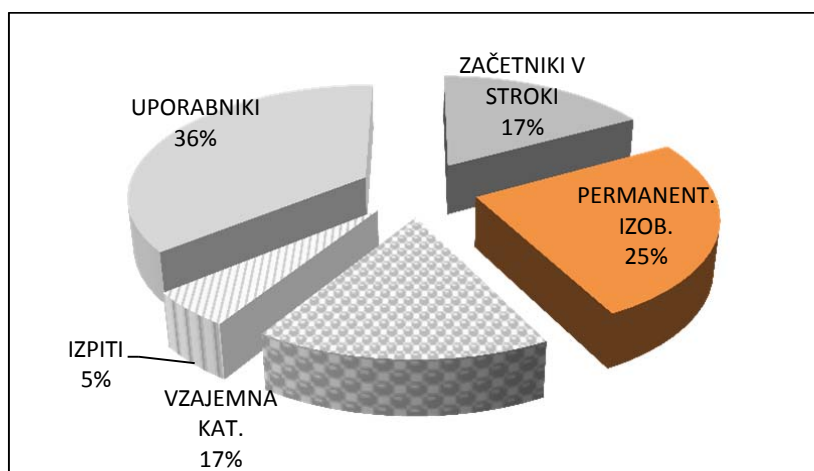
	načrtovano	doseženo	realizacija
število tečajev	35	36	102 %
število predavanj	210	250	119 %
skupni obseg izobraževanja:			
– v dnevih	276	280	101 %
– v urah	1.650	1.670	101 %
število predavateljev	71	71	100 %
skupni stroški (EUR)	73.210	87.356	119 %
prihodki od kotizacij (EUR)	58.520	87.243	149 %
bibliotekarski izpiti			
– število dni	20	20	100 %
– število kandidatov	106	110	104 %
število uspešno opravljenih izpitov	100	95	95 %
– splošne knjižnice	-	59	
– šolske knjižnice	-	7	
– visokošolske knjižnice	-	12	
– specialne knjižnice	-	10	
– NUK	-	7	
skupaj število udeležencev	1.079	1.936	179 %

V sklopu **Permanentno izobraževanje knjižničnih delavcev** smo načrtovali 308 udeležencev, bilo pa jih je 482 (ali 25 % vseh udeležencev oziroma 3 % manj kot v letu 2010). Največje zanimanje je bilo za tečaje: Novosti v knjižničarstvu (93 udeležencev), Kako se sporazumeti s težavnimi uporabniki (45 udeležencev), Delo s posebnimi skupinami uporabnikov (28 udeležencev) ter za tečaje: Učinkovito referenčno delo v sodobni knjižnici, Google in knjižnice, Splet 2.0 in knjižnice, Elektronski časopisi, elektronske knjige in knjižnice, Knjižnice in socialna omrežja (te tečaje je povprečno obiskalo 20 udeležencev).

Udeležencev sklopa **Izobraževanje za vzajemno katalogizacijo in pridobitev dovoljenja** je bilo 314 in so predstavljali 17 % vseh udeležencev izobraževanja. Njihovo število je bilo za 19 % večje od načrtovanega (240) in hkrati za 32 % manjše od njihovega števila v letu poprej (462 udeležencev). V letu 2010 smo namreč v tem sklopu štirinajstkrat izvedli brezplačni izpopolnjevalni tečaj iz katalogizacije, v letu 2011 pa za toliko ponovitev ni bilo več potrebe. Zato smo izpopolnjevalni tečaj izvedli štirikrat, od tega enkrat po naročilu v Univerzitetni knjižnici Maribor (za 39 udeležencev). Skupno število udeležencev izpopolnjevalnega tečaja je bilo 91 (v letu 2010 je bilo udeležencev 271). Zanimiva je razporeditev udeležencev tega tečaja. V nasprotju z ostalimi sklopi tu prevladujejo udeleženci iz visokošolskih knjižnic (60 %), sledijo splošne knjižnice (23 %), NUK (11 %), specialne (4 %) in šolske knjižnice (2 %). Porazdelitev je podobna tudi v celotnem sklopu izobraževanja za vzajemno katalogizacijo in pridobitev licence. Visokošolske knjižnice predstavljajo 46 % udeležencev, splošne 27 %, specialne 16 %, NUK 8 %, šolske 2 %. Iz tega lahko sklepamo, da imajo visokošolske knjižnice največ vprašanj oziroma nejasnosti pri obdelavi gradiva v vzajemni bibliografski bazi podatkov, predvsem zaradi specifičnosti knjižničnih zbirk in zaradi vnosa bibliografij raziskovalcev za potrebe Javne agencije za raziskovalno dejavnost RS.

NUK sodeluje tudi pri izvajanju izpitov za pridobitev **dovoljenja za vzajemno katalogizacijo**, ki so trikrat letno v NUK in trikrat letno v IZUM. V NUK je v letu 2011 izpit opravljalo 36 kandidatov.

Izobraževanja za uporabnike knjižnic se je udeležilo 681 oseb oziroma 85 % več kot v letu poprej in 185 % več od načrtovanega števila (240 udeležencev). Center za informacijske storitve je izvedel 27 rednih in 12 izrednih tečajev s skupno 681 udeleženci, kar je 36 % vseh udeležencev izobraževalnih vsebin v NUK.

Slika 35: Udeleženci izobraževanja v letu 2011 po vsebinskih sklopih

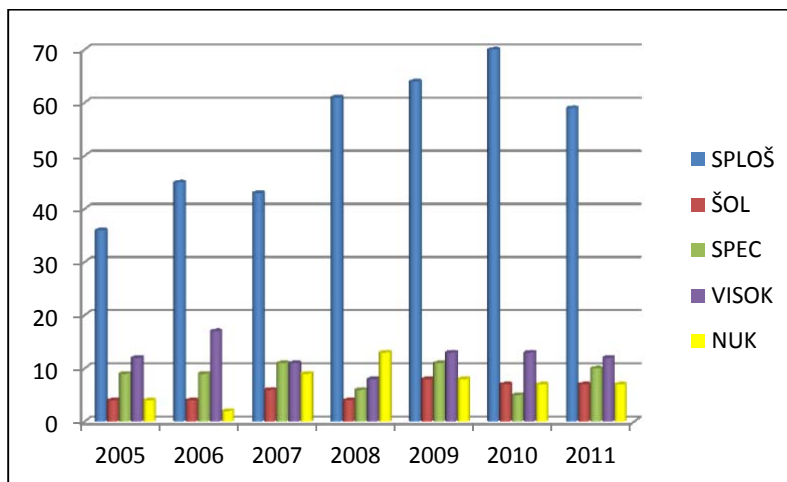
Število kandidatov za opravljanje **bibliotekarskega izpita** je za 3 % presešlo načrtovani obseg. Načrtovali smo 106 kandidatov, k izpitu jih je pristopilo 110, uspešno ga je opravilo 95 kandidatov ali 86 %. Glede na vrsto knjižnice je bilo največ kandidatov iz splošnih knjižnic (izpit je opravilo 59 kandidatov ali 62 %), sledjo visokošolske knjižnice (opravilo ga je 12 kandidatov ali 13 %), specialne knjižnice (10 kandidatov ali 10 %), NUK (7 kandidatov ali 7 %), šolske knjižnice (7 kandidatov ali 7 %). Glede na strokovno kvalifikacijo je bilo največ kandidatov za naziv bibliotekar (70 kandidatov ali 74 %), za strokovni naziv knjižničar je bilo tokrat število kandidatov nekoliko višje kot v prejšnjem letu, in sicer 23 (24 %), za naziv višji knjižničar pa dva kandidata (2 %). Polovica kandidatov za bibliotekarski izpit je imela formalno bibliotekarsko izobrazbo (univerzitetni diplomirani bibliotekarji). Ker je bibliotekarski izpit eden od pogojev za pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, so ga opravljali tudi šolski knjižničarji, ki so bili v drugih izobraževalnih sklopih slabo zastopani.

Tabela 55: Opravljeni bibliotekarski izpiti (2005–2011)

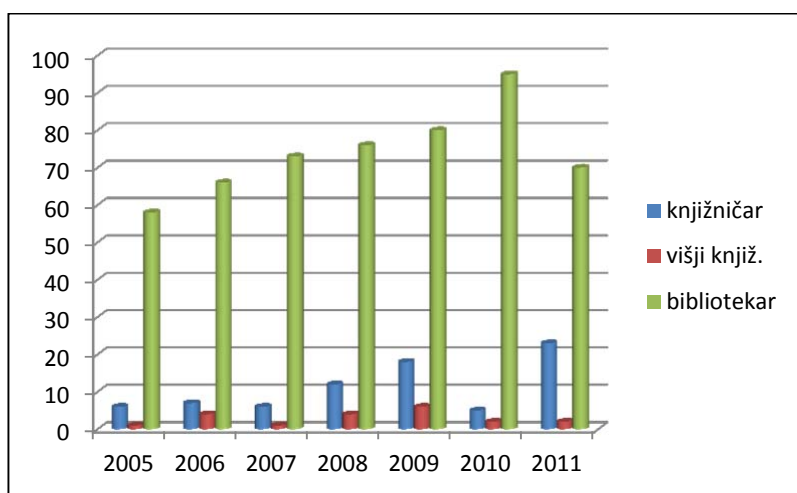
leto	knjižničar	višji knjižničar	bibliotekar	skupaj
2005	6 (9 %)	1 (2 %)	58 (89 %)	65
2006	7 (9 %)	4 (5 %)	66 (86 %)	77
2007	6 (8 %)	1 (1 %)	73 (91 %)	80
2008	12 (13 %)	4 (4 %)	76 (83 %)	92
2009	18 (17 %)	6 (6 %)	80 (77 %)	104
2010	5 (5 %)	2 (2 %)	95 (95 %)	102
2011	23 (24 %)	2 (2 %)	70 (74 %)	95

BIC sproti dopolnjuje in posodablja temeljna učna gradiva v elektronski obliki in ustrezne povezave na spletni strani NUK. Prav tako vsako leto pripravi tiskano in spletno publikacijo za pripravo na bibliotekarski izpit, v kateri kandidate seznanja s potekom izpita, predmetnikom, izpitnimi vprašanji in gradivom.

Bibliotekarske izpite smo v letu 2011 izvajali v skladu s starim pravilnikom (Samoupravni sporazum o pridobivanju strokovnih kvalifikacij bibliotekarske stroke, Ur. list SRS, št. 30/80). Za pripravo novega pravilnika je bilo na Ministrstvu za kulturo v prvi polovici leta več sestankov delovne skupine, ki je pripravila osnutek novega pravilnika in ga posredovala v obravnavo strokovni javnosti. Osnutek je bil zavržen, tako da se bodo aktivnosti na tem področju še nadaljevale.

Slika 36: Bibliotekarski izpiti glede na vrsto knjižnice kandidata (2005–2011)

Slika 37: Bibliotekarski izpiti glede na kvalifikacijo kandidatov (2005–2011)

V okviru načrtovanih aktivnosti smo organizirali tritedensko **delovno prakso** oziroma t. i. »bolonjski praktikum« za šest študentov 3. letnika Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Prvi teden so se seznanili z oddelki NUK, drugi in tretji teden pa so opravljali prakso s področja formalne in vsebinske obdelave gradiva. Vodja BIC je v sodelovanju z odgovornim pedagoškim delavcem oddelka za bibliotekarstvo in mentorji v NUK koordinirala delo študentov ter analizirala in ocenila potek prakse. Praksa in sodelovanje med NUK in oddelkom sta bila ocenjena kot uspešna.

Pri pripravi izobraževalnih vsebin je BIC uspešno **sodeloval** z oddelki NUK in zunanjimi partnerji (izvajalci iz drugih knjižnic, Javno agencijo za knjigo, Mirovnim inštitutom, komercialnimi ponudniki – Retorika d.o.o., Elite izobraževanje), sodeloval je tudi z ZBDS ter Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo FF. BIC se je usklajeval tudi z IZUM pri pripravi letnega programa izobraževanja za delo v sistemu vzajemne katalogizacije in pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, saj so nekateri tečajji, ki jih izvaja NUK, pogoj za udeležbo na tečajih IZUM.

Tabela 56: Udeleženci izobraževanja glede na vrsto knjižnice v % (2005–2011)

tip knjižnice / leto	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
splošne	37	53	40	46	47	41	45
visokošolske	12	21	26	17	15	26	24
NUK	13	10	13	19	24	17	12
specialne	11	11	15	12	11	11	13
šolske	1	1	3	3	2	3	2
založniki	-	3	2	-	-	-	-
drugi	2	1	1	3	1	2	4

Za **predstavitev dejavnosti izobraževalnega centra in posameznih tečajev** je BIC izdal tiskano publikacijo in urejal spletno stran.

16 Predstavitvena in promocijska dejavnost

16.1 Politika na področju predstavitvene in promocijske dejavnosti

S predstavitveno dejavnostjo NUK promovira slovensko pisno kulturno dediščino, z različnimi promocijskimi prireditvami, objavami in medijskimi obvestili o informacijskih virih in storitvah pa predstavlja svojo dejavnost širši javnosti.

16.2 Prednostni letni cilji na področju predstavitvene in promocijske dejavnosti

- Organizacija razstav knjižničnega gradiva NUK in promoviranje slovenske pisne kulturne dediščine doma in v tujini.
- Promocija informacijskih virov in storitev knjižnice v strokovni in širši javnosti.

16.3 Uresničitev letnih ciljev

- Za leto 2011 smo načrtovali 15 razstav, realiziranih pa jih je bilo 38.
- Razstavno dejavnost sta spremljali založniška dejavnost (priprava zloženek, katalogov, plakatov in vabil) in promocijska dejavnost (medijske najave dogodkov in objave v zvezi z njimi).
- Medijsko najodmevnejša je bila razstava o akademiku dr. Janku Kosu, sicer pa je za razstavno dejavnost v NUK za leto 2011 značilno predvsem odlično sodelovanje s sorodnimi ustanovami v Sloveniji (npr. z Oddelkom za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani pri pripravi razstave o dr. Dragotinu Cvetku) in zunaj njenih meja (npr. razstava ob 50-letnici tržaške založbe Mladika). Tovrstno sodelovanje se je v preteklem in tudi v prejšnjih letih izkazalo za zelo učinkovito pri gospodarni porabi finančnih sredstev. Z bistveno manjšimi sredstvi smo tudi na področju promocije naših prireditev obdržali raven naše prepoznavnosti.
- Izvedene so bile tudi številne promocijske aktivnosti, od novinarskih konferenc, medijskih objav, predstavitev dejavnosti knjižnice ob obiskih pomembnih gostov do vodenih ogledov knjižnice.

16.4 Razstavna dejavnost

Razstavna dejavnost v NUK je iz leta v leto živahnejša. Razstave pripravljamo v Razstavni dvorani, predddverju Velike čitalnice in Plečnikovem hodniku. Razstave pripravljamo sodelavci NUK, vsako leto pa je tudi več gostujočih, ki jih pripravijo zunanji avtorji.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev smo tudi v preteklem letu veliko pozornosti namenili iskanju sponzorjev za podporo naši dejavnosti in partnerjev, ki bi kot avtorji sodelovali pri pripravi razstav. Kot zelo uspešno se je pokazalo sodelovanje pri pripravi razstave o muzikologu dr. Dragotinu Cvetku,

za postavitve odmevne razstave fotografij naše knjižnice v Kölnu pa smo kot sponzorja razstave pridobili fotografa Sašo Fuisa, ki je hkrati tudi avtor omenjenih fotografij.

Tabela 57: Obseg razstavne dejavnosti v letu 2011

	načrtovano	doseženo
Število razstav:		
– razstave, ki jih je pripravil NUK	6	20
– razstave, izvedene v sodelovanju z NUK	1	2
– gostujoče razstave zunaj NUK	2	4
– gostujoče razstave v NUK	-	6
– virtualne razstave	6	6
SKUPAJ	15	38
Trajanje razstav v dnevih:		
– v Razstavni dvorani	-	320
– v preddverju Velike čitalnice	-	177
– v Plečnikovem hodniku	-	351
– gostujoče razstave (zunaj NUK)	-	99
SKUPAJ DNI		947

V Plečnikovem hodniku so bile razstave v letu 2011 na ogled kar 351 dni. Razstavno dejavnost smo zastavili vsebinsko zelo pestro: pripravili smo npr. razstavo o dr. Andreju Kobalu, slovenskem svetovnem popotniku, štirikratnemu doktorju znanosti in uslužbencu CIE, prisluhnili pa smo tudi slovenskim društvom proti mučenju živali in v sodelovanju z njimi ter s pomočjo pokroviteljev pripravili razstavo »Ti, človek – ti, žival«, ki je bila med medijsko najodmevnejšimi.

- **Razstave, ki jih je pripravil NUK**

1. ***Stiska jezika – ustvarjalnost Nika Grafenauerja ob pesnikovi 70-letnici***

Avtorica: Tatjana Kovač (NUK)

Kraj: Razstavna dvorana NUK

Termin: 3. 12. 2010–31. 1. 2011

2. ***Na svoji zemlji – razstava ob 20. obletnici plebiscita***

Avtor: Milan Štupar (NUK)

Kraj: Plečnikov hodnik NUK

Termin: 23. 12. 2010–8. 1. 2011

3. ***Veliki avtorji za male bralce: razvoj slovenske mladinske proze***

Avtorica: Maša Kodrič (NUK)

Kraj: Plečnikov hodnik NUK

Termin: 14. 1.–19. 2. 2011

4. ***Literaturi naproti: ob 80-letnici akademika prof. dr. Janka Kosa***

Avtorja: mag. Petra Jager (NUK) in mag. Marijan Rupert (NUK)

Kraj: Razstavna dvorana NUK

Termin: 10. 2.–14. 3. 2011

5. ***Prevedeni Drago Jančar***

Avtor: Samo Kristan (NUK)

Kraj: preddverje pred Veliko čitalnico NUK

Termin: 11. 4.–15. 4. 2011

6. ***OCR – kaj je to?***

Avtorice: Maša Kodrič, Ines Jerele in Daša Pokorn (NUK)

Kraj: Plečnikov hodnik NUK

Termin: 13. 5.–18. 6. 2011

7. *Bara Remec – ilustratorka*

Avtorica: Helena Janežič (NUK)

Kraj: Razstavna dvorana NUK

Termin: 2. 6.–2. 7. 2011

8. *Nagrada kresnik: 20 let sodobnega slovenskega romana*

Avtorica: mag. Petra Jager (NUK)

Kraj: preddverje pred Veliko čitalnico NUK

Termin: 15. 6.–30. 6. 2011

9. *Srečanje s spominom človeštva: razstava ob obletnici rojstva Jara Dolarja (1911–1999)*

Avtorici: Damjana Vovk (NUK) in mag. Branka Badovinac (NUK)

Kraj: Plečnikov hodnik NUK

Termin: 23. 6.–3. 9. 2011

10. *Gorski turizem: razstava fotografskega in kartografskega gradiva iz obdobja od konca 19. stoletja do tridesetih let 20. stoletja*

Avtorji: mag. Irena Eiselt (NUK), Marjetka Grgantov (NUK) in Matija Brumen (NUK)

Kraj: Razstavna dvorana NUK

Termin: 7. 17.–28. 8. 2011

11. *Trubarjev sklad v NUK*

Avtorja: Samo Kristan (NUK) in Irena Sešek (NUK)

Kraj: Razstavna dvorana NUK

Termin: 1.–15. 9. 2011

12. *Pisani svetovi Kristine Brenkove: razstava ob 100. obletnici rojstva*

Avtorici: Maša Kodrič (NUK) in Manca Ratkovič

Kraj: Razstavna dvorana NUK

Termin: 27. 10.–26. 11. 2011

13. *Dušan Pirjevec in slovenska literarna veda*

Avtorja: mag. Petra Jager (NUK) in mag. Marija Rupert (NUK)

Kraj: Razstavna dvorana NUK

Termin: 28. 11. 2011–7. 1. 2012

14. *Ti, žival – ti, človek*

Avtorji: Slovenska društva za zaščito živali in Vesna Musek (NUK)

Kraj: Kavarna NUK, Plečnikov hodnik NUK

Termin: 3. 10.–30. 11. 2011

15. *Svetovni popotnik pripoveduje: dr. Andrej Kobal (1899–1988)*

Avtorica: Helena Janežič (NUK)

Kraj: Plečnikov hodnik NUK

Termin: 3. 12. 2011–25. 2. 2012

Priložnostne razstave v Plečnikovi vitrini (pred vhodom v Veliko čitalnico, čas postavitve 14 dni)**16. *Priložnostna vitrina ob podelitvi španske nagrade esAsi za najboljši prevod v slovenščino: Marjeta Drobnič***

Avtor: Veselin Mišković (NUK)

Termin: januar 2011

17. *Priložnostna vitrina ob smrti Toneta Pavčka*

Avtor: Veselin Mišković (NUK)

Termin: oktober 2011

18. ***Priložnostna vitrina o Nobelovem nagrajencu Tomasu Tranströmerju***

Avtor: Veselin Mišković (NUK)

Termin: oktober 2011

19. ***Priložnostna vitrina ob 90-letnici rojstva pisatelja Zorka Simčiča***

Avtorica: Helena Janežič (NUK)

Termin: november 2011

20. ***Priložnostna vitrina ob smrti Vaclava Havla***

Avtor: Veselin Mišković (NUK)

Termin: december 2011

- **Razstave, izvedene v sodelovanju z drugimi ustanovami**

1. ***»Srečanje« s Spominom človeštva: razstava ob obletnici rojstva Jara Dolarja (1911–1999)***

Avtorice: Gabrijela Kolbič (UKM), Vlasta Stavbar (UKM), Damjana Vovk (NUK) in mag.

Branka Badovinac (NUK)

Kraj: Univerzitetna knjižnica Maribor

Termin: 23. 6.–3. 9. 2011

2. ***Dragotin Cvetko – oče muzikologije na Slovenskem***

Avtorica: dr. Katarina Bogunović Hočevar (FF, Oddelek za muzikologijo)

Kraj: Razstavna dvorana NUK

Termin: 20. 9.–22. 10. 2011

- **Gostujoče razstave zunaj NUK**

1. ***Kopernik na Slovenskem***

Avtor: Boris Kham (Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana)

Kraj: Trnovo pri Novi Gorici, Astronomski maraton MM

Termin: 4.–6. 3. 2011

2. ***Bara Remec – ilustratorica***

Avtorica: Helena Janežič (NUK)

Kraj: Študijski dnevi Draga, Opčine nad Trstom

Termin: 20. 8.–4. 9. 2011

3. ***Prejemniki stanovskih nagrad ZBDS***

Avtorica: Damjana Vovk (NUK)

Kraj: Strokovno posvetovanje ZBDS »Knjižnica: odprt prostor za dialog in znanje«, Maribor

Termin: 20.–22. 10. 2011

4. ***OCR – kaj je to?***

Avtorice: Maša Kodrič (NUK), Ines Jerele (NUK) in Daša Pokorn (NUK)

Kraj: Strokovno posvetovanje ZBDS »Knjižnica: odprt prostor za dialog in znanje«, Maribor

Termin: 19.–2. 10. 2011

- **Gostujoče razstave v NUK**

1. ***Vita artistica – dirigentska pot Jakova Cipcija***

Avtorici: Gabrijela Kolbič (UKM) in Karmen Salmič Kovačič (UKM)

Kraj: Plečnikov hodnik NUK

Termin: 23. 2.–2. 4. 2011

2. ***Saša Fuis / fotografije: Plečnik/ Narodna in univerzitetna knjižnica***

Avtor: Saša Fuis (Köln)

Kraj: Razstavna dvorana NUK

Termin: 24. 3.–21. 5. 2011

3. *V novi preobleki: ilustracije knjige Kamniti most*

Avtorica: Maja Šubic (Škofja Loka)

Kraj: Plečnikov hodnik NUK

Termin: 6. 4.–7. 5. 2011

4. *Slovinci po svetu v času osamosvajanja Slovenije: razstava fotografskega in drugega gradiva iz obdobja osamosvajanja Slovenije*

Avtorji: Izselsko društvo Slovenija v svetu v sodelovanju s Slovenci, ki živijo po svetu

Kraj: predverje pred Veliko čitalnico NUK

Termin: 1. 7.–28. 8. 2011

5. *15 let nagrade Večernica*

Avtorica: Darka Tancer Kajnih (Mariborska knjižnica)

Kraj: Plečnikov hodnik NUK

Termin: 5. 9.–13. 10. 2011

6. *50 Mladikinih let: razstava ob 50-letnici tržaške založbe Mladika*

Avtorica: Nadia Roncelli (Založba Mladika, Trst)

Kraj: predverje pred Veliko čitalnico NUK

Termin: 21. 11.–17. 12. 2011

• Virtualne razstave v NUK**1. *Fran Krašovec – Pomlad iz cikla Štirje letni časi***

Avtorica: mag. Irena Eiselt (NUK)

Razstava je na ogled na: <http://www.dlib.si/menu/razstave>**2. *Fran Krašovec – Poletje iz cikla Štirje letni časi***

Avtorica: mag. Irena Eiselt (NUK)

Razstava je na ogled na: <http://www.dlib.si/menu/razstave>**3. *Fran Krašovec – Jesen iz cikla Štirje letni časi***

Avtorica: mag. Irena Eiselt (NUK)

Razstava je na ogled na: <http://www.dlib.si/menu/razstave>**4. *Fran Krašovec – Zima iz cikla Štirje letni časi***

Avtorica: mag. Irena Eiselt (NUK)

Razstava je na ogled na: <http://www.dlib.si/menu/razstave>**5. *Ateljejski fotografi***

Avtorica: mag. Irena Eiselt (NUK)

Razstava je na ogled na: <http://www.dlib.si/menu/razstave>**6. *Popotresna Ljubljana (album 47 fotografij velikega formata in serija 41 fotografij kabinetnega formata)***

Avtorica: mag. Irena Eiselt (NUK)

Razstava je na ogled na: <http://www.dlib.si/menu/razstave>**16.5 Aktivnosti za promocijo NUK in njegove dejavnosti**

Promocijska dejavnost knjižnice je potekala v različnih oblikah in ob različnih priložnostih: po klasični poti z objavami, v sodelovanju s televizijo, radiem in tiskanimi mediji ter z udeležbo zaposlenih na različnih strokovnih srečanjih.

Med promocijskimi dogodki v letu 2011 navajamo le nekaj najodmevnejših:

- 26. januar: pogovor Nika Grafenauerja s sodobnimi slovenskimi skladatelji, ki so uglasbili njegove verze, med katerimi smo v Razstavni dvorani na odlično obiskanem pogovoru med drugim gostili skladatelja Lojzeta Lebiča, Petra Šavlija, Črta Sojarja Voglarja in Tadejo Vulc;
- 25. marec: predstavitev Supraseljskega kodeksa predsedniku vlade Ruske federacije Vladimirju Putinu na Brdu pri Kranju (na povabilo Protokola RS in Ministrstva za kulturo). Supraseljski kodeks spada med najstarejše in najdragocenejše starocerkvenoslovanske rokopise;
- 20. maj: prvič smo se s svojo stojnico aktivno udeležili sejma Liber.ac, ki povezuje različne ustanove s področja izdajanja, promocije in distribucije akademske knjige. Na sejmu smo sodelovali tudi na okrogli mizi o elektronski knjigi v akademskem založništvu (mag. Zoran Krstulović);
- 29. junij: s posebno razstavo Slovenci po svetu v času osamosvajanja Slovenije smo se pridružili velikemu vseslovenskemu praznovanju, ki je obeležilo 20 let naše samostojnosti in je na ljubljanskih ulicah povezalo Slovence iz domovine in sveta;
- 4. julij – 15. avgust: knjižnico smo v popoldanskih urah odprli za turistične ogledе;
- 30. avgust: na predvečer Vilenice v Ljubljani smo v knjižnici in na pogovornem večeru v Veliki čitalnici gostili Alberta Manguela (Argentina/Kanada), pisatelja, prevajalca, urednika in kolumnista. Pogovor je vodil Gorazd Kocijančič (NUK);
- 4. – 28. oktober: na podlagi pobude Študentskega sveta Univerze v Ljubljani in rezultatov ankete »Uporaba čitalniških prostorov ter čitalniških storitev NUK in CTK« smo uvedli testno podaljšanje odprtosti Velike čitalnice do 22. ure;
- 23. november: pripravili smo četrto slavnostno podelitev Trubarjevih priznanj, ki jih NUK podeljuje za izjemne dosežke pri ohranjanju slovenske pisne kulturne dediščine. Prejeli so jih: Stanka Golob, Ifigenija Simonović in Društvo slovenskih pisateljev. Istega dne smo odprli tudi razstavo »Dušan Pirjevec in slovenska literarna veda«;
- 24. november: s temo Digitalne izdaje starejše slovenske književnosti sta mag. Zoran Krstulović in mag. Marijan Rupert sodelovala v Debatni kavarni na 27. slovenskem knjižnem sejmu;
- 3. december: ob Dnevu odprtih vrat slovenske kulture smo pripravili kar enajst prireditev za naše uporabnike, med katerimi smo letos posebno pozornost namenili uporabnikom s posebnimi potrebami.

16.6 Vodeni ogledi knjižnice

V NUK izvajamo vodene ogledе knjižnice v promocijske in izobraževalne namene za šole in izobraževalne ustanove vseh vrst in stopenj, strokovne skupine bibliotekarjev in arhitektov ter na prošnjo Protokola RS, ki pripelje na ogled knjižnice pomembne goste iz sveta politike. Vodene ogledе izvaja osem strokovnih sodelavcev NUK, in sicer za različne ciljne skupine obiskovalcev: protokol, strokovne skupine, študentske skupine, skupine iz tujine, 9. razredi osnovnih šol, srednje šole ter skupine, ki si želijo ogledati NUK kot Plečnikovo stvaritev (arhitekti, študentje arhitekture, umetnostni zgodovinarji). Programi ogledov se razlikujejo glede na želje vsakokratnih obiskovalcev; ti poleg splošnega ogleda in predstavitve funkcij knjižnice pogosto želijo obiskati še katero izmed posebnih zbirk ali pa ogled združiti s predstavitvijo informacijskih virov in iskanja podatkov v računalniški učilnici. V letu 2011 smo sprejeli skupaj **118 skupin z 2.616 udeleženci**.

16.7 Druge oblike promocijske dejavnosti

- V sklopu predavanj *Zgodovina knjige in bralna kultura na Slovenskem* smo pripravili pet pogovornih večerov, na katere smo povabili predavatelje iz različnih strok (dr. Anjo Dular, dr. Tineta Germa, dr. Luko Vidmarja, ddr. Igorja Grdino, dr. Aleša Gabriča). Cilj pogovorov je oblikovati širši interdisciplinarni spekter dognanj, ki so povezala in na novo oblikovala dosedanja razmišljanja in raziskovanja, povezana z omenjenimi področji.
- Z gradivom Rokopisne zbirke NUK smo sodelovali na razstavah v Moderni galeriji in Muzeju novejšje zgodovine (razstava Slovenke v času moderne), z gradivom Glasbene zbirke NUK pa na pregledni razstavi o violinistu Igorju Ozimu v Galeriji Velenje, na Razstavi o velikih evropskih

skladateljih v sklopu 6. Chaoyang glasbenega festivala v Pekingu na Kitajskem in na Spominski razstavi fotografij Marijana Lipovška v Bežigradski galeriji v Ljubljani.

- V okviru prireditev Festival črk je potekala enodnevna delavnica Šivamo knjigo, ki jo je organiziral Center za ohranjanje knjižničnega gradiva NUK. Delavnica je predstavljena na spletnem naslovu: <http://www.festivalcrk.si/dogodek/delavnice/139-sivamo-knjigo>
- V Zbirki tiskov Slovencev zunaj meja RS v NUK pripravili predavanje za študente primerjalne književnosti in literarne teorije FF, razdeljene so bile tudi teme za seminarske naloge.
- Tudi v letu 2011 smo predstavljali dejavnost NUK na spletnem socialnem omrežju Facebook. Spletni medij smo uporabljali kot dodaten kanal obveščanja uporabnikov o novostih, razstavah, dogodkih in drugih zanimivih vsebinah. Dodajali smo tudi vsebine iz drugih medijev in se aktivno vključevali v interakcijo z našimi uporabniki. Imeli smo že okoli 1.600 privržencev, razveseljivo pa je, da se je le 4 % uporabnikov odjavilo od naših storitev.

17 Mednarodna dejavnost

17.1 Politika na področju mednarodne dejavnosti

Mednarodna dejavnost knjižnice poteka na različne načine in obsega: izmenjavo knjižničnega gradiva s tujino, medknjižnično izposajo in elektronsko dostavo dokumentov; v okviru knjižnice delujejo Slovenska agencija za ISBN, Slovenska agencija za ISMN in ISSN center Slovenija; podatke o svojih zbirkah vključuje v mednarodne informacijske sisteme in baze podatkov; vključena je v delo mednarodnih strokovnih združenj in drugih organizacij; kot nosilec ali partner sodeluje v mednarodnih projektih; organizira mednarodna strokovna srečanja, študijske obiske ter izmenjavo strokovnjakov, obiske in udeležbo na mednarodnih konferencah, simpozijih, sejnih itn. Pri tem sodeluje z velikim številom nacionalnih, univerzitetnih in drugih znanstvenih knjižnic. Zaposleni v NUK aktivno delujejo v različnih mednarodnih organizacijah ter z udeležbo na mednarodnih strokovnih srečanjih pridobivajo nova znanja in informacije, s sodelovanjem v mednarodnih projektih pa razširjajo partnerstva in zagotavljajo dodatna sredstva za razvoj dejavnosti knjižnice.

17.2 Prednostni letni cilji na področju mednarodne dejavnosti

- Zagotovitev pogojev za sodelovanja zaposlenih, članov mednarodnih delovnih skupin, komisij in odborov na mednarodnih sestankih in konferencah.
- Podpiranje aktivne udeležbe zaposlenih na mednarodnih strokovnih srečanjih.
- Zagotovitev pogojev za strokovne obiske na knjižnih sejnih in v knjižnicah, s katerimi ima NUK sklenjene sporazume o sodelovanju in za izmenjavo kadrov.
- Plačilo članarin mednarodnim organizacijam s področja dejavnosti knjižnice v dosedanjem obsegu.

17.3 Uresničitev letnih ciljev

- Zaposleni so aktivno sodelovali v delu mednarodnih organov in se udeleževali njihovih sestankov in konferenc.
- Zagotovljeno je bilo sodelovanje zaposlenih na pomembnejših mednarodnih strokovnih srečanjih; prednostno je bilo podprto aktivno sodelovanje z referati in drugimi prispevki.
- Zaposleni so se udeležili pomembnejših knjižnih sejnih in obiskali oziroma se izpopolnjevali v tujih knjižnicah.
- Načrtovane članarine mednarodnim organizacijam s področja delovanja knjižnice so bile plačane.
- Sodelovanje s tujimi nacionalnimi knjižnicami je potekalo uspešno.

- Uspešni smo bili pri izvajanju mednarodnih projektov, predvsem na področju digitalnih knjižnic. Uspešno smo zaključili delo na mednarodnih projektih Europeana Local, Arrow, IMPACT 2 in Europeana Travel, kjer je NUK vodil najboljše delovni sklop digitalizacije.

17.4 Udeležba na konferencah in sestankih mednarodnih združenj

Zaposleni v NUK so se v letu 2011 v skladu z letnim načrtom dela udeležili letnih konferenc in sestankov mednarodnih združenj oziroma organizacij, katerih člani so in pri katerih sodelujejo v vodstvenih telesih ali delovnih skupinah. Prednost pri udeležbi na mednarodnih konferencah in simpozijih so imeli delavci, ki so na njih sodelovali aktivno. Zaposleni so v skladu z načrtom obiskali mednarodne sejme knjižne produkcije, sejme računalniške opreme in tuje knjižnice. Aktivno so delovali v okviru mednarodnih združenj in organizacij, izmenjava strokovnjakov z evropskimi nacionalnimi knjižnicami pa se je večinoma uspešno nadaljevala. V okviru mednarodnega sodelovanja so NUK obiskali strokovnjaki iz drugih knjižnic in drugi tuji gostje (Priloga 5).

17.5 Plačilo članarin in mednarodna dejavnost

- Plačane so bile **članarine** za 13 mednarodnih združenj oziroma organizacij:
 - AIBM/IAML (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres), <http://www.iaml.info/>,
 - CENL (Conference of European National Librarians), <http://www.nlib.ee/cenl/>,
 - COAR (Confederation of Open Access Repositories), <http://www.coar-repositories.org/>,
 - EIFL (Electronic Information for Libraries), <http://www.eifl.net/>,
 - IASA (International Association of Sound and Audiovisual Archives), <http://www.iasa-web.org/>,
 - IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions), <http://www.ifla.org/>,
 - IIPC (International Internet Preservation Consortium), <http://www.netpreserve.org/about/index.php>,
 - ISBN (The International ISBN Agency), <http://www.isbn-international.org/>,
 - ISMN (The International ISMN Agency), <http://www.ismn-international.org/>,
 - ISSN (ISSN International Centre), <http://www.issn.org/>,
 - LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche), <http://www.libereurope.eu/>,
 - The European Library, <http://www.theeuropeanlibrary.org/portal/index.html>,
 - UDC Consortium, <http://www.udcc.org/>.

V nekaterih organizacijah je članstvo brezplačno, npr. ELAG (European Library Automation Group, <http://www.elag.org>) in CDNL (Conference of Directors of National Libraries, <http://www.cdnl.info/>).

- **Delovanje NUK v okviru mednarodnih združenj oziroma organizacij:**

IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions)

V obdobju 2009–2013 ima NUK v organih IFLE dve izvoljeni predstavnici: dr. Melita Ambrožič je članica stalnega odbora Sekcije za nacionalne knjižnice, dr. Alenka Kavčič-Čolić pa je v Sekciji za IT sodelovala najprej kot tajnica, avgusta 2011 pa je bila na 77. kongresu IFLA (San Juan, Puerto Rico) izvoljena za predsednico omenjene sekcije za obdobje 2011–2013 in takoj po konferenci IFLA že začela izvajati nove naloge. Irena Kavčič je bila aktivna v Delovni skupini IFLE za revizijo ISBD (*ISBD Review Group*) in vodila študijsko skupino za vključitev neobjavljenih virov v ISBD (Inclusion of Unpublished Resources in ISBD Study Group), ki je delovala v okviru omenjene delovne skupine. Od novembra 2011 je tudi članica EURIG (European RDA Interest Group).

CENL (Conference of European National Librarians)

Redne letne konference sveta direktorjev CENL se je udeležila Mateja Komel Snoj, ravnateljica NUK. Vse leto smo spremljali pobude in razvoj na področju t. i. »Evropske digitalne knjižnice«, tako v okviru CENL kakor tudi na ravni Evropske unije oziroma na sedežu Evropske komisije. Kot vsako

leto smo tudi v letu 2011 pripravili dve letni poročili v angleščini po zahtevanih shemah: eno za CENL, drugo pa za CDNL (Konferenco direktorjev nacionalnih knjižnic). NUK je sodeloval tudi v delovni skupini CENL za področje avtorskih pravic in intelektualne lastnine, kjer ga je do maja 2011 neformalno zastopala zunanja sodelavka dr. Maja Bogataj Jančič.

The European Library in Europeana

Sodelavci NUK so tvorno sodelovali v delovnih skupinah združenja The European Library (TEL), pa tudi v aktivnostih, povezanih z evropsko digitalno knjižnico Europeana. Mag. Zoran Krstulović je član Upravnega odbora TEL ter Strokovne skupine držav članic o digitalizaciji in digitalnem hranjenju (Member States' Expert Group on Digitisation and Digital Preservation), ki oblikuje predloge politik na področju digitalizacije v EU. Karmen Štular Sotošek je sodelovala v delu TEL Contact Working Group, Tine Musek pa v skupini TEL Technical Working Group. Žiga Cerkvenc je kot član TEL Redesign Task Force aktivno sodeloval pri oblikovanju, testiranju in evalvaciji novega portala Evropske knjižnice.

NUK je opravljal tudi funkcijo nacionalnega agregatorja vsebin za Europeano. Mag. Zoran Krstulović je predstavnik knjižnice pri Europeana Network (prej Svet ponudnikov vsebin in agregatorjev, Council of content providers and aggregators), Mojca Šavnik pa sodeluje v ožji skupini za tehnična vprašanja in metapodatke pri Europeana Network.

IIPC (International Internet Preservation Consortium)

Sodelovanje v mednarodnem konzorciju za ohranjanje spleta (IIPC) je za NUK strateškega pomena, ker v njem delujejo strokovnjaki s področja zajemanja in ohranjanja spletnih strani. Orodje, ki so ga razvili za potrebe konzorcija, uporablja tudi NUK. Hkrati so mnoge njihove rešitve uporabne za potrebe zajemanja slovenskih spletnih strani. Članstvo v konzorciju omogoča neposreden dostop do najnovejšega razvoja ter možnost izmenjave mnenj in izkušenj s strokovnjaki na tem področju. V okviru konzorcija delujejo štiri delovne skupine, in sicer: delovna skupina za standardizacijo, delovna skupina za razvoj orodij za zajemanje spleta, delovna skupina za dostop do zajetih vsebin in delovna skupina za trajno ohranjanje zajetih vsebin. Dr. Alenka Kavčič-Čolić sodeluje v skupini IIPC za trajno ohranjanje spleta. Med letom je potekala komunikacija s kolegi iz te skupine, skupščine pa se ni mogla udeležiti.

Združenje EIFL.net

Slovenski konzorcij za nabavo e-virov COSEC je eden izmed 49 konzorcijev, ki od leta 2003 delujejo v okviru mednarodnega konzorcija eIFL.net, s katerim je NUK podpisal dogovor o sodelovanju. Glavna usmeritev konzorcija je nabava tistih informacijskih virov, ki jih pridobivamo skupaj z drugimi članicami eIFL.net, tj. nacionalnimi in univerzitetnimi knjižnicami. Že v letu 2010 se je sodelovanje razširilo na program odprtega dostopa. Januarja 2011 je dr. Alenka Kavčič-Čolić postala koordinatorica za program odprtega dostopa EIFL-OA v Sloveniji. EIFL je objavil razpis za sofinanciranje manjših projektov na področju odprtega dostopa. Z drugimi slovenskimi partnerji smo prijaviteli projekt Openaccess.si, ki je bil izbran za sofinanciranje. Cilj projekta je bila izdelava slovenskega spletnega portala za odprti dostop. Projekt je bil zaključen konec leta 2011, portal pa je bil prvič javno predstavljen na posvetovanju ZBDS (<http://www.openaccess.si/>).

Združenje COAR

Marca 2011 se je dr. Alenka Kavčič-Čolić udeležila letne skupščine združenja COAR (Confederation of Open Access Repositories) v Debrecenu in sodelovala v delovni skupini za podporo usposabljanju in ustvarjanju mrež odprtodostopnih repozitorijev.

Slovenska nacionalna komisija za UNESCO

Kot predstavnik NUK v Slovenski nacionalni komisiji za UNESCO se je Žiga Cerkvenc udeleževal sej in sodeloval pri delu komisije. Pod okriljem Unesco in podjetja L'Oréal poteka program »Ženske v znanosti«, ki je v tudi letu 2011 pripravil več dogodkov in podelil štipendije za študij eksaktnih znanosti. NUK ima status depozitne knjižnice za publikacije UNESCO, ki so uporabnikom na voljo v prostorih Zbirke PKG. Pod okriljem UNESCO je od aprila 2010 do aprila 2011 potekal enoletni

projekt »Ljubljana – svetovna prestolnica knjige«, ki so ga izvajali Mestna občina Ljubljana in občinski javni zavodi s področja kulture. NUK je pri projektu sodeloval s tremi razstavami. S sodelovanjem Urada za UNESCO smo začeli tudi z dogovori glede vključitve Brižinskih spomenikov na seznam *Spomin sveta* (Memory of the World).

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development)

Od podpisa pogodbe jeseni 2008 opravlja NUK naloge depozitne knjižnice te ugledne mednarodne gospodarske organizacije. NUK hrani, obdeluje in ureja gradivo ter posreduje informacije iz podatkovnih zbirk, ki so komercialno dostopne na svetovnem spletu, NUK pa ima licenco za študente in zaposlene na Univerzi v Ljubljani.

• Dvostransko sodelovanje

- V sodelovanju z bolgarsko Akademijo znanosti in umetnosti smo v letu 2011 uspeli združiti poljski, ruski in slovenski del Supraseljskega kodeksa, ki je uvrščen na seznam *Spomin človeštva* pri UNESCO. NUK smo obogatili z manjkajočimi skenogrami celotnega kodeksa.
- Za potrebe Ministrstva za kulturo in Ministrstva za zunanje zadeve smo pripravili več poročil o sodelovanju ali posredovali predloge za sodelovanje ter mnenja k dvostranskim sporazumom za naslednje države oziroma regije: Avstralija, Avstrija, Indija, Kosovo, Makedonija, Nemčija in Flandrija.
- Podpisali smo sporazum o sodelovanju z Nacionalno in univerzitetno knjižnico Bosne in Hercegovine.
- V okviru sodelovanja s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti smo sprejeli več tujih raziskovalcev in akademikov ter jim nudili potrebno podporo pri iskanju virov, preko Univerze v Ljubljani pa smo sprejeli skupino turških knjižničarjev Univerze Atılım iz Ankare.
- S predstavitvijo Supraseljskega kodeksa je NUK na željo ruske delegacije sodeloval s Protokolom RS pri programu ob obisku predsednika Ruske federacije Vladimirja Putina.
- Poleg navedenih so v letu 2011 knjižnico obiskali še: Janne Andresoo, direktorica Nacionalne knjižnice Estonije, Ülle Talihärm, direktorica posebnih zbirk v estonski nacionalni knjižnici, Ismet Ovčina, direktor NUK BiH, ter Felton Thomas, direktor mestne knjižnice Cleveland (ob obisku delegacije Clevelanda pri Mestni občini Ljubljana).

17.6 Mednarodna izmenjava strokovnjakov

- Nadaljevala se je izmenjava strokovnjakov z nacionalno knjižnico Češke republike. Junija 2011 je bila v okviru programa ERASMUS za povečanje mobilnosti zaposlenih na tedenski izmenjavi v NUK sodelavka Nacionalne knjižnice iz Prage Šárka Handlová. Po njenih željah in interesih smo pripravili program strokovnega dela obiska.
- Z drugimi knjižnicami, s katerimi imamo sklenjene sporazume o sodelovanju, v letu 2011 ni bilo izvedenih izmenjav strokovnjakov zaradi zaostrenih finančnih razmer.
- Kristina Janc, sodelavka na projektu v Centru za razvoj knjižnic, je s finančno podporo Programa Grundtvig CMEPIUS obiskala Dansko knjižnico za slepe.

17.7 Organizacija mednarodnih konferenc in sestankov

V letu 2011 smo organizirali eno mednarodno srečanje, in sicer regionalni sestanek ISBN, ki je potekal od 9. – 10. junija 2011 v Ljubljani. Udeležilo se ga je deset predstavnic nacionalnih agencij iz Hrvaške, Republike Srpske, Srbije, Kosova, Albanije, Bolgarije in Slovenije. Gostja je bila Stella Griffith, izvršna direktorica Mednarodne agencije za ISBN iz Londona.

18 Druge dejavnosti knjižnice: COSEC, ZBDS in revija Knjižnica

18.1 Podpora dejavnosti konzorcija COSEC

NUK podpira delovanje konzorcija COSEC od njegove ustanovitve naprej, in sicer tako kadrovske kot prostorske in materialno. COSEC je eden izmed 49 konzorcijev, ki od leta 2003 delujejo v okviru mednarodnega konzorcija eIFL.net, s katerim je NUK podpisal dogovor o sodelovanju. Glavna usmeritev konzorcija je nabava tistih informacijskih virov, ki jih pridobivamo skupaj z drugimi članicami eIFL.net, tj. nacionalnimi in univerzitetnimi knjižnicami. V letu 2011 je osnovno storitev COSEC (tj. pridobivanje in zagotavljanje dostopa do e-virov) uporabljalo skupaj **125 knjižnic** oziroma ustanov, ki so – zbrane v različne konzorcijske kroge – sodelovale pri zagotavljanju **dostopa do 30 informacijskih virov**. Za dostop do elektronskih revij Emerald Management Extra, Sage Journals Online in zbirke Ebscohost Research Databases so bila finančna sredstva v celoti pridobljena na razpisu Agencije za raziskovalno dejavnost RS.

V letu 2011 je **osem zaposlenih** (5 EPZ) v NUK ob svojem rednem delu sodelovalo pri različnih konzorcijskih aktivnostih:

- nabava podatkovnih zbirk za različne tipe slovenskih knjižnic;
- analiza preteklega dela in priprava nove konzorcijske pogodbe;
- dogovarjanje in pogajanje s ponudniki e-vsebin;
- pridobivanje finančnih sredstev in priprava cenovnih modelov;
- testiranje novih produktov in storitev;
- organizacija predstavitve novih podatkovnih zbirk za knjižničarje;
- organizacija usposabljanja knjižničarjev za delo z podatkovnimi zbirkami;
- izvajanje programa Intellectual Property;
- zagotovitev oddaljenega dostopa do virov;
- priprava podpogodb za člane konzorcija;
- izstavljanje računov sodelujočim knjižnicam;
- sodelovanje pri pridobivanju sredstev za nakup elektronskih virov pri partnerjih: Ministrstvu za kulturo, Agenciji za raziskovalno dejavnost RS, Univerzi v Ljubljani, Univerzi v Mariboru, Univerzi na Primorskem, Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije, Univerzitetni knjižnici Maribor in posameznih sodelujočih knjižnicah;
- izdelava modelov delitve stroškov nakupa med sodelujočimi knjižnicami;
- izvedba promocije informacijskih virov (predstavitve, obveščanje, izdelava in posredovanje promocijskega gradiva);
- promocija publiciranja po modelu odprtega dostopa (t. i. »open access«);
- zagotovitev dostopa do kakovostnih prostodostopnih časopisov in promocija odprtega dostopa;
- izvedba evalvacije zadovoljstva z e-viri (spremljanje uporabe e-virov po principih COUNTER);
- sodelovanje z drugimi nacionalnimi konzorciji in mednarodnimi konzorcijskimi združenji;
- dopolnjevanje spletne strani COSEC;
- komuniciranje s knjižnicami prek distribucijskih list, individualnih stikov in rednih srečanj oziroma sestankov konzorcijskih skupin;
- svetovanje članom pri konzorcijskem pridobivanju virov;
- zbiranje podatkov o članih (npr. IP naslovi) itn.

Delo konzorcija COSEC je potekalo v skladu s poslanstvom, cilji in namenom konzorcija in v tesnem sodelovanju z mednarodnim konzorcijem eIFL.net. Po osmih letih uspešnega delovanja so sodelujoči v konzorciju COSEC želeli še jasneje izpostaviti osrednji cilj in namen delovanja konzorcija. Na njihovo željo je NUK, kot izvrševalec dnevnih aktivnosti konzorcija, v letu 2011 pripravil novo konzorcijsko pogodbo. Že kmalu po ustanovitvi konzorcija se je namreč pokazal razkorak med potrebami članov in formalno organizacijsko strukturo konzorcija. Ob ustanovitvi imenovan upravni odbor konzorcija COSEC v praksi namreč ni izvajal nalog, ki so bile zapisane v ustanovitvenem aktu. Njegova zadnja seja je bila v začetku leta 2004. Kljub nedelovanju upravnega odbora so potekala

srečanja članov konzorcija, in sicer na podlagi pridobivanja oziroma upravljanja konkretnih informacijskih virov. Novi pogoji financiranja licenčnih znanstvenih vsebin so zahtevali tudi drugačno vsebino povezav in tipologije članov, kot jo je določala konzorcijska pogodba. V zadnjih letih so se namreč v delovanje konzorcija vključevali tudi javni raziskovalni zavodi.

Zaradi razkoraka med določbami ustanovitvenega akta in uveljavljeno prakso dela konzorcija, spremenjenih potreb znotraj strokovne skupnosti in na strani financerjev ter večinskega financiranja delovanje konzorcija s strani NUK smo se odločili za posodobitev konzorcijske pogodbe. Določila nove pogodbe bistveno poenostavljajo organizacijsko strukturo konzorcija, ki se je v praksi izkazala kot preveč toga in zato neučinkovita za izvajanje konkretnih nalog. Koordinacijo dela konzorcija bo izvajal NUK, ki bo predstavljal in zastopal konzorcij ter skrbel za njegovo poslovanje, v sodelovanju s člani oblikoval politiko nabave e-virov, se dogovarjal s ponudniki informacijskih virov o pogojih in drugih vprašanih pridobivanja informacijskih virov, sklepal pogodbe in druge pravne posle v zvezi s pridobivanjem in uporabo informacijskih virov, opravljal izobraževalne, evalvacijske, administrativne, tehnične, pravne, računovodske in druge storitve za konzorcij ter opravljal dela, povezana s članstvom v eIFL.net in zagotavljal sredstva za letno članarino. Ukinjena sta upravni odbor in mesto izvršnega direktorja, operativne naloge pa bo izvajal koordinator konzorcija, ki bo tudi zagotovil sodelovanje ostalih ustanov, katerih vloga bo realizirana v okviru konkretnih konzorcijskih nakupov in aktivnost. Namesto formalnega članstva konzorcij brez posebnih formalnosti poleg pogodbenih strank (»ustanoviteljev«) združuje in povezuje tudi druge pravne osebe javnega prava, ki opravljajo javno službo (npr. knjižnice, javne raziskovalne zavode, univerze in druge izobraževalne organizacije itn.) in katerih dejavnost je financirana z javnimi sredstvi ter so zainteresirane za pridobitev konkretnega informacijskega vira. Članstvo v konzorciju je brezplačno.

Ob koncu leta 2011 je sedem od osmih ustanovnih članov konzorcija uradno sprejelo spremembe in podpisalo novo konzorcijsko pogodbo, kar pomeni, da bo v letu 2012 konzorcij COSEC lahko začel z delovanjem v skladu z določili nove pogodbe. Več o dejavnosti konzorcija COSEC je dostopno na spletni strani: <http://www.nuk.uni-lj.si/cosec/cosec.html>.

18.2 Podpora delovanju Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) in reviji Knjižnica

Tudi v letu 2011 je NUK zagotavljal podporo delovanju ZBDS, in sicer tako kadrovske kot prostorsko in materialno, ter kot sozaložnik revije Knjižnica prek Javne agencije za knjigo zagotovil del sredstev, potrebnih za njeno nemoteno izhajanje. Zagotavljal je tudi strežniški prostor za gostovanje spletne strani ZBDS. Zaposleni so v združenju (do zaključka mandata, tj. 17. 12. 2011) opravljali naslednje funkcije: Melita Ambrožič – predsednica ZBDS in urednica spletne strani, Špela Razpotnik – podpredsednica, Branka Badovinac – glavna urednica revije *Knjižnica*, Sonja Svobljšek in Alenka Kavčič-Čolić – članici Uredniškega odbora revije *Knjižnica*, Gorazd Vodeb – predsednik Uredniškega sveta revije *Knjižnica*, Majda Kotnik-Verčko – članica Upravnega odbora Kalanovega sklada in Matjaž Kragelj – tehnični urednik spletne strani ZBDS. Zaposleni v NUK so vodili ali aktivno sodelovali pri večini aktivnosti ZBDS. Med aktivnostmi ZBDS v letu 2011 bi izpostavili organizacijo letnega srečanja specialnih knjižnic, strokovnega posvetovanja Informacijska pismenost v visokem šolstvu, strokovnega srečanja Pis(a)na kulturna dediščina, strokovnega posvetovanja ZBDS Knjižnice – odprt prostor za dialog in znanje ter srečanja ob Dnevu splošnih knjižnic. Izdanih je bilo več publikacij: prevod smernic informacijske pismenosti ALA za šolske knjižnice, zbornik posvetovanja ZBDS, dve številki časopisa Potujoče novice, revija Knjižnica je izhajala v elektronski in tiskani različici (odmevna je bila npr. izdaja tematske številke »Trajno ohranjanje digitalnih virov v Sloveniji«). ZBDS je zagotovil sredstva za dostopnost servisa EBSCOhost za splošne knjižnice. Več o dejavnosti ZBDS v letu 2011 je dostopno na spletni strani: <http://www.zbds-zveza.si/>. Tudi ob zamenjavi vodstva ZBDS konec leta 2011 ostajata sedež združenja in sedež uredništva revije Knjižnica v NUK, zaposleni v NUK pa bodo v novem mandatnem obdobju opravljali v ZBDS več pomembnih funkcij, npr. funkcije podpredsednice, strokovne tajnice, blagajničarke, glavne urednice ter odgovorne urednice revija Knjižnica, predsednika sveta revije Knjižnica itn.

19 Vodenje poslovanja in drugo splošno delo knjižnice

19.1 Politika na področju vodenja in organizacije knjižnice

Temeljne usmeritve knjižnice so naslednje: zagotoviti pogoje za opravljanje temeljnih z zakonom predpisanih nalog; z vključevanjem v projekte zagotoviti razvoj dejavnosti; razvijati partnerstva v javnem in zasebnem sektorju; sodelovanje in koordinacija s sorodnimi ustanovami na nacionalni in evropski ravni; doseči večjo učinkovitost in usposobljenost knjižnice ter usmeritev na prioritete. V letu 2011 smo delo organizirali in izvajali v skladu z izhodišči strateškega načrta 2010–2013 ter prednostnimi rednimi in projektnimi nalogami.

19.2 Prednostni letni cilji pri vodenju in organizaciji knjižnice

- Zagotovitev pogojev za razvoj digitalne knjižnice.
- Načrtovanje in izvedba učinkovitih organizacijskih in kadrovskih sprememb.
- Skrb za izobraževanje zaposlenih.
- Sodelovanje pri vseh aktivnostih MVZT za projekt NUK II.
- Povečanje obsega materialnih virov za delovanje knjižnice in vključevanje v projekte.
- Priprava in uskladitev pravilnikov in drugih pravnih aktov.
- Pripravljanje in izvedba javnih naročil.
- Nadaljevanje inventure knjižničnih gradiv.
- Izvajanje ukrepov za zagotavljanje varnosti pri delu in v stavbi.
- Zagotavljanje ustrezne računalniške podpore.
- Vzdrževanje in nadgradnja domače strani knjižnice.

19.3 Uresničitev letnih ciljev

- **Gradnja in razvoj digitalne knjižnice:** postavljeni cilji so bili doseženi. Nadaljevali smo z vzpostavljanjem novih partnerstev z različnimi ponudniki digitalnih vsebin, prenovili smo portal Digitalna knjižnica Slovenije in izvedli različne promocijske aktivnosti.
- **Načrtovanje in izvedba učinkovitih organizacijskih in kadrovskih sprememb:** v skladu z možnostmi smo iskali učinkovite kadrovske in organizacijske rešitve, predvsem za tista področja dela, kjer bi nujno potrebovali nove zaposlitve. Pripravili smo nov Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v NUK z novim Katalogom sistemiziranih delovnih mest z opisom del in nalog, ki še ni veljaven, Svet NUK pa je potrdil dopolnjen Kadrovski načrt, ki velja do konca leta 2012.
- **Skrb za izobraževanje zaposlenih:** na področju formalnega izobraževanja smo prednostno podpirali dodiplomski oziroma podiplomski študij s področij, ki se nanašajo na dejavnost knjižnice. Podpirali smo pridobivanje dodatnih znanj, stalno strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje strokovnih delavcev v koraku z razvojem bibliotekarske in informacijske znanosti oziroma vodenja poslovnih procesov.
- **Sodelovanje pri vseh aktivnostih za projekt NUK II:** projekt vodi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Sodelovanje je bilo uspešno tako z investitorjem kot z avtorjem projektne naloge in skrbnikom mednarodnega arhitekturnega natečaja za novo knjižnično stavbo, ki je bil objavljen konec leta 2011.
- **Povečanje obsega materialnih virov za delovanje knjižnice in vključevanje v projekte:** lastna sredstva smo pridobivali s sodelovanjem v mednarodnih in nacionalnih projektih (v letu 2011 smo izvajali 12 projektov in 3 projektne naloge), z organizacijo in izvajanjem izobraževalne dejavnosti, s posredovanjem in prodajo nekaterih storitev ter prodajo publikacij v knjižnični prodajalni.
- **Priprava in uskladitev pravilnikov in drugih pravnih aktov:** predmet notranje revizije NUK za leto 2011 je bil pregled in svetovanje na področju izbranih internih aktov, ki urejajo pomembnejša poslovno finančna področja poslovanja knjižnice; prenovili smo štiri obstoječe pravilnike in izdelali nov Pravilnik o ravnanju z umetninami iz umetniške zbirke NUK.

- **Priprava in izvedba javnih naročil:** v letu 2011 smo v NUK uspešno izvedli 161 postopkov javnih naročil po zakonu o javnih naročilih, od tega 18 javnih razpisov oziroma postopkov zbiranja ponudb.
- **Nadaljevanje inventure knjižničnih gradiv:** v letu 2011 smo izvedli le manjši del načrtovane (večletne) inventure gradiv.
- **Izvajanje ukrepov za zagotavljanje varnosti pri delu in v stavbi:** ukrepi iz varstva pri delu v letu 2011 so bili vezani na ogleda in navodila s strani pooblaščenice organizacije (ZVD). Izvedli smo usposabljanje dela zaposlenih na področju varstva pri delu in požarne varnosti. Novo zaposlene delavce smo napotili na zdravstveni pregled pred nastopom delovnega razmerja, nekaj drugih zaposlenih pa na obdobjni zdravstveni pregled. Pripravili smo dodatna navodila za varnostno službo in obnavljali certifikate o brezhibnem delovanju tehničnih sistemov.
- **Zagotavljanje ustrezne računalniške podpore:** v okviru razpoložljivih finančnih možnosti smo zagotovili poglobilni cilj, in sicer zagotavljanje nemotenega delovanja računalniške infrastrukture, potrebne za delovanje vseh servisov, ki jih za nemoteno delo potrebujejo zaposleni v NUK in ki jih NUK nudi uporabnikom, še posebej razvoj in vzdrževanje omrežja, servisov in strežnikov, tudi za poslovno-informacijski knjižnični sistem in digitalno knjižnico.
- **Vzdrževanje in nadgradnja domače strani knjižnice:** postavljeni cilji so bili doseženi.

19.4 Upravljanje, vodenje, organizacija in druge splošne naloge knjižnice

Administrativna služba je leta 2011 v delovodniku obdelala 625 zadev, ki so vsebovale 1.473 dokumentov. Obravnavali smo 75 projektnih dokumentov, 22 prošenj in dovoljenj za snemanja in fotografiranja, 210 domačih vlog za službene poti in 105 vlog za poti v tujino, pripravili smo 209 avtorskih pogodb in pogodb o delu. Izvedene so bile štiri seje Sveta knjižnice in dve seji Strokovnega sveta NUK. Odposlanih je bilo 13.599 navadnih pisemskih pošilk (13 % manj kot v 2010), 233 priporočenih pisemskih pošilk in 1.838 priporočenih paketov za medknjižnično izposojlo (40 % več kot v letu 2010). V sistem Navision smo zabeležili 3.576 prispelih pošiljk, prejeli pa smo še okrog 5.000 enot druge pošte (vabila, reklamni in promocijski prospekti ipd.). Nadaljevali smo z urejanjem arhivskega gradiva (čiščenje, sistematično razporejanje, pregledovanje in pospravljanje v arhivske škatle). Prejeli smo 200 zahtev za vpogled v dokumente, kot so javna naročila in dokumentarno gradivo. Za iskanje dokumentov se še vedno porabi veliko časa. V pripravi sta Pravilnik o ravnanju z dokumentarnim in arhivskim gradivom in Pravilnik o signirnem načrtu. Nadaljevali smo s pripravami na uvedbo elektronskega dokumentnega sistema v skladu s priporočili Arhiva Republike Slovenije za hrambo dokumentarnega gradiva v elektronski obliki. Implementaciji dokumentnega sistema bo sledila reorganizacija glavne pisarne. V letu 2011 smo opravljali tudi administrativna dela za Center za razvoj knjižnic (statistika in razvid slovenskih knjižnic). Ažurirali in pripravili smo adremo in nalepke za 29 dogodkov (vabila na razstave in predstavitve).

Finančno-računovodska služba (FRS) je v letu 2011 nadaljevala z rednim in tekočim izvajanjem finančnih in računovodskih nalog, skladno z veljavno zakonodajo in predpisi, ki veljajo na tem področju. Temeljno orodje pri izvajanju omenjenih nalog je poslovno-informacijski sistem NAVISION, ki je nepogrešljiv pri izdelavi predpisanih in na osnovi lastnih potreb oblikovanih periodičnih finančno-računovodskih evidenc in poročil. Poglavitni namen teh poročil je zagotavljanje rednih, ustreznih in pravočasnih informacij, potrebnih pri vodenju in upravljanju poslovanja knjižnice. Kot taka omogočajo lažje in ustrežnejše upravljanje ter nadziranje pridobljenih finančnih sredstev po posameznih sklopih poslovanja ter sprotno spremljanje njihove namenske porabe. Učinkovit sistem upravljanja s pridobljenimi finančnimi sredstvi, zagotavljanje ustrezne namenske porabe sredstev, stalen nadzor in kontrola stroškov med letom so temeljni pogoj za uspešno izvajanje finančnega poslovanja knjižnice.

V NUK je redno programsko delo in izvajanje temeljnih dejavnosti tesno prepletено tudi s pridobivanjem in izvajanjem projektov, ki so sofinancirani s sredstvi Evropske unije, strukturnih skladov, pa tudi s sredstvi ministrstev, domačih znanstveno-raziskovalnih in drugih ustanov. V letu 2011 smo v FRS izvajali aktivnosti na trinajstih projektih. Pomemben delež v okviru FRS predstavlja tekoče spremljanje tako pridobljenih nepovratnih sredstev, tj. ustrezno vodenje, upravljanje in

nadziranje porabe teh sredstev, na koncu pa tudi izdelava ustreznih finančnih poročil v skladu z navodili financerja. Uveljavljanje finančnih in računovodskih pravil in standardov EU pri vodenju projektov ter učinkovito spremljanje finančnih tokov in sprotna kontrola stroškov med letom predstavljajo le nekaj najpomembnejših nalog, ki smo jih v okviru FRS uspešno izvajali v letu 2011, v tem okviru pa jih bo potrebno razvijati tudi v prihodnje.

NUK je kot posredni proračunski uporabnik v skladu z Zakonom o javnih financah (Ur. list RS, št. 79/99 s spremembami in dopolnitvami) in Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (Ur. list RS, št. 72/02) zavezan k izvedbi notranje revizije poslovanja. Predmet notranje revizije NUK za leto 2011 je bil pregled in svetovanje na področju izbranih internih aktov, ki urejajo pomembnejša poslovno-finančna področja delovanja knjižnice. Notranja revizija je vključevala pregled ustreznosti notranjih aktov knjižnice z vidika zahtev predpisov, akta o ustanovitvi knjižnice in dobre poslovne prakse ter presojo, ali je knjižnica sprejela vse notranje akte, ki jih zahtevajo predpisi in dobra poslovna praksa. Revizijo je opravila revizijska hiša Modra revizija d. o. o., v njenem imenu pa pooblaščen državna notranja revizorka mag. Renata Vuga. Revizija ugotavlja, da ima knjižnica sprejete vse s predpisi zahtevane interne akte, kljub temu pa na podlagi podrobnejšega pregleda posameznih izbranih internih aktov predlaga, da knjižnica presodi o pripravi oziroma sprejemu novih internih aktov na treh področjih poslovanja, in sicer na področju notranje organizacije in sistemizacije delovnih mest, varnosti pri delu ter na področju izvedbe javnih naročil.

V okviru delovanja **pravne službe** smo zagotavljali vse predvidene pravne akte, javna naročila, pravilnike, pravni nadzor ter zagotavljali ukrepe in pogoje delovnopravne zakonodaje vključno s spremljanjem inšpekcijskih pregledov, vse z namenom zakonitega delovanja na vseh področjih dela knjižnice. Na področju javnih naročil smo izvedli 161 postopkov po zakonu o javnih naročilih, od tega 18 javnih razpisov oziroma postopkov zbiranja ponudb. V skladu z zakonodajo s področja preprečevanja korupcije smo izdelali Načrt integritete. V letu 2011 smo prenovili štiri pravilnike: Pravilnik o blagajniškem poslovanju, Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o popisu sredstev in obveznosti do virov sredstev ter Pravilnik o postopku za izvolitev raziskovalcev v raziskovalni naziv v NUK. Izdelali smo tudi nov Pravilnik o ravnanju z umetninami iz umetniške zbirke NUK.

Služba za kadrovske zadeve je imela zaradi omejitev pri zaposlovanju največ dela z dogovarjanjem za rešitve za zagotavljanje nemotenega procesa dela, z reorganizacijo poslovnih procesov in iskanjem možnosti prerazporeditev kadrov znotraj zavoda. V letu 2011 je bilo na projektih zaposlenih 14 delavcev, od tega je ob zaključku projektov delovno razmerje prenehalo sedmim zaposlenim za določen čas. Potrebe po novih zaposlitvah se kažejo predvsem na področju digitalne knjižnice in računalniške informatike ter strokovnjakov s področja obdelave knjižničnega gradiva. Zaradi upada projektih sredstev je kadrovska stiska zavoda še bolj žgoča. Na dan 31. 12. 2011 je bilo v NUK zaposlenih 146 delavcev. Ministrstvo za kulturo je financiralo **138 EPZ** oziroma 142 delavcev (nadomestne zaposlitve zaradi odsotnih delavcev). Štirje zaposleni so delali na projektih in so bili financirani iz drugih virov. Redno delo na področju kadrovanja smo uspešno izvajali. Obsegalo je izvajanje razgovorov in izbor novih kadrov, sklepanje pogodb o delu, uvajanje novincev v delo, spremljanje napredovanja, organiziranje internega izobraževanja, nadomeščanja zaposlenih ob daljših odsotnostih in upokojitvah, spremljanje in uresničevanje letnih načrtov, letno ocenjevanje zaposlenih itn. V letu 2011 smo zaposlili 17 delavcev, od tega: 6 delavcev za nadomestno zaposlitev za nedoločen čas, 5 delavcev za nadomestno zaposlitev za določen čas in 6 delavcev za delo na projektu za določen čas. Upokojili so se trije zaposleni. Uspešno smo sodelovali z Zavodom za zaposlovanje RS pri pridobivanju sredstev za izvajanje aktivnega programa zaposlovanja. V program usposabljanja na delovnem mestu bibliotekar so bile vključene tri osebe. Zaradi sprejema Zakona o prostovoljcih, ki ne predvideva usposabljanja na delu v času izvajanja prostovoljnega dela, smo zmanjšali število prostovoljcev s štirih na eno osebo ter prekinili s sprejemanjem novih. Vodili smo aktivnosti, povezane s spremembo Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v NUK in dopolnjevali Katalog sistemiziranih delovnih mest z opisom del in nalog. Organizirali smo tečaj za varstvo pri delu in požarno varnost za 32 zaposlenih ter 20 zaposlenih napotili na preventivni oziroma obdobjni zdravstveni pregled.

Sodelovanje v domačih in tujih projektih pomeni za NUK zagotavljanje razvoja dejavnosti v skladu s strateškim načrtom, partnerstva z javnim in zasebnim sektorjem ter sodelovanje in koordinacijo na nacionalni in evropski ravni. Sledili smo politiki in ciljem Evropske komisije na področju digitalizacije evropske kulturne dediščine v okviru projekta *Europeana* ter spremljali dokumente in mednarodne standarde s področja digitalizacije pisne kulturne dediščine (*Digitalna agenda za Evropo*).

V letu 2011 smo izvajali enajst projektov s področja e-knjžnice in e-storitev ter zaščite pisne kulturne dediščine ter en projekt s področja prevajanja (več v poglavju 20 Projekti, ki so potekali poleg rednega programa NUK). Uspešno smo zaključili en projekt v okviru Norveškega finančnega mehanizma, tri evropske projekte v okviru programa eVsebinePlus, en evropski projekt v sklopu 7. okvirnega programa in en projekt v okviru programa INTERREG. Na novo smo začeli izvajati en evropski in dva domača projekta, izdelani sta bili tudi dve projektni nalogi po pogodbi z Ministrstvom za kulturo. Nadaljevalo se je sodelovanje v Centru odličnosti PoliMaT, ki ga financira Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

Redno smo spremljali razpise pristojnih ministrstev, agencij in uradov (Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Agencija za raziskovalno dejavnost RS, Javna agencija za knjigo, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu) ter razpise v okviru evropskih strukturnih skladov in kohezijskega sklada pri Službi vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad). Samostojno ali kot konzorcijski partner smo se prijavi na šest razpisov. Od tega je bil do konca leta 2011 izbran in potrjen en evropski projekt in en slovenski, štiri prijave so bile neuspešne.

Pri projektne dejavnosti je sodelovala **projektne pisarna**, ki je izvajala naloge v skladu s Pravilnikom o projektih: spremljanje in obveščanje o aktualnih domačih in tujih razpisih Evropske komisije, slovenskih ministrstev, agencij, uradov in skladov, pregled nad vsebinskimi in finančnimi podatki projektne dejavnosti, obveščanje ter usklajevanje pomembnih informacij o projektih, pomoč vodjem projektov pri prijavi na razpise, pripravi zahtevkov za poročanje financerjem, vodenju projektne dokumentacije, obnavljanje informacij o projektih na spletni strani NUK. Projektne pisarna jo tesno sodelovala z Enoto za razvoj knjižničarstva in Enoto za razvoj in upravljanje digitalne knjižnice, usklajevala naloge med upravo, kadrovsko službo, finančno-računovodsko službo ter izvajalci projektov. Pripravljala je standardizirane obrazce in navodila za izpolnjevanje projektne dokumentacije, v sodelovanju z vodji projektov urejala predpisano projektne dokumentacije, pripravljala vmesna in zaključna poročila, sodelovala pri usklajevanju aktivnosti in virov na različnih projektih. Pomembna naloga projektne pisarne je bilo tudi spodbujanje projektne in timskega načina dela ter uvajanje standardov projektne menedžmenta. Ena sodelavka je v okviru polovičnega delovnega časa pripravljala prevode v angleščino za mednarodne projekte in angleško različico spletne strani knjižnice ter lektorirala besedila za objavo.

Intranet oziroma t. i. »enuka« je orodje za interno obveščanje v knjižnici. S tem v zvezi so bile v letu 2011 opravljene naslednje naloge: uredniško delo in redne objave novosti ter vsebinske dopolnitve in razširitve, pa tudi načrt prenosa intraneta na novo, odprtokodno platformo.

Na področju **zagotavljanja varnosti** stalno izboljšujemo delovanje Službe za varovanje skladno z izdelanimi smernicami. Oblikovali smo nova pravila in navodila za delo varnostnikov, še posebej glede videonadzora, in uskladili protokole požarnega varstva. V letu 2011 smo po izvedenem javnem razpisu zamenjali varnostno službo, varovanje ljudi in premoženja opravlja zdaj podjetje Varnost Maribor, d.d. Ukrepi iz varstva pri delu v letu 2011 so bili vezani na ogleda in navodila s strani pooblaščenih organizacij (ZVD). Po potrebi smo usposabljali zaposlene na področju varstva pri delu in požarne varnosti ter izvajali preventivne zdravstvene preglede zaposlenih. Poleg tega smo redno zagotavljali ustrezno delovanje in potrdila o brežhibnem delovanju dvigal ter avtomatskih in drugih zaščitnih sistemov.

19.5 Izobraževanje zaposlenih

Na področju formalnega izobraževanja smo prednostno podpirali dodiplomski oziroma podiplomski študij. Skupaj je bilo v **programe formalnega izobraževanja vključenih 20 zaposlenih**, in sicer: ena zaposlena v srednješolski izobraževalni program, 7 zaposlenih v dodiplomski študij in 5 zaposlenih v podiplomski magistrski študij. Doktorski študij so nadaljevali štirje zaposleni, trije pa so doktorski študij začeli v študijskem letu 2011/2012.

V letu 2011 je **študij uspešno končalo 5 zaposlenih**: eden na 5. izobrazbeni ravni, dva na 7. izobrazbeni ravni, eden na ravni 8/1 in eden na ravni 8/2.

Podpirali smo pridobivanje dodatnih znanj, stalno strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje strokovnih delavcev v koraku z razvojem bibliotekarske in informacijske znanosti. Trije zaposleni in ena prostovoljna pripravnica so opravili bibliotekarski izpit. Višji bibliotekarski strokovni naziv je doseglo sedem zaposlenih.

Zaposleni so se udeleževali različnih oblik izobraževanja, ki so potekale v Sloveniji, v obsegu **4.429 ur**, kar je 441 ur oziroma 9 % manj kot v preteklem letu. Skupno smo zabeležili **402 udeležbi** na različnih oblikah usposabljanja oziroma 24 % manj kot leto prej (Priloga 8). Na vseh oblikah izobraževanja je bilo manj udeležb kot v letu 2010, razen na izobraževanju za delo v sistemu COBISS, na tečaju komuniciranja in na izobraževanju s področja konservatorstva in restavratorstva.

Tabela 58: Udeležba zaposlenih in prostovoljnih pripravnikov v neformalnem izobraževanju v letu 2011

izobraževalna oblika	trajanje (ure)	št. udeležb
strokovno izpopolnjevanje za začetnike v stroki	853	32
bibliotekarski izpiti	56	7
izobraževanje za delo v sistemu COBISS 2 in 3	424	27
permanentno izobraževanje po programu BIC	498	69
izobraževanje za iskanje po elektronskih inf. virih	117	29
tečaji komuniciranja	152	23
konferencе in posvetovanja v Sloveniji	1.070	58
predstavitve in strokovni dogodki	379	51
konservatorsko restavratorske izobraževalne teme	324	42
tečaji s področja informatike	304	17
izobraževanje s področja upravljanja knjižnice	124	15
predavanja in izpit iz varstva pri delu in varstva pred požarom	128	32
skupaj	4.429	402

19.6 Delovanje računalniškega centra

V okviru razpoložljivih finančnih možnosti smo realizirali poglobljen cilj, in sicer zagotavljanje nemotene delovanja računalniške infrastrukture, potrebne za delovanje vseh servisov, ki jih za nemoteno delo potrebujejo zaposleni v NUK in ki jih NUK nudi uporabnikom, še posebej razvoj in vzdrževanje omrežja, servisov in strežnikov, tudi za poslovno-informacijski sistem in digitalno knjižnico.

V okviru omejenih finančnih možnosti smo zamenjali nekaj zastarelih strežnikov in delovnih postaj, saj je bilo njihovo vzdrževanje predrago in nezanesljivo. Prav tako smo prenovili lokalno omrežje z novo omrežno opremo, s čimer smo dosegli večjo zanesljivost, varnost in hitrost prenosa podatkov.

Za zanesljivo delovanje računalniškega centra je pomembno vzdrževanje sistemske programske opreme, to je vzdrževanje za okolje Windows in Office, zaščita omrežja pred napadi z interneta in virusi ter nakup okolja VMWARE in vzdrževanje licenc za IRIS. Kompleksno omrežje zahteva precej sodelovanja zunanjih izvajalcev, saj lahko le tako zagotovimo stalno razpoložljivost naših servisov

uporabnikom. Tako imamo podpisane vzdrževalne pogodbe za preventivne mesečne preglede delovnih postaj ter brezhibno delovanje strežnikov in druge infrastrukture.

Tabela 59: Stroški večjih postavk za delovanje Računalniškega centra v letu 2011

	EUR
Vzdrževanje strežnikov	40.714
Vzdrževanje v Centru informatike NUK	33.360
Vzdrževanje računalniške strojne opreme	19.218
Vzdrževanje informacijske infrastrukture (AD, Exchange, SQL...)	17.896
Vzdrževanje programske podpore Microsoft	17.683
Vzdrževanje virtualnega strežniškega prostora	12.558
Najem podatkovnih vodov	11.520
Vzdrževanje mrežne opreme	5.086
Vzdrževanje programske opreme za strežnik cederomov	720
SKUPAJ	158.755

19.7 Investicijsko vzdrževanje

Načrt investicij, investicijskega vzdrževanja, nakupa opreme in drobnega inventarja za leto 2011 je bil pripravljen na sledečih izhodiščih:

1. Obnova tistih oddelkov oziroma delov objekta, ki niso primerno urejeni za opravljanje dejavnosti.
2. Povečanje področja in kapacitet za dostope in delo uporabnikov.
3. Obsežna digitalizacija zahteva večje kapacitete za varno hranjenja podatkov, kar posredno pogojuje tudi prostorske in klimatske posege.
4. Objekt NUK je arhitekturni spomenik, ki je v intenzivni uporabi in zahteva strokovno vzdrževanje.
5. Uresničitev vsaj dela neizvedenih del iz prejšnjih let.

Izvajali smo **samo najnujnejša dela** v skladu s prioriteta in razpoložljivimi sredstvi. **Načrt investicij smo izpolnili le v višini 6,3% načrtovanih sredstev**, kar je še veliko slabše kot v letu 2010, ko smo načrt izpolnili 30 % (podrobnejši podatki v poglavju 1.3 Investicijska vlaganja). Redno financiranje s strani Ministrstva za kulturo ne zadostuje niti za najnujnejše potrebe. V odločbi za financiranje Ministrstva za kulturo smo za investicije v letu 2011 dobili 0,00 EUR. V teku leta smo izvajali številne aktivnosti (dopisi, razgovori...) za pridobitev vsaj dela načrtovanih sredstev, kar nam je uspelo šele ob koncu leta z dopolnilno odločbo za najnujnejše investicije. Skupno smo za vse investicije (v objekt in opremo, v IT opremo in v drobni inventar) porabili **83.092,00 EUR**. Večino načrtovanih del smo morali zaradi pomanjkanja sredstev prestaviti v leto 2012. Investicije na področju informacijske tehnologije postajajo zaradi razvoja digitalne knjižnice čedalje zahtevnejše in zahtevajo znatna sredstva. Vedno večji problem postaja redno nadomeščanje odpisane ali pokvarjene računalniške opreme. V letu 2011 smo za različno računalniško opremo porabili le **55.461,00 EUR ali 5,9 % načrtovane porabe**, kar je bistveno premalo za zagotavljanje ustreznega ohranjanja obstoječega nivoja storitev, kaj šele za nadaljnji razvoj informatike. Podobno velja za investicije v objekt, kjer zaradi pomanjkanja sredstev ne moremo sanirati niti vseh posledic zamakanja vode. Delno smo bili uspešni pri namestitvi zaščite pred golobi, ki so preko celega leta zelo motili in onesnaževali atrij stavbe namenjen gostinski dejavnosti. Velik problem ostaja prenova Velike čitalnice, ki počasi propada, za njeno obnovo pa ne dobimo namenskih sredstev. V kolikor se bo pomanjkanje sredstev nadaljevalo, bo kulturni spomenik 1. reda kljub skrbnemu ravnanju pričel propadati, v njem bomo težko zagotavljali varnost, izvajanje nekaterih dejavnosti pa bo postalo ogroženo.

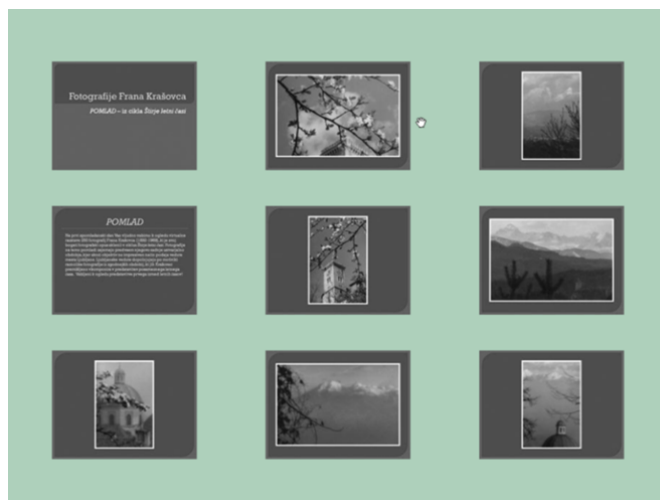
19.8 Razvoj spletnih strani NUK

Prisotnost NUK v svetovnem spletu ocenjujemo kot uspešno in učinkovito. Uporaba in obiskanost spletnih strani sta v preteklem letu krepko narasli, kar kaže na povečano potrebo po kakovostnih informacijskih storitvah. Po drugi strani pa nekateri kazalci (npr. povprečni čas obiska) kažejo, da je glede na vsebine, ki jih uporabniki iščejo in pričakujejo na spletni strani NUK, potrebno koncept

spletne podobe in prisotnosti NUK prenoviti skladno z novostmi tako v stroki kot tudi v širšem okolju knjižnice.

Na podlagi statistike uporabe ugotavljamo, da spletno mesto, zlasti s storitvijo oddaljenega dostopa, zelo dobro uporabljajo tudi drugi uporabniki, ne le člani NUK. V prvi vrsti so to člani knjižnic Univerze v Ljubljani. Tako smo v kategoriji »Povezave z zunanjih strani« zabeležili največ obiska s Fakultete za družbene vede, Zdravstvene fakultete in Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani ter slovenskega iskalnika Najdi.si.

Priljubljenost spletnega NUK smo tudi v preteklem letu gradili na enostavnem in uporabniku prijaznem spletnem mestu, s kratkimi in jasnimi besedili ter v oblikah, ki so bližja sodobni uporabniški izkušnji. Spletno mesto smo dnevno bogatili s slikovnim gradivom. Lani vpeljani način za prikazovanje virtualnih razstav z uporabo prostodostopne tehnologije Cooliris, smo med letom razširili na šest novih stalnih virtualnih razstav.

Slika 38: Virtualna razstava *Pomlad* iz cikla fotografij *Štirje letni časi* Frana Krašovca

V letu 2011 smo opravili večjo prenavo vsebine spletnih strani, novoustanovljeni uredniški odbor pa je začel tudi s pripravo predlogov za oblikovno in vsebinsko nadgradnjo spletnega mesta. Nadaljevali smo z nameščanjem sistema za upravljanje vsebin (Content Management System – CMS), ki omogoča razpršeno dopolnjevanje podatkov pri tistih rubrikah, kjer je posodabljanje podatkov enostavno in pogosto. Načrtno smo poskrbeli za večjo najdljivost spletnih strani in za njihovo višjo uvrstitev v domačih in tujih iskalnikih, tako da smo optimizirali strani v slovenščini in angleščini. Redno (24/7) smo posodabljali datoteke, dodajali nove vsebine in glede na statistične podatke spreminjali dostop do posameznih vsebin.

Med najbolj obiskanimi mesti so bila spletna orodja oziroma spletni servisi, namenjeni strokovnemu delu, raziskovanju in študiju. Med najbolj obiskanimi stranmi so bile tudi elektronske publikacije (UDK tabele, Knjižničarske novice), kar dokazuje, da stran uspešno zadovoljuje tudi potrebe sodobnega elektronskega založništva. Spletna stran NUK je odigrala tudi pomembno vlogo promocijskega orodja knjižnice in informativnega medija za pet ciljnih skupin uporabnikov: končne uporabnike, knjižničarje, založnike, medije in splošno javnost.

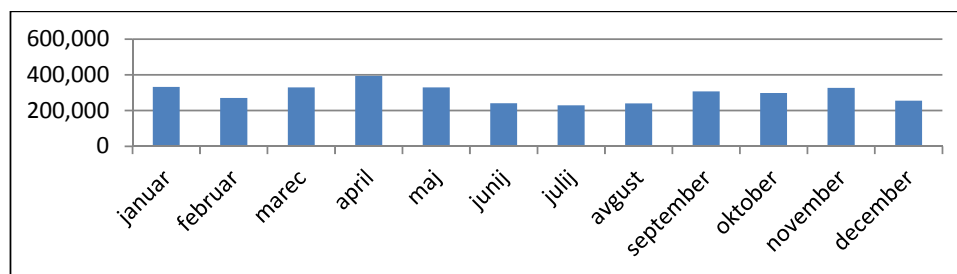
Tabela 60: Najbolj obiskane strani spletnega mesta www.nuk.uni-lj.si v letu 2011

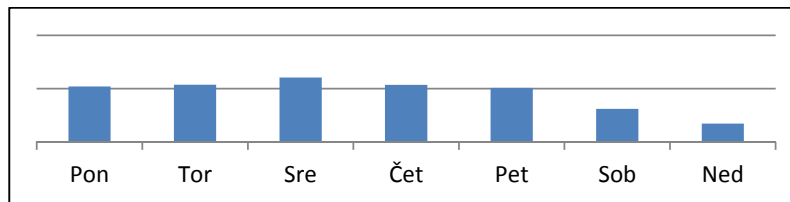
najbolj obiskane strani	
1	vstopna stran
2	UDK – vstopna stran
3	SSSG – Spletni splošni slovenski geslovník
4	UDK – pomožne tabele
5	RSS
6	Mrežnik
7	Knjižničarske novice
8	Katalog NUK
9	Mrežnik – oddaljeni dostop
10	Mrežnik – dostop do ScienceDirect

Statistiko uporabe smo spremljali s programoma AWSTAT in Google Analytics. Največji obisk smo zabeležili v mesecu **aprilu 2011**. V primerjavi s preteklimi leti so bile najpogostejše iskalne fraze nespremenjene: »nuk«, »mrežnik«, »nuk-ljubljana« in »oddaljen dostop«. Za leto 2011 smo zabeležili **3.553.333 obiskanih strani**, kar pomeni **6 % porast obiska** glede na leto 2010.

Tabela 61: Obisk spletnih strani NUK v letih 2007–2011

mesec	indeks 11/10	2011	indeks 10/09	2010	indeks 09/08	2009	indeks 08/07	2008	2007
januar	131	332.374	101	254.936	89	252.754	102	280.840	274.488
februar	111	269.991	86	243.618	113	283.122	99	248.395	250.795
marec	109	329.388	89	301.492	119	335.047	87	280.019	318.807
april	151	394.509	90	261.651	102	288.187	110	281.504	255.578
maj	112	328.916	93	292.698	120	311.934	106	259.723	244.699
junij	91	240.605	102	263.179	120	256.564	119	213.250	178.311
julij	104	229.366	91	220.457	122	240.972	137	196.084	143.125
avgust	92	240.127	126	259.827	114	206.163	101	180.105	177.263
september	97	307.301	119	317.721	108	266.927	125	247.070	197.711
oktober	100	298.268	105	297.619	84	282.097	121	334.031	275.726
november	94	326.987	116	347.694	86	299.036	107	346.303	323.211
december	91	255.501	113	280.457	90	248.049	110	272.831	247.060
skupaj	106	3.553.333	102	3.341.359	104	3.270.852	109	3.140.155	2.886.774

Slika 39: Promet na spletnih straneh NUK v letu 2011 po mesecih

Slika 40: Promet na spletnih straneh NUK v letu 2011 po dnevih v tednu

Tabela 62: Najpogosteje uporabljene iskalne fraze na spletni strani NUK

30.555 različnih fraz	št. iskanj	delež
nuk	61.444	39.3 %
nuk mrežnik	6.944	4.4 %
mrežnik	5.585	3.5 %
nuk ljubljana	2.895	1.8 %
cobib	1.193	0.7 %
oddaljen dostop	1.016	0.6 %
bržijski spomeniki	939	0.6 %
tone pavček	885	0.5 %
nuk oddaljen dostop	772	0.4 %
druge fraze	73.701	47.2 %

19.9 Inventura gradiv

Inventura gradiv v Narodni in univerzitetni knjižnici je zaradi obsežnosti gradiv (več kot 2,6 milijona enot) zelo zahtevna naloga, ki je ni mogoče opraviti v okviru rednih delovnih nalog zaposlenih, niti v kratkem času (predvideno je bilo petletno obdobje). V prejšnjih letih so inventuro poleg zaposlenih v NUK opravljali prostovoljci (delo se izvaja v parih pod vodstvom zaposlenih). Le s tako organiziranostjo je bilo mogoče opravljati načrtovane letne obsege inventure gradiv. V letu 2011 je v Službi za pridobivanje gradiva delala samo ena prostovoljka, ki je pregledovala odpisne sezname iz drugih knjižnic, ni pa nam je uspelo usposobiti še za izvajanje inventure. Zaradi novega Zakona o prostovoljcih, ki ne predvideva usposabljanja na delu v času izvajanja prostovoljnega dela, in nedefiniranega termina prostovoljnih pripravnikov v Zakonu o knjižničarstvu, smo morali bistveno zmanjšati število prostovoljcev v NUK. Posledično pa je trpelo opravljanje izrednih nalog. Zaradi zahtev vlade po zmanjšanju števila zaposlenih in upada projektnih sredstev je bila kadrovska stiska zavoda še odmevnejša. V teh razmerah smo načrtovali, da bi delavka v skladišču na Leskoškovi opravljala inventuro sproti ob pregledovanju poškodovanega gradiva. Žal je bila Služba za dopolnjevanje gradiva v ekspeditu obveznega izvoda precej časa brez vseh treh redno zaposlenih, zato je bilo potrebno delo organizirati tako, da je delavka v skladišču poleg svojega rednega dela pomagala pri delih v ekspeditu. V letu 2011 smo v zahtevnih kadrovskih razmerah zato opravili le manjšo inventuro priročne knjižnice Enote za splošne, pravne in finančne zadeve (signaturna lokacija OB).

20 Projekti, ki so potekali izven rednega programa NUK

20.1 Projekti, sofinancirana iz javnih sredstev RS, poleg rednega programa NUK

- **Digitalizacija in trajno ohranjanje (arhiviranje) izseljenskih revij Meddobje – Entresiglo in Zbornik Svobodne Slovenije**

Financer: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Vodja projekta: Helena Janežič

Čas izvajanja: 16. 3. 2011–31. 12. 2011

Opis projekta: Izvedli smo digitalizacijo dveh pomembnih literarnih oziroma kulturnih izseljenskih revij, ki izhajata v Argentini, ter omogočili njuno dostopnost in trajno hranjenje na portalu Digitalna knjižnica Slovenije. Revija Meddobje izhaja od leta 1954, Zbornik Svobodne Slovenije pa je izhajal med letoma 1949 in 1975. Obe

reviji sta pomemben pomnik časa in vir za poznavanje ljudi, zgodovinskih dejstev in družbenih gibanj slovenskih izseljencev.

- **Vizualizacija v bibliografskih informacijskih sistemih** (temeljni raziskovalni projekt, šifra J5-4155)

Financer: Agencija RS za raziskovalno dejavnost

Vodja projekta: dr. Maja Žumer, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Izvajalca iz NUK: mag. Zoran Krstulović, dr. Renata Šolar

Čas izvajanja: 1. 7. 2011–30. 6. 2014

Opis projekta: Neučinkovitost, težka uporaba in zastarelost uporabniških vmesnikov knjižničnih katalogov ter drugih bibliografskih informacijskih sistemov so že leta predmet kritik uporabnikov, ki se ob rastoči ponudbi informacijskih virov in posrednikov na spletu vse redkeje poslužujejo knjižničnih sistemov. Nekatere izmed največjih pomanjkljivosti bibliografskih informacijskih sistemov lahko zasledimo v prikazu rezultatov, navigaciji ter povezavah med bibliografskimi podatki. Projekt želi natančneje raziskati ta področja ter na podlagi ugotovitev podati predloge za nadaljnji razvoj in implementacije. Osrednji del raziskave bo zajemal izgradnjo prototipnega sistema in testiranje njegove uporabnosti, pri čimer bo posebna pozornost namenjena implementaciji modela FZBZ. Raziskava bo pripomogla k novim rešitvam na področju vizualizacije, prikaza FZBZ in informacijskega vedenja uporabnikov.

- **Večletni knjižni projekt ANTIKA 2010–2012: prevod Boetijevega dela O tolažbi filozofije**

Financer: Javna agencija RS za knjigo

Vodja projekta: Gorazd Kocijančič

Čas izvajanja: 1. 1. 2010–31. 12. 2012

Opis projekta: V sklopu večletnega projekta prevajanja antičnih del v slovenščino bo NUK za dvojezično knjižno izdajo s spremno besedo in bibliografijo pripravil prevod Boetijevega dela *O tolažbi filozofije* (Anicius Manlius Severinus Boethius: *De consolatione philosophiae*). V skladu s pogodbo je bil v letu 2011 končan prevod vseh petih knjig z opombami, nadaljevale pa so se raziskave za pripravo spremnih besedil (Gorazd Kocijančič). Stekle so tudi priprave v zvezi z načrtovano razstavo v NUK in mednarodnim simpozijem z naslovom *Boetij – dediščina in izziv*, ki bo v letu 2012.

20.2 Delovanje Centra odličnosti Polimerni materiali in tehnologije

- **Center odličnosti polimerni materiali in tehnologije – PoliMaT**

Neodvisen, javno-zasebni znanstveno raziskovalni zavod

Izvajalka iz NUK: dr. Jasna Malešič

Spletna stran centra: <http://www.polimat.si/1/co-polimat.aspx>

Center odličnosti (CO), ustanovljen 8. 1. 2010, povezuje doslej razpršene kapacitete vodilnih slovenskih raziskovalne skupine tako iz javne raziskovalno-razvojne sfere kot tudi iz razvojno uspešnih malih, srednjih in velikih podjetij na področju polimernih materialov in tehnologij. Program raziskav CO PoliMaT tematsko združuje interdisciplinarne raziskave na več prednostnih razvojnih področjih: napredni (novi) sintetični kovinski in nekovinski materiali in nanotehnologije, tehnologije za trajnostno gospodarstvo ter zdravje in znanost o življenju. NUK sodeluje v raziskovalnem sklopu »Obnovljivi viri«, kjer preučujemo razgradljivost in biorazgradljivost sintetskih polimerov z obravnavo ključnih dejavnikov, ki vplivajo na razgradnjo organskih polimerov. Poznavanje mehanizmov razgradnje bo uporabljeno za stabilizacijo – preprečitev oksidativne razgradnje celuloze v arhivskih in knjižničnih pisnih in tiskanih dokumentih. V NUK izvajamo nalogo »Razvoj postopka za stabilizacijo papirja s povišano vsebnostjo prehodnih kovin«.

20.3 Projekti, financirani iz evropskih sredstev

- **ARROW – Accessible Registry of Rights and Orphan Works in Europe**

Vir financiranja: eVsebinePlus

Nosilec projekta: AIE (*Associazione Italiana Editori*) – Zveza italijanskih založnikov

Vodja projekta v NUK: dr. Sonja Svoljšak

Čas izvajanja: 1. 9. 2008–30.3.2011

Spletna stran: <http://www.arrow-net.eu/>

Opis projekta: Namen projekta je bila izdelava mednarodne baze podatkov, ki bo vsebovala zanesljive informacije o statusu avtorskih pravic individualnih del, in registra del, katerih avtor ni znan (*orphan works*). Cilj projekta je bil olajšati določanje/iskanje imetnikov avtorskih pravic, identifikacijo del, ki so v javni domeni oziroma katerih avtor ni znan, ter zagotoviti pomoč pri odpravljanju težav, ki bi lahko nastale zaradi avtorskih pravic pri digitalizaciji tovrstnih del. Projekt se je zaključil konec marca 2011. Vzpostavljen je bil sistem

ARROW za poizvedovanje po avtorskoprnem statusu posameznih avtorskih del in upravljanje s pravicami za potrebe množične digitalizacije. V sistem so se vključile države, ki imajo baze knjig v tisku in imajo pooblašene organizacije za kolektivno upravljanje z avtorskimi pravicami (Nemčija, Velika Britanija, Francija). Slovenija še nima vzpostavljene ustrezne infrastrukture in mreže organizacij, da bi lahko pristopila k vključevanju v sistem za poizvedovanje po avtorskoprnih statusih.

- **Digitalna knjižnica Slovenije (dLib.si)**

Vir financiranja: Finančni mehanizmi EGP in Norveški finančni mehanizem

Vodja projekta: mag. Zoran Krstulović

Čas izvajanja: 1. 9. 2007–28. 4. 2011

Spletna stran: www.dlib.si

Opis projekta: Cilj projekta je bila izgradnja celovitega sistema digitalne knjižnice. V letu 2011 smo dejavnosti izvajali v skladu s podaljšanim časovnim načrtom do konca aprila. Projekt se je izvajal v okviru sedmih delovnih sklopov, ki so obsegali naslednje dejavnosti: izgradnjo registra pisne kulturne dediščine, vzpostavitev treh centrov za digitalizacijo, in sicer v Ljubljani, Celju in na Ptuju, ureditev repozitorija digitalnih objektov, nadgradnjo portala Digitalne knjižnice Slovenije, digitalizacijo slovenske pisne kulturne dediščine in promocijo portala v širši javnosti. Register smo dopolnili s še zadnjimi popisi, zaključili odprte postopke digitalizacije in na portalu objavili še zadnja v okviru projekta digitalizirana gradiva. Dokončan je bil uporabniški vmesnik podatkovne zbirke *Memoria Scripta Sloveniae* (<http://memoria.cezar.nuk.uni-lj.si>), kjer so zbrane, popisane in predstavljene pomembne zbirke posebnega knjižničnega gradiva, ki jih hranijo slovenske knjižnice kot »corpus separatum« in imajo značaj kulturne dediščine. V letu 2011 je bilo delo usmerjeno pretežno v pripravo vmesnih in zaključnega poročila ter zahtevane dokumentacije.

- **Europeana Local**

Vir financiranja: Evropska komisija, program eVsebine Plus, Mreže odličnosti

Nosilec projekta: MDR Partners, London, Velika Britanija

Vodja projekta v NUK: Breda Karun

Čas izvajanja: 1. 6. 2008–31.5.2011

Spletna stran: <http://www.europeanalocal.eu/eng>

Opis projekta: Namen projekta je bil vključevanje vsebin lokalnih kulturnih ustanov v Evropsko digitalno knjižnico (Europeano). V času trajanja projekta smo za zajem Europeane pripravili 114.312 objektov s portalov dLib.si, Kamra in Spletna galerija. Na Kamri smo vzpostavili agregator, tako da lahko Europeana tudi po zaključku projekta redno zajema nove vsebine. Rezultati projekta so pomembni predvsem za splošne knjižnice, katerih digitalizirane domoznanske vsebine so dostopne na Europeani.

- **Europeana Travel**

Vir financiranja: Evropska komisija, program eVsebinePlus

Nosilec projekta: Nacionalna knjižnica Estonije

Vodji projekta v NUK: mag. Zoran Krstulović, mag. Karmen Štular-Sotošek

Čas izvajanja: 1. 5. 2009–30. 4. 2011

Spletna stran: www.europeanatravel.eu

Opis projekta: Cilj projekta EuropeanaTravel je bil digitalizacija različnih gradiv s področja potovanj in turizma ter njihova vključitev v Europeano. Digitalizirano gradivo obsega knjige, priročnike, zemljevide, fotografije, filme, zvočne posnetke in razglednice. V projekt so bile vključene večje evropske univerzitetne in nacionalne knjižnice ter združenji LIBER in CENL. NUK je vodil najobsežnejši delovni sklop – digitalizacijo 639 knjig, 50 zemljevidov in 81 vedut. Aktivnosti so v letu 2011 potekale v prvi polovici leta in obsegale agregiranje metapodatkov iz digitalnih knjižnic partnerskih organizacij v Europeano ter pripravo zaključnih dokumentov in poročil.

- **ENUMERATE – a new EU project on digital heritage statistics**

Nosilec projekta: Collections Trust, Velika Britanija

Vodja projekta v NUK: mag. Gorazd Vodeb

Financer: Evropska komisija, CIP-ICT PSP-2010-4

Čas izvajanja: 1. 2. 2011–31. 1. 2014

Opis projekta: Cilj projekta je oblikovanje enotne statistične metodologije za statistično merjenje dejavnosti muzejev, knjižnic, arhivov ter drugih ustanov na področju digitalizacije (oblikovanje metodologije, priprava vprašalnika, obveščanje javnosti in vzpostavitev spletnega mesta). Projekt je bil predstavljen skupini ekspertov za digitalizacijo pri Evropski komisiji. Pripravljen je bil načrt odnosov z javnostmi, grafična podoba, vodenje projekta in drugi temeljni dokumenti. Gorazd Vodeb se je junija 2011 udeležil začetnega sestanka konzorcijskih partnerjev projekta v Birminghamu. Sodeloval je pri pripravi dokumentov, obveščal strokovno javnost v

Sloveniji, organiziral poskusne meritve in sodeloval pri pripravi metodologije. Potekale so tudi priprave na nacionalno koordiniranje zbiranja podatkov o stanju digitalizacije.

- **EoD – eBooks on Demand – A European Library Network**

Vir financiranja: Evropska komisija, program Kultura 2007–2013; v letu 2011 je projekt dodatno sofinanciralo tudi Ministrstvo za kulturo v višini 5.000 EUR

Nosilec projekta: Univerza v Innsbrucku, Avstrija

Vodja projekta v NUK: dr. Alenka Kavčič-Čolić

Čas izvajanja: 1. 5. 2009–30. 4. 2013

Spletna stran: <http://books2ebooks.eu/?lang=si/>

Opis projekta: Projekt je nadaljevanje eTEN projekta DOD (Digitisation on Demand) – digitalizacija knjig po naročilu, ki je potekal v obdobju 2006–2008. Poglavitni cilji projekta so: razširitev mreže knjižnic, ki omogočajo storitev e–knjige po naročilu (EOD); promocija storitve EOD kot primera dobre prakse na področju evropskega sodelovanja; uvajanje novih storitev, kot je dostop do digitalnih vsebin slepim in slabovidnim, in integracija storitve s tehnologijami spleta 2.0; podpiranje medkulturnega dialoga med uporabniki in bralci starejšega knjižnega gradiva. NUK je odgovoren organizacijo dneva odprtih vrat, delavnic in usposabljanja na področju storitve EOD. V ta namen smo na projektu zaposlili dva sodelavca. V zadnjem letu smo partnerji projekta uvedli vmesnik EODIS, ki omogoča združevalno iskanje po vseh bibliografskih katalogih knjižnic. Z novim vmesnikom so se zahteve po digitalizaciji precej povečale tudi v NUK. V letu 2011 smo v okviru storitve EOD digitalizirali 81 knjig ali 28.231 strani. Z večjim številom digitaliziranih strani se je zmanjšala tudi cena digitalizacije. Vse knjige, ki smo jih digitalizirali v sklopu projekta, bodo dostopne prek vmesnika dLib.si. Za promocijo projekta smo objavili pet strokovnih prispevkov, sodelovali na več posvetovanjih v Sloveniji in na Hrvaškem. Projekt smo predstavljali na stojnicah Festivala za 3. življenjsko obdobje in na Kulturnem bazarju.

Kulturni bazar, Cankarjev dom, 15. 3. 2011 in Festival za 3. življenjsko obdobje, Cankarjev dom, 27.–29. 9. 2011
(Foto: M. Brumen)

- **IMPACT – Improving Access to Text**

Vir financiranja: Evropska komisija, 7. Okvirni program EU

Nosilec projekta: Nizozemska kraljeva knjižnica

Odgovorna oseba projekta v NUK: dr. Alenka Kavčič-Čolić

Čas izvajanja: 1. 4. 2010–31. 12. 2011

Spletna stran: <http://www.impact-project.eu/>

Opis projekta: Namen projekta je razvoj jezikovnih tehnologij za gradnjo leksikografskih zbirk starejših besedil za lažje optično prepoznavanje. V prvi fazi projekta v letih 2008–2009 se je konzorcij posvetil nemščini, angleščini in nizozemščini, v drugi fazi so se pridružili predstavniki slovanskih (Poljaki, Bolgari, Slovenci, Čehi) ter romanskih jezikov (Francozi, Španci). Raziskavo smo nadaljevali v okviru jezikov novih partnerjev in pri tem uporabili metodologijo ter ustrezno prilagajali orodja, ki so bila razvita v prvi fazi projekta. Od slovenskih partnerjev v konzorciju sodelujeta NUK in Institut Jožef Stefan. Rezultati projekta naj bi bili v pomoč pri hitrejši in bolj kakovostni množični digitalizaciji starejših tiskov za potrebe različnih digitalnih knjižnic (Europeana, Google Books). V letu 2011 smo izvedli vse načrtovane dejavnosti in predali celotni korpus 5.000 popravljenih besedil partnerju Institutu »Jožef Stefan«, ki je pripravil leksikon normiranih besedil. Ta bo v prihodnosti namenjen dodatnemu razvoju iskalnih orodij po starejših besedilih iz zbirke NUK. Za NUK je bila izkušnja neprecenljiva, saj smo se v okviru projekta podrobno seznanili s tehnologijo OCR in gradnjo leksikonov. Pridobljena znanja in izkušnje smo predstavili na razstavi *OCR – kaj je to?* v Plečnikovem hodniku NUK. V drugi polovici leta smo testirali različna orodja in programe, ki so bili razviti v okviru projekta (Taverna, Alitheia, Functional Extension Parser, Inventory Extraction tool). Napisali smo štiri znanstvene prispevke, med njimi tri v sodelovanju z raziskovalci Instituta »Jožef Stefan«.

Projekt IMPACT – letna skupščina v Münchnu in zaključni sestanek v Obergurglu

- ***OPENACCESS.SI – Slovenian National Open Access Web Site***

Vir financiranja: EIFL Open Access Programme

Nosilec projekta: Institut »Jožef Stefan«

Vodja projekta v NUK: dr. Alenka Kavčič-Čolić

Čas izvajanja: 1. 4. 2011–30. 11. 2011

Spletna stran: www.openaccess.si

Opis projekta: Namen projekta je bil izgradnja prvega slovenskega spletnega mesta, ki bo celovito obravnaval in informiral slovensko znanstveno okolje o problematiki odprtega dostopa v Sloveniji. Največji pomen v projektu je oblikovanje konzorcija, v katerem sodelujejo predstavniki vseh štiri slovenskih univerz, največjih slovenskih raziskovalnih institutov, knjižnice SAZU, Centralne tehniške knjižnice in NUK. Projekt sta podprla tudi ARRS in MVZT, ki je registriral domeno spletnega mesta. Projekt je bil predstavljen na posvetovanju ZBDS (Maribor, oktober 2011). Po končanem projektu se sodelovanje na področju odprtega dostopa med omenjenimi partnerji nadaljuje.

20.4 Projekti, v katerih je NUK sodeloval kot podizvajalec oziroma partner

- ***TransEcoNet – Transnational Networks of Landscapes, Protected Areas and Regions in the Central European Space***

Vir financiranja: INTERREG IVB Central

NUK je podizvajalec za Geodetski inštitut Slovenije, ki je partner v projektu

Vodja projekta v NUK: dr. Renata Šolar

Čas izvajanja: 1. 9. 2009–31. 12. 2011

Spletna stran projekta: www.transeconet.eu

Opis projekta: Namen projekta je bil oblikovati mrežo zaščiteneh območij v Srednji Evropi za preučevanje sprememb v pokrajini ter razviti metodologijo za upravljanje trajnostnega razvoja pokrajine. NUK je kot podizvajalec za Geodetski inštitut Slovenije bil zadolžen za izbor, raziskavo in vrednotenje relevantnega kartografskega in slikovnega gradiva za področje Kozjanskega regijskega parka. Opravili smo izbor, raziskavo in vrednotenje 25 zemljevidov ter 120 enot slikovnega gradiva. Izdelana je bila študija o kartografiji Srednje Evrope (Avstrija, Nemčija, Češka, Madžarska, Slovenija) od 18. stoletja do danes.

20.5 Projektne naloge, financirane iz javnih in drugih sredstev

- ***Izhodišča za strokovne standarde in priporočila za visokošolske knjižnice***

Financer: Ministrstvo za kulturo

Nosilka: dr. Melita Ambrožič

Čas izvajanja: maj 2010 – februar 2011

Na pobudo Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost je Ministrstvo za kulturo NUK zaupalo izdelavo ekspertize *Priprava strokovnih podlag za sprejem priporočil za visokošolske knjižnice* in mu za to odobrilo dodatna namenska sredstva za izvedbo. Ekspertiza je bila dokončana februarja 2011, vključevala je tudi osnutek strokovnih standardov in priporočil za visokošolske knjižnice. Gradivo je bilo predstavljeno na seji Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost, seji Sveta za visoko šolstvo, na posvetovanju ZBDS ter konferenci COBISS. Decembra pa je bil na Nacionalnem svetu za knjižnično dejavnost sprejet in dan v javno obravnavo predlog *Strokovnih standardov in priporočil za organizacijo, delovanje in evalvacijo visokošolskih knjižnic*.

- ***Analiza stanja hranjenja gradiva na področju glasbene umetnosti***

Financer: Ministrstvo za kulturo

Nosilka: dr. Alenka Bagarič

Čas izvajanja: maj 2011 – oktober 2011

Namen analize je bil raziskati stanje hranjenja gradiva s področja glasbene umetnosti v Sloveniji ter v skladu s sodobnimi usmeritvami in organizacijskimi rešitvami podati predlog modela organiziranosti nacionalnega glasbenega arhiva. Analiza je vključevala glasbeno gradivo oziroma vse pojave oblike zapisov glasbenih del.

Hranjenje, ohranjanje in zagotavljanje dostopnosti do glasbenega gradiva je zaupano vrsti organizacij, med katerimi je večina organiziranih kot javni zavod. Zanje je značilno, da sodijo pod okrilje različnih ministrstev (za kulturo, visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, šolstvo). Pomemben del glasbene dediščine se hrani tudi v organizacijah zasebnega prava. Gradivo s področja glasbene umetnosti ni le razpršeno po različnih hraniščih, ampak je tudi različno hranjeno oziroma dostopno. Večinoma niso zagotovljeni vsi pogoji in potrebna sredstva za ustrezno hranjenje ali za prenos na druge medije. Podatki o glasbenem gradivu so zabeleženi v javnih in internih bazah. Največ jih je zbranih v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu COBISS. Podatki so javno dostopni in se lahko uporabijo za oblikovanje novih podatkovnih zbirk v okviru javne službe. Osrednja vstopna točka za dostop do informacij o glasbi, glasbenikih in organizacijah vseh žanrov in vseh časovnih obdobjih na Slovenskem je *Slovenski glasbeno-informacijski center - SIGIC*. Njegova prednostna naloga je ustvarjanje podatkovnih zbirk, ki so osnova za organizacijo pregleda ohranjenosti in dostopnosti do glasbenega gradiva.

Ustanovitev nacionalnega glasbenega arhiva v Sloveniji kot samostojne organizacije objektivno ni izvedljiva. Pregled je mogoče zagotoviti z virtualno organizacijo podatkov o hraniščih in o gradivu samem. Za nosilca naloge vzpostavitve nacionalnega glasbenega arhiva kot virtualne zbirke podatkov, ki bo javno in neomejeno dostopna prek spleta, predlagamo *SIGIC*, ki bi ob zagotovitvi ustreznih delovnih pogojev, v nekaj letih lahko vzpostavil podatkovno bazo hranišč, izdelal popise zbirk ter vzpostavil povezave do bibliografskih opisov gradiva.

- ***Vzpostavitev infrastrukture za zagotavljanje enakih možnosti dostopa do publikacij slepim ter osebam z motnjami branja***

Financer: Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije, Evropski socialni sklad

Nosilka: Kristina Janc

Čas izvajanja: 1. 4.–31. 12. 2011

Center za razvoj knjižnic NUK je v partnerstvu z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije pripravil projektno dokumentacijo za realizacijo projekta s področja socialne vključenosti – *Vzpostavitev infrastrukture za zagotavljanje enakih možnosti dostopa do publikacij slepim, slabovidnim ter osebam z motnjami branja – Knjižnici za slepe*.

20.6 Projekti, ki so bili v letu 2011 prijavljeni na slovenske razpise in razpise Evropske komisije

V letu 2011 smo spremljali domače in tuje razpise za sofinanciranje raziskovalno-razvojnih projektov. V primerjavi s prejšnjimi leti je bilo manj ustreznih razpisov, en razpis Direktorata za informacijsko družbo MVZT je bil preložen v leto 2012. V sodelovanju z evropskimi partnerji oziroma samostojno smo **prijavili 6 projektnih predlogov**. Sprejeta sta bila dva projekta, štirje pa so bili zavrjeni.

Tabela 63: V letu 2012 prijavljeni predlogi projektov

podatki o projektu	vsebina projekta
<p>EUROPEANA AWARENESS Financer in program financiranja: Evropska komisija, CIP-ICT-PSP-2009-4 Prijavitelj projekta: Koninklijke Bibliotheek, Nizozemska Čas izvajanja: 36 mesecev, začetek 1. 2. 2012 Status: <i>projekt je sprejet</i></p>	<p>Namen projekta je čim širša promocija Evropske digitalne knjižnice (Europeane) v vseh državah članicah EU. Seznanjanje in obveščanje bo vključevalo vse potencialne uporabnike obstoječih e-vsebin (raziskovanje, izobraževanje, turizem in prosti čas, kreativne industrije itn.) in ponudnike novih e-vsebin. V promocijo bodo vključene vse oblike tradicionalnih in spletnih medijev.</p>
<p>TranScriptorium Financer: Evropska komisija, 7. Okvirni program, FP7-ICT-2011-SME-DCL Prijavitelj projekta: Universidad Politecnica de Valencia Čas izvajanja: 24 mesecev (2012–2013) Status: <i>predlog je bil zavrjen</i></p>	<p>Namen projekta je razvoj tehnologij, ki bi bile sposobne izvajati optično prepoznavo pisanih sodobnih in starejših besedil.</p>
<p>VERMANEL – VERnacular MANuscripts in</p>	<p>Namen projekta je digitalizacija najpomembnejših evropskih</p>

<p>European Libraries Financer: Evropska komisija, CIP-ICT PSP-2011 Prijavitelj projekta: Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften Čas izvajanja: 24 mesecev (2012–2013) Status: <i>predlog je bil zavrjen</i></p>	<p>srednjeveških rokopisov v narečnih (vernakularnih) jezikih ter njihova vključitev v Europeano.</p>
<p>ViDiGiCo Financer: Evropska komisija, INTERREG IVC Prijavitelj projekta: Innovation Academy, Grčija Čas izvajanja: 24 mesecev (2012–2013) Status: <i>predlog je bil zavrjen</i></p>	<p>Cilj projekta je spodbujanje medregionalne izmenjave in širjenje izkušenj na področju digitalnih vsebin, s končnim ciljem razvoja »dobre prakse« in smernic za institucionalizacijo virtualnih digitalnih vsebin med sodelujočimi regijami, krepitev ustreznih politik in zmogljivosti v skladu z lizbonsko in göteborgsko agendo za podporo inovacijam in na znanju temelječe gospodarstvo.</p>
<p>ASTRO-EU (ASTRA Europea – Digital library of astronomical texts, maps and pictures for Europeana) Financer: CIP-ICT-PSP-2011-5 Prijavitelja projekt: Cenacchi Editrice, Italija Čas izvajanja: 36 mesecev (2012–2013) Status: <i>predlog je bil zavrjen</i></p>	<p>Cilj projekta je sodelovanje pri gradnji digitalizirane zbirke zgodovinskih virov, ki prikazujejo razvoj astronomije v Evropi. Zbirka bi se vključila v Europeano.</p>
<p>Slovinci v Kanadi Financer: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Prijaviteljica projekta: Helena Janežič Čas izvajanja: 12 mesecev (2012) Status: <i>projekt je sprejet</i></p>	<p>Poleti 2012 načrtuje NUK v sodelovanju z Inštitutom za slovensko izseljenstvo in migracije pri ZRC SAZU razstavo o življenju in delu Slovencev v Kanadi ter razstavo ob 90-letnici pisatelja Božidarja Teda Kramolca. Digitalizirali bomo pomembnejše časopise, ki so ali pa še izhajajo v Kanadi v slovenskem jeziku (<i>Slovenska država, Slovenska misel, Edinost, Glasilo kanadskih Slovencev</i> idr.)</p>

III POGOJI DELOVANJA KNJIŽNICE IN OCENA IZVEDENEGA PROGRAMA

1 Pogoji delovanja knjižnice

1.1 Kadri knjižnice in njihov razvoj

Na dan 31. 12. 2011 je bilo v NUK zaposlenih **146 oseb**. Ministrstvo za kulturo je financiralo **138 delovnih mest** (138 EPZ) oziroma 142 oseb, ker je bilo pet oseb zaposlenih zaradi nadomeščanj.

Iz drugih virov so bili na dan 31. 12. 2011 financirani štirje delavci (4 EPZ), in sicer:

- en delavec na projektu IMPACT (financer Evropska komisija, 7. okvirni program),
- dva delavca na projektu EOD – eBooks on Demand (financer Evropska komisija, program Kultura),
- en delavec na projektu Vzpostavitev infrastrukture za zagotavljanje enakih možnosti dostopa do publikacij slepim, slabovidnim ter osebam z motnjami branja (financer Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije).

Izobrazbena struktura zaposlenih, ki jih je financiralo Ministrstvo za kulturo:

- 7 zaposlenih z doktoratom znanosti (raven 8/2),
- 16 zaposlenih z magisterijem znanosti (raven 8/1),
- 77 zaposlenih z univerzitetno izobrazbo (raven 7),
- 2 zaposlena z visokošolsko strokovno izobrazbo (raven 6/2),
- 12 zaposlenih z višjo strokovno oziroma višješolsko izobrazbo (raven 6/1),
- 21 zaposlenih s štiriletno srednjo izobrazbo (raven 5),
- 7 zaposlenih z manj kot štiriletno srednjo izobrazbo in osnovnošolsko izobrazbo (raven 3–4).

Izobrazbena struktura delavcev, ki so bili zaposleni na projektih:

- 3 zaposleni z visoko strokovno izobrazbo (raven 7),
- 1 zaposlen s visokošolsko strokovno izobrazbo (raven 6/2).

V letu 2011 je kolektiv **zapustilo 10 sodelavcev**: trije sodelavci so se upokojili, sedmim pa je prenehalo delovno razmerje ob zaključku pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

Na novo smo **zaposlili 17 sodelavcev**, in sicer:

- 6 nadomestnih zaposlitev za nedoločen čas,
- 5 nadomestnih zaposlitev za določen čas,
- 6 zaposlitev za delo na projektih za določen čas.

V bibliotekarsko stroko smo uvajali **štiri pripravnike prostovoljce**, ki so vsi uspešno opravili bibliotekarski izpit. Dva zaposlena sta opravila bibliotekarski izpit in pridobila naziv »bibliotekar«, ena zaposlena pa naziv »knjižničar«.

Zaradi novega Zakona o prostovoljcih, ki ne predvideva usposabljanja na delu v času izvajanja prostovoljnega dela, in nedefiniranega termina prostovoljnih pripravnikov v Zakonu o knjižničarstvu, smo zmanjševali število pripravnikov prostovoljcev in od jeseni dalje zavračali vloge za prostovoljno pripravništvo.

V letu 2011 je v **bibliotekarski stroki napredovalo** sedem zaposlenih, in sicer:

- bibliotekar v naziv **višji bibliotekar** 2 zaposlena,
- bibliotekar v naziv **bibliotekarski specialist** 2 zaposlena,
- bibliotekar z magisterijem v naziv **nižji bibliotekarski svetnik** 2 zaposlena,
- bibliotekar z doktoratom v naziv **bibliotekarski višji svetnik** 1 zaposleni.

Organizirali smo tečaj, na katerem je 32 udeležencev opravilo preizkus znanja iz zdravja pri delu in požarne varnosti. Dvajset zaposlenih smo napotili na preventivni zdravstveni pregled. Decembra smo izvedli akcijo preventivnega cepljenja zaposlenih proti gripi. Cepljenja se je udeležilo 7 zaposlenih.

1.2 Zagotavljanje sredstev za uresničevanje programa dela

Ocenjujemo, da smo proračunska sredstva, ki smo jih prejeli za program v letu 2011, kar najbolje izkoristili. Seveda pa sredstva niso zadostovala za realizacijo vseh nalog, ki bi jih bilo potrebno izvesti glede na dolgoročne cilje in zakonsko opredeljene naloge knjižnice. Še zlasti žgoče je vprašanje investicij in investicijskega vzdrževanja.

1.3 Investicijska vlaganja

Načrt investicij, investicijskega vzdrževanja, nakupa opreme in drobnega inventarja za leto 2011 je bil pripravljen na sledečih izhodiščih:

1. Obnova tistih oddelkov oziroma delov objekta, ki niso primerno urejeni za opravljanje dejavnosti.
2. Povečanje področja in kapacitet za dostope in delo uporabnikov.
3. Obsežna digitalizacija zahteva čedalje večje kapacitete za varno hranjenje podatkov, kar posredno pogojuje tudi prostorske in klimatske posege.
4. Objekt NUK je arhitekturni spomenik, ki je v intenzivni uporabi in zahteva strokovno vzdrževanje.
5. V načrtu je bila uresničitvev neizvedenih del iz prejšnjih let.

Tabela 64: Načrtovane in uresničene investicije v letu 2011

	načrt v EUR	poraba v EUR	realizacija
A. Investicije v objekte in opremo	379.200,00	27.435,00	7,2 %
1. Sanacija zamakanja vode	51.000,00	2.239,00	4 %
2. Zamenjava in nabava pohištva, poličnic	30.000,00	0	0 %
3. Projektor	6.000,00	7.602,00	127 %
4. Nabava neinformacijske strojne opreme	20.000,00	7.413,00	37 %
5. Obnova toaletnih prostorov	8.000,00	0	0 %
6. Ureditev dostopa v zgradbo za uporabnike	10.000,00	0	0 %
7. Druga investicijska dela	14.000,00	10.181,00	73 %
8. Prenova Velike čitalnice	150.000,00	0	0 %
9. Ureditev dodatnih informacijskih mest	6.200,00	0	0 %
10. Ureditev Glasbene zbirke	69.000,00	0	0 %
11. Energetska sanacija stavbe	15.000,00	0	0 %
B. Investicije na področju informatike	938.000,00	55.461,00	5,9 %
1. Zamenjava zastarelih strežnikov	164.000,00	23.603,00	0 %
2. Postavitev nadomestne lokacije	300.000,00	0	0%
3. Zamenjava zastarelih delovnih postaj	63.000,00	15.797,00	25 %
4. Postavitev virtualizacije delovnih namizij	60.000,00	0	0 %
5. IP telefonija	25.000,00	0	0 %
6. Mrežna oprema	39.600,00	12.845,00	32 %
7. Skenerji	2.400,00	1.715,00	71 %
8. Knjižnica za arhiviranje podatkov	80.000,00	0	0%
9. Tiskalniki	8.000,00	0	0%
10. Prenosni računalniki	8.500,00	0	0%
11. Licence za Dataprotector	17.500,00	0	0%
12. Licence za VmWare	9.000,00	0	0%
13. Vzpostavitev nadzora nad delovanjem strežnikov	26.000,00	0	0%
14. Programska oprema za rezervacijo čitalnic	20.000,00	0	0%
15. Vzpostavitev dokumentnega sistema	115.000,00	0	0%

16. Ostala programska oprema	0	1.501,00	---
C. Drobní inventar	12.000,00	196,00	2 %
SKUPAJ (A+B+C)	1.329.200,00	83.092,00	6,3 %

Viri za investicije: sredstva Ministrstva za kulturo in lastna sredstva

Ugotavljamo, da smo **načrt investicij izpolnili le v višini 6,3 % načrtovanih sredstev**, kar je še veliko slabše kot v letu 2010, ko smo izpolnili eno tretjino načrta. Redno financiranje s strani Ministrstva za kulturo ne zadostuje več niti za najnujnejše potrebe. Skupno smo za vse investicije (v objekt in njegovo opremo, v IT opremo in v drobní inventar) porabili **83.092,00 EUR**, kar je **manj kot ena petina porabljenih sredstev v letu 2010**.

Glede investicij v objekte in opremo smo lahko izvajali le najnujnejša dela v skladu s prioriteta in razpoložljivimi sredstvi. Tako smo v objekte in pripadajočo opremo investirali le **27.435,00 EUR ali 33 %** vseh sredstev razpoložljivih za investicije, ostalih **67 %** sredstev smo porabili za investicije na področju informatike. Večino prenov in večjih vzdrževalnih del smo preložili v leto 2012. Največji problem ostaja prepotrebna prenova Velike čitalnice, za katero ne moremo zagotoviti sredstev, ter obnova oken, ki ob dežju zaradi dotrajanosti povzročajo zamakanje večjega dela prostorov.

Investicije na področju informacijske tehnologije postajajo zaradi razvoja digitalne knjižnice čedalje zahtevnejše in zahtevajo znatna sredstva. Čedalje večji problem postaja redno nadomeščanje odpisane ali pokvarjene računalniške opreme. V letu 2011 smo za različno računalniško opremo porabili **55.461,00 EUR ali 5,9 % načrtovane porabe**, kar je bistveno premalo za zagotavljanje ustreznega ohranjanja obstoječe ravni storitev, kaj šele za nadaljnji razvoj informatike. Ob nadaljevanju takšnega trenda bo že v nekaj letih ogroženo celotno delovanje knjižnice.

1.4 Informacijsko komunikacijska tehnologija, kupljena v letu 2011

Tabela 65: Nakup informacijsko komunikacijske opreme v letu 2011

vrsta opreme	št. enot	oddelek	stroški (EUR)
Programska oprema za geolociranje	1	RC	480,00
Programska oprema za zaščito delovnih postaj v učilnici	1	RC	1.021,00
Skener	1	reprocenter	1.715,00
Mrežna oprema	22	različni oddelki	12.845,00
Osební računalnik	9	rač. učilnica	15.797,00
Strežnik za varno hranjenje podatkov	1	RC	9.232,00
Strežnik	1	RC	14.371,00
SKUPAJ			55.462,00

1.5 Projekt NUK II v letu 2011

Potem ko je Vlada RS maja 2010 ustanovila medresorsko delovno skupino za vodenje projekta izgradnje nove knjižnične stavbe UKL/NUK II ter sklenila, da se projekt v celoti začne na novo, z novo programske in projektno nalogo in mednarodnim urbanistično–arhitekturnim natečajem, smo v NUK ves čas sodelovali pri vseh potrebnih aktivnostih. Čeprav smo programske nalogo pripravili že na začetku leta 2010 in razmeroma natančno opredelili dejavnosti, ki bodo potekale v novi knjižnici, so bili postopki oblikovanja projektné naloge, ki ga je prevzel Matevž Čelik, u.d.i.a., ter priprave konservatorskega načrta za zaščito in predstavitev arheoloških ostalin na kraju, kjer bo stala nova knjižnica, ter določitve natečajnih pogojev, bistveno daljši, kot je bilo sprva načrtovano. Ti postopki so se zavlekli do konca leta 2011, ko je Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije pripravila razpis za »javni, projektni, odprti, anonimni, enostopenjski arhitekturni natečaj za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za objekt s pripadajočo zunanjo ureditvijo Narodna in univerzitetna knjižnica – NUK II«. Minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo kot predstavnik naročnika je imenoval

strokovno ocenjevalno komisijo, ki jo sestavljajo prof. dr. Aleš Vodopivec (predsednik) in člani Mitja Valič, prof. Kenneth Frampton, prof. mag. Peter Gabrijelčič, prof. Janez Koželj in Mateja Komel Snoj (predstavnica knjižnice kot končnega uporabnika). Arhitekturna zbornica je v ocenjevalno komisijo povabila še tri mednarodno uveljavljene arhitekto, prof. Rogerja Riewa, Sašo Begoviča in Carme Piger, ter v soglasju z naročnikom določila izvedence za področje učinkovite rabe energije, gradbenih konstrukcij in varstvo kulturne dediščine. Javni natečaj je bil objavljen 20. decembra 2011 in je odprt do 23. marca 2012.

2 Ocena izvedenega programa

2.1 Ocena uresničitve ciljev na področju strokovne dejavnosti knjižnice

2.1.1 Nabava, obdelava in ohranjanje knjižničnega gradiva

Skupni dotok gradiva za knjižnično zbirko NUK je bil glede na načrt večji za 38 %, v primerjavi z dotokom leta 2010 pa za 20 % manjši. Glede na letni načrt smo pridobili z obveznim izvodom 5 % več enot gradiva, z nakupom 253 % več enot, z zamenjavo 68 % več, z darovi pa skoraj petkrat več gradiva. Med darovi je bilo največ rokopisnega gradiva, količina pridobljenih darov je odvisna od možnosti in uspešnosti pridobivanja zapuščin. V primerjavi z letom 2010 smo prejeli 5 % manj obveznih izvodov, kar je odvisno od slovenske založniške produkcije. Nakup je bil manjši za 22 %, zamena pa večja za 62 %. Prejeli smo za 50 % manj darov kot v letu 2010. V letu 2011 smo največ gradiva v NUK prejeli z obveznim izvodom (64 %), ostalo smo pridobili z darovi (20 %), nakupi (10 %) in mednarodno zamenjavo gradiva (5 %). V letu 2011 smo realizirali 106 % načrtovanega nakupa gradiva. Kupili smo več monografskih publikacij in neknjižnega gradiva ter manj serijskih publikacij in podatkovnih zbirk, kot smo načrtovali. V primerjavi z letom 2010 smo kupili 46 % manj gradiva, in sicer 29 % manj monografskih publikacij, 2 % manj serijskih publikacij, 89 % manj neknjižnega gradiva in 7 % manj podatkovnih zbirk, ker smo imeli zaradi 20 % DDV za e-vire na voljo tudi manj sredstev za nakup drugih vrst gradiva. Zamena je potekala v skladu z načrtovanimi cilji. Kot dar smo v letu 2011 prejeli petkrat več gradiva od načrtovanega ter za polovico manj kot v preteklem letu. Načrtovanje dotoka prek darov je težavno, ker je realizacija odvisna od trenutnih možnosti. Čedalje pomembnejši vir pridobivanja gradiva so odpisni sezname. Na ta način smo pridobili približno 12 % celotnega dotoka monografij v letu 2011. Uspešno smo uresničili vse načrtovane dejavnosti na področju pridobivanja in upravljanja e-virov. Število reklamacij monografskih in serijskih publikacij ter neknjižnega gradiva je bilo za 21 % manjše od načrtovanega in 22 % manjše kot v letu 2010. Zmanjšanje števila reklamacij je predvsem posledica dolgotrajne bolniške odsotnosti (pet mesecev) referentke za obvezni izvod in študijske odsotnosti referentke za neknjižno gradivo. V letu 2011 je bilo število reklamacij nakupov manjše za 9 %.

Delo konzorcija COSEC je potekalo v skladu s poslanstvom, cilji in namenom konzorcija in v tesnem sodelovanju z mednarodnim konzorcijem eIFL.net. Po osmih letih uspešnega delovanja so sodelavci COSEC želeli še jasneje izpostaviti osrednji cilj in namen delovanja konzorcija. Na njihovo željo je NUK kot izvrševalec tekočega dela konzorcija v letu 2011 pripravil novo konzorcijsko pogodbo. Poglavitno storitev COSEC (tj. pridobivanje in zagotavljanje dostopa do licenčnih elektronskih virov) je uporabljalo skupaj 125 knjižnic oziroma ustanov, ki so – zbrane v različne konzorcijske kroge – sodelovale pri zagotavljanju dostopa do 30 informacijskih virov. Za dostop do elektronskih revij Emerald Management Extra, Sage Journals Online in zbirk Ebscohost Research Databases smo v celoti pridobili finančna sredstva Agencije za raziskovalno dejavnost RS.

Prispevek bibliografskih zapisov NUK v nacionalni vzajemni bibliografski sistem je bil v letu 2011 večji v primerjavi z letom 2010 za 7 %, absolutno število zapisov pa je v skladu z načrtovanim. Število zapisov, ki jih je NUK prispeval v vzajemni bibliografski sistem za normativno bazo osebnih imen CONOR je na ravni načrtovanega. Redakcija baze CONOR (5.822 zapisov) je bila skoraj dvakrat višja od načrtovane in 10 % manjša v primerjavi z letom 2010. NUK je v letu 2011 v bazo COBIB prispeval 12 % vseh zapisov.

V letu 2011 smo inventarizirali za 3 % več monografij in 10 % več serijskih publikacij in presegli načrtovani obseg za 69 %. V primerjavi z letom 2010 je bilo inventarizirano 2 % več kartografskega gradiva, 8 % več slikovnega gradiva, 228 % več AV gradiva, 8 % več rokopisnega gradiva in 10 % več serijskih publikacij. Manjša pa je bila količina inventariziranih monografij (za 8 %), glasbenega AV gradiva (za 19 %), glasbenih tiskov (za 39 %), večvrstnega gradiva (za 79 %), računalniškega gradiva (za 8 %) in tridimenzionalnega gradiva (za 64 %). V letu 2011 je bilo v primerjavi z letom poprej v zbirnih zapisih obdelanih za 339 % več drobnih tiskov, v Glasbeni zbirki pa so v zbirnih zapisih inventarizirali 2.377 kosov gradiva. Inventarizacija obveznega izvoda gradiva je v letu 2011 potekala večinoma sprotno. Do zaostankov pri obdelavi je prihajalo v Zbirki posebnega knjižničnega gradiva (zaposlena le ena sodelavka), v Službi za pridobivanje gradiva pri nakupih, zamenah in darovih ter v primerih večjih zapuščin.

Načrtovani obseg bibliografske obdelave je bil presežen pri vseh vrstah gradiva, razen pri zbirnih zapisih. V primerjavi z letom 2010 je bila presežena količina obdelave serijskih publikacij (za 34 %), člankov (za 23 %) in neknjižnega gradiva (za 26 %). V oddelku Slovenska nacionalna bibliografija so opravili redakcijo zapisov in korekture pred objavo na portalu *Slovenska bibliografija*. V primerjavi z letom 2010 je bilo število pregledanih zapisov večje za 16 %, letni načrt pa je bil presežen za 38 %. Razlog je delno povečanje dotoka gradiva, delno pa tudi zmanjšanje zaostankov pri tekoči obdelavi. Na področju retrospektivne Slovenske bibliografije poteka urejanje zapisov za sloveniko. V zbirkah posebnega gradiva je bibliografska obdelava večinoma preseгла načrtovane vrednosti.

Pri agenciji ISBN v letu 2011 beležimo večje število dodeljenih številčk v primerjavi z letom 2010 (indeks 105). Število zapisov, ki jih dodelita agenciji za ISSN in ISMN, je odvisno od tržnih pogojev, katerih posledica je nihanje letnega števila izdanih naslovov. Število dodeljenih ISMN naslovov je v letu 2011 na ravni večletnega poprečja (indeks 94 v primerjavi z letom 2011). V letu 2010 je število dodeljenih številčk ISSN bilo petkrat večje zaradi urejanja zapisov in prehoda na novo programsko opremo. V letu 2011 je število dodeljenih ISSN številčk doseglo večletno poprečje. Letna količina zapisov CIP je tudi približno na ravni iz leta 2010 (indeks 104).

Na področju ohranjanja knjižničnega gradiva so bili izvedeni različni ukrepi. Tudi v letu 2011 smo nadaljevali s selitvami gradiva z lokacije Turjaška na Leskoškovo, kjer so zagotovljeni boljši klimatski pogoji hranjenja, pa tudi s preurejanjem gradiva na lokaciji Leskoškova. V skladu z razpoložljivimi sredstvi je bilo izvedeno mikrofilmanje oziroma digitalizacija časopisja (gradivo, ki propada ali se uničuje zaradi pogoste uporabe). Digitalizacija nekaterih obsežnih časopisov (*Jutro*, *Slovenec*, *Slovenski narod* ...) je prav tako prispevala k ohranitvi izvornikov. Nadaljevalo se je načrtno delo na področju ohranjanja knjižničnega gradiva (analize stanja gradiva, kontrola hranjenja, zaščita, obnova, priprava načrtov ohranjanja posameznih vrst gradiva). Povečala se je količina restavriranega in zaščitenega gradiva. Že pred leti so analize ogroženosti gradiva pokazale nezadržno propadanje gradiva na kislem papirju, katerega zaščita bi zahtevala neprimerno višja sredstva, kot so na voljo. Center za ohranjanje knjižničnega gradiva je uspešno nadaljeval sodelovanje v centru odličnosti s področja polimerov.

Sklenemo lahko, da je bilo opravljeno delo na področju nabave, obdelave in ohranjanja knjižničnega gradiva v letu 2011 uspešno. Večina zastavljenih ciljev je bila doseženih, na več področjih pa so bili tudi preseženi.

2.1.2 Storitve za uporabnike knjižnice

Kakovostno izpolnjevanje potreb in pričakovanj uporabnikov je ena od temeljnih strateških usmeritev NUK, ki si prizadeva, da bi storitve na področju dela z uporabniki izvajal v skladu z osnovnim poslanstvom in trendi v svetu. Zaradi prostorskih pogojev, ki knjižnici ne omogočajo organizacije delovnih procesov ter ponudbe klasičnih informacijskih virov in storitev na način, ki je uveljavljen v sodobnih nacionalnih oziroma univerzitetnih knjižnicah v svetu, so njena prizadevanja usmerjena v razvoj ponudbe informacijskih virov in storitev, ki jih omogočajo sodobne tehnologije, v prvi vrsti

tistih, ki so namenjene oddaljenim uporabnikom, od koder koli in ob katerem koli času. Glede na trende v svetu, ki kažejo naraščanje obiska prostorov univerzitetnih knjižnic, in podatke o povečanem obisku čitalnic NUK v zadnjih treh letih, smo v letu 2011 posebno pozornost namenili ugotavljanju potreb uporabnikov in načinov uporabe čitalniških prostorov. Z raznimi ukrepi pa smo poskušali izboljšati tudi ponudbo t. i. klasičnih storitev in zagotoviti hitrejši dostop do gradiva na klasičnih nosilcih zapisa.

V minulem letu so se uspešno nadaljevale aktivnosti v zvezi z zagotavljanjem varstva podatkov o uporabnikih knjižnice in urejanjem baze članov, izvajanjem postopkov za izterjavo dalj časa izposojenega gradiva in urejanjem evidence neizterjanih gradiv. Izvajali smo tudi retrospektivno bibliografsko obdelavo čitalniškega gradiva v Veliki čitalnici in s tem zagotavljali pogoje za evidenco in spremljanje izposoje v čitalnico prek sistema COBISS. Odpiralni čas Informacijskega središča smo podaljšali za eno uro, izvedli pa tudi različne aktivnosti, ki so bile potrebne za uvedbo podaljšanega odpiralnega časa drugih čitalniških prostorov v izpitnih obdobjih. V primerjavi s preteklim letom je knjižnica uporabnikom ponudila več informacijskih virov v elektronski obliki, z oddaljenim dostopom pa je vsem uporabnikom z Univerze v Ljubljani zagotovila, da so lahko njene vire uporabljali brez včlanitve v NUK. Posebno pozornost je namenila dejavnostim za dvig informacijske pismenosti uporabnikov. Razširila je ponudbo izobraževanj za iskanje in uporabo informacijskih virov za končne uporabnike, kar se je odrazilo v precejšnjem povečanju števila udeležencev tečajev. Za uporabnike je bilo izvedenih 27 načrtovanih in 12 dodatnih tečajev, ki se jih je udeležilo 681 slušateljev (2010: 369), tečaji za knjižničarje, uporabnike informacijskih virov, so bili tečaji izvedeni v okviru programa permanentnega izobraževanja, poleg tega je Enota za razvoj in upravljanje digitalne knjižnice za različne ciljne skupine izvedla 8 izobraževanj s predstavitvijo različnih elektronskih informacijskih virov, ki se jih je udeležilo 211 udeležencev, kar je dvakrat več kot v letu 2010.

V skladu s pričakovanji (in trendi v svetu) se je tudi v letu 2011 nadaljeval trend zmanjševanja »fizičnega« obiska knjižnice zaradi izposoje gradiva na dom in v čitalnice (7 % manj kot v letu 2010) in rasti števila obiskovalcev, ki so v knjižnici uporabljali lastno gradivo ali elektronske informacijske vire ter brezžično omrežje za dostop do virov. Povečala se je tudi zasedenost čitalniških mest v prostorih, ki jih lahko uporabljajo tudi nečlani knjižnice. Ob upadu uporabe klasičnih informacijskih virov in zmanjšanju števila aktivnih (fizičnih) članov za 5 %, pa je znova naraslo število uporabnikov z Univerze v Ljubljani, članov drugih knjižnic, ki so knjižnico uporabljali prek oddaljenega dostopa, in sicer za 10 % (2010: 12.403; 2011: 13.708). Med člani NUK je bilo 70 % uporabnikov študentov, med njimi 91 % z Univerze v Ljubljani (največ s Pravne fakultete – 29 %, Filozofske fakultete – 27 % in Medicinske fakultete – 18 %).

Obisk knjižnice zaradi izposoje gradiva, ki ga beleži sistem COBISS (upoštevani so samo člani, ki so v sistemu izposoje opravili transakcijo, ne pa dejanski obiskovalci knjižnice), se je v primerjavi z letom 2010 zmanjšal za 5 %, kar je posledica manjše izposoje gradiva. Beležimo pa ponovno povečanje obiska Velike čitalnice, kjer je štetje uporabnikov čitalniških mest omogočal avtomatizirani sistem rezervacij sedežev. Ker knjižnica zaradi spomeniško varovanih prostorov nima možnosti avtomatskega merjenja obiska pri glavnih vhodnih vratih, meri obisk s termično kamero le v dveh tipičnih tednih, in sicer ob notranjih nihajnih vratih, in na osnovi merjenj oceni letni obisk. Natančnih podatkov o obiskovalcih, ki v knjižnične prostore prihajajo prek kletnih prostorov ali se udeležujejo raznih prireditev v knjižnici, nima. Za leto 2011 smo ocenili, da se je fizični obisk knjižnice zmanjšal za 5 %, pri čemer smo smiselno upoštevali delež zmanjšanja obiska zaradi izposoje gradiva in delež povečanja obiska Velike čitalnice.

Klasična izposoja gradiva se je v letu 2011 v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 7 %, pri tem bi izpostavili opazno povečanje izposoje v Rokopisni zbirki in Glasbeni zbirki. Obseg medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov se v primerjavi s preteklim letom ni zmanjšal. Izpostavili bi vedno večjo učinkovitost službe, saj narašča delež elektronsko posredovanih dokumentov, pa tudi njeno kakovost (konec leta 2011 je bila medknjižnična služba NUK v okviru meritev uspešnosti tovrstnih služb, ki jih izvaja ALA, uvrščena med najboljše ocenjene službe in je za kakovost prejela tri od možnih štirih zvezdic). Obseg storitve reproduciranja gradiv v Reprocentru se je zmanjšal za 8 %,

na samokopirnih strojih so uporabniki opravili za 38 % manj kopij kot v letu 2009. Uporabniki so naročali več kakovostnih digitalnih posnetkov, potrebe po klasičnih fotokopijah pa so vsako leto manjše.

Močno pa se je v letu 2011 ponovno povečala uporaba digitalnih virov v celotnem besedilu, tako iz licenčnih elektronskih virov kot virov na portalu dLib.si. Obisk portala dLib.si se je v primerjavi s preteklim letom povečal celo za 40 %. Uporaba oddaljenega dostopa do elektronskih virov se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 5 %, servis je uporabljalo 15.845 oseb oziroma 9 % več kot v letu 2010. V juliju 2011 smo omogočili oddaljen dostop tudi članom 41 splošnih knjižnic, kar bo statistiko uporabe elektronskih virov v prihodnje še opazno povečalo. V februarju 2011 smo uporabnikom zagotovili novo iskalno orodje, tj. mEga iskalnik NUK, ki spada v najnovejšo generacijo orodij imenovanih Discovery Services ter omogoča na enem mestu iskanje podatkov in informacij po več zbirkah hkrati. Prek iskalnika so dostopne tudi povezave na vire, kataloge, nekatere knjižnične storitve itd. Na voljo je tudi različica vmesnika za tablične računalnike in druge naprave mobilne tehnologije.

Uvajanje novih elektronskih virov in storitev, skrb za informiranje uporabnikov o novih možnostih njihove uporabe (tudi z uporabo sodobnih kanalov, kot sta RSS, Facebook in Google+) ter izobraževanje uporabnikov za uporabo informacijskih virov se je odrazilo v njihovi povečani uporabi. Rahlo se je v primerjavi z letom 2010 zmanjšalo število informacijskih zahtevkov, ki so jih uporabniki naslovili na zaposlene v NUK (za 6 %), in število informacijskih poizvedb, ki so jih zaposleni opravili za uporabnike (za 1 % manj). Tudi v letu 2011 se je nadaljeval trend naraščanja deleža elektronsko zastavljenih vprašanj – tako se je število informacijskih zahtevkov, prejetih po elektronski pošti, v primerjavi z letom 2010 še povečalo, in sicer za eno petino oziroma 21 % (odgovorili smo na 1.661 informacijskih zahtevkov). V okviru storitve »Vprašajte NUK« je bilo uporabnikom posredovanih 18 % več odgovorov kot v letu 2010 (odgovorili smo na 633 zahtevkov), prek storitve »Vprašaj knjižničarja« pa se je obseg informacijske dejavnosti zmanjšal za 47 % (s 402 informacijska zahtevka na 214). Omenili bi še, da smo v spletnem socialnem omrežju Facebook ob koncu leta 2011 beležili 1.620 »prijateljev«, kar je za 23 % več kot leta 2010. Novembra odprt profil Google+ je do konca leta privabil 72 prijateljev.

Na področju storitev za uporabnike je knjižnica v letu 2011 sledila temeljnim strateškim usmeritvam, ki si jih je zastavila za obdobje 2010–2013, in trendom, ki so opazni v poslovanju sorodnih knjižnic po svetu. Trudili smo se izboljšati kakovost in učinkovitost klasičnih storitev, hkrati pa se usmeriti v razvoj elektronskih storitev ter v dopolnjevanje ponudbe digitalnih virov. Rezultati obeh anket, ki smo jih izvedli v času projekta podaljšanja odpiralnega časa čitalnic NUK in CTK, so nam jasno pokazali, da nas večina uporabnikov (tj. študentov) vedno manj potrebuje zaradi izposoje gradiva iz naše temeljne knjižnične zbirke ali zbirk referenčnega gradiva, v prvi vrsti pričakujejo prijazen prostor za študij lastnega gradiva in gradiva, dostopnega prek spleta, in našo pomoč zlasti takrat, ko je treba poiskati prave vire, na kar najbolj učinkovit način ter jih kasneje tudi primerno uporabiti pri ustvarjanju novega znanja, npr. pisnih visokošolskih izdelkov. Porast oziroma velik obisk čitalniških prostorov pa je dokaz, da uporabniki NUK kot fizični prostor potrebujejo, kar pomeni nujnost večjih vlaganj v vzdrževanje in posodabljanje prostorov za uporabnike v prihodnosti.

2.1.3 Digitalna knjižnica Slovenije in agregator e-vsebin

Razvoj digitalne knjižnice je tudi v letu 2011, že šesto leto zapored, na vseh področjih presegel načrtovano. Uresničevanje prioritete cilja – dostopa do digitalnih vsebin – temelji na razvoju ustreznega, vsebinsko bogatega in prepoznavnega informacijskega sistema po meri uporabnikov. Napreden dostop do digitalnih vsebin omogoča portal dLib.si. Portalu se je v šestih letih obstoja uspelo uveljaviti v najširšem digitalnem okolju kot prepoznaven prosto dostopen informacijski vir, ki na enem mestu zagotavlja dostop do slovenske pisne kulturne dediščine in besedil sodobne slovenske znanosti.

V letu 2011 smo povečali delež digitaliziranih gradiv na portalu. Dokončali smo digitalizacijo 33 naslovov serijskih publikacij in njihovih prilog, in sicer 9 naslovov, ki so bili načrtovani v letu 2010, in digitalizacijo 24 naslovov, načrtovanih za leto 2011. Celotni korpus digitaliziranega časopisnega gradiva je dostopen prek portala Digitalna knjižnica Slovenije. Povečali smo tudi delež javno in prosto dostopnih digitalnih vsebin s področja znanosti in raziskovanja (znanstvenih revij in projektnih poročil, ki jih financira ARRS). V letu 2011 smo tako zbirko Znanstvenega časopisja in člankov obogatili za 10.074 člankov in 1.255 številke znanstvenih in strokovnih revij. Prav tako je od leta 2011 večji delež gradiv, ki so ga pripravile druge knjižnice. Storitve EOD – digitalizacija knjig po naročilu se razvija naprej v sklopu mednarodnega projekta. Precej gradiva smo digitalizirali v okviru projektov (Digitalna knjižnica Slovenije, EEA 0014, Europeana Travel).

Ohranjanje digitalnih vsebin temelji predvsem na razvoju digitalnega arhiva in vzpostavitvi sistema varovanja podatkov. V letu 2011 smo zelo povečali nabor spletnih mest, ki jih zajemamo. Ob koncu leta 2011 je količina uspešno zajetega gradiva znašala 1.573 GB, kar je 72 % več kot smo zajeli leto poprej. V letu 2011 smo nabor spletnih mest, ki jih zajemamo, povečali za 27 %. Večina novih arhiviranih vsebin predstavljajo spletišča s področij humanistike, spletnih serijskih publikacij in objav na temo predčasnih volitev v državni zbor. Ostala spletišča, ki smo jih v letu 2011 uvrstili v naš nabor arhiviranja, so predvsem s področja kulture in pomembnejših ustanov iz javnega sektorja. Opravili smo skupno 2.356 zajemov, kar predstavlja 62 % povečanje glede na leto 2010. V letu 2011 smo omogočili javni dostop do spletnega arhiva na naslovu: <http://arhiv.nuk.uni-lj.si>. Ustvarili smo spletno mesto, prek katerega je do vsebine arhiva mogoče dostopati z brskanjem po tematskih področjih ali abecednem seznamu spletnih mest, omogočeno pa je tudi iskanje po celotnem besedilu. Aktivno smo sodelovali tudi v mednarodnem konzorciju IIPC (International Internet Preservation Consortium). Na portal SVAROG, ki je namenjen oddaji obveznega izvoda spletnih in drugih elektronskih publikacij, se je v letu 2010 registriralo 56 novih založnikov (61 v letu 2010). Skupno število registriranih založnikov tako znaša 221.

Ob koncu leta 2011 je portal dLib.si vseboval 492.243 bibliografskih enot različnih gradiv. V letu 2011 smo na portal dLib.si skupaj dodali 50.382 novih zapisov. Dodana vsebina je bila rezultat digitalizacije v NUK, partnerskih organizacij in pridobljenih digitalnih kopij založnikov, ki so financirani s strani Javne agencije za knjigo RS, ter drugih ustanov in fizičnih oseb. Glede na delež gradiva NUK in drugih ustanov se je ta v letu 2011 nekoliko povečal v korist partnerjev, in je znašal 35 %. Še vedno pa je na portalu največ gradiva nacionalne knjižnice (65 %). V skladu s Programom dela 2011 smo zagotavljali pogoje za koordinirano digitalizacijo na ravni države. Koordinirali smo 24 projektov digitalizacije in pri tem sodelovali z desetimi splošnimi knjižnicami, eno visokošolsko, enim raziskovalnim zavodom in enim informacijskim centrom.

Tehnološki razvoj je potekal na treh ravneh: na ravni razvoja vmesnika za dodajanje in pretvorbo vsebin, razvoja odprtokodne platforme za pospešitev iskanja in razvoja novega orodja za zajem podatkov za potrebe statističnega merjenja obiskanosti portala. Septembra 2011 je zaživel nova iteracija portala z novimi funkcionalnostmi.

V središču izvajanja marketinških aktivnosti je bilo zavedanje, kdo so deležniki digitalne knjižnice in kaj potrebujejo. Na ravni dnevnega dela smo gradili uspešne odnose s tremi skupinami partnerjev, ki prispevajo vsebine in sodelujejo pri razvoju in bogatjenju Digitalne knjižnice Slovenije: knjižnice in druge kulturne ustanove, ki prispevajo digitalizirano gradivo, založniki slovenske znanstvene besede, fizične osebe kot avtorji vsebin za objavo na portalu. Posebej aktivno smo sodelovali s financerji znanstvenih vsebin, z Javno agencijo za knjigo RS in Javno agencijo za raziskovalno dejavnost RS. Zanimivo partnerstvo smo oblikovali z RTV Slovenija. V sodelovanju z multimedijским portalom MMC (www.rtvlo.si) je nastala pilotska zbirka videovsebin, ki poleg dostopa do videovsebin uporabnikom ponuja tudi možnost iskanja po celotnem besedilu videograiva, za kar smo uporabili podnapise, ki jih TV Slovenija izdeluje za potrebe oseb s posebnimi potrebami. Digitalna knjižnica Slovenije že od začetka razvija dinamične odnose tudi z naslednjimi skupinami uporabnikov: študentje, raziskovalci, učitelji in drugi visokošolski delavci, strokovno javnostjo in splošno javnostjo. Uporabljali smo različne kanale komuniciranja s partnerji: spletne strani, e-pošto, distribucijske

elektronske liste, sejemske nastope, osebne stike, izobraževanje in delavnice, revijo Knjižničarske novice in druge medije iz skupine spletnih socialnih omrežij (Facebook, dblog). Hkrati smo partnerje usposabljali in jim ponudili nove pripomočke za lažje delo z digitalno knjižnico.

Absolutno število posameznih obiskovalcev se je v letu 2011 v primerjavi z letom 2010 povečalo za 76 %. Povprečni čas, ki so ga uporabniki preživeli na portalu dLib.si, se je skrajšal, in sicer na 2 minuti in 24 sekund (v letu 2010 je povprečni čas znašal 3 minute in 21 sekund).

Intenzivno dejavnost na razvijanju in vzdrževanju digitalne knjižnice so omogočili domači in mednarodni projekti. Projektna sredstva so v prvi polovici leta še omogočila predvsem zaposlovanje, torej zagotavljanje kadrov za izvedbo aktivnosti na področju razvoja digitalne knjižnice.

V letu 2011 smo razvili uporabniški vmesnik – spletni portal, ki podaja informacije uporabnikom o poslanstvu in ciljih agregiranja metapodatkov na nacionalni ravni ter omogoča vpogled v metapodatke agregiranih zbirk. V letu 2011 smo zajeli podatke iz naslednjih virov: projektov Europeana Local in Europeana Travel ter portalov sigledal.org in ljudmila-culture.si, skupaj 146.302 zapisov. V razmerah, ko za izvedbo projekta ni bilo mogoče zagotoviti dodatnih redno zaposlenih sodelavcev, ocenjujemo, da smo s pomočjo zunanjih izvajalcev uspešno izvedli projektne aktivnosti.

2.1.4 Izobraževalna, raziskovalna in razvojna dejavnost

Na področju izobraževalne dejavnosti je NUK v letu 2011 zastavljene cilje presegel, saj je bilo organiziranih več tečajev, kot je bilo načrtovanih, v izobraževalni program so bile vključene nove vsebine in oblike, število udeležencev pa je daleč presegleto načrtovano.

V organizirane izobraževalne oblike, katerih izvajanje je koordiniral Bibliotekarski izobraževalni center, je bilo v letu 2011 vključenih 1.936 oseb oziroma 15 % več kot v letu 2010 (1.689 udeležencev) in precej več od načrtovanega. Za leto 2011 smo namreč zaradi splošnih neugodnih ekonomskih razmer pričakovali precejšen upad števila udeležencev izobraževanja. Glede na udeležbo po posameznih sklopih izobraževanja nismo beležili bistvenih odstopanj v primerjavi s preteklim letom, razen pri sklopu izobraževanja za končne uporabnike knjižnice, kjer je bilo v primerjavi z letom poprej skoraj za enkrat več udeležencev, in v primeru izobraževanja za vzajemno katalogizacijo, kjer smo beležili tretjino manjši obisk kot v letu 2010, ko smo štirinajstkrat izvedli brezplačni izpopolnjevalni tečaj iz katalogizacije. V primerjavi z letom 2010 je bilo bistveno več udeležencev izobraževanja za začetnike v stroki, in sicer kar za eno tretjino, izražena je bila tudi večja potreba po tečajih za ciljne skupine, in sicer zunaj prostorov NUK, tj. na lokaciji naročnika. Med udeleženci izobraževanj je bilo 62 % knjižničarjev (2010: 78 %) in 38 % uporabnikov (2010: 22 %), največ udeležencev je bilo iz splošnih knjižnic (45 %) in visokošolskih knjižnic (24 %), kar je podobno kot v letu prej.

Število kandidatov za bibliotekarske izpite se je v primerjavi s preteklim letom nekoliko zmanjšalo, udeležilo se jih je 106 kandidatov (2010: 115), med njimi jih je bilo največ iz splošnih knjižnic. Glede na strokovno kvalifikacijo je bilo največ kandidatov za naziv »bibliotekar« (74 %), več kot polovica jih je imela formalno izobrazbo s področja bibliotekarstva. Zelo malo kandidatov prihaja iz šolskih knjižnic, in sicer le zaposleni, ki kasneje želijo pridobiti še dovoljenje za vzajemno katalogizacijo.

Tudi v letu 2011 je NUK bibliotekarske izpite izvajal v skladu s starim pravilnikom. Osnutek novega pravilnika, ki ga je pripravila s strani Ministrstva za kulturo imenovana delovna skupina, je bil s strani stroke zavržen, tako da se bo v letu 2012 priprava pravilnika začela znova. V NUK so bili izvedeni trije preizkusi znanja (36 kandidatov) za pridobitev dovoljenja za delo v sistemu vzajemne katalogizacije in tritedenska praksa oziroma »bolonjski praktikum« šest (v letu 2010 enega) študentov Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Sodelovanje z Institutom informacijskih znanosti Maribor in Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo ocenjujemo kot uspešno tako v fazi načrtovanja kot izvajanja izobraževalnega programa.

Na področju razvojno-raziskovalne dejavnosti so bili zastavljeni cilji realizirani, vendar pa se je nadaljeval trend upada števila projektov, sofinanciranih s strani slovenske države oziroma Evropske komisije. Pogoji za pridobivanje evropskih projektnih sredstev so se že v letu 2010 zaostriili, v letu 2011 pa je bilo še manj razpisov, na katera bi se NUK lahko prijavil. Pridobivanje projektnih sredstev in njihovo usmerjanje v razvoj knjižnice se zmanjšujeta, s tem pa postopoma tudi sposobnost knjižnice za spremembe in razvoj. Zaradi ukinitve stimulacij so zaposleni vedno manj motivirani za vključevanje v razvojno oziroma raziskovalno delo in poleg rednih delovnih nalog še za dodaten študij virov, raziskovanje, poročanje itd. Raziskovalna skupina NUK se je tako v letu 2011 v primerjavi s preteklimi leti že bistveno zmanjšala, saj je raziskovalne nazive imelo samo še 15 zaposlenih za nedoločen čas.

V letu 2011 je bil NUK vključen kot nosilec ali partner v 12 raziskovalnih in razvojnih projektov, v največjem deležu s področij gradnje digitalne knjižnice, zagotavljanja (prostega) dostopa do digitalnih vsebin, digitalizacije izbranih vrst ali korpusov knjižničnega gradiva, digitalizacije na zahtevo, gradnje evropske digitalne knjižnice in ohranjanja knjižničnega gradiva, prijavil pa je 6 novih projektov, sprejeta sta bila 2. V izvajanje raziskovalne dejavnosti (projekti in različne projektne naloge) je bilo v različnih oblikah vključenih 30 oseb, ki so se z razvojno-raziskovalno dejavnost skupaj ukvarjali za 10,04 EPZ zaposlenega, kar je bistveno manj kot v letu 2010. Za določen čas je bilo na projektih zaposlenih sedem oseb, v obsegu le 3,76 EPZ (v letu 2010 12,5 EPZ).

V okviru razvojne dejavnosti so se na področju formalne bibliografske obdelave gradiva nadaljevala raziskave v zvezi z oblikovanjem koncepta novega pravilnika za katalogizacijo, raziskovalka s področja formalne obdelave je bila aktivno vključena v delovno skupino IFLE za revizijo ISBD in vodila študijsko skupino za vključitev neobjavljenih virov v ISBD, postala pa je tudi članica European RDA Interest Group. Vodila je tudi komisijo za katalogizacijo pri NUK. Na področju vsebinske obdelave gradiva so zaposleni nadaljevali z dopolnjevanjem Splošnega slovenskega spletnega geslovnika in sodelovali z IZUM pri oblikovanju splošnega geslovnika COBISS. Obsežnejša razvojno-raziskovalna dejavnost pa je potekala na področju razvoja digitalne knjižnice in trajnega ohranjanja digitalnih virov.

Kot uspešno lahko ocenimo tudi vzpostavljanje partnerstev tako v domačem kot mednarodnem prostoru. Sodelovanje v domačih in tujih projektih je NUK omogočilo razvoj dejavnosti, ki zaradi omejenih proračunskih sredstev sicer ne bi bil mogoč. Zaradi različne dinamike pridobivanja sredstev na projektih je projektna dejavnost terjala zahteven finančni menedžment in koordinacijo izvajanja posameznih projektnih nalog, kar je s svojo dejavnostjo uspešno podpirala projektna pisarna.

Na področju dejavnosti razvoja slovenskih knjižnic in knjižničnega sistema je Center za razvoj knjižnic skoraj v celoti uresničil letni načrt dela, zaradi omejenih virov ni bil v celoti uresničen le projekt izdelave knjižnične mreže na osnovi GIS in razvoj programske opreme na področju statistike in razvida knjižnic. Uspešno pa je bil izdelan program za dodeljevanje evidenčnih števil knjižnic (sigel) in uporabniški vmesnik za zbirko *Memoria Scripta Sloveniae*.

V celoti je bil uresničen letni načrt statističnih meritev delovanja 287 slovenskih knjižnic. Posodobljen je bil statistični vprašalnik, razširjen nabor definicij, nekatera vprašanja in definicije pa opredeljeni natančneje. Ob zbiranju statističnih podatkov so zaposleni opravili 480 telefonskih svetovanj in pripravili 401 odgovorov na vprašanja knjižnic prek elektronske pošte. Sodelovali so tudi pri razvoju spletnega vmesnika za zbiranje statističnih vprašalnikov BibSiSt Online ter pripravili več publikacij s statističnimi podatki o knjižnicah, ki so bile objavljene na spletni strani NUK, podatki pa so bili posredovani tudi različnim organizacijam in predstavljeni v medijih, na strokovnih srečanjih ter v znanstvenih prispevkih.

V letu 2011 je Center za razvoj knjižnic nadaljeval z vpisom knjižnic v e-Razvid in z dopolnjevanjem podatkov v podatkovni zbirki (413 dopolnil in vpis 17 novih knjižnic). Za knjižnice je izvedel 57 svetovanj. Na programski podpori je bilo izvedenih nekaj izboljšav, načrtovano izboljšanje uporabniškega vmesnika pa ostaja cilj za leto 2012. Izdanih je bilo 275 mnenj o razvitosti splošnih in

specialnih knjižnic s področja kulture, z Ministrstvom za kulturo pa so se sodelavci Centra dogovorili o spremembah metodologije za pripravo mnenj in poteku meritev. Center za razvoj knjižnic je skrbel tudi za dodeljevanje mednarodnih identifikacijskih številknjižnicam in skrbel za ažuriranje seznama sigl in evidenčnih številkn.

Čeprav je bilo ob vzpostavitvi osrednjih območnih splošnih knjižnic leta 2005 predvideno, da bo Center za razvoj knjižnic zaradi novih funkcij osrednjih območnih knjižnic postopoma opustil svetovalno delo za knjižnice, je bila potreba po njem tudi v letu 2011 ponovno zelo velika, zaposleni so npr. skupaj opravili prek telefona kar 688 svetovanj in pripravili 37 pisnih svetovanj. Ker se Center po vzpostavitvi posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic kadrovsko ni več krepil, zbuja začrtan koncept decentralizirane »matične dejavnosti« za knjižnice tudi dileme.

Center je v letu 2011 sodeloval pri pripravi strokovnih osnov za podzakonske akte s področja knjižničarstva in drugih predpisov s področja kulture ter pri pripravi strokovnih priporočil. Izvedel je več projektnih nalog, med katerimi bi omenili izdelavo pravilnika o merjenju delovanja splošnih knjižnic, pripravo navodil za strokovno obdelavo in hranjenje nacionalno pomembnega domoznanskega gradiva v splošnih knjižnicah, izdelavo študije Vzpostavitev ustreznega statusa knjižnice za slepe in slabovidne v sistemu (javnih) knjižnic in dokumenta Vzpostavitev infrastrukture za zagotavljanje enakih možnosti dostopa do publikacij slepim, slabovidnim ter osebam z motnjami branja. Bogata je bila tudi publicistična dejavnost zaposlenih v Centru in njihovo sodelovanje v različnih delovnih telesih, komisijah in svetih.

V okviru izvajanja koordinacijskih nalog za osrednje območne splošne knjižnice (OOK) je bila večina ciljev uresničenih. Izdelana sta bila predlog smernic za usmerjanje svetovalnega dela osrednjih območnih knjižnic (*Svetovalno delo območnih knjižnic*) in že omenjeni osnutek *Navodil za strokovno obdelavo in hranjenje nacionalno pomembnega domoznanskega gradiva v splošnih knjižnicah*. Koordinacija dejavnosti svetovalnih služb je potekala uspešno, delovne skupine so se sestale na trinajstih sestankih. Prenovljen je bil obrazec za poročanje OOK, zbrani so bili statistični podatki in izdelana ter predstavljena ustrezna poročila o dejavnosti. Narejen je bil pregled stanja knjižnične dejavnosti po knjižničnih območjih za leti 2009 in 2010. Izvedena so bila tudi različna izobraževanja za izvajalce posebnih nalog v OOK. Kot poseben dosežek bi izpostavili vzpostavitev oddaljenega dostopa do elektronskih informacijskih virov (podatkovnih zbirk) prek NUK, in sicer za člane 41 splošnih knjižnic na območju osmih OOK. Dejavnost na področju koordinacije svetovalnega dela na področju informacijske tehnologije in računalniških sistemov je bila usmerjena na delovno skupino informatikov in se je nanašala na vzpostavitev oddaljenega dostopa do elektronskih virov ter priporočila za gradnjo spletnih strani knjižnic. Izdelana je bila analiza podatkov iz ankete o stanju domoznanstva v splošnih knjižnicah, v sodelovanju s Statističnim uradom Republike Slovenije pa je bila izvedena posodobitve zemljevida in preglednice knjižničnih območij.

2.1.5 Izvajanje funkcije univerzitetne knjižnice

NUK je funkcijo univerzitetne knjižnice izvajal v skladu z določili Zakona o knjižničarstvu in Pogodbe o pridruženem članstvu NUK v Univerzi v Ljubljani. Kot uspešno bi ocenili sodelovanje z univerzitetno službo za knjižnično dejavnost ter sodelovanje sodelavcev NUK v delu Komisije za razvoj knjižničnega sistema UL in njenih delovnih skupin, dejavnost na področju zagotavljanja elektronskih informacijskih virov in upravljanja oddaljenega dostopa do njih, ponudbo digitalnega gradiva prek portala dLib.si, sodelovanje pri gradnji in upravljanju Digitalne knjižnice UL, ponudbo medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov, izvajanje izobraževanj za uporabnike z univerze, pa tudi izvedbo projekta podaljšane odprtosti čitalniških prostorov NUK, ki je potekal v sodelovanju s Centralno tehniško knjižnico UL. Manj uspešna pa je bila dejavnost NUK pri pridobivanju obveznih izvodov publikacij UL in gradnji digitalne zbirke visokošolskih del (doktorskih disertacij). Čeprav je v letu 2011 potekalo dobro sodelovanje med NUK in službo UL za knjižnično dejavnost, pa sodelovanja na formalni ravni ne moremo oceniti kot dovolj uspešnega.

V letu 2011 je bilo med fizičnimi člani NUK največ uporabnikov študentov, in sicer 70 % (med njimi 91 % z UL), v okviru oddaljenega dostopa pa je njegove vire uporabljalo tudi 13.708 članov drugih knjižnic knjižničnega sistema UL. Potrebam uporabnikov z Univerze v letu 2011 nismo uspeli slediti na področju nabave temeljne študijske literature in pri ponudbi prostorskih pogojev za študij in delo. Obseg nakupa študijske in znanstvene literature za potrebe študija in raziskovanja uporabnikov z Univerze zaradi omejenih sredstev knjižnice, ni zadovoljiv. Prostorskih pogojev tudi v letu 2011 ni bilo mogoče izboljšati, saj knjižnica ni imela sredstev niti za najnujnejša popravila in izboljšave. Zlasti študentje izražajo željo po več prostorih za skupinsko delo in po izboljšanju pogojev dela v Veliki čitalnici. Dve anketni raziskavi, izvedeni v letu 2011, sta namreč pokazali, da uporabniki sicer niso najbolj zadovoljni, ker ima NUK vedno več gradiva, namenjenega le izposoji v čitalnice, vendar pa dajejo prednost dobri ponudbi elektronskih informacijskih virov in prostorom, kjer lahko dostopajo do njih. V anketah so v največjem deležu izražali željo po več in dalj časa odprtih čitalniških prostorih, v katerih bi v prvi vrsti uporabljali lastno gradivo in elektronske vire. To potrjujejo tudi podatki o obisku čitalniških prostorov, ki se zadnja tri leta povečuje, v izpitnih obdobjih pa je tako visok, da uporabniki čakajo na proste čitalniške sedeže že v dopoldanskem času. Knjižnica je zato ob koncu leta pripravila pogoje za podaljšanje odprtosti čitalnic v izpitnih obdobjih v letu 2012.

V letu 2011 se je, zaradi določil zakona o obveznem izvodu publikacij in nespoštovanja določil o oddajanju obveznega izvoda v okviru visokošolskih zavodov, nadaljeval trend upadanja števila prejetih publikacij za izposajo na dom, kar je najbolj moteče za študente, ki najbolj potrebujejo visokošolske učbenike. Uvedene so bile sicer dodatne dejavnosti za opozarjanje zavezancev o zakonskih določilih, a se stanje ni bistveno izboljšalo. Z dodatnim nakupom učbenikov izpada ni bilo mogoče nadomestiti. Knjižnica je zato ob koncu leta začela z akcijo zbiranja darov visokošolskih učbenikov. Še večje so bile težave pri pridobivanju elektronskih različic doktorskih disertacij in NUK zagotavlja njihovo dostopnost in trajno ohranjanje le za nekaj sodelujočih fakultet.

2.1.6 Druga dejavnost knjižnice

Tudi v letu 2011 je NUK zagotavljal pogoje za delovanje konzorcija za nabavo elektronskih virov (COSEC). Konzorcij je uresničil vse načrtovane cilje pri pridobivanju elektronskih informacijskih virov, njihovi promociji in izobraževanju za njihovo uporabo. Pripravljena je bila tudi nova konzorcijska pogodba za člane, na osnovi katere bo v letu 2012 delovanje konzorcija poenostavljeno in s tem učinkovitejše. Prav tako je NUK zagotavljal kadrovske in prostorske pogoje za delovanje sedeža oziroma vodstva ZBDS in bil sozaložnik revije Knjižnica. ZBDS je uporabljal tudi strežnik NUK za gostovanje spletne strani ZBDS.

2.2 Nastanek nedopustnih posledic pri izvajanju programa dela

Čeprav je knjižnica v letu 2011 dosegla pozitiven poslovni rezultat, je potrebno poudariti, da je financiranje dejavnosti NUK iz proračuna Republike Slovenije že v preteklosti (od leta 2004 dalje) zaostajalo za rastjo stroškov in poslovnimi potrebami knjižnice.

Delež sredstev Ministrstva za kulturo, ki zagotavlja sredstva za delovanje knjižnice, ostaja v sprejetem proračunu in rebalansu državnega proračuna za leto 2011 na približno enaki ravni kot leta 2006 in znaša 2,06 %. Delež NUK v proračunu Ministrstva za kulturo pa je padel s 3,83 % v letu 2006 na 3,32 % v letu 2011. Delež sredstev za knjižničarstvo in založništvo se je v okviru proračuna Ministrstva za kulturo v preteklih letih nenehno zmanjševal – za leto 2006 je znašal ta delež 6,87 %, za leto 2011 pa 5,36 %. Delež NUK pri sredstvih, namenjenih knjižničarstvu, se je v obdobju 2006–2011 sicer povečal s 55,15 na 61,91 %, vendar je to glede na nove naloge knjižnice, predvsem razvoj digitalne knjižnice, ki predstavlja eno izmed osrednjih razvojnih nalog, premalo za krepitev vloge te pomembne nacionalne ustanove.

Področje, kjer beležimo v letu 2011 pomemben upad sredstev za izvajanje razvoja poslovanja knjižnice in izvedbo programa dela v primerjavi s preteklimi leti, predstavljajo prejeta sredstva s strani Ministrstva za kulturo, namenjena za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje. V letu 2009 so

znašala sredstva, namenjena investicijski dejavnosti knjižnice 257.766 EUR, v letu 2010 59.267 EUR (77 % zmanjšanje v primerjavi z letom 2009!), v letu 2011 pa smo za ta namen prejeli le 24.000 EUR, kar predstavlja le 40 % sredstev, prejetih v letu 2010. Opuščanje investicijske dejavnosti ima lahko na daljše časovno obdobje izredno negativne posledice pri izvajanju programa dela knjižnice, saj lahko zaradi neustreznih pogojev dela v zadnji posledici privedejo tudi do opuščanja ali zmanjševanja nekaterih temeljnih in zakonsko predpisanih dejavnosti knjižnice.

Enako velja za področje vzpostavitve nacionalnega agregatorja e-vsebin, za razvoj katerega smo v letu 2009 prejeli 525.000 EUR, v letu 2010 30.000 EUR, v letu 2011 pa smo razvoj te dejavnosti vključili v redni program dela knjižnice. Tako smo v okviru letnih programskih sredstev Ministrstva za kulturo namenili razvoju te nove dejavnosti 65.000 EUR, iz drugih proračunskih postavk pa za ta namen v letu 2011 nismo prejeli nobenih dodatnih sredstev.

Pri načrtovanju in izvajanju programa dela NUK (kljub velikim naporom in posameznim očitnim uspehom knjižnice) prihaja v primerjavi z razvitimi evropskimi nacionalnimi knjižnicami tudi v letu 2011 do zaostajanja oziroma zamud predvsem pri razvoju digitalne knjižnice, pri zaščiti knjižničnega gradiva, ki je zaradi kislosti papirja in obrabe obsojeno na propad, pri zagotavljanju pogojev za knjižnično delo v e-okolju (investicijsko vzdrževanje, nakup informacijske in komunikacijske opreme, kadrovske okrepitve predvsem s kadri s področja računalništva in informatike) ter pri investicijskem vzdrževanju Plečnikovega NUK.

2.3 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi s preteklimi leti

Dotok različnih vrst gradiva v knjižnico je najbolj odvisen od založniške produkcije, uspešnosti pri izterjavi obveznih izvodov in od nakupa gradiva. Velik padec dotoka, ki smo ga zaznali po uvedbi novega zakona o obveznem izvodu, se je med letoma 2007 in 2009 ustavil pri številu med 240.000 in 250.000 kosov gradiva na letni ravni, v letu 2010 se je zmanjšal na nekoliko več kot 230.000 kosov, leta 2011 pa je zaradi manjšega obsega obveznih izvodov in manjšega nakupa gradiva padel na nekaj več kot 200.000 kosov. Ocenjujemo, da zmanjšanje že kaže na to, da elektronski viri tudi pri nas čedalje bolj nadomeščajo tiskane izdaje. Medtem ko se razpoložljiva sredstva knjižnice za nakup gradiva na klasičnih nosilcih v zadnjih letih niso bistveno spremenila, obseg nakupa pa omejujejo tudi čedalje višje cene posameznih naslovov, od leta 2008 beležimo povečanje deleža nabave elektronskih virov; ta se je pred dvema letoma ustalil pri približno petdesetih odstotkih vseh sredstev, namenjenih nakupu informacijskih virov v knjižnici, v letu 2011 pa je že presegel 60 odstotkov.

Na podlagi zbranih statističnih podatkov ugotavljamo, da se je trend zmanjševanja števila fizičnih članov knjižnice ter povpraševanja po nekaterih tradicionalnih knjižničnih storitvah, denimo izposoji gradiva na dom in v čitalnice ali klasičnem kopiranju, nadaljeval tudi v letu 2011. V letu 2010 smo – glede na povprečje med letoma 2005 in 2009 – zaznali povečan obisk čitalnic, prostorov za skupinsko učenje in nekaterih posebnih zbirk, predvsem rokopisne. Obisk čitalniških prostorov je bil občutno večji tudi v letu 2011, prepričani pa smo, da bi uporabniki knjižnico še pogosteje obiskovali, če bi jim lahko ponudili ustrežnejše in sodobnejše opremljene prostore (lažji dostop do gradiva, več manjših prostorov za skupinsko učenje, študijske »celice« ipd.), hkrati pa tudi več raznovrstnega, predvsem študijskega gradiva za izposajo na dom. Trend zmanjševanja izposoje gradiva na dom smo zaznali že v letih 2007 in 2008, in sicer predvsem kot posledico prenehanja izposoje obveznih izvodov, nadaljeval pa se je tudi v letih 2009 in 2010, ko se je že poznalo, da se veliko študijskih in raziskovalnih procesov od informacijskih virov na klasičnih nosilcih seli v spletno okolje oziroma k virom, dostopnim na daljavo. Trend zmanjševanja klasične izposoje gradiva se je nadaljeval tudi v letu 2011. V zadnjih treh letih se je število uporabnikov Velike čitalnice sicer precej povečalo, manj razveseljiv pa je podatek, da ti pogosto študirajo oziroma pri svojem delu uporabljajo gradivo, ki si ga ne izposodijo v knjižnici, temveč ga prinesejo s seboj, zato se zmanjšuje tudi obseg izposoje v čitalnice. Ker je večina uporabnikov knjižnice študentov, smo se v letu 2011 skušali približati njihovim potrebam in pričakovanjem, zato smo poskusno uvedli podaljšano večerno odprtost Velike čitalnice in prostora za skupinsko učenje v Plečnikovem hodniku, in sicer ob delovnikih do 22. ure. Tako anketa med uporabniki kot dejanski obisk sta pokazala, da je potreba po študijskih prostorih v

Ljubljani zelo velika in da se bodo morale knjižnice prilagoditi spremenjenim študijskim navadam mlajše populacije. V zadnjih treh letih, ko smo obisk merili s termično kamero v dveh tipičnih tednih, se je tudi pokazalo, da v knjižnico pride bistveno več obiskovalcev, kot kažejo samo podatki, zbrani prek transakcij v sistemu COBISS. Čeprav knjižnica zaradi prostorskih razmer ne more slediti hitro spreminjajočim se potrebam in pričakovanjem večinskih uporabnikov, v zadnjih letih opažamo, da jo ti vendarle sprejemajo ne samo kot prostor za študij, temveč tudi za kulturno preživljanje prostega časa oziroma družabni prostor. O tem govori zelo dobra obiskanost razstav in drugih knjižničnih prireditvev, povečuje se tudi zanimanje za ogled knjižnice kot arhitekturnega spomenika in za vodene »izobraževalne« oglede knjižnice, opazno večji pa je tudi obisk kavarne; ta se v mesecih, ko so čitalniški prostori najbolj zasedeni, spremeni v študijski prostor. Poudariti pa je treba, da bistveno večjega dnevnega števila uporabnikov ob študijskih konicah knjižnica ne more sprejeti zaradi nezadostnih garderobnih in toaletnih prostorov.

Zaradi manjše ponudbe knjižničnega gradiva, ki je uporabnikom na voljo za izposojno na dom, si v knjižnici prizadevamo, da bi čim več informacijskih virov lahko ponudili prek spleta oziroma omogočili dostop na daljavo. Prizadevanja, da bi bila ponudba informacijskih virov ne samo čedalje obsežnejša, temveč tudi čim bolj raznolika ter da bi jo hkrati spremljala kakovostna ponudba izobraževanj za različne ciljne skupine uporabnikov, so že obrodila sadove, saj še vedno beležimo naraščanje uporabe elektronskih virov in storitev. Uporaba oddaljenega dostopa do informacijskih virov se je v letu 2011 povečala za dobrih 5 odstotkov v primerjavi z letom poprej in je dosegla število 150.000 prijav.

Merljivi rezultati pri obisku knjižnice na daljavo so zelo dobri, saj ta opazno narašča: leta 2011 je imela knjižnica prek spletne strani 3.553.333 obiskov, kar je za 6,5 odstotkov več kot leto poprej (v primerjavi z letom 2005, denimo, se je obisk skoraj potrojil). Še bolj skokovito se povečuje obisk Digitalne knjižnice Slovenije oziroma portala dLib.si. Medtem ko je portal v letu 2008 beležil »samo« 462.775 obiskov, je bil ta že leto pozneje 1.081.116, v letu 2010 1.820.655, v letu 2011 pa 2.556.410. V letu 2010 se je število različnih obiskovalcev skoraj podvojilo v primerjavi z letom poprej in že preseglo milijon obiskovalcev, v letu 2011 pa se je povečalo še za pol milijona in torej preseglo milijon in pol (1.554.358). Leta 2011 se je v primerjavi z letom poprej za 50 odstotkov povečalo število pregledanih strani in preseglo 41 milijonov (leta 2008, denimo, še ni doseglo 3 milijone). Podatki o uporabi ene od storitev digitalne knjižnice, ki so vsekakor razveseljivi in vredni pozornosti, ne kažejo samo na postopno prehajanje znanstvenoraziskovalnega in študijskega dela v spletno okolje, temveč že govorijo o kakovosti naše ponudbe v tem okolju. Portal dLib.si, ki je konec leta 2010 praznoval petletnico delovanja, je tehnološko in uporabniško prenovljen, zanesljivo pa se polni z novimi vsebinami, zato rast števila (zadovoljnih) uporabnikov iz leta v leto ni naključna. Kar zadeva delo knjižnice v digitalnem okolju, je treba poudariti tudi čedalje dejavnejše sodelovanje NUK z arhivi, muzeji, galerijami in drugimi organizacijami, ki ustvarjajo vsebine za digitalno okolje, k čemur nas zavezuje naloga nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture, poleg tega smo čedalje uspešnejši tudi na področju zajemanja obveznega izvoda elektronskih publikacij, trajnega hranjenja digitalnih virov ipd., ne nazadnje pa ima knjižnica tudi vedno več »prijateljev« v socialnih omrežjih, ki jih uporabljamo kot nove poti za obveščanje uporabnikov o novostih, storitvah, prireditvah ipd.

2.4 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja

Primerjave z drugimi podobnimi knjižnicami v Evropi kažejo, da približno enake naloge v primerljivem obsegu in kakovosti opravlja NUK z mnogo skromnejšimi finančnimi in kadrovskega viri kot večina primerjanih nacionalnih (in univerzitetnih) knjižnic. Po dostopnih podatkih iz leta 2010 ima Nacionalna knjižnica Avstrije, denimo, 307 zaposlenih in proračun 23 mio EUR, Nacionalna knjižnica Finske (ki opravlja tudi univerzitetno funkcijo) 273 zaposlenih in proračun 29 mio EUR, Nacionalna in univerzitetna knjižnica Hrvaške 313 zaposlenih in proračun 8,5 mio EUR, nacionalna knjižnica Litve pa kar 498 knjižničarjev in proračun v višini 15 mio EUR.

NUK je že v preteklem strateškem načrtu 2005–2008 opredelil kazalnike uspešnosti delovanja, ki izhajajo iz normativno opredeljenih nalog, določenih v temeljnih zakonih, podzakonskih aktih in

predpisih s področja knjižničarstva, Nacionalnem programu za kulturo in nekaterih drugih dokumentih. Sistem kazalnikov temelji predvsem na lastnih in tujih izkušnjah ter na nekaterih izhodiščih t. i. metode uravnoteženega sistema kazalnikov. V aktualnem strateškem načrtu NUK 2010–2013 in letnih poročilih od leta 2009 naprej smo ta sistem še dodatno nadgradili oziroma vsebinsko razširili, in sicer predvsem na področju razvoja in upravljanja digitalne knjižnice. Uspešnost dela knjižnica tako spremljamo skozi prizmo kazalcev z vidika uporabnikov, finančnega vidika, vidika notranjih poslovnih procesov in vidika razvijanja potencialov knjižnice. Kvantifikacija nekaterih izbranih kazalcev za leta 2005–2011 kaže na uspešno in učinkovito delo knjižnice, seveda pa je za celovito oceno uspešnosti potrebna natančnejša analiza daljše časovne vrste kazalcev ter primerjava s kazalci podobnih knjižnic v svetu.

V letu 2011 so bili narejeni številni koraki k boljši kakovosti posameznih servisov za uporabnike: poskrbeli smo količinsko ustrezen in vsebinsko raznolik izbor dostopnih elektronskih virov; povečali smo količino digitaliziranih gradiv, objavljenih na portalu Digitalne knjižnice Slovenije – dLib.si, in ter javno in prosto dostopnih znanstvenih digitalnih vsebin; vzpostavili smo mEga iskalnik NUK, pregleden iskalni vmesnik v slovenščini, ki spada v najnovejšo generacijo iskalnih orodij; nadaljevali smo z razvojem storitev e-knjig po naročilu (EOD); okrepili smo sistem obveščanja uporabnikov prek sodobnih informacijskih kanalov; podaljšali smo odpiralni čas Informacijskega središča; izvedli poskusno podaljšano odprtost čitalniških prostorov do 22. ure itn. Kakovostne premike beležimo tudi na drugih področjih poslovanja: nadaljevali smo načrtovano selektivno zajemanje spletnih strani ter pri tem povečali količino uspešno zajetega gradiva, razširili izbor arhiviranih spletnih strani in povečali število tarč, ki jih zajemamo; povečali smo obseg v tujino poslanih monografskih in serijskih publikacij (pridobljeno z darovi) in izboljšali kakovost zamenjave knjižničnega gradiva s sorodnimi ustanovami v tujini; odpravili smo zaostanke pri obdelavi obveznega izvoda publikacij; dopolnili smo nekatere funkcionalnosti na portalu Slovenska bibliografija in pripravili vmesnik v angleškem jeziku; s selitvijo dela knjižničnega gradiva iz skladišča na Turjaški v klimatizirano skladišče na Leskoškovi smo izboljšali pogoje hranjenja za del knjižnične zbirke; za 41 splošnih knjižnic smo omogočili storitev oddaljenega dostopa do informacijskih virov; pripravili smo nove vsebine v programu izobraževanja NUK tako za knjižničarje kot za uporabnike; uspešno smo sodelovali pri pripravi vseh gradiv in drugih aktivnostih za objavo mednarodnega arhitekturnega natečaja za novo knjižnično stavbo NUK II.

Poleg tega je potrebno je omeniti, da smo v letu 2011, v skladu z navodili Vlade RS, zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja dodatno poostri določene varčevalne ukrepe v smeri racionalizacije in zmanjšanje stroškov poslovanja.

Primerjava podatkov za zadnje desetletje pokaže, da je delo knjižnice ob razpoložljivih sredstvih in obstoječi kadrovski zasedbi zelo gospodarno in učinkovito. To dokazujejo že podatki, da se je obseg dela in ponujenih vrst storitev v zadnjih letih bistveno povečal (npr. obdelava gradiva, uvajanje novih storitev, izgradnja digitalne knjižnice, sodelovanje v projektih itn.) ob številčno skoraj enaki kadrovski zasedbi in iz leta v leto (relativno) slabšem finančnem položaju NUK.

2.5 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Po predpisih, ki urejajo področje javnih financ, so neposredni in posredni proračunski uporabniki (ministrstva, lokalne skupnosti, javni zavodi in drugi) dolžni vzpostaviti in zagotoviti neprekinjeni sistem izvajanja notranjega finančnega nadzora. NUK je tako kot posredni proračunski uporabnik v skladu z Zakonom o javnih financah (Ur. list RS, št. 79/99 s spremembami in dopolnitvami) in Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (Ur. list RS, št. 72/02) zavezan k izvedbi notranje revizije poslovanja. Cilj notranje revizije je, da na osnovi ocene tveganj, ki vplivajo na doseganje ciljev organizacije, pripravi ustrezen načrt in opredeli ter ovrednoti kontrolne mehanizme, ki so namenjeni zagotavljanju doseganja ciljev organizacije z ustreznim sistemom upravljanja in obvladovanja poslovnih tveganj z vidika njihove smotnosti (gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti). Eden najpomembnejših dejavnikov za doseganje in spremljanje uspešnosti poslovanja ter takojšnje reagiranje pri odstopanjih od zastavljenih ciljev je torej

zagotavljanje sistema stalnega finančnega nadzora vseh procesov oziroma dejavnosti z vključitvijo dejavnosti notranje revizije, da bodo potekale tako, kot so načrtovane. V NUK smo že v letu 2008 izdelali okvirni načrt izvedbe notranje revizije poslovanja po posameznih področjih, ki ga po potrebi prilagajamo aktualnim pomembnim dogajanjem pri izvajanju programa dela in celotnega poslovanja. Za izvedbo notranje revizije imamo sklenjeno pogodbo z zunanjim izvajalcem, in sicer z revizijsko hišo Modra revizija d.o.o., v njenem imenu pa revizijo izvaja pooblaščen državna notranja revizorka mag. Renata Vuga. Izbrano področje notranje revizije v letu 2009 je bilo (zaradi aktualnosti problematike in deleža stroškov dela v celotnih stroških NUK – pribl. 50 %) pregled ustreznosti prehoda NUK v nov plačni sistem in pregled pravilnosti obračuna plač, v letu 2010 pa smo izvedli notranjo revizijo na področju izvajanja postopkov javnih naročil. Predmet notranje revizije za leto 2011 je bil pregled in svetovanje na področju izbranih internih aktov, ki urejajo pomembnejša poslovno-finančna področja poslovanja knjižnice z vidika zahtev zakonodaje in predpisov, akta o ustanovitvi knjižnice ter dobre poslovne prakse.

Na oceno delovanja sistema notranjega finančnega nadzora se nanaša tudi Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ. Z Izjavo proračunski uporabnik oceni ustreznost vzpostavljenega sistema notranjega nadzora, ki vključuje kontrolno okolje, oceno tveganj, notranje kontrole, pretok informacij in notranje revidiranje ter navede najpomembnejše ukrepe za izboljšanje sistema, ki jih je izvedel v preteklem letu, in ukrepe, ki jih namerava izvesti v tekočem. V skladu z zakonodajo in predpisi je Izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ obvezni del letnega poročila NUK že od leta 2007.

2.6 Vzroki nedoseženih planskih ciljev

Primerjava med postavljenimi in doseženimi cilji iz programa dela za leto 2011 kaže, da je NUK večino načrtovanih ciljev dosegel, nekatere pa tudi presegel tako po količini kot po kakovosti. Pri tem je treba upoštevati, da letno načrtovanje ne poteka samo na podlagi sprejetega strateškega načrta za večletno obdobje, temveč tudi dejstvo, da v javnem zavodu načrtujemo na podlagi oziroma v obsegu razpoložljivih sredstev, ki nam jih za delovanje nameni ustanovitelj. Ta že vrsto let ne zadoščajo za zadovoljitev vseh potreb in pričakovanj uporabnikov ter razvojnih zahtev NUK kot nacionalne, univerzitetne in osrednje državne knjižnice v celoti.

Vzroki za večje neuresničene cilje iz programa dela za leto 2011 so finančne narave. Knjižnica je za nujne investicije in investicijsko vzdrževanje Plečnikove palače in knjižnične opreme predvidela stroške v višini 373.000 EUR. Ker je bilo razpoložljivih sredstev bistveno manj, so neuresničeni ostali prenova Velike čitalnice (polovica je bila prenovljena že leta 2000, prenova tlakov, inštalacij in miz v drugi polovici pa ne) in prostorov Glasbene zbirke, ureditev dodatnih toaletnih prostorov, zamenjava povsem dotrajanih oken ipd. Razmeroma obsežne in finančno zahtevne investicije so v celoti predstavljene v prihodnja leta oziroma v čas, ko bodo za to zagotovljena sredstva. Že več let zapored opozarjamo, da bi bila nujna tudi energetska sanacija stavbe (menjava večine oken, zamenjava radiatorskih ventilov, prilagoditev sijalk za varčne žarnice), vendar razpisa Ministrstva za okolje in prostor za tovrstno sanacijo stavb, na katerega smo se nameravali prijaviti, tudi v letu 2011 ni bilo.

Čedalje večji problem je tudi pomanjkanje sredstev na področju investicij v informacijsko tehnologijo. NUK še vedno nima ustrezne nadomestne/sekundarne lokacije CINUK (virtualizacija ključnih strežnikov, zrcalne kopije podatkov), v letu 2011 pa tudi niso bile izvedene zamenjave zastarelih strežnikov in delovnih postaj, ki so bila prednostna naloga.

Na področju varovanja in zaščite knjižnične monografske zbirke NUK (slovenike) nam pomanjkanje sredstev ni dopuščalo, da bi se lotili ene od temeljnih nalog varovanja, to je sistematičnega razkisljevanja gradiva, tiskanega na najhitreje propadajočemu papirju. Podatki kažejo, da je od 125.000 enot, tiskanih na močno ogroženem papirju, približno 40.000 enot že krhkih. (Strošek za razkisljevanje 3000 enot je več kot 60.000 EUR.) Ker namenskih sredstev za ustrezne postopke, s katerimi bi najbolj ogroženemu gradivu podaljšali življenjsko dobo, v letu 2011 nismo dobili, je začetek zahtevnega (večletnega) projekta prestavljen v prihodnja leta.

2.7 Ocena učinkov poslovanja NUK na druga področja

Delo NUK kot nacionalne knjižnice, univerzitetne knjižnice in osrednje državne knjižnice vpliva na slovenski knjižnični sistem v celoti, najpomembnejše in najopaznejše pa je na naslednjih področjih: nacionalna knjižnica edina v državi sistematično varuje nacionalno pisno kulturno dediščino od začetka do današnjih dni; prispevek bibliografskih zapisov NUK v sistemu COBISS.SI bistveno odloča tako o količini kot o kakovosti zapisov v vzajemnem katalogu; NUK izdaja slovensko nacionalno bibliografijo, ki je pomembna za našo kulturno istovetnost in promocijo ustvarjalnosti slovenskih avtorjev doma in predvsem v tujini; mednarodno usklajene strokovne podlage za obdelavo informacijskih virov so izhodišče za delo vseh obdelovalcev gradiva v knjižnicah; zagotavljanje informacijskih virov in drugih storitev NUK je pomemben temelj univerzitetnega izobraževanja in znanstvenoraziskovalnega dela v celotni državi in še posebej na fakultetah Univerze v Ljubljani; sodelovanje s številnimi sorodnimi ustanovami v tujini in vključevanje NUK v različne mednarodne povezave zagotavlja Sloveniji korak z razvojem bibliotekarske, informacijske in druge raziskovalne dejavnosti. Osrednjega pomena za prihodnji razvoj je tudi gradnja in razvoj Digitalne knjižnice Slovenije (dLib.si), pa tudi vzpostavitev nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture, ki pomembno povezuje delo knjižnic, arhivov, muzejev, galerij in nekaterih drugih ustanov, ki ustvarjajo vsebine za objavo v digitalnem okolju. Poleg varnega trajnega ohranjanja pisne kulturne dediščine je za nacionalno knjižnico pomembno tudi predstavljanje dragocene knjižnične zbirke strokovni in najširši javnosti (bodisi na razstavah ali drugih vrstah kulturnih prireditev bodisi v digitalni obliki prek spleta) ter hkrati omogočanje vsesplošne dostopnosti kulturne dediščine.

NUK zagotavlja tudi pogoje za delovanje konzorcija za nabavo elektronskih virov (COSEC) in osnovne pogoje za delo ZBDS. Osrednja vloga NUK za celoten knjižnični sistem v Sloveniji je tudi pri zagotavljanju pogojev za strokovno svetovanje knjižnicam, koordinacijo strokovnega dela osrednjih območnih knjižnic, vodenje razvida knjižnic in nacionalne knjižnične statistike ter distribucijo obveznih izvodov knjižničnega gradiva v druge deponitne knjižnice.

Nadaljnje finančno in kadrovsko zaostajanje NUK za razvojnimi cilji, opredeljenimi v Strateškem načrtu NUK za obdobje 2010–2013, bi imelo negativne posledice za razvoj celotnega knjižničnega sistema v državi, povzročilo bi zaostajanje na področju obsega in kakovosti znanstvenoraziskovalnega dela in univerzitetne izobraževalne dejavnosti, omejevalo možnosti prebivalstva za dvig ravni njegove informacijske pismenosti in kulturne razgledanosti, dolgoročno pa ima lahko tudi zelo negativen vpliv na razvojne sposobnosti Slovenije v Evropski uniji.

Datum: 28. 2. 2011

Odgovorna oseba:

Mateja Komel Snoj
ravnateljica

IV POROČILO O FINANČNI REALIZACIJI IZVEDBE PROGRAMA 2011 PO PROGRAMSKIH SKLOPIH

Program: 2011

Izvajanje Z-knj	Realizacija v EUR			
	Načrtovano skupaj	Realizacija Vir MK	Realizacija Drugi viri	Realizacija Skupaj
Programski stroški v okviru javne službe				
1. Nakup gradiva in informacijskih virov - gradnja nacionalne zbirke in dostop do elektronskih virov (slovenika, tuja znanstvena literatura, podatkovne zbirke)	611.750	437.000	342.969	779.969
2. Nakup slovenike za zamenjavo s tujimi knjižnicami	30.000	30.000	0	30.000
3. Izvajanje Zakona o obveznem izvodu	12.942	12.942	0	12.942
4. Inventarizacija in bibliografska obdelava knjižničnega gradiva ter oblikovanje informacijskih virov za lokalne baze NUK, vzajemni katalog COBISS in Slovensko bibliografijo	30.541	20.541	0	20.541
5. Zagotavljanje bibliografske kontrole, CIP in vključevanje v mednarodne informacijske sisteme	5.225	5.225	0	5.225
6. Ohranjanje knjižničnega gradiva	131.571	116.571	0	116.571
7. Izposoja gradiva, posredovanje informacij in drugo delo z uporabniki	43.175	33.175	7.835	41.010
8. Digitalizacija knjižničnega gradiva in izgradnja digitalne knjižnice	281.567	271.567	9.308	280.875
9. Raziskovalna in razvojna dejavnost	36.756	26.756	0	26.756
10. Dejavnost koordinacije med osrednjimi območnimi knjižnicami	19.000	10.000	0	10.000
11. Dejavnost v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu	17.985	17.985	0	17.985
12. Dejavnost na področju knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani	0	0	0	
13. Dejavnost nacionalnega agregatorja e-vsebin s področja kulture	65.000	65.000	0	65.000
14. Založniška dejavnost	43.505	16.125	16.441	32.566
15. Izobraževalna dejavnost	73.210	14.690	46.296	60.986
16. Predstavitvena in promocijska dejavnost	30.000	10.000	13.513	23.513
17. Mednarodna dejavnost	78.901	38.901	21.608	60.509
18. Druge dejavnosti	5.214	5.214	0	5.214
- Zbirka EU				
- dejavnost ZBDS				
- dejavnost konzorcija COSEC				
- drugo (navedite)				
II. VODENJE IN POGOJI DELOVANJA				
19. Vodenje poslovanja NUK	221.885	213.000	10.183	223.183
- organizacija in drugo splošno delo	16.000	18.000	4.654	22.654
- vzdrževanje računalniškega	184.000	180.000	2.386	182.386

Program: 2011

Izvajanje Z-knj sistema	Načrtovano skupaj	Realizacija v EUR		Realizacija Skupaj
		Realizacija Vir MK	Realizacija Drugi viri	
- izobraževanje zaposlenih	21.885	15.000	3.143	18.143
- drugo (navedite)				
Višina sredstev skupaj:	1.738.227	1.344.692	468.153	1.812.845
III. PROJEKTI				
Projekti izven redne dejavnosti (financirani izključno iz drugih virov, ne iz proračuna MK), navedite:				
Europeana Travel	51.210		34.419	34.419
Digitalna knjižnica Slovenije-d.Lib.si	241.059		296.748	296.748
eBooks on Demand (EOD)	57.660	5.000		5.000
dLib.siPlus	125.700		125.754	125.754
Europeana Local (EDLocal)	15.290		13.910	13.910
IMPACT 2	23.861			
Projekt za slepe			16.517	16.517
Prevajanje del antike			1.400	1.400
Meddobje			3.000	3.000
Program vseživljenjskega učenja			1.038	1.038
Vizualizacija			5.047	5.047
Ostalo			2.731	2.731
Skupaj:	514.780	5.000	500.564	505.564

Datum: 28. 2. 2012

Odgovorna oseba:

Mateja Komel Snoj

Žig

PRILOGE K POSLOVNEMU POROČILU NUK ZA LETO 2011

Priloga 1: Kazalci in kazalniki uspešnosti delovanja NUK (2005–2011)	P-1
Priloga 2: Statistični podatki o delovanju knjižnice	P-7
Priloga 3: Zamena gradiva in nabava elektronskih informacijskih virov	P-41
Priloga 4: Zaščita in restavriranje gradiva po posebnih zbirkah v letu 2011	P-47
Priloga 5: Mednarodna dejavnost knjižnice in zaposlenih	P-51
Priloga 6: Bibliografija znanstvenih in strokovnih prispevkov zaposlenih za leto 2011	P-54
Priloga 7: Članstvo zaposlenih v domačih in mednarodnih organih	P-63
Priloga 8: Udeležba zaposlenih v neformalnem izobraževanju	P-67
Priloga 9: Objave o Narodni in univerzitetni knjižnici in o Digitalni knjižnici Slovenije v medijih v letu 2011	P-71
Priloga 10: Predstavitve in izobraževanja uporabnikov portala dLib.si	P-74
Priloga 11: Digitalizirano gradivo za Digitalno knjižnico Slovenije	P-76

Priloga 1: KAZALCI IN KAZALNIKI USPEŠNOSTI DELOVANJA NUK (2005–2011)

VIRI IN POGOJI ZA DELOVANJE KNJIŽNICE							
Knjižnična zbirka in drugi informacijski viri	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obseg knjižnične zbirke NUK (enote)	2.458.556	2.495.140	2.530.010	2.563.681	2.598.763	2.628.810	2.657.327
Dolžina zasedenih knjižnih polic (m)	28.850	28.850	-	-	-	-	-
Število monografskih publikacij (enote)	1.190.200	1.211.886	1.230.309	1.249.440	1.270.258	1.288.832	1.306.353
Dotok vseh gradiv v NUK (kosi)	*234.903	*223.159	244.258	253.937	239.316	232.353	206.298
Gradivo iz OI za druge knjižnice (kosi)	230.221	209.416	156.769	165.347	127.756	126.805	116.496
Prirast fonda NUK skupaj (enote)	38.766	36.584	34.870	33.671	35.082	30.047	28.517
Rast fonda NUK (enote)	1,6%	1,5%	1,4%	1,3%	1,4%	1,2 %	1,1%
Prirast fonda NUK skupaj (kosi)	126.625	133.906	87.489	85.604	107.340	105.548	84.901
Število ustanov, s katerimi poteka zamena gradiva	157	145	108	161	129	139	139
Prenos gradiva na mikrofilm (posnetkov strani)	151.370	164.858	134.564	160.872	133.437	104.163	57.302
Število digitaliziranih naslovov publikacij NUK	-	-	-	494	245	1.284	794
Skupaj prirast digitaliziranih enot (skenogramov) gradiva	-	-	-	484.922	420.474	1.232.315	705.424
Prirast digitalnih zapisov na portalu dLib.si	-	-	-	-	-	94.035	50.382
Prostori in oprema	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Neto uporabna površina knjižnice – obe lokaciji (m2)	14.059	14.059	14.059	14.359	14.359	14.359	14.359
Skupaj število računalniških delovnih mest za uporabnike	-	-	33	33	34	35	34
Število aktivnih uporabnikov (fizični) na računalniško delovno postajo	-	-	401,2	367,8	330,5	290,1	284,8
Skupaj število čitalniških mest	-	-	264	314	314	314	308
Število aktivnih uporabnikov (fizični) na čitalniško mesto	-	-	50,2	38,7	35,9	32,3	31,4
Finančna sredstva in kadri	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Skupaj prihodki	6.795.502	6.989.525	7.285.457	8.173.606	8.120.212	8.356.351	8.055.396
Skupaj prihodki iz proračuna RS	5.866.644	6.188.870	6.563.470	6.767.018	7.528.699	7.494.601	7.382.561
Skupaj prihodki iz dejavnosti NUK (lastna sredstva)	928.858	800.655	721.987	1.406.588	591.513	861.750	672.835
Skupaj odhodki	6.791.062	6.979.718	7.243.634	8.272.349	7.558.298	8.176.855	7.514.841
Stroški dela	3.558.789	3.540.644	3.744.148	4.178.829	4.345.821	4.471.051	4.291.839
Delež stroškov dela v celotnem proračunu	52,4%	50,66%	51,39%	51,13%	53,52%	53,50%	53,28%
Skupaj izdatki za nakup informacijskih virov	520.159	486.696	463.417	544.259	681.408	604.215	817.969
Delež stroškov za nakup informacijskih virov v celotnih stroških knjižnice	7,6%	7,0%	6,4%	6,6%	9,0%	7,4%	10,9%
Delež stroškov za nakup informacijskih virov glede na celotne stroške dela	14,6%	13,7%	12,4%	13,0%	15,7%	13,5%	19,1%

Skupaj zaposlenih za polni ali krajši od polnega d. č. (osebe)	145	150	157	158	152	158	146
Število zaposlenih, ki jih je financiralo MK (EPZ)	136	135,5	137,5	138	138	138	138
Število zaposlenih, financiranih iz drugih virov (EPZ)	6,2	9,2	10,75	11,39	10,50	12,5	4
Skupaj zaposlenih (EPZ)	142,2	144,7	148,0	149,39	148,50	150,5	142
Število zaposlenih (EPZ) na 1.000 aktivnih uporabnikov (članov - fizični)	-	-	11,20	12,30	13,22	14,8	14,7
KNJIŽNIČNE STORITVE IN DRUGA DEJAVNOST KNJIŽNICE							
Storitve in uporaba knjižnice	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Odprtost Velike čitalnice (ur tedensko)	65	65	65	65	65	65	65 / okt. 75
Odprtost oddelka za izposojajo (ur tedensko)	50	50	50	50	50	50	50
Odprtost Velike čitalnice (ur letno)	3.010	3.049	3.341	3.312	3.335	3.318	3.266
Odprtost časopisne čitalnice (ur letno)	2.380	2.392	2.543	2.592	2.612	2.598	2.498
Obisk knjižnice (fizični):							
- obisk po evidencah COBISS/Izposoja in evidenci posebnih zbirk	219.486	226.098	211.802	244.642	228.318	219.748	209.587
- beleženo s termično kamero (vzorčna tedna)	-	-	-	-	310.000	340.000	295.000
- ocena (meritve s termično kamero in drugi obiskovalci)***	-	-	-	-	-	-	320.000
Pogostnost obiska knjižnice (št. obiskov na člana - fizičnega)	16,1	16,3	16,0	20,2	20,3	21,6	21,6
- obisk merjen s termično kamero	-	-	-	-	27,6	33,5	30,5
- ocena obiska***	-	-	-	-	-	-	33,0
Obisk Velike čitalnice	76.029	74.678	67.855	66.796	78.472	85.980	89.666
Obisk spletnih strani (virtualni)	1.206.850	1.493.548	2.886.774	3.140.155	3.270.852	3.341.359	3.553.333
Skupaj obisk fizični in virtualni	1.426.336	1.719.646	3.098.576	3.384.797	3.499.170	3.561.107	3.762.920
	-	-	-	-	3.580.852	3.681.359	3.848.333
	-	-	-	-	-	-	3.873.333
Delež virtualnih obiskov glede na celoten obisk knjižnice	85%	87%	93%	93%	93% / 91%	94% / 91%	92%
Število članov (fizični)	13.646	13.865	13.258	12.136	11.236	10.155	9.683
Delež članov študentov (fizični)	76%	75%	73%	73%	73%	71%	69%
Število članov (virtualni)	1.480	5.087	7.317	9.967	13.763	14.565	15.845
Število virtualnih članov – članov drugih knjižnic UL	-	3.637	5.574	7.974	11.476	12.403	13.708
Skupaj število članov (fizični in virtualni)	15.126	18.952	20.575	22.103	24.999	24.720	25.528
Skupaj izposoja gradiva – na dom, v čitalnice, medknjižnična (enot)	**530.080	350.371	324.609	281.330	233.002	219.129	204.202
Pogostnost uporabe knjižnice (št. izposojenih enot na akt. uporabnika - fizičnega)	**38,8	26,4	24,5	23,2	20,7	21,6	21,1
Izposoja na dom (enot)	**183.731	163.641	164.615	146.271	94.125	79.528	71.384
Izposoja v čitalnice (enot)	152.618	157.850	159.994	135.062	125.952	128.344	121.573

Razpoložljivost iskanega gradiva (skladišča - zahtevki)	97,6%	98,2%	98,5%	98,4%	98,6%	98,3%	98,1%
Medknjižnična izposoja (enot)	13.020	13.035	12.565	12.840	12.925	11.257	11.243
Uspešnosti medknjižnične izposoje in posredovanja dokumentov	98,3%	98,7%	95,7%	96,0%	97,8%	92%	93%
Skupaj število informacijskih zahtevkov	61.413	58.545	64.607	56.367	56.646	56.514	53.067
Število pozitivno rešenih informacijskih zahtevkov	58.102	56.438	62.185	55.373	54.833	55.936	52.592
Uspešnost informacijske dejavnosti	95,0%	96,0%	96,0%	98,0%	96,8%	99,0%	99,1%
Število poizvedb po informacijskih virih	58.861	65.733	71.433	67.621	62.874	66.184	65.479
Obisk portala dLib.si (po AWSTATS):	-	-	-	-	-	-	-
– različnih obiskovalcev				282.106	599.086	1.034.898	1.554.358
– število obiskov				462.775	1.081.116	1.820.655	2.556.410
– pregledanih strani				2.791.999	11.188.254	28.197.505	41.884.909
– število zadetkov				7.739.795	18.240.331	44.977.716	70.051.600
– promet (v GB)				314,92	1.054,17	5.009,46	8.033,85
Uporaba storitve oddaljenega dostopa za članice UL (število prijav)	12.894	43.174	72.002	92.624	120.886	141.754	149.424
Zadovoljstvo uporabnikov s knjižničnimi storitvami	-	-	-	anketa	-	-	-
Bibliografska dejavnost	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Prispevani zapisi v COBIB	23.235	25.858	23.290	26.099	23.542	20.161	21.566
Delež prispevanih zapisov NUK v COBIB	11,6%	13,0%	12,6%	13,0%	11,9%	10,6%	12%
Skupaj bibliografska obdelava gradiva (lokalna baza)	29.057	41.640	38.542	46.926	40.538	35.861	38.083
Število pregledanih testnih baz za licence COBISS	70	68	34	40	30	26	28
Število CIP zapisov	5.629	6.413	6.502	7.223	7.326	7.063	7.373
Število ISBN zapisov	5.773	6.045	6.552	6.707	7.378	7.129	7.506
Število ISSN zapisov	266	292	505	330	216	1.157	276
Število ISMN zapisov	82	142	111	74	160	140	132
Število zapisov za OCLC	4.831	0	9.922	0	0	0	0
Število zapisov za Index Translationum	1.133	1.149	3.526	717	930	1.518	1.580
Število zapisov za SURS	4.535	4.688	4.173	7.356	6.485	7.762	5.968
Izobraževalna dejavnost in bibliotekarski nazivi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Število izvedenih različnih izobraževalnih oblik	33	38	39	33	32	31	36
Obseg izobraževalnega programa (ure)	927	828	1.200	1.010	1.281	1.532	1.670
Število udeležencev izobraževalnega programa	1.360	1.425	1.688	1.364	1.253	1.689	1.936
Število udeležencev izobraževalnega programa - uporabniki	324	368	241	224	197	369	681
Skupaj udeležencev izobraževanja za vzajemno katalogizacijo	174	155	236	207	205	462	314
Skupaj kandidatov na bibliotekarskih izpitih	65	83	112	115	119	115	110
Skupaj izvedenih postopkov za pridobitev strokovnega naziva	89	44	63	70	40	-	-

Število priznanih strokovnih nazivov	44	14	55	61	28	-	-
Spremljanje delovanja slovenskih knjižnic	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Skupaj posredovanih statističnih vprašalnikov	255	259	255	333	650	284	287
Izdanih mnenj o razvitosti knjižnic	919	412	378	5	48	434	275
Število tematskih svetovanj po telefonu	183	285	654	666	823	1.446	1.045
Število tematskih pisnih svetovanj	35	118	132	36	99	243	174
Število tematskih svetovanj ob obiskih Centra oz. knjižnic	13	10	19	12	12	7	13
Število tematskih sestankov - koordinacija območnih knjižnic	80	33	6	10	14	26	24
Razvojno-raziskovalna in publicistična dejavnost	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Vodenje ali sodelovanje v razvojno-raziskovalnih projektih	14	10	13	17	19	9	12
Število objav zaposlenih (strok. in znanstveni prispevki)	102	116	96	87	108	89	115
Založniška dejavnost	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Skupaj izdanih publikacij (naslovi)	47	39	22	48	44	41	27
Slovenska bibliografija	6	6	6	6	6	6	2
Samostojne publikacije	5	4	1	9	6	5	0
Periodične publikacije (naslovi)	4	2	4	4	4	3	3
Katalogi / zgibanke ob razstavah	9	12	6	11	8	9	9
Elektronske publikacije	8	7	4	16	9	12	10
Druge publikacije	15	8	1	2	5	6	3
Predstavitvena in promocijska dejavnost	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Skupaj število razstav (lastne, druge v NUK, sodelovanje)	14	21	10	18	21	31	38
Število razstav NUK v knjižnici	10	12	6	15	16	16	22
Število gostujočih razstav v NUK	3	6	3	1	3	3	6
Število razstav NUK drugje	1	3	0	2	2	10	4
Skupaj obseg razstav NUK (dnevi)	240	445	178	565	626	886	947
Skupaj število udeležencev razstav v NUK	4.860	-	-	-	ocena 4.000	-	-
Vodeni splošni ogledi NUK za skupine (število skupin)	102	118	140	111	107	110	118
Število udeležencev vodenih ogledov za skupine	2.264	2.863	3.004	2.852	2.789	2.378	2.616
Predstavitve zbirk in oddelkov NUK (število skupin)	71	131	146	132	117	117	79
Število udeležencev predstavitev zbirk in oddelkov NUK	963	1.652	1.971	2.079	1.800	1.734	1.286
Skupaj udeležencev ogledov in predstavitev NUK	-	4.515	4.975	4.931	4.589	4.112	3.902
UČINKOVITOST KNJIŽNICE							
Učinkovitost oz. stroškovna uspešnost knjižnice in delovnih procesov	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Skupni izdatki knjižnice na aktivnega uporabnika - fizičnega (EUR)	498	503	546	682	673	805	776
Skupni izdatki knjižnice na aktivnega uporabnika - fizični in na daljavo	449	368	352	374	302	331	294

Skupni izdatki knjižnice na obisk - fizični	31	31	34	34	33,1 / 24,3	37,2 / 24,0	23,5
Skupni izdatki knjižnice na obisk - na daljavo	6	5	2,5	2,6	2,3	2,4	2,1
Skupni izdatki knjižnice na obisk (fizični in na daljavo)	5	4	2,3	2,4	2,1	2,3	1,9
Skupni izdatki knjižnice na izposojeno enoto gradiva	12,8	19,9	22,3	28,1	32,4	37,3	36,8
Strošek posamezne storitve knjižnice glede na celotne stroške dela knjižnice (EUR):							
strošek izposoje enote gradiva	**6,7	10,1	11,5	14,2	18,7	20,4	21,0
strošek pozitivno rešenega infor. zahtevka	61,3	62,7	60,2	75,5	79,3	79,9	81,6
strošek bibliogr. obdelave enote gradiva	122,5	85,0	97,1	89,1	107,2	124,6	112,7
Število opravljenih delovnih ur (redno delo, nadure)	292.821	288.838	299.086	308.106	309.468	307.306	283.370
Število opravljenih delovnih ur na obiskovalca (fizičnega)	1,33	1,28	1,41	1,26	1,36 / 1,00	1,40 / 0,90	0,88
Število opravljenih delovnih ur na obiskovalca (virtualnega)	0,24	0,19	0,10	0,10	0,09	0,09	0,08
Prirast enot gradiva (brez elektronskih virov, ki jih knjižnica ne obdeluje) na zaposlenega (EPZ)	272,6	252,8	235,2	225,4	236,2	199,6	200,8
SPOSOBNOST KNJIŽNICE ZA SPREMEMBE IN RAZVOJ							
Razvoj človeških potencialov knjižnice	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Število zaposlenih, udeležencev formalnega izobraževanja (oseb)	26	28	28	26	24	23	20
Število zaposlenih, ki so opravili bibliotekarski ipd. izpit (oseb)	5	4	10	13	5	6	4
Število zaposlenih, ki so pridobili strokovni bibliotekarski naziv (oseb)	9	1	9	12	16	6	7
Število ur neformalnega izobraževanja zaposlenih (Slovenija)	-	2.337	3.174	4.100	3.384	4.870	4.429
Število ur neformalnega izobraževanja zaposlenih (tujina)	-	-	-	2.656	1.882	1.936	1.642
Skupaj število ur neformalnega izobraževanja zaposlenih (Slovenija in tujina)	-	-	-	6.756	5.266	6.806	6.071
Število ur neformalnega izobraževanja na zaposlenega (EPZ) (Slovenija)	-	16,5	21,5	27,4	22,8	32,4	31,2
Število ur neformalnega izobraževanja na zaposlenega (EPZ) (Slovenija in tujina)	-	-	-	45,2	35,1	45,2	42,8
Število udeležencev neformalnega izobraževanja (Slovenija)	562	233	322	315	352	530	402
Število udeležencev neformalnega izobraževanja (tujina)	-	-	-	92	115	104	87
Skupaj število udeležencev neformalnega izobraževanja (Slovenija in tujina)	-	-	-	407	467	634	489
Število ur bolezenskih odsotnosti (bolniška, porodniška, invalidnina)	9.124	16.612	22.027	29.021	26.717	23.127	24.572
Število ur bolezenskih odsotnosti na zaposlenega (oseb)	63	111	140	184	176	145	168
Vlaganja v elektronske vire in storitve	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Skupaj izdatki za nakup informacijske in komunikacijske tehnologije (oprema)	-	-	-	167.036	167.505	352.182	55.462

Delež izdatkov za nakup informacijske in komunikacijske tehnologije	1,4%	1,3%	1,8%	2,0%	2,2%	4,3%	0,7%
Skupaj izdatki za nakup e-informacijskih virov	144.808	193.307	178.371	257.833	336.937	314.047	493.056
Delež stroškov za nakup elektronskih informacijskih virov v celotnih stroških za informacijske vire	27,8%	39,7%	38,5%	47,4%	49,4%	52,0%	60,3%
Sposobnost pridobivanja lastnih sredstev	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Delež lastnih prihodkov v celotnem proračunu knjižnice	13,7%	11,5%	9,9%	17,2%	7,28%	7,08%	10,70%

*Ocenjena vrednost! NUK je v letu 2005 in 2006 še prejemal za svoj fond 4 obvezne izvode, od l. 2007 dalje le 2, zato dejanski podatki (2005: 361.389; 2006: 343.322) z letoma 2007 in 2008 niso primerljivi.

**Od l. 2006 dalje drugačen način statističnega spremljanja transakcij v sistemu Cobiss, zato podatki z letom 2005 niso primerljivi.

*** Osnova za izračun kazalnikov »na fizičnega obiskovalca« za leto 2011 je ocena obiska (320.000 obiskovalcev).

Priloga 2: STATISTIČNI PODATKI O DELOVANJU KNJIŽNICE

Tabela 2.1: Struktura dotoka gradiva v fond NUK v letu 2011 (kosi – fizične enote)

vrsta gradiva	obvezni izvod			nakup			zamena			dar			skupaj		
	2011	2010	<i>ind.</i>	2011	2010	<i>ind.</i>	2011	2010	<i>ind.</i>	2011	2010	<i>ind.</i>	2011	2010	<i>ind.</i>
mon. p.	13.932	15.821	88	848	1.055	80	852	754	113	1.657	2.043	81	17.289	19.673	88
ser. p.	31.367	32.344	97	7.405	9.396	79	1.914	1.862	103	3.149	2.224	142	43.835	45.826	96
gl. tisk	241	317	76	44	105	42	8	6	133	1	42	2	294	470	63
gl. AV g.	550	694	79	54	55	98	24	24	100	24	24	100	652	797	82
kart. g.	229	180	127	4	4	100	26	18	144	4	3	133	263	205	128
slik. g.	1.058	388	273	187	126	148	14	18	78	48	1.087	4	1.307	1.619	81
AV g.	1.664	2.056	81	69	0	0	33	0	0	306	246	124	2.072	2.302	90
rok. g.	0	0	0	128	667	19	1.644	129	1.274	10.982	28.601	38	12.754	29.397	43
drob. tisk	5.012	4.831	104	2	2	100	94	50	188	28	147	19	5.136	5.030	102
drugo	34	183	19	142	3	4.733	57	14	407	1.066	29	3.676	1.299	229	567
SKUPAJ	54.087	56.814	95	8.883	11.413	78	4.666	2.875	162	17.265	34.446	50	84.901	105.548	80

P-7

Tabela 2.2: Struktura dotoka gradiva v letu 2011 glede na vrsto nabave (kosi – fizične enote)

leto	OI za NUK	nakup za NUK	zamena za NUK	dar za NUK	OI za SIK	nakup za zameno	SKUPAJ
2011	54.087	8.883	4.666	17.265	116.496	4.901	206.298
2010	56.814	11.413	2.875	34.446	120.432	6.373	232.353
<i>ind.</i>	95	78	162	50	97	77	89

Tabela 2.3: Pridobivanje slovenskega obveznega izvoda v letu 2011 (število naslovov)

Tabela 2.3a: Serijske publikacije, ki jih je NUK prejel

a. po jezikih

slv	hrv / srb/bos	eng	ger	fre	ita	spa	drugi	SKUPAJ
1.825	8	75	6	1	10	1	21	1.947

b. po strokovnih skupinah

0	1	2	3	5	6	61	7	80	82	9	drugo	SKUPAJ
420	28	61	798	50	91	180	228	7	16	55	13	1.947

Tabela 2.3b: Monografske publikacije, ki jih je NUK prejel

a. po jezikih

slv	hrv/srb/ bos/mak	eng	ger	fre	ita	spa	drugi	SKUPAJ
6.876	47	1.002	61	48	63	15	97	8.209

b. po strokovnih skupinah

0	1	2	3	5	6	61	7	80	82	9	drugo	SKUPAJ
571	329	242	1.038	588	513	661	1.497	29	1.893	516	332	8.209

Tabela 2.3c: Gibanje dotoka obveznega izvoda monografskih publikacij (1998-2011)

število naslovov

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
6.308	6.432	6.722	6.605	6.006	6.537	7.586	7.781	8.450	7.217	7.703	8.454	7.608	8.209

Tabela 2.4: Struktura dotoka obveznega izvoda za redistribucijo drugim knjižnicam in struktura nakupa slovenike za zameno v letu 2011 (kosi – fizične enote)

vrsta gradiva	obvezni izvod (brez gradiva za NUK)			nakup za zameno			SKUPAJ		
	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>
mon. publ.	38.909	40.019	97	1.247	1.903	66	40.156	41.922	96
ser. publ.	66.040	66.305	100	3.654	4.470	82	69.694	70.775	98
glasb. tisk	518	313	165	0	0	0	518	313	165
glasb. AV g.	3.010	4.292	70	0	0	0	3.010	4.292	70
kart. g.	477	683	70	0	0	0	477	683	70
slik. g.	702	400	176	0	0	0	702	400	176
AV g.	1.900	4.046	47	0	0	0	1.900	4.046	47
drobni tisk	4.906	4.366	112	0	0	0	4.906	4.366	112
drugo	34	8	0	0	0	0	34	8	0
SKUPAJ	116.496	120.432	97	4.901	6.373	77	121.397	126.805	96

Opomba: Nakup za zameno vključuje tudi gradivo, poslano Slovenski čitalnici v Regensburgu.

Tabela 2.5: Dotok gradiva v posebne zbirke NUK po vrsti gradiva in izvoru (kosi – fizične enote)

zbirka	obvezni izvod			nakup			zamena			dar			SKUPAJ		
	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>
Rokopisna	0	0	0	128	593	22	1.642	129	0	10.980	27.202	40	12.750	27.924	46
Glasbena	791	1.011	78	98	234	42	32	30	107	1.008	1.465	69	1.929	2.740	70
Kartograf. in slik.	1.287	568	227	191	130	147	40	36	111	52	1.090	5	1.570	1.824	86
Posebno knj. grad.	5.012	4.831	104	2	0	0	94	0	0	28	0	0	5.136	4.831	106
ICB	36	64	56	100	41	244	9	2	450	54	64	84	199	171	116
AV gradivo	1.664	2.056	81	69	0	0	33	0	0	306	246	124	2.072	2.302	90
SKUPAJ	8.790	8.530	103	588	998	59	1.850	197	939	12.428	30.067	41	23.656	39.792	59

Tabela 2.6: Prirast serijskih publikacij v letu 2011 (število naslovov)

naslovi	2011	2010	indeks
OI, N, Z, D	2.963	3.127	94
arhivski izvod	1.984	2.038	97
naslovi brez arhiva	979	1.089	90

Tabela 2.7: Uspešnost reklamacij gradiva glede na vrsto dotoka v letu 2011

	število vseh reklamacij			število uspešnih reklamacij			indeks uspešnosti rekl.		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
obvezni izvod:									
monografske publikacije	2.565	3.565	72	1.367	2.247	61	53	63	85
serijske publikacije	621	747	83	249	399	62	40	53	75
SKUPAJ	3.186	4.312	74	1.616	2.646	61	51	61	83
obvezni izvod - neknjižno gradivo:									
slikovno gradivo	2.200	2.700	81	0	0	0	0	0	0
kartografsko gradivo	98	87	113	92	0	0	0	0	0
AV gradivo	1.255	1.410	89	1.101	1.311	84	88	93	94
PKG	10	141	7	10	130	8	100	92	108
glasbeno gradivo	663	773	86	535	687	78	81	89	91
redna zbirka	587	697	84	551	645	85	94	93	101
SKUPAJ	4.813	5.808	83	2.289	2.773	83	48	48	100
nakupi:									
monografske publikacije	107	113	95	39	85	46	36	75	48
monogr. publik. (stalna naročila)	8	2	400	8	2	400	100	100	100
serijske publikacije	144	171	84	88	171	51	61	100	61
SKUPAJ	259	286	91	135	258	52	52	90	58
SKUPAJ	8.258	10.406	79	4.040	5.677	71	150	199	75

Tabela 2.8: Obseg inventariziranega gradiva (fizične enote - kosi)

vrsta gradiva	monografske publikacije														
	obvezni izvod			nakup			zamena			dar			SKUPAJ		
	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.
monogr. publ.	15.016	15.821	95	848	1.055	80	850	754	113	1.453	2.043	71	18.167	19.673	92
: knjige	13.991	14.625	96	841	1.050	80	847	754	112	1.436	1.982	72	17.115	18.411	93
: nal./diser.	1.025	1.196	86	7	5	140	3	0	0	17	61	28	1.052	1.262	83
kartograf. gr.	235	220	107	4	23	17	19	17	112	12	5	240	270	265	102
: atlasi	6	36	17	0	6	0	19	6	0	3	1	0	28	49	57
: zemljevidi	229	184	124	4	17	24	0	11	0	9	4	225	242	216	112
: na rač. mediju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
slikovno gr.	1.396	1.648	85	103	190	54	21	27	78	1477	921	160	2.997	2.786	108
: plakati	682	792	86	1	8	0	4	0	0	437	560	78	1.124	1.360	83
: razglednice	100	61	164	29	70	41	0	9	0	14	329	4	143	469	30
: drugo	614	795	77	73	112	65	17	18	94	1026	32	3.206	1.730	957	181
glasbeni tisk	284	469	61	53	283	19	14	9	156	120	8	1.500	471	769	61
glasbeni AV gr.	563	708	80	60	86	70	11	24	46	72	52	138	706	870	81
: gram. plošče	12	11	109	0	22	0	0	0	0	64	29	221	76	62	123
: kasete	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0	0
: CD	476	661	72	60	63	0	9	22	0	8	8	0	553	754	0
: video DVD, Blue-ray	30	32	0	0	1	0	0	0	0	0	15	0	30	48	63
: mult. grad.	28	4	700	0	0	0	2	2	0	0	0	0	30	6	500
AV gradivo	2.289	1.049	218	7	1	700	17	4	425	93	0	0	2.406	1.054	228
: gov.kas., CD	90	134	67	5	0	0	10	0	0	63	2	0	168	136	124
: DVD	2.199	911	241	0	1	0	7	4	175	12	18	67	2.218	934	237
: video kas.	0	4	0	2	0	0	0	0	0	18	1	1.800	20	5	400
mikrooblike	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
: mikrofiši	0	0	0	0	0	0	31	0	0	0	0	0	31	0	0
računal. gr.	281	348	81	0	16	0	25	2	1.250	31	2	1.550	337	368	92
: diskete	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
: CD-ROM	253	326	0	0	3	0	19	2	950	27	2	1.350	299	333	90
: drugo	28	22	0	0	13	0	6	0	0	4	0	0	38	35	0

monografske publikacije															
vrsta gradiva	obvezni izvod			nakup			zamena			dar			SKUPAJ		
	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.
dr. projic. gr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
večvrstno gr.	28	136	21	0	8	0	2	0	0	0	2	0	30	146	21
drobni tisk	gl. rubriko zbirni zapisi														
rokop. gr.	0	0	0	0	593	0	0	129	0	30.983	27.949	111	30.983	28.671	108
: tekstualno	0	0	0	0	593	0	0	129	0	30.000	27.202	110	30.000	27.924	107
: glasbeno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	983	747	0	983	747	0
tridimen. gr.	8	6	133	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	22	36
SKUPAJ	20.100	20.405	99	1.075	2.255	48	959	966	99	34.241	30.982	111	56.375	54.624	103

serijske publikacije															
vrsta gradiva	obvezni izvod			nakup			zamena			dar			SKUPAJ		
	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.
serijske publ.	29.478	32.326	91	7.420	2.316	320	1.924	1.547	124	2.905	1.873	155	41.727	38.062	110
računal. gr.	69	56	123	4	56	7	0	0	0	7	2	350	80	114	70
: diskete	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
: CD-ROM	65	46	141	4	1	400	0	0	0	6	2	300	75	49	153
: drugo	4	8	0	0	55	0	0	0	0	1	0	0	5	63	0
SKUPAJ	29.547	32.382	91	7.424	2.372	313	1.924	1.547	124	2.912	1.875	155	41.807	38.176	110
SKUPAJ	49.647	52.787	94	8.499	4.627	184	2.883	2.513	115	37.153	32.857	113	98.182	92.800	106

zbirni zapisi – kosi															
vrsta gradiva	obvezni izvod			nakup			zamena			dar			SKUPAJ		
	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.	2011	2010	ind.
PKG	3.620	1.068	339	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.620	1.068	339
glasbeni tiski	2.377	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.377	0	0
SKUPAJ	5.997	1.068	562	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.997	1.068	561,5
SKUPAJ	55.644	53.855	103	8.499	4.627	184	2.883	2.513	115	37.153	32.857	113	104.179	93.868	111

Tabela 2.9: Obseg inventariziranega gradiva v letu 2011 (bibliografske enote)

vrsta gradiva	monografske publikacije						
	obvezni izvod	nakup	zamena	dar	SKUPAJ		
					2011	2010	indeks
monogr. publ.	14.555	783	788	1.395	17.521	18.574	94
: knjige	13.433	776	785	1.378	16.372	17.337	94
: nal./diser.	1.122	7	3	17	1.149	1.237	93
kartograf. gr.	235	4	10	14	263	217	121
: atlasi	6	0	0	4	10	25	40
: zemljevidi	229	4	10	10	253	119	213
: CD	0	0	0	0	0	2	0
slikovno gr.	335	103	21	63	522	1.094	48
: plakati	119	1	4	25	149	145	103
: razglednice	66	29	0	14	109	501	22
: drugo	150	73	17	24	264	448	59
:CD	0	0	0	0	0	0	0
glasbeni tisk	292	45	8	7	352	225	156
glasbeni AV gr.	453	48	9	49	559	833	67
: kasete	17	0	0	0	17	84	20
: CD	422	48	9	7	486	592	82
: videokas.	0	0	0	0	0	1	0
: DVD, Blue-ray	0	0	0	0	0	26	0
: gramof. plošče	14	0	0	42	56	79	0
: mult. grad.	0	0	0	0	0	13	0
AV gradivo	1.897	1	8	44	1.950	3.242	60
: gov. kas., CD	14	1	1	34	50	34	147
: DVD	1.883	0	7	10	1.900	1.111	171
: video kas.	0	0	0	0	0	1.611	0
mikrooblike	0	0	31	0	31	0	0
: mikrofiši	0	0	0	0	0	0	0

vrsta gradiva	monografske publikacije						
	obvezni izvod	nakup	zamena	dar	SKUPAJ		
					2011	2010	indeks
računal. gr.	267	0	24	27	318	254	125
: diskete	0	0	0	0	0	0	0
: CD-ROM	251	0	18	24	293	486	60
: drugo	16	0	6	3	25	4	0
dr. projic.gr.	0	0	0	0	0	0	0
večvrstno gr.	96	0	1	0	97	19	511
drobni tisk	se ne inventarizira						
rokop. gr.	0	0	0	294	294	424	69
: tekstualno	0	0	0	1	1	24	4
: glasbeno	0	0	0	293	293	400	0
tridimen.gr.	2	0	0	0	2	8	25
SKUPAJ	18.132	984	900	1.893	21.909	25.272	87

	serijske publikacije						
	obvezni izvod	nakup	zamena	dar	SKUPAJ		
					2011	2010	indeks
serijske publ.	5.209	467	354	424	6.454	6.474	100
: časopisi	3.743	421	288	328	4.780	4.460	107
: časniki	434	27	17	41	519	499	104
: knj.zbirke	4	0	2	2	8	11	73
: drugo	1.028	19	47	53	1.147	1.504	0
računal. gr.	43	3	0	5	51	114	45
: diskete	0	0	0	0	0	2	0
: CD-ROM	39	3	0	4	46	49	94
: drugo	4	0	0	1	5	63	0
SKUPAJ	5.252	470	354	429	6.505	4.783	136

Tabela 2.10: Število katalogiziranih naslovov gradiva v letu 2011

vrsta gradiva	monografske publikacije			serijske publikacije			sestavni deli		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
monogr. publ.	11.611	14.866	78	-	-	-	-	-	-
: knjige	11.045	14.234	78	-	-	-	-	-	-
: nal./disert.	566	632	90	-	-	-	-	-	-
serijske publ.	-	-	-	2.898	2.625	110	14.043	17.054	82
: časopisi	-	-	-	2.156	1.459	148	-	-	-
: časniki	-	-	-	252	66	382	-	-	-
: knj. zb.	-	-	-	6	32	19	-	-	-
: drugo	-	-	-	484	1.068	45	-	-	-
kartograf. gr.	350	685	51	-	-	-	-	-	-
: atlasi	204	506	40	-	-	-	-	-	-
: zemljevidi	146	179	82	-	-	-	-	-	-
: CD	0	0	0	-	-	-	-	-	-
slikovno gr.	865	558	155	-	-	-	-	-	-
: plakati	80	360	22	-	-	-	-	-	-
: razglednice	0	7	0	-	-	-	-	-	-
: koledarji	57	71	80	-	-	-	-	-	-
: CD	0	0	0	-	-	-	-	-	-
: drugo	728	120	607	-	-	-	-	-	-
glasbeni tisk	293	296	99	-	-	-	58	255	23
glasbeni AV gr.	342	422	81	-	-	-	372	298	125
: kasete	10	84	12	-	-	-	0	27	0
: CD	262	338	78	-	-	-	53	48	110
: večvrstno. gr.	7	2	350	-	-	-	0	0	0
: VHS, DVD	15	15	100	-	-	-	0	0	0
: plošče	48	494	10	-	-	-	319	223	143

vrsta gradiva	monografske publikacije			serijske publikacije			sestavni deli		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
AV gradivo	991	499	199	-	-	-	-	-	-
: govorne CD plošče	28	53	53	-	-	-	-	-	-
: govorne kas.	33	1	0	-	-	-	-	-	-
: DVD	912	417	219	-	-	-	-	-	-
: video kas.	18	28	64	-	-	-	-	-	-
mikrooblike	33	0	0	-	-	-	-	-	-
računal. gr.	179	194	92	0	98	0	-	-	-
: diskete	0	0	0	0	0	0	-	-	-
: CD-ROM	160	163	98	0	14	0	-	-	-
: online	2	31	6	0	84	0	-	-	-
: drugo	17	0	0	0	0	0	-	-	-
tridimen.gr.	1	3	33	-	-	-	-	-	-
večvrstno gr.	22	31	71	-	-	-	-	-	-
rokop. gr.	456	315	145	-	-	-	29.952	19.011	158
: tekstualno	0	0	0	-	-	-	29.952	19.011	158
: glasbeno	456	315	145	-	-	-	0	0	0
zbirni zapisi	151	119	127	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	15.294	17.988	85	2.898	2.723	106	44.425	36.618	121

Tabela 2.11: Prispevek NUK v normativno bazo avtorjev CONOR

	št. kreiranih zapisov				št. redigiranih zapisov
	št. zapisov	št. zapisov prevzetih iz LC	št. kratkih norm. zap.	SKUPAJ	
2006	5.946	1.292	5.237	12.475	5.116
<i>indeks</i>	85	82	84	84	88
2007	8.451	3.117	7.956	19.524	4.753
<i>indeks</i>	142	241	152	157	93
2008	6.858	1.500	6.464	14.822	4.503
<i>indeks</i>	81	48	81	76	95
2009	7.045	1.537	6.760	15.342	5.170
<i>indeks</i>	103	102	105	104	115
2010	5.797	1.217	5.549	12.563	6.674
<i>indeks</i>	82	79	82	82	129
2011	6.175	964	5.910	13.049	5.922
<i>indeks</i>	107	79	107	104	89

p-17

Tabela 2.12: Bibliografska obdelava gradiv (število naslovov)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
monografije	8.221	9.408	9.995	11.141	11.042	12.185	11.388	12.601	13.699	14.301	14.866	12.484
serijske publikacije	741	1.366	1.271	1.666	843	815	992	1.136	2.714	2.091	2.723	3.641
članki	13.669	17.429	19.043	20.233	21.944	17.768	16.459	16.481	19.120	20.171	14.043	17.221
SKUPAJ	22.631	28.203	30.309	33.040	33.829	30.768	28.839	30.218	35.533	36.563	31.534	33.346

Tabela 2.13: Delo na področju mednarodnih agencij in CIP (1999–2011)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
CIP	3.696	4.030	3.717	4.100	4.457	5.349	5.629	6.413	6.502	7.223	7.326	7.063	7.373
ISBN	3.316	3.783	3.544	3.900	4.362	5.392	5.773	6.045	6.552	6.707	7.378	7.129	7.506
ISSN	360	420	295	731	295	158	266	292	505	330	216	1.157	276
ISMN	40	135	61	100	110	159	82	142	111	74	160	140	132

Tabela 2.14: Odprtost knjižnice v letu 2011

enote / oddelki	število dni na teden	število ur na teden
Velika čitalnica	6	65 / oktober 75
Izposoja na dom	6	50
Informacijsko središče	6	50
Časopisna čitalnica	6	50
Reprocenter	5	45
Center za informacijske storitve	5	29
Rokopisna z. in zbirka starih tiskov	5	29
Glasbena zbirka	5	29
Kartografska in slikovna zbirka	5	29
IC za bibliotekarstvo	5	29
Zbirka PKG in medn. organizacij	5	29
Zbirka tiskov Slovencev zunaj RS	5	29
Medknjižnična izposoja	5	29
Slovenska bibliografija	5	25

Opomba: Posebne zbirke so odprte tudi prvo delovno soboto v mesecu od 9.-14. ure.

Tabela 2.15: Čitalniška mesta in delovne postaje za uporabnike

enote / oddelki	št. sedežev	št. PC	drugo
Velika čitalnica	176	1	brežžično omrežje, samopostrežni kopirni stroj
Izposoja na dom	0	2	
CIS in Inf. središče	24	21	tiskalnik, skener, samopostrežni kopirni stroj, 2 TV, 2 videorekorderja, 2 DVD
Zbirka serijskih publikacij	47	0	8 mikročitalcev
Slovenska bibliografija	2	2	
Rokopisna z. in z. starih tiskov	12	0	
Glasbena zbirka	6	1	2 CD predvajalnika, 3 slušalke
Kartografska in slikovna zbirka	6	1	
Zbirka PKG in medn. organiz.	4	1	
IC za bibliotekarstvo	9	5	knjigomat v testiranju
Zb. tiskov Slovencev zunaj RS	2	0	
Prostor za skupinsko učenje	20	0	brežžično omrežje
SKUPAJ	308	35	

Tabela 2.16a: Člani knjižnice (fizični člani)

kategorije uporabnikov	2011	2010	<i>indeks</i>	delež v %
srednješolci	168	178	94	2
študenti	6.697	7.242	92	69
zaposleni	1.438	1.380	104	15
tuji državljani	364	239	152	4
zaposleni in sodelavci nuk	190	195	97	2
zaposleni na univerzi	107	120	89	1
upokojenci	170	168	101	2
nezaposleni	310	326	95	3
pravne osebe	222	290	76	2
drugo	17	17	100	0
SKUPAJ	9.683	10.155	95	100

p-20

Tabela 2.16b: Novovpisani člani (fizični člani)

kategorije uporabnikov	2011	2010	<i>indeks</i>	delež v %
srednješolci	81	95	85	3
študenti	2.315	2.112	109	75
zaposleni	288	201	143	9
tuji državljani	271	152	178	9
zaposleni in sodelavci nuk	2	3	66	0
zaposleni na univerzi	3	3	100	0
upokojenci	37	28	132	1
nezaposleni	39	31	125	1
pravne osebe	50	26	192	2
drugo	0	0	o	0
SKUPAJ	3.086	2.651	116	100

Tabela 2.16c: Člani – študenti (fizični člani)

VISOKOŠOLSKI ZAVOD	2011	2010	indeks
Univerza v Ljubljani			
Akademija za glasbo	89	95	94
Akademija za gledališče, radio, film, TV	19	18	105
Akademija za likovno umetnost	70	65	107
Biotehniška fakulteta	232	253	92
Ekonomska fakulteta	401	470	85
Fakulteta za arhitekturo	163	154	105
Fakulteta za družbene vede	428	505	85
Fakulteta za elektrotehniko	95	128	74
Fakulteta za farmacijo	194	186	104
Fakulteta za gradbeništvo in geod.	154	172	90
Fakulteta za kemijo in kem. t.	174	182	96
Fakulteta za matematiko in fiziko	132	134	99
Fakulteta za pomorstvo in promet	5	8	63
Fakulteta za računalništvo in informatiko	86	75	114
Fakulteta za socialno delo	48	49	98
Fakulteta za strojništvo	179	184	97
Fakulteta za šport	84	84	100
Fakulteta za upravo	107	112	96
Filozofska fakulteta	1.858	2.029	92
Medicinska fakulteta	423	383	110
Naravoslovnotehniška fakulteta	99	113	88
Pedagoška fakulteta	187	197	95
Pravna fakulteta	597	528	113
Teološka fakulteta	94	95	99
Veterinarska fakulteta	35	42	83
Zdravstvena fakulteta	145	131	110
UL, interdisc. podipl. program	19	19	100
SKUPAJ Univerza v Ljubljani	6.117	6.411	95
ostali visokošolski zavodi	580	831	70
SKUPAJ vsi študenti	6.697	7.242	92

Tabela 2.17: Fizični obisk knjižnice

Oddelki / službe	študenti			drugi uporabniki			skupaj		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
Velika čitalnica*	62.766	61.906	101	26.900	24.074	117	89.666	85.980	104
Izposoja na dom**	46.240	58.215	79	30.320	31.538	96	76.560	89.753	85
CIS	6.381	7.064	90	4.117	4.557	90	10.498	11.621	90
Zbirka serijskih publikacij	14.100	14.100	100	9.400	9.200	102	23.500	23.300	101
Rokopisna z. in z. starih tiskov	935	819	114	1.538	1.503	102	2.473	2.322	107
Glasbena zbirka	589	628	94	815	807	101	1.404	1.435	98
Kartograf. in slikov. zbirka	259	246	105	416	420	99	675	666	101
Zbirka PKG, medn. org.	200	173	116	92	135	68	292	308	95
Zbirka AV gradiva***	0	36	---	0	388	---	0	424	---
Zb. tiskov Slov. izven RS	30	32	94	177	186	95	207	218	95
IC za bibliotekarstvo	1.821	1.490	122	1.973	1.619	122	3.794	3.109	122
Slovenska bibliografija	262	281	93	256	331	77	518	612	84
SKUPAJ	133.583	144.990	92	76.004	74.758	102	209.587	219.748	95

* upoštevani so obiski zabeleženi v prijavniku;

** upoštevani so obiski zabeleženi v COBISS-u;

*** zbirka AV gradiva je bila v letu 2011 ukinjena kot samostojna enota

Opomba:

V skladu z navodili Centra za razvoj knjižnic o merjenju obiska v tipičnem delovnem tednu, smo v NUK izvajali meritve s pomočjo termične kamere v dveh tipičnih delovnih tednih in z ekstrapolacijo ocenili, da je NUK v celotnem letu obiskalo okrog 295.000 obiskovalcev (upoštevani so samo obiskovalci, ki v knjižnico vstopajo skozi notranja glavna, tj. nihajna vrata. Če bi upoštevali tudi obiskovalce storitev v kletnih prostorih ter udeležence vodenih ogledov, razstav, izobraževanja in drugih dogodkov ter turiste, bi znašala ocena obiska v letu 2011 320.000 obiskovalcev.

Tabela 2.18a: Izposoja na dom

enote / oddelki	knjige			serijske publikacije			neknjižno gradivo			SKUPAJ		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
Izposoja na dom*	69.524	76.932	90	0	0	0	0	0	0	69.524	76.932	90
Glasbena zbirka	0	13	0	0	0	0	230	461	50	230	474	49
Kartografska in slikovna z.	0	0	0	0	0	0	212	254	83	212	254	83
Zbirka PKG in medn. org.	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0
Zbirka AV gradiva**	0	1	---	0	0	0	0	752	---	0	753	---
Z. tiskov Slov. izven RS	5	24	21	0	0	0	0	0	0	5	24	21
IC za bibliotekarstvo	1.413	1.066	132	0	0	0	0	0	0	1.413	1.066	132
SKUPAJ	70.942	78.061	91	0	0	0	442	1.467	30	71.384	79.528	90

* Upoštevane so naslednje transakcije v COBISS-u: c - izposoja, p - podaljšava, pp - podaljšava prek bibliofona, op - podaljšava prek OPAC-a, nd - nov datum vračila.

** Zbirka AV gradiva je bila v letu 2011 ukinjena kot samostojna enota.

p-23

Tabela 2.18b: Izposoja v čitalnico

enote / oddelki	knjige			serijske publikacije			neknjižno gradivo			SKUPAJ		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
Velika čitalnica	16.365	17.881	92	11.364	13.791	82	0	0	0	27.729	31.672	88
Zbirka serijskih publikacij	0	0		63.200	62.400	101	0	0	0	63.200	62.400	101
Rokopisna zbirka in zbirka starih tiskov	2.652	1.923	138	115	98	117	3.112	2.812	111	5.879	4.833	122
Glasbena zbirka	364	698	52	598	936	64	9.483	13.546	70	10.445	15.180	69
Kartografska in slikovna z.	61	143	42	0	0	0	7.701	8.201	94	7.762	8.344	93
Zbirka PKG in medn. org.	314	250	126	112	147	76	0	1	0	426	398	107
Zbirka AV gradiva*	0	2	---	0	12	---	0	15	---	0	29	---
Zb. tiskov Slov. izven RS	15	62	24	1.134	1.289	88	0	0	0	1.149	1.351	85
IC za bibliotekarstvo	3.928	3.206	122	1.055	931	113	0	0	0	4.983	4.137	120
SKUPAJ	23.699	24.165	98	77.578	79.604	97	20.296	24.575	83	121.573	128.344	95

* Zbirka AV gradiva je bila v letu 2011 ukinjena kot samostojna enota.

Tabela 2.18c: Izposoja skupaj (dom in čitalnica)

enote / oddelki	knjige			serijske publikacije			neknjižno gradivo			SKUPAJ		
	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>
Velika čitalnica	16.365	17.881	92	11.364	13.791	82	0	0	0	27.729	31.672	88
Izposoja na dom	69.524	76.932	90	0	0	0	0	0	0	69.524	76.932	90
Zbirka serijskih publikacij	0	0	0	63.200	62.400	101	0	0	0	63.200	62.400	101
Rokopisna z. in zbirka starih tiskov	2.652	1.923	138	115	98	117	3.112	2.812	111	5.879	4.833	122
Glasbena zbirka	364	711	51	598	936	64	9.713	14.007	69	10.675	15.654	68
Kartografska in slikovna z.	61	143	42	0	0	0	7.913	8.455	94	7.974	8.598	93
Zbirka PKG in medn. org.	314	275	114	112	147	76	0	1	0	426	423	101
Zbirka AV gradiva*	0	3	---	0	12	---	0	767	---	0	782	---
Z. tiskov Slov. izven RS	20	86	23	1.134	1.289	88	0	0	0	1.154	1.375	84
IC za bibliotekarstvo	5.341	4.272	125	1.055	931	113	0	0	0	6.396	5.203	123
SKUPAJ	94.641	102.226	93	77.578	79.604	97	20.738	26.042	80	192.957	207.872	93

* Zbirka AV gradiva je bila v letu 2011 ukinjena kot samostojna enota.

Tabela 2.18d: Delo knjižnega skladišča (Turjaška in Leskoškova)

	2011	2010	<i>indeks</i>
število zadolžnic iz velike čitalnice	5.808	6.288	92
število zadolžnic za izposajo na dom	32.088	36.501	88
SKUPAJ	37.896	42.789	89
število postreženih zadolžnic	37.179	42.074	88
delež postreženih zadolžnic	98%	98%	
število izdanih knjig iz skladišča	47.264	51.930	91
število vrnjenih knjig v skladišče	45.815	53.031	86
SKUPAJ	93.097	104.961	88

Tabela 2.18e: Opomini

vrsta opomina	število izvodov			število članov		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
1. opomin	3.712	4.891	76	1.933	2.583	75
2. opomin	531	629	85	234	289	80
3. in 4. opomin	441	404	109	178	192	93
SKUPAJ	4.684	5.924	79	2.345	3.064	77

Tabela 2.19a: Medknjižnična izposoja – izposojeno gradivo iz drugih knjižnic (pasiva)

	Slovenija			tujina			SKUPAJ			originalov			kopij		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
poslani zahtevki	1.007	878	115	1.841	1.442	128	2.848	2.320	123	1.613	1.441	112	1.235	879	140
prejeto gradivo	920	773	119	1.721	1.339	129	2.641	2.112	125	1.491	1.286	116	1.150	826	139
% realizacije	91	88	103	93	93	100	93	91	102	92	89	103	93	94	99

Tabela 2.19b: Medknjižnična izposoja - izposojeno gradivo v druge knjižnice (aktiva)

	Slovenija			tujina			SKUPAJ			originalov			kopij		
	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks	2011	2010	indeks
prejeti zahtevki	7.965	9.467	84	1.297	475	273	9.262	9.942	93	5.823	6.681	87	3.439	3.261	105
posojeno gradivo	7.430	8.683	86	1.172	462	253	8.602	9.145	94	5.362	6.158	87	3.240	2.987	108
% realizacije	93	92	101	90	97	93	93	92	101	92	92	100	94	92	102

Tabela 2.19c: Medknjižnična izposoja (aktiva in pasiva)

aktiva in pasiva	2011	2010	indeks
število zahtevkov	12.110	12.262	99
št. realiziranih zahtevkov	11.243	11.257	99
% realizacije	93	92	101

Tabela 2.20a: Število informacijskih zahtevkov in posredovanih informacij

enote / oddelki	št. informac. zahtevkov			pozitivno rešeni inf. zahtevki			% realizacije	
	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010
Velika čitalnica	3.501	5.460	64	3.326	5.200	64	95	95
Odd. za izposajo*	11.000	10.500	104	10.900	10.500	103	99	95
Center za inf. storitve	10.498	11.621	90	10.498	11.621	90	100	100
Zbirka serij. publikacij	17.300	17.200	101	17.100	17.000	101	99	99
Rokopisna z. in z. starih tiskov	2.937	2.587	114	2.937	2.587	114	100	100
Glasbena zbirka*	1.820	2.351	77	1.820	2.351	77	100	100
Kartografska in slikovna z.	785	605	130	785	523	150	100	86
Zbirka PKG in medn. org.	185	207	89	185	207	89	100	100
Zbirka AV gradiva**	0	1.036	---	0	1.000	---	---	97
Z. tiskov Slov. izven RS	503	525	96	503	525	96	100	100
IC za bibliotekarstvo	3.823	3.810	100	3.823	3.810	100	100	100
Slovenska bibliografija	715	612	117	715	612	100	100	100
SKUPAJ	53.067	56.514	94	52.592	55.936	94	99	99

* ocena

** Zbirka AV gradiva je bila v letu 2011 ukinjena kot samostojna enota.

Tabela 2.20b: Število opravljenih poizvedb

enote / oddelki	OPAC	internet	CD-ROM	komercialne baze	tiskani viri	listkovni katalogi	drugo	SKUPAJ		
								2011	2010	indeks
Velika čitalnica*	5.000	1.000	0	0	0	0	0	6.000	6.800	88
Izposoja*	10.000	500	0	0	100	200	200	11.000	10.500	104
CIS	5.130	2.573	76*	1.657	329	1.293	3.896	14.878	15.145	98
Zbirka serijskih publikacij	12.980	0	0	0	860	3.460	0	17.300	17.200	101
Rokopisna z. in z. starih tiskov	813	217	11	0	315	1.581	0	2.937	2.587	114
Glasbena zbirka	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Kartografska in slikovna z.	796	1020	0	8	79	330	436	2.669	2.578	104
Zbirka PKG in medn. org.	145	0	0	0	0	40	0	185	324	57
Zbirka AV gradiva**	0	0	0	0	0	0	0	0	1.036	0
Zb. tiskov Slov. izven RS	290	192	0	0	298	750	0	1.530	1.577	97
IC za bibliotekarstvo	1.100	1.062	0	749	2.730	0	1.109	6.750	6.097	111
Slovenska bibliografija	470	350	400	10	450	450	100	2.230	2.340	95
SKUPAJ	36.724	6.914	411	2.424	5.161	8.104	5.741	65.479	66.184	99
<i>delež v %</i>	<i>56</i>	<i>10</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>12</i>	<i>9</i>	<i>100</i>		

* ocena

** Zbirka AV gradiva je bila v letu 2011 ukinjena kot samostojna enota.

Tabela 2.21: Uporaba elektronskih informacijskih virov v letu 2011

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
Academic Search Complete	e-časopisi	NUK	103.305	127.529	137.781	968.505
American Journey Westward Expansion	besedilne zbirke	UL				
Angleško slovenski slovar Password	slovarji	NUK				
Anglo American Cataloging Rules	besedilne zbirke	UL				
APS Journals	e-časopisi	NUK			3.376	
Arts and Humanities Citation Index 1975-2000	znan. bibliografije	UL				
Bayerische Staatsbibliothek Katalog	knjižni katalogi	UL				
Bibliografía Nacional Espanola	nac. bibliografije	UL				
Bibliografia Nazionale Italiana	nac. bibliografije	UL				
Bibliographie nationale francoise	nac. bibliografije	UL				
British National Bibliography	nac. bibliografije	UL				
Business Source Premier	e-časopisi	NUK	88.805	108.636	167.259	752.595
Catalogers Desktop	besedilne zbirke	NUK				
Classification Plus	besedilne zbirke	NUK				
Communication & Mass Media Complete	e-časopisi	NUK	79.352	104.780	49.965	470.163
CSA vsi viri	znan. bibliografije	UL	184.408	185.453		
Češka narodni bibliografie	nac. bibliografije	UL				
Deutsche Biographische Enzyklopädie und Index	besedilne zbirke	UL				
Deutsche Nationalbibliographie	nac. bibliografije	UL				
DUDEN	slovarji	UL				
ebrary	e-knjige	UL	6.667	8.391	48.488	
Emerald Fulltext	e-časopisi	UL	228.295	140.810	31.316	
Encyclopedia Britannica	e-enciklopedija	UL		3.418	20.349	
English Poetry	besedilne zbirke	UL				
English Prose Drama	besedilne zbirke	UL				
English Verse Drama	besedilne zbirke	UL				
ERIC na CSA	znan. bibliografije	UL		1.232		
ERIC na EBSCOhost	znan. bibliografije	NUK	81.581	103.743		507.370
ERIC skupaj	znan. bibliografije	UL		104.975		
Film Index International	knjižni katalogi	UL				
FRANCIS	znan. bibliografije	UL	5.645	19.081		937
Francosko slovenski slovar	slovarji	NUK				

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
GreenFile	znan. bibliografije	NUK	16.110	39.188	2	2.695
Groveart	besedilne zbirke	UL	7.041	16.497	4.495	
Grovemusic	besedilne zbirke	UL	7.435	15.709	7.098	
GV IN (število točk)	e-časopisi	NUK		10.331 točk		
Health Source - Consumer Edition	e-časopisi	NUK	18.750	45.062	3.174	9.833
Health Source: Nursing/Academic Edition	e-časopisi	NUK	19.503	45.719	1.662	23.177
Hrvaško ali srbsko slovenski slovar	slovarji	NUK				
Illustrated Incunabula Short Title Catalogue	knjižni katalogi	UL				
Index Translationum	knjižni katalogi	UL				
International Bibliography of Printed Music, Music Manuscripts and Recordings	knjižni katalogi	UL				
IUS-INFO	besedilne zbirke	NUK	309	7.010 točk	197	
Journal Citation Reports Science Edition	knjižni katalogi	UL				
Journal Citation Reports Social Sciences Edition	knjižni katalogi	UL				
Katalog NUK 1948 do 1988	knjižni katalogi	NUK				
KLG online	besedilne zbirke	UL			N.P.	
Library Literature and Information Science Full text	znan. bibliografije	NUK	15.642	38.961		197
Library Press Display	elektronski časniki	NUK	132	270	294	
Linguistics and Language Behavior Abstracts	znan. bibliografije	UL		6.090		
LISA	znan. bibliografije	UL		57.177		
LISTA	znan. bibliografije	UL	665	2.202		292
Literature Resource Center	besedilne zbirke	UL	8.434	12.525	2.587	2.685
Literature Resource Center (Z3950)	besedilne zbirke	UL	15.416	15.448	109.612	109.612
Madžarska nacionalna bibliografija	nac. bibliografije	UL				
MasterFILE Premier	e-časopisi	NUK	16.913	43.273	3.484	2.241
MEDLINE na EBSCOhost	znan. bibliografije	NUK	19.215	43.685	0	36.377
MLA International Bibliography (izven LRC)	znan. bibliografije	UL	5.487	5.527		43.230
Naxos Music Library	zvočni zapisi	UL	7.555		65.512	
Naxos Music Library Jazz	zvočni zapisi	UL	503		4.391	
Naxos Video Library	video zapisi	UL	342		1.076	
NetLibrary (naslovi NUK)	besedilne zbirke	UL				
NetLibrary (vsi naslovi UL)	besedilne zbirke	UL				
Newspaper Source	e-časopisi	NUK	16.473	43.195	443	206

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
Ob stoletnici ljubljanskega potresa	besedilne zbirke	NUK				
Oxford Journals Online	e-časopisi	UL			21.148	
Oxford English Dictionary Online	slovarji	UL	2.541	15.992	2.524	
Oxford Reference Online Premium Collection	slovarji	UL	15.907	17.156	1.371	
Oxford Scholarship Online	besedilne zbirke	UL	605	1.024	1.717	
PILOT	znan. bibliografije	UL		5.772		
Przewodnik Bibliograficzny	nac. bibliografije	UL				
PsycArticles	e-časopisi	NUK	11.180	28.579		4.943
PsycArticles	e-časopisi	FF,FDV,NUK,CMK, PEF	17.365	34.428		7.190
PsycBooks	besedilne zbirke	NUK	6.998	19.739		965
PsycBooks	besedilne zbirke	FF,FDV,NUK,CMK, PEF	12.695	26.866		13.428
PsycINFO OVID	znan. bibliografije	FF,FDV,NUK,CMK, PEF	62.208	110.194		497.263
PsyIndex Plus(Lit. & AV)	znan. bibliografije	FF,FDV,NUK,CMK, PEF	840	3.273		135
PsyIndex Plus(Tests)	znan. bibliografije	FF,FDV,NUK,CMK, PEF	415	1.599		26
Publishers International ISBN Directory	knjižni katalogi	UL				
Regional Business News	besedilne zbirke	NUK	19.058	42.172	21.712	25.885
RILM	znan. bibliografije	NUK	21.746	49.326	0	32.917
RISM	knjižni katalogi	UL				
Rossijskaja nacionalnaja bibliografija	nac. bibliografije	UL				
Routledge Encyclopedia of Philosophy	besedilne zbirke	UL				
SAGE Journals Online (SAGE Premier)	e-časopisi	UL			43.969	
Science Citation Index 1996-2000	znan. bibliografije	UL				
Scencedirect (samo za interno uporabo)	e-časopisi	UL				
Scencedirect (samo za interno uporabo)	e-časopisi	NUK				
Scientific American Archive Online	e-časopisi	NUK				
Slovar slovenskega knjižnega jezika	slovarji	NUK				
Slovenski pravopis	slovarji	NUK				
Slovensko angleški slovar	slovarji	NUK				
Slovensko francoski slovar	slovarji	NUK				

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
Slovensko hrvaški ali srbski slovar	slovarji	NUK				
Social Sciences Citation Index 1981-2000	znan. bibliografije	UL				
Social Services Abstracts	znan. bibliografije	UL		56.634		
SocIndex with Full Text	znan. bibliografije	NUK	17.476	45.615	2.394	1.967
Sociological Abstracts	znan. bibliografije	UL		61.066		
Swetscan	knjižni katalogi	UL				
Ulrich's Periodicals Directory	knjižni katalogi	UL	1.994	5.702		1.535
UN Statistical Yearbook	besedilne zbirke	UL				
Veliki angleško slovenski slovar	slovarji	NUK				
Veliki italijansko slovenski slovar	slovarji	NUK				
Veliki nemško slovenski slovar	slovarji	NUK				
Veliki slovensko nemški slovar	slovarji	NUK				
Veliki splošni leksikon	besedilne zbirke	NUK				
Web of Science	znan. bibliografije	UL	57.275	303.844		133.705
Web of Science	znan. bibliografije	NUK odd dostop	9.429	55.475		23.541
Web of Science	znan. bibliografije	NUK	826	4.551		2.086
World Guide to Libraries	knjižni katalogi	UL				
World Marketing Data and Statistics	besedilne zbirke	UL				
Yearbook plus of International Organizations and Biographies	knjižni katalogi	UL				
ProQuest Central				280.558	26.165	8.126
ABI/INFORM Complete		UL		43.459	6.937	2.052
ABI/INFORM Global		UL		27.226	4.710	1.359
ABI/INFORM Trade & Industry		UL		27.225	1.697	366
ABI/INFORM Dateline		UL		28.787	769	341
ProQuest Research Library		UL		68.567	9.748	3.127
ProQuest Research Library: Literature & Language		UL		23.266	96	11
ProQuest Research Library: Science & Technology		UL		25.434	762	212
ProQuest Research Library: Social Sciences		UL		23.410	586	271
ProQuest Research Library: The Arts		UL		23.282	126	38
ProQuest Research Library: Business		UL		26.232	3.532	1.162
ProQuest Research Library: Health & Medicine		UL		23.301	1.321	453
ProQuest Research Library: History		UL		25.395	2.264	732
CBCA Complete		UL		67.905	1.121	347
CBCA Complete: History		UL		23.252	1	1

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
CBCA Complete: Literature & Language		UL		23.956	3	1
CBCA Complete: Science & Technology		UL		23.294	18	9
CBCA Complete: Social Sciences		UL		23.396	98	17
CBCA Complete: The Arts		UL		23.284	49	14
CBCA Complete: Business		UL		26.222	697	193
CBCA Complete: Health & Medicine		UL		23.301	238	110
ProQuest Newsstand		UL		24.131	2.053	707
Newport News		UL		3.054	0	0
Newsday		UL		3.054	0	0
Newsstand (Module)		UL		20	1	0
ProQuest Newsstand		UL		24.841	1.941	630
Greenwich Time		UL		3.041	0	0
The Advocate (Stamford)		UL		3.001	0	0
Chicago Tribune		UL		3.001	0	0
Morning Call		UL		3.023	3	0
Baltimore Sun		UL		3.001	2	0
Hartford Courant		UL		3.017	0	0
Orlando Sentinel		UL		3.023	0	0
Sun Sentinel		UL		3.023	5	0
Los Angeles Times		UL		3.017	7	2
ProQuest Career and Technical Education		UL		66.238	767	144
ProQuest Career and Technical Education: The Arts		UL		23.272	0	0
ProQuest Career and Technical Education: Business		UL		24.017	306	56
ProQuest Career and Technical Education: Health & Medicine		UL		23.296	41	3
ProQuest Career and Technical Education: History		UL		23.254	0	0
ProQuest Career and Technical Education: Literature & Language		UL		23.267	0	0
ProQuest Career and Technical Education: Science & Technology		UL		24.469	315	53
ProQuest Career and Technical Education: Social Sciences		UL		23.392	106	32
ProQuest Nursing & Allied Health Source (Shell)		UL		30	0	0
ProQuest Nursing & Allied Health Source		UL		31.876	195	58
ProQuest Nursing & Allied Health Source		UL		23.274	192	58
ProQuest Nursing & Allied Health Source (Module)		UL		20	0	0
ProQuest Deep Indexing: Nursing		UL		10	0	0

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
ProQuest Deep Indexing: Nursing		UL		23.274	0	0
ProQuest Criminal Justice Periodicals (Shell)		UL		12	0	0
ProQuest Criminal Justice Periodicals		UL		14.441	29	12
ProQuest Criminal Justice		UL		18.382	31	5
ProQuest Criminal Justice		UL		15.904	24	4
ProQuest Criminal Justice Periodicals		UL		7.465	28	11
ProQuest Criminal Justice Periodicals (Module)		UL		6	0	0
ProQuest Deep Indexing: Criminal Justice		UL		6	0	0
ProQuest Deep Indexing: Criminal Justice		UL		15.904	0	0
ProQuest Deep Indexing: Criminal Justice		UL		7.465	1	1
ProQuest Health & Medical Complete		UL		30.248	160	68
ProQuest Health & Medical Complete (Shell)		UL		12	0	0
ProQuest Health & Medical Complete		UL		23.274	165	43
ProQuest Health & Medical Complete (Module)		UL		6	0	0
ProQuest Deep Indexing: Health		UL		23.274	2	27
ProQuest Deep Indexing: Health		UL		6	0	0
ProQuest Psychology Journals (Shell)		UL		12	0	0
ProQuest Psychology Journals		UL		30.356	914	304
ProQuest Psychology Journals		UL		23.376	862	212
ProQuest Psychology Journals (Module)		UL		6	0	0
ProQuest Deep Indexing: Psychology		UL		6	0	0
ProQuest Deep Indexing: Psychology		UL		23.367	52	92
ProQuest Dissertations & Theses A&I		UL		50.015	1.946	1.092
ProQuest Dissertations & Theses A&I: The Arts		UL		12.550	36	28
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Business		UL		15.323	507	242
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Health & Medicine		UL		13.934	391	160
ProQuest Dissertations & Theses A&I: History		UL		14.463	49	45
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Literature & Language		UL		12.501	145	65
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Science & Technology		UL		13.200	346	315
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Social Sciences		UL		12.640	221	168
ProQuest Central		UL		201.351	6.019	1.599
Hoover's Company Profiles		UL		24.020	8	10
Pharmaceutical News Index		UL		23.294	0	1
Canadian Newsstand Complete		UL		25.388	446	79

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
ProQuest European Business		UL		26.362	566	199
ProQuest Health & Medical Complete		UL		14	0	0
ProQuest Military Collection		UL		26.922	125	44
Accounting & Tax		UL		29.985	839	205
ProQuest Science Journals		UL		25.432	777	193
ProQuest Computing		UL		23.407	77	14
Snapshots		UL		24.021	11	2
ProQuest Telecommunications		UL		29.348	407	130
ProQuest Asian Business & Reference		UL		27.621	394	37
Banking Information Source		UL		24.038	384	172
ProQuest Psychology Journals		UL		14	0	0
ProQuest Religion		UL		23.387	12	8
ProQuest Biology Journals		UL		23.358	77	31
ProQuest Education Journals		UL		23.389	440	130
ProQuest Family Health		UL		23.318	360	60
ProQuest Social Science Journals		UL		31.357	700	182
ProQuest Criminal Justice Periodicals		UL		14	0	0
Medical Evidence Matters 1		UL		0	0	0
ProQuest Central		NUK odd dostop		177.863	20.991	6.433
ABI/INFORM Complete		NUK odd dostop		31.233	5.875	1.625
ABI/INFORM Global		NUK odd dostop		20.018	4.024	1.104
ABI/INFORM Trade & Industry		NUK odd dostop		20.017	1.433	274
ABI/INFORM Dateline		NUK odd dostop		21.579	657	261
ProQuest Research Library		NUK odd dostop		47.353	7.177	2.425
ProQuest Research Library: Literature & Language		NUK odd dostop		16.831	42	8
ProQuest Research Library: Science & Technology		NUK odd dostop		18.981	487	142
ProQuest Research Library: Social Sciences		NUK odd dostop		16.922	349	226
ProQuest Research Library: The Arts		NUK odd dostop		16.832	34	9
ProQuest Research Library: Business		NUK odd dostop		19.613	2.805	920
ProQuest Research Library: Health & Medicine		NUK odd dostop		16.849	804	316
ProQuest Research Library: History		NUK odd dostop		18.964	1.594	556
CBCA Complete		NUK odd dostop		46.694	879	265
CBCA Complete: History		NUK odd dostop		16.821	1	0
CBCA Complete: Literature & Language		NUK odd dostop		17.521	2	0

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
CBCA Complete: Science & Technology		NUK odd dostop		16.841	14	2
CBCA Complete: Social Sciences		NUK odd dostop		16.907	66	14
CBCA Complete: The Arts		NUK odd dostop		16.831	11	0
CBCA Complete: Business		NUK odd dostop		19.606	607	164
CBCA Complete: Health & Medicine		NUK odd dostop		16.853	160	83
ProQuest Newsstand		NUK odd dostop		17.712	1.627	549
Newport News		NUK odd dostop		2.330	0	0
Newsday		NUK odd dostop		2.330	0	0
ProQuest Newsstand		NUK odd dostop		18.402	1.514	473
Greenwich Time		NUK odd dostop		2.314	0	0
The Advocate (Stamford)		NUK odd dostop		2.314	0	0
Chicago Tribune		NUK odd dostop		2.314	0	0
Morning Call		NUK odd dostop		2.330	2	0
Baltimore Sun		NUK odd dostop		2.314	2	0
Hartford Courant		NUK odd dostop		2.330	0	0
Orlando Sentinel		NUK odd dostop		2.330	0	0
Sun Sentinel		NUK odd dostop		2.330	5	0
Los Angeles Times		NUK odd dostop		2.330	5	1
ProQuest Career and Technical Education		NUK odd dostop		45.044	591	116
ProQuest Career and Technical Education: The Arts		NUK odd dostop		16.832	0	0
ProQuest Career and Technical Education: Business		NUK odd dostop		17.401	272	44
ProQuest Career and Technical Education: Health & Medicine		NUK odd dostop		16.849	27	2
ProQuest Career and Technical Education: History		NUK odd dostop		16.823	0	0
ProQuest Career and Technical Education: Literature & Language		NUK odd dostop		16.833	0	0
ProQuest Career and Technical Education: Science & Technology		NUK odd dostop		18.016	211	46
ProQuest Career and Technical Education: Social Sciences		NUK odd dostop		16.905	82	24
ProQuest Nursing & Allied Health Source		NUK odd dostop		23.051	91	17
ProQuest Nursing & Allied Health Source		NUK odd dostop		16.847	88	17
ProQuest Deep Indexing: Nursing		NUK odd dostop		16.847	0	0
ProQuest Criminal Justice Periodicals		NUK odd dostop		9.601	23	7
ProQuest Criminal Justice		NUK odd dostop		14.360	29	4
ProQuest Criminal Justice		NUK odd dostop		11.884	22	3

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
ProQuest Criminal Justice Periodicals		NUK odd dostop		5.016	23	7
ProQuest Deep Indexing: Criminal Justice		NUK odd dostop		11.884	0	0
ProQuest Deep Indexing: Criminal Justice		NUK odd dostop		5.016	0	0
ProQuest Health & Medical Complete		NUK odd dostop		21.423	68	29
ProQuest Health & Medical Complete		NUK odd dostop		16.847	66	18
ProQuest Deep Indexing: Health		NUK odd dostop		16.847	2	11
ProQuest Psychology Journals		NUK odd dostop		21.491	791	235
ProQuest Psychology Journals		NUK odd dostop		16.906	749	158
ProQuest Deep Indexing: Psychology		NUK odd dostop		16.898	42	77
ProQuest Dissertations & Theses A&I		NUK odd dostop		35.928	1.297	743
ProQuest Dissertations & Theses A&I: The Arts		NUK odd dostop		7.656	5	11
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Business		NUK odd dostop		10.287	378	217
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Health & Medicine		NUK odd dostop		9.074	209	95
ProQuest Dissertations & Theses A&I: History		NUK odd dostop		9.623	31	22
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Literature & Language		NUK odd dostop		7.658	82	37
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Science & Technology		NUK odd dostop		8.325	188	211
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Social Sciences		NUK odd dostop		7.729	153	80
ProQuest Central		NUK odd dostop		154.913	4.705	1.219
Hoover's Company Profiles		NUK odd dostop		17.399	7	8
Pharmaceutical News Index		NUK odd dostop		16.847	0	1
Canadian Newsstand Complete		NUK odd dostop		18.969	312	65
ProQuest European Business		NUK odd dostop		19.647	428	151
ProQuest Military Collection		NUK odd dostop		20.373	114	38
Accounting & Tax		NUK odd dostop		23.232	727	175
ProQuest Science Journals		NUK odd dostop		18.979	490	124
ProQuest Computing		NUK odd dostop		16.942	51	11
Snapshots		NUK odd dostop		17.405	11	2
ProQuest Telecommunications		NUK odd dostop		22.572	357	111
ProQuest Asian Business & Reference		NUK odd dostop		21.007	351	31
Banking Information Source		NUK odd dostop		17.404	317	140
ProQuest Religion		NUK odd dostop		16.898	8	5
ProQuest Biology Journals		NUK odd dostop		16.839	35	6
ProQuest Education Journals		NUK odd dostop		16.898	298	62
ProQuest Family Health		NUK odd dostop		16.847	218	37

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
ProQuest Social Science Journals		NUK odd dostop		24.433	556	149
ProQuest Central		NUK		46.231	2.121	782
ABI/INFORM Complete		NUK		4.327	533	200
ABI/INFORM Global		NUK		2.661	351	145
ABI/INFORM Trade & Industry		NUK		2.661	142	26
ABI/INFORM Dateline		NUK		2.661	40	29
ProQuest Research Library		NUK		7.324	852	294
ProQuest Research Library: Literature & Language		NUK		2.424	3	1
ProQuest Research Library: Science & Technology		NUK		2.422	75	21
ProQuest Research Library: Social Sciences		NUK		2.427	42	29
ProQuest Research Library: The Arts		NUK		2.422	21	4
ProQuest Research Library: Business		NUK		2.504	379	122
ProQuest Research Library: Health & Medicine		NUK		2.424	93	47
ProQuest Research Library: History		NUK		2.421	239	70
CBCA Complete		NUK		7.320	72	21
CBCA Complete: History		NUK		2.421	0	0
CBCA Complete: Literature & Language		NUK		2.423	1	1
CBCA Complete: Science & Technology		NUK		2.422	0	2
CBCA Complete: Social Sciences		NUK		2.427	7	0
CBCA Complete: The Arts		NUK		2.422	5	0
CBCA Complete: Business		NUK		2.501	37	15
CBCA Complete: Health & Medicine		NUK		2.424	23	3
ProQuest Newsstand		NUK		2.421	128	58
Newport News		NUK		268	0	0
Newsday		NUK		268	0	0
ProQuest Newsstand		NUK		2.421	127	58
Greenwich Time		NUK		237	0	0
The Advocate (Stamford)		NUK		237	0	0
Chicago Tribune		NUK		237	0	0
Morning Call		NUK		237	0	0
Baltimore Sun		NUK		237	0	0
Hartford Courant		NUK		237	0	0
Orlando Sentinel		NUK		237	0	0
Sun Sentinel		NUK		237	0	0

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
Los Angeles Times		NUK		237	1	0
ProQuest Career and Technical Education		NUK		7.320	77	14
ProQuest Career and Technical Education: The Arts		NUK		2.422	0	0
ProQuest Career and Technical Education: Business		NUK		2.501	21	10
ProQuest Career and Technical Education: Health & Medicine		NUK		2.424	0	0
ProQuest Career and Technical Education: History		NUK		2.421	0	0
ProQuest Career and Technical Education: Literature & Language		NUK		2.423	0	0
ProQuest Career and Technical Education: Science & Technology		NUK		2.422	49	1
ProQuest Career and Technical Education: Social Sciences		NUK		2.427	7	3
ProQuest Nursing & Allied Health Source		NUK		3.225	11	8
ProQuest Nursing & Allied Health Source		NUK		2.424	11	8
ProQuest Deep Indexing: Nursing		NUK		2.424	0	0
ProQuest Criminal Justice		NUK		1.606	2	0
ProQuest Criminal Justice Periodicals		NUK		1.625	2	2
ProQuest Criminal Justice		NUK		1.606	2	0
ProQuest Criminal Justice Periodicals		NUK		821	2	2
ProQuest Deep Indexing: Criminal Justice		NUK		821	0	0
ProQuest Deep Indexing: Criminal Justice		NUK		1.606	0	0
ProQuest Health & Medical Complete		NUK		3.225	8	9
ProQuest Health & Medical Complete		NUK		2.424	15	7
ProQuest Deep Indexing: Health		NUK		2.424	0	4
ProQuest Psychology Journals		NUK		3.234	73	41
ProQuest Psychology Journals		NUK		2.430	65	34
ProQuest Deep Indexing: Psychology		NUK		2.427	8	7
ProQuest Dissertations & Theses A&I		NUK		3.514	259	152
ProQuest Dissertations & Theses A&I: The Arts		NUK		1.294	26	9
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Business		NUK		1.371	87	12
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Health & Medicine		NUK		1.296	47	27
ProQuest Dissertations & Theses A&I: History		NUK		1.293	5	3
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Literature & Language		NUK		1.295	25	12
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Science & Technology		NUK		1.294	52	23
ProQuest Dissertations & Theses A&I: Social Sciences		NUK		1.299	17	66

naslov vira	tip vira	lokacija	število dostopov	število iskanj	število pogledanih člankov, poglavij, posnetkov	število pogledanih bibl. podatkov
ProQuest Central		NUK		15.926	500	150
Hoover's Company Profiles		NUK		2.506	1	2
Pharmaceutical News Index		NUK		2.424	0	0
Canadian Newsstand Complete		NUK		2.421	39	3
ProQuest European Business		NUK		2.599	75	23
ProQuest Military Collection		NUK		2.518	3	2
Accounting & Tax		NUK		2.638	81	24
ProQuest Science Journals		NUK		2.422	82	15
ProQuest Computing		NUK		2.430	5	0
Snapshots		NUK		2.501	0	0
ProQuest Telecommunications		NUK		2.745	33	11
ProQuest Asian Business & Reference		NUK		2.499	14	2
Banking Information Source		NUK		2.519	55	22
ProQuest Religion		NUK		2.427	0	0
ProQuest Biology Journals		NUK		2.422	5	3
ProQuest Education Journals		NUK		2.427	44	23
ProQuest Family Health		NUK		2.448	52	10
ProQuest Social Science Journals		NUK		2.655	45	12

Tabela 2.22: Vodstva in ogledi, uvajanje uporabnikov

enote / oddelki	število skupin			število udeležencev		
	2011	2010	<i>indeks</i>	2011	2010	<i>indeks</i>
Velika čitalnica	0	0	0	0	0	0
Izposoja	0	0	0	0	0	0
CIS	0	27	---	0	327	---
Zbirka serijskih publikacij	15	12	125	145	140	106
Rokopisna z. in z. starih tiskov	29	32	91	487	535	91
Glasbena zbirka	6	11	55	120	189	63
Kartografska in slikovna zbirka	14	14	100	230	212	108
Zbirki PKG in mednarodnih org.	0	0	0	0	0	0
Zbirka AV gradiva*	0	1	---	0	3	---
Zbirka tiskov Slovencev zunaj RS	3	0	---	24	0	---
IC za bibliotekarstvo	6	7	86	100	120	83
Slovenska bibliografija	6	13	46	180	208	86
SKUPAJ – oddelki	79	117	68	1.286	1.734	74
Splošni vodeni ogledi NUK-a	118	110	107	2.616	2.378	110
Nenajavljeni obiskovalci, turisti	–	–	–	7.111	9.571	74
SKUPAJ	197	227	87	11.013	13.683	80

*Zbirka AV je bila v letu 2011 ukinjena kot samostojna enota.

Priloga 3: ZAMENA GRADIVA IN NABAVA ELEKTRONSKIH INFORMACIJSKIH VIROV

Tabela 3.1: Distribucija in vrednost zamen gradiva v letu 2011

	knjižnica	država	mono- grafije	vrednost monogra- fij (EUR)	periodi- ka (kosi)
1.	BIBLIOTHEQUE NATIONALE, Tirana	Albanija	/	/	4
2.	UNIVERSITETI SHKODRES, Shkoder	Albanija	/	/	4
4.	FACHBIBLIOTHEK FÜR SLAVISTIK, Dunaj	Avstrija	/	/	12
5.	INSTITUT FÜR SLAVISTIK, Graz	Avstrija	/	/	4
7.	ÖSTERREICHISCHE NATIONALBIBLIOTHEK, Dunaj	Avstrija	15	246	64
8.	STEIERMÄRKISCHE LANDESBIBLIOTHEK AM JOANNEUM, Graz	Avstrija	/	/	4
9.	UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK, Graz	Avstrija	/	/	7
10.	UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK, Dunaj	Avstrija	/	/	8
11.	BIBLIOTHEQUE GENERALE, Liege	Belgija	1	23	9
12.	BIBLIOTHEQUE DES BOLLANDISTES, Bruxelles	Belgija	/	/	4
	BIBLIOTHEQUE Royal Albert 1er, Bruxelles	Belgija	/	/	8
13.	NATIONAL LIBRARY OF BELARUS, Minsk	Belorusija	/	/	4
15.	NARODNA BIBLIOTEKA »KIRIL I METODIJ«, Sofia	Bolgarija	1	27	11
16.	SOFIA UNIVERSITY LIBRARY, Sofia	Bolgarija	/	/	4
20.	NACIONALNA I UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA BOSNE I HERCEGOVINE, Sarajevo	BiH	11	89	18
21.	NARODNI KNIHOVNA, Praga	Češka	57	1.421	59
22.	SLAVONIAN INSTITUTE LIBRARY, Praga	Češka	/	/	17
23.	SLOVANSKA KNIHOVNA, Praha	Češka	78	1.650	14
24.	CENTRALNA NARODNA BIBLIOTEKA »Dj. CRNOJEVIĆ, Cetinje	Črna gora	20	251	6
26.	PRIRODNJAČKI MUZEJ CRNE GORE, Podgorica	Črna gora	/	/	2
27.	NATIONAL LIBRARY OF ESTONIA, Tallinn	Estonija	1	23	3
28.	EXCHANGE CENTRE FOR SCIENTIFIC LITERATURE, Helsinki	Finska	3	51	
29.	NATIONAL LIBRARY OF FINLAND, Helsinki	Finska	/	/	4
30.	BIBLIOTHEQUE NATIONALE DE FRANCE, Paris	Francija	14	257	24
31.	BIBLIOTHEQUE DE DOCUMENTATION INTERNATIONALE CONTEMPORAINE, Nanterre	Francija	/	/	6
32.	DOCUMENTATION CENTRE FOR EDUCATION IN EUROPE, Strassbourg	Francija	/	/	4
34.	NATIONAL LIBRARY OF GREECE, Atene	Grčija	/	/	4
36.	NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA, Zagreb	Hrvaška	20	404	3
37.	SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA, Zadar	Hrvaška	6	70	7
38.	NATIONAL LIBRARY, Calcutta	Indija	1	23	4
	NATIONAL LIBRARY OF IRAN, Teheran	Iran	3	71	
39.	BIBLIOTECA CIVICA »A. HORTIS«, Trst	Italija	4	76	20
40.	BIBLIOTECA DEL SENATO DELLA REPUBBLICA, Rim	Italija	/	/	4
41.	BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE, Firenze	Italija	/	/	15

	knjižnica	država	mono- grafije	vrednost monogra- fij (EUR)	periodi- ka (kosi)
42.	BIBLIOTECA STATALE ISONTINA, Gorica	Italija	/	/	4
43.	KNJIŽNICA DUŠANA ČERNETA, Trst	Italija	2	23	8
44.	SLOVENICUM COLLEGIO PONTIFICE SLOVENO, Rim	Italija	/	/	4
46.	UNIVERSITA DEGLI STUDI, Trst	Italija	14	139	10
47.	JEWISH NATIONAL AND UNIVERSTY LIBRARY, Jerusalem	Izrael	/		9
	S.E.E. BOOKS, Toronto	Kanada	2	53	
49.	UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY, Toronto	Kanada	/	/	16
50.	CENTRALNAJA NAUČNAJA BIBLIOTEKA AKADEMIJ NAUK, Alma Ata	Kazahstan	/	/	4
51.	THE NATIONAL LIBRARY OF CHINA, Beijing	Kitajska	129	2.438	39
52.	BIBLIOTECA NACIONAL »JOSE MARTI«, Havana	Kuba	/	/	4
53.	LIECHTENSTEINISCHE LANDESBIBLIOTHEK, Vaduz	Liechten- stein	/	/	4
54.	MOKSLINE BIBLIOTEKA, Vilnius	Litva	/	/	4
55.	NATIONAL LIBRARY OF LITHUANIA, Vilnius	Litva	/	/	4
57.	DEBRECEN UNIVERSITY LIBRARY, Debrecen	Madžarska	/	/	13
58.	EGYETEMY KÖNYVTAR, Budimpešta	Madžarska	/	/	4
59.	MAGYAR TUDOMANIOS AKADEMIA, Budimpešta	Madžarska	/	/	10
60.	ORSZAGOS SZECHENYI KÖNYVTAR, Budimpešta	Madžarska	12	167	4
61.	MAKEDONSKA AKADEMIJA NA NAUKITE I UMETNOSTI, Skopje	Makedonija	/	/	4
63.	NARODNA I UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA »KLIMENT OHRIDSKI«, Skopje	Makedonija	11	179	44
64.	NATIONAL LIBRARY OF MALTA, Valletta	Malta	/	/	4
65.	BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK, München	Nemčija	10	105	20
66.	DEUTSCHE NATIONALBIBLIOTHEK, Leipzig	Nemčija	32	622	22
67.	FRIEDRICH-EBERT-STIFTUNG, Trier	Nemčija	/	/	4
68.	INSTITUT FÜR SLAVISCHE PHILOLOGIE DER UNIVERSITÄT MÜNCHEN, München	Nemčija	/	/	4
70.	SENCKENBERGISCHE NATUR- FORSCHENDE GESELLSCHAFT, Frankfurt	Nemčija	13	131	6
71.	SLAVISCHES SEMINAR, Kiel	Nemčija	/	/	10
72.	STAATSBIBLIOTHEK ZU BERLIN, Berlin	Nemčija	34	996	18
73.	SÜDOST – INSTITUT, Regensburg	Nemčija	/	/	42
74.	UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK, Erlangen	Nemčija	/	/	8
76.	UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK, Giessen	Nemčija	/	/	4
77.	UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK, Leipzig	Nemčija	2	30	3
78.	UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK, Rostock	Nemčija	/	/	4
79.	UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK HANNOVER UND TECHNISCHE INFORMATIONS- BIBLIOTHEK, Hannover	Nemčija	/	/	4
80.	UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK, Regensburg	Nemčija	2	30	3
81.	UNIVERSITÄTS-UND LANDESBIBLIOTHEK SACHSEN–ANHALT, Halle	Nemčija	/	/	10

	knjižnica	država	mono- grafije	vrednost monogra- fij (EUR)	periodi- ka (kosi)
82.	UNIVERSITEITSBIBLIOTHEK, Leiden	Nizozemska	4	77	4
83.	NATIONAL LIBRARY OF NORWAY, Oslo	Norveška	/	/	8
84.	BIBLIOTEKA GLOWNA, Poznan	Poljska	/	/	4
85.	BIBLIOTEKA JAGIELLONSKA, Krakow	Poljska	/	/	26
86.	BIBLIOTEKA NARODOWA, Warszawa	Poljska	15	281	42
87.	BIBLIOTEKA KATOLICKIEGO UNIwersytetu LUBELSKIEGO, Lublin	Poljska	/	/	4
88.	BIBLIOTEKA UNIwersytECKA , Lodz	Poljska	/	/	4
89.	BIBLIOTEKA UNIwersytECKA, Wroclaw	Poljska	/	/	4
90.	WARSAW UNIVERSITY LIBRARY, Warszawa	Poljska	5	97	11
91.	ACADEMIA ROMANIA, Bucuresti	Romunija	/	/	14
92.	INSTITUTUL DE MEDICINA SI FARMACIE, Bucuresti	Romunija	/	/	4
93.	ROMANIA BIBLIOTECA NATIONALA, Bucuresti	Romunija	/	/	4
94.	BIBLIOTEKA AKADEMII NAUKA , St. Peterburg	Rusija	21	403	45
95.	GOSUDARSTVENNAJA PUBLIČNAJA NAUČNO – TEHNIČESKAJA BIBLIOTEKA , Moskva	Rusija	/	/	4
96.	INSTITUT NAUČNOJ INFORMACII PO OBŠČESTVENNYM NAUKAM , Moskva	Rusija	/	/	25
98.	NATIONAL LIBRARY OF RUSSIA, St. Peterburg	Rusija	/	/	6
99.	RUSSIAN STATE LIBRARY, Moskva	Rusija	16	272	54
100.	VSERUSKAJA GOSUDARSTVENNAJA BIBLIOTEKA INOSTRANNOJ LITERATURY, Moskva	Rusija	4	84	19
101.	FILOZOFIGKA FAKULTA, Bratislava	Slovaška	/	/	4
102.	SLOVENSKA NARODNA KNIŽNICA, Martin	Slovaška	11	201	8
103.	UNIVERZITNA KNIŽNICA, Bratislava	Slovaška	/	/	9
104.	BIBLIOTEKA MATICE SRPSKE, Novi Sad	Srbija	19	413	8
105.	NARODNA BIBLIOTEKA SRBIJE, Beograd	Srbija	80	1.544	71
106.	SRPSKA AKADEMIJA NAUKA I UMETNOSTI, Beograd	Srbija	12	154	14
107.	BUDJA Avguština, Landskrona	Švedska	1	23	
108.	KUNGLIGA BIBLIOTEKET, Stockholm	Švedska	2	45	3
109.	BIBLIOTHEQUE DES NATIONS UNIES, Geneve	Švica	/	/	4
110.	BIBLIOTHEQUE PUBLIQUE ET UNIVERSITAIRE, Geneve	Švica	/	/	5
111.	ÖFFENTLICHE BIBLIOTHEK DER UNIVERSITET, Basel	Švica	/	/	15
112.	PRO HELVETIA, Zürich	Švica	/	/	4
114.	SWISS NATIONAL LIBRARY, Bern	Švica	/	/	4
115.	MILLI KUTUPHANE, Ankara	Turčija	/	/	4
116.	KATEDRA ISTORIJA SLAVJANSKIH KRAIN, L'viv	Ukrajina	/	/	4
117.	V. VERNADSKY NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE, Kijev	Ukrajina	/	/	12
118.	BIBLIOTECA APOSTOLICA VATICANA, Roma	Vatikan	/	/	4
119.	PONTIFICIA UNIVERSITA URBANIANA, Roma	Vatikan	/	/	16

	knjižnica	država	mono- grafije	vrednost monogra- fij (EUR)	periodi- ka (kosi)
120.	BODLEIAN LIBRARY, Oxford	Vel. Britanija	3	66	38
121.	BRITISH LIBRARY, London	Vel. Britanija	185	3.851	109
122.	LIBRARY OF THE UNIVERSITY, Nottingham	Vel. Britanija	/	/	10
124.	UCL SSEES, London	Vel. Britanija	/	/	5
125.	UNIVERSITY OF BRADFORD LIBRARY, Bradford	Vel. Britanija	/	/	4
126.	ARIZONA STATE UNIVERSITY, Tempe	ZDA	/	/	4
127.	COLUMBIA UNIVERSITY, New York	ZDA	3	63	10
128.	EARL. K. LONG LIBRARY, New Orleans	ZDA	/	/	4
129.	GENERAL LIBRARY, Berkeley	ZDA	7	129	38
130.	INDIANA UNIVERSITY, Bloomington	ZDA	11	124	
131.	LIBRARY OF CONGRESS, Washington	ZDA	87	1.926	231
132.	MEMORIAL LIBRARY, Madison	ZDA	/	/	7
133.	NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE, Bethesda	ZDA	/	/	4
134.	STANFORD UNIVERSITY, Stanford	ZDA	5	107	21
136.	UNIVERSITY OF KANSAS LIBRARIES, Lawrence	ZDA	4	86	23
137.	UNIVERSITY OF PITTSBURGH, Pittsburgh	ZDA	/	/	4
138.	UNIVERSITY OF WASHINGTON, Seattle	ZDA	41	1.025	61
139.	YALE UNIVERSITY, New Haven	ZDA	17	327	19
	SKUPAJ		1.051	20.893	1.779

Seznam vsebuje poslano gradivo ne glede na način nabave, pri serijskih publikacijah je všteta Slovenska bibliografija.

Tabela 3.2: Nabava e–virov v letu 2011

Tabela 3.2.1: Novo pridobljeni e–viri v letu 2011

št.	naslov e–vira	založnik	vir (so)financiranja za NUK
1.	Academic Collection (e-knjige)	EBSCO Information Services	MK

Tabela 3.2.2: Obnovljeni e–viri v letu 2011

št.	naslov e-vira	delež plačila naročnine NUK	vir (so)financiranja za NUK	dostopnost za uporabnike / člane	način pridobivanja: konzorcijsko / nekonzorcijsko
1.	APS Journals	100 % za e–dostop	MK	NUK, 11 knjižnic UL, UM, UP, UNG in en raziskovalni inštitut	COSEC
2.	Anthrosource	10 %	MK, FDV	NUK, UL	COSEC
3.	Berg Fashion Library	0	–	1 splošna knjižnica	COSEC
4.	Britannica Online	100 % za UL	MK	NUK, UL, MKL, Goriška knjižnica	COSEC
5.	CINAHL with Full Text	0	–	UKM, Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice, Fakulteta za zdravstvene vede UM, Zdravstvena fakulteta UL, Visoka šola za zdravstvo Novo mesto	COSEC
6.	Communication and Mass Media Complete	33 %	MK	NUK, UL, UM	COSEC
7.	EBSCOhost z nadgrajeno zbirko Academic Search Complete	80 %	ARRS, ZBDS (sredstva MK)	NUK in UL, UM, UP, UNG, splošne knjižnice, 11 raziskovalnih inštitutov	COSEC
8.	Emerald Management Extra	100 %	ARRS	NUK, UL, UM, UP	COSEC
9.	Encyclopedia of Library and Information Science	100 %	MK	NUK, UL	COSEC
10.	ERIC	0	MK	NUK, UL	COSEC
11.	FRANCIS	100 %	MK	NUK, UL	NUK
12.	Grove Art	0	UL	NUK, UL, UM, 7 splošnih knjižnic	COSEC
13.	Grove Music	0	UL	NUK, UL, UM, 9 splošnih knjižnic	COSEC
14.	GV-IN	100 %	MK	NUK	NUK
15.	IUS INFO in EURO IUS INFO	100 % (1 geslo)	MK	NUK, 12 knjižnic UL, UM, UP, splošne knjižnice	COSEC
16.	Keesing's World Archive	100 %	MK	NUK, UL	COSEC
17.	Library literature & info science full text (Wilson)	100 %	MK	NUK, UL	NUK
18.	Linguistics and Language Behaviour Abstracts (CSA)	100 %	MK	NUK, UL	NUK
19.	Library Press Display	100 %	MK	NUK	NUK
20.	LISA	100 %	MK	NUK, UL	NUK
21.	LRC	100 % za UL	MK	UL, UM	COSEC
22.	MLA	100 %	MK	UL, UM	COSEC
23.	Naxos Music Library	100 %	MK	NUK, UL	NUK
24.	Naxos Music Library Jazz	100 %	MK	NUK, UL	NUK

št.	naslov e-vira	delež plačila naročnine NUK	vir (so)financiranja za NUK	dostopnost za uporabnike / člane	način pridobivanja: konzorcijsko / nekonzorcijsko
25.	Naxos Video Library	25 %	MK, AGRFT, AG, FF – Muzikologija	NUK, UL	COSEC
26.	Oxford English Dictionary Online	0	UL	NUK, UL, UM, Onkološki inštitut, 4 splošne knjižnice	COSEC
27.	Oxford Journals Online	100 %	MK	NUK, UL	COSEC
28.	Oxford Reference Online	0	UL	NUK, UL, UM, 7 splošnih knjižnic	COSEC
29.	Oxford Scholarship Online	0	UL	NUK, UL, UM	COSEC
30.	PsycArticles	25 % za UL	MK	NUK, 4 knjižnice UL, 3 knjižnice UM	COSEC
31.	PsycBooks	100 % za UL	MK	NUK, 4 knjižnice UL	COSEC
32.	PsycInfo	25 % za UL	MK	NUK, 4 knjižnice UL, 3 knjižnice UM	COSEC
33.	PsycIndexplus	0	FF	NUK, 4 knjižnice UL	COSEC
34.	RILM Abstract of Music Literature	100 %	MK	NUK, UL	NUK
35.	SAGE Journals Online	100 %	ARRS	NUK, UL, UM, UP	COSEC
36.	SocINDEX with Full Text	33 %	MK	NUK, UL, UM	COSEC
37.	Sociological Abstracts (CSA)	100 %	MK	NUK, UL	NUK
38.	Source OECD	100 % za UL	MK	NUK, UL	NUK
39.	Tax-Fin-Lex	100 % za NUK	MK	NUK	COSEC
40.	Ulrich's periodicals directory	100 %	MK	NUK, UL	NUK
41.	Who's Who in Who Was Who	0	–	3 splošne knjižnice	COSEC

Tabela 3.2.3: Odpovedani e-viri v letu 2011

št.	naslov e-vira	delež plačila naročnine NUK	vir (so)financiranja za NUK	dostopnost za uporabnike / člane	način pridobivanja: konzorcijsko / nekonzorcijsko
1.	Ebrary	100 %	MK	NUK, UL	COSEC
2.	World marketing data and statistics on the Internet – Passport GMID	100 %	MK	NUK, UL	NUK

Legenda: ARRS Agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije
 UL Univerza v Ljubljani
 UM Univerza v Maribor
 UP Univerza na Primorskem
 MK Ministrstvo za kulturo

Priloga 4: ZAŠČITA IN RESTAVRIRANJE GRADIVA PO POSEBNIH ZBIRKAH V LETU 2011

zbirka	načrtovano	doseženo
Rokopisna zbirka	<p>Zaščita gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaščitni ovoji za rokopisno gradivo: 1.000 trdih map s platnicami, 5.000 map iz brezislinskega papirja – skupaj zaščitne škatle po meri knjige: 100 kosov – skupaj prestavitev in čiščenje šolskih Izvestij: približno 10 metrov gradiva <p>Konserviranje/restavriranje gradiva: restavriranje ene od zapuščin večjega obsega (pribl. 3.000 kosov gradiva) ter sprotne popravila rokopisnega gradiva za potrebe razstav in urgentna popravila posameznih kosov gradiva v procesu katalogizacije (20 kosov).</p>	<p>Zaščita gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – velike sestavljene mape: 11 kosov – mape iz papirja: 3.000 kosov – zaščitne mape/škatle iz trajno obstojnih materialov, nabavljeno 1.800 kosov (od tega jih je 250 zgibanih in pripravljenih) – zaščitne škatle po meri knjige (26 kosov) – izdelava paspartujev, razstava Kristina Brenk (7 kosov) – zaščita Izvestij (suho čiščenje gradiva, popravila hujših raztrganin, zgibanje 125 škatel – skupno z letom 2010 je 212 map) – knjižna naslonila za razstave – zaščita palmovih listov in bakrenih listov (Tyvek + 1 zaščitna škatla) – čiščenje rokopisnih fragmentov (17 kosov) – zaščita 3 rokopisnih fragmentov (2 škatli, 3 paspartuji) <p>Konserviranje/restavriranje gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inkunabula Ti II 88 (restavrirano 30 listov + 4 spojni listi, izdelava novih platnic in prevezava) + zaščitna škatla – Bibliographisches Lexikon RR II 24 (restavrirano 32 listov + 4 spojni listi, izdelava novih platnic + prevezava) – Ms 680 (restavriranje vezave) + škatla – Restavriranje Prešernovega rodovnika, izdelava specialne velike mape – Za potrebe razstave v Narodni galeriji restavriranje raztrganin na 13 risbah + zaščitne mape iz papirja – Zapuščina Dragotina Ketteja (pregled, restavriranje 93 listov, 3 beležke + 15 listov), izdelani 2 zaščitni škatli, 3 ovoji, 75 map iz papirja – Zapuščina Kristine Brenk (odstranjevanje samolepilnih trakov, suho čiščenje, ročno popravilo raztrganin, 2 dokumenta) – Zapuščina Frana Levstika (popis stanja, suho čiščenje 412 dokumentov in ročno popravilo raztrganin 312 dokumentov) – Zbirka avtografov (1 knjiga popravilo vezave; 1 knjiga ročno popravilo raztrganin 26 pol, 1 prevezava)
Zbirka starih tiskov	<p>Zaščita gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sprotni pregled in popis stanja in ohranjenosti gradiva ter sestava predlogov za restavratska popravila – tekoče ob bibliografski obdelavi. – sprotno čiščenje gradiva (ob 	<p>Zaščita gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 11 škatel (10 za restavrirano gradivo), 1 mapa – suho čiščenje 26 knjig

zbirka	načrtovano	doseženo
	<p>katalogizaciji).</p> <ul style="list-style-type: none"> – izdelava zaščitnih ovitkov in škatel za najbolj ogroženo gradivo (200 kosov za gradivo različnih formatov). <p>Konserviranje/restavriranje gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – restavriranje (dva predloga): <i>Hortulus animae</i>, 1548 in 1516. 	<p>Konserviranje/restavriranje gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Signatura 573 (restavrirani listi knjižnega bloka 150 listov, nova pergamentna vezava) – GS 0 3910 (popravilo listov, nova vezava) + zaščitna škatla – Signatura 512686 (restavriranje vezave in bloka 131 listov) + škatla – Signatura 550456 (restavriranje vezave in bloka 160 listov) + škatla – Signatura 559079 (minimalni poseg) + škatla – Signatura 3910 (restavriranje vezave, blok 53 listov) + škatla – Signatura GS 0 12950 (restavriranje vezave, bloka 192 listov) + škatla – Signatura GS II 1236 (restavriranje vezave, bloka 34 listov) + škatla – Signatura 701 892 (restavriranje vezave, bloka 211 listov) + škatla – Signatura GS III 22325 (restavriranje vezave) + škatla – Signatura a I 21064 (restavriranje vezave) + škatla – Signatura GS II 772459 (2 lista, restavriranje) + zaščitna mapa – Signatura 11955 (restavriranje vezave) + katla
<p>Kartografska in slikovna zbirka</p>	<p>Zaščita gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaščitne škatle za atlase: 10 – zaščitne škatle za zapuščine: 30 – zaščitne mape: format III (10 kosov), format IV (20 kosov), format V (10 kosov), format VII (50 kosov) <p>Konserviranje/restavriranje gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – čiščenje in restavriranje 20 zemljevidov, 30 plakatov in 45 kosov slikovnega gradiva – čiščenje in restavriranje atlasa N. Sanson: <i>Die ganze Erd Kugel Bestehend in der ...</i>, 1678; popravilo listov ter vezav 	<p>Zaščita gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaščitne škatle za atlase (27 kosov po meri izdelanih škatel zelo velikih formatov) – zaščitne škatle za grafične liste (2 kosa, Kos) – velike sestavljene mape (54 kosov) – mape z zavihki (104 kosi) – mape iz papirja (250 kosov) – 118 fotografij: vstavljanje v poliestrske žepke, izdelava paspartujev za razstavo <i>Gorska fotografija</i> – tulec za zemljevid (Fischer) <p>Konserviranje/restavriranje gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kos, risbe 21 kosov: restavriranje, izdelava paspartujev, 2 zaščitni škatli – 1 odstranitev paspartujev (lepljenka 170/3) – 2 grafiki, 1 razglas (odstranitev paspartujev, popravila, zaščita) – Slike Dobrila, 11 kosov (odstranjevanje paspartujev, popravila raztrganin, zaščita z mapami iz papirja) – Zemljevid Z-372200, restavriranje – 3 plakati (Gr V 2941, 2942 in Gr VI 836 popravila) – 7 plakatov (Koroški plebiscit; restavriranje) + 7 map iz papirja – 1 gledališki plakat B: Nušić: <i>Pani Ministrowa</i>

zbirka	načrtovano	doseženo
		<ul style="list-style-type: none"> – 24 zemljevidov restavriranje za razstavo <i>Gorska fotografija</i> – Bacon's portable atlas (G A I 513). popravilo – 15 enot zemljevidov + 3 grafični listi restavriranje (suho čiščenje, odstranjevanje samolepilnih trakov, pranje, razkisljevanje...): Z 315 – 4, Z 281.9.9 – 39, Z 282.4 – 81, GR III – 4280, GR II – 3832, GR II – 3836, Z 372.9.4 – 4, Z 275 – 26, Z 281.9.5 – 11, Z 282.4 – 66, Z 281.9.9 – 90, Z 282.9.9 – 90, Z 372.9.4 – 3, II – 23/114, Spezial Karte des Herzogthums Krain (brez signature), Wien, Z 281.9.9 – 56, Wien, Z 281.9.9 – 57 – Z 282.6 – 152 zemljevid Fisher – restavriranje, zaščita v posebnem tulcu
Glasbena zbirka	<p>Zaščita gradiva: Potreben material:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pribl. 5.000 zaščitnih srajčk različnih formatov, – pribl. 1.000 zaščitnih map za stare tiske, – pribl. 600 map z zavihki različnih formatov, – 10 zaščitnih škatel za stare glasbene tiske, – 30 zaščitnih škatel za zapuščine. <p>Opravljen delo v zbirki</p> <ul style="list-style-type: none"> – oprema in zaščita pribl. 1.000 kosov na novo prejetega in bibliografsko obdelanega gradiva na papirju ter pribl. 500 zvočnih nosilcev – izdvojiti pribl. 1.000 enot rokopisnega in tiskanega notnega gradiva iz arhiva nekdanje Filharmonične družbe (1794–1919) in drugega dragocenega starejšega notnega gradiva (do leta 1900), ki ga je potrebno na novo zaščititi – selitev izbranih postavitvenih izvodov starejših tujih publikacij v dislocirano skladišče ter ločevanje postavitvenih in arhivskih izvodov publikacij slovenike in premeščanje v dislocirano skladišče (pribl. 3.000 kosov). – zaščita celotne rokopisne zapuščine skladateljev Janeza Kuharja in Uroša Kreka (pribl. 3.000 bibliografskih enot) – presnemavanje gramofonskih plošč in zvočnih kaset slovenike ter – zamenjava notranjih zaščitnih ovojev 9.000 velikih in malih vinilnih gramofonskih plošč 	<p>Zaščita gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaščitne škatle za trezor (27 kosov) + čiščenje 27 knjig v trezorju – zaščitne škatle za vinilne plošče (39 kosov), kupljenih 4.000 notranjih ovojev <p>Opravljen delo v zbirki</p> <ul style="list-style-type: none"> – oprema 2.175 enot gradiva, od tega 513 za arhiv – gradivo je bilo poiskano in izdvojeno (približno 2.000 enot, ne pa tudi na novo zaščiteno) – poteka sproti; doslej ločenih in označenih 500 starejših tujih notnih tiskov in približno 100 arhivskih izvodov – nerealizirano; v teku je zaščita rokopisne zapuščine Bojana Adamiča – nerealizirano – v pripravi, v Centru za ohranjanje knjižničnega gradiva izdelanih 5 škatel za male vinilne gramofonske plošče ter 34 velikih, kupljeno 4.000 notranjih ovojev za velike vinilne plošče <p>Konserviranje/restavriranje gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zapuščina Dragotina Cvetka (2 listini – suho čiščenje, odstranjevanje samolepilnih trakov, ročno popravilo raztrganin, zaščitni srajčki)
Zbirka serijskih publikacij		<p>Zaščita gradiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mape z zavihki (374 kosov) – mape s trakom (5.300 kosov)

zbirka	načrtovano	doseženo
		Konserviranje/restavriranje gradiva: <ul style="list-style-type: none"> – popravilo 1 časopisa – popravilo Tržaškega imenika iz leta 1941 – 18 zvezkov vezanih časopisov, ki so bili namočeni pri vdoru vode v skladišče
Zbirka PKG	<ul style="list-style-type: none"> – zaščitne mape za drobni tisk velikost 33 x 24 cm z zavihki (400 kosov) – zaščitne mape za drobni tisk velikost 22 x 16 cm z zavihki (300 kosov) – zaščitne mape za drobni tisk velikost 31 x 22 cm (300 kosov) 	<ul style="list-style-type: none"> – mape s trakovi (300 kosov) – mape z zavihki (450 kosov)
Zbirka tiskov Slovencev zunaj Republike Slovenije	<ul style="list-style-type: none"> – postopno vezanje letnikov periodike - zlasti tiste, ki je prenehala izhajati (20 letnikov) – sprotno popravljanje poškodovanega gradiva – vezave knjig in zatrgane periodike (10 enot) 	<ul style="list-style-type: none"> – vezava 10 letnikov
redno skladišče		<ul style="list-style-type: none"> – izdelava zaščitnih kuvert iz papirja (545 kosov) – zaščitne mape iz papirja (100 kosov) – mape s trakom (350 kosov) Konserviranje/restavriranje gradiva: <ul style="list-style-type: none"> – 63 enot gradiva – prevezave, popravila novejšega gradiva

Priloga 5: MEDNARODNA DEJAVNOST KNJIŽNICE IN ZAPOSLENIH

Udeležba na letnih konferencah in sestankih mednarodnih združenj in agencij (člani delovnih teles):

- **IFLA, 77. generalna konferenca**, San Juan (Puerto Rico), avgust 2011 (Irena Kavčič; Branka Badovinac in Špela Razpotnik – financiral ZBDS; Melita Ambrožič in Alenka Kavčič-Čolić – sofinancirala ARRS in Evropska komisija v okviru projekta EOD);
- **LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche)**, letna konferenca, Barcelona (Španija), julij 2011 (Mateja Komel Snoj, Ines Jerele – aktivna udeležba, financirana iz projekta IMPACT);
- **CENL (Conference of European National Librarians)**, letna konferenca direktorjev evropskih nacionalnih knjižnic, in **Konferenca Linked Worlds**, København, september 2011 (Mateja Komel Snoj);
- **The European Library**, sestanek Upravnega odbora (Management Board), Haag (Nizozemska), april in København (Danska), september 2011 (Zoran Krstulović);
- **The European Library**, sestanka Contacts Working Group (CWG), Haag (Nizozemska), junij 2011; Beograd (Srbija), november 2011 (Karmen Štular Sotošek);
- **The European Library**, sestanek Editorial Working Group (EWG), Beograd (Srbija), november 2011 (Žiga Cerkvjenik);
- **The European Library**, sestanek Technical Working Group (TWG), Haag (Nizozemska), april 2011; Beograd (Srbija), november 2011 (Tine Musek);
- **UDC Consortium**, sestanek Uredniškega odbora (UDC Editorial Workshop), Haag (Nizozemska), september 2011 (Darija Rozman);
- **ISBN**, sestanki Sveta direktorjev: London, april 2011, Pretoria (Južna Afrika), september 2011, tri telefonske konference, marec, oktober in november 2011 (Alenka Kanič);
- **Regionalno srečanje ISBN**, organizacija srečanja za Balkan, Ljubljana, junij 2011 (Metka Kramberger, Mojca Trtnik, Alenka Kanič);
- **ISBN**, generalna skupščina ISBN, Pretoria (Južna Afrika), september 2011 (Alenka Kanič);
- **ISMN**, generalna skupščina ISMN in posvetovanje, Pretoria (Južna Afrika), september 2011 (Alenka Kanič);
- **IIPC**, sestanek generalne skupščine in zasedanja delovnih skupin, Haag (Nizozemska), maj 2011 (Janko Klasinc);
- **Council of Content Providers and Aggregators (CCPA)**, Annual General Meeting in WG 5, Rotterdam (Nizozemska), december 2011 (Mojca Šavnik); financirano s sredstvi Europeane;
- **Council of Content Providers and Aggregators (CCPA)**, Annual General Meeting, Rotterdam (Nizozemska), december 2011 (Zoran Krstulović); financirano s sredstvi Europeane;
- **ICA Commission on Digital Technologies in Cartographic Heritage**, Haag (Nizozemska), april 2011 (Renata Šolar).

Poti, financirane iz projektnih in drugih virov:

- **IMPACT, letna skupščina**, München (Nemčija), april 2011 (Ines Jerele); **otvoritev Kompetenčnega centra za digitalizacijo**, London (Velika Britanija), oktober 2011 (Alenka Kavčič-Čolić, Ines Jerele); **zaključni sestanek projekta**, Obergurgl (Avstrija), december 2011 (Alenka Kavčič-Čolić, Ines Jerele); vse financirano s sredstvi projekta;
- **Europeana Travel, skupščina projekta**, Dunaj (Avstrija), april 2011 (Žiga Cerkvjenik, Zoran Krstulović, Karmen Štular Sotošek); **revizijski sestanek**, Luksemburg (Luksemburg), junij 2011 (Zoran Krstulović, Karmen Štular Sotošek); vse financirano s sredstvi projekta;
- **EOD (E-Books on Demand), sestanek**, Innsbruck (Avstrija), februar 2011 (Alenka Blatnik, Matija Brumen, Ines Jerele); **sestanek**, Gradec, (Avstrija), marec 2011 (Alenka Blatnik, Matija Brumen in Milan Štupar); **letni sestanek partnerjev projekta**, Umea (Švedska), maj 2011 (Alenka Blatnik, Matija Brumen in Alenka Kavčič-Čolić); **tehnični sestanek z delavnic**, Lizbona

- (Portugalska), november 2011 (Alenka Blatnik, Matija Brumen, Alenka Kavčič-Čolić in Sonja Svobljšek – aktivna udeležba); vse financirano s sredstvi projekta;
- **eIFL.net, generalna skupščina**, Minsk (Belorusija), junij 2011 (Karmen Štular Sotošek); sredstva eIFL.net;
 - **COAR, letna skupščina**, Debrecen (Madžarska), marec 2011 (Alenka Kavčič-Čolić); financirano s sredstvi projekta EOD;
 - **Europeana Open Culture 2011, delavnica Digitalizacija**, Varšava (Poljska), oktober 2011 (Daša Pokorn); financirano s sredstvi projekta;
 - **European Cultural Commons**, konferenca, Varšava (Poljska), oktober 2011 (Mateja Komel Snój, Karmen Štular Sotošek); financirano s sredstvi Europeane;
 - **Prvo srečanje EURIG**, Frankfurt (Nemčija), december 2011 (Irena Kavčič); stroške udeležbe krila sama;
 - **Začetni sestanek projekta ENUMERATE**, Birmingham (Velika Britanija), junij 2011 (Gorazd Vodeb); financirano s sredstvi projekta.

Udeležba na mednarodnih strokovnih srečanjih:

- **IADA simpozij 2011 (International association of book and paper conservators)**, Bern (Švica), maj 2011 (Andrej Štolfa, Jasna Malešič); aktivna udeležba, financirana s sredstvi Centra odličnosti PoliMat;
- **Posvetovanje Arhivi, knjižnice, muzeji**, Poreč (Hrvaška), november 2011 (Alenka Blatnik, Matija Brumen); aktivna udeležba, financirana s sredstvi projekta EOD;
- **TCDL**, letna konferenca, Berlin (Nemčija), september 2011 (Matjaž Kragelj, Tine Musek);
- **Technology@WORK**, konferenca podjetja HP, Istanbul (Turčija), maj 2011 (Janez Groznik);
- **IOLIM (International Online Information)**, London (Velika Britanija), november 2011 (Karmen Štular Sotošek, Srečko Bončina – financiral ZBDS);
- **Internet Librarian International**, London (Velika Britanija), oktober 2011 (Nataša Jordan);
- **ERA2011 - Electronic Resources for Albania**, Maribor (Slovenija), januar 2011 (Srečko Bončina); aktivna udeležba;
- **13. srečanje ICOLC (International Coalition of Library Consortia)**, Istanbul, Turčija, september 2011 (Srečko Bončina); aktivna udeležba;
- **Posvetovanje hrvaških splošnih knjižnic**, Sv. Martin na Muri (Hrvaška), maj 2011 (Milena Bon); aktivna udeležba;
- **RDA – Resource Description and Access: Foundations, Changes and Implementation**, San Juan (Puerto Rico), avgust 2011 (Irena Kavčič);
- **SEEDI konferenca 2011**, Zagreb (Hrvaška), maj 2011 (Zoran Krstulović, Mojca Šavnik, Tine Musek, Ines Jerele – sredstva projekta IMPACT, Alenka Blatnik in Matija Brumen – sredstva projekta EOD); vsi aktivna udeležba;
- **EBLIDA in NAPLE**, Malaga in Sevilla (Španija), maj 2011 (Gorazd Vodeb);
- **Europeana Tech**, Dunaj (Avstrija), oktober 2011 (Mojca Šavnik); financirano s sredstvi Europeane;
- **Knjižnice u društvu znanja**, 11. okrogli stol o slobodnem pristupu informacijama, Zagreb (Hrvaška), december 2011 (Karmen Štular Sotošek);
- **Classification and Ontology**, 3. bienalna konferenca, Haag (Nizozemska), september 2011 (Darija Rozman);
- **Mednarodno posvetovanje Codex Suprasliensis**, Sofija (Bolgarija), avgust 2011 (Ines Jerele – stroške je delno kril organizator, delno projekt IMPACT); aktivna udeležba.

Izobraževanje, študijska bivanja in staži v tujini:

- **Študijski obisk Nacionalne knjižnice Danske za slepe**, Kopenhagen (Danska), september 2011 (Kristina Janc); financirano v okviru programa Grundtvig CMEPIUS.

Obiski tujih sejmov:

- **Glasbeno–založniški sejem**, Frankfurt (Nemčija), april 2011 (Domen Prezelj);
- **Sarajevski knjižni sejem in 7. konferenca knjižničarjev slavistov**, Sarajevo (BiH), april 2011 (Tereza Poličnik-Čermelj, Helena Janežič); aktivna udeležba;
- **Interliber in delovni obisk Narodne i sveučiliščne knjižnice (NSK)**, Zagreb (Hrvaška), november 2011 (Majda Kotnik–Verčko, Valerija Žagar in Irena Sešek);
- **Avstrijski knjižni sejem in obisk avstrijske nacionalne knjižnice (ÖBN)**, Dunaj (Avstrija), november 2011 (Valerija Žagar, Damijana Kisovec, Irena Sešek);
- **Leipziger Buchmesse** in obisk knjižnic **Deutsche Nationalbibliothek**, Leipzig in **Staatsbibliothek**, Berlin (Nemčija), marec 2011 (Valerija Žagar, Irena Sešek).

Obiski sorodnih ustanov:

- **Obisk Slovenske čitalnice**, Regensburg (Nemčija), november 2011 (Irena Sešek, Valerija Žagar);
- **Obisk Narodne in študijske knjižnice in Knjižnice Dušana Černeta**, Trst (Italija), november 2011, (Mateja Komel Snoj, Helena Janežič);
- **Obisk Narodne i sveučiliščne knjižnice ter predstavitev portala Digitalne knjižnice Slovenije – dlib.si**, Zagreb (Hrvaška), maj 2011 (Zoran Krstulović, Mojca Šavnik);
- **Obisk Narodne biblioteke, Doma vojske Srbije, Muzikološkega inštituta in Srpske kinoteke**, Beograd (Srbija), marec 2011 (Domen Prezelj).

Mednarodna izmenjava strokovnjakov:

- **Češka nacionalna knjižnica**, Šárka Handlová, sodelavka glasbene zbirke, junij 2011. Zaradi varčevalnih ukrepov iz NUK na izmenjavo nismo poslali nobenega sodelavca.

Obiski tujih strokovnjakov in protokolarni obiski v NUK:

- 12. januar: podelitev nagrad španske ambasade za mlade prevajalce Easi v Veliki čitalnici NUK;
- 1. april: dr. Ismet Ovčina, direktor NUB BiH ob podpisu sporazuma ob sodelovanju;
- 10. maj: g. Felton Thomas, direktor Mestne knjižnice Cleveland;
- 7. september: Alberto Manguel, argentinski pisatelj.

Priloga 6: BIBLIOGRAFIJA ZNANSTVENIH IN STROKOVNIH PRISPEVKOV ZAPOSLENIH ZA LETO 2011

AMBROŽIČ Melita

Izhodišča za strokovne standarde in priporočila za visokošolske knjižnice. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. Dostopno na: <http://www.dlib.si/?urn=URN:NBN:SI:DOC-PDPPHGPR>. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z B. Badovinac, M. Kotar in D. Vovk.)

Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011. ISBN 978-961-6683-21-0. (Urednica publikacije skupaj z D. Vovk.)

Strokovna ekskurzija sekcije za potujoče knjižnice pri ZBDS : (Švica, 26.–28. junij 2011). *Potujoče novice*, 2011, letn. 6, št. 2, str. 4–9. (Skupaj s T. Mrgole Jukič.)

Strokovna ekskurzija Sekcije za potujoče knjižnice pri ZBDS : (Švica, 26.–28. junij 2011). *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 8, str. 31–36. (Skupaj s T. Mrgole Jukič.)

Testno podaljšanje odprtosti čitalniških prostorov NUK in CTK : (poročilo o projektu). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica : Centralna tehniška knjižnica, 2011. Dostopno na: <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-YVFHFDJ>. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z D. Vovk.)

Uporaba čitalniških prostorov in čitalniških storitev NUK in CTK : (rezultati ankete). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica : Centralna tehniška knjižnica, 2011. Dostopno na: <http://www.dlib.si/?urn=URN:NBN:SI:doc-5LXMW8PI>. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z D. Vovk.)

Visokošolske knjižnice in »standardi« – normiranje ali organizacija in evalvacija = Academic libraries and »standards« – prescribing norms or organization and evaluation. V: *Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011, str. 229–264. (Skupaj z D. Vovk.)

BADOVINAC Branka

Aspects of representation of library and information science. *New library world*, 2011, vol. 112, no. 7/8, str. 293–312. (Skupaj s P. Južnič.)

Izhodišča za strokovne standarde in priporočila za visokošolske knjižnice. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. Dostopno na: <http://www.dlib.si/?urn=URN:NBN:SI:DOC-PDPPHGPR>. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z M. Ambrožič, M. Kotar in D. Vovk.)

Lovro Stepišnik in potujoče knjižničarstvo na Slovenskem na prehodu iz 19. v 20. stoletje. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 2/3, str. 223–238. (Skupaj s P. Vozel.)

Pregled organiziranosti knjižničnih storitev za slepe in slabovidne v izbranih državah. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 2/3, str. 33–61. (Skupaj z D. Vovk.)

BAGARIČ Alenka

Seznam glasbenih del Marijana Lipovška. V: *Marijan Lipovšek*. Ljubljana: Akademija za glasbo, Katedra za zgodovino in literaturo, Oddelek za glasbeno pedagogiko, 2011, str. 181–217.

BAHOR Stanislav

Knjižnični sistem Slovenije 2009–2010 : stanje, trendi, izzivi. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2010. Dostopno na: http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/razvoj_KSS%202009_2010.pdf. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z E. Kodrič-Dačić, M. Bon, P. Čerče, K. Janc, M. Komel Snoj, M. Kotar, D. Legat, M. Seljak, D. Tizaj Marc in G. Vodeb.) (Izšlo 2011.)

Poročilo o delu specialnih knjižnic za leto 2010. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. (Skupaj z D. Tizaj Marc.)

BEŠTER Tomaž

»Še vedno velja pregovor, da je v pravih informacijah moč« : pogovor z dr. Alenko Kavčič-Čolić, novo predsednico IFLA Sekcije za informacijsko tehnologijo. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 9, str. 23–27.

Izobraževanje v knjižnicah. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 5, str. 18.

Kje iskati gibalo zgodovinskih sprememb? *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 1/2, str. 14–15.

Knjižnica ponoči. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 8, str. 37.

Knjižnično informacijsko znanje. *Šolska knjižnica*, 2011, letn. 21, št. 1, str. 52–53.

Navadna knjižnična zbirka. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 6, str. 19–20.

Prostovoljno pripravništvo in jaz. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 11, str. 23.

Računalništvo v oblaku. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 12, str. 22–25.

Referenčne storitve v spletu in uporabniška izkušnja. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 3/4, str. 20–21.

BLATNIK Alenka

EODISE : nov vmesnik za enoten dostop do EOD katalogov = EODISE : new interface for unified access to catalogues of EOD libraries. V: *Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011, str. 317–324. (Skupaj z M. Brumen.)

Recent developments and results from EOD - eBooks on demand from European libraries at National and university library. V: *Book of abstracts of the sixth SEEDI conference digitalization of cultural and scientific heritage, Zagreb, Croatia, 18–20 May 2011*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu [etc.], 2011, str. 31–32. (Skupaj z M. Brumen.)

BON Milena

Domoznanstvo v splošnih knjižnicah : zakonske in podzakonske podlage za zbiranje, obdelavo, varovanje in posredovanje domoznanskega gradiva. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 7, str. 4–7.

Kamenčki knjižnične dejavnosti : 2004–2009. V: *Knjižnica Pavla Golie Trebnje*. Trebnje: Knjižnica Pavla Golie, 2011, str. 28–29.

Knjižnica – komunikacijsko in multikulturno središče lokalne skupnosti : 8. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj – 18. do 21. maj 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 7, str. 23–25.

Knjižnice – kulturni, informacijski, obrazovni, socialni i komunikacijski centri. *Savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj*, 2011, št. 1, str. 16–17.

Knjižnični sistem Slovenije 2009–2010 : stanje, trendi, izzivi. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2010. Dostopno na: http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/razvoj_KSS%202009_2010.pdf. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z E. Kodrič-Dačić, S. Bahor, P. Čerče, K. Janc, M. Komel Snoj, M. Kotar, D. Legat, M. Seljak, D. Tizaj Marc in G. Vodeb.) (Izšlo 2011.)

Splošne knjižnice po knjižničnih območjih v letu 2009. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 2/3, str. 203–222.

Splošne knjižnice po knjižničnih območjih v letu 2010 = Public libraries by library regions in 2010. V: *Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011, str. 171–196.

Stanje domoznanstva v splošnih knjižnicah v Sloveniji na dan 31. 12. 2009 : analiza podatkov. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 7, str. 7–10. (Skupaj z D. Lujić, N. Hriberšek Vuk, S. Šuler Pandev, A. Klemen, A. Frkovič, M. Medic, M. Petrovič in A. Videc.)

Svetovalno delo območnih knjižnic : priporočila za usmerjanje svetovalnega dela. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. Dostopno na: <http://cezar.nuk.uni-lj.si/ook>. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z M. Gujtman in I. Oder.)

BONČINA Srečko

Nov iskalnik Narodne in univerzitetne knjižnice = New search engine of the National and University library. V: *Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011, str. 325–332.

Poročilo o uporabi storitve oddaljenega dostopa do informacijskih virov v letu 2010. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 1/2, str. 6–7.

Poročilo o uporabi storitve oddaljenega dostopa do informacijskih virov v letu 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 12, str. 10–11.

BRUMEN Matija

EODISE : nov vmesnik za enoten dostop do EOD katalogov = EODISE : new interface for unified access to catalogues of EOD libraries. V: *Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011, str. 317–324. (Skupaj z A. Blatnik.)

EODISE, nov vmesnik za enoten dostop do katalogov knjižnic mreže E-books on Demand in POD, tisk na zahtevo. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 9, str. 20.

Recent developments and results from EOD – eBooks on demand from European libraries at National and university library. V: *Book of abstracts of the sixth SEEDI conference digitalization of cultural and scientific heritage, Zagreb, Croatia, 18–20 May 2011*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu [etc.], 2011, str. 31–32. (Skupaj z A. Blatnik.)

HOČEVAR Matjaž

Slovenske bibliografije v letu 2010. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 2/3, str. 265–290.

JAGER Petra

Literaturi naproti : akad. prof. dr. Janko Kos. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. ISBN 978-961-6551-38-0. (Skupaj z M. Rupert in M. Grum.)

JAKLIČ Daniela

Prostovoljno pripravništvo : moja izkušnja. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 11, str. 24.

JANC Kristina

Knjižnični sistem Slovenije 2009–2010 : stanje, trendi, izzivi. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2010. Dostopno na: http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/razvoj_KSS%202009_2010.pdf. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z E. Kodrič-Dačić, S. Bahor, M. Bon, P. Čerče, M. Komel Snoj, M. Kotar, D. Legat, M. Seljak, D. Tizaj Marc in G. Vodeb.) (Izšlo 2011.)

JANEŽIČ Helena

Bara Remec – ilustratorka. *Novi glas*, 2011, leto 16, 11. avg., str. 10.

Dan odprtih vrat zbirke tiskov Slovencev zunaj Republike Slovenije. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 8, str. 30.

Dr. Andrej Kobal – dejaven za več življenj. *Mladika*, 2011, letn. 55, št. 8, str. 14–15.

Dr. Andrej Kobal – svetovni popotnik s slovensko dušo. *Prosveta*, 2011, letn. 104, št. 26, str. 4.

JERELE Ines

Izdelava korpusa starejših slovenskih besedil v okviru projekta IMPACT. V: *Meddisciplinarnost v slovenistiki*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011, str. 41–47. (Skupaj s T. Erjavec in M. Kodrič.)

Optical character recognition problems in mass digitization of historical newspapers and journals : end-user focused applicative solutions for Slovenian newspapers from the 18th to the 20th century. V: *Book of abstracts of the sixth SEEDI conference digitalization of cultural and scientific heritage, Zagreb, Croatia, 18–20 May 2011*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu [etc.], 2011, str. 35–36. (Skupaj s T. Erjavec, D. Pokorn in A. Kavčič-Čolić.)

Role of National and University Library of Slovenia in a multinational research project (IMPACT) : a case study. V: *LIBER 40th Annual Conference (29th June–2nd July, Barcelona, Spain)*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, 2011.

Supraseljski kodeks danes - 173 let pozneje ---. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 9, str. 16–18.

KANIČ Alenka

Regionalno srečanje ISBN : Ljubljana, 9. in 10. junij 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 7, str. 21–22.

KAVČIČ-ČOLIĆ Alenka

»Še vedno velja pregovor, da je v pravih informacijah moč« : pogovor z dr. Alenko Kavčič-Čolić, novo predsednico IFLA Sekcije za informacijsko tehnologijo. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 9, str. 23–27. (Intervju pripravil T. Bešter.)

Arhiviranje spletnih strani v Narodni in univerzitetni knjižnici. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 1, str. 209–232. (Skupaj z J. Klasinc.)

Dejavnost IFLINE Sekcije za informacijsko tehnologijo : poročilo s konference, San Juan, Portoriko, 11.–20. avgust 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 9, str. 14–16.

Optical character recognition problems in mass digitization of historical newspapers and journals : end-user focused applicative solutions for Slovenian newspapers from the 18th to the 20th century. V: *Book of abstracts of the sixth SEEDI conference digitalization of cultural and scientific heritage, Zagreb, Croatia, 18–20 May 2011*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu [etc.], 2011, str. 35–36. (Skupaj z I. Jerele, T. Erjavec in D. Pokorn.)

Pregled stanja trajnega ohranjanja digitalnih virov v Sloveniji. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 1, str. 15–38.

Razvoj knjižnice kroz europske projekte : slučaj Nacionalne i sveučilišne knjižnice Slovenije. V: *Slobodan pristup informacijama*. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2011, str. 32–41.

Trajno ohranjanje digitalnih virov v Sloveniji. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije : Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. ISBN 978-953-6001-78-1. (Urednica publikacije.)

Uvodnik v tematsko številko. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 1, str. 7–11.

KLASINC Janko

Arhiviranje spletnih strani v Narodni in univerzitetni knjižnici. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 1, str. 209–232. (Skupaj z A. Kavčič-Čolić.)

Poročilo s skupščine International internet preservation consortium (IIPC) : Den Haag, Nizozemska, 9. 5.–13. 5. 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 6, str. 12–15.

KOCIJANČIČ Gorazd

Dionizij Areopagit in evropsko izročilo. Ljubljana: Slovenska matica, 2011. ISBN 978-961-213-214-9. (Urednik publikacije skupaj z V. Snoj.)

Erotika, politika itn. : trije poskusi o duši. Ljubljana: Slovenska matica, 2011. ISBN 978-961-213-211-8.

KODRIČ, Maša

Izdelava korpusa starejših slovenskih besedil v okviru projekta IMPACT. V: *Meddisciplinarnost v slovenistiki*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011, str. 41–47. (Skupaj s T. Erjavec in I. Jerele.)

Sodelovanje NUK in IJS pri projektu IMPACT. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 5, str. 19–20.

Vloga Kristine Brenkove pri uveljavljanju slovenske mladinske književnosti v svetu : raziskava na podlagi virov iz zapuščine. *Otrok in knjiga*, 2011, letn. 38, št. 80, str. 47–54. (Skupaj z M. Ratković.)

KODRIČ-DAČIĆ Eva

Ker nas opredeljuje. V: *Knjižna dediščina Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper = I beni librari della Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistia*. Koper: Osrednja knjižnica Srečka Vilharja : Promocijsko, kulturno, izobraževalno in razvojno italijansko središče Carlo Combi = Capodistria: Biblioteca centrale Srečko Vilhar : Centro Italiano di Promozione, Cultura, Formazione e Sviluppo Carlo Combi, 2011, str. 3–5.

Knjižnične storitve za slepe, slabovidne in za osebe z motnjami branja v sistemu slovenskih javnih knjižnic. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 2/3, str. 17–31.

Knjižnični sistem Slovenije 2009–2010 : stanje, trendi, izzivi. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2010. Dostopno na: http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/razvoj_KSS%202009_2010.pdf. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj s S. Bahor, M. Bon, P. Čerče, K. Janc, M. Komel Snoj, M. Kotar, D. Legat, M. Seljak, D. Tizaj Marc in G. Vodeb.) (Izšlo 2011.)

Nacionalna biblioteka Slovenije. *Godišnjak Biblioteke Matice srpske*, 2010, str. 130–139. (Izšlo 2011.)

Se vidimo pred Borzo! *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 11, str. 15–16.

Statistika i vrednovanje slovenskih knjižnica = Statistics and evaluation of Slovenian libraries. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 2011, god. 54, br. 1/2, str. 291–306.

Študijska knjižnica : skrite korenine osrednjih območnih knjižnic. V: *Sto let razvoja Knjižnice Otona Župančiča*. Ljubljana: Mestna knjižnica, 2011, str. 17–28.

KOJC Meta

Mokro čiščenje likovnih del na papirju s pomočjo kapilarnega vleka. *Konservator-restavrator*, 2011, str. 43. (Skupaj z J. Malešič.)

KOMEL SNOJ Mateja

Knjižnični sistem Slovenije 2009–2010 : stanje, trendi, izzivi. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2010. Dostopno na: http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/razvoj_KSS%202009_2010.pdf. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z E. Kodrič-Dačić, S. Bahr, M. Bon, P. Čerče, K. Janc, M. Kotar, D. Legat, M. Seljak, D. Tizaj Marc in G. Vodeb.) (Izšlo 2011.)

La numérisation des fonds de bibliothèque = Digitalizacija knjižničnih fondov V: *Livre & numérisation*. Ljubljana: Institut français Charles Nodier, 2011, str. 98–129. (Skupaj z B. Racine.)

Pripravljanje Evrope za leto 2020 : vloga knjižnice v raziskovanju, izobraževanju in družbi : Getting Europe ready for 2020 : the library's role in research, education and society, LIBER 40th Annual Conference, Barcelona, 29. 6.–2. 7. 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 8, str. 15–27. (Skupaj z M. Božič, M. Kotar, Z. Petermanec in M. Pušnik.)

KOZJEK Andreja

Razstavljanje fragmentov srednjeveških rokopisov na pergamentu. *Konservator-restavrator*, 2011, str. 68. (Skupaj z A. Štolfa.)

KRAGELJ Matjaž

Nacionalni agregator e-vsebin s področja kulture: izhodišča in zasnova projekta. V: *Nove razmere in priložnosti v informatiki kot posledica družbenih sprememb*. Ljubljana: Slovensko društvo Informatika, 2011, 11 str. (Skupaj z Z. Krstulović.)

Trajno ohranjanje digitaliziranih virov : (arhivski) formati in datotečni standardi. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 3/4, str. 5–7.

Trajno ohranjanje digitaliziranih virov : podatkovna shramba - repozitorij. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 5, str. 4–7.

Zajem publikacij preko spleta. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 1/2, str. 4–6.

KRSTULOVIĆ Zoran

Bibliografija Eda Škulja. V: *EDO Škulj : 70 let življenja in ustvarjanja*. Celje: Celjska Mohorjeva družba : Društvo Mohorjeva družba, 2011, str. 89–189.

Library material digitization project coordination and e-content national aggregator in the field of culture. V: *Book of abstracts of the sixth SEEDI conference digitalization of cultural and scientific heritage, Zagreb, Croatia, 18–20 May 2011*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu [etc.], 2011, str. 24. (Skupaj z M. Šavnik.)

Nacionalni agregator e-vsebin s področja kulture: izhodišča in zasnova projekta. V: *Nove razmere in priložnosti v informatiki kot posledica družbenih sprememb*. Ljubljana: Slovensko društvo Informatika, 2011, 11 str. (Skupaj z M. Kragelj.)

MALEŠIČ Jasna

Mokro čiščenje likovnih del na papirju s pomočjo kapilarnega vleka. *Konservator-restavrator*, 2011, str. 43. (Skupaj z M. Kojc.)

Stabilisation of iron and copper containing papers V: *1st International Workshop of CoE PoliMat, 1st-2nd December, 2011, Ljubljana*. Ljubljana: PoliMat, 2011, str. 27–30. (Skupaj z D. Kočar in V. Zorko.)

The development of a paper stabilisation method : preliminary results on artificial ageing of paper samples with transition metal ions = Entwicklung einer Papierstabilisierungsmethode : vorläufige Ergebnisse einer künstlichen

Alterung von Papierproben mit Übergangsmetallionen. V: *IADA 2011*. Göttingen: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek, 2011, str. 27. (Skupaj z D. Kočar in A. Balažic Fabjan.)

MUSEK Tine

Digitization of old newspapers in The National and University Library of Slovenia (NUK) : examples of good practice. V: *Book of abstracts of the sixth SEEDI conference digitalization of cultural and scientific heritage, Zagreb, Croatia, 18–20 May 2011*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu [etc.], 2011, str. 37. (Skupaj z M. Šavnik in S. Baždar.)

Iskanje po vsebini video gradiva. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 11, str. 26–28.

PEČKO-MLEKUŠ Helena

Program izobraževanja NUK za leto 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 1/2, str. 8.

Program izobraževanja NUK za leto 2012. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 12, str. 12.

PELHAN Aljoša

Spletni splošni slovenski geslovník – SSSG v letu 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 12, str. 3.

POHAR-SUŠNIK Eva

Podelitev nazivov v knjižnični dejavnosti v letu 2010. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 6, str. 10–11. (Skupaj s Š. Razpotnik.)

POKORN Daša

Digitalizacija v Narodni in univerzitetni knjižnici v letu 2010. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 3/4, str. 16–17.

Digitalizirano v okviru projekta Europeana Travel. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 5, str. 20–22. (Skupaj z M. Šavnik.)

Optical character recognition problems in mass digitization of historical newspapers and journals : end-user focused applicative solutions for Slovenian newspapers from the 18th to the 20th century. V: *Book of abstracts of the sixth SEEDI conference digitalization of cultural and scientific heritage, Zagreb, Croatia, 18–20 May 2011*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu [etc.], 2011, str. 35–36. (Skupaj z I. Jerele, T. Erjavec in A. Kavčič-Čolić.)

POLIČNIK-ČERMELJ Tereza

Ideologija, politika, bibliotekarstvo – ICSL 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 5, str. 12–15.

Od mentorstva do mentorstva. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 11, str. 22.

Odpisano knjižnično gradivo slovenskih knjižnic v obdobju 2005–2010 skozi prizmo nacionalne knjižnice. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 2/3, str. 147–165.

Razvoj međuknjižnične posudbe i suvremenih usluga za koristnike : (između tradicije i tranzicije). *ICSL godišnjak međunarodnog sustrea bibliotekara slavista u Sarajevu*, 2009, god. 4/5, br. 4/5, str. 35–48. (Skupaj z V. Žagar.) (Izšlo 2011.)

PREZELJ Domen

Skladatelj Franc Rauter iz Roža. *Koledar Mohorjeve družbe v Celovcu*, 2011, str. 121–124.

RAZPOTNIK Špela

Podelitev nazivov v knjižnični dejavnosti v letu 2010. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 6, str. 10–11. (Skupaj z E. Pohar-Sušnik.)

RIFL Boris

Domoznanstvo in porazdelitev člankov v COBIB po skupini UDK 9 za obdobje 2005–2009 za osrednje območne knjižnice v Sloveniji. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 3/4, str. 3–5. (Skupaj s T. Enci.)

ROZMAN Darija

Kako katalogizatorji določijo ali identificirajo vsebino dokumenta?. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 7, str. 3.

Klasifikacija in ontologija. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 9, str. 3–4.

Nove poti predmetnega dostopa na Češkem : osredotočenje na potrebe uporabnikov. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 10, str. 3–4.

Povezovanje LCSH in LCC na spletu. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 8, str. 3.

Prekoordinacija ali postkoordinacija. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 6, str. 3.

Smernice za predmetni dostop v nacionalnih bibliografijah. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 5, str. 3–4.

UDK in folksonomije. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 1/2, str. 3.

RUPERT Marijan

Literaturi naproti : akad. prof. dr. Janko Kos. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. ISBN 978-961-6551-38-0. (Skupaj s P. Jager in M. Grum.)

SEŠEK Irena

Obisk nemške nacionalne knjižnice (Deutsche Bibliothek) in knjižnega sejma v Leipzigu ter Državne knjižnice v Berlinu (Staatsbibliothek zu Berlin – Preussischer Kulturbesitz) : Leipzig in Berlin, 17.–21. 3. 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 5, str. 8–10. (Skupaj z V. Žagar.)

SVOLJŠAK Sonja

Summer School in the Study of Old Books: Zadar, Croatia, 28th September to 2nd October 2009: proceedings, edited by Mirna Willer and Marijana Tomić. *Cataloging and classification quarterly*, 2012, vol. 50, iss. 1, str. 64–66. (Izšlo 2011.)

ŠAVNIK Mojca

Combining 3D technologies in the field of cultural heritage : three case studies. V: *The 12th international symposium on virtual reality, archaeology and intelligent cultural heritage VAST*. Aire-la-Ville: Eurographics Association, 2011, 4 str. (Skupaj z K. Antlejš, M. Erič, J. Slabe in B. Battestin.)

Digitalizirano v okviru projekta Europeana Travel. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 5, str. 20–22. (Skupaj z D. Pokorn.)

Digitization of old newspapers in The National and University Library of Slovenia (NUK) : examples of good practice. V: *Book of abstracts of the sixth SEEDI conference digitalization of cultural and scientific heritage, Zagreb, Croatia, 18–20 May 2011*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu [etc.], 2011, str. 37. (Skupaj s T. Musek in S. Baždar.)

Library material digitization project coordination and e-content national aggregator in the field of culture. V: *Book of abstracts of the sixth SEEDI conference digitalization of cultural and scientific heritage, Zagreb, Croatia, 18–20 May 2011*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu [etc.], 2011, str. 24. (Skupaj z Z. Krstulović.)

'Virtual Emona' on dLib.si using 3D technologies. *Pregled Nacionalnog centra za digitalizaciju*, 2011, br. 18, str. 19–27. (Skupaj s K. Antlejš, B. Županek in K. Celec.)

Virtualna Emona. *Življenje in tehnika*, 2011, letn. 62, št. 3, str. 50–55. (Skupaj z B. Županek in K. Antlejš.)

Virtualna zbirka 3D-predmetov iz rimske Emone na portalu Digitalne knjižnice Slovenije – dlib.si. *Argo*, 2011, letn. 54, št. 1, str. 135–140. (Skupaj z B. Županek in K. Antlejš.)

ŠOLAR Renata

Geospatialization and socialization of cartographic heritage. V: *Preservation in digital cartography*. Heidelberg ; New York: Springer, cop. 2011, str. 161–178. (Skupaj z D. Radovan.)

ŠTOLFA Andrej

Razstavljanje fragmentov srednjeveških rokopisov na pergamentu. *Konservator-restavrator*, 2011, str. 68. (Skupaj z A. Kozjek.)

ŠTULAR SOTOŠEK Karmen

Best practice examples in library digitisation. [S. l.]: Europeana.eu, 2011. Dostopno na: <http://www.dlib.si/?urn=URN:NBN:SI:doc-BBNAEBQJ>. Opis z dne 20. 1. 2012.

La labor del Open Society Institute y el acceso a recursos compartidos en Eslovenia (COSEC). *Clip*, 2011, no. 60, 1 str. Dostopno na: http://www.sedic.es/p_boletinclip60_confirma.asp. Opis z dne 20. 1. 2012.

TIZAJ MARC Damjana

Knjižnični sistem Slovenije 2009–2010 : stanje, trendi, izzivi. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2010. Dostopno na: http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/razvoj_KSS%202009_2010.pdf. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z E. Kodrič-Dačić, S. Bahor, M. Bon, P. Čerče, K. Janc, M. Komel Snoj, M. Kotar, D. Legat, M. Seljak in G. Vodeb.) (Izšlo 2011.)

Poročilo o delu specialnih knjižnic za leto 2010. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. (Skupaj s S. Bahor.)

Poročilo o delu splošnih knjižnic za leto 2010. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. (Skupaj z G. Vodeb.)

Poročilo o delu visokošolskih knjižnic za leto 2010. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011.

Slovenske knjižnice v letu 2010. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 9, str. 11–13.

Slovenske knjižnice v številkah 2001–2010 = Slovenian libraries in numbers 2001–2010. V: *Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011, str. 149–160.

VIDETIČ Silvester

Premislek o izmenjavi virov. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 12, str. 20.

VIRANT Katja

Ocena delovanja sistema notranjih kontrol v računovodstvu javnega zavoda : magistrsko delo. Ljubljana: [K. Virant], 2011.

VODEB Gorazd

Knjižnični sistem Slovenije 2009–2010 : stanje, trendi, izzivi. Ljubljana, 2010. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2010. Dostopno na: http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/razvoj_KSS%202009_2010.pdf. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z E. Kodrič-Dačić, S. Bahor, M. Bon, P. Čerče, K. Janc, M. Komel Snoj, M. Kotar, D. Legat, M. Seljak in D. Tizaj Marc.) (Izšlo 2011.)

Narodna in univerzitetna knjižnica je podala mnenja o izpolnjevanju pogojev za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 1/2, str. 4.

Poročilo o delu splošnih knjižnic za leto 2010. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. (Skupaj z D. Tizaj Marc.)

Značilnosti razvoja slovenskih splošnih knjižnic : kaj nam lahko povedo podatki iz meritev razvitosti? = Characteristics of Slovenian public libraries development : what can statistical data reveal?. V: *Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011, str. 161–169.

VOVK Damjana

Izhodišča za strokovne standarde in priporočila za visokošolske knjižnice. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011. Dostopno na: <http://www.dlib.si/?urn=URN:NBN:SI:DOC-PDPPHGPR>. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z B. Badovinac, M. Ambrožič in M. Kotar.)

Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011. ISBN 978-961-6683-21-0. (Urednica publikacije skupaj z M. Ambrožič.)

Pregled organiziranosti knjižničnih storitev za slepe in slabovidne v izbranih državah. *Knjižnica*, 2011, letn. 55, št. 2/3, str. 33–61. (Skupaj z B. Badovinac.)

Testno podaljšanje odprtosti čitalniških prostorov NUK in CTK : (poročilo o projektu). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica : Centralna tehniška knjižnica, 2011. Dostopno na: <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-YVFHFDJ>. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z M. Ambrožič.)

Uporaba čitalniških prostorov in čitalniških storitev NUK in CTK : (rezultati ankete). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica : Centralna tehniška knjižnica, 2011. Dostopno na: <http://www.dlib.si/?urn=URN:NBN:SI:doc-5LXMW8PI>. Opis z dne 20. 1. 2012. (Skupaj z M. Ambrožič.)

Visokošolske knjižnice in »standardi« – normiranje ali organizacija in evalvacija = Academic libraries and »standards« – prescribing norms or organization and evaluation. V: *Knjižnica : odprt prostor za dialog in znanje : zbornik referatov = Library : open space for dialogue and knowledge : proceedings.* Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2011, str. 229–264. (Skupaj z M. Ambrožič.)

ŽAGAR Valerija

Obisk nemške nacionalne knjižnice (Deutsche Bibliothek) in knjižnega sejma v Leipzigu ter Državne knjižnice v Berlinu (Staatsbibliothek zu Berlin – Preussischer Kulturbesitz) : Leipzig in Berlin, 17.– 21. 3. 2011. *Knjižničarske novice*, 2011, letn. 21, št. 5, str. 8–10. (Skupaj z I. Sešek.)

Razvoj međuknjižnične posudbe i suvremenih usluga za korisnike : (između tradicije i tranzicije). *ICSL godišnjak međunarodnog susreta bibliotekara slavista u Sarajevu*, 2009, god. 4/5, br. 4/5, str. 35–48. (Skupaj s T. Poličnik-Čermelj.) (Izšlo 2011.)

Priloga 7: ČLANSTVO ZAPOSLENIH V DOMAČIH IN MEDNARODNIH ORGANIH

7.1 Članstvo v vodstvenih in delovnih telesih mednarodnih organizacij oziroma strokovnih združenj:

- **CENL (Conference of European National Librarians)** (Mateja Komel Snoj, članica);
- **CDNL (Conference of Directors of National Libraries)** (Mateja Komel Snoj, članica);
- **EURID (European RDA Interest Group)** (Irena Kavčič, predstavnica NUK)
- **ICOM-CC (International Council of Museums – Committee for Conservation)**; (dr. Jasna Malešič, članica);
- **IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). Section on Information Technology** (Standing Committee, dr. Alenka Kavčič-Čolić, predsednica od avgusta 2011, tajnica upravnega odbora do avgusta 2011);
- **IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). Section for National Libraries** (Standing Committee, dr. Melita Ambrožič, članica);
- **IIPC (International Internet Preservation Consortium): Preservation Working Group** (dr. Alenka Kavčič-Čolić, članica);
- **ISBD Review Group** (Irena Kavčič, članica delovne skupine za vključitev neobjavljenih virov v ISBD);
- **ISBN International** (Alenka Kanič, podpredsednica Sveta direktorjev);
- **ISMN International, Advisory Panel Meeting** (posvetovalno telo, Alenka Kanič, članica);
- **Journal of Map & Geography Libraries** (dr. Renata Šolar, članica Uredniškega odbora);
- **LIBER (Ligue des bibliothèques européennes de recherche). Groupe des Cartothécaires** (dr. Renata Šolar, članica odbora);
- **MSEG (Member States Expert Group)** (mag. Zoran Krstulović, član)
- **The European Library** (mag. Zoran Krstulović, član Upravnega odbora); **Contacts Working Group** (mag. Karmen Štular Sotošek, članica); **Technical Working Group** (Tine Musek, član); **Editorial Working Group** (Žiga Cerkvjenik, član);
- **UDC Consortium. UDC Advisory Board** (mag. Darija Rozman, članica).

7.2 Članstvo v vodstvenih in delovnih telesih domačih organizacij in strokovnih združenj:

- **Agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije**
Strokovno telo za tujo literaturo in baze podatkov (Irena Sešek, članica)
- **Delovna skupina za standardizacijo SIST TC IDO**
mag. Stanislav Bahor, član
- **Institut informacijskih znanosti (IZUM)**
Upravni odbor IZUM (mag. Zoran Krstulović, član)
Svet članic COBISS (Irena Sešek, predsednica)
Referenčni servis Vprašaj knjižničarja, Upravni odbor (Srečko Bončina, član)
Referenčni servis Vprašaj knjižničarja, Skupščina izvajalcev (Srečko Bončina, član)
- **Komisija za podelitev nazivov v knjižnični dejavnosti (MK)**
mag. Špela Razpotnik, strokovna tajnica, dr. Eva Kodrič-Dačić, članica;
- **Komisija za priznavanje kvalifikacij bibliotekarske stroke**
dr. Eva Kodrič-Dačić, predsednica, mag. Helena Pečko Mlekuš, namestnica predsednice, Eva Pohar-Sušnik, tajnica, mag. Špela Razpotnik, članica;
- **Javna agencija RS za knjigo – Strateški svet**
dr. Eva Kodrič-Dačić, članica

- **Mestna knjižnica Ljubljana**
Svet zavoda (Pavla Meglič, članica)
Strokovni svet (Mojca Dolgan Petrič, članica)
- **Ministrstvo za kulturo**
Delovna skupina za izdelavo predlogov izvršilnih predpisov po Zakonu o knjižničarstvu (dr. Eva Kodrič-Dačić, mag. Stanislav Bahor, člana)
Delovna skupina za pripravo standardov za šolske knjižnice (mag. Stanislav Bahor, predsednik)
Skupina zunanjih strokovnjakov Ministrstva za kulturo za digitalizacijo, digitalno hrambo in spletno dostopnost kulturnih vsebin (mag. Zoran Krstulović, član)
Strokovna komisija za knjižnično dejavnost (Milena Bon, članica)
Strokovna skupina MK za pripravo pravilnika o strokovnih nazivih (dr. Eva Kodrič-Dačić, članica)
- **Ministrstvo za šolstvo in šport**
Ekspertna skupina za ocenjevanje vlog za izvedbo postopka javnega razpisa za sofinanciranje otroške, mladinske in strokovne periodike v letu 2010 in 2011 (Milena Bon, članica)
- **Nacionalni svet za knjižnično dejavnost**
dr. Melita Ambrožič, podpredsednica
- **Narodna in univerzitetna knjižnica**
Svet NUK (dr. Eva Kodrič-Dačić, predsednica)
Strokovni svet NUK (mag. Helena Pečko Mlekuš, predsednica, Marjeta Šušterčič in Matjaž Lulik, člana)
- **Slovenska sekcija IBBY** (Milena Bon, članica)
- **Slovenski glasbeni informacijski center (SIGIC)**
Upravni odbor (mag. Zoran Krstulović, predsednik)
- **Slovenski inštitut za standardizacijo**
Delovna skupina SIST/TC IDO (mag. Stanislav Bahor, član)
- **Statistični zavod Republike Slovenije**
Statistični sosvet za področje kulture (dr. Eva Kodrič-Dačić in mag. Stanislav Bahor, člana)
- **Unesco**
Slovenska nacionalna komisija za Unesco (Žiga Cerkvenc, član)
- **Univerza v Ljubljani**
Delovna skupina za upravljanje diKUL (Srečko Bončina, član)
Delovna skupina za medknjižnično izposojlo UL (mag. Majda Kotnik-Verčko, članica)
Delovna skupina za cenik knjižnic UL (mag. Majda Kotnik-Verčko, članica)
Delovna skupina za pridobivanje elektronskih virov (mag. Karmen Štular Sotošek, članica)
Delovna skupina za COBISS (Irena Sešek, članica)
Delovna skupina za informacijsko pismenost (dr. Melita Ambrožič, članica)
Komisija za Berčićeve nagrade, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete (dr. Eva Kodrič-Dačić, članica)
- **Zveza bibliotekarskih društev Slovenije**
Predsedstvo (dr. Melita Ambrožič, predsednica do 17. 12. 2011, mag. Špela Razpotnik, podpredsednica)

Sekcija za specialne knjižnice pri ZBDS (dr. Alenka Kavčič-Čolič, članica izvršnega odbora)
Upravni odbor Kalanovega sklada (mag. Majda Kotnik-Verčko, članica)

7.3 Članstvo v komisijah:

- **Arhitekturni natečaj za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za objekt NUK II**
Ocenjevalna komisija (Mateja Komel Snoj, članica)
- **Izpitna komisija za bibliotekarske izpite**
mag. Helena Pečko Mlekuš, predsednica, Eva Pohar-Sušnik, članica

7.4 Uredništvo domačih in tujih strokovnih publikacij

- **dLib.si eNovice**. Dostopno na: <http://www.dlib.si/novice>
Uredništvo (Daša Pokorn, odgovorna urednica)
- **Journal of Map & Geography Libraries**
Uredniški odbor (dr. Renata Šolar, članica)
- **Knjige v tisku**. Dostopno na: <http://www.nuk.uni-lj.si/nuk2.asp?id=260319154>
Uredništvo (Alenka Kanič, urednica)
- **Knjižnica**. Dostopno na: <http://revija-knjiznica.zbds-zveza.si/>
Uredništvo (mag. Branka Badovinac, glavna urednica)
Uredniški odbor (dr. Alenka Kavčič-Čolič, dr. Sonja Svolfjšak)
Uredniški svet (mag. Gorazd Vodeb, predsednik)
- **Knjižničarske novice**. Dostopno na: <http://www.nuk.uni-lj.si/knjiznicarskenovice/>
Uredništvo (Damjana Vovk, odgovorna urednica)
Uredniški odbor (Tomaž Bešter, Irena Kavčič, Daša Pokorn in mag. Darija Rozman, člani)
- **Memoria scripta Sloveniae**, knjižna zbirka
Uredniški odbor (mag. Stanislav Bahor, strokovni sodelavec)
- **Monumenta Bibliothecaria**, knjižna zbirka
Uredništvo (dr. Eva Kodrič-Dačić, urednica)
Uredniški odbor (mag. Stanislav Bahor, član)
- **Narodna in univerzitetna knjižnica** (spletna stran). Dostopno na: www.nuk.uni-lj.si
Uredništvo (Žiga Cerkvenc, urednik)
- **Nove knjige v NUK**. Dostopno na: <http://www.nuk.uni-lj.si/nuk2.asp?id=235628908>
Uredništvo (Irena Sešek, urednica)
- **Slovenske knjižnice v številkah**, knjižna zbirka
Uredništvo (dr. Eva Kodrič-Dačić, urednica)
- **Spletni splošni slovenski geslovnik** Dostopno na: <http://www.nuk.uni-lj.si/ssg/geslovnik.html>
(Aljoša Pelhan, urednik, mag. Špela Razpotnik in mag. Darija Rozman, članici uredništva)
(Tatjana Kovač, Mojca Rupar-Korošec, Metka Sternad, Darko Vrhovšek, člani uredniškega odbora)
- **Šolska knjižnica**. Dostopno na:
<http://www.zrss.si/default.asp?link=predmet&tip=7&pID=42&rID=614>

Uredniški odbor (Damjana Vovk, članica)

- **Trajno ohranjanje digitalnih virov (spletna stran).** Dostopno na: www.dlib.si/todv/hranjenje/novice-dogodki/
Uredništvo (dr. Alenka Kavčič-Čolić, glavna in odgovorna urednica)
- **UDCMRF 2006**, druga elektronska izdaja. Dostopno na: <http://www.nuk.uni-lj.si/udcmrf2006>
Uredništvo (mag. Zoran Krstulović, odgovorni urednik; mag. Špela Razpotnik, Boris Rifl, urednika)

Priloga 8: UDELEŽBA ZAPOSLENIH V NEFORMALNEM IZOBRAŽEVANJU

- ***Strokovno spopolnjevanje za začetnike v bibliotekarski stroki (853 ur, 32 udeležb):***
 - Tečaj za začetnike v stroki, 40 ur (5 udel.)
 - Tečaj za pripravo na bibliotekarski izpit I, 12 ur (6 udel.)
 - Tečaj za pripravo na bibliotekarski izpit II, 35 ur (7 udel.)
 - Strokovna obdelava knjižničnega gradiva, 40 ur (7 udel.)
 - Vaje iz katalogizacije knjižnega gradiva, 8 ur (7 udel.)

- ***Strokovne izpite je opravilo 7 zaposlenih in prostovoljnih pripravnikov (56 ur):***
 - za kvalifikacijo bibliotekar (6 kandidatov; 1 kandidatka je opravila diferencialni izpit)
 - za kvalifikacijo knjižničar (1 kandidatka)

- ***Izobraževanje za delo v sistemu COBISS 2 in COBISS 3, IZUM in NUK (424 ur, 27 udeležb):***
 - Uporaba programske opreme COBISS2/ Katalogizacija–redakcija, 8 ur (1 udel.)
 - Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija–ažuriranje CONOR, 16 ur (2 udel.)
 - Uporaba programske opreme COBISS2/katalogizacija, 16 ur (2 udel.)
 - Uporaba programske opreme COBISS2/nabava periodičnih publikacij, 24ur (1 udel.)
 - Uporaba programske opreme COBISS3/ Zaloga serijskih publikacij, 16 ur (2 udel.)
 - Strokovno izobraževanje-prehod na COBISS3/katalogizacija 16 ur (4 udel.)
 - Izpit za pridobitev licence COBISS, 8 ur (1 udel.)
 - Strokovno izobraževanje v Ljubljani-prehod na COBISS3/katalogizacija 16 ur (14 udel.)

- ***Permanentno izobraževanje zaposlenih v okviru programa Bibliotekarskega izobraževalnega centra NUK ter internega izobraževanja (498 ur, 69 udeležb):***
 - Katalogizacija monografskih publikacij- tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS.SI, 40 ur (3 udel.)
 - Katalogizacija NK gradiv: videokasete, video DVD.ji,Blu-ray diski 6 ur (1 udel.)
 - Katalogizacija NK gradiv: kartografsko gradivo, 4 ure (1 udel.)
 - Katalogizacija NK gradiv: slikovno gradivo, 4 ur (2 udel.)
 - Katalogizacija NK gradiv: glasbeni in zvočni posnetki, 6 ur (1 udel.)
 - Katalogizacija antikvarnega knjižničnega gradiva, 14 ur (2 udel.)
 - Katalogizacija sestavnih delov (člankov) , 8 ur (1 udel.)
 - Tečaj za urednike baz podatkov v CONOR, 8 ur (3 udel.)
 - Katalogizacija-izpopolnjevalni tečaj, 8 ur (10 udel.)
 - Katalogizacija kontinuiranih virov, 24 ur (1 udel.)
 - Predstavitev in uporaba elektronske izdaje tabel UDK, 4 ure (5 udel.)
 - Osnove varovanja in zaščita knjižničnega gradiva, 6 ur (6 udel.)
 - Novosti v knjižničarstvu, 4 ure (31 udel.)
 - Knjižnica in socialna omrežja, 5 ur (2 udel.)

- ***Izobraževanje za iskanje po elektronskih informacijskih virih, v okviru programa Bibliotekarskega izobraževalnega centra NUK ter internega izobraževanja (117 ur, 29 udeležb):***
 - E-časopisi, e-knjige in knjižnice, 6 ur (6 udel.)
 - Učinkovita uporaba portala Digitalne knjižnice Slovenije, 3 ure (3 udel.)
 - Google in sodobna spletna orodja, 6 ur (4 udel.)
 - Uporaba orodja za upravljanje bibliografskih referenc »Endnote Web«, 4 ure (2 udel.)
 - Srečko Bončina-interno izobraževanje Iskalnik mEga, Ljubljana, 2 uri (10 udel.)
 - Predstavitev »OCR – Kaj je to?«, Ljubljana, 2 uri (1 udel.)
 - Rastem z e-viri-učinkovita raba podatkovnih zbirk, Ljubljana, 6 ur (1 udel.)
 - Trajno ohranjanje digitalnih virov, Ljubljana, 6 ur (2 udel.)

- ***Izobraževanje s področja komuniciranja (152 ur, 23 udeležb):***
 - Kako se sporazumevati s težavnimi uporabniki, 6 ur (9 udel.)
 - Delo s posebnimi skupinami uporabnikov, 6 ur (7 udel.)
 - Komuniciranje-umetnost dialoga, 8 ur (7 udel.)

- ***Domače konference in posvetovanja (1.070 ur, 58 udeležb):***
 - COBISS konferenca, Maribor, 16 ur (5 udel.)
 - COBISS konferenca, Maribor, 8 ur (1 udel.)
 - Festival Kamra, Celje, 8 ur (1 udel.)
 - Dan slovenskih splošnih knjižnic, Žalec, 8 ur (2 udel.)
 - 3. strokovno posvetovanje pomurskih in železnožupanjskih knjižničarjev, Murska Sobota, 8 ur (1 udel.)
 - 21. statistični dnevi – Vloga statistike pri upravljanju ekonomskih neravnovesij, Radenci, 24 ur (1 udel.)
 - Nacionalna konferenca Bralna pismenost v Sloveniji in Evropi, Brdo pri Kranju, 16 ur (2 udel.)
 - Posvetovanje ZBDS – Knjižnica: odprt prostor za dialog in znanje, Maribor, 16 ur (6 udel.)
 - Posvetovanje ZBDS, Maribor, 24 ur (12 udel.)
 - Posvetovanje ZBDS, Maribor, 32 ur (2 udel.)
 - Posvetovanje ZBDS, Maribor, 40 ur (3 udel.)
 - 3. konferenca Mikrografije, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
 - Konferenca »Odrasli s posebnimi potrebami v vseživljenjskem učenju«, Kranjska Gora, 8 ur (1 udel.)
 - 7. strokovno mednarodno srečanje Knjižnica – igrišče znanja in zabave, Otočec, 16 ur (2 udel.)
 - 7. strokovno mednarodno srečanje Knjižnica – igrišče znanja in zabave, Otočec, 8 ur (2 udel.)
 - Posvetovanje bralnega društva Slovenije – Vloga slikovnih sestavin pri sporazumevanju, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
 - Posvetovanje Sekcije za domoznanstvo in kulturno dediščino ZBDS – Promocija pis(a)ne kulturne dediščine, 8 ur (2 udel.)
 - 40. mednarodna konferenca ABDOS, Ljubljana, 3 ure (2 udel.)
 - Knjigotrška akademija in 9. kongres Knjiga na Slovenskem,-Prednosti in pasti elektronskega založništva, Portorož, 16 ur (4 udel.)
 - Svetovni vrh knjige, Ljubljana, 24 ur (7 udel.)

- ***Predstavitve in drugi strokovni dogodki (379 ur, 51 udeležb):***
 - 27. slovenski knjižni sejem, Založniška akademija in Debatne kavarne, Ljubljana, 3 ure (3 udel.)
 - 13. Slovenski dnevi knjige, Ljubljana, 3 ure (3 udel.)
 - Sejem akademske knjige, Ljubljana, 3 ure (1 udel.)
 - Avtorske pravice v elektronskem okolju – od zakonov do prakse v Evropski skupnosti in Sloveniji, Ljubljana, 8 ur (2 udel.)
 - Seminar »Kako lahko knjižničar pomaga osebam z disleksijo«, Grosuplje, 8 ur (1 udel.)
 - Okrogla miza »Dobre prakse kariernega razvoja oseb s posebnimi potrebami«, Ljubljana, 4 ure (1 udel.)
 - Okrogla miza o elektronski knjigi, DBL, 5 ur (2 udel.)
 - Založniška akademija v okviru Knjižnega sejma, Ljubljana, 6 ur (1 udel.)
 - Poletna šola – usposabljanje mentorjev za izvajanje praktičnega usposabljanja študentov (v gospodarstvu in negospodarstvu), Ljubljana, 25 ur (4 udel.)
 - Srečanje DBL: E-knjige in slovenske knjižnice, Ljubljana, 6 ur (7 udel.)
 - Pomladansko srečanje Sekcije za specialne knjižnice ZBDS: Specialne knjižnice v krizi, Ljubljana, 4 ure (2 udel.)

- Strokovno srečanje Sekcije za visokošolske knjižnice ZBDS-Informacijska pismenost v visokem šolstvu, Ljubljana, 6 ur (12 udel.)
- Strokovno srečanje Društva bibliotekarjev Slovenije – Gradnja in oprema knjižničnih prostorov, Ljubljana, 8 ur (2 udel.)
- Srečanje članov konzorcijev CTK, Ljubljana, 6 ur (1 udel.)
- Predstavitev programske opreme Dolphine, Ljubljana, 6 ur (1 udel.)
- Seminar Knjižnične storitve za slepe in slabovidne, Ljubljana, 6 ur (1 udel.)
- Seminar »Inventura v šolski knjižnici«, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
- Strategija komuniciranja preko družabnih omrežij – predavanje, 8 ur (1 udel.)
- EuropeanaConnect Workshop »Music in Europeana«, Glasbenonarodopisni inštitut ZRC Ljubljana, 16 ur (1 udel.)
- Letno zasedanje SNKU in Urada za UNESCO, Park Škocjanske jame, 8 ur (1 udel.)
- Posvet o elektronskih knjigah, Ljubljana, 6 ur (3 udel.)
- ***Izobraževanje za konservatorje in restavratorje (324 ur, 42 udeležb):***
 - Mednarodna delavnica Centra odličnosti PoliMaT, Ljubljana, 16 ur (1 udel.)
 - Konzerviranje in restavriranje knjižnih vezav 18. stol– 2. del, Ljubljana, 40 ur (2 udel.)
 - Predstavitev turške tradicionalne tehnike marmoriranja, Ljubljana, 7 ur (4 udel.)
 - Tečaj restavriranja gradiva na paus papirju, Ljubljana, 18 ur, (4 udel.)
 - Srečanje konservatorjev-restavratorjev, Etnografski muzej Lj, 8 ur (4 udel.)
 - Seminarju »Conservation of Tracing Paper«ARS Ljubljana, 16 ur (3 udel.)
 - interno izobraževanje Andreja Kozjek: Knjiga – Knjižne vezave, 2 uri (24 udel.)
- ***Izobraževanja s področja informatike (304 ur, 17 udeležb):***
 - IDC Security & Datacenter Transf. Roadshow 2011, 8ur (1 udel.)
 - Tečaj MSC Configuration, 48 ur (1 udel.)
 - Tečaj MSC Configuration, 16 ur (2 udel.)
 - Konferenca MS Bleeding edge, 16 ur (2 udel.)
 - Konferenca HP Horizont, 16 ur (1 udel.)
 - Konferenca Informatika v javni upravi, Brdo pri Kranju, 16 ur (1 udel.)
 - Amisov dan IT varnosti, 8 ur (1 udel.)
 - Tečaja ArcGISdesktop II-GIS orodja in funkcije, Ljubljana, 24 ur (1 udel.)
 - NT konferenca, Portorož, 24 ur (2 udel.)
 - Konferenca Dnevi slovenske informatike, Portorož, 24 ur (2 udel.)
 - S&T izobraževanje:MOC 10159 Updating Your Windows Server 2008 Technology Skills to Windows Server 2008 R2, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
 - S&T izobraževanje: 10215 Implementing and Managing Microsoft Server Virtualization, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
 - S&T izobraževanje: 6451 Planning, Deploying and Managing MS System Center Configuration Manager 2007, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
- ***Izobraževanje s področja upravljanja knjižnice (124 ur, 15 udeležb):***
 - 17. jesenski posvet za vodje pisarn, Laško, 16 ur (1 udel.)
 - Seminar za prijavljanje podatkov v obvezna socialna zavarovanja z M obrazci, 8 ur (1 udel.)
 - Spremembe in novosti pri prijavah v obvezna socialna zavarovanja ter uporaba klasifikacij, 8 ur (1 udel.)
 - Aktualna vprašanja pri vodenju zavoda in odgovori nanj, 8 ur (1 udel.)
 - Izobraževanje direktorjev splošnih knjižnic na temo Aktualna problematika obračuna plač in drugih prejemkov ter druge novosti, Dolenjske Toplice, 8 ur (1 udel.)
 - Izobraževanje direktorjev splošnih knjižnic na temo napredovanje v javnem sektorju, Grosuplje, 7 ur (1 udel.)

- Posvetovanje o popisu sredstev in obveznosti do njihovih virov za leto 2011, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
 - seminar Novosti pri DDV po 1. juliju 2011, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
 - Priprava notranjih pravil za zajem in hrambo dokumentov v digitalni obliki, 16 ur (1 udel.)
 - Razvojne priložnosti v EU ter načrtovanje in izvajanje evropskih projektov, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
 - Januarski »fokus« za direktorje javnih zavodov, Ljubljana, 8 ur (1 udel.)
 - Delavnica za razpis Grundtvig. Ljubljana, 5 ur (1 udel.)
 - Posvet »Programi EU: Kultura (2007–2013) in 7. Okvirni program, Ljubljana, 5 ur (1 udel.)
 - Posvet »Priprava projektov za 7. okvirni program EU«, Ljubljana, 6 ur (1 udel.)
 - Projektna borza za 7. okvirni program EU, Ljubljana, 5 ur (1 udel.)
- ***Predavanja in izpit za varstvo pri delu in varstva pred požarom (128 ur, 32 udeležb)***

**Priloga 9: OBJAVE O NARODNI IN UNIVERZITETNI KNJIŽNICI IN O DIGITALNI
KNJIŽNICI SLOVENIJE V MEDIJIH V LETU 2011**

avtor / intervjuvanec	naslov	medij	datum
Igor Bratož	Lopate in krampi so potihnili, muzike pa od nikoder	Delo	5. 1. 2011
J. Š. A.	Nedokončani kulturni zidovi	Delo	5. 1. 2011
Igor Bratož	Prevajalska nagrada esAsi Marjeti Drobnič	Delo	13. 1. 2011
Daša Cvjetičanin	Pridobljeno s prevodom	Dnevnik	13. 1. 2011
Simona Bandur	Nekoč so bile številke komaj dvomestne	Delo	14. 1. 2011
STA	Nagrada za najboljši prevod iz španščine Marjeti Drobnič	Večer	17. 1. 2011
Tanja Jaklič	Dolga pot izločenih knjig in brošur	Delo	21. 1. 2011
Iva Kosmos	Knjiga, ki je ni več	Dnevnik	28. 1. 2011
Gojko Bervar / Miran Hladnik	Prešeren je Zdravljico napisal v več verzijah	Dnevnik (splet)	29. 1. 2011
Ivan Puc	Menartova šifra	Reporter	31. 1. 2011
/	Notni zapisi, ki so jih navdihnili Grafenauerjevi verzi	RTV SLO	31. 1. 2011
Valentina Plahuta Simčič	Blagozvočni verzi, ki so kar klicali po glasbi	Delo	1.2. 2011
P.I.M	»Pedenjsrajčka, pedenjhlache ...«	Dnevnik	1.2. 2011
Marjeta Bogataj	»Gradnja NUK 2 drugo leto«	Žurnal	2. 2. 2011
Tomaž Klipšteter/ Bruno Hartman	Dr. Bruno Hartman	Dnevnik (Objektiv)	5. 2. 2011
/	Akademik Janko Kos ob 80-letnici v središču razstave v NUK	Misli slovensko (splet)	10. 2. 2011
Branko Cvetkovič	Južni trg – vaje v slogu	Delo	1.3. 2011
STA	Akademik Janko Kos poudaril razumevanje duhovne zgodovine literature	Siol.net	3. 3. 2011
Peter Kolšek	Janko Kos: Literatura kot obljuba sreče in žalosti	Delo (splet)	5. 3. 2011
/	Janko Kos praznuje 80 let	Delo (splet)	9. 3. 2011
STA	Plečnikov NUK skozi fotografski objektiv Saše Fuisa	Ljubljanske novice	21. 3. 2011
Ina Cecić, Andrej Gosar, Mladen Živčič	Za vojno in kugo je prišel še strahoten potres	Delo	24. 03. 2011
/	Fotografski pogled na notranjost Narodne in univerzitetne knjižnice	Dnevnik	24. 3. 2011
/	Kakšna je notranjost slovenskih knjižnic?	RTV SLO	24. 3. 2011
/	Katarina, pav in jezuit po rusko, Galjot po nemško in drugi prevodi Draga Jančarja	RTV SLO	11. 4. 2011
STA	Kako Draga Jančarja razumejo onkraj meja?	Siol.net	12. 4. 2011
/	Jančar brez meja	Svobodna Slovenija	14. 4. 2011
Jasna Kontler - Salamon	Seljak gre med upokoјence	Delo	23. 4. 2011
M.B.	Parkirišče NUK 2 še eno leto	Žurnal	23. 4. 2011
Ranka Ivelja	Golobič: NUK bomo gradili tudi z davkom na knjige	Dnevnik (splet)	7. 5. 2011
Ranka Ivelja	Golobič: NUK bomo gradili tudi z davkom na knjige	Dnevnik	7. 5. 2011
Lojze Javornik	Gradnje za stotine milijonov evrov	Finance	17. 5. 2011
Tjaša Puberer	Študiral bi vso noč	Žurnal	17. 5. 2011
Tanja Jaklič, Igor Bratož	Kresnik: V izbrani pomladanski družbi sami stari znanci	Delo (splet)	23. 5. 2011
Mateja Turk	Knjižnice – neprecenljiv vir znanja	Aktiv.si	junij 2011
J.Š. A.	S knjižnim evrom do NUK II	Delo	4. 6. 2011
Tanja Jaklič	Nova mantra za NUK II je knjižni evro	Delo (splet)	4. 6. 2011
P.K.	Podporniki predloga knjižni evro za projekt NUK II	Delo (splet)	4. 6. 2011
Tanja Jaklič	Nova mantra je knjižni evro	Delo	4. 6. 2011

avtor / intervjuvanec	naslov	medij	datum
Milan Vogel	Zgodba se začenja znova	Delo	4. 6. 2011
Milan Vogel	Zgodba NUK II se začenja znova	Delo (splet)	4. 6. 2011
Gregor Vidmar	Kulturna zavest = nacionalna zavest	Finance (splet)	6. 6. 2011
STA	S knjižnim evrom do NUK II	Večer	7. 6. 2011
J.G.	Študenti se bodo lahko učili do polnoči	Delo	31. 8. 2011
/	Razstava o Bari Remec	Novi glas	1.9.2011
/	Večernico prejme Mate Dolenc	Večer (splet)	1.9. 2011
Teja Pahor	Stavba, ki ima vonj po papirju	Novi Matajur	7. 9. 2011
/	Do polnoči v miru, ki ga je mogoče najti le v knjižnici	RTV SLO	13. 9. 2011
Jasna Kontler - Salamon	Visokošolske knjižnice še po domače	Delo	15. 9. 2011
M. H.	V NUK-u razstava 15 let večernice	Večer	15. 9. 2011
Marijan Zlobec	Muzikologi o ustanovitelju slovenske muzikologije	Delo	16. 9. 2012
Samo Petančič	Od parkirišča do knjižnice je še dolga pot	Delo	16. 9. 2011
Tomaž Ranc	Literarni večer z nagrajenci večernice	Večer	16. 9. 2011
M. H.	Dosedanji nagrajenci večernice sinoči v NUK-u	Večer	16. 9. 2011
Peter Pahor	Namesto stolpnic nevarna gradbišča	Dnevnik	19. 9. 2011
Melita Forstnerič Hajnšek	Od Majnic do Male ostrige – 15 let večernice v Narodni in univerzitetni knjižnici	Večer	22. 9. 2011
Robert Balen	15 let v Narodni in univerzitetni knjižnici	Večer	22. 9. 2011
Marijan Zlobec	Usoda nacionalnih histografij	Delo	22. 9. 2011
Melita Forstnerič Hajnšek	Nestor slovenske muzikologije	Večer	27. 9. 2011
/	Nestor slovenske muzikologije	Večer (splet)	27. 9. 2011
Jasna Kontler - Salamon	Vsestranska družabna in učna središča	Delo	28. 9. 2011
J. K. S.	Pomanjkanje kadrov, prostorov in opreme	Delo	28. 9. 2011
Franja Žist	V knjižnico tudi ponoči, a takrat javni potniški promet spi	Večer	5. 10. 2011
Irena Vovk	Slovenska bibliografija	Pravna praksa	6. 10. 2011
/	Čitalnica NUK v oktobru poskusno odprta od 22. ure	Dnevnik (splet)	10. 10. 2011
/	Čitalnica NUK v oktobru poskusno odprta od 22. ure	Dnevnik	10. 10. 2011
Vito Tofaj	Ti, žival – ti, človek	Jana	11. 10. 2011
Igor Bratož	Prazne police evropske e-knjige	Delo (splet)	18. 10. 2011
Igor Bratož	Prazne police evropske e-knjige	Delo	18. 10. 2011
Igor Bratož	Pisani svetovi urednice in pisateljice	Delo	22. 10. 2011
Ta. C.	Pisani svetovi Kristine Brenkove	Delo (splet)	27. 10. 2011
/	V NUK razstava rokopisov, tipkopisov in neobjavljenih del Kristine Brenkove	Dnevnik	28. 10. 2011
Branko Žunec	Dokument časa o enciklopedu s Petanjcev	Večer	29. 10. 2011
Ni. Š.	Mladikinih 50 let	Delo (splet)	21. 11. 2011
/	Volitve 2011: Kandidatne liste o proračunu za kulturo, NUK in umetniških akademijah	Misli slovensko (splet)	22. 11. 2011
/	V NUK odprli razstavo ob 50-letnici tržaške založbe Mladika	Dnevnik	22. 11. 2011
V.P.S., I.B., M.Z.	Knjižni sejem: olajšanje ob zlatih hruškah in nov jezikovnopolični program	Delo (splet)	23. 11. 2011
/	Utrditev vezi in globlje spoznavanje	Novi glas	23. 11. 2011
Marijan Zlobec	Petdeset let knjižnih izdaj založbe Mladika 1961–2011	Delo	24. 11. 2011
D.Z.P.	Tržaški založniki v Ljubljani	Večer	25. 11. 2011
STA	V NUK podelili Trubarjeva priznanja za leto 2011	Dnevnik	26. 11. 2011
MMC RTV SLO / STA	Trije nagrajenci, ki skrbijo za našo pisno kulturno dediščino	RTV SLO	28. 11. 2011
Igor Bratož	Potovanje po opusu karizmatičnega profesorja	Delo (splet)	29. 11. 2011
/	Trubarjeva priznanja prejeli Stanka Golob, Ifigenija Simonović in DSP	Dnevnik	29. 11. 2011

avtor / intervjuvanec	naslov	medij	datum
Igor Bratož	Potovanje po opusu karizmatičnega profesorja	Delo	29. 11. 2011
STA	Dvodnevni simpozij o Pirjevcu: Pot se pričinja, potovanje je končano	Dnevnik (splet)	29. 11. 2011
RTV SLO / STA	Dušan Pirjevec, karizmatični in prodorni komparativist, ki je znal pritegniti študente	RTV SLO	29. 11. 2011
Thomas Jean	Cité polyphonique	Airfrance magazine	Nov. 2011
I.G.	Še kako je treba utrditi prihodnje sodelovanje	Novi glas	1.12. 2011
STA	Simpozij o Dušanu Pirjevcu	Večer	1.12. 2011
N.G.	Razstava od 15-letnici večernice	Večer	1.12. 2011
STA	Ta veseli dan kulture bo na široko odprl vrata kulturnih ustanov	Dnevnik (splet)	2. 12. 2011
Mojca Pišek, Ingrid Mager	Ta žalost na veseli dan kulture	Dnevnik	3. 12. 2011
Tanja Lesničar - Pučko	Človeška karizma in klovnovska ironija	Dnevnik	6. 12. 2011
G. B.	Kobalova razstava v NUKu	Svobodna Slovenija	15. 12. 2011
/	Podoba NUK II znana marca 2012	Dnevnik	17. 12. 2011
/	NUK gosti tri primorske razstave	Primorske novice	17. 12. 2011
T. C.	Objavljen arhitekturni natečaj za NUK II	Delo (splet)	20. 12. 2011
RTV SLO / STA	Po več kot 20 letih in 30 milijonih evrov objavljen nov natečaj za NUK II	RTV SLO	20. 12. 2011
STA	Natečaj za NUK II	Delo	21. 12. 2011
Igor Bratož	Dolga zgodba o knjižnici za obzorjem	Delo (splet)	22. 12. 2011
Igor Bratož	Dolga zgodba o knjižnici za obzorjem	Delo	23. 12. 2011
RTV SLO / STA	NUK II: »Potrebujemo knjižnico, ki je računalniško revolucijo vzela za svojo«	RTV SLO	23. 12. 2011
STA	Z natečajem za NUK se ponovno začenja zgodba o novi knjižnici	Dnevnik (splet)	24. 12. 2011
/	Z natečajem za NUK se ponovno začenja zgodba o novi knjižnici	Dnevnik	24. 12. 2011
RTV SLO / STA	NUK II: po 20 letih spet na začetek	RTV SLO	24. 12. 2011
/	Natečaj za NUK	Večer (splet)	24. 12. 2011
STA	Natečaj za NUK	Večer	24. 12. 2011
Helena Janežič	Dr. Andrej Kobal – svetovni popotnik s slovensko dušo	Prosveta	28. 12. 2011
Fedja Košir	Dolga zgodba o knjižnici za obzorjem – Pisma bralcev	Delo	31. 12. 2011

Priloga 10: PREDSTAVITVE IN IZOBRAŽEVANJA UPORABNIKOV PORTALA DLIB.SI

	naslov predstavitve	udeleženci	kraj	datum	izvajalec
1.	Portal dLib.si – ključ do znanja	Študenti Biotehniške fakultete Univerza v Ljubljani	NUK, Ljubljana	4.1.2011	L. Peršin
2.	Portal dLib.si – kakovosten učni pripomoček	Učitelji in knjižničarji iz Domžal in okolice	Knjižnica Domžale	13.1.2011	L. Peršin
3.	Digitalna knjižnica Slovenije	Zaposleni v knjižnici	KOK dr. F. Sušnika Ravne na Koroškem	13.1.2011	K. Štular Sotošek
4.	Digitalna knjižnica Slovenije	Zaposleni v knjižnici	Knjižnica M. Jarca Novo mesto	25.1.2011	K. Štular Sotošek
5.	Digitalna knjižnica Slovenije	Zaposleni v knjižnici	Pokrajinska in študijska knj. Murska Sobota	27.1.2011	K. Štular Sotošek
6.	Digitalna knjižnica Slovenije	Zaposleni v knjižnici	Knjižnica I. Potrča Ptuj	15.2.2011	K. Štular Sotošek
7.	Digitalna knjižnica Slovenije	Pripravniki v NUK	NUK, Turjaška	17.2.2011	K. Štular Sotošek
8.	Digitalna knjižnica Slovenije	Zaposleni v knjižnici	UKM Maribor	21.2.2011	K. Štular Sotošek
9.	Digitalna knjižnica Slovenije	Zaposleni v knjižnici	Goriška knj. F. Bevka Nova Gorica	22.2.2011	K. Štular Sotošek
10.	Digitalna knjižnica Slovenije	Zaposleni v knjižnici	Osrednja knjižnica S. Vilharja Koper	24.2.2011	K. Štular Sotošek
11.	Seminar za založnike o obveznem izvodu publikacij	Založniki	UKM Maribor	4.3.2011	J. Klasinc
12.	Novosti dLib.si	Šolski knjižničarji	IZUM Maribor	1.3.2011	K. Štular Sotošek
13.	Novosti dLib.si	Šolski knjižničarji	NUK, Turjaška	10.3.2011	K. Štular Sotošek
14.	Novosti dLib.si	Šolski knjižničarji	IZUM Maribor	3.3.2011	Z. Krstulović
15.	Novosti dLib.si	Šolski knjižničarji	NUK, Turjaška	14.3.2011	K. Štular Sotošek
16.	Učinkovita uporaba portala dLib.si	Uporabniki	NUK, Turjaška	17.3.2011	K. Štular Sotošek
17.	Digitalna knjižnica Slovenije	Študentje	FF, Oddelek za bibliotekarstv o	29.3.2011	Z. Krstulović
18.	Digitalna knjižnica	Knjižničarji	NUK, Leskoškova	4.4.2011	K. Štular Sotošek
19.	Seminar za založnike o obveznem izvodu publikacij	Založniki	NUK, Leskoškova	19.4.2011	J. Klasinc
20.	Europeana Travel	Študentje	FF, Oddelek za bibliotekarstv	19.4.2011	K. Štular Sotošek

			o		
21.	Predavanje o dLib.si	Zaposleni v NSK Zagreb	NSK Zagreb	17.5. 2011	Z. Krstulović
22.	Predavanje o uporabi in funkcionalnostih portala dLib.si	Zaposleni v NSK Zagreb	NSK Zagreb	17.5. 2011	M. Šavnik
23.	Library material digitisation project coordination and E-content national aggregator in the field of culture	Udeleženci mednarodne konference SEEDI	NSK Zagreb	18.5.2011	Z. Krstulović, M. Šavnik
24.	Digitization of old newspapers in the National and University Library of Slovenia (NUK) – examples of good practice	Udeleženci mednarodne konference SEEDI	NSK Zagreb	19.5.2011	M. Šavnik, T. Musek, S. Baždar
25.	Optical character recognition problems in mass digitization of historical newspapers and journals: end-user focused applicative solutions for Slovenian newspapers from the 18th to the 20th century	Udeleženci mednarodne konference SEEDI	NSK Zagreb	19.5.2011	I. Jerele, T. Erjavec, D. Pokorn, A. Kavčič-Čolić
26.	Nacionalni agregator e-vsebin s področja kulture-izhodišča in zasnova projekta	Udeleženci Dnevov slovenske informatike	Portorož	23.5.2011	Z. Krstulović, M. Kragelj
27.	OCR – Kaj je to?	Strokovna javnost	NUK, Turjaška	10.6.2011	Z. Krstulović
28.	Pozdravljeni doma, pozdravljeni na portalu dLib.si	Izseljenci in zamejci	NUK, Sejna soba	1.7.2011	K. Štular Sotošek
29.	Učinkovita uporaba portala dLib.si	Uporabniki	NUK, Turjaška	23.9.2011	Z. Krstulović
30.	Portal dlib.si – seminar za založnike	Založniki	NUK, Leskoškova	4.10. 2011	Z. Krstulović, K. Štular Sotošek
31.	Oglaševalski brief portala dlib.si	Študentje 4. letnika	FDV, Katedra za komunikologijo	20.10.2011	K. Štular Sotošek
32.	Seminar za založnike o obveznem izvodu publikacij	Založniki	NUK, Leskoškova	17.11.2011	J. Klasinc
33.	Digitalna knjižnica Slovenije i istraživačka zajednica	Strokovna javnost	NSK, Zagreb	9.12.2011	K. Štular Sotošek
34.	Predstavitev spletnega arhiva NUK	Dan odprtih vrat NUK, 3.12.2011	NUK, Turjaška	3.12.2011	J. Klasinc
35.	Predstavitev spletnega arhiva NUK (Kolokvij za uslužbence v javni upravi)	uslužbenci v JU, ki delajo z dokumentarnim in arhivskim gradivom	Ministrstvo za šolstvo in šport	22.12.2011	J. Klasinc

Priloga 11: DIGITALIZIRANO GRADIVO ZA DIGITALNO KNJIŽNICO SLOVENIJE

Tabela 11.1: Digitalizacija monografskih publikacij v letu 2011

avtor in naslov	leto izida	število skenogra- mov	štev. pdf/ html/ txt dat.	meta- podatki COBIS S
BOSHJE zhednosti; t. j. vero, upanje, ljubesen ino grevango	1713	4	3	1
Japelj, J.: Svetu pismu stariga testamenta id est: Biblia sacra veteris testamenti...	1784–1804	4.800	18	1
Hipolit Novomeški (Geiger, Adam): Evangelia inu lystuvi	1715	500	3	1
Bohorič, A.: Grammatica Latino-Germanico-Slavonica	1715	300	3	1
Stržinar, A.: Peissem od teh velikih odpústikov te svete kríshove poti per te	1730	35	3	1
Basar, J.: Conciones juxta libellum Exercitiorum s. p. Ignatij	1734	600	3	1
Basar, J.: Evangelia, inu branie : na nedele inu prasnike zhes zelu leitu,	1741	500	3	1
Stržinar, A.: Peissem od teh velikih odpústikov te svete kríshove poti	1744	30	3	1
Pessem, Marie Divize od dobriga Svetvania per PP. Augustinarjih	1760–1762	5	3	1
Branja, inu evangeliumi : na nedele, inu prasneke zhes zelu	1772	420	3	1
Pohlin, M.: Bukuvze ša rajtengo, ali Kratku poduzhenje v' rajtengi	1781	60	3	1
Svetu pismu stariga testamenta id est: Biblia sacra veteris	1791–1802	1.500	12	1
Kern, V.: Nauk od kose stavlenja Vinzenza Kern, doktorja ranoželenja	1799	20	3	1
Svetu pismu noviga testamenta, id est: Biblia sacra	1800–1804	1.200	9	1
Knobl, P.: Shtiri pare kratko - zhásnih novih pesmi	1801	40	3	1
Pessin, I. J.: Navúk k' osdravlenju te pluzhnize s' shelesnato solno kislostjo	1804	50	3	1
Pesim Krajskih brambovzov per banderskimu shegnanji v' Lublani	1809	4	3	1
Vodnik, V.: Pismenost ali gramatika sa perve shole	1811	200	3	1
Prešeren, F.: Sonetni verez	1834	5	3	1
Vodnik, V.: Pésmo Valentina Vodnika	1840	135	3	1
Garrick, D.: Varh : komédija v dvéh djanjih	1840	50	3	1
Potočnik, B.: Grammatik der slovenischen Sprache	1849	200	3	1
Andrej Šuster – Drabosnjak: Pasion tu je popisvanie od terpleinia Jesusa Kristusa inu negove shalostne matare Marie	1811	80	3	1
Vraz, S.: Narodne pèsni ilirske	1839	210	3	1
Küzmič, M.: Szlovenszki silabikár, z-steroga sze decza steti more navcsiti,	1851	50	3	1
Detela, F.: Prihajač: povest	1888	110	3	1
Praprotnik, A.: Pesmi, cerkvene in druge	1856	150	3	1
Hicinger, P.: Domač koledar slovenski	1858–1863	500	6	1
Rogač, J.: Narodnost in Slovenstvo	1860	60	3	1
Prešeren, F.: Pesmi Franceta Preširna ...	1866	280	3	1
Levstik, F.: Die slovenische Sprache nach ihren Redetheilen	1866	150	3	1
Levstik, F.: Bučelstvo	1867	50	3	1
Kersnik, J.: Zgodovina avstrijsko - ogerske monarhije	1877	110	3	1
Pleteršnik, M.: Slovensko-nemški slovar	1894	1.000	3	1
Glaser, K.: Zgodovina slovenskega slovstva	1894–1898	500	12	1
Kersnik, J.: Janka Kersnika zbrani spisi	1900–1914	1.000	18	1
Kveder, Z.: Iz naših krajev	1903	170	3	1
Maister, R.: Poezije	1904	140	3	1
SKUPAJ	38 naslovov	15.218	177	39

Tabela 11.2: Digitalizacija serijskih publikacij v letu 2011

naslov	letniki za digitalizacijo	število skenogramov	število pdf/html/txt datotek	metapodatki – xml datoteke	opombe
Izseljenec = El emigrante	1928	8	/	/	v teku
Slovenski tednik = El semanario esloveno	1929–1936	2.000	/	/	v teku
Novi list = El nuevo periodico	1933–1936	3.300	/	/	v teku
Slovenski list: organo de la Colectividad Yugooslava	1937–1946	3.500	/	/	v teku
Pravica = Justicia : periodico Yugoslavo-Esloveno	1945/1946	450	/	/	v teku
Izseljenski vestnik : glasilo Rafaelove družbe in izseljenske zbornice	1929–1940	1.165	246	82	
Rafael: glasilo jugoslovanskih izseljencev v Zapadni Evropi	1931–1935	500	/	/	v teku
Amerikanski Slovenec	1891– 1945	17.374	20.166	3.722	
Glas naroda: najstarejši list slovenskih delavcev v Ameriki	1893–1944	26.130	18.012	6.004	
Glas svobode = The voice of liberty	1902–1928	1.743	801	267	
Proletarec	1906–1940	21.467	6.717	2.239	
Clevelandska Amerika : neodvisen list za slovenske delavce v Ameriki	1908–1919	5.498		1.232	
Ameriška domovina = American home : slovenian morning newspaper	1919–1940	18.630	12.969	4.323	
Ilirski Primorjan: podučiven in omikaven list za slovensko ljudstvo	1866	200			v teku
Slovenski Primorec : podučeni i kratkočasen list	1868	500			v teku
Jadranska zarja : političen, podučiven i kratkočasen list	1869–1870	80	60	20	
Koroška domovina = Kärntner Heimat : neodvisen tednik za koroške Slovence	1920	1.000			v teku
Koroško Korošcem	1919, 1920	800			v teku
Korošec : gospodarski in političen list za koroške Slovence	1907–1911	1.000			v teku
Korošec	1919–1920	1.100			v teku
Sloga = Unity : list za slovenski narod	1915–1919	500			v teku
Edinost = Unity	1920–1925	3.287	2.289	763	
Slovenski jug : Organ Jugoslovena u Rusiji	1916	500			v teku
RADIO Ljubljana : tednik za radiofonijo	Zaloga: 1929–1941	11.735	1.722	574	
Zgodnja Danica : katoliški cerkveni list	Zaloga: 1849–1902	19.449	7.905	2.635	
Kmetovalec	Zaloga: 1884–1944	14.921	3.888	1.296	
Slovenski cerkveni časopis	1848	230	81	27	
Danica : cerkven časopis za slovenske pokrajine	1903–1905	1.285	456	152	
Pedagoški letopis	1901–1920	2.922	54	18	
Pedagoški letnik	1887–1898	1.812	21	7	
Popotnik: časopis za sodobno pedagogiko	1880–1949	21.432	2.568	865	
Slovenski meščan	1908	102	45	15	
Bogoljub : cerkveni list za Slovence	1903–1944	15.836	1.659	553	
Venec cerkvenih bratovščin	1896– 1902	1.282	234	78	

Enakopravnost	1918–1945	10.500			v teku
Cankarjev glasnik : mesečnik za leposlovje in pouk	1937 - 1943	600			v teku
Glas izseljencev : list izseljeniških organizacij v Franciji in Belgiji	1936–1939	1.500			v teku
Prosveta = Enlightenment	1908–1948	20.000			v teku
Ave Maria	1909–1940	13.000			v teku
Glasilo K.S.K. jednote	1915–1946	13.243	4.950	1.650	
Cerkveni glasbenik	1878–1945	11.514	2.190	730	
Domovina	1918–1941	13.690	3.879	1.293	
Kmetški list	1919–1941	8.370	3.432	1.144	
Domovina in Kmetški list	1941–1944	1.708		184	
Koroški Slovenec	1921–1941	10.500			
Odmev iz Afrike	1904–1943	21.500			v teku
SKUPAJ	46 naslovov	327.863			

*Digitalizacija nekaterih naslovov serijskih publikacij še poteka. Načrtujemo, da bomo pridobili še **80.000** skenogramov serijskih publikacij.

Tabela 11.3: Prispevek gradiva partnerskih organizacij na portal dlib.si v letu 2011

partner	število. digitalnih objektov
Andragoški center Republike Slovenije	195
Arhivsko društvo Slovenije	3
ARRS – Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije	299
Biotehniški izobraževalni center Ljubljana	1
Botanično društvo Slovenije	2
Cankarjev dom in kongresni center Ljubljana	1
Center RS za poklicno izobraževanje	3
Čebelarstva zveza Slovenije	12
DOVES	4
Društvo antropologov Slovenije	77
Društvo arhitektov Ljubljana	90
Društvo informacijski center Legebitra	17
Društvo matematikov, fizikov in astronomov	43
Društvo onkoloških bolnikov Slovenije	1
Društvo Osilniška dolina	18
Društvo psihologov Slovenije	13
Društvo radiologije in onkologije	76
Društvo Slovenska akademija za management	4
Društvo za bolezni srca in ožilja Slovenije	5
Društvo za marketing Slovenije	31
Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije	3
Društvo za stereologijo in kvantitativno analizo slike	26
Društvo za vakuumsko tehniko Slovenije	191
Društvo za zaščito ustave in žrtev cerkve	4
EIPF, Ekonomski inštitut d.o.o.	1
Elektrotehniška zveza Slovenije	221
ELES, d.o.o.	7
ESIC Kranj Višja strokovna šola	1
Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici	18
Filatelistično društvo Trbovlje	2
Geološki zavod Slovenije	195
Globaldreamvision	1
Goriška knjižnica Franceta Bevka	788
Göteborgs universitet	1
Histria editiones	1
Institutum Studiorum Humanitatis - Fakulteta za podiplomski humanistični študij	9

partner	število. digitalnih objektov
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije	26
Inštitut za kovinske materiale in tehnologije	105
Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila	1
Inštitut za narodnostna vprašanja	25
Inštitut za novejšo zgodovino	1
Inštitut za sanitarno inženirstvo	1
Inštitut za varovanje zdravja RS	56
Integriteta - društvo za etičnost javnega delovanja	1
Intelyway webmedia	4
Javna agencija Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije	1
Knjižnica Ivana Potrča Ptuj	317
Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica	320
Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica	33
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto	359
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne	286
Lutkovno gledališče Ljubljana	1
Mariborska knjižnica	1
Mariborska literarna družba	5
Medijski partner d.o.o.	31
Mestna knjižnica Kranj	119
Mestna knjižnica Ljubljana	385
Mi amigo	86
Ministrstvo za notranje zadeve RS	7
Ministrstvo za obrambo RS	2
Ministrstvo za okolje in prostor RS	10
Ministrstvo za zdravje RS	2
Mladinski svet Ajdovščina	1
Mladinski svet Ljubljana	1
Muzejsko društvo Škofja Loka	50
Narodna in univerzitetna knjižnica	33.897
Naš čas, d.o.o.	406
NT & RC d.o.o.	73
Občina Dobropolje	83
Občina Domžale	14
Občina Grosuplje	13
Občina Ivančna Gorica	15
Občina Kamnik	36
Občina Logatec	41
Občina Lukovica	47
Občina Moravče	50
Občina Trzin	10
Občina Trzin	1
Osnovna šola dr. Franja Žgeča	1
Osnovna šola Draga Kobala	1
Osrednja knjižnica Celje	1.888
Osrednja knjižnica Srečka Vilharja	2.231
Pedagoški inštitut	9
Planinska zveza Slovenije	163
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	1
Porta B	2
Prirodoslovni muzej Slovenije	21
Pro anima, d.o.o.	10
Quark, d.o.o.	1
Radio-Tednik Ptuj d.o.o.	814
Radiotelevizija Slovenije	33
SIGIC, Slovenski glasbenoinformacijski center	687
Skupnost občin Slovenije	1

partner	število. digitalnih objektov
Slavistično društvo Slovenije	284
Slovensko društvo evalvatorjev	5
Slovensko društvo Informatika	184
Slovensko društvo raziskovalcev šolskega polja	20
Slovensko društvo za primerjalno književnost	49
Slovensko etnološko društvo	1
Slovensko farmacevtsko društvo	49
Slovensko kanadsko društvo v Manitobi	2
Slovensko kemijsko društvo	56
Slovensko meteorološko društvo	1
Slovensko zdravniško društvo	104
Slovensko zdravniško društvo, Združenje za endoskopsko kirurgijo	7
Srednja ekonomska šola Celje	56
Svet slovenske narodne manjšine PGŽ	13
Šola za ravnatelje	1
Študentska organizacija univerze v Ljubljani	6
Študentska založba	404
Tehniški muzej	1
University of Uppsala, Faculty of Science and Technology	1
Univerza na Primorskem, Fakulteta za management	97
Univerza na Primorskem, Fakulteta za naravoslovje, matematiko in informacijske tehnologije	9
Univerza na Primorskem, Založba	3
Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper	599
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	123
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo	9
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede	189
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	11
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo	155
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta	34
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Znanstvena založba	12
Univerza v Ljubljani, Naravoslovnotehniška fakulteta	7
Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta	20
Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta	32
Univerza v Mariboru, Fakulteta za logistiko	5
Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede	41
Univerza v Mariboru, Medicinska fakulteta	35
Univerza v Mariboru, Tehniške fakultete	4
Univerzitetna knjižnica Maribor	2
Univerzitetni prostor Novo mesto, Fakulteta za informacijske študije	1
Univerzitetni rehabilitacijski inštitut RS – Soča	103
Urad RS za kemikalije	1
Urad RS za makroekonomske analize in razvoj	61
Urad RS za meroslovje	1
Urbanistični inštitut Republike Slovenije	321
Ustanova Ekošola kot način življenja	1
Veslaški klub Ljubljana	1
Visoka zdravstvena šola Celje	1
Vseslovenski kulturni odbor	38
Založba Brat Frančišek	4
Zavod Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem Vrhnika	22
Zavod RS za šolstvo	7
Zavod RS za varstvo narave	35
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije	12
Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota	1
Zbornica radioloških inženirjev Slovenije	9
Združenje zdravnikov družinske medicine	1

partner	število. digitalnih objektov
Združenje ženevskih Slovencev	17
Zedinjena Slovenija	289
ZRC SAZU	246
ZRC SAZU, Filozofski inštitut	247
ZRC SAZU, Geografski inštitut Antona Melika	48
ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša	1
ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje	192
ZRC SAZU, Založba ZRC	6
Zveza bibliotekarskih društev Slovenije	53
Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije	60
Zveza geografov Slovenije	285
Zveza lesarjev Slovenije	6
Zveza veteranov vojne za Slovenijo	4
Zveza za tehnično kulturo Slovenije	20
Zveza zgodovinskih društev Slovenije	39

Tabela 11.4: Monografske publikacije, ki so bile oddane prek portala SVAROG v letu 2011 in vključene v portal dLib.si

založnik	naslov	leto izida
Marko Hren	Če hočeš mir, pripravlaj mir	2011
Založba Univerze na Primorskem	K novi paradigmi pravičnosti	
Založba Univerze na Primorskem	Visokošolsko izobraževanje v Sloveniji	
Založba Univerze na Primorskem	Izbrana poglavja iz politične morale	
Fakulteta za management Koper	Model učinkovitega managementa visokošolskega zavoda	2010
Fakulteta za management Koper	Avtoriteta in vodenje: avtoriteta v vodenju?	2010
Fakulteta za management Koper	Vrednotenje podjetij na podlagi pričakovanih dobičkov	2010
Fakulteta za management Koper	Empirično ocenjevanje vzdržnosti obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji	2010
Fakulteta za management Koper	Inovacijsko tehnološki in raziskovalni procesi v predelovalni in lesni industriji	2010
Fakulteta za management Koper	Management znanja v visokošolskih zavodih	2010
Fakulteta za management Koper	Sistemske možnosti za razvoj poklicne orientacije v gimnazijah	2010
Fakulteta za management Koper	Sistemske vidiki priznavanja neformalnega in priložnostnega učenja	2010
Fakulteta za management Koper	Zaznavanje kakovosti visokošolskih storitev	2010
Fakulteta za management Koper	Financiranje obveznih nalog občine	2010
Fakulteta za management Koper	Metafore našega časa	2010
Srednja ekonomska šola Celje	Plesna umetnost II. del	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Plesna umetnost	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Temeljne računovodske informacije	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Varstvo potrošnika	2011
Fakulteta za socialno delo Univerza v Ljubljani	Pregled raziskovalnega dela 1969-2010	2011
Zavod za zdravstveno varstvo Koper	Aktivni odmori na delovnem mestu (poster)	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Delovna razmerja in civilno pravo	2011
Jasna Prezelj	Rešene naloge iz analize 4	2011
Jasna Prezelj	Rešene naloge iz parcialnih diferencialnih enačb	2011
Jasna Prezelj	Diferencialne enačbe za finančno matematiko	2011
Integriteta – društvo za etičnost javnega delovanja	Revščina - Korupcija - Razvoj, S transparentnostjo in integriteto do gospodarskega in socialnega razvoja Slovenije	2011
Histria Editiones	Začetki spomeniške službe v Istri - Gli inizi della tutela dei beni culturali in Istria - Počeci konzervatorske službe u Istri	2011
IVZ – Center za zdravstveno ekologijo	Vrednotenje osnovnošolske prehrane glede ponudbe, načina	2011

založnik	naslov	leto izida
	planiranja in organiziranosti v letu 2010	
Srednja ekonomska šola Celje	Pot do zavarovalnega zastopnika	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Temelji pravne kulture	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Matematika za otroke	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Vaje iz potrošnje, izbire in povpraševanja	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Pokritje stroškov in prag rentabilnosti	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Poštno poslovanje	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Nabava in prodaja	2011
Miška d.o.o. za projekt E-šolstvo	Izhodišča standarda e-kompetentni učitelj, ravnatelj in računalnikar	2011
Ministrstvo za obrambo RS	Priročnik za učitelje izbirnega predmeta Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	2011
UM FERI Knjižnica tehniških fakultet	Praktikum iz numeričnih metod z Mathematico	2011
Rok Kralj	Ekonomija delitve, pot do pravične in trajnostne družbe	2011
Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede	Male otoške države in spremembe podnebja: profil in delovanje skupine AOSIS ACMO 8	2011
Primož Potočnik	Zapiski predavanj iz diskretne matematike I	2011
Primož Potočnik	Zapiski predavanj iz predmeta proseminar	2011
Primož Potočnik	Zapiski predavanj iz matematike v praksi	2011
Primož Potočnik	Zapiski predavanj iz alegebre in diskretne matematike	2011
UM FERI Knjižnica tehniških fakultet	Experiments in physical chemistry	2011
UM FERI Knjižnica tehniških fakultet	Regulacijska tehnika	2011
UM FERI Knjižnica tehniških fakultet	Zbrano gradivo iz avditornih in laboratorijskih vaj pri predmetu Regulacijska tehnika	2011
Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede	Plačilnobilančni in podjetniški vidiki kapitalskih vplivov v Slovenijo ACMO 6	2010
Univerza v Ljubljani Fakulteta za družbene vede	Poslovno okolje za delovanje podjetij s tujim kapitalom v Sloveniji ACMO 7	2011
DOVES	Učinkovita raba energije in obnovljivi viri energije (URE in OVE)	2011
Ministrstvo za okolje in prostor	Zavarovana območja v Sloveniji	2008
Ministrstvo za okolje in prostor	Tujerodne vrste - ubežnice z vrtov	2011
Mladinski svet Ajdovščina	Mladi in občina, sodelovanje generacij	2010
Silva Novljan	Navadna knjižnična zbirka	2011
Ministrstvo za notranje zadeve RS	Informacijsko opismenjevanje uporabnikov za analizo, organizacijo in iskanje podatkov, informacij s poudarkom na kriminaliteti	2011
Ministrstvo za notranje zadeve RS	Dokumentacija in analiza relevantnih policijskih raziskav	2010
IVZ – Center za zdravstveno ekologijo	Vzgoja za zdravje – Priročnik za izvajalce vzgoje za zdravje ob sistematskih pregledih šolskih otrok in mladostnikov	2011
Srednja ekonomska šola Celje	Statistična analiza pojavov	2010
Srednja ekonomska šola Celje	Temeljne računovodske informacije ITA	2010
Srednja ekonomska šola Celje	Evidentiranje blaga	2010
Srednja ekonomska šola Celje	Računovodenje proizvodnje	2010
Srednja ekonomska šola Celje	V iskanju zvoka	2010
Srednja ekonomska šola Celje	Poslovno komuniciranje	2010
Srednja ekonomska šola Celje	Poslovno komuniciranje	2010
Srednja ekonomska šola Celje	Prodaja finančnih storitev	2010
Srednja ekonomska šola Celje	Knjigovodstvo	2010
Zavod za varstvo kulturne dediščine Center za preventivno arheologijo	Na Dolinje pri Brezjah na Gorenjskem	2011
ESIC Kranj Višja strokovna šola	Poslovnik kakovosti Višje strokovne šole ESIC Kranj	2011
DOVES	EKOKVIZ 2010–11– gradivo za tekmovanje iz ekoznanja za srednje šole	2011
DOVES	Biotska raznovrstnost, Podnebne spremembe, Učinkovita	2011

založnik	naslov	leto izida
	raba energije (URE) – (gradivo za tekmovanje iz ekoznanja za 6., 7. in 8. razred osnovne šole)	